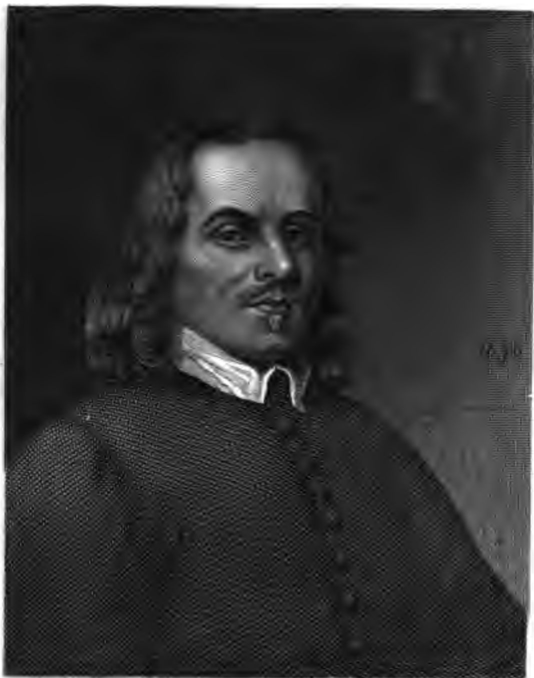
יהוה

INSTITVTIO THEOLOGICA
ANDOVER FVNDATA MDCCCVII
Ps. CXIX 169.
כדברך
הבינני
JOH. XVII. 17.
ὁ λογος ὁ σος αληθεια
ΧΡΙΣΤΟΥ

Բու քիթապըն իլք սուրէթի՝ քիթապը թէլիֆ էտէն Յօհաննէս Բընիանըն սուրէթի, վէ ալթըն-տաքի եազը՝ քէնտի էլ եազըսը վէ իմզասը տըր ։

we pray you
in the bowels of Christ
Jo Bunyan 1682

ՔՐԻՍԹԻԱՆԸՆ

ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

[illegible]

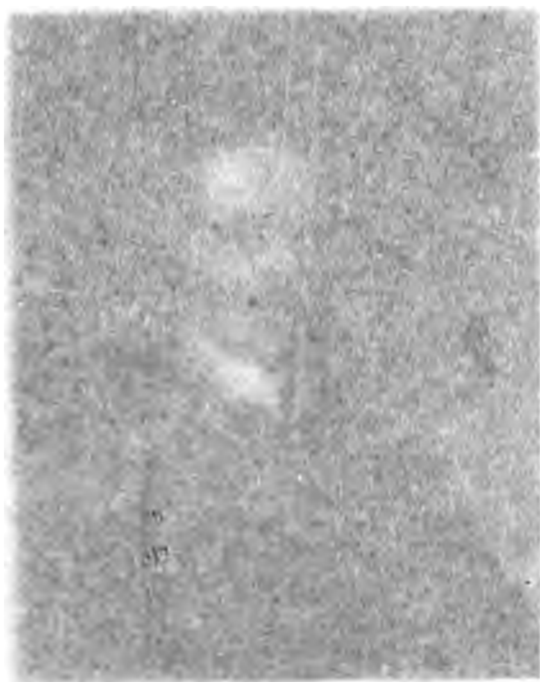

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ

ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

1864

Pilgrim's Progress

ՔՐԻՍԹԻԱՆԸՆ

ՅՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

ՊՈՒ ՏԻՒՆԵԱՏԱՆ ԿԷԼԷՃԷՔ ՏԻՒՆԵԱՅԱ

John Bunyan

ՌԻՒՅԱ ՇԷՔԼԻՆՏԷ ԵԱՓԸԼՄԸՇ

(in Armeno-Turkish)

Constantinople

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ

Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

1864

ՃՕՆ ՊԸՆԻԸՆԸՆ

ՄԻՒՏՏԷԹԻ ՀԱՅԱԹԸՆՏԱ ՍԻՒՐՏԻՒՅԻՒ ԷՕՄՐԻՒ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

Պու քիթապըն միւէլլիֆի օլան Ճօն Պընիան նամ քիմսէ՝ սայըր փէք պէօյիւք քիմսէլէր կիպի, աշաղա տէրէճէ աթալարտան կէլմիշ իտի ։ Օնուն փէտէրի առէթա պիր թէնէքէճի իտի, վէ Ինկիլթէրրանըն Պէտֆօրտ նամ շէհրին եագընլարընտա օթուրուր իտի ։ Ֆագաթ եինէ իթիպարլը վէ խուլուսու փաք պիր ատամ իտի, չիւնքի հէր նէ գատար քէնտի օղլունու տախի քէնտի էտնա սանաաթընա գօմաղա էլ վուրտու իսէ տէ՝ եինէ օղլունուն օգումագ վէ եազմագտա տախի թէրպիյէ ալմասընա չալըշըր իտի ։ Պու տախի իհթիմալ կէօրիւնիւր քի՝ Պընիանըն փէտէրի քրիսթիանլըղըն էսասլարընը օնուն ֆիքրինէ երքէնճէ եէրլէշտիրմէյէ չալըշմըշ օլմալը տըր, եօղիսէ՝ մախսըմ եաշընտա իքէն եէմին վէ քիւֆր էթմէքտէ քէնտի արգատաշլարընտան պաշկըն օլտուղունտա՝ օլ ազիմ րիւյալար վէ թէօվպէյէ տէօնտէրէն տույուշլար քէնտիսինէ վագի օլմայաճագ տըր ։ Պու քէյֆիյէթի քէնտիսի շէօյլէ նագլ էտէր . "Չօգ վագըթ", տէր, "պիր գաչ կիւն կիւնահ իշլէյէրէք կէչիրտիքտէն սօնկրա, եաթաղըմտա ույուր իքէն՝ ճիննլէր վէ քէօթիւ րուհլար տաիմա պէնի ալըպ կէօթիւրմէյէ

Բ

չալըշըյօրլար տէյիւ զաննն էտէրէք՝ օնլարըն գօրգուսունտան փէք թաճիզ օլուր ըտըմ"։ Քէնտի բուհանի ույանըգլըղընտա էթտիյի միւլահազալարըն պիր գաչընը տախի չէօյլէ թարիֆ էտէր։ "Տօգուզ՝ եա օն եաշընտա պիր չօճուգ իքէն՝ քէնտիլէրինի պօշ չէյլէրէ վէրմիշ օլան արգատաշլարըմ իլէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ օյունլարըմտա վէ չօճուգճա պօշ չէյլէր էթտիյիմտէ՝ էքսէրի մասուն գալըպ՝ ֆիքրիմտէ ալթիւսթ օլուր ըտըմ. Ֆագաթ եինէ կիւնահլարըմը պըրագամազ ըտըմ," տէր.

Իշթէ ճէմի քրիսթիան պապալարա վէ անալարա, օնլարըն հալի հէր նէ գատար էտնա տախի օլմուշ օլսա, պու քէյֆիյէթ օնլարա պիր պէօյիւք էօրնէք տիր։ Եա՛ պապալար վէ անալար, էվլատլարընըզա օգումագ վէ եազմայը էրքէն էօյրէտին, վէ օնլարը քրիսթիանլըգտա թէրպիյէ էտին. զիրա պէօյիւտիւքլէրինտէ Ալլահ օնլարը նէ՛ գատար եիւճէլտէճէյինի, վէ պէօյլէ էթմէնիզ իլէ օնլարը նէ՛ գատար ֆայտալը զաթլար օլմաղա հազըր էթմիշ օլտուղունուզու պիլմէզ սինիզ։

Գընիան պէօյիւյիւպ ագլէ պալիղ օլտուգճա՝ կիւնահտա տահա գաթըլաշըր ըտը. պախուսուս քէնտինի եալանճըլըգ, պէտտուա, եէմին վէ Ալլահըն իսմինէ քիւֆր էթմէք քէօթիւլիւքլէրինէ վէրմիշիտի։ Հալ պու քի քէնտի զամիրի տաիմա քէօր տէյիլ իտի։ Ռիւյասընտա էքսէրի կէօրիւր իտի քի՝ կէօք թութուշմուշ վէ պուլութլար փէք գօրգուլու կիւրիւլթիւլէր իլէ եըրթըլըպ փարաանըյօրլար։ Գազը՝ սէֆաաթլը պիր եէրտէ տիր

տէյիւ կէլիր իտի քէնտիսինէ, վէ օրտատա ճիւմ-պիւշ վէ սէֆա իչինտէ տիր տէյիւ զաննէտէր իտի· Ֆագաթ սօնկրա հէման օլ խիւլեավի մէճլիստէ քէնտիսինէ էօյլէ կէլիր իտի քի հէյպէթլու պիր վիւճէլէ՝ եէրի եըրթըրպ պյըրըյօր, վէ օրատան ալէվլէր հէմ ֆէնա սէսլէր իլէ պէտտուա օգույան ինսան հէյէթլէրի չըգայօր։ Վէ պունլար՝ ումումի չէրաաթ կիւնիւն թասվիրինի քէնտի գօրգմուշ հասսէլէրինին էօնիւնէ կէթիրիրլէր իտի։

Քէնտի էօմրիւնիւն պու էյեամընտա պիր գաչ տէֆա միւճիզաթէն էօլիւմտէն գուրթուլտու, քի սօնկրա օլ վուգուաթլարը քէնտիսինէ մէրհամէթ իլէ գարըշմըշ ճէզա սայար ըտը։ Պիր տէֆա Պէտֆօրտ նամ շէհրին եագընլարընտա Օս նամ ըրմաղըն իչինտէ պիր գայըգտան տիւշիւպ պօղուլմասընա ազ գալտը։ Պիր տէֆա տախի տէնիզտէ պօղուլըյօր ըտը։ Պունտան սօնկրա պիր կիւն եօլտա էօնիւնտէն պիր եըլանըն կէչմէսինի կէօրիւպ՝ էլինտէքի տէյնէյի իլէ օնա վուրտու, վէ սօնկրա տէյնէք իլէ աղզընը աչտըրըպ փարմագլարը իլէ եըլանըն տիլինի թութտու տըշարը չէքտի քի՝ օնուն սօգար ալաթը օ տըը տէյիւ զաննէտէր իտի։ Քէնտիսի պունու նագլ էտիպ՝ “Էյէր պունու էթտիյիմտէ Ալլահ պանա մէրհամէթ էթմէսէ իտի, պէն քէնտի արսըզլըղըմ իլէ քէնտիմին էճէլինէ կիրէճէ յիտիմ”, տէր։ Քէնտիսի օնսէքիզ եաշընտա իքէն պիր սայր պէօյիւք վուգուաթտան տախի գուրթուլտու։ Օլ էսնա-

տա Ինկիլթէրրատա ճէնք օլուպ՝ Պընիան տախի
պիր ասքէր պէօլիւյիւնէ եազըլմըշ ըտը ։ Իմտի
օնու Լայսէսթըր նամ գասապանըն մուհասէ-
րէսինէ կէօնտէրէճէք օլտուգլարընտա՝ քէնտի ար-
գատաշլարընտան պիրի օնուն եէրինէ կիթմէք իս-
թէտի ։ Պընիան տախի քէնտի եէրինի օնունքի իլէ
տէյիշտիրմէյէ րազը օլուպ՝ օլ կէօնիւլ իրատէ-
թի իլէ պունուն եէրինէ կէչէն քիմսէ մուհա-
սէրէտէ պիր կէճէ նէօպէթճի իքէն թիւֆէնկ իլէ
պաշընտան վուրուլուպ էօլտիւ ։

Պու վուգուաթըն իւզէրինէ չօգ կէչմէզտէն
Պընիան էվլէնտի, վէ ալտըղը էհլինին աղըր վէ
տինտար սէօհպէթլէրի՝ պունուն էթվարընըն իւ-
զէրինէ փէք պէօյիւք պիր թէէսիր էթտի ։ Կարըն-
քի տիշէհլիլէրին թէրպիյէ ալմըշ օլմասը նէ՛
գատար իգթիզալը վէ էյի տիր ։ Հալ պու քի՝
քէնտիսի էվ պարգ օլմագ իչիւն հիչ պիր շէյ հա-
զըրլամըշ օլմագսըզըն՝ հէմ քէնտիլէրինէ լազըմ
օլաճագ շէյլէրտէն տախի պիր շէյի օլմագսըզըն
էվլէնմիշ իտի ։ Էհլինի եէնի ալտըղը վագըթ-
տա՝ էշեա օլարագ պիր թապագ եախօտ պիր
գաշըգլարը պիլէ եօղ ըտը տէյիւ, քէնտիսի իֆա-
տէ էթմիշ տիր ։ Լաքին սանաաթը թէնէքէճիլիք
օլտուղունտան՝ կէօրիւնիւր քի պու թարզ շէյլէր
տայիր օլան քէնտիլէրինէ լազըմ շէյլէրի թէզճէ
տիւզէլթմիշ օլմալը տըր ։ Էհլինին կէթիրտիյի ճէ-
հէզինին քեաֆֆէսի եալընըզ իքի ճիլտ ուֆագ
Քրիստոնէական քիթապլարտան իպարէթ իտի ։
Ֆագաթ պունլար Պընիանա պինլէրճէ ալթուն-

տան զիյատէ պիր նիյմէթ օլուր, չիւնքի էհլի օնլարը օնա օգութտուղունտան, վէ քէնտի փէտէրի Ալլահը ս'վէն պիր ատէմ օլուփ՝ օնուն տինտարլըղը իւզէրինէ օնուն իլէ սըգ սըգ սէօյլէշտիյինտէն, տուրմայըփ քիլիսէյէ կիթմէյէ վէ քէնտի քէօթիւ ատէթլէրինի թէրք էթմէյէ օնու գանտըրտը:

Օլ արալըգ պիր ղայէթ աշաղը գարըտան իշիթտիյի պիր ազարը տախի՝ քէնտի էթվարընը տիւզէլթմէսինէ ֆայիտէլի օլտու: Քէնտիսի պու քէյֆիյէթի նագլ էտիփ՝ "Պիր տէֆա պիր գօնշումուն տիւքքեանընտա տուրմուշ սէօյիւփ սայար իքէն, էվին գարըսը սէօզիւմիւ իշիտիփ՝ վէ վագաա քէնտիսի փէք արսըզ վէ ատէպսիզ պիր քէօթիւ գարը իքէն, պանա տէօնիւփ՝ Սէնին էթտիյին սէօզլէրի իշիթտիյիմտէ թիթրէյօրըմ, սէնին պու էթտիյին քիւֆիւրլէր իչիւն սէն փէք քէօթիւ պիր կիւնահքեար սըն, էօմրիւմտէ եօյլէ քիւֆիր իշիթմէմիշ իտիմ, վէ էյէր շէհրին տէլիգանլըլարը սէնին իլէ կէօրիւշիւրլէր իսէ՝ սէն պու հարաքէթին իլէ օնլարըն ճէմիսինի պաշտան չըգարաճագսըն տէտի," տէր: Պու գարընըն ազարը՝ պիր էյի քիմսէնին ազարընտան զիյատէ թէէսիր էթտի Պընիանա: Օնու իշիթտիյինտէ ութանըփ սիւքիւթ էթտի: "Էօյլէ քի (տէր քէնտիսի), օրատա պաշըմը ասմըշ տուրտուղումտա, պիւթիւն եիւրէյիմ իլէ շէօյլէ տէյօր ըտըմ. Քեաշքի շիմտի պիր քիւչիւճիւք չօճուգ օլայըտըմ քի՝ փէտէրիմ պանա պէօյլէ քէօթիւ սէօզլէր սէօյլէմէմէք էօյրէթէ իտի:"

Ջ

Պու վուգուաթըն իուզէրինէ չօգ կէչմէզտէն պիր ֆուգարա քիմսէ իլէ օրթագլըգ էթմէյէ պաշլատը. օլ քիմսէ տախի պունուն իլէ մէզհէպ վէ Ազիզ Քիթապլարըն իուզէրինէ էօյլէ պիր թարզ իլէ սէօյլէշիր իտի քի՝ Ֆիքրինի գանտըրըրըպ օնու Ազիզ Քիթապ օգումայը էլէ ալմաղա մէճպուր էթտի: Պընիան օնու օգումասընտա պէօյիւք էյլէնճէ պուլուր ըտը, պախուսուս օնուն իչինտէ պուլունան թէվարիխլէրտէն. զիրա Ռէսուլլարըն մէքթուպլարը տահա օնուն անլայաճաղը տէրէճէսինտէն եիւքսէք իտիլէր Պունտան պէօյլէ քէնտի էթվարընտա էօյլէ պիր թէպտիլաթ զուհուր էթտի քի՝ քէնտի տօսթլարը օնու եէնի պիր ատէմ եէրինէ գօյուպ՝ օնուն էօթէ ուճ չափկընլըղընտան էտէպ թանըրմաղա վէ տինտար պիր հարաքէթէ տէօնմիւշ օլմասը իչիւն թաաճճիւպ իլէ տօլարլար ըտը: Քէնտինին իուզէրինէ էյի սէօյլէմէյէ պաշլատըլար, վէ քէնտիսի տախի՝ հալի իլէ, էյի պիր իսմ գազանմըշ օլտուղու իչիւն խօշնուտ օլուր ըտը, վէ օլ վագըթ՝ օնլարըն ինտինտէ պիր էյի իսմ սահիպի օլմաղա լայըգ տըր տէյիւ գըյաս էտէր իտի: " Լաքին (տէր քէնտիսի) եալընըզ պիր միւրայը Փարիսեցի իտիմ, հէփ էթտիքլէրիմտէն մագսէտիմ շու իտի քի՝ հէր քէս պէնիմ հագգըմտա էյի սէօյլէսին: ՙՆէ՛ Քրիստոսու պիլիր իտիմ, նէ՛ իմանը, նէ տէ իւմիտի, վէ շիմտի էյի անլամըշըմ քի էյէր օ վագըթ էօլսէ իտիմ, հալիմ փէք ֆէնա օլաճաղ ըտը":

Օնուն իլէրլէնիպ թա պիզիմ Ռապպ Յիսու-

սուն պիր միւնէվվէր, հալիմ վէ թէօվազէքեար շայիրտի օլմասընա գատար կէչտիյի հէր պիր տէրէճէլէրինի պիրէր պիրէր պուրատա թարիֆ էթմէսի միւմքինսիզ տիր։ Շու գատարը սէօյլէմէսի քեաֆի տիր քի՝ օնուն պու թաաճճիւպէ շայան թէպտիլաթընըն պաշլըճա վասիթալարը՝ Ազիզ Քիթապ օգումասը վէ տինտար քրիսթիանլար իլէ կէօրիւշմէսի օլտու. Հէմ քէնտիսի Շէյթանըն չօգ վէ զարարլը հէմ մախսուս իղվալարընա տախի տիւշիւպ՝ օնլարըն իչինտէ չօգ վագըթ հէման իւմիտ քէսիքլիյինէ վէ չըլկընլըղա թութուլուպ՝ քէնտինի էօլտիւրմէք միւլահազալարը էտէր իտի։ Ֆագաթ օնուն սէմավի փէտէրի օնու պու թարզ իլէ սայրլարա պէօյիւք ֆայիտէլէր էթմէյէ հազըրլար իտի, վէ Ալլահըն ինայէթի իլէ ճէմի պու իղվալարտան թէհլիքէսիզ կէչտի քի՝ սայր քէնտիսի կիպի իղվատա օլանլարա պիր ալիմ խօճա վէ գըլաղուզ հէմ թէսէլլիճի օլսուն։

Տինտարլըգ իչինտէ քէնտինին գավի օլտուղունու, վէ Ազիզ Քիթապլարա էյի աշնա օլուպ՝ ճէմաաթ իչինտէ օնլարը թարիֆ էթմէյէ միւգթէտիր օլտուղունա քիֆայէթ միգտարը նիշանէլէր կէօրիւնտիւյիւնտէ, Քրիստոսուն Ինճիլինէ վաղճը նասպ օլունտու։ Հէր շէյէ գատիր Ալլահ՝ էքսէրի զայըֆ վէ իթիպարսըզ քիմսէլէրի սէչէր քի՝ գուվվէթլի վէ իթիպարլը օլանլարը ութանտըրսըն։ Իշթէ պու հալիմ թէնէքքէճիյէ տախի պու մինվալ իւզրէ վագի օլտու։ Իսրզմէթ-

քեարանէ չալըշմագտան վէ՝ ալչագ կիւնահլար-տան՝ Ալլահըն ինսանլարա կէօնտէրտիյի էլչիսի օլմաղա տաւէթ օլունտու. վէ Ալլահ օնու քէն-տիսինէ էլչի օլմագ խըզմէթինէ լայըգ էտիպ՝ օ տախի օնուն խըզմէթինտէ փէք մէշհուր օլտու.

Պըրիանըն վաղճըլըգ մէմուրիյէթի էսնասըն-տա Ինկիլթէրրանըն կէրէք ումուրու փոլիթիքիյէ-սի վէ կէրէք ումուրու մէզհէպիյէսի փէք պիւյիւք մուխաթարատա իտի: Մէզհէպ սէրպէսթլիյէթի վէ զամիր ազատլըղը օլ էսնատա հէման պիլին-մէմիշ պիր շէյ իտի: Պըրիանըն վաղճըլըգ մէ-մուրիյէթի՝ հագըգաթա տիւշման օլան քիմսէլէ-րէ թէօքէզ օլարագ, պէօյիւք նահագգըլըգ իլէ օ-նու թութուպ հապսա աթըլլար. վէ օրատա օն իքի սէնէ գատար մահպուս գալտը: Կէօրիւնիւր քի Պաթըլլըգ փանայըրընտա Մ՝իւմինին իւզէրի-նէ օլան մուհաքէմէյի իֆատէ էթմէսի իլէ՝ պու քէնտիսինէ օլան նահագգըլըղը վէ մէրհամէթսիզ-լիյի պէյան էթմէք իսթէր.

Պու թէհամմիւլ օլունմազ էսիրլիյին կիւճլիւք-լէրինի՝ պէօյլէ պիր հալտէ հէր քրիսթիանա եա-գըշըր օլտուղու թարզ իւզրէ պէօյիւք սապր իլէ չէքէր իտի. Օրատա քէնտիսինէ արգատաշ օ-լան քիմսէլէր՝ օլ սէպէպ իչիւն մահպուս օլան պիր գաչ քիշի իտի: Թ՝էվրաթը Շէրիֆի տախի վէ աթիգ շէհիտլէրին թէվարիխի եանընտա իտի. պունլարտան մաատա՝ քէնտի միւլահազալարընըն իւզէրինէ տախի մէշղուլ օլմաղա վագթը վար ը-տը: Քէնտիսի իլէ մահպուս օլան արգատաշ-

լարընա պաղը վրալ տախի վերիր իտի . վէ պէօյ-լէճէ՝ օնլար վէ քէնտիսի՝ քէնտի չէքտիքլէրի պէօյիւք սըգընթըլարընըն իչինտէ միւպարէք Ին-ճիլին հագըգաթլարը վէ վաատլարը իլէ թեսէլլի պուլուրլար ըտը ։

Գըազամ քէնտի մահպուս օլտուղու միւտտէթ-տէ քէնտի վագթընը գուլլանմասընըն պէօյիւք ալամթը քէնտի գալէմի իտի ։ Սայր գըյմէթլու Իլմի իլահիյէ միւթալլիգ քիթապլարտան մաատա՝ պու գատէմի Պէնտէյիշի տախի մահպուսատա թահրիր էթմի քի՝ շիմտի թէրճիւմէ օլունարագ իշպու լիսանը Թիւրքիյէտէ տախի նէշր օլունուր ։ Իշ-թէ օլ մաղլումա պու հապս ըլլը քի՝ քէնտիսի օլ ագիլ րիսյանըն իպթիտասընտա՝ Տիւնեանըն չէօ-լիւնտէն կէչտիյիմտէ՝ . . . օրատա եաթտըմ ու-յուգուտըմ, տէր ։ Օնուն պու զէվգլի վէ թէր-պիյէ վէրիճի րիսյալէնը օգույուպ անլատըղըմըզ-տա՝ քէնտի տուշմանլարընըն օնուն ազատլըղընը էյինտէն ալմալարը սէպէպի իլէ, օնուն տախի է-լինի գալէմէ վուրմաղա մէճպուր էթմիշ օլմալա-րը իչիւն՝ հէման շաղ օլմասը ղլուրուզ ։

Հապսատան գուրթուլտուղու կիպի՝ քէնտի տօսթ-լարը Պէտֆօրտտա պիր թարլա սաթըն ալըպ օ-նուն իչիւն պիր քիւլիւպէ եափտըրտը, վէ քէնտի-սի օրատա տուրտուղու հէր հաֆթա քէնտիսինի տինլէմէյէ կէլէն խալգա վաղ վէրիր իտի . վէ հիւքիւմէթ սահիպի վըտանլարտան տախի արթըգ սըգընթը չէքմէզ իտի ։ Նըլտա պիր քէրրէ Լօնտ-րայա կիտէր իտի, վէ օրատա վէրտիյի վաղ ի-

չիւն չօգ մէտհ իշիտիր իտի ։ Փէք պէօյիւք րիճալ-
լար էքսէրի օնուն վազընը տինլէմէյէ կիտէրլէր
իտի ։ Պիր կիւն Կարոլոս Ա. Ինկիլթէրրա գրա-
լը՝ պու պէօյիւք րիճալլարտան պիրիսինէ քէնտի
թաաճճիւպ էթտիյինի պէյան էտիպ՝ Սէն պիր
ատըլ վէ իլմ սահիպի քիմսէ իքէն, պիր թէնէ-
քէճինին լաֆազանլըղընը նի՞ճէ կիտիպ տինլէյէ
պիլիրսին, տէտի ։ Օ տախի օնա ճէվապ վէրիպ
"Աֆէնտիմ փատիշահ, էյէր օլ թէնէքէճիտէ
օլան քանքարա մալիք օլմաղա գատիր օլա պիլ-
սէ իտիմ, ճանը կէօնիւլտէն ճէմի իլմիմտէն
վազ կէչէր իտիմ", տէտի ։ Կէօրիւնիւր քի
Պընիանըն վազընտա՝ խալգըն ֆիքրինի գափըպ
օնու քէնտիսինէ ճէլպ էտէն մախսուս պիր շէյ
վար ըտը՝ Էօյլէ զանն օլունուր քի՝ քէնտի կիւնիւն-
տէ Ինկիլթէրրանըն էհալիսինէ էն մագպուլ օ-
լան վազճը օ իտի ։ Լօնտրայա կիթտիյինտէ՝ ազ
վագըթտա քէնտինին օրատա օլմասընըն իլանը՝
քէնտիսինի տինլէյէճէք պիր սայըսըզ գալապա-
լըգ ճէմ էթմէյէ քեաֆի իտի ։ Ինկիլթէրրատա
օլան ատէթ իւզրէ՝ ճէմաաթ էօյլէնտէն պիր եա-
խօտ իքի սաաթ էվվէլ քիլիսէյէ կիտէր. Լաքին
Ջ'օն Պընիանըն վազընը տինլէմէք իչիւն ատէթ-
տէն խարիճ գալապալըգ՝ էքսէրի պին իքի պիւզ-
քիշիտէն զիյատէ, գըշ էսնասը վագթընտա եազ-
մուր վէ գար եաղար իքէն, սապահ շաֆագըն-
տան էվվէլ պիրիքիրլէր իտի ։

Բու ատի իւզ գիրք հիքեայէտէն օնուն վազ-
ճըլըգտա հազըք ճէվապլըղը, վէ քէնտինի պիլ-

ՔՐԻՍԹԻԱՆԸՆ
ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ
ՐԻՒՅԱ ՇԷՔԼԻՆՏԷ

ԻԼՔ ՄԷՆԶԻԼ

ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ չէօլիւնտէն կէչտիյիմտէ՝ մաղարայը* օլան պիր մահալտէ գօնուգլայըբ օրատա եաթտըմ ույումաղա, վէ ույգումտա պիր րիւյա կէօրտիւմ: Րիւյամտա պիր ատէմ կէօրտիւմ քի ղայէթ էսքի լիպասլէրտէ՝ եիւզիւնիւ քէնտի էվլինտէն էօթէյէ տէօնտէրմիշ՝ պիր մահալտէ տուրուեօր ըտը, վէ էլինտէ պիր քիթապը՝ հէմ սըրթընտա պիր աղըր եիւքիւ վար ըտը: Եշայ. ԿԴ. 6: Ղուկ. ԺԴ. 38: Սաղմ. ԼԸ. 4: Վէ պագըբ կէօրտիւմ քի էլինտէքի քիթապընը աչտը վէ օգումաղա պաշլատը, վէ

---

*Պէտֆօրտ նամ շէհրին մահպուսխանէսի, եանի՝ պու քիթապըն միւէլլիֆինին զաթը իչիւն մահպուս օլտուղու մահալ:

օդուր իքէն՝ աղլայըրագ թիթրէր իտի. վէ արթըգ քէնտիսինի զայիֆ էթմէյէ թագաթը գալմայը-ղընտան ֆիղան էտիպ "Պանա նէ՞ էթմէք կէրէք տիր" աճէյիպ չաղըրըլմաղա պաշլար *. Գործ. Բ. 37. ԺԶ. 30.

---

*Քէնտի հալինի տույան. Կիւնահքեար տէյիլէ ֆիղան էտէր, չիւնքի կէօրիւր քի քէնտի ատամաղաթը հայդ էտ-վաղը կիտի մուրատը տըր, քէնտի ճանը ղաղաղ վէ ճէֆա հիւքմիւ ալթընտա պուլուպ էղէտի աղադա ընճինի քէտիրմիշ տիր. Քէնտի կիւնահլըրըն խիւքմինիւ աղր-թընտա տույարագ՝ պէկ մէտար պուլմագ իչիւն էմինտէն տէ՝ քէնտիսինտէն տէ վէ ճէմի պօշ խումուլտէրինտէն վէ պաթըլ իթիգատլարընտան խիւլ չէվիրիպ, Ալլահըն քէ-րէմինէ խիլին ալըր՝ քի մէտար վէ գուրթուլուշ պուլ-մագ իչիւն նէ էյլէյէ. պըլմիմագ կէրէք օղուրդուլա-օ քէնտիսինի, կէօսթէրսին. Կիւնահքեար օնու օղու-տուղըն պանար քի քէնտի կէլմէթլէ՞ էօլմէզ ճա-նը ոէֆիլ վէ խարապ օլմաշ տիր հալին տէ, ... պի-պայաղ էօտիւր հէմ գուրթուլուշ իչիւն Քէտէրտաա-ղըրլմաղա մուհթաճ տըր. Օղուրդուլուսան՝ քէնտի հա-լի ... օլտուղունը ... վէ թիթրէր. Էյ օղուլյամ, տէյիլէ տիր չէյ ... ... հիչ վագըթ օղուրդուլ ... Կիւնահքեարլըղը հիչ կէօրմայըն. Պ. Ալլարըն ... ... քի ճանը ... Պանա նէ՞ էթմէք կէրէք տիր քի խէլաս պուլայըմ տէյիւ ֆիղան էտէ իտի. Էյէր կէօրմէյէյտի վէ ... տէ, օլ կէլմէթլէ քիթապը՝ ... հիչ ֆայ-տա օլմայան պիր մաալ խաթօա հէքիմլէթ քիթապը կիպի ... , օնուն մանասընը՝ պիլմէյիպ պիր

[illegible]

[illegible]

Պու հալտէ էվլիճէ կիթաբ, վէ էհլի իլէ չօ-ճուգլարը քէնտի սըգընթըլարընը ֆարք էթ-մէսինլէր տէյիւ՝ խայլը վագըթ քէնտինի ղայըթ էթտի. Լաքին կիթաբըճէ սըգընթը-սը արթըրըլընամ՝ արթըգ սուքութ էտէ-մէյիպ՝ նիհայէթ ֆիքրինի քէնտի էհլի-նէ վէ չօճուգլարընա աչտը, վէ օնլարա չու-թարզ իլէ նասիհաթ էյլէյիպ տէտի. Այա պէնիմ սէվկիլիւ էհլիմ, վէ սիզ պէնիմ պաղըրըմըն էվ-լատլարը, պէն՝ սիզին մուհապպէթլու տօսթու-նուզ, սըրթըմտա խափըշըմըշ պիր հիւք սէպէպի իլէ հալտէն չըգըմըշըմ. Հէմ տախի Թահգիգ խապէրիմ օլմուշ տըր քի պու պիզիմ շէհրի-միզ կէօքտէն էնմիշ աթէշ իլէ եանաճագ տըր. վէ օլ գօրգուլու խարապալըգ կէլէճէք պէն՝ վէ

լըտանտա եադըլմըշ կիպի անլաշըլըյօրտու. չիւնքի անտա հալա մէյտանտա օլմը, կիւնահլարընտա էօլմիւշ, չէրրին գօլթուգլարընտա եաթմըշ վէ ֆագըր էմնիյէթ իչինտէ պուլունուրլարտը. Լաքին օլ քիթապ պուհանի տիր, վէ օ-նու եագընըզ պուհճա հայաթ պուլմուշ ճանլար անլայա պիլիրլէր, անլար քի քէնտի կիւնահլարընը տույարագ հէլաք օլաճագտան գօրգարագ՝ վէ հիւքմի ալտընտան Թիթ-րէյէրէք՝ ճանը կէօնիւլտէն գուրթուլուշ արամագտա պուլունմըշ տըրլար։ Պու հալտէ օլանլար վէ եալընըզ պունլար խարապլըգ Շէհրինտէն սէմավի փատիշահլըղա կիտէն Եօլճուլար օլմագա պաշլարլար։

սէն եա էհլիմ, վէ կէրէք սիզ պէնիմ թաթլը էվլատլարըմ, հէփիմիզ տէ սէֆիլլիքլէ խարապ օլաճաղըզ, մէկէր գաչաճագ պիր եօլ պուլունսուն քի գուրթուլա պիլէլիմ, լաքին էլ հալ պէն պիր եօլ կէօրմէյօրում''։* Պունտա քէնտի էվ էհալիսի ղայէթ թաաճճիւպ էթտիլէր. ֆագաթ քէնտիլէրինէ սէօյլէտիյի շէյլէրի թահգիգ տէյիւ խնամտըգլարընտան տէյիլ, իլլա զանն էթտիլէր քի պաշը՝ ագլընա զարար վէրէն պիր մարազա օղրամըշ տըր. օնուն իչին՝ վագըթ կէճէյէ եագըն օլմաղըլա, ույգու տախի պէյնինէ րահաթ վէրիր տէյիւ իւմիտ էթտիքլէրինտէն, աճէլէ իլէ օնու եաթաղա գօտուլար։† Լաքին կէճէ տախի օնտ կիւնտիւզ գատար սըգընթըլըյըտը. օնուն իչիւն ույույաճագ եէրինէ, կէճէյի ահու-

---

*Տիգգաթ օլունմալը տըր քի՝ կիւնահը սահիհէն թանըմագ՝ Ալլահըն տէտիյինէ վէ Ազիզ Քիթապլարըն իւհամը իլահիտէն օլտուղունա ինանմագտան իլէրի կէլիր. Էօլիւմ իլէ շէքաաթ՝ զամիրին հուզուրունա կէլիրլէր, վէ Ալլահըն էօնիւնտէ տուրմանըն հէյպէթլու նիհայէթլէրի էօյլէ աշիքեար էօնիւնէ գօնուրլար քի՝ ճէմի տայըր քիւչիւք շէյլէր՝ օլ եալընըզ լազըմլը օլան շէյին գայղըսը իչինտէ կէօմիւլիւրլէր։

†Գուրթուլուշ հագգընտա աքըլ օլմայա պաշլատըղըմըզտա՝ ճիհանի տօօթլարըմըզ պիզի չըլզըն եէրինէ գօյլար, վէ պիզիմ րուհանիճէ խասթա ճանլարըմըզը՝ ճիհանի թիմար էտէրլէր։

դար իլէ վէ խաշ աէօքէրէք կէչիրտի ։ Պէօյլէճէ
տապահ օլտուղտա նիճէ օլտուղունու տույմազ
իթթէտիլէր իտէ՝ օ տախի “Պէնա վէ ֆէնա” *
աէյիփ՝ Խինէ օնլար իլէ սէօհպէթէ կիրտի իտէ
տէ, օնլար սէրթ սէօյլէմէյէ պաշլատըլար ։ Հէմ
տախի մարազընը տէֆ էյլէմէք իչիւն տիւշիւն-
տիւլէր քի օնուն իլէ սէրթ վէ ճիտտ օլարագ տավ-
րանմըշլար ․ պազըտէֆա մասխարա էտէրլէր իտի,
պազը քէրրէ ազարլարլար ըտը, վէ պազը տէֆա տա
հիչ խիւզիւնէ պագըմազլար ըտը ։ Խասմի քէնտիսի
քէնտի տատասընա չէքիլիփ օնլար իչիւն տուա է-
տէրէք օնլարը աճըմաղա վէ քէնտի սէֆիլլիյի
իչիւն քէտէրլէնմէյէ պաշլատը ։ Թարլալարտա
տախի խալընըզճա կէզինիփ՝ պազը օգույարագ
պազը տուա էտէրէք պիր գաչ կիւն վագթընը
պէօյլէ կէչիրտի ։ †

---

*Թէօվպէյէ կէլէնին կիւնահլըրըն աաֆըլարը՝ Քրիս-
տոսուն գանընտան մաատա հիչ պիր չէյ իլէ տէֆ օլու-
նամազ փագլէնիլմէզ ։ Չիւնքի Ալլահըն ատալէթինին կէ-
րինէ վարմասընա նէ գատար շէյ լազըմ իսէ, ջանիմիզ
զամիրէ բահաթ վէրմէք իչիւն տախի օլ գատար շէյ լա-
զըմ տըր ։

† Ցիւնհավի ատէմլէր զամիրճէ սըգընթը իչինտէ օ-
լանլարը տախիմա տղարլայըփ խախոտ օնլարա տարըլ-
տըգլարընտան, օնլար տախի էքսէրի քէնտի բահաթ-
սըզլըգլարընը էյլէրինտէն կէլէմէյի գատար կիզլէրլէր, վէ
քէնտիլէրինէ էն խագըն օլան քիմսէլէրտէն պիլէ կիզլէր-

Պիր կիւճիւկլիւքտէ քէնտի ատէթի իւզրէ թար-

լէր. լաքին աղ վագթըն իչինտէ արթըգ կիւզէլճէ պիւմ-
քինտիզ օլուր, մատէմ քի պիր ատէմ քէնտիսինին էն օէկ-
կիւլիւ զաթլարը քէնտի հայկէրինտէն պի խապէր օլարագ
քէմալի ազէրէճէ թէհլիքէ իչինտէ օլտուղլարընը կէօրտիւ-
յիւնտէ, քէնտի ատըլ մուհաֆազէթինտէն մէճպուր օլար
ըոնլարա թէօհրիլի էտմիլար՝ նասիհաթլար վէ ըճմալար
ղուպուլմազա. Հալ պու քի օնլար Ալլահըն քէլամը հագ-
գընտա պիր չէյ պիլմէտիքլէրինտէն վէ քէնտի էթվար-
լարընը Ալլահըն քէլամը իլէ ըսլահ էթմէյի էյլէմէտիկլ
օլմատըքլարընտան՝ պէօյլէ սէօզլէրէ չաշարլար, վէ անտան
վէրտիկի նասիհաթլարընը պաղըշլ էտէմէտիքլէրի հէպինէ՝
էպտէրի օլ թադրը սէօզլէրի աղըլ փէրիշանլըղըլա վէ
ահմագլըղա վէրիրլէր, վէ նասըլ քի Փէյղամպէրլէր՝ բէ-
տուլէր վէ Ալլահըն Օղլու Յիսուս քէնտիսինի ատըփ քէնտի
վագըթլարընըն ատէմլէրինտէն տիւշ կէօրէն հէյչէ
քիմսէլէր ապլարլար ըսը իտէ, շիմտիքի միւմինլէր տա-
հի էօյլէ ապլարլար. Օնլարըն իւզէրինէ պու պիւյիւք-
էտէրի էյլէմէ օնլարըն էն եագըն ապրապալարը ի-
լամ էտէրլէր, վէ օնլարըն Ֆիքրինի բահաթլանտըրմաղ
իչին Թիւրլիւ թիւրլիւ չէյլէր իճատ էտէրլէր. մէսէլա՝
դիշկը ու սէֆալար, ահպապլըգլար վէ զիյաֆէթլէր. աին-
տար տօսթլարտան խալըս քիթապլարտան կէրի տուրմազ
թէրթիպ էտէրլէր, վէ պու վասիթալար գուլլանըլըգլա-
րընտա էքսէրի միւրտատլէրինէ էրիշ՝ ատէմ պիր Փարիս
սէլամէթ իլէ բահաթլանտըրըրլար. Լաքին պիր ատէմ կիւ-
նահըն քէօթիւլիւյիւնիւ վէ ճանըլըղընըն իւզէրինէ պիր
տահիհ Ֆէհմ քէսպ էթտիյինտէ, պէօյլէ վասըթալար անըն
րըհընթըլարընը էքսիլթմէյէ մէտէր տէյիլ՝ անճագ արթըրըր-
լար, վէ օնտան սօնրա ատէմին կէրէք քէնտի վէ կէրէք

ըմբռնողութեան կեղեքեալներուն կենցաղովը մը քննադատը օգտակար ըլլալ · մէ Փիլոնի պէս պէտքին էական նալ, մէ օգտակարութեան՝ «Կանոն ո՞ւր էթնիկ կե- ցեալներ են խելքով պատւոյմ» (Գործք · Ժ2 · 30, 31) ուսելու ժամանակ կեանքին պէտք ազատորդի գովասանք :*

Հիմ առթով կեցուածով քի՝ կեցա դաշնակ խաթեր կեանք ոսկեղէն Բանասիրական պաշտօն ըլլալ · Հայութեան հիմն նկարմամբ ամբողջ ըլլալ , չեւորի պանծա էջէն կեորինանիւ քի ներկայէ կիսահան- դէսի պիտի ելլայ : Ով ժամանակ պատմող Խն- ձիլ ժողովն նման պիտի կերպով ալ ծնա

---

* ազգայնականներու գաղթականական իմաստներէն առանձին փրկութեան ազատութեան օրուր : Պաշտօն Հայ եղողներէ քննոր աղբարապա- տարներու պաշտօն էթնիկութեանց գաւառներէ թէպէտեւ ամբողջ իմաստներէն զանազան կրօնական կեանքերը , մէ ամբողջ մեծ հանդէսի՝ խնդիրները , Փիլոն առաջնորդեց՝ որուն ժամանակէն կախուած կերպերէն պատմական ամբողջ : Թարգմանութիւն գործքն խմբագրեալ՝ ու ժամանակի ճանաչ ավը ներքէ ընթերցողի մեծագոյն օրուր , մէ քննական ժամ ա- պար կերպարանաց Փիլոնի՝ Ամենայն Քննադատ դասակարգ է- լէ , քննական ոճային Հայոց իմաստներէն ազատութիւն · Հեմ քննականներու թագաւոր եկեղեցի իշխան ատենի առաւ էթ- նիկ խորհրդաւոր չափերը , մէ պէտքէ քննականներուն անկեղծ պէտք չափազանց Հեր Հայ Ելլերի Յունաց- րէն թագաւոր կեանք եղը էր կեանքերը ·

* Սիր առանձին նախանձով Հիւսիս ազգայնական գաղթականական իշխան քննական կերպարանական Փիլոնի էթնիկ պաշտօնավարութեան՝ ամենայն գրական գաղթականականութեան արժանի օրուր :

տօղրու կէլիպ , "Նէյէ՞ աղլայօրսուն"* տէյի սօրտու :

Օ տա ճէվապ վէրտի քի , "Իսփէնտիմ , էլիմտէքի քիթապտան կէօրիւրիւմ քի էօլիւմէ , վէ օնտան սօնրա տա շէրաաթա կիթմէյէ սըճըլըմ քէսիլմիշտիր : Եպր. Թ. 27 : Իմտի պագարըմ քի էվվէլքինի խաթէմէմ. Յոբ. Ժ. 21 , 22. իքինճիյէ տէ գուտրէթիմ եօգ տըր" : † Եզէկ. ԻԲ. 14 :

Օ վագըթ Ինճիլվաիզը , "Նի՞չին էօլմէքը իսթէմէզսին , մատէմ քի պու էօմիւր պու գատար չէրր իլէ տօլու տըր" տէտի :

Ըտէմ ճէվապ էտիպ , "Զինէ գօրգարըմ քի շու սըրթըմտա օլան եիւք** պէնի մէզարտան տ-

*Պուրատա տիգգաթ էյլէ քի՝ Քրիստոս , ճանլարըն պէօյիւք Չօպանը վէ Նազըրը , Ինճիլվաիզինի կէօնտէրտիյինտէ , կիւնահ իլէ գաթըլաշմըշ վէ եիւքլէնմիշ կիւնահքեարլըն իւզէրինէ նէ՛ թաթլը մուհապպէթ վէ նէ տէրէճէ գայղը չէքմէք կէօսթէրիր : Ինճիլվաիզի թապիրի , Ինճիլի լութֆ ու գուրթուլուշուն շագլանտըրըճը խապէրինին վաիզի , եանի վազըճըտը տէմէք տիր :

†Ֆիքրի ըշըգլանմըշ վէ տույուշ սահիպի կիւնահքեարլըն անըլ իքրարը պէօյլէ օլուր :

**Ալլահըն Րուհու՝ խնտանըն եիւքէյինի քէնտի զայպ օլմուշ հալի իւզէրինէ թէօքին էթտիյինտէ , օ վագըթ օլ քիմսէ կիւնահըն թէամմիւլ օլունմազ աղըրլըղընը սըրթընտա տույուպ , կէօքտէն կիւնահա գարշը պէյան օլունմուշ օլան Ալլահըն ղազապընտան գօրգուպ թիթրէր :

շաղա տէրին պիր նէրէ էնտիրէճէք, մէ պէն Տէ-փնեթէ տուշէճէյիմ: Յոպ. Լ. 33: Հէմ տախի, եա էֆէնտիմ, էյէր հայաթ կիթմէյէ դաւամէթիմ եօք իսէ, չէրտաթա մէ անտէն հիւքմըն իճրա օլունմագընա կիթմէյէ տախի դաւամէթիմ եօգ տըր: Իշթէ պու չէյլէրին մուհաքաքը պանա աղլամագ կէթիրիր" տէտի:

–Օլ վագըթ Ինճիլ վարիդի չէօյլէ տէտի. «Էյէր հալին պու իսէ, նի՞չին նէրինտէ տուրմուշսուն»: Ատէմ տախի ճէվապ վէրիր «Չիւնքի նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէմ» տէտի: Օլ վագըթ օպիրի օնա պիր նուվարլանմըշ թիրէ վէրտի, վէ օնուն իչինտէ «Կէլէճէք ղազապտան գաչ" տէյիւ եազըլմըշ իտը": * Մտթ. Գ. 7:

Իմտի օլ ատէմ օնու օգույուպ վէ տիգգաթ իլէ Ինճիլ վարիդինին իւզէրինէ պագարագ, «Նէ՞րէյէ գաչմալըյըմ" տէտի: Օլ վագըթ Ինճիլ վարիդի քէնտի փարմաղը իլէ պիր կէ-

---

*Ինճիլ՝ կիւնահքեարըն քէնտի տուշտուգու ռէզիլ հալի իչինտէ օնու իւմիտսիզ վէ խալասսըզ պըրագմայըպ՝ իլլա գուրթուլուշ վէ խէլաս իչիւն Յիսուսու կէօսթէրիր օնա, չէօյլէ քի քէնտի նէֆսինտէն վէ իչէրիսինտէ տույտուղու Ալլահըն ղազապընտան, Քրիստոսուն՝ Տար գափու թէմսիլի իլէ կէօսթէրիլմիշ օլան լութֆունա ռէհպէրթիր:

նիշ թարլանըն եօթէ տանըմը կէօսթէրէրէք , "Ըու ըրաագի Տար Գափուճըղը կէօրի՞յօրմըսըն" տէյօր : Մաթթ. Է. 13, 14: "Գափըյըր", տէյօր տա-տէմ : Անտան օյլէ , "Ըու փարլայան ըշըղը կէօրի՞յօրմըսըն" տէյօր :* Սաղմ. ՃԺԹ. 105: Բ. Պետ. Ա. 19: Օյլէյի տախի , "Օ՛ անըն էտէ-րիմ քի կէօրիւյօրըմ" տէյօր : Օլ վագըթ Ին-ճիլ վաիզի շէօյլէ տէտի , "Օլ ըշըղը կէօ-զիւնտէ թութարագ տօղրու օրայա կիթ տախի յինէ գափույա կէօրէճէքսին . օրատա գափույա վուրտուղունտա նէ էտէճէյինի սանա սէօյլէյէ-ճէքլէր" : Պէօյլէճէ րիւյամտա կէօրտիւմ քի օլ ատէմ գօշմաղա պաշլատը : Տահա քէնտի է-վինին գափուսունտան իրագլանմաղտան՝ քէնտի-էհլի վէ չօճուգլարը անուն գաչմասընը ֆարգ-էտէրէք՝ տէօնմէսին տէյի արգասընտան չաղըր-մաղա պաշլատըլար . լաքին օլ ատէմ փար-մագլարընը գուլագլարընա թըգայը , վէ գօ-շարագ "Հայա՛թ , հայաթ , էպէտի հայաթ"

---

*Քրիստոսու վէ օնու կիրանէճէք եօլու պուլմանըն եա-ըշըգ վասիթասը Ինճիլ տիր : Ինճիլ՝ Իսանըն Քրիս-տոսու տօղրուլուղու՝ Ագըլ Քուհուն շահիտլիկը աթըշ նիւրլէյինէ փարլագլարը , վէ պէօյլէճէ կիւնահքեարլարը օլան գէմիէ Ալլահըն Քէլամընտա Քրիստոսու կէօրիւր .

պատուիրէր ըստ ։ Գ․ օրէ․ ԺԳ․ 28 ։ Գեղեցկէն առ-
գաւորին պատգամաւորաց․ (Սղմ․ ԺԹ․ 17․) որ
վասն որ սրբութեան անդուոյ գաղտեր ըստ ։*

Գրօնշուլարը ասիկի ձեռն գաշմարանը կերպ-
ովք իշխեւնեփշարը շնորհելով․ (Եղեմ․ Ի․ 10․) մէ
● գօշառուդրունատա ։ պաղուր գէվքըէներ խաէ, սաբ-
բրուր գօրգու վերիր խոր, մէ պաղըլարըրատա կերի
անէձեախուն ատեյիւ արգաարինաւն պաղըրըրըլար ը-
սը․ մէ պէջյէ եաէնլերին իշխաէն խոր քիմ
գաւրար գըլարըլար քի կեաիդ ձեռու զօր իլէ կեփ
աէծնաէրաինլէր ։ Պուճլարըն պիրխախնին խալի Ի-
նաաճը, մէ օպիրինին խամի Իլղամը գօլայ ը-
ար ։ Այու վարդըթա գաաար օլ աաէմ էփ էյի
եօլ ալմըշ ըսար իաէ աէ, պաճնյար ձեռուն եադա-
րընը պըրադմամայա գարար գըլմըշ օլաուզըլա-
րընտան՝ աղ վարլըղըն իշխնաէ ձեռ եէթիշտի-
լէր ։ Օլ վարդըթ աաէմ ձնլարա «Պրօնշուլար,

---

*Պեխլեւանչըլար՝ հէրըդաաաւն գաշմարար [illegible], [illegible] [illegible] ձեռու մէն [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] մէ [illegible] հաալ [illegible] [illegible] [illegible] գարըշը [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] գարըշը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] օլ [illegible] [illegible] [illegible] ։

նի՞չին կէլտինիզ" տէտի։ Օնլար տա՝ "Պիզիմ իլէ կէճէյի տէօնէմին տէյիւ սէնի գանտըրմազա կէլտիք" տէտիլէր։ Օլ տախի "Պու տէտիյինիզ ասլա օլամազ" տէտի. "սիզ Խարապըտ Շէհրինտէն սաքին օլուրսունուզ, վէ պէնիմ տախի տօղտուղում եէր օրասը տըր. օլ շէհրին խարապըտ օլմասընըն ֆարզընտայըմ պէն, վէ հէր նէ վագըթ օրատա էօլիւրսէնիզ, մէզարտան աշաղա պիր եէրէ պաթաճաղսընըզ, աթէշ վէ քիւքիւրթ իլէ եանան պիր եէրէ. իմտի՝ պէնիմ կիւզէլ գօնշուլարըմ, սիզ պէնիմլէ կէլմէյէ գայիլ օլուն" տախի տէտի։*

Ինատճը ճէվապ էտիպ՝ "Նէ՞, տօսթլարըմըզը վէ մալ ու միւլքիմիզի արգամըզա պըրագըրը՞մ մը. տէտի։†

Էվվէթ, տէտի Քրիսթիան, Չիւն օլ աթէ-

---

*Կիւնահը թանըյըճ խարապըտտան գաչան կիւնահքեարըն խալիս րուհու պէօյլէ տիր, քի տայըր տէֆիլ կիւնահքեարլարը տախի քէնտիսի իլէ կիթմէյինլէր տէյիւ շաղըրըտ իլէ էօյիւտլէր։ Ալլահըն լութֆու պիրինին եիւրէյինէ էքիլտիյի անատէ՝ հապըլը կէլիր պիր պիրինէ նէվմէք մէյվէսինի կէթիրիր։

†Նիւրեքերէ պու տիւնեանըն մալ հաղարըթի հիւքիւմէթ միւրտիւյիւնտէ, տահա էվլա պիր միրաս արամաղ իչիւն հիչ պիր էմեալ եա թաղաթ՝ իյնանը գանտըրմաղա միւգթէտիր տէյիլ տիր։

մին խաթ պու րտը) զիրա սիզին պրագաճաղընըզ շէյլէրին ճիւմլէսի՝ պէնիմ էլէ կէթիրմէք խաթէտիյիմ շէյլէրին պիր աղը իլէ բուլպար օլունմաղա լայըզ տէյիլտիր, (Բ Կորնթ. Դ. 18) վէ էյէր սիզ տախի պէնիմ իլէ տէվամ էտէրէք կէլիրսէնիզ, պէնիմ կիպի սիզ տախի փայ ալաճագսընըզ. չիւնքի պէնիմ կիտէճէյիմ եէրտէ օլան շէյ եէթէր հէմ արթար: Գործ. ԺԵ. 17: Կէլին վէ սէօզիւմիւն թէճրիւպէսինէ վարըն:

Ինատճը. Պիւթիւն տիւնեայը պրագըպ տա պուլմազ խաթէտիյին շէյլէր նէ՞ տիր:

Քրիստիան. Պէն պիր միրաս արարըմ քի պօզուլմազ, նաիփաքլանմազ վէ սօլմազ. (Ա Պետ. Ա. 4) վէ օ՝ կէօքտէ եըղըլմըշ օլուպ օրատա էմին տիր. (Եբր. ԺԱ. 16) վէ թախսիս օլունմուշ վաղըթտա՝ օնու ղայրէթ իլէ արայանլարա վէրիլէճէք տիր: Էյէր խաթէրսէնիզ՝ իշթէ քիթապըմտա օղույուպ պագըն:

Եօ՜ք, տէտի Ինատճը, տէֆ էթ քիթապընը*, պիզիմլէ կէրի տէօնէճէ՞ք մի սէն տէօնմէյէճէք միսին:

---

*Էյէր տիւնեայի ատէմլէր իլէ քէնտի եօլլարընճա միւճատէլէ էտէրսէն, սախթէ խապաթլար վէ միւպահէսէլէր իլէ եօրարլար սէնի: Լաքին Ազիզ Քիթապը եօնլէրինէ գօտուղուն պիրլէ՝ սիւքիւթ էտէրլէր. նէ Շէյթան Ալլահըն Քէլամընըն գուվվէթինէ գարշը գըյա պիլիր, նէ տէ օնուն էլի իլէ քէօրլէնէնլէր:

Քրիս. Խայըր՝ պէն տէօնմէմ, տէտի օ պիրի, զիրա էլիմի սապան իւզէրինէ գօմուշըմ։

Ինատճը. Կէլ՝ էօյլէ իսէ, Իլզամը գօլայ գօնշու, պունու պըրագալըմ տա տէօնիւպ եինէ պիզ էվիմիզէ կիտէլիմ. պունուն կիպի պէօյլէ պիր մաղրազը չըլկըն ճիւմհիւրի վար տըր քի՝ ագըլլարընա էսատիյի պիր շէյին ուճունա եափըշտըրգլարընտա՝ եէտի թանէ իշ անլար ատէմտէն ագըլլը կէօրիւնիւրլէր քէնտի կէօզլէրինէ։

Օլ վագըթ Իլզամը գօլայ շէօյլէ տէտի. Ֆէնա սէօյլէմէ. էյէր Քրիսթիանըն տէտիքլէրի սահիհ իսէ՝ օնուն արատըղը շէյլէր պիզիմքիլէրտէն էյի տիր. պէնիմ կէօնիւլիւմ գօնշում իլէ կիթմէյէ եաթըյօր։

Ինատճը. Նէ տէտի՞ն. ալ սանա պիր տէլի տահա. պէնի տինլէ տէ կէրի տէօն. քիմ պիլիր պէօյլէ ագըլնա կէլմիշ պիր ատէմ սէնի նէրէյէ կէօթիւրէճէք տիր։ Տէօն, տէօն, ագըլընը պաշընա թօփլա*։

Քրիս. Խայըր, սէն գօնշուն իլէ կէլ՝ եա Իլզամը գօլայ. օրատա հէփ տէտիքլէրիմ կիպի՝ վէ տահա սայըր չօգ ճէլիլ շէյլէրիմիզ օլա-

---

*Քրիստոս իչիւն տիւնեանըն կէօզիւ էօնիւնտէ տահա տէլի օլմայան քիմսէ, Քրիստոսուն իմանը իլէ գուրթուլմագ հագգընտա տահա ալիմ տէյիլ տիր։

ճագ տըր ։ Պանա ինանմազ իսէն՝ օգու շու քի-
թապըմտա . Հէմ իշթէ իչինտէ սէօյլէնիլէնլէ-
րին սահիհլիյինէ իսպաթէն՝ հէփիսի օնու խա-
փանըն գանը իլէ մուհուրլէնմիշ տիր ։ Եբր. Թ.
17—21 .

Էօյլէ իսէ՝ եա պէնիմ գօնշում Ինատճը, տէտի Իլզամը գօլայ , պէն հէման գարար գըլայօրում, պէն պու էյի ատէմ իլէ կիտիպ՝ օ նէ հալէ կիրիֆթար օլուր իսէ պէն տէ պէրապէր օլաճաղըմ . լաքին եա պէնիմ կիւզէլ արգատաշըմ, պու արզուլէնէճէք նէրէ կիթմէնին եօլունու պիլի՞րմիսին ։

Քրիս . Ինճիլ վաիզի նամ պիրիսի պանա կէօսթէրտի քի շու էօնումուզտէ օլան քիւչիւք գափույա սէյիրտէյիմ, վէ օրատա եօլուն իւզէրինէ թարիֆ ալաճաղըզ ։

Իլզամը գօլայ . Կէլ էօյլէ իսէ , կիւզէլ գօնշում, կիթմէքտէ օլալըմ ։ Պէօյլէճէ իքիսի պիրլիքտէ եօլա չըգտըլար ։

Ինատճը . Պէն տէ տէօնիւպ էվիմէ կիտէյիմ, տէտի Ինատճը, պէն պէօյլէ եօլու շաշըրան խէյալի քիմսէլէր իլէ արգատաշ օլմամ ։*

---

*Գուրրաա տիգգաթ էյլէ քի ճիսմանի ատէմ իւզէրինէ Ինճիլին հագիգաթլարընըն նէ ֆարգը թէէսիրի վար տըր ։ Ինատճը օնլարը պիւթիւն պիւթիւնէ րէտտ էտէր , Իլզամը գօլայ իսէ օնլարը իֆթիխար իլէ տինկլէյիպ՝ պիր

Իմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի Ինատճը կէրի տէօնտիւյինտէ, Քրիսթիան իլէ Իլզամը գօլայ՝ օվանըն իւզէրինտէն սէօյլէշէրէք կիտէրլէր իտի, վէ սէօհպէթլէրինի շէօյլէ պաշլատըլար:

Քրիս. Կէլ պագալըմ գօնշում Իլզամը գօլայ, նի՞ճէ սին. շազ օլտում քի պէնիմլէ կէլմէյէ գանտըն: Էյէր տահա կէօրիւնմէզ օլան շէյլէրին գուվվէթի վէ գօրգուսու հագգընտա պէնիմ տույտուղումու Ինատճը տախի տույմուշ օլայտը, պէօյլէճէ օնու պիր շէյ կէրինէ գօմայարագ արգասընը պիզէ չէվիրմէզ իտի:

Իւ. գօ. Կէլ գօնշում Քրիսթիան, պուրատա իքիմիզտէն պաշգասը եօղիքէն՝ սէօյլէ պագալըմ կիտէճէյիմիզ նէրտէ տահա նէլէր վար, վէ օնլարըն զէվգինի նասըլ սիւրէճէյիզ:

Քրիս. Պէն օնլար հագգընտա տիլիմլէ սէօյլէյէ պիլմէյիմտէն զիյատէ ֆիքրիմլէ տույարըմ, լաքին մատէմ քի սէն պիլմէյէ արզու էտէրսին, իշտէ քիթապըմտա օգույայըմ սանա:

Իւ. գօ. Լաքին քիթապընըն սէօզլէրի սահիհէն թահգիգ օլտուղունու պիլի՞րմիսին*:

ազ զէմանք իման կէթիրիր օնլարա վէ Քրիսթիան իլէ պիր ազ նէր արգատաշ օլուր:

*Էյէր Ազիզ Քիթապ սահիհէն Ալլահըն Քէլամը իսէ՝ էլպէթթէ թահգիգ օլմալը տըր. լաքին պունուն պէօյլէ

Ճէվ. Էվվէթ, շիւպհէսիզ, չիւնքի պունու խաքան՝ եալան սէօյլէյէմէզ: Տիտ. Ա. 2:

Իւ. Հօ. Կիւզէլ սէօյլէրսին. էյ նէ՞ տիր օնլար:

Ճէվ. Պիր նիհայէթսիզ փատիշահլըգ հազըրլանմըշ օլուպ՝ պիզէ տէ էպէտի էօմիւր վէրիլէճէք տիր քի օլ փատիշահլըգտա էպէտի գալըրըմ: Մատ. ԻԵ. 17: Յովհ. Ժ. 27—29:

Իւ. Հօ. Կիւզէլ սէօյլէրսին. տահա՞ նէ վար:

Ճէվ. Ճէլալէթ թաճլարը իլէ, պիզի կէօքլէրտէքի կիւնէշ կիպի փարլատաճագ էսվապլար վէրիլէճէք տիր պիզէ: Բ Տիմ. Դ. 8: Յայտ. ԻԲ. 5: Մատ. ԺԳ. 43:

օլմաս ը նասըՙլ պիլինիր. ալիմլէր օնու փէք գուվվէթլի խայալէթլար իլէ տասվիր էտէրլէր իսէ տէ, տիւնեամըզ ճանլարտան չօգու օլ խայալէթլարա ակէահ տէյիլ տիր, մատամէմ քի Ինճիլ տախի էքսէրի ճահիլլէրէ վէ ֆագիրլէրէ վազ օլունուր. Հալ պու քի՝ Ազիզ Քիթապըն թահգիգլիյի իչիւն՝ օնլարըն փէք ասհիհ վէ փէք գանտըրըճը խայալէթլարը վար տըր: Օնուն զամիր իւզէրինէ օլան հիւքիւմէթի, վէ գուվվէթի, հէմ օնլարըն հալինէ, գօրգուլարընա, իհթիաճլարընա, իւմիտլէրինէ վէ արզուլարընա թաթպըգ կէլմէսի, քէնտի ետըրէքլէրինտէն կէչէն ճէմի շէյլէրին աչըգ թարիֆի օնուն իչինտէ պուլմալարը վէ ճէմի քէնտիլէրինէ տայիր շէյլէր հագգընա օնուն վէրտիյի ըշըգ օնլարը շիւպհէսիզ խայալէթլար իլէ գանտըրըր քի՝ Ալլահըն իլհամը իլէ վէրիլմիշ տիր:

Իւ. գօ. Պու. փէք խօշ տըր. տահա՞ նէ վար* :

Վ.րէ. Օրատա աըլթըգ ՝աղլայըշ եախօտ տէրտ օլմայաճագ տըր, չիւնքի օրանըն սահիպի կէօզլէրիմիզտէն հէփ եաշը սիլէճէք տիր: Եսայ. ԻԵ. 8: Յայտ. Է. 16, 17: ԻԱ. 4:

Իւ. գօ. Վէ օրատա քիմլէ՞ր իլէ օլաճաղըզ:

Վ.րէ. Օրատա Սերովբէլէր վէ Քէրովբէլէր իլէ օլաճաղըզ: Եսայ. Զ. 2: Ա Թէս. Դ. 16, 17: Յայտ. Ե. 11: Պունլար էօյլէ մախլուգլար տըր քի՝ օնլարա պագմաղա կէօզլէրին գամաշըր: Պիզտէն էվվէլ օրայա կիտէն պինլէր վէ օն պինլէրճէ քիմսէլէրի տախի օրատա պուլաճագըզ. օնլարըն հիչ պիրի զարարլը օլմայուպ՝ մուհապպէթլու

---

*Ճէննէթի պիր փատիշահլըղա եախօտ եօգարըտա զիքըր օլունան շէյլէրէ պէնզէթմէսի՝ ճիսմանի եիւրէյին իւզէրինէ պիր խաֆիֆ թէէսիր էտէպիլիր, շէօյլէ քի՝ թաճլարըն, ճէլիլ եավալըլարըն, մուզիգալարըն իւզէրինէ՝ հէմ տախի հէր աղըզ վէ տէրտլէրտէն ազատ պիր հալտէ օլաճաղը իւզէրինէ տիւշիւնէրէք խօշլանըր: Հալպու քի՝ պու թարզ քիմսէնին՝ սէմավի սաատէթ հագգընա՝ եանի Քրիստոսուն ճէլալէթինի կէօրմէք վէ աշիգլիք հէմ մուհապպէթ իլէ օնա պէնզէմէք իւզէրինէ էֆքեարը եօգ տըր: Պիր կիւնահքեար՝ լութֆ իլէ եէնիլէնմիշ օլմատըգճա, օնա Ճէննէթէ կիթմէք միւմքին օլսա պիլէ՝ օրատա սաատէթլու օլամազ. օնուն ճէննէթի եէր իւզէրինտէ տիր:

վէ աջըզ տիրլէր ։ Հէփիսի Ալլահըն կէօզիւ էօնիւնտէ նիւրկիւրլէր վէ էպէտէն օնա մագպուլ օլարագ օնուն հուզուրունտա տուրուրլար ։ Պիր սէօզ իլէ, օրատա իխթիարլարը քէնտի ալթուն թաճլարը իլէ կէօրէճէյիզ ։ Յայտ. Դ. 4 ։ Ազիզ պիքիրլէրի քէնտի ալթուն թանպուրլարը իլէ կէօրէճէյիզ ։ Յայտ. ԺԴ. 1—5 ։ Հէմ տախի օրատա կէօրէճէյիզ օլ ատէմլէրի՝ քի օրանըն Սահիպինէ օլան մուհապպէթլէրի իչիւն՝ տիւննա ատէմլէրինին էլի իլէ փարչալանտըլար, աթէշտէ եանտըլար, ճանավարլարտան փարէլէնտիլէր վէ տէնիզլէրտէ պօղուլտուլար ։ Եբր. ԺԱ. 33—37 ։ Պունլարըն ճէմիսինի օրատա սաղ՝ վէ էօլիւմսիզլիքլի էսվապ կիյպի կիյմիշ կէօրէճէյիզ ։ Բ Կորն. Ե. 2 ։

Իւ. ֆօ. Պունու տույմասը պիր ատէմին եիւրէյինէ ֆէրրահլըգ կէթիրմէյէ նէթէր ։ Լաքին պու շէյլէր էլէ կէչէճէ՞ք մի ։ Պիզ օնլարը նա՞սըլ էլէ կէչիրէճէյիզ ։

Ճվբ. Օլ մէմլէքէթին Սահիպի օլան հիւքիւմտար օնու պու քիթապտա թահրիր էթմիշ տիր ։ Եսայ. ԾԵ. 1, 2 ։ Յովհ. Զ. 37 ։ Է. 37 ։ Յայտ. ԻԱ. 6 ։ ԻԲ. 17 ։ Թահրիրաթըն մէալի տէ շու տըր քի, Էյէր պիզ սահիհէն օնա մալիք օլմագ իսթէրսէք, օ պիզէ օնու պախշ էտէճէքտիր ։

Իւ. գ. Իշմ. պէնիմ կիւզէլ արգատաշըմ, պու շէյլէրի տույսուղումա իֆթիխար էտէրիմ. նիւրիւ, ատըմլարըմըզը իրի ալալըմ:*

Վրէժ. Պէն՝ սըրթըմտա օլան նիւքիւն սէպէպի իլէ խըթէարիյիմ գատար աճէլէ կիտէմէմ:

Պու արալըգ ըիւյումտա կէօրտիւմ քի՝ ծնլար պու սէօհպէթլէրինի պիթիրտիքլէրի պիըլէ, օվանըն օրթասընտա օլան պիր ղայէթ չամուրլու պաթաղա հաղլաշտըլար, վէ տիգգաթ էթ-

---

*Կէօր իմտի զէմանի մումինին թէնճէ իֆթիխարը վէ թէնճէ թէսէլլիսինի: Քէնտի կիւնահլարընըն նիւքիւնիւ ատլա տույմուշ օլմայարագ խաֆիֆճէ ուզուն եօլճուլուղա հազըր իսէ տէ՝ չօգ տայանամազ. Քրիստոս Էֆէնտիմիզ պէօյլէլէրի թաշըըղա պէնզէտիր: Պէօյլէլէր Ալլահըն սէօզիւնիւ շաշըըղըլա գապուլ էտէրլէր, լաքին նիւրէքլէրինտէ օլ սէօզիւն քէօքիւ օլմատըղընտան՝ ծնլար պիր վագըթ իճանըրլար, վէ թէճրիւպէ վագթընտա կէրի չէքիլիրլէր: Ղուկ. Ը. 13: Իլզամը գօլայ տախի Գաթի իւմիտ պաթաղընտա պէօյլէ էտէր: Պու պաթաղըն մանասը՝ օլ պիզի ըէնճիտէյէ գօյուպ իւմիտի ղաթ էթտիրէն վէ մասուն պըրագան չիւպհէլէր տիր, վէ պունլար՝ Ալլահըն Քէլամընտա իման կէթիրմէմէքտէն, Շէյթանըն իղվալարընտան վէ Ալլահըն գըյմէթլու վատլարընա հէմ ծնտան իլհամ օլունան սահիհլիքլէրէ գարշը պիզիմ պօզուգ թապիաթըմըզըն հասըլ էթտիկի տիւնեավի խատաալարտան նէշաթ էտէր: Պիզիմ կիւնահլարըմըզը սահիհէն տույմամըզըն վէ իմանըմըզ պի ղարազ օլմատընըն թէճրիւպէլէրի պունլար տըր:

մէյէրէք իքիսի պիրտէն ափանսըզ պաթագըն իչինէ տիւշտիւլէր ։ Պու պաթագըն խամի Գա-թի իւմիտ իտի ։ Իմտի պունլար օրատա պիր ազ վագըթ չամուր իլէ մուլէմմա օլարագ չապալատըլար, վէ Գրիսթիանըն սըրթընտա եիւք օլմասը սէպէպի իլէ, օ՝ պաթմաղա պաշլատը ։*

Օլ վագըթ Իլզամը գօլայ, Ե՛հ, Գրիսթիան գօնշու, շիմտի նէ՞ տէրսին տէտի ։

Գրիս. Ա՝ագսա պէն տէ պիլմէմ, տէտի Գրիսթիան ։

Պունուն իւզէրինէ Իլզամը գօլայ սըգըլմաղա պաշլատը վէ խըրսլանարագ արգատաշընա չէօյ-

---

*Նէ՞ աճայիպ չէյ տիր քի Իլզամը գօլայ տախի պու պաթագա տիւշէր, մատամ քի կէրէք Ալլահըն եախօտ օնուն չէրիաթընըն իւզէրինէ, վէ կէրէք քէնտի քէնտինին եախօտ կիւնահ իւզէրինէ հիչ պիր էօյլէ էֆքեարը եօղ ըտը, նիճէ քի պու հալէ տիւշէն քիմսէնին օլմալը տըր ։ Պունա չէօյլէ ճէվապ վէրիլէ պիլիր քի, ինսանլար տիննար քիմսէլէր իլէ արգատաշ օլուպ՝ օնլարըն քէլամընը, թագրիրլէրինի վէ չիքեայէթլէրինի տինկլէտիքլէրինտէ, վէ եախօտ Ազիզ Քիթապտան պիր ազ մալիւմաթ քէսպ էթտիքլէրինտէ, էքսէրի քէնտի իւզէրլէրինտէ գօրգուլաճագ վէ տէրտ էտէճէք չէյլէր պուլուրլար ։ Լաքին տիգգաթ էթմէլիյիզ քի, հէր նէ գատար պաշը պօշ Իլզամը գօլայ գաթի իւմիտ պաթագընա տիւշտիւ իսէ տէ, Քրիսթիան քէնտի եիւքիւ սէպէպի իլէ տահա տէրինէ պաթար ։

լէ տէտի. Պու գատար վագըթ պանա թարիֆ էթտիյին սաատէթ պու՞ մը տըր ։ Նէյէր իւք եօլա չըգտըղըմըզտա պէօյլէ թէրս իգպալէ րասթ կէլտիք իսէ, տահա պուրանըն իլէ սէֆէրիմիզին սօնունուն մապէյնինտէ նէլէ՞ր մէմիւլ էթմէ-մէլիյիզ։ Պէն շունտան պիր քէրրէ սաղ սէլիմ տըշարը չըգայըմ՝ տա, օլ մէթին չէհիր պէնիմ եէրիմէ եալընըզ սէնին օլսուն ։ Պունու տէյէ-րէք ճան ալամէթի իլէ պիր իքի համլա էթտի, վէ չամուրտան գուրթուլուպ՝ պաթաղըն քէնտի էվինէ եագըն օլան թարաֆընա չըգտը. պէօյ-լէճէ ալտը եիւրիւյիւ վէրտի, վէ Քրիսթիան արթըգ օնու կէօրմէտի ։*

Իմտի Քրիսթիան հէր նէ գատար Գալթի իւ-միտ պաթաղընտա տէփէլէնմէյէ եալընըզ պրա-գըլտը իսէ տէ, եինէ պաթաղըն քէնտի էվինտէն ուզագ օլուպ տար գափույա եագըն օլան թարա-ֆընա թըրմալանմաղա ճահտ էտէր իտի†, վէ հէր

---

*Իլզամը գօլայ օլմազ քիֆայէթ էթմէզ, չիւնքի էն էվվէլ վագի օլան թէճրիւպէ քէնտի հէրարէթինի սօուլթուր. շագըրտըղընը մէն էթտի, իմանընը սարսըթ-տը վէ քէնտիսինի Խարապըգ Շէհրինէ տէօնտէրթի ։

†Քրիսթիան հէր նէ գատար սըգընթը իչինտէ իսէ տէ, եինէ քէնտի էվինտէն իրագլանմաղա չալըշըր ։ Կէօր իմտի կիւնահըընը թանըյան կիւնահքեարըն վէ թա-նըմայան Իլզամը գօլայ իմանքեարըն ֆարգընը. պիրի

նէ գատար պէցլէ էթտի իսէ տէ, նինէ սըրթըն-տա օլան նիւքիւն սէպէպի իլէ՝ տըշարը չըգմաղա միւգթէտիր օլամատը. լաքին ըիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ Իմտատ* նամ պիր ատէմ օնա կէլիպ՝ պուրատա նէ՞ էտէյօրսըն տէյիւ՝ սօրտու ։

Քրիս. Էֆէնտիմ, տէտի Քրիսթիան, Ինճիլ վարիզի նամ պիր ատէմ պանա պու եօլու թութմալը էմր էտիպ՝ կէլէճէք ղազապտէն գաչմագ իչիւն պանա կէօսթէրտի քի շու գարշըքի գափույա կիտէյիմ. պէն տէ օրայա կիտէրքէն պուրայա տիւշտիւմ ։

Իմտատ. Լաքին պասամագ այագլարը նի՞չիւն կէօզէթմէտին† ։

Քրիս. Էօյլէ գօրգու իլէ գաչըյօր ըտըմ քի՝ պիր եանտան տօղրու կիտէր իքէն իչինէ տիւշտիւմ ։

Իւմիտ վէ իմտատ արայարագ եիւզիւնիւ Քրիստոսա չէվիրիր, օ պիրի իսէ ըահաթ պուլմագ իչիւն Խարապլըգ Շէհրինէ գաչար ։

*Քրիստոսուն հէր շէյէ գատիր լութֆունուն գօլու՝ տէֆիլ կիւնահքեարլարը պաթագլըգտան գուրթարմաղա եէթիշիր ։

†Պասամագ այագլար՝ Ալլահըն պէօյիւք վէ գըյմէթլիւ վատլարը տըր. վէ պու վատլար, տէֆիլ, միւհթաճ վէ տէրտլէ օլան կիւնահքեարլարա Յիսուս Քրիստոսուն վասիթասը իլէ վէրիլմիշ տիր ։

Օլ վագըթ Իմտատ՝ Իշլինիպանա վէր՝ տէտի, վէ օ էլինի վէրտիյինտէ, օնու տըշարը չէքիպ, (Սաղմ. Խ. 2) սաղլամ նէրէ գօտու վէ հօլու-նա կիթ՝ տէտի:

Օլ վագըթ պէն՝ օնու տըշարը չըգարանըն եանընա վարըպ օնա շէօյլէ տէտիմ. «Էֆէնտիմ, մատէմ քի պուրասը Խարապլըգ Շէհրինտէն օլ գափույա կիտէն եօլուն իւզէրինտէ իսէ, նի՞չիւն պուրասը թամիր օլունմազ քի սէֆիլ եօլճուլար սագամէթսիզ օրայա կիտէպիլէլէր:» Օ տախի պանա տէտի քի, «Պու չամուր իլէ տօլու օլան պաթագ՝ թամիր գալտըրըլմազ պիր նէր տիր. կիւնահտան եօթիւրիւ քէնտի հալինի թա-նըմազտան հալօլան քէօփիւյիւն վէ չիրքէֆին տայիմ ագան նէրի պու չուգուր օլտուղունտան տըր քի՝ պուրասընա Պաթի իւմիտ պաթագը տէ-նիլիր. չիւնքի կիւնահքեարըն ֆիքրի քէնտի հէ-լաք օլմուշ հալի իւզէրինէ օյանտըղընտա տա-խի՝ նինէ նիւրէյինէ չօգ գօրգու վէ շիւպհէլէր՝ վէ ճէսարէթինի գըրան մուլհազալար կիրէր, վէ պունլարըն ճէմիսի պիր նէրէ թօփլանըպ պու-րայա նէրլէշիրլէր. իշթէ պու նէրին ֆէնալը-ղընըն սէպէպի պու տըր:

Պուրանըն պէօյլէ գալմասընտան փատիշահ խօշլանմազ: Եսայ. ԼԵ. 3, 4: Քէնտի րէնչ-

պէրլէրի տախի պին ալթը եիւզ սէնէտէն պէրի Զաթը Շահնշահըն մէմուրլարընըն կէօսթէրմէսի իլէ պու եէրին իւզէրինէ մէշղուլ օլմուշ ատամլար քի՝ պէլքի օնու թամիր էտէ պիլէլէր · հէմ պանա կէլիր քի", տէտի , "օրասը էն ազը եիրմի պին արապա եիւքիւ չէյ , էվվէթ , միլիօնլարճա չիֆա վէրիճի նասիհաթլար խուլթառու քի՝ պունլարը օրանըն թամիր օլունմասը իչին հէր պիր էսնատէ փատիշահըն մէմալիքի օլան եէրլէրտէն կէթիրիրլէր իտի , վէ պիլէնլէր տէրլէր քի օրանըն սաղլամլանմասը իչին՝ պունլար էն ալա քէրէսթէլէր տիր , լաքին եինէ օրասը Գաթի իւմիտ պաթաղը տըր՝ վէ հէր նէ էտէրլէրսէ եինէ եօյլէ գալաճագ տըր :*

Սագաա Ճէնապը Հագգըն թէրթիպի իլէ պաթաղըն թա օրթասընտա պիլէ պիր գաչ գավը վէ սաղլամ պասամագլար վար տըր , լաքին եէրին չիրքէֆի փէք թաշտըղընտա , նիճէ քի հավա տէյիշտիրմէնտէ† օլուր , պու պասամագլար

---

*Պունուն մանասը շու տըր քի , կիւնահա միւպթէլա օլան ինսանըն տիւշկիւն թապիաթընտա՝ գօրգուտան վէ իւմիտի քէսմէքտէն պաշգա պիր չէյ եօգ տըր : Քէնտի քէնտիմիզէ կիւվէնմիշ օլտուղումուզտա՝ պիզիմ էթտիյիմիզ էն էյի չէյ պիզի Գաթի իւմիտ պաթաղընա պըրագըր :

†Հավա տէյիշտիքլէյի թաքտիրտէ՝ ու վագըթլարը պէյան

կիւճ իլէ կէօրիւնիւր․ նախօտ կէօրիւնտիւյիւնտէ տախի, ատէմլէր՝ պաշլարը տէօնէրէք պիր եանա պաստարլար, վէ պասամագլար վար իքէն՝ եինէ զօր իլէ չամուրա պաթարլար․ լաքին պիր քէրրէ գափուտան իչէրի կիրէրլէրսէ, արթըգ եօլ էյի տիր :* Ա. Թագ. Ժբ. 23 :

Իմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ էլ ան Իշգա-մը գօլայ էմինէ նէթիշմիշ օլուպ, գօնշուլարը օ-նու կէօրմէյէ կէլմիշլէր իտի : Պունլարտան պա-զըսը օնուն կէրի տէօնտիւյիւ իչիւն օնու ագըլը սայարլար ըտը, պազըլարը տա օնուն Քրիսթիան իլէ քէնտինի պաշգայա սալտըղը իչիւն տա Տէլի տէրլէր իտի․ ախէրլէրի իսէ օնուն գօրգունըլը-ղընը զէվգլէնէրէք չէօյլէ տէրլէր իտի․ «Մա-տէմ քի պու իշէ էլ վուրուպ պաշլատըն իսէ, հա-գիգաթ պէն օլայտըմ պու քիւչիւքլիւյի խա-Թիւմէ ալըպ պիր ազ կիւճլիւքլէր իչիւն օնու

էտէր քի՝ պաշը թէճրիւպէլէր աքընտըլարընտա եէնի տէօ-նէնին կիւնահը մուայթելա իպրալարընը հարաքէթլէն-տիրիրէք՝ ճանըն Ֆիքրինի պուլանտըրըրլար :

* Գափու՝ Օհաննէս Քրիստոս Էֆէնտիմիզտիր : Իման իլէ Էվվէլտէ Գայանըն վէ Էվվէլտէ Աիւվէնէճէյին եանը Քրիստոսուն միրասընա կիրմէյինճէ՝ վէ իմանըմըզըն Թէմէլինի Քրիստոսուն իւզէրինէ պինա էթմէյինճէ՝ տօղրու էյի եէր պուլամայըզ, եախօտ էմին սայըգ իւզէ-րինտէ տուրուպ րահաթ նէսիպիւլէմէյիզ :

պըրագմազ ըտըմ": Պէօյլէճէ Խըզամը գօլայ օն-լարըն արասընտա մասուն գալտը իսէ տէ, Նի-հայէթ նինէ շան գազանըպ հէփիսի պիրտէն գէօզլէրինի չէվիրտիլէր վէ սէֆիլ Քրիսթիանը արգասընտան զէմմ էթմէյէ պաշլատըլար . իշ-թէ Խըզամը գօլայ հագգընա պու գատար:

Իմտի Քրիսթիան եալընըզ գէնտի գէնտինէ եւրիւտիւյինտէ՝ ուզագտան պիրինի կէօրտիւ գի օրմանըն իւսթիւնտէն գէնտիսինէ տօղրու կէլէ-յօր ըտը, վէ էօյլէ րասթ կէլտի գի պիրի պիր եանա վէ օպիրի պիր եանա տօղրու կիթտիքլէ-րինտէն՝ եօլտա պիրի պիրինէ չաթըշտըլար։ Պու րասթ կէլէնին իսմի խօճա Տիւնեա ալիմի իտի . գէնտիսի ʻՆէֆսանի Թէլաշիր նամ շէհրին միւթէմէքքինլէրինտէն իտի . պու շէհիր ղայէթ պէօյիւք պիր շէհիր իտի, հէմ տախի Քրիս-թիանըն տօղտուղու շէհրին թա եանընտա իտի: Իմտի պու ատէմ Քրիսթիանըն րասթ կէլտիյին-տէ՝ օնուն հագգընտա պիր ազ աշնալըղը օլուպ, չիւնքի Քրիսթիանըն Խարապլըգ շէհրինտէն եօլա չըգմասը հէր թարաֆա չօգ տաղըլմըշ ըտը, տէյիլ եալընըզ գէնտիսինին սագըն իգա-մէթ էթտիյի շէհիրտէ՝ իլլա սայըր մահալլէր-տէ տախի օրթալըղըն ատէթա սօհպէթի օլմա-ղա պաշլամըշ ըտը . պէօյլէճէ խօճա Տիւնեա ա-

լիմի օնուն զահմէթլի եիւրիյիւշինի կէօրէրէք վէ օնուն ահ իլէ մըրըլտանմալարընը վէ շու կիպի շէյլէրինի փարգ էտէրէք՝ օ օլտուղունու թահմին էտիպ Քրիսթիան իլէ շէօյլէճէ միւքեալէմէյէ պաշլատը ։

Տէ-նեօ ալը. Պագ սանա, եաշօ՞, պէօյլէ եիւքլէնմիշ՝ նէ՞րէյէ կիտէյորսըն ։

Քրի. Սահիպ եիւքլէնմիշ քի՝ զանն էտէրիմ պու սէֆիլ գուլուն էպէտէն պէօյլէ եիւքլէնտիյի եօղտը ։ Լաքին նէ իսէ, սիզ՝ Նէ՞րէյէ կիտէյօրսըն տէյիւ սօրտուղունուզ, իշթէ սիզէ սէօյլէյիմ էֆէնտիմ. Պէն շու էօնիւմտէ օլան գարշըքի տար գափույա կիտէյօրըմ, չիւնքի՝ ալտըղըմ թարիֆէ պագարագ, օրատա պէնիմ շու աղըր եիւքիմտէն գուրթուլմագ իչիւն պէնի պիր եօլա գօյաճագլար ։

Տէ-ն. ալ. Էհլին վէ եվլատլարըն վա՞ր մը ։

Քրի. Էվվէթ, լաքին պու եիւք էօյլէ պինմիշ տիր իւզէրիմէ քի՝ օնլարըն հազզընա պունտան ազտէմ պէնտէ օլան սէվինճ՝ չիմտի եօգտըր. պանա էօյլէ կէլիր քի օնլար պէնտէ եօգ կիպի իմ ։ Ա Կորնթ. Է. 29 ։

Տէ-ն. ալ. Սանա պիր նասիհաթ վէրսէմ պէնի տինլէ՞ր միսին ։

Քրի. Էյի նասիհաթ օլուրսա՝ տինլէրիմ

զիրա պէն տախի էյի նասիհաթա մուհթաճ ըմ:

Տիւն. ու. Էօյլէ իսէ սանա շու նասիհաթը վէ-րիրիմ քի, պիր սաաթ էվվէլ Խիւքիւմաթէն գուր-թուլմանըն եօլունա պագարըն, չիւնքի թա օն-տան գուրթուլմայընճա՝ նէ ֆիքրին րահաթ պու-լաճագ տըր, նէ տէ Ալլահըն սանա իհսան էթ-տիյի պէրէքէթին լէզզէթինի տույա պիլէճէք-սին:

Վըրէ. Պէնիմ տէ արատըղըմ չէյ օ տըր, եա-նի պու աղըր Խիւքիւմաթէն գուրթուլմաղ. լաքին քէնտիմ օնու տէֆ էթմէյէ միւգթէտիր տէյիլ իմ, հէմ պէլքի տէմիզտէ տախի օնու ումուզլարըմ-տան աշաղա ալմաղա գուտրէթի օլան քիմսէ եօգ տըր. օնուն իչիւն տիր քի, սիզէ սէօյլէտիյիմ կիպի, պու Խիւքիւմաթէն գուրթուլմաղ իչիւն պու եօլա կիտէյօրըմ*:

Տիւն. ու. Խիւքիւմաթէն գուրթուլմաղ իչիւն պու եօլա կիտէսին տէյիւ սանա քի՞մ սէօյլէտի:

Վըրէ. Էօյլէ պիր ատէմ քի՝ պանա փէքպէօ-յիւք վէ էհլի քէրամիլ պիր զաթ կէօրիւնտի.

---

*Ցար գափուսու ֆարզ էթմէքլէ, եախօտ Քրիստո-սուն վաիթլար իլէ կիւնահըն Խիւքիւմաթէն գուրթուլ-մայը ճիւզի կէօրմէքլէ՝ կիւնահքեար ճէմի տախէր եօլլարը թէրք ու րէտտ էտիպ, եալընըզ Քրիստոսա տօղրու ի-լէրի կիտէր:

խալքը ու պաշգա Թիլքի՝ էլ Իզմիր Հալէպի խալքը.

Տիւն. աք. Լանէթ օլսուն օնա քի սանա պու նասիհաթը վէրմիշ. Տիւնեատա օնուն կէօսթէրտիյի եօլտան գավգալը վէ սըգընթըլը պիր եօլ տահա եօգ տըր. Էյեր օնուն սէօզիւնիւ թութարսան՝ օնուն սըգընթըլը օլտուղունու սէն տէ անլայաճագսըն: Թէզէլտէն, եօյլէ կէօրիւնիւր քի, պիր չէյէ ըասթ կէլմիշ սին. զիրա Գաթի խուտա պաթաղընըն չամուրու իւսթիւնտէ կէօրիւյօրըմ. լաքին օլ պաթագ՝ պու եօլա կիտէնլէրին իւսթիւնէ կելէն սէրէնճամլարըն պաշլանկըճը տըր: Սէն պէնի տինկլէ, պէն սէնտէն իխթիյար ըմ, սէնին պու կիթտիյին եօլտա սահա սէնին գարշընտա՝ եօրկունլուգլար, աճըլար, աճլըգ, թէհլիքէլէր, չըպլագլըգ, գըլըճ, արսլանլար, աժտէրլէր, գարանլըգ վէ նիհայէթ էօլիւմ վէ սաահանէ՝ տէրսէն չըգաճագ տըր: Պունլար շիւպհէսիզ սահիհ տիր, չիւնքի չօգ շէհատէթ իլէ թասհիհ օլունմուշ տըր: Եօյլէ իսէ պիր ատէմ պէօյլէ վազիֆէսիզ պիր էճնէպինին սէօզիւնիւ տինկլէյէրէք՝ քէնտինի թէհլիքէյէ սալմալը՞ մը տըր:

Քրիս. Էվվէթ էֆէնտիմ, պու սըրթըմտաքի եիւք՝ օ սէնին զիքր էթտիյին շէյլէրին ճէմիսինտէն տէ հէյպէթլու տիր պանա. խայըր, պա-

նա կեցէր քի՞ նոյնա գարշելի մէ չըզգամամալըն գայա էրթէմ, էյէր ճըլաքա բանթ կելմէմ իլէ նիւքիմտէն գուրթուլմաղա ատիփ բանթ կելէ-միյօտէմ* ։

Տիւն. ալ. Լաքին կիք եմմէլ պու նիւքեանըն խաթիւնէ պիլմամ ։

Փէլէ. Բու էլիմտէքի քիթապը օգումաղ ի-լէ ։

Տիւն. ալ. Պէն աէ էօյլէ թահմին էթտիմ.† հեմ սանմաա սայլը խաֆիֆ քիմսէլէրէ վագի օլտու-ղու կիպի օլմուշ տըր քի՝ քէնտիլէրինտէն իւզ-սէք շէյլէրէ կիրիշէրէք՝ սէնին աիւշտիւյիւն թէ-լաշէյէ օղրարլար, վէ պու թէլաշէ՝ աաէմի սալթ աաէմլիքտէն չըգարմազ, ՚ աարը քի սէնինքի ձէնի չըգարմըշ աէյիւ կէօրիւյօրըմ, իլա հիւմքինի օլմայան շէյլէրէ տախի էլ վուրտու-րուպ՝ էօյլէ շէյլէր քէսպ էթմէյէ չալըշըրըր քի՝ նէ օլտուղուն քէնտիլէրի տէ պիլմէզլէր ։

Փէլէ. Պէն նէ քէսպ էթմէք իսթէտիյիմի պի-լիրիմ. պէնիմ աղըր նիւքիմտէն բաշաթլան-մայը քէսպ էթմէք իսթէրիմ ։

Տիւն. ալ. Լաքին բաշաթլանմայը նի՞չին պու

---

*Ցինաարըլըղա նէնի աեօնէն գրիւթիւնըն նիւքեյինին հալը պէօյլէ օլուր ։

†Տիւննա ալըմ հաղղ էթմէդ քի լինաանլար Աղիլ-քի-թապը օգումաղա ղայրէթ էթտինլէր ։

Թարիգ իլէ արտարըն, նիչէ քի օնտա օլան օլ
գատար Թէհլիքէլէրի կէօրիւրսին. մատէմ քի
էյէր պէնի տինկլէմէյէ միւրատ էտէրսէն, պու
խօլտա րաստ կէլէճէյին Թէհլիքէլէրի օլմադըգ
պիր Թարզ իլէ՝ պու արզուլէտիյին չէյի քէշֆ
էտէճէք պիր խօլ սանա կէօսԹէրէ պիլիրիմ: Էվ-
վէԹ, հէմ օնուն չարէսի տէ փէք խադընտա
տըր: Պունտան գաԹի նազար, շունու տախի
տէյէճէյիմ քի, օլ Թէհլիքէլէրին հէրինէ՝ չօգ է-
մինլիգ, տօսԹլուգ վէ իՖԹիխար պուլաճագ-
սըն:

Վէզ. Էֆէնտիմ, րէճա էտէրիմ շու սըրըը
պանա աչ:

Տէւն. տը. փէք էյի, շու գարշըքի քէօյտէ
(քէօյին իսմի տէ ՆաէպլէյէԹ տըր), ՇէրխաԹա
կիւվէնէն նամ պիր զաԹ օԹուրուր, փէք էհլի
շէրի վէ էյի խիմսահիպի պիր ատէմ տըր. սէնին
կիպի խիւքլիւ ատէմլէրին խիւքինի սըրԹ-
լարընտան աշաղա ալմաղըն խօլունու փէք էյի
պիլիր. էվվէԹ, պանա կէլիր քի՝ պու խօլտա
չօգ էյլիքլէր էԹմիշ տիր, հէմ պունտան մաատա՝
խիւքլէրի սէպէպինտէն ագլընա զարար կէլէնլէ-
րէ շիֆա վէրմէնին խօլունու տախի պիլիր*: Իմտի՝

---

*Ցիւնեա ալիմի՝ օլ Ցար գաֆուռ օլան Քրիստոսուն իսէ,
ՆաէպլէյէԹի տաճա էվլա տայար: Պու տըր Թէնին ա-
սըլ միւլհազատը: Թէնճէ Ֆիքիր՝ րուհանի հադիդաԹէ

սանա անէտիյիմ կիպի, օնա կիթտիյինտէ անիտէ իմտատա պուլա պիլիրսին: Օնուն էվլի պունտան թամ պիր միլ սիւրմէզ, վէ էյէր քէնտիսի էվտէ պուլունմազ իսէ, օնուն պիր կիւզէլ քիւչիւք օղլու վար՝ Թէրպիյէ իսմինտէ. անյէ պիլիրիմ քի՝ օ տախի իխթիար զաթըն էթտիյինի էտէ պիլիր: Սէն օրատա շու խիւքիմտէն բահաթ պուլաճագսըն, վէ էյէր մուգատտէմա սաքին օլտուղուն շէհրէ տէօնմէյէ ֆիքրին եօղ իսէ, նիճէ քի պէն տէ տէօնմէնի իսթէմէմ, էհլինի վէ չօճուգլարընը տախի պու քէօյէ կէթիրտէ պիլիրսին. օրատա շիմտիլիք պօշ գալմըշ էվլէր վար տըր, վէ օնլարըն պիրիսինի պիր ույղուն ֆիյաթ իլէ թութա պիլիրսին. օրատա լէվազըմաթ տախի ուճուզ վէ էյի տիր, վէ հէփսինտէն զիյատէ սէնին էօմրիւնի սաատէթլու էտէճէք շէյ շու տըր քի՝ օրատա մութլա-

---

տախիմա զըտտա կիտէր: Ալլահըն շէրիաթընա տըըլ պիզիմ իթտամաթ էթմէմիզ իլէ սատըգ օլմագ էֆքէարը՝ Գրիստոսուն էթտիյի իթտաաթ իլէ սատըգ օլմագ թարիգինէ իչէրիմիզտէ տախիմա պիր զըտտա թէշքիլ էտէր: Քէնտի քէնտինտէն սատըգ օլմագ միւլահազասը՝ Թէնրին շէհվէթլէրինէ միւսաատէ էթմէք գատար Գրիստոսուն իմանընտա զըտտը տըր: Իփվէլքի՝ մաղրուրիյէթին ագճինի տիր. իքինճիսի՝ զօրպալըգըն վէ իթաաթսըզլըղըն գարտա ճինի տիր: Նէօր իմանի Թէնրին միւլահազալարընա գուլագ տամանըն հէյպէթլու իճրալէրի:

գա իթիպար վէ շէրաֆէթ սահիպի օլան թէմիզ գօնշուլար արասընտա սաքին օլաճագսըն ։

Պուրատա Քրիսթիան պիր աղ կերիլէտի իսէ տէ՝ անիտէ շու նէթիճէյէ կէլտի քի՝ Էյէր պու զաթըն տէտիյի շէյլէր սահիհ իսէ, աղըլլըլըգ օնուն էօյիւտինի թութմասը տըր․ վէ պու մուհաղա իլէ շէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը ։

Քրիս․ Էֆէնտիմ, օլ էյի ատէմին էվինէ կիթմէք իչին եօլու՞մ հա՞նկըսը տըր ։

Տէ-Ն․ ու․ Շու գարշըտաքի իւքսէք տաղը կէօրի՞յօրմըսըն ։

Քրիս․ Էվվէթ, չօգ էյի կէօրիւյօրըմ ։

Տէ-Ն․ ու․ Օ տաղըն էօնիւնճէ կիթմէլիսին, վէ իլք եէթիշտիյին էվ՝ օնուն տըր ։

Պէօյլէճէ Քրիսթիան քէնտի եօլունտան գայիտը քի իմտատա իչին Շէրիաթա կիւվէնէրին էվինէ կիտէ*․ լաքին հալ պու քի՝ տաղըն թա եագընընտա եէթիշտիյի անտէ՝ տաղ էօյլէ իւքսէք

---

*Պու պիր նիւսիհաթ տարիք օլարագ քէնտիսինէ, չիւնքի՝ Գանունաճըլըգլարըն պիր շէքլին էթտիյի մէյլլու, պու տախի քէնտի գուրթուլուշու իչին Քրիստոսուն էթտիյի ամէլլէրինտէն քէնտի․ իւյլը ամէլլէրինէ վէ իթաաթընա տէօնտիւ ։ Լաքին պունուն նէթիճէսի նէ օլաճաղընա տիգգաթ էյլէ ։ Քրիսթիան գօրգայօր քի Սինա տաղը՝ եանի շէրիաթըն փէք հէյպէթլու լանէթի պաշընա տիւշէճէք տէյիւ ։ Եսայ ձթ․ 19։

կէօրիւնտի՝ վէ եօլուն իւսթիւնտէ օլան թարաֆը էյլէ սարըմըշ ըտը քի, օլմազսա քի տաղ քէնտի պաշընա տիւշէ տէյիւ՝ Քրիսթիան սըրթըն իլէրի կիթմէյէ գորգար ըտը։

Պու սէպէպտէն օրատա տուրտու՝ վէ նէ էտէճէյինի պիլմէզ իտի։ Շիմտի տախի եիւքիւ քէնտիսինէ եօլտա վէրտիյի աղըրլըգտան զիյատէ աղըր կէօրիւնիւր իտի։ Հէմ տախի տաղտան աթէշ ալէվլէրի չըգտըղընտան (Ելից ԺԹ. 16. 18), Քրիսթիան եանմագտան գորգար ըտը. իմտի օրատա գորգուսունտան թէրլէյիպ թիթրէր իտի։ Եբր. ԺԲ. 21։ Վէ շիմտի խօճա Տիւնեա ալիմինին նասիհաթընը թութմասը իչիւն թէէսիւֆ էթմէյէ պաշլատը։ Պու արալըգ Ինճիլ վաիզինի կէօրտիւ քի քէնտիսինէ տօղրու կէլէյօր ըտը, վէ օնու կէօրտիւյիւնտէ՝ ութանտըղընտան գըզարմաղա պաշլատը։ Պէօյլէճէ Ինճիլ վաիզի կիթտիքճէ եագլաշտը, վէ օնուն եանընա կէլինճ պիր սարգ վէ հէյպէթլու չէհրէ իլէ օնա պագըփ*, Քրիսթիանն իլէ շու թարզ մուամէլէյէ պաշլատը։

Ինճիլ Վաիզի. Նա՛ Քրիսթիան, պու րատա նէ՞

---

*Ինճիլ վաիզի Քրիսթիանը Սինա տաղընըն էթէյինտէ պուլուր, վէ օնա սարգ չէհրէ իլէ պագար. կէօրտիւ՞ն մի Ինճիլէ իթաաթ էթմէմէնին նիհայէթինի։

իշին վար, տէտի. վէ պու սէօզլէրէ՝ Քրիսթիան նէ ճէվապ վէրէճէյինի պիլմէտիյինտէն՝ էլ հալ սիւքիւթ տուրտու օնուն էօնիւնտէ : Օլ վագըթ Ինճիլ վաիզի եինէ սէօյլէյիպ՝ Խարապլըգ շէհրի գալէսինին տըշարըսընտա աղլամագտա պուլտուղում ատէմ սէն տէյի՞լ մի սին, տէտի :

Քրիս. Էվվէթ, եա՛ մուհապպէթլու էֆէնտիմ, պէն օ ատէմ իմ :

Ինճ. Վա. Պէն սէնի օլ քիւչիւք տար գափունուն եօլունա գօ՞մատըմ մը :

Քրիս. Էվվէթ, մուհապպէթլու էֆէնտիմ, տէտի Քրիսթիան :

Ինճ. Վա. Եօյլէ իսէ նա՞սըլ օլտու քի սէն պէօյլէ թէզ սափտըն. չիւն շիմտի սէն եօլտան տըշարը չըգմըշ սըն :

Քրիս. Գաթի իւմիտ պաթաղընտան կէչէր կէչմէզ՝ պիր զաթա րասթ կէլէրէք. օ պէնի գանտըրտը քի էօնիւմտէքի քէօյտէ եիւքիւմի աշաղա ալան պիր ատէմ պուլա պիլիրիմ տէյիւ :

Ինճ. Վա. Նէ՞ ատէմ իտի օ :

Քրիս. Պիր քիպար ատէմէ պէնզէր իտի*, վէ

---

*Ատէմլէրի քէնտի կէօսթէրիշլէրինտէն գըյաս էթմէմէյէ տիգգաթ էթմէլիյիզ : Օլա պիլիր քի օնլար մահճուպ գուզուլար կիպի կէօրիւնիւպ՝ անճագ տիլլէրի ալթընտա էնկէրէք զէհիրի օլմագ իլէ, չօգ ճանլարա զարարլը եանղըլշըգլար վէ քէօթիւ հէրեարիկալըգլար Ֆէ-

պանա չօգ սէօզլէր սէօյլէյիփ՝ նիհայէթ պէնի իքնաաթ էթտի. պէօյլէճէ պուրայա կէլտիմ, լաքին պու տաղը վէ օնուն եօլ իւսթիւնէ էյիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւյիւմտէ՝ օլմայա քի պաշըմա տիւշէ տէյիւ՝ անիտէ տուրտում։

Ինճ. Հօ. Օ զաթ սանա նէ՞ սէօյլէտի։

Պըլէօ. Նէ՞ տէյէճէք. Նէրէյէ կիթտիյիմի սօրտու, պէն տէ սէօյլէտիմ ։

Ինճ. Հօ. Եա՝ օլ վագըթ նէ՞ տէտի։

Պըլէօ. Եհլի էյալին վա՞ր մը տէյիւ սօրտու, պէն տէ սէօյլէտիմ։ Լաքին, տէտիմ, սըրթըմտաքի խիւրք էօյլէ պինմիշ տիր իւզէրիմտէ քի, օնլարըն հագգընա էվվէլքի կիպի սէվինճտէ տէյիլ իմ ։

Ինճ. Հօ. Եա՝ օլ վագըթ նէ՞ տէտի։

Պըլէօ. Պիր ան էվվէլ իւքիւմի տէֆ էտէյիմ տէյիւ թէնպիհ էթտի պանա, վէ պէն տախի օլ րահաթլըղը արամագտա օլտուղումու սէօյլէտիմ օնա։ Հէմ տէտիմ քի, օլ սէպէպ իչիւն գարշըքի գափույա կիտէյօրում, վէ օրատա՝ գուր-

---

տառը վէրիրլէր. վէ պէօյլէլիքլէ՝ Քրիստոստան վէ եալընըզ օնուն վասիթասը իլէ օլան թէքմիլ սաատաթ ու էպէտի հայաթ խուսուսունտան տէօնտէրիպ՝ քէնտի գուրթուլուշլարը իչիւն կէրէք պիւթիւն պիւթիւնէ վէ եախուտ պիր մըգտար՝ անճագ քէնտի ամէլլէրինէ պագարագ օնա կիւվէնիրլէրլէր ։

թուլուշ մահալլինէ վարաճագ եօլուն հագգընա տահա թարիֆ ալաճաղըմ։ Գէօյլէճէ օ տէտի քի՝ պանա պիր էյի վէ գըսսա, հէմ օլ սէն էֆէնտիմին պէնի գօտուղու եօլտա օլտուղու կիպի կիւճլիւքլէրի օլմայան պիր եօլ կէօսթէրէ պիլիր, վէ օ եօլ՝ տէտի, պու խիւքլէրի աշաղա ալմաղա ֆէրասէթի օլան պիր զաթըն էվինէ սէնի կէօթիւրէճէք տիր. պէօյլէճէ պէն տախի օնա ինանըպ օ եօլտան պու եօլա տէօնտիւմ քի՝ խիւքիւմտէն թէզ րահաթլանմաղա պիր չարէ օլա։ Լաքին պուրայա կէլիպ օլան իշլէրի կէօրտիւյիմտէ, ագտէմճէ սէօյլէտէյիմ կիպի, թէհլիքէտէն գօրգուպ տուրտում, վէ շիմտի նէ էտէճէյիմի պիլմէմ։

Օլ վագըթ Ինճիլ վաիզի, Պիր ազ րահաթ տուր քի սանա Ալլահըն քէլամընը կէօսթէրէյիմ տէտի։ Պէօյլէճէ օ թիթրէյէրէք տուրտու։ Օլ վագըթ Ինճիլ վաիզի շէօյլէ տէտի. «Պագըն սէօյլէյէնի րէտտ էթմէյէսինիզ. զիրա էյէր օնլար՝ երըն իւզէրինտէ իլհամ սէօյլէյէնի րէտտ էթտիքլէրինտէ գուրթուլմատըլար իսէ, գա՞նտէ գալտը պիզ՝ էյէր կէօքլէրտէն սէօյլէյէնտէն խիւզ չէվիրիր իսէք»։ Եբր. ԺԲ. 25։ Հէմ շունու տախի տէտի. «Սատըգ՝ իման իլէ եաշայաճագ, վէ էյէր պիրի կէրի չէքիլիրսէ, ճանըմ օնտան խօշլանմազ»։ Եբր. Ժ. 38. Իմտի

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

o պու սէօզլէրի շու թարզ իլէ Քրիսթիանա չէվիրիպ՝ Քէնտինի պու սէֆիլլիյէ աթան ատէմ սէն սին․ սէն Թ․ աալանըն նասիհաթընը րէտտ էտիպ՝ թա հէման հէլաք օլմազ թէհլիքէսինէ տիւշէճէք գատար սէնին այագլարընը սէլամէթ եօլունտան տէօնտէրմէյէ պաշլամըշ սըն՝* տէտի ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան էօլիւ կիպի օնուն այաղընա տիւշիւպ շէօյլէ ֆիղան էտէր իտի ․ Վա՜յ պանա , զիրա հէլաք օլտում ։ Ընտէն Ինճիլ վաիզի պունու կէօրտիւյինտէ օնուն սաղ էլինտէն թութուպ շէօյլէ տէտի ․ «Հէր կիւնահ վէ քիւֆիր՝ ատէմլէրէ աֆվ օլունաճագ» ։ Մաթ․ ԺԲ․ 31 ։ «Իմանսըզ օլմա , լաքին իմանլը օլ» ։ Յովհ․ Ի․ 27 ։ Օլ վագըթ եինէ Քրիսթիան պիր ազ ճան ալըպ Ինճիլ վաիզինին էօնիւնտէ էվվէլքի կիպի թիթրէյէրէք տուրտու† ։

---

*Ցիգգաթ էյլէ քի սատտագաթ վէ էպէտի հայաթ իչիւն Քրիստոսուն իմանընտան պիր ազ տախի քէնտի ամէլլէրիմիզէ կիւվէնմէյէ տէօնմէքի նէ գատար գաղալը տըր ։ Էյլէ իսէ՝ շէրիաթ խօճալարընտան , հէմ այըրըլ սէնին քէնտի շէրիաթա պագար րուհունտան սագըն ։

†Ցիգգաթ էյլէ Ինճիլին լութֆունուն կիւնահքեարլարըն իւզէրինէ օլան ճէլալէթինէ․ կէօ՛ր Քրիստոսուն մէնէնտարիզ մուհապպէթինի՝ կիւնահքեարլար իչիւն էօլմէսի իլէ ։ Խաթըրընա կէթիր քի Քրիստոս սէնին կիւնահլարընըն աֆվընը նէ գըյմէթ իլէ քէսպ էթտի ․ քէն-

Օլ վա՛գըթ Ինճիլ վաիզի եինէ պաղըրարագ շէօյլէ սէօյլէտի. Պէնիմ սանա տէյէճէյիմ շէյլէրէ ճանը կէօնիւլտէն տիգգաթ էյլէ: Իշթէ սէնի ալտատան քիմ օլտուղունու վէ սէնի քիմէ կէօնտէրտիյինի շիմտի սանա կէօսթէրէյիմ: Սանա րասթ կէլէն ատէմ Տիւնեա ալիմի տիր, վէ օնուն իսմի պէօյլէ օլմասը փէք տօղրու տըր, չիւն քի օնտա հէմ պիր ազ պու տիւնեանըն թալիմաթընըն տատը վար, (Ա Յով. Դ. 5) վէ օնուն իչիւն տաիմա Էտէպիյէթ շէհրինին քիլիսէսինէ կիտէր, հէմտէ օ՝ պու թալիմաթը հէփսինտէն զիյատէ սէվէր, չիւն քի քէնտիսինի Խաչտան գուրթարան հէփսինտէն զիյատէ պուտըր: Գաղ. Զ. 12: Վէ քէնտիսի պու ճիսմանի թապիաթտէ օլտուղու իչիւն տիր քի՝ պէնիմ եօլլարըմը, օնլար հէր նէ գատար հագգ իսէ տէ, օ պօզմագ իսթէր: Իմտի պու ատէմին վէրտիյի էօյիւտտէ իւչ շէյ վար տըր քի՝ սէն օնլարտան պիւթիւն պիւթիւնէ իգրահ էթմէլի սին:

տի մուշէրրէֆ գանը իլէ քէսպ էթտի օնու, պօշ պիր շէյ իլէ տէյիլ: Օնուն մէնէնտաիզ մուհապպէթինէ իման էյլէ, վէ օնուն իշլէտիյի մուպարէք խէլաս իչիւն շագ օլ: Անչագ կէօնիւլլիւ իլէ վէ կիւնահլարընտան իգրահ էտէրէք օնուն մուհապպէթինէ վէ օնուն էօնիւնտէ եաշա:

1. Օնուն սէնի եօլտան սափըլթըմասընտան ։

2. Խաչը սանա էզիյէթլի կէօսթէրմէյէ չալըշմասընտան ։

3. Վէ սէնին այագլարընը՝ էօլիւմէ կէօթիւրէն եօլա գօմասընտան* ։

Աչըգլա. Օնուն սէնի եօլտան սափըլթըմասընտան՝ վէ սէնին օնա րազը օլմանտան տախի իքրահ էթմէլիսին, չիւնքի պու էթտիյին, Տիւնեա ալըմընըն վէրտիյի էօյիւտիւն խաթրը իչիւն՝ Ալլահըն նասիհաթընը րէտտ էթմէք տիր ։ Րապպ տէր քի՝ «Չալըշըն քի՝ տար գափուտան կիրէսինիզ», (Ղուկ. ԺԳ. 24) պէնիմ սէնի եօլլատըղըմ գափուտան, զիրա հայաթա կէօթիւրէն գափու տար՝ վէ եօլ էնսիզ տիր, վէ օնու պու-

---

*Պիր ճան՝ կիւնահըն քէօթիւլիւյիւնիւ տույմայընճա, վէ շէրիաթա կիւվէնմէք թալիմաթընը՝ խանի սադըգ օլմագ իչիւն կէրէք պիւթիւն պիւթիւնէ վէ կէրէք պիր աղ քէնտի էյի ամէլլէրինէ կիւվէնիպ օնլարա սըղընմասընը րէտտ էթմէյինճէ, Ինճիլին թէսէլլիսինին տատլըսընը ալամազ ։ Ցիգգաթ էյլէ քի Շէրիաթա կիւվէնէն իլէ իչին օ՛լմասըն, օլմայա քի լութֆ իլէ սադըգ օլմաղա պաշլամըշ իքէն՝ սօնրա ամէլ իլէ սադըգ օլմաղա պագասըն, չիւնքի պէօյլէ էթմէսի՝ պիզիմ ալչագ նէֆսիմիզի եիւքսէլտիպ՝ գըյմէթլու Քրիստոսա վէ օնուն ճէլիլ սատագաթընա զիւլ կէթիրմէք իչիւն լութֆու վէ ամէլի պիրի պիրինէ գաթմագ տըր ։ Շիմտիքի վագըթտա պու մէքրուհ խանղլըշլըգ չօգ եայըլմըշ տըր ։

ըանըլար աղ տըր'': Մատթ. Է. 13, 14: Ու խա-
րագմազ աթէմ սէնի պու քիւչիւք տար գափու-
տան վէ օնա կէօթիւրէն եօլտան տէօնտէրիփ՝
սէնի հէման հէլաքէ կէօթիւրէճէյիտի. իմտի
օնուն սէնի եօլտան սափըրթմասը սանա ֆէնա
կէօրինիւսիւն, վէ սէնին օնա տինկլէտիյին ի-
չիւն քէնտինտէն իքրահ էյլէ:

Սանիէն. Խաչը սանա էզիյէթլի կէօսթէրմէ-
յէ չալըշմասընտան իքրահ էթմէլիսին, չիւնքի
սէն Խաչը՝ Մըսըրըն խազինէլէրինտէն տահա
պէօյիւք սայմալըսըն: Եբր. ԺԱ. 25, 26: Պուն-
տան մաատա՝ճէլալէթին փատիշահը սանա, Կիմ
քի ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, օնու զայ
էտէճէք՝ տէմիշ տիր: Վէ էյէր պիր քիմսէ օնուն
արտընճա կիտէր տէ՝ քէնտի պապասընտան վէ
անասընտան վէ գարըսընտան վէ էվլատլարըն-
տան վէ գարնտաշլարընտան՝ վէ գըզ գարըն-
տաշլարընտան հէմ տախի քէնտի ճանընտան
իքրահ էթմէզսէ, օնուն շակիրտի օլամազ:
Մարկ. Ը. 35: Յովհ. ԺԲ. 25: Մատթ.
Ժ. 39: Ղուկ. ԺԴ. 26: Օնուն իչիւն տէ-
րիմ քի՝ Սահիհլիյին՝ Օնսուզ էպէտի հայա-
թըն օլամազ՝ տէյիւ պույուրտուղու շէյ ի-
չիւն պիր քիմսէ՝ Ու շէյ սէնին էօլիւմին օլա-
ճագ տըր՝ տէյիւ սէնի գանտըրմաղա չալըշ-

տա, այն օ Թալիմաթտան իբրազ էթմէլի-սին :

Սալիսէն · Սէնին պապազլարընը՝ էօլիւմէ կէօ-թիւրէն ծօլա զօմաալընտան իբրազ էթմէլիսին : Չիւն միւլահազա էյլէ քի՝ օ սէնի քիմէ կէօս-տէրմիշ տիր, վէ օ կիտէճէյին քիմսէ սէնի նիւ-քիւնտէն խէլաս էթմէյէ նէ գատար միւգթէտիր տէյիլ տիր :

Րահաթ պուլմագ իչիւն սէնին ծօլլանըլտը-ղըն քիմսէնին իսմի՝ Շէրիաթա կիւվէնէն օլուպ, խալայըղըն օղլու տըր օ, վէ շիմտի քէնտի օ-ղուլլարը իլէ գուլլուգ էտէր, (Գալ. Դ. 21—27) վէ օ՝ սըրըան պու Սինա տաղը տըր քի՝ սէն պաշընա տիւշէճէք տէյիւ գօրգմուշ սըն :

Իմտի էյէր օ՝ քէնտի օղուլլարը իլէ գուլլուգ էտէր իսէ, սէն օնլարըն էլի իլէ ազատ օլմայը նասըլ՞ մէմուլ էտէրսին : Էօյլէ իսէ պու Շէրիա-թա կիւվէնէն սէնի նիւքիւնտէն գուրթարմաղա միւգթէտիր տէյիլ տիր : Տահա շիմտիյէ գա-տար հիչ քիմսէ օնուն էլի իլէ նիւքինտէն գուր-թուլմուշ տէյիլ տիր, վէ նէ տէ ասլա պիր գուրթուլան օլաճագ տըր․ շէրիաթըն ամէլլէրի իլէ սատըգ օլամազըննըզ, չիւն շէրիաթըն ա-մէլլէրի իլէ հիչ պիր եաշայան քիմսէ նիւքիւն-տէն գուրթուլամազ : Պունուն իչիւն խօճա Տիւնեա ալիմի պիր էճնէպի տիր, վէ խօճա Շէ-

րիալթա կիւվէնէն տէ ալտատըճը տըր, վէ օնուն օղլու Թիէրպիյէ տախի, հէր նէ գատար կիւ-լէր եիւզ կէօրիւնիւր իսէ տէ, անճագ սալթ պիր միւրայը տըր՝ վէ սանա պիր իմտատ էտէ-մէզ: Ինան պանա քի՝ պու ահմագ ատէմլէրին հագգընտա իշիթտիյին սէօզլէրին իչինտէ եա-լընըզ շու մէրամտէն պաշգա պիր շէյ եօգ տըր քի՝ պէնիմ գօտուզում եօլտան սէնի տէօն-տէրմէնլէր՝ վէ սէն գուրթուլուշունտան մահ-րում գալասըն: Պունտան սօնկրա Ինճիլ վախ-զի՝ քէնտի տէտիյի շէյլէր թահզիպ օլունա տէյիւ իւզսէզ սէս իլէ կէօզլէրէ պաղըրտը, վէ պէօյլէճէ Քրիսթիանըն ալթտա տուրտուղու տաղտան էօյլէ քէլամլէր վէ աթէշ կէլտի քի՝ օնուն վիւճուտիւնիւն գըլլարը տուրտու: Այլէն քէլամլէր չէօյլէ սէս վէրտիլէր, Շէրիաթըն ամէլլէրինտէն հէփ օլանլար՝ պէտտուա ալթըն-տա տըրլար. չիւնքի եազըլմըշ տըր. Շէրիա-թըն Քիթապընտա հէփ եազըլմըշ օլան շէյ-լէրէ՝ օնլարը իճրա իթմէք իչիւն՝ հէր տէվամ էթմէյէն քիմսէ մէլուն օլսուն*: Գաղ. Գ. 10:

---

*Եարամազըզ՝ Քրիստոսուն խաչընտա նէ գատար պէօ-յիւք տիւշման իսէ, Շէրիաթա կիւվէնէն տախի օնա օլ գատար տիւշման տըր, զիրա պիր ճանըն քէնտի կիւնահընտա աֆվ պուլմագ իչիւն Քրիստոսուն գանը-նա, վէ սատըգ օլմագ իչիւն Քրիստոսուն սատագաթը-

Իմանի Քրիսթիան՝ եօլիւմտէն պաշգա պիր շէյ ումմազ ըտը , վէ ֆիղան իլէ աղլամաղա պաշլատը ․ Հէմ խօճա Տիւնեաալիմինէ րասթ կէլտիյի սահաթա լանէթ օգույուպ՝ օնուն նասիհաթընը տինկլէմիշ օլտուղու իչիւն քէնտի քէնտինէ տախի պին տէֆա Տէլի՝ տէտի ։ Հէմ տախի՝ օլ զաթըն եալընըզ թէնտէն հասըլ կէլէն սէօզլէրի՝ տօղրու եօլու թէրք էթտիրմէք գատար քէնտիսինէ թէէսիր էթմիշ օլտուղունու տիւշիւնտիւյինտէ ղայէթլէ ութանըր ըտը ։ Պունուն իւզէրինէ եինէ Ինճիլ վաիզինէ տէօնիւպ շու թարզ միւքեալէմէ էյլէտի ։

Քրէս ․ Սիզէ նի՞ճէ կէօրիւնիւր՝ էֆէնտիմ, հիչ իւմիտ վա՞ր մը , շիմտի կէրի տէօնիւպ օլ տար գափույա կիտէ պիլի՞րմի իմ ։ Ըճապ պու շէյ իչիւն թէրք օլունուպ օրատան րէզալէթլէ կէրի կէօնտէրիլէճէք տէյի՞լ մի իմ ։ Պէն պու սաէտին նասիհաթընը տինկլէտիյիմ իչիւն փիշման օլուրում, լաքին կիւնահըմ աֆվ օլունաճա՞գ մը ։

Օլ վագըթ Ինճիլ վաիզի օնա սէօյլէյիպ՝ Սէ-

նա կիթմէսինէ վէ օնա ինանըպ պիւթիւն պիւթիւնէ օնա սըղընմաղընա էնկէլ օլուր ․ շէօյլէ քի՝ ճանը էտիրլէք հալէնտէ թութուպ ֆիքրի տախի մաղրուրլուգ իլէ շիշիրիր ․ լաքին եարամազլըգ՝ խաչըն իւզէրինէ գիւլ կէթիրիր ։

նէն կիւնահըն փէք պէզիւք տիր , չիւն սէն պէօյլէ էյթմէն իլէ իքի կիւնահ իշլէմիշ սին . էյի եօլու թէրք էտիպ՝ եասատ օլան եօլա ա-յագ պասմըշ սըն ։ Լաքին եինէ օլ գափուտաքի ատէմ սէնի գապուլ էտէճէք տիր , չիւն քի ա-տէմլէրտէն օնուն խօշնուտլուղու վար տըր . եալընըզ տիգգաթ էյլէ քի եինէ պիր եանա սափմայասըն , "օլմայա քի էօվքէլէնիպ՝ թէզ ղազապը թութուշունճա եօլտա հէլաք օլասըն" տէտի ։ Սաղմ . Բ . 12 ։

ԻՔԻՆՃԻ ՄԷՆԶԻԼ

ԻՄՏԻ Վրիսթիան կէրի տէօնմէյէ հազըր-լանտը . Ինճիլվարիզի տախի օնու էօփտիւքտէն սօնկրա քէնտի խօշնուտլուղունու կէօսթէրիպ՝ Ալլահ սէլամէթ վէրսին՝ տէտի . պէօյլէճէ օ՝ աճէլէ իլէ եօլա րէվան օլտուգտա՝ եօլտա նէ քիմսէ իլէ սէօյլէշտի , նէ տէ պիր քիմսէ պիր սիւալ էթտիյինտէ ճէվապ վէրիր իտի ։ Պիւ-թիւն եօլտա՝ եասատ օլունմուշ եէրէ պասան պիր ատէմ կիպի կիտէր իտի . վէ խօճա Տիւնեա ալիմինին նասիհաթընը թութուպ եօլունու սա-փըթտըղը եէրէ եէթիշմէյինճէ՝ քէնտի քէնտինի սէլամէթտէ սայմազ ըտը ։ Պէօյլէճէ՝ պիր աղ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

վագըթտա Պրիսթիան գափուլյա նէթիշտի ։ Իմտի՝ գափունուն իւսթիւնտէ շէօյլէ եազըլմըշ ըտըր, "Չալըն՝ մէ սիզէ աչըլաճագ"։ Մաթ. Է. 7։

Ընտէն քէնտիսի պիր իքի տէֆատէն զիյատէ չալըպ* շէօյլէ տէտի, —

"Կիրէճէ՞ք մի իմ անճաղ պուըրայա.
Աչաճա՞գ մը օ՝ պէն կիւնահքեարա,
Լայըգ օլըրըմամ. Փագաթ օրատա
Համտ սունաճագըմ եդէտէն օնա"։

Նիհայէթ գափուլյա Հիւսնի ըիզա իսմինտէ պիր ճէսուր ատէմ կէլիպ՝ օրատա քիմ վար, մէ նէրէտէն կէլմիշ, մէ նէ խսթէյօրսըն տէյիւ սօրտու ։

Պըչէ. Պէն պիր եիւքլէնմիշ կիւնահքեար օլուպ՝ Խարապըգ շէհրինտէն կէլմիշ իմ, լաքին Սիօն տաղընա կիտէյօրըմ քի՝ կէլէճէք ղազապտան գուրթուլայըմ. իմտի, էֆէնտիմ, օրայա կիտէճէք եօլ պու գափուտան օլտուղունու էշիտմիշ օլտուղումտան, անլամագ իսթէրիմ քի պէնի իչէրի ալմաղա ըազը՞ մի սին ։

Հիւսնի ըիզա. Պիւթիւն եիւրէկիմ իլէ ըա-

---

*Պիր իքի տէֆա գափույու չալմագ թապիրինին մանասը՝ իման իլէ սըգ սըգ Ալլահա տուա էտիպ եալվարմագ տըր քի՝ Յիսուս Քրիստոսուն վասիթասը իլէ մէրհամէթ էտիպ կիւնահլարընա աֆվ իհսան էթսին ։

զիլիմ*, տէյէրէք գափույու աչտը ։

Պէօյլէճէ Քրիսթիան իչէրի կիրէր իքէն՝ օ պիրի չէքտի օնու†։ Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Պու նէ՞ տէմէք օլա՝ տէտի ։ Ընտէն օ պիրի տէտի քի՝ Պու գափուտան պիր աղ էօթէտէ պիր գավլի հիսար պինա օլունմուշ օլուպ՝ օնուն սէր-տարը Խէնզըրբուղ տըր . օրատան՝ կէրէք քէն-տիսի վէ կէրէք քէնտիսի իլէ պէրապէր օլան-լար՝ պու գափույա կէլէնլէրէ օգ աթարլար քի , օնլար իչէրի կիրմէզտէն պէլքի էօլէլէր ։ Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Մէարուր ըմ, հէմ թիթ-րէր իմ՝ տէտի ։ Պէօյլէճէ օ իչէրի կիրտիյին-տէ՝ գափունուն աստէմի՝ օնու քիմ օրայա տօղ-րուլթմուշ տըր տէյիւ սօրտու օնա ։

---

*Գըրըգ եիւրէքլիլէրէ գափու աչըլըր ։ Կէօր իմտի Ցիսուսուն մուհապպէթինի . օ հէփ քէնտիսինէ սէյիր-տէն սէֆիլ կիւնահքեարլարը նասըլ ըիզա իլէ վէ եիւ-րէքտէն գապուլ էտէր ։ Օնլարըն նէ գատար էտնա եա-խօտ նէ կիւնահլար իշլէմիշ օլտուգլարը գայտ տէյիլ , օ՝ ըիզա իլէ սէվէր՝ վէ օնլարը մէրհամէթ իլէ գապուլ էտէր . չիւնքի օնլարըն իւզէրինէ խօշնուտլուգտան պաշգա պիր շէյի եօգ տըր ։ Օնուն իչիւն կէօյիւն աս-քէրլէրի օնուն տօղտուղունտա շէօյլէ օգուրլար իտի , “Ատէմլէրտէ խօշնուտլուգ”։ Ղուկ . Բ . 14 ։

†Հէր պիր խէլաս պուլան կիւնահքեար , Քրիստոսուն քէրէմքեանի էլի իլէ ատէշտէն չըգարըլան գավրուլմուշ աղաճ կիպի տիր ։

Վուչէօ. Ինճիլվարիզի սէօյլէտի պանա քի պուրայա կէլիպ չալըյըրըմ, նասըլ քի էթտիմ իսէ, վէ, էֆէնտիմ, նէ էտէճէյիմ սէն պանա սէօյլէյէճէքսին տէտի ։

Հէռօ. էֆ. Սէնին էօնիւնտէ պիր աչըգ գափու վար տըր, վէ օնու քիմսէ գափայամազ ։

Վուչէօ. Շիմտի պաշլայօրում սէրէնճամլէրիմին ֆայտէսինի պիլմէյէ ։

Հէռօ. էֆ. Լաքին նէտէ՞ն եալընըզ կէլտին ։

Վուչէօ. Չիւնքի գօնշուլարըմըն հիչ պիրի պէնիմ կէօրտիւյիւմ կիպի քէնտի թէհլիքէտէ օլտուղունու կէօրմէտի ։

Հէռօ. էֆ. Օնլարտան հիչ պիրիսի սէնին կէլտիյինի տույտո՞ւ մը ։

Վուչէօ. Էվվէթ, էվվէլա էհլիմ վէ չօճուգլարըմ պէնի կէօրիւպ արտըմճա չաղըրտըլար քի կէրի տէօնէյիմ. հէմ գօնշուլարըմտան պիր չօղու տախի տուրմուշ արտըմճա պաղըրըպ չաղըրըրլար ըտը քի տէօնէյիմ տէյիւ, լաքին պէն փարմագլարըմը գուլագլարըմա գօյուպ եօլումա կէլտիմ ։

Հէռօ. էֆ. Լաքին օնլարտան հիչ պիրի արտընտան կէ՞լմէտի մի քի սէնի գանտըրըպ կէրի տէօնտէրէ ։

Վուչէօ. Էվվէթ. Ինատճը իլէ Իւզգամը գօլայ կէլտիլէր, լաքին ղալիպ օլամայաճագլարընը

կէօրտիւքլէրինտէ, Ինատճը զէվգլէնէրէք կէրի տէօնտիւ, վէ Իլզամը գօլայ պիր ազ խէր պէնիմլէ կէլտի:

Հիւս. նի. Եա նի՞չիւն պուրայա գատար կէլմէտի:

Քրիս. Գ՚աթի իւմիտ պաթաղընա գատար պիրլիքտէ կէլիպ՝ ախանսըզ օրայա տիւշտիւք: Օլ վագըթ գօնշում Իլզամը գօլայ ճէսարէթինի ղայպ էտիպ արթըգ իլէրիյէ սալմազ իսթէմէտի*: Պուննուն իչիւն օ՝ քէնտի էվինին թարաֆընա տօղարը չըգըպ պանա՝ օլ մէթին շէհիր պէնիմ եէրիմէ եալընըզ սէնին օլսուն՝ տէտի. պէօյլէճէ օ քէնտի եօլունա կիթտի, պէն տէ պէնիմքինէ կէլտիմ. օ՝ Ինատճընըն արտընճա, պէն իսէ պու գափույա:

Օլ վագըթ Հիւսնի նիյէթ տէտի. Եազըգ, սէֆիլ ատէմ. սէմավի ճէլալէթին պու գատար ա՞զ մը իթիպարը վար օնուն եանինտէ քի՝ օնու էլէ կէչիրմէք իչիւն պիր գաչ կիւճլիւքլէր ալթընա կիրմէսինի լայըգ սայմազ:

Քրիս. Աղապա Իլզամը գօլայ հագգընա տօղրուսունու սէօյլէտիմ, տէտի Քրիսթիան, լաքին

---

*Իհթիմալ տըր քի պիր ատէմին կէօյէ կիթմէք իչիւն եօլա չըգարըլմասը արգատաշը օլուպ, անճագ քէնտիսի եալընըզ օրայա կիթսին: "Դավէթլըլէր չօգ՝ ամմա սէչիլմիշլէր ազ տըր": Մատթ. Ի. 16:

էյէր քէնտի հագգըլմա տախի տօղըռու օլանը սէօյլէսէմ, օլ վագըթ պէլլի օլաճագ քի օնուն իլէ պէնիմ արամըզտա պիր ֆարգ եօգ տըր։ Սահիհ տիր քի օ կէրի տէօնիւպ քէնտի էվինէ կիթտի, լաքին պէն սախի խօճա Տիւնեա ալիմի նամ պիր քիմսէնին ճիմանի պահալէրի իլէ թէսքին օլուպ՝ էօլիւմ եօլունա կիթմէք իչիւն եօլտան սափտըմ*։

Հի... ըէ. Ա՛Հ, սէնին գարշընա չըգտը՞ մը օ. Պէս պէլլի խաթէմիշ տիր քի խօճա Շէրիաթա կիւվէնէնին էլինտէն րահաթ պուլմաղա պագասըն։ Օնլարըն իքիսի տէ պէցյիւք ալտատըճը տըրլար. լաքին օնուն էօյլիւտիւնիւ թութտո՞ւն մը։

Վ.ըէ. Էվվէթ, ճէսարէթ էտէ պիլտիյիմ գատար թութտում։ Խօճա Շէրիաթա կիւվէնէնի պուլմաղա կիթտիմ, թա պանա էօլէ կէլտի քի օնուն էվլինին եանընտաքի տաղ պաշըմա տիւշէճէք. օնուն իչիւն օրատա տուրմաղա մէճպուր օլտում։

---

*Պիր քիմսէնին եիւրէյինտէ սահիհ լութֆ սալթանաթ սիւրտիւյիւնտէ, օլ քիմսէ՝ քէնտինինին սայրլէրտէն օլան ֆարգը իչիւն հալիմլիք իլէ ճէմ իզզէթի Ալլահըն ազիմ լութֆունա թագտիմ էտէր։ Ալլահըն լութֆու՝ եիւրէյին մաղրուրլուղունու մագթուլ գըրաղըր՝ կիւնահքեարը հալիմլէթ տիյինտէ, Քրիստոսու եիւճէլտիր,

Հիւ. դէ. Օ տաղ չօգլարըն եօլիւմիւ օլմուշ տըր, վէ տահա չօգլարըն եօլիւմիւ օլաճագ տըր. օնուն ալթընտա փարէ փարչէ օլմագտան էյի գաչմըշըն ։

Քրիս. Նէ՞ տէրսին, եօյլէ քէտէր իչինտէ տալմըշ իքէն՝ էյէր պախթըմտան Ինճիլ վաի-զի գարշըմա չըգմասայտը, օրատա պանա նէ հալ օլաճաղըտը պիլմէմ. լաքին Ալլահըն ի-նայէթի իլէ նինէ օ հանըմա կէլտի, եօղ իսէ սալա պուրայա կէլէմէյէճէյիտիմ։ Գաչաթչըմ-տը՝ պէօյլէճէ էֆէնտիմ իլէ տուրուպ սէօյլէշ-մէքտէն իսէ, օլ տաղըն ալթընտա եօլմէյէ տա-հա լայըգ պիր քիմսէ իքէն՝ նինէ իշթէ պուրա-յա կէլմիշ իմ ։ Լաքին պու նէ՞ քէրէմ տիր պանա քի՝ պուրայա կիրմէյէ գապուլ օլուն-տում*։

———

վէ օնուն տատտագաթը հէմ խէլասը իլէ կիւնահքեարըն զալիփ օլմասընա միւճիպ օլուր ։

*Լութֆուն սահիհ թէէսիրինին աշիքեար նիշանէսի օ տըր քի, կիւրէք՝ հէր չէյ լութֆտան օլտուղունու պիլսին ։ Սահիհ թէօվպէքեար՝ Ալլահըն լութֆունու տատըգանէճէ գուլլանըրըմ տէյիւ եօյիւնմէյիպ՝ վէ քէնտի իրատէի ճիւզիյէսինէ նախօ գուտրէթինէ հիչ պիր չէյ թախսիս էթմէյիպ՝ անճագ քէնտիսինին հէլաքէն գուրթուլմասընը վէ հալա խէլաս օլտուղունու թէքտիլէն Ինճիլին իլան էթտիյի լութֆունա, Ալլա-հըն ինայէթինէ վէ օնուն ճաղրը պախշիշինէ հէմ հէր չէյի գատիր գուվվէթինէ թախսիս էտէր ։ Ցիտուսուն

Հարց. ըէ. Պուրայա կելէնլեր՝ կելմէզտէն էվվէլ հէր նէ էթմիշլեր իսէ տէ, եինէ պիզ օնլարը սուլա մէն էթմէզիզ. օնլար սուլա տըշարը պըրաղըլմազլար։ Յովհ. Զ. 37։ Սէ իմտի՝ եա՛ ազիզ Քրիսթիան, պիր աղ նէր պէնիմլէ կէլ, վէ սէնին կիտէճէք եօլունու հազըրլա սանա թարիֆ էտէյիմ։ Պազ չէօյլէ էօնինտէ, շու տար եօլու կէօրի՞յօրմըսըն։ Սէնին կիտէճէք եօլուն պու տըր։ Պու եօլու Սահապէլէր, փէյղամպէրլէր, Քրիստոս վէ օնուն շակիրտլէրի եափտըլար, վէ օ՝ ճէտվէլ իլէ չէքիլմիշ կիպի տօղրու տըր։ Պու տըր սէնին կիտէճէք եօլուն։

Քրիս. Լաքին օրատա հիչ տէօնէք տօլաշըգ նէրլէր եօ՞գ մը քի պիր էճնէպի եօլունու շաշըրտըն*, տէտի Քրիսթիան։

Հարց. ըէ. Էվվէթ, պունտա գարըշըգ չօգ եօլլար վար տըր, վէ օնլար էյրի հէմ կէնիշ տիր, լաքին սէն տօղրու եօլու եանըլըշ եօլտան չէօյլէ սէչէ պիլիրսին քի, տօղրու եօլ՝ էնսիզ վէ տար տըր։ Մատթ. Է. 14։

Ճապա պախշ էթտիյի լութֆունուն իպտէրինէ միւլահազա էթմէսի՝ սէֆիլ վէ լայըգսըզ կիւնահքեարլարա թաթլը չէյ տիր։ Էյ օգուլլարն՝ սանա տախի պէօյլէ տէյի՞լ մի։

*Քրիսթիան՝ եօլու շաշըրմասըն տէյիւ գօրգար. պու հալ՝ լութֆ իլէ տօլու պիր եիւրէյին քէնտի հազըրնա տախմա գօրգու իչինտէ օլմասընըն կիւզէլ պիր նիշանէսի տիր։

Օլ վագըթ րիւյամտա կէօրտիւմ քի , Քը-րիսթիան շունու տախի սօրուպ՝ աճապ սըր-թըմտա օլան եիւքիւ աշաղա ալա՞մազմըսըն՝ տէ-տի , զիրա տահա օնտան գուրթուլմուշ տէյիլ իտի , նէ տէ պիր քիմսէնին եարտըմը օլմայըն-ճա՝ քէնտիսի օնու աշաղա ալա պիլիր իտի :

Օլ ատէմ տախի շէօյլէ տէտի . Սէնին եիւ-քիւնիւն հագգընա շու վար քի , սէն օնու՝ թա խէլաս մահալինէ եէթիշէնէտէք սապըր իլէ չէք-մէլիսին* , չիւն օլ խէլաս մահալինտէ սէնին եիւքիւն քէնտիլիյինտէն սըրթընտան տիւշէճէք տիր :

Օլ վագըթ Քրիսթիան քէնտի պէլինի գու-շագլամաղա վէ եօլա րէվան օլմաղա պաշլատը :

Ընտէն օ պիրի տէտի քի՝ օլ գափուտան պէ-րազ իլէրի կիթտիկինտէ՝ Թապիրճինին էվինէ եէթիշէճէքսին , օրատա գափույու վուրմալը , վէ օ սանա նասիխտէ շէյլէր կէօսթէրէճէք տիր : Պէօյլէճէ Քրիսթիան՝ տօսթունտան րուխսաթ ալըպ՝ օ տախի Ըլլահ սէլամէթ վէրսին՝ տէտի :

Օլ վագըթ օ՝ իլէրիյէ տօղրու կիտիպ՝ Թա-պիրճինին էվինէ եէթիշտիկինտէ† , գափույու

---

*Սուչտան վէ կիւնահըն եիւքիւնտէն՝ եալընըզ Քրիս-տոսուն էօլիւմիւ վէ գանը իլէ խէլաս քէսպ օլունուր :

†Քրիսթիան՝ Թապիրճինին էվինէ կէլիր , քի պու՝ Ալ-լահըն իւմմէթինին խօճասը օլան Ազիզ Ռուհա Թէշպիհ տիր :

պիր գաչ տէֆա վուրտու ։ Նիհայէթ պիրիսի գափույա կէլիփ , օրատա քիմ վար տէյիւ սօրտու ։

Քրիս. Էֆէնտիմ, պէն պիր եօլճույըմ, վէ պու էվին սահիպինին Թանըտըգլարընտան պիրիսի պանա սէօյլէտի քի՝ քէնտի մէնֆաաթըմ իչիւն պուրայա օղրայըմ. իմտի էվին սահիպի իլէ սէօյլէշմէք իսթէրիմ ։

Պէօյլէճէ օ՝ էվին սահիպինի չաղըրտը, վէ պիրազտան սօնկրա էվին սահիպի Քրիսթիանա կէլիփ՝ նէ իսթէրսին տէյիւ սօրտու ։

Քրիս. Էֆէնտիմ պէն պիր ատէմ իմ քի Խարապլըգ շէհրինտէն կէլիփ Սիօն տաղընա կիտէյօրըմ, վէ պու եօլուն պաշընտաքի գափուտա տուրան ատէմ պանա տէտի քի՝ էյէր պուրայա օղրար իսէմ՝ սիզ պանա էօյլէ նատիտէ շէյլէր կէօսթէրէճէքսինիզ քի՝ եօլումտա պանա ֆայտէլի օլաճագ ։

Օլ վագըթ Թապիրճի՝ Իչէրի պույուր, վէ սանա մէնֆաաթլը օլաճագ շէյլէրի կէօսթէրէյիմ* տէտի ։ Պէօյլէճէ քէնտի ատէմինէ էմր էթտի քի մումու եագըն , վէ Քրիսթիանա՝ Արտըմճա կէլ տէյիփ օնու պիր մախֆի օտայա կէօթիւրտիւ՝ վէ քէնտի ատէմինէ էմր

---

*Այլահըն Ռուհու՝ տիւշկիւն վէ սէֆիլ կիւնահքեար-

էթտի քի պիր գափու աչըլըն, վէ օ՛ գափուլյու աչարըղընտա, Քրիսթիան՝ տիվարտան ասըլմըշ. պիր ղայէթ ճէսուր ատէմ թասվիրինի կէօրտիւ, վէ թասվիրին չէքըլի չէօյլէ իտի. կէօզլէրինի խօգարըլյա կէօյէ տօղրու գալտըրըմըշ, քիթապլարըն էն ալասը էլինտէ, հագիգաթըն չէրիաթը տուտագլարընըն իւզէրինտէ եազըլը, վէ տիւնեա օնուն արգասը թարաֆընտայըտը. ատէմլէրի ճէպր էտէյօր կիպի տուրմուշ օլուպ՝ պաշը իւզէրինտէ տախի պիր ալթուն թաճ ասըլըյըտը։*

Օւ վագըթ Քրիսթիան, Պունուն մանասը նէ՞ տիր տէտի։

լարա նասըլ քէրէմքեանի տիր, վէ օնլարա նիճէ տինկլէր։

*Ինճիլին տահիհ խըզմէթքեարը՝ իմտատ վէ գուվվէթ պուլմագ իչիւն քէնտի կէօզլէրինի Ալլահա տօղրու գալտըրըր, քէնտի իլմինի վէ վազ էթմէք խըզմէթինի Ալլահըն Քէլամընտան ալըր, վէ օլ ալտըղընը սատըգանէճէ գուլլանըր. քէնտի եիւրէյի՝ իչինին իւսթիւնտէ տիր, չէօյլէ քի տիւնեանըն նէ պախշ էթտիկի չէյլէր վէ նէ օնուն վէրտի գօրգուլար օնա թէէսիր էտէ պիլիր։ Օ՝ Քրիստոսուն մուհապպէթինի, ճանլարըն գըյմէթինի վէ էպէտիլիյին պէօյիւքլիւյիւնիւ թանըմըշ օլարագ, ինսանլարը ճանը կէօնիւլտէն եօյիւտլէր, վէ հայաթ թաճընըն իւմիտի՝ քէնտի ճէմի զահմէթլէրինէ տատ վէ հայաթ վէրիր։ Եա՛ Ռապպ՝ սէնին պիչինինէ չօգ պէօյլէ րէնչպէրլէր խօլլա, ամին։

Թապիրճի . Պու քիմին Թասվիրի իտէ՝ օլ ատէմ պիրինտէն պիրի իտի . օ՝ չօճուգլար տօղուրա պիլիր, (Ա Կօրնթ . Դ. 15 .) էվլատ տօղուշու աղըրըլարը չէքէր, (Գաղ. Դ. 19.) վէ օնլար տօղտուգտա, օնլարը քէնտիսի պէսլէր։ Վէ օնու քի կէօզլէրինի եօգարըյա կէօյէ տօղրու գալտըրմըշ, քիթապլարըն էն ալաը էլինտէ վէ հագիգաթըն շէրիաթը տուտագլարընըն իւսթիւնտէ եազըլը կէօրիւրսիւն, պունլարըն սանա կէօսթէրէճէյի չէյ՝ օնուն իշի գարանլըգ չէյլէրի պիլէպ՝ կիւնահքեարլարա աշըքեար էթմէք օլմասը տըր, նիճէ սէն տախի կէօրիւրսիւն քի ատէմլէրի ճէպր էտէյօր կիպի տուրմուշ տըր։ Վէ օնու քի տիւնեա օնուն արգասը Թարաֆընտա աթըլմըշ կիպի վէ պաշընըն իւզէրինտէ պիր Թաճ ասըլը կէօրիւրսիւն, պու տախի սանա շունու կէօսթէրմէք իչիւն տիր քի՝ քէնտի սահիպինին խըզմէթինտէ օլան մուհապէթի իչիւն հազըր չէյլէրի պօշ սայըպ օնլարտան եիւզ չէվիրմէքլէ, կէլէճէք տիւնեաա քէնտի իւճրէթի իզզէթ օլաճաղընտա էմին տիր։ Իմտի, տէտի Թապիրճի, սանա էվվէլա պու Թասվիրի կէօսթէրտիյիմին սէպէպի շու տըր քի՝ պու քիմին Թասվիրի իտէ՝ սէնինին կիտէճէք եէրին սահիպի, եօլտա րասթ կէլէճէյին հէփ սըգընթըլը եէրլէրտէ սանա գուլաղուզ օլմագ իչիւն եա-

լընըզ օնա Հիւքիւմէթ վէրմիշ տիր․ օնուն ի-
չիւն սանա կէօսթէրտիյիմ շէյէ էյի տիգգաթ
էյլէ, վէ կէօրտիւյիւն շէյի ֆիքրինտէ էյի
Հըֆզ էյլէ, օլմայա քի եօլտա էօյլէ քիմսէլէ-
րէ րասթ կէլէսին քի՝ սէնի տօղրու եօլա գօ-
յօրլար կիպի կէօսթէրէրէք՝ էօլիւմէ կէօթիւ-
րէն եօլա գօսունլար։

Ընտէն օ՝ օնուն էլինտէն թութուպ օնու
էօյլէ պիր ղայէթ պէօյիւք օտայա կէօթիւրտիւ
քի, անտա սիւփրիւլմիւշ օլմատըղընտան՝ թօզ
իլէ տօլույըտը, վէ պիր աղ վագըթ օնա պագ-
տըգտան սօնկրա, Թապիրճի պիր ատէմ չա-
ղըրտը քի օնու սիւփիւրսիւն։ Իմտի օ սիւ-
փիւրմէյէ պաշլատըղընտա, թօզ էօյլէ ղանի
չըգմաղա պաշլատը. քի՝ Քրիսթիան աղ գալտը
պօղուլաճաղ ըտը։ Օլ վագըթ Թապիրճի օ-
րատա տուրան պիր գըզա, Սու կէթիր վէ պու-
րայա սէրփ տէտի․ օ տախի օնու իճրա էթտի-
յինտէ՝ եէր րահաթլըղ իլէ սիւփիւրիւլիւպ թէմիզ-
լէնտի։

Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Պունուն մանասը
նէ՞ տիր տէտի։

Թապիրճի ճէվապ վէրտի քի, Պու օտա՝ Ին-
ճիլին թաթլը լութֆու իլէ ասլա աղիզլէնմիշ
օլմայան պիր ատէմ եիւրէյի տիր։ Թօզ՝ օ-
նուն ճիւրմի ասլիյէսի վէ տէրունինին պօ-

զուգլուղու տըր քի՝ ատէմի թէքմիլէն պօզմուշ-լար։ Էվվէլա սիւփիւրմէյէ պաշլայան՝ Շէրիաթ տըր, լաքին սու կէթիրիպ սէրփէն՝ Ինճիլ տիր։ Իմտի · էվվէլա սիւփիւրիւլմէյէ պաշլանըլտըղը անտէ՝ եէր թէմիզլէնէմէտիքտէն մաատա ազ դալտը սէնի պօղաճագ գատար տախի թօզ չըգտըղընը՝ քի կէօրտիւն իսէ, պու՝ սանա շու-նու կէօսթէրիր քի՝ շէրիաթ քէնտի ամէլի իլէ եիւրէյի կիւնահտան թէմիզլէյէճէք եէրինէ, օ-նու տիրիլտիպ (Հռովմ. Է. 9), գուվվէթլէն-տիրիր (Ա Կորնթ. ԺԵ. 56), վէ օնու մէյտանա չըգարըպ օնա գարշը տուրուր իսէ տէ, եինէ օ՝ ճանտա թարագգը պուլուր (Հռովմ. Ե, 20), զիրա շէրիաթ՝ կիւնահը ալթ էտէճէք գուվվէթ վէրմէզ։ Եինէ օ կէօրտիւյիւն գըզ քի օրայա սու սէրփտիյինտէ եէր րահաթլըղ իլէ թէմիզ-լէնտի իսէ, պու տախի սանա շունու կէօսթէրիր քի, Ինճիլ քէնտի թաթլը վէ գըյմէթլի թէսիրի իլէ եիւրէյէ կիրտիյինտէ, օլ զէման, իշթէ պու գըզըն եէրէ սու սէրփմէսի իլէ թօզու. օթուրթ-տուղու միսալլի, կիւնահ տախի պէօյլէճէ զա-յիֆլէնիպ ալթ օլունուր, վէ ճան՝ օնուն իմանը իլէ թէմիզլէնտիյինտէն, ճէլալէթին փատիշա-հընըն սաքին օլմասընա լայըգ օլուր*։ Յովհ.

---

*Իմտի պունտան գըյաս էյլէ քի՝ սէն շէրիաթ ալ-

ԺԵ. 3: Եփես. Ե. 26: Գործ. ԺԵ. 9: Հռովմ. ԺԶ. 25. 26:

Պունտան մաատա ըիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ Թապիրճի օնուն էլինտէն թութուպ օնա՛ պիր քիւչիւք օտայա կէօթիւրտիւ, վէ օրատա պիրէր սանտալիատա օթուրմուշ իքի քիւչիւք չօճուգ վար ըտը: Պէօյիւյիւնիւն իսմի Խըրրա, վէ օ-պիրինին իսմի Սապր ըտը: Խըրրա փէք չօգ ըա-հաթսըզ կէօրիւնիւր իտի, լաքին Սապր ղայէթ ըահաթ ըտը: Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Խըրր-աըն ըահաթսըզլըղընըն սէպէպի նէ՞օլա տէյիւ սիւալ էթտի: Թապիրճի տախի ճէվապ վէ-րիպ՝ Օնլարըն նազըրը օնա վէրէճէյի էն ալա շէյլէրի իչիւն, օնուն՝ կէլէճէք սէնէնին իպթի-տասընա գատար պէքլէմէսինի իսթէր իսէ տէ, օ՝ հէփիսինի շիմտի իսթէր. լաքին Սապր՝ պէք-լէմէյէ ըազը տըր՝ տէտի:

Ընտէն կէօրտիւմ քի պիրիսի Խըրրանըն եանընա կէլիպ օնա պիր եիւք խազինէ կէթիրտի, վէ օնու օնուն այագլարը էօնիւնէ տէօքտիւ: Օ տախի օլ խազինէյի իֆթիխար իլէ ալըպ Սապրըն իւ-զէրինէ կիւլէրէք օնու զէվքլէնտի: Լաքին

Թընտաա մը ըըն, եօղ իսէ Իննճիլին լութֆու ալթընտաա մը: Գուրատաա Թարիֆ օլունան հալը սէնին իւզէրին-տէ հիչ կէօրտի՞ւն մի:

եալընըզ պիր աղ վագըթ պազարըղըմտա կեօր-
տիւմ քի հէփսինի սարֆ էտիպ՝ եըրթըգ էս-
վապտան մաատա հիչ պիր շէյի գալմամըշ ըտը ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան Թապիրճիյէ՝ Պու
մաանէի պանա թաֆսիլէն թարիֆ էյլէ՝ տէտի ։

Թապիրճի տախի տէտի քի, Պու իքի չօճուգ-
լար պիրէր շէյէ թէշպիհ տիր . Խըրս՝ պու
տիւնեանըն ալէմինէ , վէ Սապր կէլէճէք տիւն-
եանըն ալէմինէ . զիրա պուրատա կէօրտիւյիւն
վէճհիլէ , Խըրս իսթէր քի հէփսինի շիմտի՝ պու
սէնէ ալըն , եանի պու տիւնեատա ։ Պու տիւն-
եանըն ալէմլէրի տախի պէօյլէ տիրլէր . հէփ
քէնտի էյի շէյլէրինի շիմտի ալմալը օլուրլար .
օնլար՝ էյի շէյտէն օլան քէնտի փայլարը ի-
չիւն կէլէճէք սէնէյէ գատար , եանի կէլէճէք
տիւնեայա պէքլէյէմէզլէր ։ Կէլէճէք տիւնեա-
նըն էյլիքլէրի իչիւն օլան ճէմի ալլահանի չէ-
հաէթաէն իսէ , "Պու կիւնքի պիր թավուգ՝
եարընքի իքի գազանտան էյի տիր" տէյէն զար-
պը մէսէլ օնլարճա տահա իթիպարլը տըր ։ Լաքին
նասըլ քի պու չօճուղուն էլինէ կէչէնին հէփ-
սինի թէզճէ սարֆ էտիպ՝ քէնտիսինէ եըրթըգ
էսվապտան մաատա պիր շէյ գալմատըղընը կէօր-
տիւն իսէ , քէզալիք՝ պու տիւնեանըն նիհայէ-

Թինատէ ճէմի պու ֆարզ գիմսէլէրէ էօյլէ օլաճագ տըր* ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան չէօյլէ տէտի ․ Շիմտի կէօրիւյօրում գի էն պէօյիւք ագըլլըլըգ Սապըրըն տըր , վէ չօգ սէպէպլէրի իլէ պէօյլէ տիր ։ 1 ․ Չիւ՛ն օ էն էյի շէյլէրի իչին պէքլէր ։ 2 ․ Հէմ տախի՝ չիւ՛ն օ քէնտի իզզէթինէ էրէճէք տիր , նիչէ քի օպիրինին եըրթըգ էսվապտան մաատա պիր շէյի եօգ տըր ։

Թուպիրճի ․ Խայըր , պիր շէյ տահա տէյէ պիլիրսին , եանի կէլէճէք տիւնեանըն իզզէթի տալը սօլմայաճագ , լաքին պու՛նլար անիտէ կէչէրլէր ։ Օլ սէպէպտէն՝ Սապըր քէնտի էն ալա շէյլէրինի սօնկրա ալտըղը իչիւն Խըրըսըն իւզէրի՛նէ կիւլմէյէ նէ գատար հագգը օլաճագ իսէ՝ Խըրըս քէնտի էյի շէյլէրինի էվվէլ ալմըշ օլտուղու իչիւն Սապըրըն իւզէրինէ կիւլմէյէ օ

---

*Ճիսմանի տատլըլըր՝ քէնտի հաւսալէլէրինին, տուզուսընը տօլտուրմագտան զիյատէ հիչ պիր շէյ իսթէմէզլէր իսէ տէ , անճագ նիհայէթ հէր շէյի զայիլ էտէն ճանլարընը տախի պօղաճագլար ։ Լաքին տատըլ՝ Յիսուսուն իւզէրինէ օլան իմանըն վէ կէլէճէք սէվինճլէրին իւմիտի իլէ եաշար ։ Օնլար պիր ճէլիլ նիհայէթէ էրէճէքլէր , չիւն քէնտի իմանլարընըն թութուլտուղու շէյինի , եանի քէնտի ճանլարընըն խէլասընը վէ էպէտէն իզզէթ իլէ Քրիսթոսուն պէրապէրինճէ օլմայը էլէ կէչիրէճէքլէր ։

գատար հազզը խօշ բոլը, զիրա էվվէլքի կէ-
չիդ՝ եէրինէ սօնդրաքի կէլէճէք տիր, չիւն քի
էվվէլքիլէրինին կէլէճէք պիր վագթը օլմալը տըր.
լաքին սօնդրաքիլէրինին եէրինէ կէլէճէք պիր չէյ
եօգ տըր, զիրա օնուն արգասընտան պիր չէյ
տահա եօգ տըր: Իմտի քէնտի փայընը էվվէլ
ալմանըն՝ էլպէթտէ սարֆ էտէճէք պիր վագթը
օլաճագ տըր, լաքին քէնտի փայընը սօնդրա
ալան, օնու էպէտէն թութաճագ տըր. օնուն
իչիւն օլ զէնկինին հազզընա տէնիլմիշ տիր
քի, "Սէն էօմրիւնտէ էյի չէյլէրինի ալտըն,
քէզալիք Ղազարոս տախի քէօթիւ չէյլէրի.
վէ շիմտի օ՝ միւթէսէլլի օլուր, վէ սէն ազապ
չէքէրսին": Ղուկ. ԺԶ. 25:

Պէլէ. Իմտի անլայօրում քի՝ շիմտիքի չէյ-
լէրի արզուլէմէք էյի տէյիլ տիր, անճագ կէ-
լէճէք չէյլէրէ պէքլէմէլի:

Թէօֆիլ. Տէտիյին սահիհ տիր, զիրա կէօ-
րիւնէն չէյլէր զէմանի տիր, լաքին կէօրիւնմէ-
յէն չէյլէր էպէտի տիր: Բ Կորնթ. Դ. 18:
Լաքին հէր նէ գատար պու պէօյլէ իսէ տէ, մա-
ատէմ քի շիմտիքի չէյլէր իլէ պիզիմ թէնճէ իշ-
թահլարըմըզ պու գատար հազըն գօնշու տըր-
լար պիրի պիրինէ, վէ եինէ, չիւնքի կէլէճէք
չէյլէր իլէ զամանի հասսէլէր օ գատար խա-
պանճը տըրլար պիրի պիրինէ, իշթէ պու սէ-

պէպտէն տիր քի , շիմտիքի չէյլէր իլէ պիզիմ Թէնձէ իշթահլարըմըզ չափուձագ պիրի պիրինէ ույարլար , ամմա կէլէճէք չէյլէր իլէ ճիսմանի հասսէլէրին արասընտա տախմա իրագլըգ վար տըր* ։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի , Թապիրճի՝ Քրիսթիանըն ելլինտէն թութուպ օնու էօյլէ պիր մահալէ կէօթիւրտիւ քի՝ օրատա պիր տի-վարըն ալթընտա պիր աթէշ խանայօր ըտը , վէ օլ աթէշին խանընտա պիր ատէմ տուրմուշ օ-լուպ՝ օնու սէօյիւնտիւրմէք իչիւն՝ տախմա օնուն իւզէրինէ ղանիճէ սու տօլտուրույօր ըտը իսէ տէ՝ լաքին աթէշ տահա չօգ վէ տահա գըզըլ խանայօր ըտը ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ պունուն մանասը նէ՞ տիր տէտի ։

Թապիրճի տախի ճէվապ վէրիպ , պու աթէշ՝ լութֆուն նիւրէքտէ իշլէտիյի իշի տիր ․ օնու պաստըրըլըպ սէօյիւնտիւրմէք իչիւն օնուն իւզէրի-

---

*Պուրատա իմանըն գըյմէթինի վէ ճէլալէթինի կէօր քի , հէր պիր չէյին իւզէրինէ պիր լայըգլը գըյմէթ վէ խազրըտըգլը պահա պիչտիրիր ճանըն , հէմ տախի՝ զէմանի վէ տունյալուլար շէյլէրտէն էօթէյէ կէչիպ՝ իզզէթ վէ էպէտիլիք իւզէրինէ գօնար ։ Ալլահտան տօղմուշ ճանըն Թապիաթը պու տըր ։ Սատըգ՝ իման իլէ եա-շայաճագ ։ Եբր․ Ժ․ 38 ։ Եէրտէ սէմավի էօմիւր սիւր-մէք տիր պու ։

նէ սու ախթան՝ չէյթան տըր. Լաքին նիչէ օնուն տահա չօգ վէ տահա գըզըլ եանտըղընըն սէպէպինի տախի կէօրէճէքսին՝ տէտի: Պէօյլէճէ օնու տիվարըն արգա թարաֆընտա կէօթիւրտիւ, վէ օրատա օ կէօրտիւ քի էլինտէ եաղ գապը իլէ պիր ատէմ տուրմուշ՝ օ տախի օնուն տախիմա կիզլիճէ աթէշէ տօլտուրույօր ըտը*:

Օլ վագըթ Գրիսթիան՝ Պո՞ւ նէ տէմէք օլուր՝ տէտի:

Թ'ապիրճի ճէվապ վէրտի քի, Պու Գրիստոս տըր, քի եիւրէքտէ պաշլանմըշ օլան իշի քէնտի լութֆունուն եաղը իլէ տախիմա ալըշտըրըր, վէ պունուն վասիթասը իլէ, չէյթան հէր նէ էտէ պիլսէ տախի, օնուն ճէմաաթընըն ճանլարը

---

*Լութֆուն իշինի ճանտա Քրիստոսուն հըֆզ էթտիյինի կէօրմէք իչիւն՝ պագըլմալը տալա տիվարըն արգասընտա կէչմիշ օլմաարգըլարընտան, օնուն օրատա հըֆզ օլունմասընը տայը սէպէպլէրէ վէրիրլէր, մէսէլա ինսանըն քէնտի էմինլիյինէ վէ տայր քէնտի քիպրինին հէմ տահմագլըղընըն իճատ էթտիյի չէյլէրէ: Պու եանլը-շլըգլարըն սէպէպինտէն տիր քի, լութֆուն իշի հիչէ վարըր՝ Քրիստոսուն լութֆունա նայիլ օլանլար հէլագ օլա պիլիրլէր տէյիւ պահս էտէրլէր: Լաքին պէօյլէ տէյէնլէր եանըլըրլար, զիրա նէ Աղիղ Քիթապլարը պիլիրլէր, վէ նէ տէ կիւնահքեարլարըն իւզէրինէ Քրիստոսուն մուհապպէթինին վէ լութֆունուն գուվվէթինի:

լուԹֆիլա կէչէր կիտէր։ Բ Կորնթ. ԺԲ. Թ։ Աէ օլ կէօրտիւյիւն սատէմ քի աթէշի ալըշըլը-մագ իչիւն ախիլայըըն արգաԹարաֆընտա տուր-մուշ տըր, օնտան շունու էօյրէնմիշիմտիր քի՝ Թէճրիպէ ալԹընտա օլանա՝ լուԹֆուն իչի ճան-տա նիճէ ալըշըլըգըն կէօրմէսի կիւճ տիր*։

Հէմ տախի կէօրիւրիւմ քի Թապիրճէ հէնէ օնուն էլինտէն Թուլթուպ օնու պիր փէրլաչհէ-րէ կէօյմիւրտիւ, վէ օրատա պիր սալթանաթլը սարայ եափըլմըշ օլուպ՝ կէօսԹէրիրտի օ զաման ղայէթ կիւզէլ իտի քի՝ Հըրիսթիան օնու կէօր-տիւյիւնտէ փէք խօշլանտը։ Հէմ տախի կէօր-տիւ քի օնուն Թէփէսինտէ պարը քիմսէլէր կէ-

* Էօյլէ իսէ լուԹֆտ էրմիշ կիւնահքեարլըն՝ լուԹֆուն իչինի քէնտի հիւքէյինտէ տագլամագընտա էլի հօշ մը։ Խայըր, հօշ տըր։ Միւէլլիֆին Աշըղ-ԳիԹապլարը էյի աշնալըղը օլմադուղունտան, հալընըզ Րապպը հագգընտա իզզէԹի՝ խատալարըն իչլէտիյի իչինտէ վէ գուտրէԹինէ վէրմիշ. չիւն Րապպ տըր Ալֆա վէ Օմէղա, Իլք վէ Սօն, վէ օ տըր կիւնահքեարըն հիւքէյինտէ քէնտի իչինի պաշլայան, իլէրի կէօԹիւրէն վէ Թէքմիլ էտէն, վէ Գըրիստոսուն լուԹֆունուն հագընտան զիյատէ Շէյթանըն տույունուն գուվվէթի օլմայընճա, Րապպըն հիւքէմէ իչլէտիյի իչի՝ օրատա տալա տէկիլտիմիզ։ Էյ տէֆիլ կիւնահքեար, խատա պունա, տէյլ Րապպըն, օնա համտ ու տէնա էյլէ, վէ օնուն համտընա շաղ օլ, չիւն օ՝ եաղէտի մուհապպէԹ իլէ սէվէր, վէ եաղէտի գուրԹուլուշ իլէ խէլաս էտէր.

ղինէյօր ըլըր, վէ օնլարըն ճէմիսի տէ ալթուն եաղաղլար կիյմիշ իտի:

Ու վագըթ Փրիսթիան՝ Օրայա կիրէ պիլի՞ր միյիզ՝ տէտի:

Թաշըյըճը տախի օնու ալըպ սարայըն գափուսունա տօղրու կէօթիւրտի, վէ պաղըրըլար քի՝ գափուտան իչէրի կիրմէյէ արզուլար կիպի պիր սիւրիւ ատէմ տուրմուշ ըլըր, լաքին կիրմէյէ ճէսարէթ էթմէյօրլար ըլըր: Օրատա գափուտան պիր աղ էօթէտէ պիր սօֆրա էօնիւնտէ պիր ատէմ տախի օթուրույօր ըլըր, վէ իչէրի կիրէճէք օլանլարըն իսմինի եազմագ իչիւն՝ էօնիւնտէ պիր տէֆթէր վէ տիվիթ վար ըլըր: Իչէրի կիրէճէք օլան քիմսէլէրէ էլլէրինտէն կէլէն սագամէթի վէ զարարը վէրմէք ֆիքրի իլէ՝ գափունուն եօլու իւսթիւնտէ տախի պիր չօգ սիլահլը ատէմ տուրմուշլար ըլըր: Իմտի Փրիսթիան պիր աղ շաշա գալըր: Նիհայէթ սիլահլը ատէմլէրին գօրգուսունտան հէր քէս կէրի չէքիլտիկինտէ. Փրիսթիան ղայէթ ճէսուր չէհրէլի պիր ատէմ կէօրտիւ քի՝ իչէրի կիրմէք իսթէյէնլէրին իսմինի եազմագ իչիւն օլ ատա օթուրան ատէմին եանընա վարըպ՝ օնա “Իսմիմի եազ, էֆէնտիմ” տէտի: Օ տախի եազտըղընտա, Փրիսթիան կէօրտիւ քի օլ ատէմ գը-

ըճընը չէքիփ, պաշընտա թախը պիր զըրհ կօտու, վէ սիլահը աթէշլէրին իւզէրինէ հիւճում էտէրէք գափույա տօղրու սէյիրթթի, օնլար թախը հէր նէ գատար գըյագ վուրուշ իլէ օնուն իւզէրինէ վարարլար իսէ տէ, օլ ատէմ ասլա ճէսարէթինի ղայպ էթմէյիփ ղայէթ հիյպէթլիճէ քէսիփ գըլըմաղա պաշլատը։ Պէօյլէճէ՝ քէնտինի ինչէրի կիրմէյէ պրագմամագ իչիւն չալըշանլարը եփ էյի եարալայըփ վէ քէնտիսի թախը պիր աղ եարալանտըղտան սօնկրա* (Մաթթ. ԺԱ. 12), օնլարըն ճէմիսինին օրթասընտան սավուրուպ քէնտիսինէ եօլ աչտը, վէ սէյիրտիփ սարայտան իչէրի կիրտի։ Պէօյլէ էթտիյինտէ՝ ինչէրտէ օլանլարտան, եանի սարայըն թէփէսինտէ կէզինէնլէրտէն պիր խօշ սէս իշիտիլտի քի՝ չէօյլէ սէօյլէրլէր իտի։

"Կիր իչէրի, կիր իչէրի,
Սօնսուզ իզզէթ՝ օլ սահիպի"։

Պէօյլէճէ օ իչէրի կիրիփ օնլարըն կիյտիյի կիպի էսվապլարը կիյտի։ Օլ վագըթ Քրիսթիան կիւլիւմսիւլէյիփ, Պանա կէլիր քի սահիհան պէն պունուն մանասընը պիլիրիմ տէտի†։

---

*Կիրմէ Ալլահըն փատիշահլըղընա չօգ մըշգիւլէթլէր իլէ կիրմէք կէրէք տիր։ Գործ. ԺԴ. 21։

† Քրիստոսուն գազանըղը ճէլալէթին փատիշահլըղընը

Իմտի Քրիստիան՝ Երթըզ պէն կիտէյիմ տէտի. Թէապիրճի տաւի՝ Խայըր, պիր իքի չէյ տահա կէօսթէրէնէ գատար տուր, պատէհու եօլունա կիտէրսին՝ տէտի ։ Պունու տէտիքտէ՝ հինէ օնուն էլինտէն թութուպ օնու պիր ղայէթ գարանլըգ օտայա կէօթիւրտիւ, վէ օրատատա-խի պիր տէմիր գաֆէս իչինտէ օթուրմուշ պիր ատէմ վար ըտը ։

Պու ատէմ, իւսթիւնէ պագըլմազ տէրէճէտէ սիւքիւթ կէօրիւնիւր իտի. կէօզլէրինի եէրէ տամըշ, էլլէրինի պիր պիրինէ պաղլամըշ վէ հիւրէյինի հըրըթաճագ կիպի Ըխ էտէր իտի ։ Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Պունուն մանասը նէ՞ տիր տէյիւ սորտու ։ Թէապիրճի տախի օնա՝ Օլ ատէմ իլէ քէնտին սէօյլէ՝ տէտի* ։

քէտպ էթմէյէ գատիր մէրամը օլան ճանըն պէօյլէ րուհու վէ թապիաթը օլուր . օ՛ քէնտի եօլունա էնկէլ օլան ճէմի չէյլէրէ գարշը գօյուպ, քէնտի մէրամընա տօղրու՝ գատէ ֆիքիր իլէ գօշար քի, Ալլահըն քէնտիսինի չաղըրտըղը եէրտէ քէնտի չաղըրըլմասընըն իւճրէթինի Յիսուս Քրիստոսուն վասըթասը իլէ էլէ կէչիրտին ։ Փիլիպ. Գ. 14 ։ Պիր գուշ կէվշէք աղըլլարը վէ ղայիֆ իւմիտլէրի օլմասընը քէտէփի սայմազ, չիւն կէօզլէրին փատիշահլըղընա կիրմէյի զօր իլէ ալըր, վէ օնու զօրլուլար գափար ։ Մաթթ. ԺԱ. 12 ։

*Ալլահըն Ազիզ Րուհու խոթէր քի տայըլարըն սէֆիլ հալինտէն պիզ նաահսաթ ալալըմ, Պու սէպէպտէն՝ միւ-

Օլ վարդըթ Քրիսթիան՝ օլ ատէմ, Սէն նէ՞ սին տէտի ։ Ըտէմ տախի ճէվապ վէրիպ՝ Պէն սապըրգ օլմատըղըմ պիր շէյ իմ տէտի* ։

Քրիս. Սէն սապըրգ նէ՞ իտին ։

Ըտէմ. Պէն սապըրգ՝ կէրէք քէնտի կէօզլէ-րիմին վէ կէրէք սայրլարըն կէօզլէրի էօ-նիւնտէ պիր կիւզէլ վէ կէօսթէրիշլի իմանքեար ըտըմ ։ Գօրչ. Ը. 13 ։ Պէն սապըրգ քէնտի էֆքեարըմ ճա աէմալի շէհրէ լայըգ պիր քիմսէ իտիմ, վէ օլ վարգըթ օրայա կիտէճէք օլտու-ղում միւլահազաը իլէ շատ տախի օլուր ըտըմ**։

Քրիս. Փէք էյի, լաքին շիմտի նէ սին ։

մըն տայըլտըղըմ թէսաարըֆ էտէն օլ հիյլէթլու շէյ-լէրի Ալլահ Թէալա պիզիմ էմնիյէթիմիզէ փօնուլմըշ տըր-քի՝ պիզիմ թէհլիքէտէ օլտուղումուզը կէօրիւպ՝ հալիմ վէ ուսյանըգ օլալըմ, հէմ պիզի տըրլըղտան սագլամագ իչիւն Րապպա տուա էտէլիմ։

*Փէք թիթրէյէճէք պիր թէպտիլաթ տըր պու ։ Պու-նուն իւզէրինէ գօրգու իլէ միւլահազա էյլէ ։ Իման ի-լէ միւհքէմլէնմի՞շմիսին . մաղրուրլանմա, իլլա գօրգ ։

**Եա՛ մաղրուր Ֆիքիրլէրլէր, տագընըն . պու տաէմին էր-տիյի հալէ տիգգաթ էյլէյին . օնուն քէնտի քէնտինի նէ տայատըղընը՝ վէ տայր քիմսէլէրին տախի օնու նէ տայարգլարընը թէֆէքքիւր էտին ։ Հապգան՝ կէօյէ կի-տէճէյինի միւլահազա էթտիյինտէ քէնտի իչէրիսինտէ նէ պէօյիւք շաղըրգ տույար ըտը, լաքին հալպու քի՝ խու-մարինտէն մահրում գալաճաղընը թէզ տույտու ։ Իման ուսյանըգ տուրուպ՝ այըգ օլալըմ ։ Ա Թես. Ե. 6։

Արեմ. Պէն շիմտի պիր խըմխտըղ տատէմ իմ, վէ պու տէմիր գաֆէստէ գափանմըշ օլտուղում միտալի՝ իւմիտսիզլիգտէ տախի գափանմըշըմ։ Տըշարը չըգամամ. վա՜հ, աչըգ չըգամամ*։

Վիքին. Լաքին պու հալէ նա՞սըլ տիւշտիւն։

Արեմ. Պէն սապըրլը օլմայը վէ ույանըգ տուրմայը թէրք էթտիմ, շէհվէթլէրիմին եուլարընը գօյ վէրտիմ, Ալլահըն քէլամընըն նուրունա վէ օնուն էյլիքքեանըլըգըյինէ գարշը գիւնահ իշլէտիմ, Ըզիզ Րուհու ինճիթտիմ վէ օ կիթտի. Շէյթանը ճէլպ էթտիմ վէ օ եանըմա կէլտի. Ալլահը տարըլթտըմ վէ օ պէնի պրագտը. Եիւրէյիմի էօյլէ գաթըլաշտըրմըշըմ քի թէօհպէյէ կէլէմէմ†։

Իմտի Քրիսթիան Թ. ապիրճիյէ՝ Լաքին պունուն կիպի պիր ատէմտէն հիչ իւմիտ եօ՞գ մը տըր, տէտի։ Քէնտիսինէ սօր, տէտի Թ. ապիրճի։

*Ճէհէննէմտէն պէրի պուլունան տահա գօրգուլու պիր հալ օլամազ։ Ս... ինան՝ կիւնահըն պաշլանկըճընը պիլիր, լաքին օնուն նիհայէթինի եալընըզ Ալլահ պիլիր։

*Տիւշմէնլէրէ պու պիր պէօյիւք իլան տըր։ Եա՜ ատէմլէր՝ հագգըգաթըն Ալլահը իլէ վէ օնուն հագգըգաթլէրի իլէ օյնամագտան սագընըն. օ գայյուր Ալլահ տըր, քէնտի իզզէթինէ վէ ճէլալինէ գայյուր տըր, հէմ տախի Ալլահըմըզ թէլէֆ էտէն աթէշ տիր։ Եբր. ԺԲ. 29։

Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ հիչ իւմիտ օլմայուպ՝ սէն օլ իւմիտսիզլիկին տէմիր գաֆէսինտէ գալմալը՞մըսըն՝ տէտի:

Ըտէմ. Էվվէթ, հիչ իւմիտ եօգ տըր:

Քրիս. Նի՞չին. Մուպարէքին Օղլու ղայէթ մէրհամէթլի տիր:

Ըտէմ. Պէն օնու քէնտիմէ թէքրար խաչլամըշ ըմ (Եբր. Զ. 6), օնուն ղաթընը պուղղ էթմիշ իմ (Ղուկ. ԺԹ. 14), օնուն սատագաթընը պուղղ էթմիշ իմ, օնուն գանընը նափաք սայմըշ ըմ, ինայէթին Ռուհունա քիւֆր էթմիշ իմ (Եբր. Ժ. 29), օնուն իչիւն պէն քէնտիմի ճէմի վաատլէրտէն խարիճ սագլամըշ ըմ, վէ շիմտի արթըգ պանա եալընըզ թէհտիտատէն, գօրգուլու թէհտիտատէն, հէմ պէնի տիւշման կիպի եէյէճէք օլան պիր հիւքմիւն վէ ալթէշ կիպի տարկընլըղըն սահիհ թէհտիտինտէն պաշգա պիր շէյ գալմազ*:

---

*Զօգ քիմսէլէր Փիլիպլէրինին մէրագը շիտտէթինտէն՝ պուլունան եազըլմըշ օլան սէօզլէրի քէնտի հագգլարընա թահրիր էտէրլէր իսէ տէ, օնլար իմանսըզ օլտուգլարը էճիլտէն՝ օլ սէօզլէր փէք ազ եագըշըր քէնտիլէրինէ. Չիւնքի օնլարըն քէնտի կիւնահլարընը թանըմալարը վէ կիւնահը պիլմէլէրի, վէ կիւնահ իչիւն թէօվպէ հէմ թէէսսիւֆ էթմէլէրի, վէ պունլար իլէ ճէմի կիւնահտան վէ Ալլահըն ղազապընտան Քրիստոս իլէ գուրթուլմագա արզուլարը՝ օնլարըն նիյէթինտէ Քրիստոսուն

Փէրի. Նի՞չին քէնտինի պու հալէ կէթիրտին:

Արէֆ. Պու տիւնեանըն շէհվէթլէրի, զէվգլէրի վէ մէնֆաաթլարը իչին. վէ պունլարըն սէֆասընը սիւրմէքտէ չօգ քէյֆ վար տէյիւ պէլլէմիշ իտիմ, լաքին շիմտի օլ շէյլէրին հէր պիրի հէմ ըսըրըր հէմ խազան գուրտ կիպի չիյնէր պէնի:

Փէրի. Լաքին սէն շիմտի Թէօվպէ էտիպ տէօնէ՞մէզմիսին:

Արէֆ. Ալլահ Թէօվպէյի պէնտէն գալտըրմըշտըր: Օնուն քէլամը պանա գուվվէթ վէրմէզքի իմանա կէլէյիմ. հէմ պէնի պու տէմիր գաֆէստէ գափայան՝ սըրլ քէնտիսի օլուպ՝ տիւնեանըն հէփ աալէմի պէնի պուլունտան տըշարը չըգարամազ: Նա՛ էպէտիյէ՜թ, էպէտիյէ՜թ. էպէտիյէթտէ պէնիմ գարշըմա չըգաճագ օլան սէֆիլլիքը իլէ նա՞սըլ կիւրէշէճէյիմ:

Իմտի Թապիրճի Քրիսթիանա՝ Պու աալէմին սէֆիլլիյի Փիքրինտէ օլուպ, սանա պիր էպէտի նասիհաթ օլսուն՝ տէտի:

Քրիսթիան տախի չէօյլէ տէտի, Սագաա

լուԹֆունուն Թէէսիրի վար տէյիւ սահիհէն պէյան էտէրլէր: Լաքին՝ պու աալէմին սէօզլէրի քէնտիլէրինէ խազըրլան քիմսէլէրէ խազը՛գ օլսուն:

պու հիյպէթլու պիր չէյ տիր ։ Ալլահ պանա իմտատ էթսին քի ույանըգ տուրուպ սապրըը օ-լայըմ, վէ պու ատէմին սէֆիլլիյինէ սէպէպ օ-լան չէյտէն իրագ տուրմագ իչիւն տուա էտէ-յիմ* ։ Շիմտի, էֆէնտիմ, արթըգ եօլումա կիտէճէք վագըթ տէյի՞լ մի† ։

Թէրճիմէ ․ Սանա պիր չէյ տահա կէօսթէրէ-նէտէք գալ, անտէն եօլունա կիտէրսին ։

---

*Էյ օղուլյան՝ պու տուայը քէնտին իչիւն էթմէյէ տաի-մա մուհթաճ սըն սէն ։ Սէն կիւնահա մուպթէլա օլան թէ-նին իչինտէ սին, հէր չէյտէն զիյատէ ալտատըճը վէ նիհայէթսիզ քէօթիւ պիր եիւրէյին օլուպ՝ տիւնեա-նըն իղվալէրի վէ չէյթանըն հիլէքեարլըգլարը ալթընտա սըն ։

†Քրիսթիան նի՞չիւն պու գատար աճէլէ էտէր իտի ։ Չիւն օնուն սէֆիլ վէ զավալլը ճանը՝ տահա կիւնահըն եիւքիւնիւ սըրթընտա թաշըըըր ըտը, վէ քէնտիսինէ ա-ճէլէ էթտիրէն սէպէպ պու իտի ։ Քէնտի եիւքիւնտէն գուրթուլուշուն տէյիւ խաչա եէթիշմէք իսթէր իտի, լաքին էվվէլա Ազիզ Րուհուն օնա կէօսթէրմէյէ չօգ չէյլէրի վար ըտը քի՝ օնուննտա օնա ֆայտէլի օլաճագ-լար ըտը ։ Ալլահ՝ քէնտի ակֆ էտիճի մուհապպէթինի քէնտի ճէմաաթընա պիլտիրիրէքէ օնլարը թէսէլլի էթ-մէք իչիւն պիր վագըթ թախսիս էթմիշ տիր՝, վէ օլ վագըթտա գատար Ազիզ Րուհ պիզի տէրէճէ տէրէճէ ի-լէրի կէօթիւրիւր ․ պիր չէյ կէօսթէրտիքտէն սօնկրա՝պիր չէյ տահա կէօսթէրիր, թա օլ թախսիս օլան վագըթ եէթիշինճէյէ տէք ։ Ալլահըն վէրէճէյի թէսէլլիլէրի իչիւն՝ Ալլահըն թարիգինտէ տուրուպ պէքլէ ։ "Սատըգ՝ իման իլէ եաշայաճագ տըր" ։ Եբր․ Բ․ 4 ։

Պէօյլէճէ օ խէնէ Քրիստիանըն էլինտէն թու-
թուպ օնու պիր օտայա կէօթիւրտիւ քի՝ օրա-
տա պիրիսի նաթամամ գալգայօր ըտը, վէ կի-
յինտիյինտէ սարսար վէ թիթրէյօր ըտը ։ Իմ-
տի Քրիստիան, ՙՆի՞չին պու ատէմ պէօյլէ
թիթրէյօր՝ տէտի ։ Օլ վագըթ Թապիպճի էմր
էթտի օնա քի՝ թիթրէտիյինիզին սէպէպինի
Քրիստիանա սէօյլէսին ։

Օ տախի պաշլայըպ շէօյլէ տէտի . ՙՊու կէճէ
ույգումտա պիր րիւյա կէօրտիւմ քի կէօք ղա-
յէթլէ գարարտը . Հէմ տախի էօյլէ պիր ֆէ-
նա թարզ իլէ կիւրլէյիպ շիմշէք չագտը քի՝ պէ-
նի էօլիւ հիյէթինէ կէօթիւրտիւ ։ Ընտէն րիւ-
յամտա խօզարը պագըրըպ կէօրտիւմ՝ քի պու-
լութլար ատէթտէն խարիճ հէզզ իլէ պիրիպի-
րինէ կէչէյօրլար ըտը . պու արալըգ պիր շէ-
տիտ պօրու սէսի իշիթտիմ, հէմ տախի պիր
պուլութ իւզէրինէ օթուրմուշ ՙատէմ կէօր-
տիւմ՝ քի կէօյիւն պինլէրի օնուն պիլէսինճէ
օլուպ՝ օնլարըն ճէմիսի տէ ալէվլի աթէշ ի-
չինտէ իտիլէր . կէօք տախի ալէվ իչինտէ նա-
նայօր ըտը ։ Օլ վագըթ պիր սէս իշիթտիմ քի
շէօյլէ տէր իտի . ՙԳալգըն եա՜ էօլիւլէր՝ վէ շէ-
րաաթա կէլին՝ ։ Պունուն իւզէրինէ գայալար
եարըլտը, մէզարլար աչըլտը վէ օնլարըն իչինտէ
օլան էօլիւլէր չըգտը . պունլարտան պաշգա

ղայէթ շաղ օլուպ եօգարըյա պագարլար ըտը, պագըլարը տախի քէնտիլէրինի տաղլարըն ալթընտա կիզլէմէք իսթէրլէր իտի ։ Օնտէն կէօրտիւմ քի պուլութուն իւզէրինտէ օթուրան ատէմ քիթապը աչըպ խալգա էմր էթտի քի հուզուրա կէլմինլէր* ։ Լաքին օնուն էօնիւնտէ համլ օլուպ տըշարը կէլէն հիյպէթլու ալէվին սէպէպինտէն՝ օնուն իլէ խալգըն արասընտա էփ էյի մէյտան գալտը, նիճէ քի գատընըն վէ հուզուրտա օլան մուճրիմին արասընտա օլուր իսէ ։ Ա Կորնթ. ԺԵ. 51—58 ։ Ա Թեսա. Դ. 16 ։ Յուդ. 15 ։ Յովհ. Ե. 28, 29 ։ Բ. Թեսա. Ա. 8—10 ։ Յայտ. Ի. 11—14 ։ Եսայ. ԻԶ. 21 ։ Միք. Է. 16, 17 ։ Սաղմ. Ե. 4 ։ Ծ. 1—3 ։ Մաղ. Գ. 2, 3 ։ Դան. Է. 9, 10 ։ Հէմ տախի իշիթտիմ քի պուլութուն իւզէրինտէ օթուրան ատէմին պիլէսինճէ օլանլարա շէօյլէ նիտա օլունտու . 'Տէլինճէլէրի, սամանը վէ պաշաղը թօփլայըն վէ

---

*Մաշէր կիւնիւնէ հազըր օլմագ իչիւն եաւճէյիմիզ էն եյի շէյլէրին պիրի շու տըր քի՝ օլ կիւնտէ վէրէճէյիմիզ ճէվապըն աղըրլըղը, գօրգուլու օլտուղու վէ հագգ օլտուղունուն իւզէրինէ տախմին մուլահազա էյլէյէլիմ. Հէրօնիմօս իչիւն տէրլէր քի՝ էօլիւմիւնտէն էվվէլ սէնէլէրճէ հէր նէ իշ էթսէ իտի գուլաղընա շէօյլէ պիր սէս կէլիյօր տէյիւ կէլիր իտի քէնտիսինէ . Surgite mortui et venite ad judicium! "Գալգըն էյ էօլիւլէր վէ շէրատթա կէլին".

օնլարը աթէշին կէօլիւնէ աթըն՝ ։ Մաթ. Գ. 12 ։ Ժը. 30 ։ ԻԳ. 30 ։ Մար. Դ. 1 ։ Պու տէօզիւն իւզէրինէ սարըլ տուրտուղում հէրտէ օլ տիպտիգ չուգուր աչըլար, վէ օնուն աղզընտան ղանի թիւթիւն, աթէշ վէ իշխանլըգ սէսլէր կէլիր իտի ։ Հէմ տախի տէնիլտի օլ քիմսէլէրէ՝ Պուղտայըմը անտարա ճէմ էտին՝. Պատ. Գ. 17 ։ Օլ վագըթ կէօրտիւմ քի չօգլար գափըլըգ պուլութլարըն իչինէ կէօթիւրիւլտիլէր, լաքին պէն կէրիտէ գալտըմ. Ա Թես. Դ. 16, 17 ։ Հէմ պէն քէնտիմի կիզլէմէք տախի իսթէտիմ իսէ տէ՝ կիզլէնէմէտիմ, զիրա պուլութուն իւզէրինտէ օթուրան տէմին կէօզիւ հալա իւզէրիմտէ իտի. Կիւնահլարըմ տախի խաթըրըմա կէլտի, վէ զամիրիմ հէր թարաֆտան պէնի թազիր էտէր իտի ։ Հռոմ. Բ. 14, 15 ։ Պունուն իւզէրինէ ույգուտան ույանտըմ"։

«Քրէ. Լաքին պունու կէօրմէքլէ պու գատար գօրգուդուղուն սէպէպի նէ՞ իտի ։

Երէմ. «Նէ՞ օլաճագ, էօյլէ զանն էթտիմ քի մաշէր կիւնիւ կէլմիշ օլուպ պէնիմ հազըրլըգըմ եօղ ըտը. լաքին հէփսինտէն զիյատէ պէնի գօրգուտան շու իտի քի, մէլէքլէր չօգլարընը ճէմ էտիպ պէնի կէրիտէ պըրագտըլար, հէմ տախի ճէհէննէմ չուգուրունուն աղզը թա տուր-

տուզղումներուն աչըլտը։ Զամիրիմ տախի պէնի էնտիրչէյէ պրագտը*, վէ պանա էօյլէ կէօրիւնտիւ քի՝ Տանրընըն կէօզիւ տաիմա իւզէրիմտէ իտի, չէհրէսի տախի տարղընլըգ կէօսթէրիյօր ըտը։

Օլ վագըթ Թապիրճի Քրիսթիանա՝ հէփ պու շէյլէրի միւթալաա էթտի՞ն մի, տէտի։

Քրիսթ. Եվվէլ, հէմ պունլար պէնի գօրգու վէ իւմիտ իչինտէ պրագըրլար†։

Թապիրճ. Խանի ճէմի շէյլէրի էօյլէ փիքրինտէ թութ քի, օնլար սէնին կիտէճէյին եօլտա սէնի իլէրի սիւրմէյէ պիր էօյիւնտաիւրէ կիպի օլ-

---

*Ինսանըն զամիրի էքսէրի ալթիւսթ օլուպ թիթրէր իսէ տէ, քէնտի գօրգուլարը վէ թիթրէմէլէրի պիր սահիհ թէօվպէյէ սէպէպ օլմայարագ թէզճէ սավուլուր։

†Թէօվպէյէ կէլէն Քրիսթիանըն իւրէյինտէ իւմիտին վէ գօրգունուն մախսուս եէրլէրի վար տըր։ Ալլահըն Յիսուս Քրիստոս իլէ օլան վաատլարը՝ պիր տիրի իւմիտին գայնի վէ տայըմըլմադ թէմէլի օլուրլար, վէ քէնտի իւրէքլէրինին ալտատըճը օլտուզունու պիլիփ՝ քէնտի տիւշմանլարընըն գուվվէթինի վէ չէյթանըն ղըլըղընը թանըյանլար, տիւնեանըն իչինտէ քէնտի պուլունտուգլարը հալտէ նէ տուզագլարա միւպթէլա օլտուգլարընը տախի տույուպ կէօրիւրլէր քի՝ տաիմա մուգայյէտ օլմաղա վէ գօրգմաղա հագգ սէպէպ վար տըր։ Պու թարզ գօրգու օլմալըղը հալտէ, ինսան միւրայը վէ պիգայտ օլուր։ Օնուն իչիւն, Տաիմա գօրգան ատէմ նէ մութլու, տէնիլիր։

սունուլար : Օլ վագըթ Քրիսթիան պէլինի դու-շագլայըպ եօլա րէվան օլմաղա պաշլատը : Ըն-տէն թապիրճի, թէսէլլիճի տահիմա պիլէնճէ օլսուն, եա՛ ազիզ Քրիսթիան, վէ օլ չէհրէ կէօթիւրէն եօլտա սանա գըլաղուզ օլսուն՝ տէ-տի : Պէօյլէճէ Քրիսթիան եօլունա կիտէրէք շէօյլէ տէր իտի, —

"Պուրատա կէօրտիւմ էյի շէյլէր խօշ նատիր,
Հէմ շէյլէր քի պիր ճիհանը թիթրէտիր.
Օնլար պէնի մամնուն էտէր եօլումտա,
Մութալլա էթմէլիիմ օնլարճա .
Վէ անլայըմ նիչիւն կէօրտիւմ օնլարը,
Հէմ օլայըմ Թապիրճիտէն պէն րազը" ։

ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՄԷՆԶԻԼ

ԻՄՏԻ րիւյամտա կէօրտիւմ քի Քրիսթիա-նըն կիտէճէք եօլունուն իքի թարաֆընտա տի-վար չէքիլմիշ օլուպ՝ օլ տիվարըն իսմի Խէլաս ըտը : Եսայ. ԻԶ. 1 : Եիւքլէնմիշ Քրիսթիան՝ պու եօլա տօղրու գօշարագ կիտէր իտի իսէ տէ, լաքին սըրթընտա օլան եիւքիւ սէպէպինտէն՝ ազ սըգընթը չէքմէզ իտի* :

*Պիզէ աղըր կէօրիւնէն սըգընթըլարըմըզ՝ պէօյիւք րահաթա կէօթիւրէն եօլլար տըր : Րահաթ եէրի եագ-լաշտըգճա, եիւք չօգ աղըր կէլիր ։

Պու. մինվալ իւզրէ գօշուբ պիր իւքանէրէք նէհրէ յէթիշտի քի՛ օլ նէհրին իւզէրինտէ պիր խաչ տուրմուշ, վէ պիր ազ աշաղա օնուն տի-պինտէ տախի պիր մէզար վար ըտը։ Պէօյլէճէ րիւյամտա կէօրտիւմ քի Քրիսթիան խաչըն գարշըսընտա չըզգըըը կիպի, նիւքիւ ումուզլարըն-տան սէօքիւլիւպ օրոթըրտան աշաղը տիւշտի, վէ թա մէզարըն աղզընտաքը եուվարլանարագ օնուն իչինէ տիւշտիւ՝ վէ պէն արթըգ օնու կէօրմէտիմ* ։

---

*Քրիսթիանըն իւքիւ վար ըտը. խաչըն էօնիւնէ չըգ-մազտան էվվէլ՝ Քրիստոսուն գանը իլէ գուրթուլուշ, եանի՝ կիւնահ աֆվըըը պուլամազ տէյիւ իմանըը ը-տը, լաքին շիմտի օլ բահաթըը պուլտու վէ տույտու։ Շիմտի քէնտի իւքիւնըն վէրտիւյի շաղըըըն իչինտէ տիր. քէնտի կիւնահլըրըն նիւքիւ՝ զամբըրինին իւզէրինտէն տէֆ օլտու, վէ քէնտիսի իւքիւ սէրպէսթ իլէ չօգ շաղ-լըգ վէ թէսէլլի իչինտէ տիր։ Էյ Յիսուս Քրիստոսուն եաղընըզ Գուրթարըճը օլտուղունա իմանան գարըտաշ, Օ սէնին Գուրթարըճըն օլտուղունա իման էյլէմէնտէն հասըլ օլան թէսէլլիյի, հէմ օնուն գանը իլէ սէնին կիւ-նահլարընըն աֆֆ օլունտուղունու տույունճայտէք ի-մանն իլէ տէվամ էյլէ, զիրա Ալլահ պիզի՝ պիզիմ կիւ-նահլարըմըզտան վէ նիւքիւմիւզտէն գուրթարաըըըտա, օլ վագըթ պիզ շաղլըգտան տըշրայանլար կիպի օլու-րուզ. լաքին օլ թախթա գըլընան զէմանն կէլմէյինճէ, եանի սէն խաչա կիտիպ հէփ իւմիտինի օնուն իւզէրի-նէ գօմայընճա, Ալլահ պու չէքի նեթմէզ ատնա.

Իսմտի Գրիսթիան շաղ վէ րահաթ օլուպ՝ ֆէրրահ պիր եիւրէք իլէ շէօյլէ սէօյլէտի, "Օ՝ քէնտի աղըրլըղը իլէ պանա րահաթ՝ վէ քէնտի էօլիւմիւ իլէ պանա հայաթ վէրտի": Անտէն պիր աղ վագըթ տուրուպ պագարագ հէյրան օլտու ըտը, զիրա խաչը կէօրտիւյիւնտէ պէօյլէճէ քէնտի եիւքիւնտէն գուրթուլմասը՝ քէնտիսինէ ղայէթ աճայիպ իտի: Պու սէպէպտէն օգատար պագտը քի, արթըգ կէօզ եաշլարը եանագլարընտան աշաղը ճէօշմէյէ պաշլատը: Զաք. ԺԲ. 10: Իսմտի պէօյլէ պագըպ աղլայարագ տուրուրքէն, իւչ թանէ փարլագ Գիմսէլէր օնուն եանընա կէլիպ "Սէլամ սանա" տէյիւ օնու սէլամլատըլար: Անտէն էվվէլքի "Կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունսուն" տէտի: Մարկ. Բ. 5: Իքինճիսի օնու եըրթըգ էսվապլարընտան սօյունտուրուպ՝ սայր էսվապ կիյտիրտի օնա*:

---

*Պու փարլագ Գիմսէլէր՝ Ազիզ Թէսլիս տիր: Փէտէրուլլահըն Իպնուլլահըն վէ Ազիզ Րուհուլլահըն մուհապպէթինի վէ լութֆունու կէօ՛ր իմտի: Տիգգաթ էյլէ քի, Ալլահ՝ Քրիստոսուն գանընըն վասիթասը իլէ կիւնահքեարա աֆվ իհսան էթտիյի վագըթ, օնու Քրիստոսուն սատագաթը իլէ տօնու կիյինտիրիր: Քրիստոսուն սատագաթը իլէ ինսան սատըգ օլա պիլիր իտիյինի ինքեար էտէն քիմսէլէր, շէրիաթըն աղիզլիյինի վէ քէնտի չըպլագլըգլարընը աչըգ կէօրմէյիպ՝ վէ մուրտատ էսվապ կիպի օլան քէնտի սատագաթլարընտան իքրահ էթմէյէնլէր տիր:

„Զաք. Գ. 4։ Իւչիւնճիւսիւ տախի օնուն ալնընա պիր նիշան վուրտու (Եֆէս. Ա. 13), վէ օնա պիր մուհիւրլի թօմար վէրէրէք՝ եօլտա կիթտի-յինտէ օնուն իւզէրինտէ պագմալը վէ սէմավի գափույա նէթիշտիյինտէ օնու իչէրի վէրմէլի տէյիւ էմր էթտի օնա։ Պէօյլէճէ օնլար քէնտի եօլլարընա կիթտիլէր, վէ Քրիսթիան շագլըղըն-տան իւչ տէֆա սըչրայըպ՝ հէմ կիտէր հէմ չէօյլէ օգուր ըտը, —

Ճիւրմիմլէ եիւքլիւ պուրայա հէման
Կէլմէտէն պուլմատըմ տէրտիմէ տէրման.
Նէ աճայիպ եէր աճայիպ իհսան,
Պուրասը՞ մը պաշլանա սաատէթ մէքեան։
Պուրասը՞ մը եիւքիւմ տիւշէճէք մահալ,
Պուրասը՞ մը պագլարը սէօքիւլէ հէր հալ.
Ազիզ խաչ, մէզար, ազիզ իլլա գալ՝
Եա՛ Ջան՝ քի պէն իչիւն չէքտին պույ ազար"։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի օ՝ պէօյլէ-ճէ իլէրի կիտիպ եօգուշուն ալթընա նէ-թիշտիյինտէ՝ եօլտան պիր ազ տըշարը իւչ ա-տէմ կէօրտիւ քի թօփուգլարընա զէնճիր վու-րուլու՝ վէ քէնտիլէրի տէրին ույգուտա եաթըր-յօրլար ըտը։ Պիրինին իսմի Սատէ տիլ, օպիրի-նին Թէնպէլ, վէ իւչիւնճիւնիւն իսմի տախի Ըր-սըզ ըտը։ Իմտի Քրիսթիան օնլարը պու հալ-տէ եաթմըշ կէօրտիւքտէ՝ իհթիմալ տըր շու-լարը ույանտըրա պիլիրիմ տէյիւ օնլարըն եա-

նըրնա վարըպ շէօյլէ չաղըրտը, Սիզ կէմի տիրէյինին իւսթիւնտէ եաթանլար կիպի սինիզ (Ղուկ. ԻԳ. 34), զիրա Էօլմիւշ Տէնիզ, վէ տիպի օլմայան էնկին սիզին ալթընըզտա տըր. իմտի ույանըպ օրատան գաչըն, վէ բազի օլուն տա՝ պէն սիզի զէնճիրլէրինիզտէն գուրթարմաղա եարտըմ էտէրիմ*: Պունտան մաատա շունու տախի տէտի օնլարա քի, Էյէր պէօյիւրէն արսլան կիպի կէզէն (Ա Պետ. Ե. 8.) եանընըզա կէլիրսէ, մութլագ օնուն տիշլէրինէ ավ օլաճագսընըզ: Պէօյլէ տէտիյինտէ՝ օնլար օնուն իւզէրինէ պագըրըպ շու թարզ իւզրէ ճէվապ վէրմէյէ պաշլատըլար†. Պէն հիչ պիր թէհլիքէ կէօրմէյօրըմ՝ տէտի Սատէ տիլ: Թէնպէլ տախի, Հալա պիր ազ տահա ույույալըմ՝ տէտի, վէ Արսըզ իսէ՝ Հէր գօյուն քէնտի պաճասընտան ասըլըր՝ տէտի: Պէօյլէճէ եաթտըլար քի եինէ ույույալար, Քրիսթիան տախի քէնտի եօլունա կիթտի:

---

*Ցինատը Քրիսթիանըն րուհու՝ տայըրլարըն թէհլիքէտէ օլտուղունու տույուպ՝ օնլարա իմտատ էթմէյէ չալըշըր:

†Ալլահ՝ կիւնահքեարըն կէօզլէրինի աչմատըքճա, հիչ պիր նասիհաթ օնլարա ֆայիտէ էթմէզ: Մէնֆաաթըն քեաֆֆէսի լութֆտան օլտուղու խաթըրընտա օլուն: Հայաթ, նուր, թէօվպէ, սաատէթ, հըֆզ, ազիզլիք՝ իզզէթ, Ալլահըն լութֆունտան տըր:

Լաքին՝ եօյլէ թէհլիքէ իչինտէ օլան ատէմլէր, քէնտիլէրինէ պատիհավլա իմտատ էթմէք իսթէյէն պիր ատէմին՝ կէրէք օնլարը ույանտըրմասը իլէ, կէրէք նասիհաթ վէրմէսի իլէ վէ կէրէք զէնճիր-լէրինտէն գուրթարմաղա խարտըմ էթմէք իս-թէմէսի իլէ էթտիյի էյլիյինին գըյմէթինի պիլմէմէլէրինի տուշիւնտիւյիւնտէ Քրիսթիան չօգ թէէսսիւֆ էտէր իտի: Վէ օ պու թէէսսիւֆտէ իքէն՝ իքի ատէմ կէօրտիւ քի տար եօլուն սօլ թարաֆընտաքի տիվարըն իւսթիւնտէն կէչիպ կէլիյօրլար իտը, վէ տէր ագապ քէնտիսինէ եէթիշտիլէր: Պունլարըն պիրիսինին իսմի Սու-րէթփէնտ՝ վէ օպիրինին իսմի Միւրայըլըգ ը-տը: Պէօյլէճէ օնլար պունա եագլաշտըգլա-րընտա՝ օնլար իլէ շու մինվալ իւզրէ մուքեա-լէմէյէ պաշլատը:

Քրիս. Աղալար, սիզ նէ՞րէտէն կէլմիշսինիզ վէ նէ՞րէյէ կիտէյօրսընըզ:

Սուրէթփէնտ, վէ Միւրայըլըգ. Պիզ Պաթըլ իզզէթ տիյարընտա տօղմուշ ըզ, վէ շան իչիւն Սիօն Տաղընա կիտէյօրըզ:

Քրիս. Նի՞չիւն պու եօլուն իլք ուճունտա օլան գափուտան կիրմէտինիզ: ‘‘Գափուտան կիրմէյէն՝ լաքին պաշգա եէրտէն չըգան՝ օ խըր-սըզ վէ հարամի տըր’’ (Յովհ. Ժ. 1) տէյիւ եազըլմըշ օլտուղունու պիլմէ՞զմի սինիզ:

Սուր. վէ Սէր. Պունլար շու ճէվապը վէրտիլէր քի, քէնտի մէմլէքէթլէրինին էհալիսի՝ օ խօլա կիրմէք իչիւն գափույա գատար կիթմէսինի փէք ուզագ սայարլար, վէ պունուն իչիւն՝ պիզիմ ատէթա խօլումուզ պէօյլէ պիր քէսման խօլ իլէ կէլիպ տիվարտան աշմագ տըր՝ տէտիլէր։

Թւրք. Լաքին կիտէճէյիմիզ շէհրին Սահիպինին պէյան էթտիյի իրատէթինի պէօյլէճէ պօզմասը օնա գարշը պիր խալթա սայըլմա՞զ մը։

Սուր. վէ Սէր. Պունլար շունու տէտիլէր քի՝ պու մատտէ հագգընտա հիչ գաֆասընը խօրմաղա իհթիաճ խօգ տըր, զիրա էթտիքլէրի շէյ քէնտի ատէթլէրի օլան պիր շէյ տիր. վէ լազըմ օլուր իսէ՝ պունունու պիզ սէնէտէն զիյատէ պէօյլէ ատէթ օլմասընը իսպաթ էտէն շէհատէթ տախի պուլա պիլիրլէր։

Թւրք. Լաքին հուզուրի շէրիտէ հագգ սահիպի չըգա պիլէճէ՞ք միսինիզ, տէտի Թրիսթիան։

Սուր. վէ Սէր. Պունլար շու ճէվապը վէրտիլէր քի, Պու ատէթ պիզ սէնէտէն մութէճավիզ վագըթլըգ շէյ օլտուղունտան, թարաֆկիրլիք էթմէյէն պիր գատը շիւպհէսիզ պունու շիմտի շէրիաթա թաթպըգ պիր շէյ տէյիւ գապուլ էտէճէք տիր. պունտան գաթի նազար,

պու խօլա կիրտիքտէն սօնկրա, պու Թարիգ իլէ կիրմէմիզին նէ՞ զարարը վար՝ տէտիլէր ։ Էյէր խօլուն իչինտէ իսէք, իչինտէ իզ․ սէնտէ օլան [illegible]յ՝ խալընըզ խօլուն իչինտէ օլմազ, վէ Թահ-մինիմիզէ նազարէն, զափուտան կիրմիշ սին․ պիզ քի տիվարտան աշմըշ իսէք, պիզ տախի խօլուն իչինտէ իզ․ չիմտի սէնին հալըն պիզիմ-քինտէն նէ՞ Թարաֆտան էյի օլույօր ։

Քրիս․ Պէն քէնտի Էֆէնտիմին զանունու իլէ խուրուր իմ, սիզ քէնտի խուլխալարընըզըն լայըզընըզ հարաքէթլէրի իլէ խուրուր սինիզ ։ Խօ-լուն Սահիպի՝ Թէզ էլտէն սիզի խըրսըզ սայմըշ տըր, պունուն իչիւն շիւպհէ էտէրիմ քի, սիզ խօլուն սօնունտա տօղրու ատէմ չըզմայաճազսը-նըզ ։ Սիզ՝ օնուն ուսուլունու ալմազսըզըն քէն-տի քէնտինիզէ իչէրի կիրտինիզ, օնուն մէրհա-մէԹինի տախի ալմազսըզըն քէնտի քէնտինիզէ տըշարը չըզաճազսընըզ ։

Պու սէօզէ օնլար փէք զուլազ ասմայըպ, խա-լընըզ՝ Սէն քէնտինէ պազ՝ տէտիլէր ։ Ընտէն կէօրտիւմ քի հէր քէս քէնտի խօլունճա՝ պիրի պիրլէրի իլէ չօզլուզ իւնսիյէԹ էԹմէյէրէք կի-տէրլէր իտի, խալընըզ պու իքի ատէմ Քրիսթի-անա շունու տէտիլէր քի, էյէր չէրիատ վէ զա-նունլար իչիւն իսէ, շիւպհէսիզ քէնտիլէրի տա-

խի օնուն գատար ինսաֆըլըճա օնլարը իճրա էթմէլի տիրլէր ։ Վէ պու սէպէպտէն , տէտիլէր , սըրըլթընտա օլան ճիւպպէտէն մաատա հիչ պիր շէյ իլէ պիզտէն պիր ֆարգըն օլտուղունու կէօրմէյօրըզ ․ օլ ճիւպպէյի տախի , զաննըմըզա կէօրէ , չըպլագլըղընըն այպը էօրթիւլմիւն տէյիւ գօնշուլարընտան պիրի սանա վէրմիշ օլմալը տըր* ։

Բէլք․ Սիզ էօլուն իչինէ գափուտան կիրմիշ օլմատըգճա՝ շէրիաթ վէ գանունլար իլէ խէլաս օլմայաճագսընըզ ։ Գաղ․ Բ․ 16 ։ Պու սըրըթըմտա օլան ճիւպպէյի տախի կիտէճէյիմ եէրին Սահիպի վէրտի պանա , վէ սիզին պու-

---

*Միւմինլէրէ իհսան օլունուպ օնլարըն իւզէրինէ էօրթիւլէն Քրիստոսուն սատագաթընըն ճէլիլ էսվապը՝ քէնտի չըպլագլըգլարընը վէ էօրթիւլէճէք շէյէ միւհթաճ օլտուգլարընը տույմայան՝ իսմ իլէ Քրիսթիանլարըն ինտինտէ ալչագ վէ զէվգլէնէճէք պիր շէյ տիր ․ լաքին մահճուպ ճանլար քէնտիլէրին օնա միւհթաճ օլտուգլարընը իքրար էտիպ , օնու էլէ կէչիրտիքլէրինտէ տախի օնուն իչիւն Քրիստոսու Թէմճիտ էտէրլէր ։ Սուրէթպէնտլէր վէ միւրայըլար քէնտի տիւշկիւն հալլարը խուսուսունտա ճահիլ օլտուգլարը էճիլտէն , եէնիտէն տօղմազա , Քրիստոսուն սատագաթընա , եախօտ փաքլէյիճի վէ թէսէլլիճի Րուհուն թէէսիրինէ միւհթաճ օլտուգլարընը կէօրմէզլէր , վէ օնուն իչիւն սահիհ Քրիսթիանը զէվգլէնիպ , Օնուն հիսս էթտիյի հալլարը Ֆիգիր պօզուգլուգունա վէ ահմագլըղա վէրիրլէր ։

յուրտուղունուզ կիպի՝ օնու չըպլագլըղըմըն էօրթիւլմէսի իչիւն վէրտի: Պէն տախի օնու պանա պիր ինայէթ նիշանէսի սայարըմ, զիրա օնտան՞ ազտէմ՝ իւսթիւմտէ փաչավըրատան պաշգա պիր շէյիմ եօղ ըտը: Պունտան գաթի նազար՝ եօլունտա կիտէրիքէն պունուն իլէ թէսէլլի պուլուրում: Շունու տիւշիւնիւր իմ քի, օլ չէհրին գափուսունտա վասըլ օլտուղումտա, օրանըն Սահիպի պէնի էյի ատէմ տէյիւ թանըյաճագ տըր, չիւնքի օ պէնի եըրթըգ էսվապլարըմտան սօյունտուրտուղու կիւնտէ պանա պատիշահանէ վէրտիյի պու ճիւպպէ սըրթըմտա տըր: Պունտան մաատա ալնըմտա պիր նիշանըմ տախի վար տըր քի՝ իհթիմալ տըր սիզ ֆարգընա վարմատընըզ. օնու պէնիմ Իսֆէնտիմին փէք հագըն աքրանլարընտան պիրի՝ եիւքիւմիւն սըրթըմտան տիւշտիւյիւ կիւնտէ վուրտու ալնըմա: Շունու տախի սէօյլէյիմ սիզէ քի, օլ կիւնտէ՝ եօլա կիտէր իքէն օգույուպ թէսէլլի պուլայըմ տէյիւ պանա պիր միւհիւրլիւ թօմար տախի վէրիլիպ՝ էմր օլունտու քի՝ օ եօլա կիթմիշ օլտուղումուն պիր նիշանէսի տէյիւ սէմավի գափուտա օնու իչէրի վէրէյիմ. շիմտի շիւպհէ էտէրիմ քի պունլարըն ճէմիսի տէ եօգ տըր սիզտէ, հէմ շու սէպէպտէն եօգ տըր քի՝ չիւն սիզ գափու-

տան իչերի կիրմէտինիզ*։

Պու սէօզլէրէ օնլար հիչ ճէվապ վէրմէյիպ անճաք պիրիպիրլէրինին եիւզիւնէ պագարագ կիւլիւշիւլէր†։ Լ՛նտէն՝ կէօրտիւմ քի հէփիսի տէ քէնտի եօլլարընա կիթմէքտէ օլուպ, եալը-նըզ Քրիսթիան էօնլէրինճէ եիւրիւյերէք՝ պա-զը՞ ահ ու վահ իլէ** պազը տա սէվինէրէքքէն-տի քէնտինէ սէօյլէշիր իտի. հէմ տախի չօգ սէֆա փարլագ Օ՛ատլարըն պիրիսինին վէր-տիյի թօմարը օգույարագ սէֆա պուլուր ը-տը††։

— —

*Ազիզ Բուհուն չէհամաթինէ վէ միւհիւրինէ մալիք օ-լան ճան՝ Քրիստոսուն սատապաթը իլէ եզյիւնիւր. զի-րա իմանըն շագըրտը՝ Բաղդ Քրիստոսուն պիզիմ սատա-պաթըմըզ օլմալը տըր։ Եբր. ԻԳ. 6։ Քրիստոսուն սա-տապաթընըն եօլլարընը բէտտ. եաէն քիմսելէր, քէնտի իչէրլէրինտէն թէսէլլի իլէրի վար աէ յիւ նաֆիլէ եէրտէ-խատիա էտէրլէր։

†Ալտանմըշ ճահիլլէր՝ Քրիստոսուն հալիմ եօլճուլարը-ը իւզէրինէ կիւլէրլէր։

**Քրիսթիան աֆիլ պուլմուշ օլտուգտան սօնկրա փըր-թըք նի՞չիւն ահ ու վահ էտէր իտի։ Հէր քես էյլէ թահմին էտէճէք տիր քի՝ օ շագըրտ իլէ տօլու օլմալը տըր տէ-յիւ։ Լաքին պունլար մուհաքքաք ահ ու վահլարը օլուպ՝ բուհանի շագըրտան մահրում օլան քիմսէլէրին պու շէն-յին հագգընտա հիչ խապէրլէրի եօգ տըր։

††Պունուն մանասը՝ քէնտի ճանընտա Քրիստոսուն պախշ էթտիյի ճապա մուհապպէթի, ճապա լութֆու, ճապա

Ընտէն կեօրտիւմ քի օնլարըն ճէմիսի տէ ի-լէրի կիտիպ՝ Կիւճլիւք նամ Թէփէնին ալթընա նէթիշտիլէր*, վէ օլ Թէփէնին էթէյինտէ պիր փունար վար տըր։ Օրատա՝ գափունուն տօղ-րուլուղունտա օլան եօլտան մաատա իքի սայր եօլ տախի վար ըտը, պիրի Թէփէնին ալթըն-տա սաղա, վէ օ պիրի սօլա տօղրու. լաքին տար եօլ՝ տօղրու Թէփէ եօգարը տիւշէր իտի. վէ պու Թէփէ եօգարը օլան եօլուն իսմի Կիւճլիւք ի-

---

ափվը վէ ճազա սատագաթը հագգընա Ազիզ Բուհսուն վաքիթաար իլէ քէնտինին էմին օլմազ տըր։

*Քրիսթիան՝ Կիւճլիւք Թէփէսինէ նէթիշտի։ Պու՝ եօլճուլուղումուզտա պիզիմ իմանըմըզըն պիզարլըղըղընը վէ ճանլարըմըզըն ղայրէթինի Թէճրիւպէ էտէն պիր եօլ տըր քի՝ Թէնէ վէ գանա փէք զըտտ կէլիր։ Քրիս-թիան տահա գափուտան կիրմէզտէն պիր գաչ տէ-ֆա Թէճրիւպէ օլունտու։ Լաքին մուտին, իմանտա ազ չօգ գավիլէնտիքտէն սօնկրա՝ տահա պէօյիւք Թէճրիւ-պէլէրէ թաապ կէլիր։ Խաչըն վէ մէզարըն էօնիւնէ վար-մըշ օլտուգտան սօնկրա արթըգ սէրէնճամլար ազալը տէյիւ ինանմազա սէպէպիմիզ վարտըր։ Լաքին Կիւճլիւք Թէփէսի, Ապօղղիոն իլէ կիւրէշմէք, Էօլիւմ Քէօլկէսի Տէրէսի, Իւմիտիքէսէն Գահրէմանըն Գալէսի, վէ Սընհըր օլունմուշ նէր տահա կէօզտէն իրագ տըրլար։ Իսրայէլ գավմը տախի Մըսըրլըլարըն Գըզըլ Տէնիզտէ պօղուլ-տուգլարընը կէօրտիւքտէ շազ օլտուլար, լաքին էօնլէ-րինտէ պիր պէօյիւք չէօլ վար տըր կէչմէյէ՝ վէ չօգ սը-գընթըլար վար տըր չէքմէյէ տէյիւ խաթըրլարընա կէ-թիրմէտիլէր։

տի ։ Իմտի Քրիսթիան փուռնարա վարըպ (Նոյ. Խթ. 10), փերըահլանմագ իչիւն օնտանիչտի*, անտէն օլ թէփէյէ չըգարագ չէօյլէ տէր իտի,—

Ցաղ եիւքսէք իսէ տէ՝ չըգմամագ տըր արզում.
Օլամազ տալա կիւճլիւքտէն գօրգում.
Չիւն պուրատան տըր հայաթըն եօլու,
Կէլ եիւրէք նէ եօրուլ՝ նէ օլաուն գօրգու.
Կէճ իսէ տախի կիթ տօղրու եօլա,
Րահաթ եօլ էյրի տիր վէ սօնու պէլա†։

Օպիր իքիսի տէ տաղըն էթէյինէ եէթիշտիքլէրինտէ, տաղըն տիք վէ եիւքսէք օլտուղունու կէօրիւպ՝ հէմ պաշգա իքի եօլ տահա օլտուղունու կէօրտիւքլէրինտէն, Քրիսթիանըն չըգտըղը եօլ իլէ օլ իքի եօլ՝ տաղըն էօթէ թարաֆընտա պիրիպիրինէ գարըշըր տէյիւ զանն էտէրէք, պէօյլէճէ գարար գըլտըլար քի՝ օ եօլլարտան կիտէլէր ։ Իմտի պու եօլլարըն պիրիսի-

---

*Թէքմիլ իլմ սահիպի վէ էյլիքտէ տախի թէքմիլօլան Ալլահ՝ կիւճլիւք վէ զահմէթ չէքմէյէ չաղըրտըղը քիմսէլէրէ քէնտի Րուհունուն վէ լութֆունուն իմտատընը էքսէրի տաէթտէն զիյատէ եօլլար ։ Քրիսթիան Կիւճլիւք Թէփէսինէ չըգմաղա պաշլատըղընտան էվվէլ՝ Ալլահանի թէսէլլիսինին փուռնարընտան քէնտի ճանընը ֆէրրահլատըր ։

†Էյ եօլճու Քրիսթիան, կիւրեչիւպ եէնմէք իչիւն պիր պէօյիւք կիւճլիւյէ րասթ կէլտիկինտէ՝ ինան քի պիր պէօյիւք էյլիք եաքըն տըր սանա ։

նին իսմի Թէնչլիքէ վէ օպիրիսինին իսմի Խարապաղլըգ ըտը : Պու իքի եօլճուլարըն պիրի Թէնչլիքէ անէնիլէն եօլու Թութուպ պիր պէօյիւք օրմանլըգ իչինտէ չըգտը . օ պիրի իսէ տօղրու Խարապաղլըգ եօլունու Թութուպ , գարանլըգ տաղլար իչէ գուշանմըշ պիր պէօյիւք օվայա չըգտը վէ օրատա Թէքէրլէնիփ տիւշտի վէ պիր տահա չըգմատը * :

Պունտան սօնրա Քրիսթիան տաղտան եօգարը չըգար իքէն արտընճա պագար ըտըմ , վէ կէօրտիւմ քի գօշմագտան՝ եիւրիւմէյէ էնար վէ եիւրիւմէքտէն՝ էլլէրի վէ այագլէրի իլէ Թըրմաշանմագա պաշլատը , զիրա եօլ ղայէթ տիք իտի : Իմտի տաղըն Թէփէսինին եարը եօլունտա պիր աղաճլըգ վար ըտը քի , օլ տաղըն Սահիպի եօրկուն եօլճուլարըն րահաթլանմասը իչիւն եափմըշ ըտը : Պէօյլէճէ Քրիսթիան օրայա եէթիշտիքինտէ՝ եօրկունլուղունու ալըն տէյիւ օրատա օթուրտու , անտէն Թօմարընը գօյնունտան չէքիփ օգուտու վէ Թէսէլլի պուլտու , հէմ

---

*Քէնտի կիւնահընը սահիպէն Թանըրմազ , ինսանը Քրիստոսա՝ եանի օլ Ցար Գափուսյա սէյիրթտիրիր . լաքին մուրայըլար վէ սուբէթպէնտլէր քէնտի կիւնահլարընը սահիպէն Թանըրմազլար՝ գօլայճա իմանըն եօլունա կիրտիքլէրի մախլըլու՝ Թէնէ վէ գանա էն գօլայ կէլէն եօլու տախի պուլուրլար , նիհայէթ հէլաք օլուրլար :

խաչըն եանընտա տուրուր իքէն քէնտիսինէ վէ-րիլմիշ օլան ճիւպպէյէ եախօտ էսվապա թէքրարէն նազար էյլէտի ։ Պէօյլէճէ պիր ազ վագըթ խօշլանտըղտան սօնկրա՝ նիհայէթ ույուշմուշլամաղա պաշլատը վէ անտէն տէրին ույգույա տալտը, շէօյլէ քի հէման կէճէ օլանտէք օրատա գալտը · վէ ույգուսունտա թօմարը էլինտէն տիւշմիւշ իտի * ։ Իմտի օ պէօյլէճէ ույուր իքէն՝

*Քրիսթիան՝ տաղա չըգտըղընտա Քրիստոսուն էօլիւմիւնիւ վէ տասատագաթըրկը քէնտի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրէրէք շաշ օլուր ըտը, վէ պունուն պէօյլէ օլտուղունու՝ գօյնունտաքի քեաղըտը չըգարըբ օգումասընտան վէ խաչըն էօնիւնտէ քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան էսվապըն եախօտ ճիւպպէնին իւզէրինէ պագմասընտան անլաշըլըր ։ Լաքին՝ եազը՛գ, պու քէնտիսինէ վագի օլան շէյ՝ քէնտի կիպի սայր եօլճուլարա տա էքսէրի վագի օլուր ։ Օլ էյլիքլէրի Գախշ էտէնէ հիւրմէթ վէ շիւքրանիյէթլէ իպատէթ էտէճէք եէրինէ, զաթէն վէրմիշ օլտուղունու քեաֆի սայարագ րահաթլանմաղա պաշլարըզ ։ Քէնտիմիզէ վէ քէնտի սատագաթըմըզա պէյէնմէք միւլհազալարընա տիւշէրիզ · վէ պիզտէ օլանըն քեաֆֆէսի Ռապպտան օլտուղունու ունուտարագ՝ կէօյա օնլարը մախսուսէն պիզիմ մալըմըզ օլմուշ տըր կիպի՝ օնլարը պիզ էտինմիշիզ տէյիւ սայարագ էօյիւնիւրիզ ։ Պէօյլէճէ քէնտի կէօզիւմիւզիւն ինտինտէ ճիւճէլիր՝ կէօք հուղուրունտա քէնտիմիզի սէվիլմիշ սայըլըրմըզտա, ույանըգ տուրմայը պըրագըըգ վէ պիր վագըֆէսիզլիք հէմճիսմանի էմնլիք րուհու ալըրըզ իւզէրիմիզէ քի, պունլար պիզիմ կէզքտէն ալըրըզմըզ չէհաթէթլէրի զարարըըր ։

պիրիսի կէլիպ, " Գարընճայա կիթ՝ է՞յ թէնպէլ, վէ օնուն եօլլարընը կէօրիւպ՝ ալիմ օլ" (Առակ. Զ. 6), տէյէրէք օնու ույանտըրըր։ Քրիսթիան աախի պու սէսի տույտուղունտա անիտէ սըչրայըպ եօլա րէվան օլտու վէ ալէլ աճէլէ տաղըն թէփէսինէ գատար հէթիշտի* ։

Իմտի պէօյլէճէ տաղըն թէփէսինէ եէթիշտիյինտէ, իքի քիշի հըզզ իլէ գօշարագ քէնտիսինէ տօղրու կէլիյօրլար ըտը. պունլարըն պիրիսինին իսմի Գօրգագ, վէ օպիրիսինին իսմի Մէսվէսէլի իտի†։ Քրիսթիան պունլարա, "Նէ՞ վար, աղալար, սիզ հանղըշ թարաֆա գօշաշայօրսընըզ" տէտիյինտէ, Գօրգագ ճէվապ վէրիպ՝ Սիզ Սիօն շէհրինէ կիթմէքտէ օլուպ պու կիւճ եէրէ չըգմըշ ըտըգ, լաքին իլէրի կիթ-

---

*Միւմինլէր քէնտի թէսէլլիլէրինի ղայպ էտէնէտէք ույուտուգլարընտա քէնտի ճանլարը չօգ եաս էտիպ քէտէրլէնիր. լաքին Րապպ օնլարը պու սըգընթըյա տիւշէճէք գատար պըրագմա տախի, օնլարը սէվտիյինտէն՝ պըրագմազ քի օնլար եօլիւմ ույգուսունու ույուսունլար։

†Գօրգագ իլէ վէսվէսէլի Քրիսթիան տինինին պէօյիւք տիւշմանլարը օլուպ, օնուն եօլու իւզէրինէ ֆէնա խապէր կէթիրիրլէր։ Օնլարա գուլագ ասմայըպ՝ իլա Ալլահըն հագըրգաթընա վէ էմինլիյինէ պագըն։ Օնուն ալա վատլարընա կիւվէնինին, վէ այագլարընըզա սէլամէթ ինճիլինին չիզմէլէրինի կիյին։ Սիզ էյլէ սիւլիւք էտէնլէր օլտուղունուզտա, սիզէ քի՞մ՝ եախօտ նէ՞ չէյ զարար վէրէ պիլիր։

տիքճէ զի յատէ Թէհլիքէ չըգայօր գարշըմըզա, Ձնուն իչիւն տէօնտիւք վէ նինէ կէրի կիտէ-յօրըզ՝ տէտի ։

Վէսվէսէլի տախի տէտի քի՝ Էվվէլ՝ շուրա-տա Թա էօնիւմիւզտէ եօլուն իւսթիւնտէ իքի արսլան եաթըյօր, ույանըգ մը տըրըլար ույգու-տա մը տըրըլար պիլմէյիզ, լաքին եագընլարընա վարտըղըմըզտա մութլագ պիզի փարալըյաճագ-լար ըտը ։

Փրէ. Օլ վագըթ Քրիսթիան ճէվապ վէրիպ՝ Սիզ պէնի գօրգութտունուզ, լաքին նէ՞րէյէ գաչայըմ տա էմին օլայըմ ։ Էյէր կէրիյէ քէն-տի շէհրիմէ գաչսամ՝ օրասը աթէշ վէ քիւքիւրտ իլէ եանմաղա հազըրլանմըշ տըր՝ վէ էլպէթտէ օրատա հէլաք օլաճաղըմ. լաքին էյէր սէմավի շէհրէ կիթմէսի պանա միւմքին օլսա, պիլիրիմ քի օրատա ըահաթլըգտա օլաճաղըմ. Ձնուն ի-չիւն իլէրի կիթմէլիյիմ* ։ Կէրի տէօնմէսի էօ-

---

*Քրիսթիանըն՝ ըուհանիճէ հազգ միւպահէսէտի՝ եա-նի, իման իլէ՝ Թէնին գօրգուլարընա վէ շիւպհէքեարլը-ղա հէմ իմանսըզլըղա գարշը տուրմագ միւպահէսէսի օ-լարագ՝ գօրգույու քէնտի իւզէրինտէն տէֆ էտէր ։ Ցա-նիմա պիզիմ պիր հազգ փէյղամպէրլիք սէօզիւմիւզ վար տըր քի՝ օնա տիգգաթ էթտիյիմիզ հալտէ էյի էտէր իզ ։ Թէհլիքէլէր սիզի տարա պըրագըպ՝ գօրգուլար տա-խի էթրաֆընըզը ալտըղընտա, սիզ քիմին օլտուղունու-զու վէ քիմէ՝ խըզմէթ էթտիյինիզի խաթըրընըզա կէթի-

լիւմտէն պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր․ Լաքին ի-
լէրի կիթմէքտէ նազըրնըզ էօլիւմ գօրգուսու օ-
լուպ, օնտան էօթէսէ էպէտի հայաթիվար՞ըըր․
պէն հալա իլէրիյէ տօղրու կիտէճէյիմ՝ տէյսի։
Պէօյլէճէ Գօրգազ իլէ Կէսմէսէլի տաղտան ա-
շաղա գօշրուպ՝ Քրիսթիան տախի քէնտի եօլու-
նա կիթտի։ Լաքին օլ տաէմլէրտէն իշիթտի-
յինի նինէ խաթրընա տիւշէրէք էլինի գօյնու-
նա սօգտու քի թօմարընը չըգարըպ օգույա-
րագ թէսէլլի պուլսուն*, Լաքին պագտը քի
գօյնուննա պիր չէյ եօգ տըր։ Օլ վագըթ

րին։ Սիզին պուլունտուղունուզ եօլա վէ իմանընըզըն
նիհայէթինէ՝ եանի ճանընըզըն խէլասընա տիգգաթ է-
տին։ Ալլահըն քէլամինը էօյրէնմէյէ մէշղուլ օլուպ մա-
իթսաթ էտին։

*Սէֆիլ եօլճու, Կէսմէսէլի իլէ Գօրգազ քէնտի իւ-
զէրինէ կէլտիքտէն սօնկրա, մէւթէսէլլի օլմագ իչիւն
քէնտի թօմարընը արար, Լաքին իւմիտի նաֆիլէ տիր․
թօմարը գօյնուննա տէյիլ տիր։ Օլ վագըթ Ֆարգը-
նա վարըր քի՝ օլ աղաճլար իլէ քէօշկելէնմիշ սէրին
եէրտէ ույուսմաընտա ահմագլըգ էթմիշ տիր։ Քէնտի
սէֆիլ հալի իւզէրինէ աղլայըպ սըզլար, վէ թա քէնտի
թօմարընը պուլամատըգ եավաշ եավաշ կէրի տէօնմէյէ
պաշլար։ Րապպ՝ քէնտի վաալարընը գըրան էվլատլարը
իլէ պէօյլէ տավրանըր․ խէլասըն շաղլըգլընը օնլարա պախշ
էթտիյինտէն էվվէլ՝ քէնտիլիինտէն իրագ գալտըգլարը
իչիւն քէնտի կիւնահլարը իւզէրինէ պիր թէօվպէքեար-
լըգ տույուշու վէրիր օնլարա։

Քրիսթիան չօգ գասավէթլէնտի վէ նէ էթտիյինի պիլմէզ իտի*, զիրա քէտէրտէ քէնտիսինէ թէսէլլի վէրէն, հէմ տախի սէմավի շէհրէ օնունլէ կիրէճէք օլտուղու շէյինի ղայպ էթմիշ իտի ։ Իմտի պուրատա փէք շաշըրըպ նէ էտէճէյինի պիլմէզ իտի ։ Նիհայէթ տաղըն էօթէ խանընտաքի ազաճլըղըն ալթընտա ույուշմուշ օլտուղունու խաթըրլայա կէլտիյինտէ, տիզ չէօքիւպ օլ էթտիյի ահմագլըղը իչիւն Ալլահտան աֆվ տիլէտիքտէն սօնրա՝ թօմարընը արամաղ իչիւն կէրի տէօնտիւ ։ Լաքին պիւթիւն կէրի կիթտիյի եօլունտա Քրիսթիանըն եիւրէյինին գասավէթինի քիմ թարիֆ էտէ պիլիր ։ Պազը ախ չէքէր, պազը աղլար, վէ չօգ վագըթ տախի՝ եալընըզ քէնտի եօրկունլուղունտան պիր աղ րահաթլանմաղ իչիւն եափըլան եէրտէ էզլէ ահմագլըգ էտիպ ույգույա տալտըղը իչիւն քէնտի քէնտինի ազարլար ըտը ։ Իմտի պէզլէճէ կէրի տէօնիւպ կիթտիյինտէ, պիւթիւն եօլտա տիգգաթ իլէ հէր թարաֆա պա-

---

*Քրիսթիանըն քէնտի թօմարը իչիւն ալթիւսթ օլմասը փէք սըրրալը տըր ։ Բուհանի պիր ղայղըմըզ օլսուն օնուն իւզէրինէ պի գայտ վէ Ֆիւթիւրաթըզ օլուր իչինէ, ճիւմանի կիւվէնէճէք վէ պաթըլ իւմիտ իլէ եաշամանըն պիր ֆէնա նիշանէսի տիր ։ Եա գարընտաշլարըմ, սագընըն պունտան ։

գար ըլլը քի՝ եօլունտա օլ գատար քէնտի Թէ-սլիմի օլմուշ օլան Թօմարընը պէլքի պուլա-մէյիւ: Պէօյլէճէ Թա օլ եաթըղը ույուտուղու եէրին աղաճլըղը կէօրիւնէճէք գատար կիթտի. Լօքի՛ օլ եէրի կէօրտիւյիւնտէ՝ քէնտի աճըրը տաշա զիյատէլէնտի, զիրա քէնտի ույումասըն-տան հասըլ կէլէն ֆէնալըգ եէնիտէն խաթըրընա կէլտի*: Յայտ. Բ. 4: Ա Թես. Ե. 6—8: Իմտի հալա իլէրի կիտէրէք՝ քէնտի սուչլու ույգուսունտա Թահգիր էտիփ շէօյլէ տէր իտի. «Եէ՛ սէֆիլ ատէմ իմ պէն քի կիւնտիւզ վա-գըթտա ույույայըմ, կիւճլիւք պըրաքընտա ու-յույայըմ, վէ եօլճուլարըն ճանըմըն եաղընըզ Քէրրահլանմասը իչիւն տաղըն Սահիպինին եափ-տըղը օլ բաշհալթլանմաճագ եէրի պէն քէնտիլէ-նիմին խօշլանմասը իչիւն գուլլանմաղա միւսաա-տէ էտէյիմ: «Եէ՛ գատար աղըմլար պօշ եէրէ ալտըմ: Խարայէլէ տախի պու վուգուաթ օլ-տու. քէնտի կիւնահլարը իչիւն Դըղըլ տէնիզ եօլունտան եէրի կէօնտէրիլտիլէր. պէն տախի

---

*Էյլ Քրիստիան գարտաշըմ՝ [illegible] էտէրսին: Սապահըն՝ [illegible] քի պիր ազ [illegible] էյլէն-[illegible] իչիւն [illegible]: Ձիրա «Պէն նէ՛ սէֆիլ ատէմ իմ» [illegible], [illegible] նիյէթ իլէ [illegible] Թէսէլլի [illegible] էթմէք հայտըրմա [illegible] էտէ[illegible]:

պու տարըմլարը աճը իլէ պաշլայօրում քի՝ էյէր օղ սուչլու ույգունյաւ ույումուշ օլմասայըլըմ ընէվլինճ իլէ պասամաղըլըմ ։ Շիմտիյէ գատար պէն նէ գատար խօշ ալըպ՝ խօշնուտա իլէրլէ-միշ օլուր ըմըմ ։ Շիմտի պու խօշու իւչ տէֆա թէփիմիշ օլաճաղըմըմ քի՝ պիր տէֆաատան զի-յատէյէ իհթիյաճըմ խօզ ըմըր․ հէմ շիմտի գարանլըգտա տախի գալաճաղըմ , զիրա հէման կիւն կէչմիշ տիր ։ Վա՜հ , քնաշքի ույումայա-յըլըմ ։

Խմտի արթըգ օլ աղաճըըղա նէթիշտի , վէ օ-ըատա պիր աղ օթուրուպ աղլատը ․ Լաքին նի-հայէթ , գատէրինտէն , գասավէթլէ օթուրաու-ղու հէրին ալթընա պագարագ՝ կէօրտիւ քի թօմարը օրատա տուրույօր , վէ թիթրէյէրէք օնու ալճէլէ իլէ ալըպ գօյնունա գօտու ։ Լաքին քէնտի թօմարընը հէնիւտէն էլէ կէչիրտիյինտէ արթըգ օլ տաէմին շագըլըղընը քի՞մ թապիր է-տէ պիլիր ։ Օյրա օլ թօմար քէնտի էօմրիւ-նիւն սագլայըճըսը վէ արզու էթտիյի խօշլէտէ քէնտի թէզքիրէսի իտի ։ Խմտի օնու գօյնունա գօյուպ , կէօզինիւ օնուն տիւշտիւզիւ նէրէ պագտըրըմասը իչիւն Ալլահա շիւքր վէրտի , վէ շաղըրդ նաշլարը իլէ խօշա րէվան օլտու* ։ Լաքին

---

*Գունունուն մանասը՝ Ալլահըն մուհաֆազաթի վէ գուտ-

տաղըն Թէփէսինէ գատար գալան ների նէ՛ ա-
ճելէ ուլէ չըգար ըտը : Հալ պու քի քէնտիսի
տահա տաղըն Թէփէսինէ չըգամադըան, Գը-
րիսթիանըն իւզէրինէ կիւնէշ պաթտը, վէ պու-
նուն պէօյլէ օլմասը՝ քէնտի ույումասընըն սու-
չունու Թէքրար խաթըրընա պըրագըրագ, քէնտի
քէնտինի նինէ չէօյլէճէ Թահզիր էթմէյէ պաշ-
լայըպ, Էյ սուչլու ույգու, նիճէ եօլումա
սէնին սէպէպինլէ գարանլըգտա գալաճաղըմ :
Կիւնէշսիզ եիւրիւմէլիյիմ, գարանլըգ պէնիմ
այագլարըմըն եօլունու էօրթմէլի տիր վէ պէն
հայգըրան հայվանլարըն սէօզինի իշիթմէլիյիմ,
հէմ հէփ պունլարը պէնիմ սուչլու կիւնահը-
մըն սէպէպինտէն չէքէճէ յիմ՝ տէտի : Հէմ շիմտի
Փօրգագըն վէ Մ Էսվէսէլինին արսլան կէօրմիւշ
օլուպ գօրգտուգլարը հագգընա էթտիքլէրինագ-
լիյէթ տա՛նի խաթըրընա կէլտի : Իմտի Գըրիս-
Թիան նինէ քէնտի քէնտինէ չէօյլէ տէր իտի·
Պու ճանավարլար ավ պուլունլար տէյիւ կէ-
ճէ կէզինիրլէր. վէ էյէր գարանլըգտա պանա
րասթ կէլէճէք օլուրլար իսէ՝ պէն օնլարը նի՞-
ճէ մէն էտէճէյիմ, պէնի փարա փարչա էթմէ-

բէթի իւզէրինէ, հէմ Ցիաուս Քրիստոսուն իմանըյլէ
Եղիզ Րուհտա շաղ օլմանըն իւզէրինէ պիր նէնի հաս-
ռէ քէսպ էթմէք տիր : Պու եօլճունուն շիմտի նէ շաղ-
ըր վէ աճէլէ ուլէ եօլունա կիթմէսինէ տիգգաթ էյլէ ։

ըերթնալէն նի՞նչէ գոչա պիլէճէյիմ ։ Պէօյլէ ան-յերէք եօլունա կիտէր իտի ։ Լաքին քէնտիսի-նէ վաղի օլա՞ն պու պէտպախթլըղըն իւզէրինէ աղլաշըրքէն, կէօզինինու գալապալըղ էօնինէ պիր ղայէթ չէօհրէթլի սարրաֆ կէօրտիւ, օլ սա-րաֆըն իսմի տախի Կիւզէլ իտի, վէ նազիւն խու-թինտա եափըլմըշ քար* ։

Պէօյլէճէ ըխտիյարտա կէօրտիւմ քի աճէլէ է-տիպ իլէրիյէ տօղըու կիթտի քի՝ էյէր մումքին իսէ օրատա պիր էնէճէք պէր պուլա ։ Իմ-տի տահա չօգ իլէրի կիթմէզտէն՝ պափուճու-նուն օտասընա պիր գուրշուն աթըմը գատար եօլ գալարագ պիր փէք տար եօլա կիրտի, վէ կիթ-տիքճէ տիգգաթլըճա էօնինէ պագարագ՝ եօլ-տա իքի արսլան կէօրտիւ†։ Գորգագը վէ Վէս-

---

*Գունուն մանասը՝ Քրիստոսուն կէօրիւնէն Քիլիսէսի տիր քի, Քրիստիան օնա պաղլանարագ՝ ազիզլէր իլէ իւ-հանլըգ էթմէնին էյլէյինէ. վէ Թէսպիլլարինէ մալիք օ-լուր ։ Հէմ նինէ շու մանասը տախի օլա պիլիր, համի իւ-ճիլին նըզզամըթը ալթընտա Քրիստիան ճէմաաթընա իհ-սան օլունան մուխտասարլըղըն թէ... ։ Գուն նըզզամըթը՝ օլ Թէ-գէնին Սահիպի քէնտի ճէմաաթընըն րահաթլըղը հէմ իննիլին էմնիյէթի իչիւն թասարա էթմիշ տիր, չէօյլէ քի՝ օնլար Թէսէլլի պուլսուն հէմ տախի օլ էյի ճէմաաթի ճէնէլէշմէք իչիւն վէ քէնտիլէրինին մուպթէլա օլտուգու թէհլիքէլէրտէն վէ իղթիլալլարտան քէտէրօրիզ կէչմէք իչիւն իլմ վէ գուարէթ քէսպ էթսինլէր ։

†Գու իքի արսլանըն մանասը՝ պիրինէ գարըլը պէյլիկըն

վէտէլիյի՝ կէրի աքօնտէրեն Թէհլիքէյի ըսմաք կէօրմակիմ՝ ալէմի քէնարի քէնաթինէ: Ըրսլանլար զէնճիր իլէ պաղլըյըլմըշլար, լաքին օ՝ զէնճիրլէրի կէօրմէտի: Խոմի քէնաթիսինի գօրգու սարթը, վէ տիւշիւնտիւ քի քէնտիսինի տախի կէրի տէօնսիւն օնլարըն արալըճա կիտտիկին, զիրա էօլիւմտէ էօլիւմտէն պաշգա պիր շէյ եօգ տըր տէյիւ կէօրիւնտիւ քէնտիսինէ:

Լաքին՝ Ույանըգ նամընտաէ գափուճու*, օտասընտա տուրմուշ օլուպ՝ վէ Քրիսթիանըն կէրի տէօնտիւկիւ կիպի տուրկունլուղունը ֆարգ էտէրէք, օնա տօղրու պաղըրարագ չըղըէ սէօյլէտի, Գուվվէթին պու գատար ա՞զ մը տըր: Մարկ. Դ, 40: Ըրսլանլարտան գօրգմա, օնլար զէնճիր իլէ պաղլը տըրլար, օնլար՝ իմանը օլմըյըն իմանընը Թէճրիպէ էթմէք, վէ իմանը

Շէյթան իլէ՝ պու Ցիւնէա օլա պիլիր. լաքին պունլարըն խէպսի տէ զէնճիր իլէ պաղլը օլուպ՝ Ալլահտան իզինսիզ պիր զէրրէ գատար պիլէ եէտէրլէրինտէն զըմէլէտանլանմազլար: Պիզ զէնճիրի պաղը կէօրմէտիյիմիզտէն՝ գօրգարըզ. լաքին պիզի հըֆզ էտէն Ըֆէնտիմիզին մէրամէթի տէ շու տըր, "Գօ՞րգմա":

*Գափուճուլուգուն մանասը՝ Քիլիսանըն Վարդի տիր քի՝ ճանլարըն էյլէյի իչիւն ույանըգ տուրուր: Խօճալարըն խիւրմէթինէ նէ՝ Թաթլը ալըլար օնլար: Ենիգլամ էյլէ քի՝ պու խօճա օնուն նէ՝ ճէմաաթէթ՝ վէ նէ ամանաթլըա էյլիւալէր քէսա կէթալ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ըլմայանը պաշլմագ իչին օրայա դօնուլմուշ աղըլլար․ սէն հօլուն օլտուղունտան կէչ, մէ սանա հիչ պիր զարար տոգունմամագ ։

Խըմար կէօրմէմիշ քի օ՝ դաֆուճուլուն կէօսթէրտիյի հօլա էյի տիքքաթ էտէրէք․ մէ սալանկլարըն դօրդուլուդնան թիթրէյէրէք էօնէ տօղրու կիթմէյի պէնէ իչինտէ քի օնլար պէօյլէրէյօրլար ըրդը, լաքին օնա հիչ պիր զարար վէրմէտիլէր ։ Օլ վագըթ էյլէրինի պիր պիրինէ չարփարագ խըզըրյէ տօղրու կիթտի, մէ թա դաֆուճուլուն օլտուղու եէրին դաֆուսունուն էօնինտէ էէյթիշտի՝ օրատա տուրտու․ Ընտէն Վ․ քիաթիպին դաֆուճուլուն, Պու նէ՞ էվ սիր, էֆէնտիմ, պու կէճէ պուրատա դալմա պիլիրմիյիմ, տէտի ։ Դաֆուճու սախը չէօյլէ ճէվապ վէրտի․ Պու էվի՝ տաղըն Սահիպի խաֆըլըշ տըր, մէ խօճուլարըն րահաթլըղը հէմ էմնիյէթի էչին խաֆըլըշ տըր օնու ։ Դաֆուճու պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա օնուն նէրէտէն կէլիպ նէրէյէ կիթտիյինի սախը սորտու ։

Վէրիր․ Պէն Խարապալըդ չէհրինտէն կէլիպ Մի-ան տաղընա կիտէյօրըմ․ լաքին կիւնէշ պաթմըշ օլտուղունտան՝ արդու էտէրիմ քի, էյէր մումքին իսէ պու կէճէ պուրատա դալայըմ ։

Դաֆուճու․ Խայըր նէ՞ տիր ։

Վրժ․ Իսկիմ չիման Փարիսէթեան տըր , քա-
քի պէնիմ խօսիմ սապըր Իսայըրըզ* ըռաքը-
պէն Յարեսթին ճինսինտէն կելմիշիմ քի՝ Ալլահ
օնու Աճմին չաարըրլարըրնա սաքին օլմաղա իւ-
քեարթ էտէճէք տիր ։ Ղուկաս․ Թ․ 27 ։

Պօղ․ Լաքին պու գատար կէճ գալմանըն սէ-
պէպի նէ՞․ կիւնէշ պաթմըշ տըր ։

Վրժ․ Տահա էրքէնճէ պուրայա կէթիրմիշ
օլա պիլիր իտիմ․ լաքին, ահ, նէ՛ սէֆիլ տէքմ
իմ պէն , տաղըն օրթասընտա օլան աղաճլըղըն
աըթընտա ույուտում ։ Պունտան գաթի նազար ,
եգէր պէն էյի էյի էրքէնճէ կէթիրմիշ օլա պի-
լիր իտիմ, լաքին ույգումտա թէզքիրէմի զայի
էթմիշ օլուրտ† , եօյլէճէ տաղըն թէփէսինէ գա-
տար կէլտիմ․ անտէն օնու արայըբ պուլամա-
տըղըմտան , կէրի տէօնիւփ թա ույգու ույու-

---

*Էյ պէնիմ ճանըմ, սէնին խօսին սապըր պու օլսու-
զըւնու աճապ տալա պիլի՞ր մի իտին ։ Հիչ ֆարգ էթ-
մի՞ն մի քի Բաղդըն լութֆու խօյըրըզ կիւնահքեար-
լարա ղանի տիր ։ Էգէր իսէ օլ սէնին լայըգ օլմայըք
լաքին էլէ պրատարըղըն ճապա լութֆու վէ մուհապպէ-
թի՝ եօլճուլուղունուն հէր պիր տարլընտա թէմճիտ
էյլէ ։

†Թէզքիրէնի էյի տուտը՝ մուգայէտ օլ քի էմնիյէ-
թինի զայի էթմէյէսին ։ Ցիգարթ էյլէ քի նէ զարար
տօղար օնտան , ճանը եօլճունուն կէրի պրաքըր ։ Չօգ-
լար օնու զայի էտիպ՝ քէնտի եօլճըլըրինին սօնունա գա-
տար օնու պուլամատըլար ։

տուզում հէրէ գատար կիթմէյէ մէճպուր գ-տուում. օրատա օնու պուլուպ իշթէ շիմտի պուրայա կէլմիշիմ տիր :

Գոտֆ. Փէք էյի, պէն շիմտի պուրանըն մէմուրլարընտան պիրիսինի չաղըրաճաղըմ. էյէր • սէնին սէօզլէրինտէն խօշլանըրսա, էվին նըզամը մուճիպինճէ սէնի իչէրիյէ ալըպ էվ էհալիսինին խանընա կէօթիւրիւր : Պէօյլէճէ Ույանըգ նամ գափուճու պիր չան վուրտուղունտա՝ էվին գափուսունա Թէապիր իսմինտէ պիր ճէսուր վէ կիւզէլ պիքիր գըզ կէլիպ՝ նիչիւն չաղըրըլտըղըմ տէյիւ սօրտու :

Գափուճու ճէվապ վէրիպ տէտի քի, Պու ատէմ Խարապըլըգ շէհրինտէն Սիօն տաղընա տօղրու խօլճու տըր. Լաքին խօրկուն, վէ գարանըլըգտա գալմըշ օլտուղունտան՝ Պու ագշամ պուրատա գալա պիլի՞ր մի իմ տէյիւ սօրտու պանա, պէն տախի օնա խապէր վէրտիմ քի՝ էվվէլա սէնի չաղըրմալըյըմ՝ վէ սէն կէլիպ օնուն իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա՝ էվին նըզամընա կէօրէ սանա էյի կէօրիւնէնի էտէ պիլիրսին տէյիւ :

Ընտէն օլ գըզ՝ օնուն նէրէտէն կէլիպ նէրէյէ կիտէճէք օլտուղունու սօրտու օնա, վէ օ տախի սէօյլէտի : Ընտէն օնուն նիճէ օ խօլա կիրմիշ օլտուղունու տախի սօրտու, վէ օ սէօյլէ-

տի ։ Ընտէն՝ ծօլտա նէլեր կէօրմիւշ վէ նէլերէ րասթ կէլմիշ օլտուղունու սօրտու օնա, օ տախի սէօյլէտի ։ Վէ նիհայէթ խըսմընը սօրտու, վէ օ՝ Վըրխըսթիյան տըր տէյիւ տէտիքտէն սօնկրա՝ շէօյլէ սէօյլէտի ․ Կէօրիւնիւշէ պազարազ պուրասընը՝ տաղըն Սահիպի ծօլձուլարըն րահաթլըղը վէ եմնիյէթի իչիւն ճափմըշ տըր, վէ պու սէպէպտէն պու կէճէ պուրատա գալմաղը փէք զիյատէ արզու էտէյօրում ։ Պու սէօզէ գըզ կիւլիւմսիւյէտի խէ տէ՝ կէօզլէրի տախի ճաշ իլէ տօլտու, վէ պիր աղ տուրկունլատըղտան սօնկրա՝ Նէմ էհալիսինտէն իքի իւչ քիշի տահա չաղըրայըմ, տէտի ։ Պէօյլէճէ գափույա գօշուպ՝ Ըգըլը, Տինտարլըղը վէ Մուհապպէթի չաղըրտը*․ պունլար տախի կէլիպ օնու իլէ պիր աղ սէօյլէշտիքտէն սօնկրա՝ օնու էվէ ալտըլար, վէ օնլարտան չօղու էվին էշիքլէրինտէ օնու գարշըլայարագ, Կէլ Ռապպըն միւպարէքի՝ պույուրուն ․ պու էվի՝ տաղըն Սահիպի պէօյլէ ծօլ-

---

*Տինտար քիմսէլէրին ճէմաաթը իչինէ գապուլ օլունաճագ քիմսէլէրին լայըգըլըղընը թէֆթիշ էտէճէք քիմսէլէր՝ ագըլ, տինտարլըգ վէ մուհապպէթ սահիպի օլմալը տըրլար ։ Քրիստոսուն քիլիսէսինին օլ կիւզէլ սարայընա գապուլ օլունաճագ քիմսէլէր տախի, լայըգ տըր քի՝ սահիհ միւմինլէր վէ գավլէն հէմ ֆիիլէն քրիսթիյանլար օլմուշ օլալար ։

ճուլարը իչէրի ալըըն ռէյիս մախսուս եափմըշ տըր , ոէրլէր իտի ։ Ընտէն օ տախի պաշընը է-յիպ տըրգալարընըճա էվէ կիրտի ։ Պէջյէճէ իւ-չէրի կիրիփ օթուրտուղունտա՝ օնտա պիր աղ-շէրպէթ վէրտիլէր իչմէյէ , վէ գարար գըլտըլար քի աքշամ թաամը հազըր օլունտուքտա՝ օնլարտան պաղըրը Քրիսթիան իլէ մախսուս գօնուշարագ վագթլարընը գազանմըշ օլուրլար , վէ օնուն իլէ գօնուշմագ իչին՝ Տինատրըլըղը , Եգըլը վէ Մուհապպէթի թախսիս էթտիքլէրինտէ , օնլար տախի չ՚օլէճէ մուքաւէլէմէյէ պաշլատըլար*։

Տիմոթէոս . Կէլ պագալըմ՝ էյ կիւզէլ Քը-րիսթիան , մատէմ քի սէնի պու աքշամ պիզիմ էվիմիզէ գապուլ էտէճէք գատար սէվտիք սէ-նի , կէլ խօշնուտլուղունտա ճէմի սանա բասթ կէլէն շէյլէր հագգընտա սէնին իլէ սէօյլէշէլիմ, օլաքի էօյլէ էթմէք իլէ քէնտիմիզէ պիր մէն-ֆաաթ պուլուրուզ ։

Քրիս . Կէօնիւլ իրատէթիմլէ , հէմ սէնին պէօյլէ իլթիֆաթըն իչին չօգ տախի օլուրում ։

Տիմ . Պիր խօշնուտ եօլճու սիւրմէյէ էվէլա նէտէ՞ն գալտըրըշընըզ ։

Քրիս . Պուլունտուղում օլան պիր գօրգուլու

---

*Խօշնուտլարըն պիրպիրլէրի իլէ թէքլիֆլէ վէ թէքլիֆսի-զէօրինէ վարըլըմըշ միւքաւէլէմէ էթմէլէրի՝ քէնտիլէրինէ սաատէթլու պիր հալ տըր ։

սէն՝ պէնի քէնտի վիլաէթիմտէն տըշարը աթ-տըն , վէ օլ սէն՝ շու կիպի իտի , եանի , է-յէր օլտուղում եէրտէ գալըրտամ էօնիւ ալըն-մըշ խարապլըգ պէքլէր պէնի :

Տէր. Լաքին նի՞ճէ օլուր քի շէհրինտէն չըգ-տըղընտա պու եօլա կէլտին :

Պէքի. Ըլլահըն իրատէթի իլէ պէօյլէ օլտու. զիրա պէն խարապ օլմագ գօրգուլարընտա օ-լուպ՝ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզ իտիմ. լաքին թիթրէյիպ աղլար իքէն, Ինճիլ վաիզի իսմին-տէ պիրիսի՝ րասթ կէլէ եանըմա կէլիպ՝ պէնի Տար գափույա տօղրու եօլա գօստէ քի՛ հիչ պաշգա թարզ իլէ պէն օլ գափույու պուլամա-յաճաղըտըմ, վէ օ եօլա էօյլէ գօստու քի՝ իշթէ տօղրու պու էվէ չըգարտը պէնի :

Տէր. Լաքին Թիապիրճինին էվինտէն կէ՞լմէ-տին մի :

Պէքի. էվվէթ, հէմ օրատա էօյլէ շէյլէր կէօրտիւմ քի՝ օնլարըն զիքրի պէն եաշատըգճա ֆիքրիմտէն չըգմայաճագ տըր. պախուսուս իւչ շէյ, եանի՝ Շէյթանըն գարշը Քրիստոսունեիւ-րեքտէ քէնտի լութֆունուն ամէլինի հըֆզ էթմէ-սի, ու աատէմին՝ Ըլլահըն մէրհամէթինտէն իւ-միտի քէսիլէճէք գատար կիւնահ իշլէմէսի , հէմ տախի ույգուսունտա մաաշէր կիւնիւ կէլմիշ

տէյիւ կեօղերինին քիւլյուպը* ։

ՏԻՐ. Ո՞վ է տէրսին, բիւլյուպըը ուսկա նայդ էթար մի ։

ՎԻՐԳ. Ի՞նչ կընէ, մէ պոմու կէլիր քի օ՝ փէք գօրգօւլու պիր քէյլա քուշ. օ նայդ էթմիքճէ՝ նիւրէյիմ էդիլլոր, լագրի օնու ախըլլըմըզ օլմադըղըմա իթիքատ էտէրիմ.

ՏԻՐ. Խօսափողքինին էվինտէ կէօրմէսի չէյլէսին հէքիմի պո՞ւ մը ։

ՎԻՐԳ. Ի՞նչ այլը, պէնի ալըքըպիր գէօզերինին սարայ օլան նէրէ կէօթիւրսուն քի՝ օլ սարայըն իչինտէ օլան քիմսէլէր ալթուն իլէ ատամանըըլար ըզը. մէ պիր ճէսարէթլի ատէմ կէլիր՝ քէնտինի իչէրի պրագմամագ իչին գափուտա տուրան օխլանլը ատէմլէրին իչինտէն պոլ պարըը կէչէր, մի՝ իչէրի պուլ ուրդուն հէմ էպէտի հայաթա մալիք օլսուն տէյի՛ն տուակէթ օլունուր ։ Պու չէյլէր նիւրէյիմի գափարլար կիպի կէլիր պանա։ Պէն. կիւլէլ ատէմին էվինտէ օն իքի այ տուր.

*Բուսիա իբր գորգու՝ ... ...

բուր ըսըմ , լաքին պիլիր իտիմ քի տահա չօք կիտաէճէք եօլում վար :

Տէն. Նօլսա տահա նէ՞ կէօրտիւն :

Վէրէ. Նէ՞ մի կէօրտիւմ. օնտան պիր աղ իլէրի կիթտիքիմտէ՝ քէնտի քէնտիմէ տիւշիւ-նիւր իքէն՝ Պիրինի կէօրտիւմ քի աղաճտան ա-սըլմըշ՝ տանը ագըյօր ըտը , վէ օնու կէօր-տիւյիւմ կիպի՝ եիւքիւմ սըրթըմտան տիւշ-տիւ. զիրա պէն փէք աղըր պիր եիւք ալթըն-տա իւքէնճէյտէ իտիմ , լաքին օլ անտէ օլ եիւք պէնտէն տիւշտիւ : Պու շէյ փէք աճայիպ կէլտի պանա , զիրա օնտան էվվէլ պէն հիչ օ-նուն կիպի պիր շէյ կէօրմէմիշ իտիմ. պունտան զաթի նազար , եօզարը տօղրու պագըրգ տու-րուր իքէն՝—զիրա արթըգ պագմամազլըգ էտէ-մէզ իտիմ — եամըրմա իւչ փարլագ Վէրիմնէլէր կէլտի : Պիրիսի՝ Աիւնահլարըն սանա աֆվ օ-լունմուշ տուր տէյիւ. խասպէր վէրտի պանա . օ պիրիսի պէնի նըրթըգ էսվապլարըմտան սօ-յունտուրուպ՝ պու կէօրտիւյիւն նազըլը ճիւպ-պէյի վէրտի պանա , վէ իւչիւնճիսիւ շու ալ-նըմտա կէօրտիւյիւն նիշանը վուրտու , վէ պանա պու միւհիւրլիւ թօմարը վէրտի. պունու աէ-տիյինտէ թօմարընը գօյնումտան չէքտի չը-գարտը*:

*Օլմահըն սէօյլիւնէ կէօրէ տահիկ վէ տիրի իմանըն

ՏԻ. Լաքին սէն պունլարտան մաատա պաշ-գա չէյ կէօրտիւն, էօյլէ տէյի՞լ մի:

Պէտք. Սանա անլաթըլմայաճագ չէյլէր էն է-յիլէրի իտի. անճագ պազը պույիւք մասալէլէր տախի կէօրտիւմ, մէսէլա՝ Սաաթ գուլ, Թիւնէլ վէ Էրուպըլըգ խանմյնտէ իւչ սաէմ կէօրտիւմ. պունլար պէնիմ կէլմէյիմ խոշուն կիտի տղ էօ-թէտէ տայագլարը զէնճիրտէ խաթըմըշ ույույօր-լար իտի: Լաքին նէ՞ տէրսին, ճլարը ույանտըրա-մադըմ: Սուրէթպէնտէ իշտէ Մ՝իւրդանըլըզը տա-խի կէօրտիւմ քի՝ կէօյա Անտա կիրիտմէք իչին միլլաթդան աշըգ կէլիյօրլար իտի. Լաքին թէք ղալը օլտուղլար. նիճէ քի պէն տախի ճնլարը ոէյիւլէմիշ օլուպ՝ ճնլար խամանմըշլար իտի: Լաքին հէփսինտէն զիյատէ՝ պու տաղը չըգմա-սը փէք՞ կիւճ կէլտի պանա, հէմ արգալանլարըն աղզը խանընտան կէչմէսի տախի օ գատար կիւճ իտի. վէ վաղթա էյէր գափուտա տուրան օլ է-

---

[illegible]

մը տանիմ, նմանի գայթակղութեան օրինակներով ի պիղ-
ծեմ ամենայն իշխանութեան ազգը որչափ եթէ կերի ան-
ձնէրը խօսիմ. ըսելին, Հաւատ օրէնն Աստուծոյ,
չիմանալ պարզ ուսումը, վերջապէս ամենը աւելի քան-
դակել եկեղեցին իշխան թելադրութիւն կոտրեցին:

Ընտրեն Աշխարհ տակը ծնայ պիտի գայ չէ ա-
ռաջ եկեղեցի էր սորվեցի, ծնողքը ձեռնարկը
վերջերունի ազդեցութ:

Աշկ. Ինչպէս կրնայ ըլլալ չէ հերքել իւրայինք զա-
ղը անուշ ընտանեաց միջոց:

Վարժ. Նշմարեալ աւուրց ընտանիք, ըսելին ուշադ-
րութեամբ հետ իւրեանց եռանդեան: Ահա թող ա-
նկեր այն կեղծաւոր չէ հերք պիր չէ ներքինէ զգ-
ւշ ողորմածիւ, Դեռ անծանօթ օրա պիտի ի-
մին. ըսելին պէս չեմ անուհա էր պիր չէհիր,
հաճի ակնածի չէ հիր արդարութեան աւելի: Առակ. ԺԱ.
15, 16:

Աշկ. Մեծին զգութեան ամրանէ ողորմութեան չէ յե-
րանին պազը չէյլեր հաւատութիւն եօ՞ք մը:

Վարժ. Վասն որը, ըսելին պէտքի հրամանութեան
առանց թաղելով ծնողքը, պախուրան՝ պէնքի ի-
մեծ մեն թէնան օրան թեփեքարութեան, թէ
պա չէյլեր իմէ կերէք պէտ մէ կերէք հետևել-
ներին քննաքցեն չօգ խօշանը ըսեր: Նախին
չիմացի հեփ չէյլեր պանա ակրա որը, վէ է-
յեր խաթեարին չէյի եթմէյէ մուգթեարը ն-

ղալպ օլսամ ,. պիր տահա պաշա օլ շէյլէրի
իւզէրինէ Թէֆէքքիւր էթմէմ. լաքին պէն էյի
շէյի էթմէք իսթէր իսէն, քէօթիւ շէյ պէնտէն
հասըլ օլուր*: Հռովմ. Է. 15. 21:
Ըսէր. Սէնի պաշը էնտիշէյէ պըրագան շէյլէր

---

*Քրիսթիան՝ քէնտի ագլընըն նօմօսունա գարշը օլան
գալըպըրան քէնտի ագլըպըրընտագի նօմօսան շիքեայէթ
էտէր., քի պէն պու քէյի իշլէրիմ պիլմէմ, "պէն նէ՛ իսթէրսէմ
պունէմի իմ, պէնի պու էօլիւմիւն Թէնինտէն քիմ խլաս
էտէճէք" տէյիւ պաղըրըր: Այլահըն էմրլէրինին
քէնտիսինին ազ չօգ շիքեայէթի վէ կիւքիւ պու աըր.
մըշըն էն էյի իշլէրինէ վէ քէնտի պաշըլարը պաշ.
ըդլերինին ըսլահըն իւնտէն էթմէլէրինէ սահիպ
տաշը քէնտիլէրինտէ գալան կիւնահլար տուրմուշ էտիք.,
էյլէրի օնլարը քէնտի իրատէթլէրինէ գարշը էյլէ էտիք
էտէրլէր քի՝ օնլար էյլէ էթմէք իսթէմէտիքլէրինտէն,
քէնտիլիքլէ էթմէտիկլէրինտէն հասըլ օլուր: Լաքին կիւ-
նահ՝ քէնտի գուտրէթինի խմանտըրըպաղան քէսմ էտէր:
Պու երլճուլ՝ խաչըն իւզէրինէ միւլահազա էթմէյինէ,
քէնտի էսիրլէրինի եանտան ճիւդալէտինին, վէ գօլտուն-
տաքի քուտրէթին իւզէրինէ պագարագ քէնտի կիւնէհքա-
յի չէհրին, եանի սէմավի տիւնեանըն իւզէրինէ Թէֆէք-
քիւր էթմէյինէ՝ քէնտինէ օլան ֆէսատլըգլարը պիր
Թարզ իլէ ալթ օլուշ պուլուր ըրաք: Նա Բաղալ՝ Խաչըն
իւզէրինտէ սէնին աէօքտիւյիւն քէֆարէթ գանըն իլէ
իմանըմըզը արթըր քի, պիզիմ էսքի աատէմին եանի պի-
զիմ քէօթիւ վէ պօզուգ խըրսլարըմըզըն խաչլանմասընը
տույարագ, օնուն մէքրուհ հիւքմիւնտէն կիւնտէն կիւ-
նէ խէլաս օլալըմ.

պազը տա մահվ օլմուշլար կիպի կէլմէ՞զ մի սանա ։

Վարժ. Իշիտ, լաքին ֆիքր նաաթը. անճագ պէօյլէ չէյ վուգու պուլունտուղու սաաթլար պանա այթուն կիպի կէլմիշլէր տիր ։

Աշակ. Սէնին սըրտընթըրըն օլան չէյլէր՝ նէ՞ սէպէպ իլէ սանա պազը մահվ օլմուշլար կիպի կէօրիւնիւր՝ խաթըրընա կէլէ պիլի՞ր մի ։

Վարժ. Իշիտ. Խաչըն էսնասընտէ կէօրտիւյիւմ չէյլէրին իւզէրինէ տիւշիւնտիւքիւմտէ եօյլէ օլուր, վէ նագըշլը ճիւպպէսին իւզէրինէ պագտըղըմտա եօյլէ օլուր. վէ գըյնումա թուղաթըղըմ Թօմարա պագտըղըմտա եօյլէ օլուր, վէ կիւնէճէյիմ նէրին իւզէրինէ. Փիքրիմ տէրինէ վարտըղըմտա եօյլէ օլուր* ։

Աշակ. Անըն աստընտա կիթմէյէ սէնին աւուգատար տըրղու էթմէնին սէպէպի նէ՞ տիր ։

Վարժ. Ըրդումըն սէպէպի չու տըր քի, խա-

---

*Պօլունա էյի տիգգաթ էյլէ. Քրիսթիանըն սահիհ իմանը իլէ Քրիստոսուն գանընըն վասիթասը իլէ քէտաշ էթմէյի ափիլլըղը՝ Քրիստոսուն սատագաթը իլէ քէնտինին սաալըք օլմասը՝ Աղէյզ Րուհուն չէհատէթի իլէ Ալլահըն քէնտիսինէ կէօսթէրտիյի ճաղրը վէ եղէտի մուհապպէթի՝ վէ քէնտի կիտէճէյի կէօյլէրէ իդլէթի, քէնտի նուրէյինէ՝ ... քէնտի չէհվէթլէրինէ վէ պօզուգլուղունա ղալիպ կելմէսէ վերիրլէր ։

չըն խաթիւնանէ եօլմուշ տալըն Օճաթը օրա-
սա սաղ կեօրմէյէ խամիալիմ վար*. Հէմ պա-
զէնէ զաստար պէնտէ օլուպ՝ պէնի բաճաթօղլ-
էանէն չէյլէրին ճիւմլէսինտէն՝ օրատա գուրթու-
լաճաղըմ տէյիւ տախի խամիալիմ վար տըր. օ-
րատա եօլիւմ եօք տէնիլմիշ տիր (Մարգ. ԺԲ.
Ց. Յայտ. ԻԱ. 4), մէ օրատա հէփսինտէն զի-
յատէ հազզ էթտիյիմ քիմսէլէր արատըննա
տաղլըն օլաճաղըմ: Օ իրա հազզըն պէն ճանը
սէվէրիմ, չիւն պէնի նիւքիւմանէն օ խաֆիֆլէթ-
տիր, մէ պէնիմ իչէրտէ փէնսալըղըմըն տախի
թամամլըղ իմ: Պիր տահա եօլմէյէճէք օլա-
ճաղըմ նէրէ վարըրըպ՝ միւամէմ Ըլիւ, ալիւ, ալիւ
տէյիւ չաղըրան քիմսէլէրին արատըննա օլմա-
ղը կեօնիւլ խօշնուտլուղու իլէ արզու էտէրիմ:

Ընտէն Մուհապպէթ Պէրիսթիանա՝ Ընհի
էյալին վա՞ր մը, էվլի՞ միսին, տէյիւ սօրտու:

Պէչիւ. Պիր էհլիմ մէ ատօրթ քիւչիւք էվլա-
տըմ վար տըր:

Մուհապպէթ. Ըհ չիւն ճանլարը սէնին իլէ կէ-
թիրմէտին:

---

*Իմանն իլէ Քրիստոսու կեօրմէքտէն՝ ճանը իզլէթմէ կեօրմէ յէ պիր արզու հասըլ օլուր. Ճանըն աֆվ էտիլճի մուհասիպէթինի հիս էթմէսի, ճանըն խանըմըտ մէ ճանա պէնիզէր օլմազա արզու էթտիրիր պիզէ.

Քրիս. Պու սէօզէ Քրիսթիանլար աղլաշարաք ըլլա-լէ սէօյլէտի, Ի՞մ. Նասըլ խօշնուտլուղլա օն-լարը պէրապէր ալածաղըզ, լագին օնլարըն ճէհլի ու պէնիմ հօշնուտսուզլուղում միւմգինտիր մէքթէպէ գարըր կէլմէլիլէր* ։

Ար. Լագին սէն օնլարա սէօյլէյիպ՝ կէրէկտի զամանընտա Թէհլիքէսինի օնլարա կէօսթէրմէլի ճահտ էթմէլի իտին ։

Քրիս. Պէնի ու հօլկէ էթտիրիմ, մէ ըսըղըմ ճէհա-լէթ խալքայ օմուզը հաղըրլըտու. Ալլահըն ղազա-պը կէօնտէրմէտիկճէ սըրըտ ղուպնըլըղ ատէթի օնլարըն սէօյլէտիմ. լագին օնլարա շայէտ էտէր յարատան կէլիր կէօրմէնինտէն Հնախմատասըզլարըն։ Ծննդ. Թ. 14 ։

Ար. Ալլահըտան ախըլէտի՞ն մի քի սէնին օն-լարա վէրտիկ լին նասիհաթը միւլահազէյլէտին։

Քրիս. Եվէթ, չօգ հաղքէթ իլէ ախըլէտիմ. ղիրա ֆարզ էթմէզխայինիզ, քի՝ հէչ պիրի վէ պիրլէ-րէ չօծուգլարըմը չօգ սէվէր իտիմ ։

Ար. Լագին սէնին ախըլէնտիւմ վէ խագգըն

*Սահիհ հօլճուտուն մուհաքազէթի՝ քէնտի էվ էհալի-սինէ չու թարզ իլէ պէյան օլուր, հանի օնլարը խալքայ օղլանլարըն գուրպեթ աղլամադա վէ խէլքա գուլլանալարը հաղ-զըն Թիւրքաու հօլլանմաղա օնլարը պիր թարզ իլէ ղամի-տըրմադ իչին՝ խուրէքան պիր աղլըլը, ճահտըն վէ տուտար իլէ ։

ծըմբակ գործածուածոյ օլաաւագունւուանւ ծնյարա մէօյ-
լէ՞մէանին մի , զինքս խարսխապընդ նանա էմ էյի
աշիքեար ծըմուշ ծըմալը աէյիւ գըյաս էանկիմ ։

Վ.— Կ'ըմ՚ըմէթ , թնքրայ մէ թէքրար մէ
թէքրար սէօյլէաիմ ։ Պուտնաան մաաաաս , ծպըար
պէնիմ գօրգուաա օլատուղումու նիւզիւմանէն ,
կէօզ եաշըմմաան մէ պաշըմըզ ուծուծաա հաղըր
օլան հիւքմի ազապատան գօրգարայ թիրթրէ-
տիյիմ տէնկ Փէհմ էտէպիլիըլէր իսէ . լաքին օս-
լարը պէնիմ իլը կէլմէք իչիւն իլդամ կթմէյէ
պուտնլարըն ձէմիսի քեսաֆէ օլմաար ։

Ս.— Լաքին քէնտիլէրի իչիւն նէ՞ աէյլէ
պիլտիլէր . կէլմէմէյէրինէ նէ՞ սէպէպ վէրտիլէր ։

Վ.— Իշիթիմ պու տիւնեայը թէրք էթմէք-
տէն իլթիինա էտէր իսէ , չօճուգլարըմ տախի
քէնտիլէրինի կէնճլիյին ճահիլճէ զէվգլէրինէ
վէրմիշլէր իսէ . պէօյլէճէ քիմսէ պիր չէյ իլէ՝
քիմսէ տէ պաշգա պիր չէյ իլէ պէնի պէօյլէճէ
եալընըզ տօլաշմագա պըրագտըլար ։

Ս.— Լաքին օնլարը սէնին իլէ կէթիրմէյէ գան-
տըրմազ իչիւն լիսանէն սէօյլէտիքլէրին՝ հիչ
եարամազ հարաքէթ իլէ պօ՞զմաալըն մը*։

---

*Եա՛ պէնիմ եանըմ, պուտնա աէյլինճէ թէֆէքքիւր
էտէ . [illegible] [illegible] իսէ՝ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible]

[illegible]. Պէն հագիգաթ քէնտի էթվարըմը մէտհ էտէմէմ, զիրա վարլըղըմտա չօգ գուսու-րում օլտուղունա քէնտիմ վուգուֆ ըմ: Հէմ տախի պիլիրիմ քի՝ պիր տանէմ սայըլարըն էյ-լէյի իչին խալաթլար վէ գանտըրըշլար իլէ օն-լարա գարշու էթտիրմէյէ չալըշըրլար էյսէ, քէնտի տավրանըշը իլէ թէզ պօզա պիլիր: Լա-քին շունու տէյէ պիլիր իմ քի, նագըրշըզըզ պիր ամէլիմ իլէ օնլարըն եօլճուլուղա կիթմէյէ գարըշը տուրմալարընա սէպէպ օլմագտան զայէթ սագընըրըմ: Էվվէթ, հէմ տահա պու շէյ իչին պէնիմ հագգըմտա՝ փէք ինճէսինի արայան վէ պիլզիմ ուզուրունտաքա քէնտիսինի հիչ զա-րարը օլմայան շէյլէրտէն մահրում պըրագան պիր քիմսէ տիր՝ տէրլէր իտի: Հէմ զաննըմճա՝ շու-նու տախի տէյէ պիլիր իմ քի, էյէր պէնտէ կէօրտիւքլէրի պիր շէյ օնլարը եօլա չըգմագտան մէն էթտի իսէ, օլ շէյ՝ պէնիմ Ալլահա գարշը կիւնահ իշլէմէյէ՝ եախօտ գօնշումա պիր նա-

---

տուն, ինճիլին, Ալլահըն լութֆունուն թալիմաթլարընըն վէ կէօյիւն իւզէրինէ մէլէք կիպի տախի սէզլէյիփ՝ ան-ճագ սէն չէյթանի ախլագաէ օլուպ կիւնահ իլէ տօ-լու շէհվէթլէր վէ խըրսլար իլէ եաշար իսէն՝ պու հաքա-քէթին իլէ սէն ախէրլէրի ալլահանէ չէյլէրէ գարշը գա-թըլատըղ՝ Ալլահըն եօլունտա օնլարըն իճէրի կիթմէլէրի-նէ մանի օլանճագ սըն,

հաքըրդ էթմէյէ փէք աղըր ասփրանըրդ՝ օնըռար-տան սագընըրլը օլտուղուն օլմալը տըր ։

Մու. Հագգըն վար, Կայէն քէնտի գարտէ-շընը Թահգիր էթտի, զիրա քէնտի ամելլէ-րի խարամտըր՝ ամմա գարտաշընընքիլէր սա-լիհ իտիլէր ։ Ա Յովհ. Գ. 12։ Վէ էյէր սէ-նին էհլին մէ չօճուգլարըն տախի պու սէպէպ-տէն էօթիւրիւ սէնտէն ուզագլաշըրլար իսէ, պու՝ օնլարըն էյլէյէ գահրմանլարընտա պիր խալաթ տըր, սէն ճանընը օնլարըն գանընտան գուր-թարմըշըն ։ Ոսէ. Գ. 19։

Խըմտի րիւյամըզտա կէօրտիւմ քի ագշամ թա-ամը հաղըր օլտուգտա օնլար պէզլէմէ օթու-րուպ գօնուշուրլար ։ Վէ սօֆրայը հազըր էթ-տիքլէրինտէ թամամ օթուրուրլար* ։ Սօֆրա խաէ լէզիզ չէյլէր իլէ վէ պոլլուն ալա շարապ

---

*Պու՝ Րապպըն Ագշամ թաամընը կէօզթէրիր, քի Քրիս-թիանլար օնտա իմանն իլէ Գրիստոսուն Թէնինին ճանկալարընը ապյուրուրլար, վէ Օրհոսուն քէնտիլէրի իչ-չիան էթմէյէ չէյին վէ քէնտիլէրի իչին քէզ էթ-մէյէ չէյին իւզերինե, հէմ տախի օնուն քէնտի տա-րալարընտա օլմալը՝ հէմ չիմտի Աքշամըն ստոտ հանրըն-տա քէնտիլէրի իչին էթմէյէ չէյին իւզերինէ հէյ-րան օլուպ՝ մուհապպէթ իլէ վէ մէծ օգույարագ Թէ-ֆէքքիւր էտէրլէր ։ Քրիսթիանլար պէզլէմէ իմանն իլէ ծուռն Թէնինին քէնտի ճանլարընը ապյուրուրգ՝ օնուն իլէ էպէտի էօմիւր սիւրմէք իչիւն պէսլէնիրլէր ։

իլէ [illegible] քաղց*. վէ [illegible] չէյի էթ-
տիքլէրի սէրճալէթ* օլ [illegible]. Աւաչիպլինին իս-
ղէրմէկ իտի, [illegible] [illegible] [illegible] էթմիշ օլանա-
ղըլըմը իսդէյիյինեն, վէ օ էթտիյի չէյի նինյուն
էթմիշ օլմադըղը իսդէրմիշ, վէ օլ էմրի նինյուն
եապմըշ օլմադըղըմը իսդէրմիշ, վէ [illegible]
ակաիրբէլէրինի [illegible] էթմիշ էք, ծ՝ այսի այէօ-
յիւք ղայդէ օլըւր՝ եօլիւնման հիքմէթինէ
մալիւք օլան իլէ [illegible] [illegible] [illegible]-
տիր: Մտթ. Բ. 14. 15: Նաքին այս չէյ ե-
չիւն քէնտի քէնտինի աէ [illegible] [illegible] [illegible]-
նա գօմուշ օլմամարը՝ [illegible] [illegible] [illegible]
մուհապպէթ մէրտի [illegible] իւզէրինէ:

Օիրա Պ.րիսթիան [illegible] քի, [illegible] [illegible]-
լէտիյինէ վէ պէնիմ [illegible] [illegible] էթտիյինի
պագարմաղ, ծ՝ պու չէյի չօք [illegible] [illegible] [illegible]
էյլէտի: Նաքին ճէմի քէնտի էթտիյի չէյլէրի

[illegible] քէնտի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) Մտթ. ԻԲ. 1–14. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]:

լութֆ ճելալը վէրէն շէյ՞ շու իտի քի՝ քէնտիսի օլ շէյի քէնտի շէհրինէ՛ օլան սաատէ մուհապպէթինտէն էյլէմիշ իտի ։ Պունտան մաատա օլ էվին էհալիսինտէ պազըլար վար ըտը քի, Օնուն Իսայ իւզէրինտէ եօլտիւյիւնտէն սօնկրա պիզ օնուն իլէ իտիք վէ օնուն իլէ սէօյլէշտիք՝ տէտիլէր ․ վէ օնլարըն շէհատէթինճէ՝ քէնտի աղզընտան իշիթմիշլէր քի, օնուն՝ սէֆիլ եօլճուլար իւզէրինէ օլան մուհապպէթինին միսլի կիւն տօղուտան կիւն պաթըյա գատար պուլունմազ տէյիւ ։ Հէմ պու տէտիքլէրինէ պիր էմսալ տախի կէօսթէրտիլէր, եանի՝ պու շէյի սէֆիլլէր իչիւն էտէ պիլսին տէյիւ, օ՝յ քէնտի իզզէթինի քէնտիսինտէն թէրք էթմիշ, հէմ օնլար քէնտիսինին աղզընտան իշիթմիշլէր քի՝ Սիոնի տաղընտա եալընըզ սաքին օլմայաճաղըմ տէյիւ. Թահգիգան տէմիշ տիր ։ Օնլար շունու տախի տէտիլէր քի՝ գաթընտան ֆագիր տօզ-մուշ վէ աթըլլարը ֆըշգըրտա օլան չօգ եօլճուլարը, օ՝ պէյլէր էթմիշ տիր ։ Ա Թագ. Բ. 8 ։ Սաղմ. ՃԺԳ. 7 ։

Անտէն պունլար կէճէյէ գատար գօնուշուպ՝ նիհայէթ քէնտիլէրինի Ալլահա էմանէթ էթտիքտէն սօնկրա ըսթըրահաթլանմաղա վարտըլար ։ Եօլճույու եօգարքի գաթտա փէնճէրէսի կիւն-

տօղրու Թարաֆընա աչըլան պիր պէօյիւք օտա-յա պըրագըլտըլար ։ Պու օտանըն իսմի Սէլամէթ իտի*, վէ օրատա օ՝ Թա շաֆագ սէօքէնէտէք ույուտուգտան սօնրա , ույանըպ շէօյլէ Թէս-պիհ էյլէտի—

"Հալա օլտուղում պու եէր նէ՞ կիւզէլ,
Ծօլճուլար իչիւն պու նէ՞ աշգ ու մէյլ
Քի Յիսուս պէօյլէ էզէլտէն էտէ
Պէնի սուչտան փաք վէ եագըն կէօյէ"։

Պէօյլէճէ սապահլայըն հէփիսի գալգըպ վէ պիր աղ սէօհպէթտէն սօնրա՝ օնա տէտիլէր քի օլ եէրտէ պուլունան նատիրտէ շէյլէրի քէնտիսինէ կէօսթէրէնէտէք եօլա չըգմամալը տըր ։

Վ՝ է օնու էվվէլա միւթալաա օտասընա† կէօ-

---

*Կիւնահքեար օլան քիմսէ , Ալլահըն գըթընտա սէ-լամէթի օլմայընճա , տըլը եամըն վէ րահաթ ույույամազ ։ Լաքին "իմանտան սատըգ չըգմայընլար , Բապպիմիզ Յի-սուս Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Ալլահըն գըթընտա՝ վէ պիզիմ ինսաֆըմըզըն գըթընտա "սէլամէթիմիզ վար" , Հռովմ. Ե. 1 ։ Լաքին Յիսուս Քրիստոսուն լութֆու-նուն իւզէրինէ իմանլարը օլմայանլարըն ճէմիսի , նօմ-սուն լանէթինին վէ կիւնահըն հիւքմիւ ալթընտա պու-լունտուգլարը՝ Ալլահա տաա տիւշման տըրլար ։

†Միւթալաա օտասը՝ Ազիզ Քիթապ տըր . Քրիստիա-նի իլէրլէմէսինճէ՝ օնա զիյատէ աշնա օլուր . պաշ-լըճա մատտէսի Յիսուս տըր քի՝ վասըֆլարը վէ փէյղամ-պէրլէրլէրտէ պէյան օլունմուշ տըր ։ Կէրէքէ Քրիստա-

Թիւրիւպ օրատա զայէԹ էսքի Թահրիրաթլար կէօսԹէրտիլէր օնա , վէ բիւյամ խաԹըրըմա կէլիյօր քի՝ պու Թահրիրաթտա , օլ տաղըն Սահիպինին՝ Կիւնլէրի զատիմին Օղլու օլուպ էպէտի տօղուշ իլէ կէլմիշ տիր տէյիւ օնուն նէսլինի կէօսԹէրտիլէր ։ Օրատա օնուն՝ էԹտիյի ամէլլէրի , վէ քէնտի խըզմէԹինէ ալտըղը ևիւզլէրին իսիմլէրի , հէմ օնլարը՝ նէ կիւնլէրին ուզունլուղունտան նէ տէ Թապիաթըն սօլմասընտան պօզուլուր պիր մէքեանէ զօմուշ օլմասը տախի Թափսիլէն Թահրիր օլունմուշ ըտը ։

Նատէն օնուն խըզմէԹքեարլարընըն էԹտիյի պազը միւշէրրէֆ ամէլլէրինի օզուտուլար օնա ; քի օնլար փատիշահլըզլար ևէնտիլէր , սատազաթ իշլէտիլէր , վատլարա ՛նայիլ օլտուլար , արսլանլար աղըզլարը զափատըլար , աԹէշ զուվվէԹի սէօյիւնտիւրտիլէր , գըլըճ աղզընտան զուրԹուլտուլար , զաիֆլէր իքէն զուվվէԹ պուլտուլար , ճէնքտէ զուվվէԹլի օլտուլար , եապանճըլարըն օրտուլարընը չէվիրտիլէր ։ Եբր․ ԺԱ․ 33 , 34 ։

քէնտիսի վէ կէրէք օնուն իւզէրինէ հէմ օնուն տօղմասընըն , զաԹըն , եօմիւնիւն , իշլէրինին , եօլճուլուղունուն ՝ քէֆարէԹինին , սատագաթընըն վէ էԹտիյի խէլասընըն իւզէրինէ տիւշիւնմէսի՝ քըրիսԹիանլարըն ճանընըն իֆԹիխարը տըր ։ Բուհանի Թէֆէքքիւր օլմայընճա՝ պիզ քըրիսԹիան ճէսուր օլամազ ։

Ընտէն էվին թահրիրաթընըն եինէ պաշգա պիր փայընտան օգուտուլար, վէ օրատա՝ օնլարըն Սահիպինին՝ հէր քիմ օլուր իսէ, եանի հէր քիմ քի էյէր կէչմիշ զէմանտա օնուն զաթընա վէ էթտիքլէրինէ չօգ հագարէթ կէթիրմիշ իսէ տախի, եինէ օ՝ օնու քէնտի հիմայէթինէ գապուլ էթմէյէ հազըր օլտուղու պէյան օլունմուշ ըտը: Տահա չօգ սայր ազիմ շէյլէր հիքեայէլէրի տախի վար ըտը պուրատա, վէ Քրիսթիան պունլարըն ճէմիսինէ տէ պագտը, մէսէլա կէրէք էսքի կէրէք եէնի շէյլէր հագգընա, հէմ թէքմիլ օլունաճագ շէյլէր իչիւն, եանի կէրէք տիւշմանլարը գօրգուտուպ թաճճուպ էթտիրմէք իչիւն վէ կէրէք եօլճուլարըն թէսէլլիսի վէ րահաթը իչիւն փէյղամպէրլիքլէր վէ խապէրլէր վար ըտը:

Էրտասը կիւնիւ օնու սիլահ օտասընա կէօթիւրիւպ՝ քէնտի Սահիպլէրինին եօլճուլար իչիւն հազըր էթտիյի հէր թարզ էշեայը կէօսթէրտիլէր, մէսէլա՝ գըլըճ, գալգան, թաս-պաշլըգ, տէմիր կէօյիւս թահտասը, հէփ-տուա վէ աշընմազ այագ գապլարը*: Վէ պուրատա պու-

*Րապպ քէնտի նիհայէթսիզ իլմ իլէ պիզիմ ճէմի տիւշմանլարըմըզը թանըյըպ՝ քէնտի ինայէթքեարլըղը իլէ՝ լազըմ օլան սիլահը քէնտի ճէմաաթընա վէրիր: Նէ մուպարէք Սահիպէ խըզմէթ էտէրիզ պիզ:

չէյլէրտէն. « գատար վար ըտը քի, կէօքտէ օ-լան եըլտըզլարըն չօգլուղու գատար ատէմ՝ քէն-տի Սահիպլէրինին խըզմէթի իչիւն սիլահլան-տըրմաղա նէթէր իտի։

Հէմ օնուն խըզմէթքեարլարընտան պազըրը-նըն աճայիպ չէյլէր էթտիքլէրինտէ գուլլան-տըգլարը պազը ավլատա՝ լըգլարը տախի կէօս-թէրտիլէր. «օնա*։ Մէսէլա Մովսէսին ասասընը. Յայէլին Միսարայը էօլտիւրմէք իչիւն գուլլան-տըղը գազըղը վէ Թօզմաղը, Գետէօնուն Մա,ի-անլըլարըն օրտուլարընը պաչըրմագ իչիւն գուլ-լանտըղը տէսթիլէրի, պօրուլարը վէ չըրաղըլա-րը տախի կէօսթէրտիլէր օնա։ Ընտէն Սամ-գարըն ալթը եիւզ ատամը էօլտիւրմէք իչիւն գուլլանտըղը էօքիւզ էօյէնտարէսինի կէօսթէր-տիլէր։ Հէմ տախի Սամփսօնուն էօյլէ պիր պէօյիւք գըրկըն էթտիյի էշէկ չէնէսինի կէօս-թէրտիլէր։ Պունտան մաատա Դաւիթին Գէթ-լի Գողիաթը էօլտիւրտիւյիւ սափանը վէ թա-շը, վէ քէնտի Սահիպլէրինին ավա չըգաճաղը կիւնտէ կիւնահըն ատէմինի էօլտիւրէճէյի գը-

---

*Գուվվէթսիզ վէ միւքէաֆաթլարը օլմայան չէյլէր իլէ Ալլահ պէօյիւք իշլէր եափմըշ տըր։ Շիմտի տախի էօյլէ էտէր։ Տուա վէ Ինճիլին վազը քէնտիլիքլէրինտէն գուվ-վէթսիզ չէյլէր տիր, լաքին օնլար Ալլահըն նասըլ էթ-տիյի չէյլէր օլտուղունտան՝ ճէմի զըտլըգլարը եէնէրլէր։

ըրճը տախի կէօսթէրաիլէր ։ Պունլարտան մաա-
տա սայր չօգ պա չէյլէր տախի կէօսթէրաի-
լէր ․ քի Քրիսթիան օնլարը կէօրտիւյիւնտէ
չօգ խօշնուտ օլուր* ։ Պունլար պիթտիքտան
սօնկրա եկինէ բաշլամաղա վարըրլար ։

Ընտէն բիւյամտա կէօրտիւմ քի ֆէրտասը
կիւնիւ եօլունա կիթմէք իչիւն գալգտը, լաքին
օ պիր կիւնէ գատար տախի գալմաընը պիլմէ-
յիպ տէտիլէր քի՝ Էյէր կիւն պէրրաք օլուր
իսէ՝ սանա Սէֆապախշ տաղլարը կէօսթէրիր-
իզ, զիրա օնլար սէնին բաշաթընը զիյատէ-
սինճէ արթըրաճագլար, չիւն օնլար՝ արզու օ-
լունան մահալէ չիմտիքի օլտուղուն եէրտէն եա-
գըն տըր, տէտիլէր ․ պէօյլէճէ օ տախի բաղի օ-
լուպ գալտը ։ Սապահ օլտուղտա օնու էվին
քապիթիւնէ չըգարըրլ՝ Նօտօս թարաֆընտա պաղ-
չէտիլէր ։ Օ տախի օլ թարաֆա պագտը-
ղընտա կէօրտիւ քի ուզագտա պիր ղայէթ
սէֆալը վէ տաղը շէհիր վար տըր, վէ օլ շէհիր՝
աղաճլըգլար, պաղլար, հէր ճինս մէյվէլէր հէմ
չիչէքլէր, փունարլար վէ չէշմէլէր իլէ տօնան-
մըշ օլուպ՝ օնուն փէք սէֆալը կէօսթէրիրտի

---

*Ալլահըն քէլամընտա նօղլ օլունմուշ օլան եաղք
չէյլէրին իւզէրինէ թէֆէքքիւր էթմէք՝ իմանըն շաղ-
լըգը վէ իզզէթի օլուպ՝ իւմիտի ալիբըլարը վէ ճանը
իմանըն մէյտանընտա իքիքլէտաիր ։

վէր տըր։ Եբր. ԺԳ. 16, 17։ Օլ վարդըղը շէհ-րին իսմի նէ օլտուղունու սորտուղումտա, օնա Էմմանուէլին տիյարը տէնիլիր՝ տէտիլէր, վէ օլ տիյար տախի, պու տաղ միսալի, հէփ եօլճու-լարըն օրայա կիթմէսի իչին եափըլմըշ տըր, վէ օրայա եէթիշտիյին տէ՝ Սէմավի շէհրին գա-փուսունու օրատան կէօրէ պիլիրսին, չիւն օրա-տա սաքին օլան չօպանլար օնու կէօսթէրիրլէր՝ տէտիլէր*։

Իմտի արթըգ եօլա չըգմաղա գարար գըլտը, վէ օնլար տախի քէնտի րէյլէրինի վէրտիլէր։ Լաքին եվվէլա եինէ սիլահ օտասընա կիտէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ օրայա կիտիփ՝ պէլքի եօլտա պիր հիւճիւմէ րասթ կէլիր տէյի՝ օնու պաշընտան այաղընա գատար սիլահլանտըրմըշ զըրհ պիլէ կիյտիր-տիլէր†։ Իմտի քէնտիսի պէօյլէճէ կիյինմիշ օլարագ, քէնտի վէլինիմէթլէրի իլէ գափույա տօղրու կիտիփ՝ օրատա գափուճույա, Աճապ պիր եօլճունուն պուրատան կէչմէսինի կէօրտիւն մի

---

* Չօպանլարըն ճէմիսի օլ սահիհ օլան րուհանի ռէյ-պանլարըն թարիֆի տըր քի, Քրիսթիանուն կէօրինիւր [illegible] լութֆուն քէլամընըն վաազ օլունմասը վա-սըթասը իլէ՝ ճանլար օլ րուհանի ռէյպանլարը կէօրէրէք մէրամէթ քէնտի եօլէրլէր։

† Քրիսթիանըն զըրհլարընըն նէ օլտուղու հագգընտա. Եփէս. Զ. 13, եագըն խանէլէրինէ պագ։

տէյիւ սօրտու ։ Գափուճու․ տախի՝ կէօրտիւմ տէյիւ ճէվապ վէրտի ։

Պէրէօ․ Աֆ էտէրսինիզ, օնու թանըր՞մըսընըզ աֆէնտի ։

Գափուճու․ Խամի՛ ի սօրտում, վէ օ տախի խանըմ Մուսամին տիր՝ տէտի ։

Պէրէօ․ Պէն օնու թանըրըմ, օ պէնիմ հէմշէհրիմ, պէնիմ խազըն գօնշումտըր․ օ՝ պէնիմ տօղտուղում մահալլէտէն կէլմիշ տիր ։ Նէ՞ գատար եօլ ալմըշ տըր տէյիւ թահմին էտէրսին ։

Գափ․ Ըխմարի տաղըն ալթընտա էնմիշ տիր ։

Պէրէօ․ Փէք էյի էֆէնտիմ գափուճու, Բապազ սէնին իլէ օլսուն, վէ սէնին պանա էթտիյին էյլիք իչիւն սէնին ճէմի պէրէքէթլինի արթըրսըն* ։

ՏԻՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԷՆԶԻԼ

Ընտէն եօլ ալմաղա պաշլատը․ Լաքին Թէշապիր, Տինտարլըգ, Մուհասպէթ վէ Ըգըլ թա օ տաղըն ալթընտա գատար օնա արգատաշ օլ-

---

*Քրիսթիանլար Քրիստոսուն խըզմէթքեարլարընը սէվիպ օնլարա թէշէքքիւր վէ տուա էտէրլէր, զիրա Բապազ անլարը քէնտի ճանլարընտան ֆայտէլի էթմիշ տիր ։

մազ խաթեռլէր ։ Պէօյլէճէ պիրլիքտէ եինէ էվ-վէլքի սէօհպէթլէրինին խուզէրինէ սէօյլէշէրէք՝ եօգուշ աշաղը էնէճէք եէրէ գատար կիթտիք-լէրինտէ, Քրիսթիան՝ Եօգուշ եօգարը չըգ-մասը նէ գատար կիւճ իտի իսէ, ֆարգ էտէյօ-րըմ քի՝ աշաղա էնմէսի տէ օ գատար թէհլիքէ-լի տիր՝ տէտի ։ Էվէթ էօյլէ տիր, տէտի Ուգըլ, զիրա, չիմտի սէնին էնտիյին միսալի, Ըշաղ-լանմա տէրքէսինէ էնիպ տէ՝ եօլտա հիչ գայմա-մասը՝ ինսանա կէրէյի կիպի կիւճ պիր սէօզ տիր. վէ տաղըն ալթընա գատար սէնին իլէ աբ-գատաշ օլմաղա կէլմէմիզին սէպէպի պու տըր՝ տէտիլէր ։ Պէօյլէճէ եօգուշ աշաղա էնմէյէ պաշ-լատը. լաքին չօգ սըգընթը իլէ էնէր իտի, էօյլէ իքէն եինէ պիր իքի տէֆա գայտը*։

---

*Պիր Քրիսթիան պիր գաչ պաշլըճա վէ մախսուս էյլիքլէրէ նայիլ օլտուղունտա, օնլարըն սէպէպինտէն մաղրուրլանըրզ քէնտիսինի եիւճէլթմէք թէհլիքէսի ալ-թընտա տըր ։ Պօղըստա տախի պու շէյ վագի օլուպ, օլ սէպէպտէն շէյթան մէլէյի քէնտիսինէ էզիյէթ վէրիր իտի ։ Բ. Կորնթ. ԺԲ. 7 ։ Բաշգա պիլիր քի պիզիմ շիմ-տիքի գարարըմըզ հալիմիզտէ՝ տախիմա րուհանի շաղլը-ղըն տաղընտա գալմամըզ էյի տէյիլ տիր. պու էճիլ-տէն լազըմ տըր քի՝ ճանըն մէնֆաաթը իչիւն թէն եէ-նիլիպ, ալչագլանմաըն, չէօյլէ քի րուհանի մաղրուրլուգ խուսթէ էէթիշմէսին ։ Բաշգա քէնտի ճէմաաթընը կէրէք րուհանիճէ՝ օնլարըն իւմիտինի գարարթարագ, վէ կէ-

Ընտէն բիւյամետ կէօրտիւմ քի՝ Գրիսթիան տաղըն ալթընա էնտիյինտէ, պու կիւզէլ արգատաշլարը օնա պիր էքմէք, օնա պիր շիշէ շարապ վէ պիր սալգըմ գուրու իւզիւմ վէրտիլէր, օ տախի արթըգ քէնտի եօլունա կիթտի:

«Քրիսթիան կիւզէլ տօսթլարըէ իքէն,
Սէօզլէրի փաքլէր օնու տէրտլէրտէն,
Վէ օնու եօլա գօտուգլարընտա,
Զըրհ կիյինմիշ տիր պաշտան թըրնագա»:

Լաքին սէֆիլ Գրիսթիան պու Ալչագլընմա տէրէսինտէ փէք չէթին չէյէ րասթ կէլտի, զիրա տահա պիր ազ եօլ կիթմէզտէն կէօրտիւ քի՝ պիր փէք չիրքին զաթ՝ տէրէտէն քէնտիսինէ տօղրու կէլիյօր իտը. պունուն իսմի Ապօղզիոն իտի: Ու զէման Գրիսթիան գօրգմաղա՝ վէ աճապ կէրիյէ մի տէօնէյիմ, եօղսա գարշը

բէք թէնճէ՝ օնլարըն տօսթլարընը, սաղլըղընը եախօմալլարընը օնլարըն էլինտէն ալարագ՝ օնլարը Ալչագլընմա տէրէսինէ էնտիրիր: Պէօյլէ քէյֆիյէթլէրտէ օնլար գօլայ գայարլար. օնլարըն պէտ խույլարը ույանըր, եանի եալընըզ քիպիրլէրի տէյիլ, իլլա սապըրսըզլըգլարը, գըզգանճլըգլարը, իմանսըզլըգլարը, ասըլըգլարը վէ եիւրէյին սայր կիզլի քէօթիւլիւքլէրի մէյտանա չըգար: Փէք ազ քիմսէլէր պուլունուր քի Ալչագլընմա տէրէսինէ էնիփ՝ շիքեայէթ էթմէյէ, րազը օլմամագլըղա, վէ Ալլահտան օլան գատէրլէրինէ լայնէթ օգումամագըղա տիւշմէսինլէր.

մը տուրայըմ՝ տէյիւ տիւշիւնմէյէ պաշլատը*։ Լաքին էյի մուլահազա էտէրէք տիւշիւնտիւ քի՝ արգաըննաա զըրհը եօգ տըր․ օնուն իչիւն, տէտի քէնտի քէնտինէ, արգայը ձևա չէվիրմէք իլէ՝ օնա քէնտի շիւլերինի գօլայըզ իլէ վուրմաղա տահա էյի ֆըրսանտ վէրիլմիշ օլուր, օլ սէ-

---

*Շէյթանըն իղվալարը ալէտէվի իջի թարզ տըր։ Իւք թարզը ճէմի մումինլէրէ ազ չօգ վուգու պուլուր։ Օլ տիւշման՝ օնլարըն քեօթիւլիւքլէրինի վէ իմանըրդըզլըգլըրընը զյանտըրմաղա չալըշըր, լաքին օնլար օնա գարշը տուրմաղա մուզաֆէտ օլուպ՝ Ալլահըն գուվվէթի իլէ զալիպ օլուրլար, վազատ պունու էթտիքլէրինտէ եարալանմազատն գուրթուլամազլար։ Իքինճի թարզ իղվալար՝ տահա հիյլէթլու տըրլար, եանի՝ թէնիին եափուսունուն էքսէրի պիր նօգսանիյէթի օլարագ, տիւշման տըլ ֆիքիր գուվվէթլէրի իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ՝ օնլարը զէհիրլէր, խիւլեայը գարարըրզ ալթ իւսթ էտէր վէ օնու գօրգու իլէ տօլտուրուր։ Պունլար շիտտէթլու օլտուգլարը հալտէ՝ գարշը տուրմագ գուվվէթինի ճանըն էլինտէն ալըրլար, վէ չօգ վագըթ իւմիտի քէսմէք հալինէ եէթիշտիրիրլէր։ Լաքին գաբատա օլանլար Տիշ տէնիզտէ օլանլարըն թէհլիքէլէրինի վէ սըգընթըլարընը նէ գատար պիլմէզլէր իսէ, Ալլահըն ճէմաաթընըն չօղու տախի պու իղվալարտան եօթիւրիւ օլ գատար պի խապէր տիրլէր։ Շէյթանըն պու տուզագլարընտան՝ սաֆրալը քիմսէլէր զիյատէ սըգընթը չէքէրլէր։ Գրիսթիանըն Աղօղըքօն, իլէ կիւրէշմէսի՝ իւք թարզ իղվալարտան օլա պիլիր․ իքինճինին պազը էմսալլարը՝ օնուն Իօլիւմ Քէօլկէսի տէրէսինտէն կէչտիյինտէ կէօրիւնէճէք տիր։

դէպտէն գարար գըլտը քի ճէսարէթ իլէ գարշը տուրսուն, զիրա էօմրիւմիւ գուրթարմագտան պաշգա պիր չէյ կէօզլիւմտէ օլմատըղը հալտէ, տուրմասը էն էյի եօլ տըր տէյիւ տիւշիւնտիւ։

Պէօյլէճէ իլէրիյէ տօղրու կիտէր իտի, Ըպօղ-գիոն տախի փարշըսընա չըգտը։ Պու ատէթտէն խարիճ զաթըն կէօսթէրիշի փէք հէյպէթլու իտի, պալըգ կիպի փուլլար իլէ կիյինմիշ իտի, վէ պունլար քէնտի քիպրի տիր. աժտէրհա կիպի գանատլարը՝ վէ այը կիպի այագլարը վար ըտը, վէ գարնընտան աթէշ իլէ թիւթիւն չըգար ըտը, աղզը իսէ արսլան աղզը կիպի իտի։ Ս՝է Քրիսթիանա եէթիշտիյինտէ մէքրուհ պիր չէհրէ իլէ օնա պագըփ չէօյլէճէ օնա սուալ էթմէյէ պաշլատը*։

*Էյէր գարշընա Շէյթան չըգըփ հէյպէթլու պիր թարզ իլէ իւսթիւնէ հիւճիւմ էթսէ տախի, գօրգմա՝ իլլա շունու խաթըրընա կէթիր քի, Շէյթան՝ Քրիսթիանըն իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէյէ իզն քէսպ էթմէսինտէն էվվէլ, Րապպ սիլահ հազըր էտիպ՝ օնու Ալլահըն զըրհը իլէ սիլահլանտըրմըշ ըտը, վէ Քրիսթիան օնլար իլէ Շէյթանա գալիպ կէլիփ՝ օնուն ճէմի աթէշտէն գուրշունլարընը տէօյիւնտիւրմէյէ մուգթէտիր օլտու։ Շէյթան իլէ օլան ճէմի գավկալար՝ Րապպըն ճէնքլէրի տիրլէր. օնա գալիպ կէլմէք իչիւն Օնուն գուվվէթի պիզէ եէթիշիր. իմտի իմանըն էյի ճէհտինտէ ճէհտ էյլէ։

Ըղուզլեռ. Սէֆրէտէն կելմիշ սին վէ նէֆրէ-յէ կիտէյօրսըն :

Վոչէս. Պէն՝ հէր քէօթիւլիւյիւն մահալլի օլան խարապըլըղ չէհրինտէն կելմիշ իմ, վէ Սիօն տի-յարընա կիտէյօրըմ :

Ըղուզ. Պուննտան ֆարգ էտէրիմ քի՝ սէն պէ-նիմ թէպաալարըմտան պիրի սին. զիրա օլ չէ-հիր թէքմիլէն պէնիմ տիր, վէ պէն օնուն հիւ-քիւմտարը վէ ալլահըյըմ : Իմտի սէն քէնտի փատիշահընտան նիչին գաչմըշ սըն : Նէյէր տահա զիյատէսինճէ պէնիմ խըզմէթիմէ կիրէ պիլիրսին տէյիւ իւմիտիմ օլմասայըտը, չիմտի պիր վուրուշ իլէ սէնի եէրէ չարփար ըտըմ :

Վոչէս. Սամտաա պէն սէնին մէմալիքինտէ տօղ-մուշ իսէմ տէ, սէնին խըզմէթին կիւճ տիր, վէ իւճրէթին իլէ պիր ատէմ կէչինէմէզ. զիրա կիւ-նահըն իւճրէթի էօլիւմ (Հռօմ. Է. 23.) օլ-տուղու էճիլտէն, եաշըմ քէմալինի պուլտու-ղունտա՝ սայր միւլահազա սահիպի քիմսէլէրին էթտիյի կիպի՝ պէն տախի քէնտի պաշըմըն չա-րէսինի պուլմանըն եօլունա պագտըմ*:

---

*Պունեանըն քիթաֆիեսի Ալլահըն սէօզլէրինէ ինանմազ-տան, կիւնահըն քէօթիւլիւյիւնիւ ֆարգ էթմէքտէն, քէնտինինի սէֆիլ հալտէ օլտուղունու աննլամազտան, վէ Ալլահըն Օղլունուն լութֆունտան վէ խելասընտան հա

պէպտէն զարար գըլտը քի ճէսարէթ իլէ զաթը տուրսուն, զիրա էօմրիւմիւ գուրթարմագտան պաշգա պիր շէյ կէօզլիւմտէ օլմատըղը հալտէ, տուրմասը էն էյի եօլ տըր տէյիւ տիւշիւնտիւ:

Պէօյլէճէ իլէրիյէ տօղրու կիտէր իտի, Ըպօղ-զիոն տախի փարշըսընա չըգտը: Պու ատէթտէն խարիճ զաթըն կէօսթէրիշի փէք հիյպէթլու իտի, պալըգ կիպի փուլլար իլէ կիյինմիշ իտի, վէ պունլար քէնտի քիպրի տիր. աժտէրհա կիպի գանատլարը՝ վէ այը կիպի այագլարը վար ըտը, վէ գարնընտան աթէշ իլէ թիւթիւն չը-գար ըտը, աղզը իսէ արսլան աղզը կիպի իտի: Վ՝է Քրիսթիանա եէթիշտի յինտէ՝ մէքրուհ պիր չէհրէ իլէ օնա պագըպ շէօյլէճէ օնա սուալ էթմէյէ պաշլատը*:

---

*Իյէր գարշըընա Շէյթան չըգըբ հիյպէթլու պիր թարզ իլէ իւսթիւնէ հիւճիւմ էթսէ տախի, գօրգմա՝ իլլա շունու խաթըրընա կէթիր քի, Շէյթան՝ Քրիս-թիանըն իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէյէ իզն քէօտ էթմէ-տիկինտէն էվվէլ, Րապպը սիլահ հազըր էտիպ՝ օնու Ալ-լահըն զըրհը իլէ սիլահլանտըրմըշ ըտը, վէ Քրիսթիան օնլար իլէ Շէյթանա գարշը կէլիպ՝ օնուն ճէմի աթէշ-տէն գուրշունլարընը սէօյիւնտիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլ-տու: Շէյթան իլէ օլան ճէմի գավգալար՝ Րապպըն ճէնկ-լէրի ատըլէր. օնա գարշը կէլմէք իչիւն Օնուն գուվվէ-թի պիզէ եէթիշիր. իմտի իմանըն էյի ճէհտինտէ ճէհտա էյլէ:

Ռոզոլին. Նէ՞րէտէն կէլմիշ սին վէ նէ՞րէյէ կիտէյօրսըն :

Փիլէ. Պէն՝ հէր քէօթիւլիւյիւն մահալլի օլան խարապըգ շէհրինտէն կէլմիշ իմ, վէ Սիօն տիյարընա կիտէյօրըմ :

Ռոզ. Պուննտան փարգ էտէրիմ քի՝ սէն պէնիմ Թէպաալարըմտան պիրի սին. զիրա օլ շէհիր Թէպամիզէն պէնիմ տիր, վէ պէն օնուն հիւքիւմտարը վէ ալլահըյըմ : Իմտի սէն քէնտի փատիշահընտան նի՞ճէ գաչմըշ սըն : Էյէր տահա զիյատէսինճէ պէնիմ խըզմէթիմէ կիրէ պիլիրսին տէյիւ իւմիտիմ օլմասայըտը, շիմտի պիր վուրուշ իլէ սէնի եէրէ չարփար ըտըմ :

Փիլէ. Սատագա պէն սէնին մէմալիքինտէ տօղմուշ իսէմ տէ, սէնին խըզմէթին կիւճ տիր, վէ իւճրէթին իլէ պիր ատէմ կէչինէմէզ. զիրա կիւնահըն իւճրէթի էօլիւմ (Հռոմ. Զ. 23.) օլտուղու էշիթտէն, եաշըմ քէմալինի պուլտուղունտա՝ սայըր միւլահազա սահիպի քիմսէլէրին էթտիյի կիպի՝ պէն տախի քէնտի պաշըմըն չարէսինի պուլմանըն եօլունա պագտըմ*:

*Պունեանըն քիթաֆֆէսի Ալլահըն սէօզիւնէ ինանմագտան, կիւնահըն քէօթիւլիւյիւնիւ փարգ էթմէքտէն, քէնտիսինի սէֆիլ հալտէ օլտուղունու անլամագտան, վէ Ալլահըն Օղլունուն լիւթֆունտան վէ խէլասընտան հա

Ըմու. Հիչ պիր հիւքիւմտար խօշ օլր քի քէնտի թէպաալարընը պէօյլէ գօլայլըգլա զայի էթսին, պէն տախի շիմտիլիք տահա սէնի զայի էտէճէք տէյիլ իմ. լաքին մատէմ քի սէն խըզմէթինտէն վէ իւճրէթինտէն շիքեայէթ էտէյօրսըն. սէն կէրի տէօնմէյէ րազը օլ, վէ պէն իշթէ պուրատա վատ էտէրիմ քի՝ շէհրի-միզին միւսաատէ էթտիքինի վէրիրիմ սանա:

Քրիս. Լաքին պէն քէնտիմի պիր ախէրինէ քիրալամըշըմ, խանի հիւքիւմտարլարըն փատի-շահընա. վէ նասըլ հագգ իւզրէ սէնին իլէ կէրի տէօնէ պիլիրիմ:

Ըմու. Սէն պու խէյֆիյէթտէ՝ “քէօթիւյիւ վէրիպ տահա քէօթիւյիւ ալմագ” մէսէլինճէ իշ կէօրմիւշ սին. լաքին քէնտիլէրինի օնուն խըզ-մէթքեարլարը տէյիւ սայանլարըն արասընտա՝ ատէթա պիր շէյ տիր քի, պիրազ վագթտան սօնկրա օնտան սիւզիւլիւպ եինէ պանա տէօ-նէրլէր*: Սէն տէ կէլ էօյլէ եափ տա, հէր շէյ սըրասընա կիրէր:

օըլ կէլիր: Ինսան պու հազըրլըգլարը քիմին էթտիյի կիպի, եալանլարը տօղրուլտընըն խըզմէթինի թէրք էտէրէ՝ ամէն իման իլէ Շէյթանը գարըշը սըկլընըրլը. քիմի քիմին՝ քէնտի պահանալարընը ալլահընի հազրէթլարտան ալմալ իլէ իզզէթլէնիր:

*Եալանլարը տօղրուլտան՝ պուրատա պիր ազըմ ահէնկ-

Վըզիր. Պէն օնա սէօզիւմիւ վէրմիշիմ, մէ օնուն Թէպաասընտան օլմագ հագգընա եէմին էթմիշ իմ. իմտի նի՞ճէ պունտան կէրի տէօնիւպ տէ՝ պիր սըր տէյիւ ասըլմագտան գուրթուլա պիլիր իմ:

Ըղող. Պանա տախի էօյլէ էթմիշլին լաքին եինէ էյէր տէօնիւպ կէրի կիտէրսէն, պէն հէփսինի ափվ էթմէյէ հազըր ըմ:

Փըջիր. Պէնիմ սանա էթտիյիմ վատալարը չօճուգլուղումտա էթմիշ իմ. պունտան գաթի նազար, էօյլէ զանըրըմ քի՝ պէնիմ շիմտի սանճաղընտա տուրտուղում Հիւքիւմտար՝ սէնին իլէ իլհագըդ էթմէք հագգընտա հէր նէ էթմիշ իսէմ, օնլարըն քեաֆֆէսինի չէօզմէյէ՝ հէմ ափվ էթմէյէ գատիր տիր: Հէմ տախի, եա եըգընը Ըպողղըոն, էյէր կէրչէյինի իսթէրսէն, պէն օնուն խըզմէթինտէն, օնուն իւճրէթինտէն, օնուն խըզմէթքեարլարընտան, օնուն հիւքմի իտարէսինտէն, օնուն հուզուրունտան մէ շէհրինտէն՝ սէնինքիլէրինտէն զիյատէ խօշնուտ ըմ. օնուն իչիւն պէնի արթըգ գանտըրմագտան

լէք տէօշլէր: Պիր տանէմ Ցիտաւստ գալը օլարագ եօլա չըգարդ, տէֆա Շէյթանըն խըզմէթինէ տէօնմէսինի տուչիւնմէք նէ հայպէթլու չէյ տիր: Հալպուքի՝ նէչէ քիմսէլէրէ պու չէյ վագի օլուր: Լաքին օնլարըն սօնու քէօթիւ, մէ օնլարըն եօլիւմիւ հիւքմիւ աղըր տըր:

վազ կէչ․ պէն օնուն խըզմէթքեարըյըմ, վէ օնուն արգադաշը կիտէճէյիմ ։

Ապօլ․ Ապօլըն պաշըննտա իքէն՝ կիտէճէյին եօլտա նէլէրէ րասթ կէլմէնին իհթիմալը վար օլտուղունու պինէ տիւշիւն ։ Սէն պիլիրսին քի օնուն խըզմէթքեարլարընըն չօղու պանա վէ պէնիմ եօլլարըմա գարշը խաթա էթմիշ օլտուգլարը էճիլտէն՝ նիհայեթլէրի ֆէնա օլուր ։ Օնլարտան նէչէլէրի րեզիլ եօլիւմ իլէ եօլտուրիւլտիւլէր ։ Պունտան մատա, սէն օնուն խըզմէթինի պէնիմքինտէն աղա սայըյօրսըն, հալպու քի՝ տահա օ հիչ պիր տէֆա քէնտիսինէ խըզմէթ էտէնլէրի քէնտի տիւշմանլարընըն էլինտէն գուրթարըմագ իչիւն քէնտի օլտուղու նէրինտէն կէլմէմիշ տիր․ լաքին պէն քաչ տիւնեա փէք էյի պիլիր քի, պանա էմին խըզմէթ էտէն պիր քիմսէյի, կէրէք օ՝ վէ կէրէք օնունքիլէր՝ քէնտի էլլէրինէ կէչիրմիշ օլտուգտան սօնրա, պէն գաչ տէֆա կէրէք գուվվէթ վէ կէրէք հիլէ իլէ օնու օնլարըն էլլէրինտէն գուրթարմըշ ըմ ։ Սէնի տախի էյլէ գուրթարըր ըմ* ։

---

*Ցիգգաթ էյլէ քի՝ եօլճուլարը Րապպըն եօլունտան մէն էթմէք իչիւն Շէյթան նէ հիլէլի վէ նէ ինճէ եօլլար պուլուր ։ Օլ քի՝ Շէյթանըն հիլէքեար եօլլարը հագգընտա պիր շէյ պիլմէյէնլէր՝ վէ հազըրլըգլարը ումըյանլար օլմայալըմ ,

Վարժ. Օնուն չիմտիլիք օնլարը գուրթարմագտան կէրի տուրմասը, աճապ սօնունա գատար քէնտիսինէ եափըշմըշ գալաճագլար մը տէյիւ օնլարըն մուհապպէթինի սընամագ իչիւն տիր. վէ սէնին Միհայէթլէրի ֆէնա օլուր տէտիյին չէյ տախի՝ օնլարըն ինտինտէ էն իզզէթլու օլան չէյ տիր: Զիրա օնլար չիմտիքի խէլասա չօգլուգ պագմազլար. չիւն օնլար քէնտի իզզէթլէրինէ պէքլէրլէր. վէ օնու՝ քէնտի Հիւքիւմտարլարընըն վէ մէլէքլէրին իզզէթ իլէ կէլտիքլէրինտէ ալաճագլար*:

Ապող. Սէն զաթէն օնա էթտիյին խըզմէթինտէ սատըգանէ պուլունմատըն, վէ նի՞ճէ օնատան իւճրէթ ալմագ ումարսըն:

Վարժ. Նէ՞ չէյտէ օնա սատըգանէ պուլունմատըմ, եա Ապօղլըօն:

Ապող. Իլք եօլա չըգտըղըընտա՝ Գիաթի իւմիտ պաթաղընտա ազ գալտը պօղուլույօր իքէն կէմչէտին: Տիւքիւնտէն գուրթուլմագ իչիւն էյրի եօլա կիթմէյէ էլ վուրտուն. Հալ պու քի՝ սէնին Հիւքիւմտարըն օնու աչաղա ալանատէք

---

*Իշթէ իմանըն կիւզէլ միւսպահէտէսի: Պօղոս էյի տէտի քի՝ "Հէփիսինին իւղէրինէ իմանըն գալգանըլը ալըն, քի օնուն իլէ եարամազըն հէփ գըզգըն օգլարընը սէօնտիւրմէյէ գատիր օլաճագ ըընըզ": Եփե. Զ. 16:

պէքլէմէլի իտին ։ Սէն գապահաթլը պիր ույ-
գուն ույուշուգ սէնին նասիհաթ չէյինի գապուլ էթ-
տին ։ Հէմ տախի արսլանլարը կէօրտիւյինտէ
աղ գալտը կէրի տէօնմէյէ գարար գըլըյօր ը-
տըն ։ Այէ սէնին խօլճուլուղուն, հէմ կէօրտիւ-
յիւն վէ իշիթտիյին շէյլէրին իւզէրինէ սէօյլէշ-
տիյինտէ, հէփ սէօյլէտիյին վէ էթտիյին շէյ-
լէրտէ՝ իչէրինտէ պիր մաղրուրլուղա մէյիլլիք
վար տըր* ։

Վիւզէ. Հէփ պու տէտիքլէրին վէ տահա չօգ
տըրշարը պըրագըտըղըն շէյլէր վար քի տօղրու
տըր†. լաքին պէնիմ խըզմէթ վէ իզզէթ էթտի-
յիմ Հիւքիւմտար՝ մէրհամէթլի վէ աֆվ էթ-

---

*Շէյթան՝ Քրիստոսուն գապահաթլարընա գարշը ֆէնա սէօյլէյէն հագգ իլէ եէնիլէմէզ տիր ։ Յայտ. ԺԲ. 10 ։ Զիրա օնլար իչիւն Ալլահըն էօնիւնտէ վէ քէնտի վիճ-տանլէրինին էօնիւնտէ ֆէնա սէօյլէր ։ Լաքին օնլար գուզուսունուն գանը վէ քէնտի շէհատէթլէրինին սէօզիւ իլէ օնու եէնտիլէր (Յայտ. ԺԲ. 11), Քրիստոսուն գանը իլէ խէլաս, եանի կիւնահ աֆֆըլըղը պուլուրլար ։ Եփէս. Ա. 7 ։

†Եէյէր Շէյթանըն պիզտէ պուլտուղու գապահաթլար տօղրու օլուր իսէ, օնլարը պիզէ մալ էթմէմիզ վաճիպ տիր, չէօյլէ քի Քրիստոսուն հէր քէսէ ճաղա աֆֆ քէրէմ էթմէսինէ՝ օնուն լութֆունուն զէնկինլիյի հէր շէյտէն եուգարը կէչտիյին ։ Պէօյլէճէ պիզ քէնտիմիզի տըշարըտա Քրիստոսու եիւճէլթտիյիմիզտէ, Շէյթան պու սէպէպտէն պիզէ գարշը տաղար իսէ տէ, իւմիտմիզէ ղալիպ կէլէմէզ հիչ պիր տուրա պուլամազ ։

մէյէ հազըր տըր։ Պունտան մաաատա, հէփ պու էքսիքլիքլէրիմի սէնին չէհրինտէ քեօզ էթմիշ իմ, զիրա ֆենա օնլար իլեկլէրիմէ խայըլտը. վէ օնլարըն էլինտէն պէն չօգ սըգընթը չէքտիմ, ֆագաթ սօնկրա օնլար իչիւն փիւշման օլտում, վէ Հիւքիւմտարըմտան աֆվ քեօզ էթմիշ իմ։

Ռօպ. Օլտէմ Ռօպողլիօն պիր քէտէրլի զաղապ իլէ ղազապլանտըրագ չէօյլէ տէտի. Պէն օլ Հիւքիւմտարա տիւշման ըմ. պէն օնուն ասըլ քէնտիսինտէն, չէրիաթլարընտան, վէ ճէմաաթընտան իքրահ էտէրիմ. պէն մախսուս սանա զարշը տուրմագ իչիւն կէլմիշ իմ։

Վէրճ. Նատէճէյինի կեօր, եա Ռօպողլիօն, զիրա պէն փատիշահըն փօստա եօլունտա, Ռօզիզլիք եօլունտայըմ. օնուն իչիւն քէնտինէ մուզայեէտ օլ։

Ռօպ. Օլ զէմաւն Ռօպողլիօն պիւթիւն եօլուն էնինճէ քէնտիսինի լեէքմիլ կերերէքչէօյլէ տէտի, Պէնիմ օլ չէյտէն փօրգում եօգ տըր։ Վէնտինի եօլմէյէ հազըր էյլէ, զիրա պէնիմ ճէհէննէմլիք ինիմին իւզէրինէ եէմին էտէրիմ քի։ շունտան շուրայա կիթմէյէճէքսին, պուրատա ճանընը ալաճաղըմ։ Վէ պունու տէտիյինտէ՝ կեօզքիւնէ պիր ալէվլի չէշ ախթը. լաքին Վէրխաթիանըն էլինտէ պիր գալգանը* օլ-

*Գու՝ խմանըն գալգանը, եանի գըրիատտուն քէնտիսի

մասը իլէ, օնուն իլէ օնու գարշըլայըպ՝ օլ գազայը սավուշտուրտու ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան արթըգ իշ կէօրմէյէ հազըրլանաճագ վագըթ օլտուղունու անլայարագ՝ գըլըճըընը չէքտի, վէ Նապօլէօն տախթ արա վէրմէյերէք օնուն իւզէրինէ թօլու կիտի չիշ հայտըրըր ըտը, վէ օլ սէպէպտէն, հէր նէ գատար Քրիսթիան օնլարըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն էլինտէն կէլտիյինի էտէր իտի իսէ տէ, նինէ Նապօլէօն օնու պաշընտան, էլինտէն վէ այաղընտան խարալատը ։ Պու հալ Քրիսթիանը էվ էյի զայիֆ պրագտը. Նապօլէօն տախթ իշ կէօրմէյի էլտէն պրագմատը իսէ տէ, Քըրիսթիան նինէ ճէսարէթլէնիպ, էլինտէն կէլտիյի գատար իյիլիք իլէ գարշը գօտու ։ Պու ֆէնա ճէնք՝ խարըմ կիւնտէն զիյատէճէ սիւրտիւ, չէօյլէ քի արթըգ Քրիսթիան հէման պիթմիշ իտի. զիրա, պիլմէլիսինիզ քի, Քրիսթիան

իչիւն էթտիյի չէյինէ, Քրիստոսուն քէնտի նէսի օլտուղունա, վէ քէնտի իւզէրինէ նէ էթմիշ օլտուղունա հէմ քէնտինինին Քրիստոս իլէ աֆվըլըգ, տատագաթ, վէ տըզիզլիք քէսպ էթմիշ օլտուղունա ինանմասը իտի ։ Իմանըն ճէլիլ իգրարը Քրիստոսու միւշէրրէֆ էտիպ՝ Շէյթանըն ճէմի աթէշլի օգլարընը սավուշտուրուր վէ սէօյիւնտիւրիւր ։ Պետրոս տա չէյ իչիւն նասիհաթ վէրիր քի, 'Իմանտա գավի օլարագ օնա գարշը տուրուն'". Ա. Պետ. Ե. 9.

քէնտի եարալարը սէպէպլինտէն, հալի իլէ՝ կիթ-տիքճէ զայիֆ տիւշէր։

Անտէն Ապօղղիոն պու ֆըրսաթը կէօրէրէք՝ Քրիստիանա եագլաշմաղա պաշլատը՝ վէ օնուն իլէ կիւրէշիփ եօյլէ պիր ույգըրը թօրգիլէ օնու եէրէ չարփտը քի Քրիստիանըն գըլըճը էլին-տէն ֆըրլատը։ Օլ վագըթ Ապօղղիոն, Շիմտի սաղ էլիմտէ սին տէյիփ՝ օնու եօլէ պիր էզտի քի՝ ազ գալտը Քրիստիան էօլէճէյիտի, վէ արթըգ քէնտի էօմրիւնտէն իւմիտինի քէսմէյէ պաշլատը*։ Լաքին իրատէթուլլահըն քէրէմի ի-լէ, Ապօղղիոն պիր սօն վուրուշիլէ պու էյի ա-տէմին թէքմիլ սօնունու կէթիրմէյէ պազար իքէն, Քրիստիան ուստալըգ իլէ էլինի գըլը-ճընա ուզատըփ օնու թութարագ չէօյլէ տէտի,

---

*Իհթիմալ տըր քի՝ պիր Քրիստիան նի՛չին Շէյթան-տան պու գատար օըգը էզիյէթ չէքսին տէյիւ պու պիզէ աճայիփ պիր շէյ կէօրիւնիւր։ Լաքին Ալլահ նի՞չին սիլահ վէրիր պիզէ, օնուն իլէ կիւրէշիփ օնուն գըյմէթինին թէճրիւպէսինէ վարմագ, վէ օնու գուլլան-տըղըմըզտա քէնտինինին հէր շէյէ գատիր գուվվէթինին վէ թէպտիլ օլմազ մուհապպէթինին տատըընը ալմագ իչիւն տէյի՞լ մի. զիրա հէր նէ գատար պիզ զայիֆ ի-սէք տէ, քէնտիսի պիզէ գուվվէթ վէրմէյէ փէք գատիր տիր. օնուն իչիւն, Բաւլոս իլէ վէ օնուն գուվվէթինին գուտրէթի իլէ գուվվէթլէնմէյէ թէնպիհ օլունմուշ տըր պիզէ։ Եփէս. Զ. 10։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Այ տիւշմանըմ՝ իւզէրիմէ սէվինմէ, տիւշտիւմ տախի՝ գալգաճաղըմ (Միք. է. 8), վէ պունու տէյէրէք՝ օնու էօյլէ պիր ֆէնա սափլատը*, քի օ՝ էօլիւմ եարասընը ալմըշ պիր քիմսէ կիպի կէրիլէտի։ Քրիսթիան պունու ֆարգ էտէրէք՝ պիր տահա սալտը օնա՝ վէ շէօյլէ տէտի. Ա՛մ-մա պունլարըն ճիւմլէսինտէ՝ պիզի սէվէնին վասիթասը իլէ պիլ քիւլլիյէ եէնէրիզ†։ Հռով.

---

*Քրիսթիյանըն քէնտի րուհանի տիւշմանընը վուրատուղու գըլըճ՝ Ալլահըն քէլամը տըր։ Պու սիլահ պիզտէ պուլունմատըղը հալտէ՝ պիզ իմանըմըզտա ղափըլըրըզ։ Քրիսթիյան տախի Ապոլլիոն իլէ օլ աղըր ճէնկի էթտիյինտէ, քէնտիսինէ պու շէյ վուգու պուլտու։ Իմանըմըզըն գուվվէթի իլէ գըլըճընը էլինտէն ղայըպ էտիպ՝ քէնտի էօմրիւնտէն իւմիտինի գաթ էթմէյէ պաշլատը։ Լաքին գըլըճընը թէքրար էլինէ կէչիրտիյինտէ՝ օնու թա քէնտի տիւշմանընըն խիւրէյինէ տէք իշլէտիպ՝ նիհայէթ օնու գաչըրտը։ Պիզիմ գուտրէթլու Էֆէնտիմիզ տախի Շէյթան իլէ ճէնք էթտիյինտէ, հէման պու գըլըճը գուլլանըպ օնու եէնտի։ Վէ էյէր քէնտի էթ պարալարը տախի օլ սիլահը գուլլանմաղա տաիմա ազըլ էթմիշ օլսալար ըտը, ղալիպ օլմաղատան տալա կէրի գալմըշ օլմայաճաքլար ըտը։

†Ցիգգաթ էյլէ քի՝ Րապպ պիզիմ ճէնքլէրիմիզէ եալընըզ պիր սէյիրճի կիպի տուրուպ պագմազ, իլլա հէփ քէօթիւ կիւնլէրտէ վէ հէփ իման ճէնքլէրինտէ պիզի գուվվէթլէնտիրէրէք՝ նիհայէթ քէնտի մուհապպէթի իլէ ղալէպէյի պիզէ գազանտըրըր՝ պիզի էօյլէ կէրի էվիրիր։

Ը. 37: Պունուն իւզէրինէ Ապողղիոն քենտի էժ-տէրհա գանատլարընը եայարագ հըզզ իլէ գաչ-տը, վէ Քրիսթիան արթըգ օնու կէօրմէտի:
Յակ. Դ. 7:

Պու ճէնքտէ՝ Ապողղիոնըն ճէմի ճէնքլէշտիյի մուտտէթինտէ չըգարտըղը աճը սէսլէրինի վէ գօրգուլու պէօյիւրմէլէրինի, պիր քիմսէ պէնիմ կիպի կէօրմիւշ վէ իշիթմիշ օլմայընճա՝ խիւլեա-սընա կէթիրէմէզ. օնուն սէօյլէյիշի էժտէրհա կիպի իտի: Ա՟է պէրիտէ Քրիսթիանըն եիւրէ-յինտէն տէ նէ ահլար վէ աէրտլէր Փըրլար իտը: Հէփ օ մուտտէթտէ պիր թաթլը պագըշընը ասլա կէօրմէտիմ, անճագ՝ եայընըզ քենտի ի-քի աղըզլը գըլըճը իլէ Ապողղիոնը եարալամըշ օլտուղունու կէօրտիւյիւմտէ՝ օլ վագըթ սահի-հան եիւզիւ կիւլտիւ վէ եօգարը պագտը*: Եա-քին պու քէյֆիյէթ կիպի հիյպէթլիւ պիր շէյ էօմրիւմտէ կէօրմէմիշ իտիմ:

Պէօյլէճէ ճէնք պիթտիյինտէ, Քրիսթիան՝ Պէնի արսլանըն աղզընտան գուրթարանա վէ Ապողղիոնա գարշը պանա իմտատ էթթիշտիրէնէ

---

*Քրիսթիան՝ մաղրուր վէ եօյիւնիւր պիր կիւլիւշ իլէ կիւլմէտի, իլլա հալիմ վէ ինայէթ պուլմուշ պիր կիւ-լիւշ իլէ: Օ՝ եօգարը պագարագ՝ շաղըրըշ իլէ քենտի գազանտըղը ղալապէնին ճէմի իզզէթինի Բապպա Թագ-տիմ էյլէտի:

պուրատա համա սունաճաղըմ տէյիպ՝ չէօյլէ էօյլէտի ։

«Պաշ Բէեզզերուզ՝ պու Ջաթըն սէրի,
Տիւշէյիմ տէյիւ՝ զըրհըը կէօնտէրտի.
Օ տախի չէրիր էօվքէ՛լէ տօլու,
Պէնի զօրզուլու ղավղայա թութտու ։
Լաքին զօլ վէրտի Միքայէլ պանա,
Վէ պէն գըլըճլէ գաչըրտըմ հալա.
Իմտի Ալլահա նիհայէթսիզ համտ՝
Շիւքըր ու մէճտ օլսուն իմինէ տայմա»։

Օլ զէման հայաթ աղաճընտան պիր գաչ եափրագ թութմուշ պիր էլ եազըշտը օնա, վէ Քրիսթիան օնլարը ալըպ ճէնքսէ գազան-տըղը եարալարըն իւզէրինէ զօտուղունտա՝ անիտէ չիֆա պուլտու* ։ Հէմ տախի օրատա էքմէք եէմէյէ, վէ՝ պիր ազ էվվէլ քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան շիշէտէն իչմէյէ օթուրտու. վէ պէտէնինէ գուվվէթ պուլտուղտան սօնկրա՝ եօլա րէվան օլտու, գըլըճընը տախի չէքմիշ էլինտէ հազըր թութարագ† . զիրա՝ իհթիմալ տըր եա-

*Շէյթան իլէ ճէնքլէշտիքլէրիմիզտէ հէր նէ եարա ա-լըր գազանըլ էթսէք՝ գայյա աէյիլ տիր, զիրա Ցիսուս օնլարըն ճէմիսինէ չիֆա վէրիր ։ Լաքին օլ շէրիր զաթ իլէ ճէնքլէշմէմիզտէն օլմայըպ՝ իլլա օնսուն իլէ պիրլէշմէմիզտէն ալտըղըմըզ եարալարա քի՞մ չիֆա վէրէճէք տիր ։

†Շէյթան իլէ կիւրէշմէք՝ Քրիսթիանլարը եօրուպ քէնտի գըլըճլարընըն գըյմէթինի պիլտիրիր օնլարա, չէյլէ քի՝ օնլար Րուհուն գըլըճընը, եանի Ալլահըն քէլամընը էլլէրինտէ թութարագ կիտէլէր ։

գընտա պիր սայր ախըշման վար, տէտի: Այաքին պու տէրէնին սօնունտա գատար Ապողղինեան մատասա արթըք պիր ախըշմանլըղը պաաթ կէլմէտի:

Իմտի պու տէրէնին սօնունտաա պիր պաշգա տէրէ տախի վար ըտը, Եօլիւմ Քեօլկեսի տէրեսի* իսմինտէ, կէ Քրիսթիան համալ էլ իճապ օնտան կէչմէլի իտի, զիրա Յեմանի չէհրին, եօլու թա օնուն օրթասընտան ախըշէր իտի: Պու տէրէ փէք մախֆի պիր մահալ իտի: Եէրէմիա փէյղամպէր օնու չէօյլէ թարիֆ էտէր· "Զէօլտէ՝ պէ եապան կէ չուգուր եէրտէ՝ ըսսըզ կէ եօլիւմ քեօլկէսի օլան եէրտէ . . . , օլ եէրտէ քի օնտան" Քրիսթիաննատան մաատաա սընտան կէչմէտի, կէ օնտա ատէմ սաքին օլմատը"†: Երեմ. Բ. 6:

Իմտի Քրիսթիան պուլտուղու Ապողղիան իլէ Ճէնքլէշմէսինտէն զիյատէ սըգընթըլը կէօրտի, նիճէ քի շու ատի իւզ զիքըր չէյլէրտէն անլաշըլաճագ տըր:

Ընտէն պիւյիւմտա կէօրտիւմ քի Քրիսթիան

---

*Եօլիւմ Քեօլկեսի տէրէսինին մանասը, ճանըն գարարըրղ կէմշէմէսինի կէօսթէրիր:

†Այահըն քէնտի եէւզինի էօրթմէսի՝ քիւֆթիլանըն եէւրէյինէ եօլլէ աճը տըր քի, պաշգա նէշ պիր քիմսէ անլայամազ:

Իշխում Վհեօլկեսփինին քննարլարընա նեթիչա-
յինան՝ իքի ատէմ, նանի էյի տիյարըն հագ-
գըմնա քէօթիւ խապեր կէթիրէնլէրին եվլատլա-
րը (Թուղթ Ժ Գ. 32.) գարշըսըննա չըգարլար, վէ
պուռնլար թալէլ աճէլէ կերի կիտէյօրլար ըտը*:
Քրիստիան իսէ օնլարա շէօյլէ սէօյլէտի:

Քրիս. Նէ՞րէյէ ուղուրլար:

Ոտեմչեր. Օնլար տախի, կերի, կերի, վէ է-
յէր էօմիւր եա բաշաթլըգ գըյմէթինի պիլիր
իսէն, սէնին տախի էօյլէ էթմէնի իսթէրիզ՝ տէ-
տիլէր:

Քրիս. Նէյէ՞, նէ՞ վար քի, տէտի Քրիս-
թիան:

Ոտեմչեր. Նէ վա՞ր. պիզ պու սէնին կիթտի-
յին եօլա կիտէյօր ըտըք, վէ կիտէ պիլտիյի-
միզ գատար կիթտիք, վէ հաղիգաթ՝ հէման կե-
րի տէօնէպիլէճէք գարարընը կէչմիշ իտիք.
զիրա էյէր պիր ազ տահա իլէրի կիթմիշ օլսա

---

*Նըքսէրի էօյլէ քիմսէլէրէ բաաթ կէլիրիզ քի՝ կիւ-
նահըն քէօթիւլիւյիւնիւ տույմազտան, հագգ իմանլարը օլ-
մազտան, սահիհ իւմիտլէրի վէ Քրիստոսուն իւզէրինէ
պինտիրմէ մուհապպէթլէրի օլմազտան եօլա չըգարլար:
Գունլար քէնտի իմանլարընտան տէօնէճէքլէրի մուխըլ-
լու, Քրիստոսուն փատիշահլըգըննա կիտիլէճէք եօլուն
հագգընա տախի քէօթիւ խապեր կէթիրիճիլէր օլուր-
լար:

իտիք, չիւնքի պուրատա պուլունմագ պու խա-
տէրի սանա վէրէմէյէճէք իտիք, տէտիլէր:

Փրէս. Լաքին նէ՞ շէյէ րասթ կէլտինիզ, տէ-
տի Կրիսթիան:

Ճէվապ. Նէ՞ մի. Հէման Էօլիւմ Կէօլկէսի
տէրէսինէ կիրէճէք իտիք, լաքին պախթըմըզտան
էօնիւմիւզէ պագըպ՝ տահա իչինէ կիրմէզտէն էօ-
նիւմիւզտէ օլան Թէհլիքէյի կէօրտիւք: Սաղմ.
ԽԴ. 19: ՃԷ. 19:

Փրէն. Լաքին նէ՞ կէօրտիւնիւզ, տէտի Կր-
րիսթիան:

Ճէվապ. Կէօրմէ՞ք. նէ՞ կէօրէճէյիզ. իշթէ
տէրէյի կէօրտիւք, քի զիֆիրի գարանլըգ տըր.
հէմ տախի օրատա չուգուրուն զէպանիլէրինի,
մապուտիլէրինի վէ աժտէրհալարընը կէօրտիւք.
պունտան մաատա օլ տէրէտէ էօյլէ պիր տուր-
մագ հավլամագ վէ ինլէմէք սէսի իշիթտիք քի,
կէօյա աղըր սըգընթըտա վէ զէնճիրտէ պաղլը
օթուրմուշ՝ Թարիֆ օլունմագ սէֆիլլիքտէ օլան
պիր խալգըն սէսի կիպի. վէ ատէմին ճէսարէ-
թինի քէսէն իզթիրապըն պուլութլարը՝ օլ տէ-
րէնին Թա իւսթիւնտէ տիր. Էօլիւմ տախի
գանատլարընը տաիմա օնուն իւզէրինէ էօրթ-
միւշ տիր: ‘Նիհայէթ՝ նէթիճէսիզ գարմագա-
րըշ պիր եէր օլուպ հէր կէօնա գօրգուլու տըր:
Յոբ. Գ. 5: Ժ. 22:

Քրիս • Շունտէն վերխթեան , Պէն հէփ պու տէ-տիքլէրինիզտէն՝ եինէ արզու էտէճէք մահալտէ կիտէճէյիմ եօլ պու օլմասընտան պաշգա պիր չէյ անլամամ : Սաղմ • ԽԴ • 18 • 19 : Եշայ • Ը • 6 :

Շուհիտ • Սէնին եօլուն • օլսուն , պիզ քէն-տիմիզ իչիւն • եօլու թութմայաճաղըզ :

Պէօյլէճէ պիրիպիրլէրինտէն այրըլըբ՝ Քրիս-թիեան քէնտի եօլունա կիտէր իտի , մէ գըլը-ճը տախի հալա չէքմիշ էլինտէ հազըր ըտը , զի-րա օլմայա քի պիր տուշմանը րաստ կէլսին տէ-յիւ գօրգար ըտը :

Ընտէն իւյանտա կէօրտիւմ քի պու տէրէ-նին սաղ թարաֆընտա պօյատան պօյա շայէթ տէրին պիր խանտէք վար ըտը • պու՝ օլ խան-տէք տիր քի , հէր եանտան քէօր քէօրիւ օրայա գըլաղուզլայըբ՝ իքիսի տէ օրատա չօգ սէֆիլ-լիք իլէ թէլէֆ օլմուշլարտըր : Եինէ , սօլ թա-րաֆընտա տախի փէք թէհլիքէլի պիր պաթագ վար ըտը , էօյլէ պիր պաթագ քի՝ էյէր օրայա պիր էյի ատէմ տախի տիւշէ՝ այագլարընը գօ-մագ իչիւն պիր զէմին պուլամազ • Դաւիթ փա-տիշահ պիր քէրրէ օլ պաթագլա տիւշտիւ տէ , է-յէր Գուտրէթի օլանտան օնու տըշարը չէքմէզ իտի*

---

*Սաղ թարաֆտաքի խանտէքին մանասը՝ սախթէ զիւ-լիւմլէր եախօտ իչէրքի քէօթիւլիւքլէր տիր քի , քէօր՝ եանի րուհանի հատըրգաթլարը կէօրմէյէն ՚քիմսէ՝ քէօ-

չիպուհէսից օրսատա պաթածնդըպը ։ Մայ. կբ. 14։

Գուրանըն կեչէճէք եօլու տախի ղայէթ սար ըտը , օլ սէպէպտէն Քրիսթիան զիյատէսինճէ սըգընթըլը կիրսի ։ Օնըն դարանլըգտա* պիր Թարաֆտաքի խանտաքտան սագընմալըտըր՝ օ պիր Թարաֆտաքի չամուրա տիւշմէք Թէհլիքէսինտէ իտի, զի էյէր չամուրտան գաչմանըն արգասընտան օլսայըտը, փէք պէօյիւք տիգգաթ լազըմ ըտը քի՝ խանտաքյէ տիւշմէսին ։ Գէօյլէճէ օ իլէրի կիթ-տիկինտէ իշիտիր իտիմ քի՝ պուրատա անըը ա-ճը տախ չէքէր իտի ․ զիրա մէզքիւր Թէհլիքէտէն մատատա՝ պու եօլ էօյլէ դարանլըգ ըտը քի , էքսէրի ատըմըընը ալմադ իչիւն այադընը գալ-տըրտըգընտա , օ պիրինի նէրէյէ զի նէ իւզէ-րինէ գօյաճագընը պիլմէզ իտի† ։

րիւ , եանի թուհամինճէ տալա ըշըգլանմամըշ պիր քիմ-սէյի օրայա գըլաւուզուղլար ։ Սօլ Թարաֆտաքի պաթագ-իսէ՝ տըշարըտան օլան կիւնահլարա զի քէօթիւլիւքլէրէ Թէշպիհ տիր , զի օրայա չօգլար տիւշէրլէր ։ Իքինի ան-եօլճուլարա պիրիպիրլէրի գատար գադաըը տըը ․ լաքին Բապպ քէնտի ազիզլէրինին այագլարընը հըֆզ էտէճէք տիր ։

*Նազիք զամիր՝ քէօթիւ ամէլլէրտէն գօրգուտուլու մը-սիլըւ , պօզուգ էֆքեարտան տախի գօրգար ։ Էյէր պիր քիմսէ գարանլըգտա կէզէր իսէ տախի , պու քէյֆի-յէթ ճանըըն պիզարաղ օլտուգուանու աշիքեար էտէր ։

†Պուրատա շու սիւալ օլունա պիլիր քի , նիչիւն Բապպ քէնտի էվլատլարընը պէօյլէ գարանլըգտա եիւրիւմէյէ

Պու աներէնին հալը հօլունտա պանա էօյլէ կէլիր քի ճէհէննէմին աղզը օրատա տըր, հէմ թա խօլուն պիթիշիյինտէ: Խանի Քրիսթիան՝ Նէ՞ էտէճէյիմ տէյիւ տիւշիւնմէյէ պաշլատը: Ըլէվ իլէ տիւման տախի հարըլ հարըլ գըվըլ-ճըմլար վէ հիյպէթլու սէսլէր իլէ էօյլէ զանի տըշարը ֆըրլար ըտը քի, պունլար՝ Քրիսթիա-նըն գըլըճընտան Ըպօղղիօն կիպի գայտա էթմէզ չէյլէր օլտուգլարընտան, Քրիսթիան՝ գըլըճընը գընընա գօյուպ պաշգա պիր սիլահ, եանի Հէփ-տուա տէնիլէնի էլինէ ալմաղա մէճպուր օլտու: Եփես. Զ. 18: Պէօյլէճէ իշիթտիմ քի չէօյլէ պաղըրտը, Ըմա՛ն եա՛ Րապպ՝ ճանըմը գուր-թար: Սաղմ. ճ.Ժ.Զ. 4: Պէօյլէճէ քէնտիսի էփ էյի խօլ իլէրլէնտի իսէ տէ՝ եինէ ալէվլէր քէն-տիսինէ եէթիշիր իտի. հէմ տախի փէք սէֆիլ սէսլէր վէ էօթէ պէրի սէյիրթմէք սէսլէրի տու-յար ըտը, չէօյլէ քի պազը՝ եա փարէ փարչէ օլաճագ, եախօտ սօգագլարտա չամուր կիպի չիղնանաճագ տըր կիպի կէլիր իտի քէնտիսի-նէ: Պու հէյպէթլու չէյլէրի կէօրիւպ վէ օլ գօրգուլու սէսլէրի իշիտէրէք էփէյի միլ եէր

պըրագըր: Քէնտի իզզէթի իչիւն. պու չէյ՝ օնլարըն քէնտի իւզէրինէ օլան իմանլարընը սընայըպ, օնլարը՝ քէնտիսինէ տուա էթտիրիր. լաքին քէնտի մուհապ-պէթի օնլարըն իւսթիւնտէն էքսիլմէզ:

կիթտիքտէն սօնկրա, քէնտիսինէ էօյլէ կէլ-
տի քի՝ պիր թագըմ չէյթան քէնտիսինէ
տօղրու կէլիյօրլար ըտը, վէ օրատա տուրուպ՝
Աճապ նէ էթմէք էյի տիր տէյիւ տիւշիւնմէյէ
պաշլատը։ Պազը՝ ազ պուչուգ տիւշիւնիւր ի-
տի քի կէրի տէօնսիւն, վէ նինէ տիւշիւնիւր ի-
տի քի պէլքի տէրէնին եարը եօլունու ալմըշ
տըր տէյիւ։ Պունտան ազտէմ նէչէ թէհլի-
քէլէրէ տէ ղալիպ կէլմիշ օլտուղունու խաթ-
ըրնա կէթիրիպ տիւշիւնտիւ քի՝ կէրի տէօնմէնին
թէհլիքէսի իլէրի կիթմէնինքինտէն զի՛յատէ օլա
պիլիր։ Պէօյլէճէ գարար գըլտը քի իլէրիյէ կի-
տէ, ֆագաթ չէյթանլար կիթտիքճէ եագլաշը-
յօրլար կիպի կէլիր իտի քէնտիսինէ։ Եաքին հէ-
մէն քէնտիսինէ եագլաշմըշ կիպի օլտուգլարըն-
տա՝ ղայէթ նիւքսէք պիր սէս իլէ, Պէն Ռապ-
պըն գուվվէթի իլէ կիտէճէյիմ՝ տէյիւ պա-
ղըրտըղը կիպի, օնլար կէրիլէյիպ արթըգ եագ-
լաշմատըլար։

Պիր հալ տահա վար տըր քի՝ օնու տախի զիքր
էթմէզտէն կէչմէյէճէյիմ։ Տիգգաթ էթտիմ
քի՝ սէֆիլ Քրիսթիան քէնտի իզթիրապընտան
քէնտի սէսինի տախի թանըմազ ըտը, վէ պունուն
պէօյլէ օլտուղունու չու քէյֆիյէթտէն ան-
լատըմ։ Քէնտիսի հէման եանան չուգուրուն

Քրիստիան՝ «Էօլիւմ քեօլկեսինի սապահա տէօնտէրտի» տէտի։ Ամով. Ե. 8։

Իմտի սապահ օլտուղունտա՝ Քրիստիան արգասընա պագտը, լաքին կէրի տէօնմէք արզուսու իլէ տէյիլ՝ իլլա կէչտիկի թէհլիքէլէրի սապահ ըշըղը իլէ կեօրսիւն տէյիւ։ Պէօյլէճէ պիր թարաֆտաքի խանտէյի վէ օ պիր թարաֆտաքի պաթաղը պիր էյիճէ կեօրտիւ, վէ օնլարըն իքիսինին օրթասընտա օլան կիտէճէք եօլուն նասըլ տար օլտուղունու տախի կեօրտիւ։ Հէմ չիմտի չուքուրուն զէպանիլէրինի, մապուտիլէրինի վէ աժտէրհայարընը տախի կեօրտիւ, լաքին չօգ ուղագտան կեօրտիւ օնլարը. զիրա կիւնէշ տօղտուգտան սօնկրա՝ օնլար եագըն կէլմէզլէր. լաքին օ՝ օնլարը շու եօզըլմըշ օլտուղու թարզ իւզրէ կեօրէ պիլիր իտի քի՝ «Գարանլըգտա օլան տէրին շէյլէրի աշիքեար էտէր, վէ էօլիւմ քեօլկեսինի այտընլըղա չըգարըր», տէր։ Յոբ. ԺԲ. 22։

Իմտի Քրիստիան պու մախֆի եօլուն ճէմի թէհլիքէլէրինտէն գուրթուլմուշ օլտուղունտա՝ եիւրէյի փէք իֆթիխար էթտի, վէ պու թէհլիքէլէրտէն՝ էվվէլա հէր նէ գատար չօգ գօրգտու իսէ տէ, շիմտի օնլարը զիյատէ աշիքեար կեօրէ պիլիր իտի, զիրա կիւնիւն ըշըղը նլարը օնուն կեօզիւնիւն էօնիւնէ կէթիրտի

Պու արալըգ կիւնէշ տօղայօր ըտը, վէ պու շէյ տախի Քրիսթիանա պիր պաշգա ինայէթ իտի. զիրա տիգգաթ էթմէլիտիր քի՝ Էօլիւմ Քէօլկէսինին իլք փայը հէր նէ գատար թէհլիքէլի իտի իսէ, տահա սէնք կիտէճէք օլտուղու իքինճի փայը՝ միւմքինի մէրթէպէ օնտան զիյատէ թէհլիքէլի իտի, չիւն պու տուրտուղու եէրինտէն թա տէրէնինին սօնունա գատար, եօլ՝ պիր թարաֆտան էօյլէ տուզագլար, գափանլար, չարխլար, վէ աղլար իլէ, վէ օ պիր թարաֆտան տախի էօյլէ չուգուրլար, եարլար, տէրին տէլիկլէր, թէփէ թագլա կելէճէք եէրլէր վար ըտը քի, էյէր եօլուն իլք փայընը կէչտիյինտէ օլտուղու կիպի՝ շիմտի տախի գարանլըգ օլսայըտը, պին ճանը տախի օլսա՝ հէփիսի տէ չըգար ըտը. լաքին՝ նասըլ քի տէտիմ իսէ, շիմտի արթըգ կիւնէշ տօղայօր ըտը: Օլ վագըթ օ շէօյլէ տէտի "Պաշըմ իւզէրինտէ օնուն չըրաղըսը ըշըգ վէրիր, պէն գարանլըգտա օնուն ըշըղը իլէ կէզէր իմ": Յօպ. ԻԹ. 3:

Պու ըշըգ իլէ՝ նիհայէթ տէրէնին սօնունա եէթիշտի: Շիմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ տէրէնին ուճունտա՝ գան, քէմիքլէր, քիւլ վէ էզիլմիշ ինսան ճէսէտլէրի, եանի պունտան էվվէլ օ եօլտան կէչէն եօլճուլարըն ճէսէտլէրի

վար ըտը, մէ պէն՝ պունուն սէպէպի նէ օլա տէ-յիւ տիւշիւնիւր իքէն, պիր աղ իլէրիտէ պիր մաղարա կէօրտիւմ քի՝ էսքի զէմանտա օնուն ի-չինտէ իքի գահրէման օթուրուր ըտը, հանի փա-փա իլէ փութփէրէսթ, վէ օլ տաէմլէր քի օն-լարըն քէմիկի, դամը, քիւլիւ վէ սայր չէյլէրի օրատա տուրուրտու ըտը, պունլարըն դուվվէթի վէ զուլմի իլէ խըրյանէթճէ եօլտուրուլմուշլէր տիր։ Լաքին Քրիսթիան պու եօլտան չօգ թէհ-լիքէ կէօրմէյէրէք կէչտի, վէ պու չէյլէ պէն պիր աղ շաշտըմ․ լաքին օնտան պէրի եօլրէնտիմ քի, փութփէրէսթ՝ էփ էյի վագթտան պէրի եօլմուշ տիր․ օպիրի տախի՝ վագդա էլ ան սաղ իսէ տէ, իխթիյարլըղը՝ վէ կէնճլիյինտէ պաշըննա կէլտիյի մարիֆէթլու հիւճիւմլէրի սէ-պէպինտէն՝ օյնագլարը եօյլէ տուտմաղ վէ օյ-նամաղ օլմուշ տըր քի, մաղարանըն ընը ղափու-սունտա օթուրուպ կեչէն եոլճուլարա տիշլէրի ղըճըրտաթմաք վէ օնլարըն հանըննա վարամատը-ղը իչին թըրնագլարընը ըսըրմագտան պաշգա պիր աղ չէյ էտէպիլիր։

Պէօյլէճէ կէօրտիւմ քի՝ Քրիսթիան եօլունա կիթտի, լաքին մաղարանըն ղափուսունտա օ-թուրան իխթիյարը կէօրտիւյիւնտէ՝ նէ տիւշիւ-նէճէյինի պիլմէզ իտի․ մատէմ քի օ հէր նէ դա-տար քէնտի հանըննա կէլէմէզ իտի իսէ տէ՝ օ-

[illegible]

[illegible]

[illegible] յանկերպիր : [illegible]

Նուն իլէ սէօհպէթ էտէրէք, Սիզաւէն պիր գաւէ տահա կանմայընճա՝ ագըլընըզ պաշընըզա կէլմէյէճէք տիր՝ տէտի. Լաքին պու՝ սիւքիւթ էտիպ չէհրէսինի պօզմայարագ կէչտի, մէ հիչ պիր զարար կէօրմէտի։ Օլ վագըթ Քրիսթիան չէօյլէ օգուտու. —

Աճայիպ տիւնեա, պաշըգա նէ՛ տէյիմ,
Քի հըրֆըլ օլունմուշ հէր նէ քատըթ կէլտիմ,
Միւպարէք օլսուն օլ Ջաթըն էլի,
Քի ճիւմլէ տէրտասէն պէնի հըրֆըլ էթտի։
Գազալար, Շէյթան, Ճէհէննէմ, կիւնահ,
Ցէրէտէ տօրտը, գարանլըգ կիւմիւահ.
Հէմ տուտուզ, չուգուր, գափան մէ տաղլար,
Պէն կիրտի հէչլին եօլունու պաղլար,
Քի Թուշթուշ, տափըղ ալըրլար ճանըմ,
Լաքին Թան կիւյտին Ցիսուս՝ քի սապըմ։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԶԻԼ

ԻՄՏԻ Քրիսթիան եօլունտա կիթմէքտէ իքէն պիր խուքուքէրէք նէրէ նէթիճէսի․ պու խուքուքէ նէր՝ մախսուս խաֆըլմըշ րում գի եօլճուլար օրտատան էգսիք օլանը կէօրսիւնլէր*։ Քրիս-

*Այսահ քէնար խալգընը գայըրըր․ մըլարըն եօլու թիւ-թիւնմաէ օէյը վէ Թէսէլլի իչին քէնար Քէլամը մէ վաղըրը իլէ պիր չօգ ուֆագ ուֆագ Թէփէլէր Ճամի-մէշ տըր քի՝ մըլար չոգ օլուպ եյլէնիրէք եման ասըլին պաշ-օրընլար։

թիան տախի օրայա չըգարագ՝ եօնէ տօղրու պագըպ էօնտէ Միւմինի կէօրտիւ քի եօլունտա կիտէյօր ըտը։ Ու վագըթ Քրիսթիան սէս իլէ չաղըրըպ՝ Նա՜չօ, պանա պագ, տուր տա ար-գատաշ օլայըմ՝ տէտի։ Միւմին պու սէսէ ար-տընա պագմատը*, վէ Քրիսթիան եինէ պաղը-րըպ․ Տուր, տուր քի սանա եէթիշէյիմ՝ տէ-տի։ Լաքին Միւմին ճէվապ վէրիպ, Խայըր, պէն էօմրիւմ իչիւն կիւրէշէյօրըմ, գանըմը արա-յան տախի արտըմտա տըր, տէտի։

Քրիսթիան պու շէյտէն պիր ազ ըլընարագ պիւթիւն գուվվէթինի թօփլատը՝ վէ չապու-ճագ Միւմինէ եէթիշիպ՝ հէմ տախի օնու կէչտի, պէօյլէճէ սօնկրագի՝ էվվէլքի օլտու։ Ու վա-գըթ Քրիսթիան մաղրուրլուղ իլէ կիւլիւմսիւ-լէտի, զիրա գարտաշընտան կէչմիշ իտի․ լա-քին ատըմլարընա էյի տիգգաթ էթմէտիյինտէն՝ եըգըլըվէրիպ տիւշտիւ, վէ Միւմին եէթիշիպ իմտատ էթմէյինճէ գալգամատը†։

*Ֆիլիպէսիլէրէ [illegible] լուպ տիգգաթ էթմէլիյիզ. Չօգլարը եօլէ վարտի օլտու-գի, էյի եօլճուլարը արգատաշ օլաճագլարը նէրինէ՝ գա-րարըը մուհալիֆլէրէ ուեուլիւք էթտիլէր.

†Այըրըլըգտան կէչտիկ տէյի մուլահազա էթտիյի-միզտէ՝ րուհանի քիպրիյէթ սահիհէն քէնտի մէյլին պա-շընը գալտըրըր. Ու վագըթ թէհլիքէ եագըն, վէ պիզի

Ընտէն ըիսյամմաա կեօրտիւմ քի՝ պունլար փէք մուհապպէթ իլէ պէրապէր կիտէրլէք, քէնտի եօլճուլուգլարընտաա պաշլարընա կէլտիկի չէյլէրին իւզէրինէ թաթլը սեօհպէթլէր էտէրլէր իմիշ, վէ Քրիստիան չէօյլէ պաշլատը:

Քրիս. Պէնիմ իզզէթլու վէ մուհապպէթլու գարընտաշըմ Ամուրին, սանա նէթիշտիյիմէ չօգ իֆթիխար էտէրիմ, հէմ շագ ըմ քի՝ Ըլլահ թապիաթլարըմըզը էօյլէ եարըշտըրըմըշ տըր քի՝* պու սէֆարը եօլտաա պիրպիրիմիզ իլէ արգատաշլըգ էտէպիլիրիզ.

Ամ-ին. Պէն՝ սէվկիլիւ տօսթում, թա պիզիմ մէմլէքէթիմիզտէն սէնին իլէ արգատաշ օլմագ էֆքեարընտա ըտըմ, ֆագաթ սէն պէնտէն էվվէլ եօլա չըգտըղընտան՝ պու գատար եօլու եալընըզ կէլմէյէ մէճպուր օլտուն:

Քրիս. Պէն եօլա չըգտըղտան սօնրա սիզ

ալչագ կէօնիւլլիւ էթմէք իչիւն տիւշմէք՝ հազըր տըր: Օլ կէչտիքէ մէյլիւ զանն էթտիյիմիզ քիմսէնին խաթըրընա մուհթաճ օլուրուզ:

*Կէօյիւն եօլունտա իքի քիշի քէնտի սէֆիլ կիւնահքեարլար օլմալարը, վէ Քրիստոսուն գատիր պիր Գուրթարըճը օլմասը, վէ քէնտիլէրին իքիսի տէ եալընըզ օնտան խէլաս վէ էպէտի հայաթ պուլմագա իւմիտ էտէպիլիրլէր օլտուգլարը իւզէրինէ իթթիֆագ էթմէյինճէ, պէրապէր եիւրիւյէմէզլէր:

տահա նէ՞ գատար վագըթ Խօրասանըն չէհրին-տէ գալըպ ·սօնկրա եօլա չըգալընըզ :

Մէ-քի · Օ գատար քի արթըգ տուրամամազ օլտում* · զիրա սէն չէհրտէն չըգար չըգմազ, Շէհրիմիզ ազ վագըթտան կէօքտէն էնմիշ ա-թէշ իլէ եանըպ խարապ օլաճագ·տէյիւ պիր սէօզ վարըտը :

Վէյէ · Նէ՞ տէրսին , գօնշուլարըն պէօյլէ տէրլէ՞ր մի իտի :

Մէ-քի · Էվվէթ , պիր չօգ զէման հէր քէսին աղզընտա իտի :

Վէյէ · Օլ թէհլիքէտէն գաչմագ իչիւն սէն-տէն պաշգա հիչ քիմսէ չը՞գմատը մը օնտան

Մէ-քի · Հէր նէ գատար , նասըլ քի տէտիմ իսէ , օլ չէյին իւզէրինէ օ գատար սէօյլէշիրլէր իտի իսէ տէ, հինէ զանն էթմէմ քի սահիհճան ինա-նըրլար ըտը · զիրա տէօհշէթին փէք սըճագ վագ-

---

*Հէր պիր տիյանէթ եօլունտա կէզմէյէ պաշլայան եօլճուլյա պէզդէ օլուր : Քէնտի հալի վէ թէհլիքէսի իւ-զէրինէ Ալլահտան օլան օլ զամիրին գուվվէթլի թազիր-լէրի՝ քէնտիսինի կէլէճէք զաղտադան գաչմագա մէճպուր էտէրլէր : Ինսան քէնտի իրատէյի ճիւզիյէսի իլէ տէ-յիլ իլլա Քրիստոսուն գուվվէթի իլէ հէր իւսթիւնտէ հազանճը վէ զաֆէր օլուր : Իմտի էյ քրիսթիան , սէ-նին Սիոնա տօղրու եօլա չըգմանըն ճէմի իզզէթինի Քրիս-տոսա վէ օնուն ճաղա լութֆունա թագտիմ էյլէ :

Թըմտա իշխեթաիմ. քի՝ պարզըլարը սէնին հազըր-նա, մէ քէնտիլէրին Թեամիյե եթաիքըլէրի մի-տիլըու, սէնին իւմիտ քեսիք եօլճուլուղունուն հազըրնա զէնկըլէնէրէքսեօհպեթ էտէրլէր իտի: Լաքին պէն իհմալըմ հէմ հալա ինանըրըմ քի պիզիմ շէհրիմիզին սօնու՝ եօզարըլաան էնէն ա-Թէշ մէ քիւզիւլըր. իլէ կէլէճէք տիր. Օնուն ի-չիւն պէն քէնտի պաշըմը ալըըմ գաչըըմ:

Փրեւ. Իլզամը գօլայ գօնշումուզուն հազը-րըմա հիչ պիր սէօզ իշիթմէտին մի:

Մէ-մի. Լամէքի, Փէրիսթիան, իշիթտիմ քի Պոլսի իւմիտ պարթուղըմա գազար սէնին իլէ կէլիպ, պազըրաքըն սէսէյինտէ պազարըգ՝ օրայա ախշամէւշ իսէ սէ, եզիլէ օղլաուլըն պիլինմէսի-նի քէնտիսի իսթէմէզ իտի. Լաքին օլ թարզ պիր չամուր իլէ աիպլանսը մուլքէմմէ օղլուշ օլմասընտա պէնիմ հիչ շիւպհէմ եօգ տըր:

Փրեւ. Գօնշուլար նէ՞ տէտիլէր օնա:

Մէ-մի. Դէրի տէօնէլի պէրի հէր Ճինս խալք արասընտա զէմզէլէնիլիյօր. պազըլար տա օնու րէզիլ էտիպ աշաղա մուրթուլար. մէ օնա հէ-նուզ պիր իշ մէրէն օլմայօր: Շիմտի՝ շէհրտէն հիչ չըգմամըշ օլաուղա մագըլթաան եէտի գաթ պէթէր տիր:

Փրեւ: Լաքին նէյէ՞ պու գատար օնա գարշը

օլմօլը տըրըլայ, մատէմ քի օնուն թէրբ էթ-
տիյի հօլու քէնտիլէրի տէ աշաղա վուրուլըյար ։

Աշ.-դն. Եշէրին տիպինէ կէչսին, տէօնմէ տիր, իգրար էթտիյի շէյտէ էմին տուրմատը՝ տէրլէր ։ Պաւլա կէլիր քի Ալլահ քէնտի տիւշմանլարընը տախի՝ օնուն հօլու թէրբ էթմիշ օլտուղու իչչինտ օնու զէմզլէնմէյէ վէ օնու մէսէլ էթմէյէ գայլտըրմըշ տըր ։ Եզեկ. ԺԹ. 18, 19 ։

Վրդ. Ձէն օնտան հաղանմաղտան էվվէլ հիչ օնուն իլէ սէօյլէշմէտին մի ։

Աշ.-դն. Պիր տէֆա սօզ անգամա օնա բաղթ կէլտիմ, լաքին քէնտիսի խթտիյինտէն ութանմըշ պիր քիմսէ կիպի ուտանըլըյորտու էօթէյէ պիւզիւլտի, պէն տէ օնա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ* ։

Վրդ. Իշիտէնտիմ պէն հէնի հօլա հաղարըղմտա՝ օ տէմէմէնտէն իսմիտիմ վար իտի, լաքին շիմտի գօրգարըմ քի չէհրին խարաբ օլտուղունտան՝ օ տախի հէլաք օլմասա տըր ։ Օնըն օնա վարտի օլան՝ թըրպաղը չու սահիպ տար իլ մէսէլ կիպի տիր քի՝ չէկլէ տէր . Վրէօփլէ քէնտի զուսուն-

---

*Քրիստոսուն իմանընտան տէօնէնլէրին ևիւրէյի թէքրիլէն զաթըլտընըզ՝ զամիրլէրի պիւթիւն պիւթիւնէ քէօրլէնմէյինճէ, Յոլար Քրիստոսուն շէյթանլէրինին եիւզիւնէ աշիքեար պագամըղլար, զիրա Ֆիքիրլէրի տաքմա բաշլաթըրզը իչինտէ տիր ։

թուսուսունա ակօնարէ․ հէմ՝ ակըշը ասօնկաւը՝ նայ-գամիպագըգասան ասօնկըն չամուրա եուվարլանմաղա։
Բ․ Պետ․ Բ․ 22։

Միհրան․ Պէնիմ ատէ գօրդուղում օ տըր, լաքին օլամազ չէյի քիմ սէն եափաճաքսըն։

Վէրթ․ Նէյ էֆէնտիմ Միհրան, աճապ Վէրթի-թիմուն, օնուն պըրաղտըղըմ սա՝ հէմէն պիրտէն մու-թալիքը օլան չէյլէր խուղէրինէ սէօյլէմէլիմ։ Ըլմինի սէօյլէ պաղըրըլամ՝ խօլայ կէլիր իքէն նէ՞ չէյլէրէ րաղպէթ կէլմէյին, մէրա պիրիր իմ քի՝ պիր դաղ չէյէ րաղպէթ կէլմէսի ալը, խօշ իսէ աճա-յիպ պիր չէյ աշղըլմաըն․

Միհրան․ Պէնի պաշդալագչըտան գուրթուլամամ, լաքին էօյլէ կէօրիւնիւր քի նէն ախըշմաշդըղըմ օ-րաքա, մէ օլ թէհլիքէյի սամալուշաղարաղ դա-փալըյա նէթիճէլիմ, նասըլքի Պաւլոսէ խալիսանէ պիր քիմսէյէ րահաթ կէլմիմ քի՝ օնուն պանա զարարը տօգանմաղը իհթիմալ ըոզ*։

---

*Միհրան՝ քէնտի խոյատչըզըն ախուշաուլուն գաթի խալիսա պահթոպըլնասան հէր նէ գատար գուրթուլամաս խուէ ատէ, լաքին ճիմանի չէհվէթլէր քէնտիսինի սոքթողլար․ պունլարտան պաշգա հէման պիր չէյ խօշ տըր քի պունլար-տան դիյատէ ճանը թէհլիքէյէ դօյուպ զամիրէ սըզըլը-թը վէրսին մէ անուն ալըթ էթմէսի պունլարտան կիւճ ըլուն․ Ցուշման կիւնահքարլարտան հէր պիրինին քէնտի մէյլլէրինէ թաթպըղը նէմ գօր տուզաղըտ․ սաֆ-ֆալըյա խումարպազլըքը կէթիրիր, խասըլըէ պէօյլէ դա

Վրդ. Օնուն առաչլըղընըն էյի գաչմըը սըն : Յօվսէփ օնտան չօգ սըգընթը չէքտի , լաքին սէնին էթտիյին կիպի՝ օ տախի օնտան գաչմատը. Փագաթ աղ գալպը Էօմրիւ իւսթէ կի-ալէճէյիտի : Ծննդ. ԼԹ. 11—13 : Լաքին օ նէ՞ էթտի սանա :

Աշ-դն. Իշյեր պիր չէյ պիլմէզտէն՝ հիչ ան-լայամազտըն քի օնտա նէ գանունըրտըճը պիր ալ-վըր սըր. պէնի հէր թարզ իլէ րագըպ էթմէք վէճու էտէրէք փէք սըրգըյա գօսսու պէնի քի՝ նօլու-մու չէվիրիպ օնուն իլէ կիտէյիմ* :

Վրդ. Լաքին սէնի պիր պաշաթ զամէտ իլէ րագըպ էթմէք վատընը էթմէտի նա՞ :

Աշ-դն. Պիլիրըմ քի՝ հէփ ճիւմանի վէ

զանձրա կէօսթէրիր . տըճմ վէ պիլկիճլէրէ մաղրուր-լուգ վէ էզիւնմէք կէթիրիր . Թէրպիյէսիզ քէնտիսի-նէ կիւվէնտիրիր . Թէնպէլ տախի ալ փարա էֆքեա-րը վէրիր քի՝ Քրիստոսուն տոստուղաթը իլէ քէնտիսի ղաթէն գուրթուլմուշ օլտուղու էծիլաէն՝ արթըգ քէն-տիսի խայր ամէլտէ պուլունմաղա մուհթած տէյիլ տիր :

*Ճիւմանի չէնհվէթլէր փէք գանսալըրըճը սէօզլէր էտիպ էյի շէյլէր վատ էտէրլէր : Քեաշքէ կէօզլիւմիւզիւ Րապ-պըս գալսըրըզ օնլարա գարշը գօմագ իչիւն քէնտիսին-տէն գուվվէթ տիլէյելիմ, վէ օնլարտան գաչմագ գուվ-վէթ քէսպ էթմէք իչիւն՝ օնուն կիւզէլ վասայըրըն պագալըմ :

Թէնէ միւթաալլիք շէյլէրտէ րազը էթմէք աէմէք խըթէրիմ։

Փրէն. Համմա օլսուն Ալլահաքի օնու սավուշտուրմուշտուն, Բատըլըն շաշաղ էթտիյի քիմսէ օնուն չուգուրունա տիւշէր։ Առաք. ԻԲ. 14։

Անմըն. Խայըր. պիլմէմ քի ածապ օնու թէքմիլէն սավուշտուրտում մը։*

Փրէն. Նէ՞չիւն. զանն էտէրիմ սէն օնուն տըզտաւլարընա րաղը օլմատըն։

Անմըն. Խայըր. քէնտիմի նափաքըլըղա վէրմէտիմ. զիրա կէօքտիւյիւմ պիր էսքի թահրիրաթ խաթըրըմա կէլտի քի՝ "Օնուն աղըմլարը ճէհէննէմէ էնիշըր" տէր։ Առաք. Ե. 5։ Պէօյլէճէ կէօզլէրիմի գափատըմ, զիրա օնուն կէօսթէրիշինտէն գափըլմազ իսթէմէտիմ։ Յոբ. ԼԱ. 1։ Օ տախի իւսթիւմէ կիւլտիւ՝ վէ պէն եօլումա կիթտիմ։

Փրէն. Կէլէր իքէն հիչ պաշգա պիր սըզընթըյա րասթ կէլմէտին մի։

Անմըն. Կիւճլիւք նամ թէփէնին ալթընա եէթիշտիյիմտէ՝ պիր փէք իխթիար ատէմէ րասթ

---

*Թէն՝ կիրլիճէ շէհվէթէ մէյիլլէնտիյինտէ, էյի զամիր թէէսսիւֆ էտէր։ Պու քէյֆիյէթ՝ Քրիստոսուն փաքլէյիճի գանընըն գըյմէթինի պըթըրըր, վէ ճան տախի ալչագ կէօնիւլլիւ օլուպ՝ քէնտի քէնտինտէն իկրահ էթմէք հալինէ կիրէր։

կեցանիմ . պղու պահեմ պենիմ նէ օլուպ նեբեյե կիտեճեք օլտուղումու սօրտու ։ Պէն տախի տէ-տիմ քի , Պէն պիք խօլճու օլուպ՝ Սէմավի շէհրե կիտեյօր ըմ ։ Ո վագըթ խիւթիար ա-տէմ պանա , Սէն պիր էյի ադամ պէնդէ-յօրսըն , սանա պիր խուճրէթ վէրէճէք օլուր ի-սէմ պէնիմ եանըմտա տուրմաղա բաղը օլո՞ւր մըսըն՝ տէտի ։ Պէն տախի ճանըն խաթրինի վէրէ-րէտէ միւթէմէքիւն օլտուղումու սօրտուղումտա , խամիմ Իլէ Ռըզամ տըր՝* վէ Ռըզասըրը չէհրին-տէ օթուրուրում՝ տէտի . Նէհ . Գ . 22 ։ Իշտէ նէ վէ վէրէճէյի խուճրէթ նէ օլտուղունու սօր-տուղումտա՞ Իշիմ չէք օնքա տըր , վէ խուճրէ-թիմ տէ շու տըր քի՝ սօնունտա պէնիմ վարիսիմ օլաճաղըն տէտի ։ Շանու տախի սօրտում քի՝ Նէ՛ թարզպիր էվլատլարըն վէ պաշգա նէ խըզ-մէթքեարլարըն վարտըր ։ Ո տախի պանա տէտի քի , Պէնիմ էվլատ օրունանըմ էն նէֆիս չէյլէրի իլէ պէսլէնիլիր , վէ պէնիմ խըզմէթքեարլարըմ իսէ , պէնիմ սօղուրտուղլարըմ տըր ։ Ընտէն՝ Գաշ էվլատըն վար տէյիւ սօրտուղումտա , Նշա-ըննըզ իւչ գըզըմ վար տըր՝ տէտի , եանի Թէ-նինմ Շէհվէթի , Նէօզլերին Շէհվէթի վէ Նօմրիւն

*Եանի Տիւնեա պատիշահըն , եախօտ իչինիզտէ օլան քեօթիւլիւք քի՝ թապիաթըմըզա գաթէն նաքաբլէտիր ։

Կորնթացւոց (Ա. Կոր. Ժ. 16). Վէ՛ երէր իմ-
թերութեան՝ ճշմարիտ իւէ [illegible] [illegible]՝ ասէ։
Ուրեմն Խօսրովիկ քի՝ ՙԱյե՞ [illegible] վարդթ երա-
նելոյն [illegible] [illegible] [illegible]. օ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]՝ Պետ սող օրհնութեան երա-
նելոյն [illegible]՝ [illegible]։

Վրդպ. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] իւէ նէ՞ [illegible] [illegible]։

Աշկ. Այ՞. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
քի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] քի՝ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] իւէ [illegible]"*։

Վրդպ. Այսպիսի նէ՞ [illegible]։

Աշկ. Օւ վարդթ [illegible] [illegible] քի՝
հէր՝ [illegible] [illegible] օ* օւ [illegible] [illegible] [illegible] օւ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]՝ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
քի [illegible] [illegible]՝ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]։ Օւ վարդթ.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]՝ [illegible] [illegible]։

պէնի Թահզիր էտիպ՝ Ըրզանտան եօյլէ պի-
րիսինի կեօնտէրէճէյիմ քի՝ սէնին եօլուն սէնին
ճանընա աճըք էթսին՝ տէտի ։ Պէօյլէճէ օնուն
եանընտան տէօնիւպ կիթմէքտէ օլտուղ, լաքին
տէօնէր տէօնմէզ, տույտում քի՝ օ՝ Թէնիրմանէն
Թուլթասու, վէ եօյլէ պիր սըչարաք պիրտանէն պի-
րէ չէքտի քի՝ պէնտէն պիր փարչա գօփարըփ
քէնտիսի իլէ կեօթիւրտիւ տէյիւ կէլտի պանա ։
Պու չէյ օլտուղունտան, «Նէ պիչարէ ատէմ»*
(Հռովմ. Է. 24) տէյիւ պաղըրըրըմ՝ Թէփէյէ
տօղրու եօլումա կիթտիմ ։

Իմտի եօգարըյա տօղրու եարը եօլու ալարագ-
տան՝ սօնրա, արգամտա պաղըրըշ կէօրտիւմ քի՝
արգամըճա եըլտըրըմ կիպի աճէլէ պիրիսի կէլի-
յօր, վէ հէման Թա գօնաղ եէրիմին օլտուղու
եէրտէ պանա եէթիշտի ։

Քրի. — Պէն տէ Թա օրատա օթուրտում րա-
հաթլանմաղա, տէտի Քրիսթիան, լաքին ույ-
գու պէնի պասդըրտըղընտան՝ պու Թօմարը օրատա
գօյնումտան տիւշիւրիւպ գայպ էթտիմ ։

---

*Քրիսթիանըն ճէնգէլէրի [illegible] եօյլէ չէքիշ օլուր
քի՝ օնու էնէնէրլէր, վէ էյէր քէնտիսինի [illegible] կէլսէ [illegible]
իի՝ փէք տէյիւպ [illegible] իլէ կէլիր։ Պու անլաշըլանէն
[illegible] քի՝ Պօղոս [illegible] օնա «Նէն նէ՛ պիչարէ
ատէմ իմ. պէնի պու եօլիւմ Թէնինիմանէն քի՛մ խլէ-
լաս էտէճէք» տէյիւ [illegible] ։

Մխ–ճն. Տինլէ էֆէնտիմ գարընտաշըմ. օլ ատէմ պանա նէթիշիր նէթիշմէզ, պիր սէօզ էթմէսի իլէ խումրուղու էնտիրմէսի պիր օլտու. վէ պէնի էօլիւ կիպի նէրէ չարփտը։ Լաքին հինէ պիր ազ քէնտիմի պուլտուղումտա, նէյէ պէնիմ իլէ պու թարզ տավրանտըղընը սօրտում քէնտիսինէ։ Օ տախի՝ Իլք Նըզամա կիզլիճէ մէյիլլէնտիյին իչիւն* տէյիպ՝ կէօքսիւմէ պիր ֆէնա խումրուգ տահա էնտիրտի՝ վէ պէնի սըրթ իւսթիւ նաթըրտը, չէօյլէ քի հինէ էօլիւ կիպի այաղը ալթընտա խաթըրըմ։ Լաքին հինէ քէնտիմէ կէլտիյիմտէ՝ մէրհամէթ տիլէտիմ քէնտիսինտէն. օ իսէ՝ Պէն մէրհամէթ կէօսթէրմէք

---

*Պիր ազ սօնկրա թարիֆ օլունմուշ տըր քի՝ Միւմինին իւզէրինէ կէլէն՝ Մօվխէս, եանի Ալլահըն շէրիաթը տըր։ Զանն էթմէ քի շէրիաթըն գուվվէթի եալընըզ ֆաիլէն օլան պէօյիւք ամէլլէրէ նէթիշիր, իլլա թա ֆիքիրէ վէ եիւրէյին միւլահազալարը իւզէրինէ տախի օնուն հիւքմի վար տըր։ Ինսանըն իւմիտինի նէրէ չարփըպ՝ էօլիւմէ միւսթահագ կէօրիւր օնու՝ եալընըզ կիզլիճէ շէհվէթէ մէյիլլէնտիյի իչիւն տախի։ Ալլահըն ազիզ շէրիաթը պէօյլէ տօղրու, պէօյլէ րուհանի վէ պէօյլէ պաք տըր։ Իմտի քէնտինի սէվէն փարիսէցիլէրտէն վէ մաղրուր ճահիլլէրտէն մաատա հիչ պիր քիմսէ քէնտիսինին շէրիաթա իթաաթ էթմէսինէ կիւվէնիպ տատրըգ օլմազ իչիւն տըրլը քէնտի սատագաթընա սըղընամազ։

պիլմէմ* տէյիպ՝ նինէ պէնի նէրէ չարփտը ։ Շիւպհէսիզ արթըգ սօնումու կէլթիրէճէյիտի, լաքին պիրի կէլիպ՝ Կէրի տուր տէյիւ՝ էմր էթտի օնա ։

Քրիս. Կէրի տուր տէյիւ՝ օնա էմր էտէն քի՞մ իտի ։

Ու-մն. Իլք էվվէլ օնու թանըմատըմ. լաքին խանըմըզտան կէչտիյինտէ՝ էլինտէքի վէ խանընտաքի տէլիքլէրի ֆարք էտէրէք անլատըմ քի Րապպըմըզ տըր ։ Պէօյլէճէ թէփէյէ չըգտըմ ։

Քրիս. Սանա նէթիճէն ատէմ Մովսէս տիր ։ Օ՝ հիչ քիմսէյի էսիրկէմէյիպ չէրիաթա գար-շը իշլէյէնլէրէ ասլա մէրհամէթ կէօսթէրմէզ պիլմէզ ։

Ու-մն. Եվվէթ, էօյլէ օլտուղունու փէք է-յի պիլիր իմ ։ Օնուն պէնիմ գարշըմա չըգմա-սընըն իլք տէֆասը տէյիլ իտի ։ Պէն էվիմ-

---

*Շէրիաթ՝ քէնտինէ գարշը գուսուր օլանլարա ասլա մէրհամէթ կէօսթէրմէզ. օնուն իւզօզիւ ասլա տէյիշիլմէզ. իշտէ տայիմա՝ "Պանա նէ քի պօրճլու իսէն էտա էյլէ", տէր ։ Մաթթ. ԺԸ. 28 ։ Օ՝ թէքմիլ, մախսուս վէ միւտամ իթաաթ թալապ էտէր, պէօյլէ էթմէյի իհմալ էտէ-նին իւզէրինէ աախի պիլա ֆարգ քէնտի աղըր լանէ-թինի շու թարզ իլէ պէյան էտէր քի՝ 'Նամուսուն քիթապընտա հէփ եազըլմըշ օլան շէյլէրէ՝ օնլարը իճ-րա էթմէք իչիւն՝ հէր տէվամ էթմէյէն քիմսէ մէլուն օլսուն"։ Գալ. Գ. 10 ։

տէ բահալթ օթուրուր իքէն կէլիրդ՝ էյէր օրատա գալըր խնէմ էվինի պաշըմա եագաճագ տէյիւ սէօյլէյէն օ իտի* ։

Պըէր․ Լաքին՝ եանընտա Մ՝ովսէսի բասթ կէլ-տիյին տաղըն Թէփէսինտէ օլան էվի կէ՞օրմէ-տին մի ։

Մէ-մն․ Լըվվէթ , վէ տահա օրայա վար-մաղտան արսլանլարը տախի կէօրտիւմ, լաքին զաննն էտէրիմ օնլար ույգուտա ըտըլար , զի-րա վագըթ էզյլէն իւսթիւ իտի ։ Ա․է տահա էօնիւմտէ օ գատար կիւնիւմ վար տըր տէյիւ՝ գափուճունուն եանընտան կէչիփ տաղ աշաղը էնտիմ ։

Պըէր․ Սահիհ՝ օ պանա սէօյլէտի քի կէչտի-յինի կէօրմիւշ տիր․ լաքին քեաշքի օլ էվէ կիրէյիտին, զիրա օրատա սանա էզյլէ նատիտէ չէյլէր կէօսթէրէճէքլէր իտի քի՝ էօլէնէտէքօն-լարը ունութմայաճաղըտըն ։ Լաքին քէրէմ էյ-լէ , աճապ Ալչագլանմա տէրէսինտէ հիչ պիր քիմսէյէ բասթ կէ՞լմէտին մի ։

Մէ-մն․ Լըվվէթ , Խօշնուտսուզ իսմինտէ պի-

---

*Շէրիաթըն վէրտիյի ազիմ գօրգուլարընը հիսս էթ-միշ օլմայան կիւնահքեար՝ հէր նէ գատար սահիհան Ալլահըն շէրիաթընըն ղազապը վէ լանէթի ալթընտա ի-սէ տէ , տահա քէնտի կիւնահլարընտա ույուշուշ օլ-տուղունտան՝ ճանը էմնիյէթտէ տիր տէյիւ զաննն էտէր ։

րիսթինէ րասթ կէլտիմ քի՝ պէնի քէնտիսի իլէ նինէ կէրի տէօնմէյէ գանտըրմաղա փէք կէօն-լիւ վար ըտը, սէպէպի տէ շու իտի քի, օլ տէ-րէ՝ հիչ իզզէթ պուլունմազ պիր եէր տիր ։ Պունտան մաատա շունու տախի տէտի քի, է-յէր օ եօլա կիտէր իսէմ՝ ճէմի տօսթլարըմըն խաթըրլարընը գըրաճաղըմ, մէսէլա՝ Քիպրին, Ղուրուրին, Խօտփէսէնտին, Տիւննեավի իզզէ-թին վէ տահա սայըրլարըն, վէ քէնտի տէտիյի-նէ պագարագ, քէնտիսի պիլիր իմիշ քի՝ էյէր օլ տէրէյի պաշտան պաշա կէչէճէք գատար ահմագ պուլունուր իսէմ, փէք չօգ խաթըրլարը գալաճաղ ըմըշ* ։

Քրիս. Սիւզէլ, սէն նէ՞ ճէվապ վէրտին ։

ՍԷ-ֆն. Տէտիմ քի, Սագաահէփ պու իսմ-լէրինի վէրտիքլէրինին պանա թաալիւգաթլարը

*Քրիսթիանլարա տիւշման րասթ կէլմէք հագգընա, հէր պիրինին այրը այրը տիւշմանլար կէօրտիւյիւնիւ տիգգաթ էյլէ ։ Քրիսթիան՝ Միւմին կիպի Խօշնուտ-տուզա րասթ կէլտի տէյիւ օգումայըզ, լաքին Միւմին պու տիւշման իլէ միւպահէսէ էտիպ օնու ալթ էթտի ։ Չօգ եօլճուլարա վագի օլուր քի՝ քէնտի եօլլարընտա իլէրիլէնտիքլէրինտէ, սայր եօլճուլարտան զիյատէ խօշ-նուտ օլուրլար ։ Իմանըն հաւըլա կէթիրտիյի պահա-լէր՝ քիպրտէն, մաղրուրլուգտան, խօտփէսէնտլիքտէն վէ տիւննեավի իզզէթէ՝ զէնկինլիյէ վէ շէհվէթէ արզու-էթմէքտէն հասըլ կէլէն օլ խօշնուտսուզլուղա տաիմա ղալիպ կէլիրլէր ։

վար տըր, զիրա օնլար սահիհան պէնիմ թէնճէ ագրապալարըմ ըտըրլար, ֆագաթ պէն խօլճու-լուղա չըգտըղըմ՝ օնլար պէնի պըրագմըշ օլուլար, պէն տախի օնլարը թէրք էթմիշ իմ. պու սէ-պէպտէն՝ շիմտի օնլար հիչ պէնիմ սիլսիլէմտէն օլմայանլարտան զիյատէ պիր շէյ տէյիլ տիր-լէր պանա ։ Շունու տախի տէտիմ օնա քի, պու տէրտ հագգըմնա քէնտիսի փէք խանըլըշ սէօյլէ-յօր. զիրա իզզէթտէն էվվէլ ալչագլանմագ վար տըր, վէ մաղրուր ախլագտան՝ տահա շէֆք հասըլ օ-լուր ։ Պու էճիլտէն, տէտիմ, պէն՝ պիզիմ հազ-րէթլէրիմիզէ փէք լայըգ սայըլան շէյի թութա-ճաղըմա իսէ, պու տէրէտէն կէչիպ էն ալըմլէ-րին իզզէթ սայըլըղը շէյէ կիթմէյի տահա էյի սայարըմ ։

Փէրի. Օլ տէրէտէ հիչ պաշգա պիր շէյէ քաստ կէ՞լմէտին մի ։

Մէճ-ն. Իզզէթ. Այըպ նամ պիրիսինէ քաստ կէլտիմ, լաքին խօլճուլուղումտա քաստ կէլտի-յիմ ճէմի ատէմլէրին իչինտէ, զանն էտէրիմ քի պու ատէմ խանըլըշ իսիմ թաշըր ։ Օպիրլէրէ, պիր աղ միւպաչէսէտէն վէ սայր շէյլէրտէն սօնկրա, Յօգ՝ տէնիլէր իտի, լաքին պու արըղ Այըպ ասլա վազ կէչմէյօր ։

Փէրի. Նի՞չին, նէ՞ տէտի սանա ։

Մէճ-ն. Նէ՞ մի, նէ օլաճագ՝ ասըլ մէգհէպէ

գարշը սէօյլէտի. Մէզհէպէ եափըշմասը՝ պիր ատէմ սէֆիլ, ալչագ, վէ մուրտար պիր իշ տիր տէտի: Եումշագ ղամիր՝ ինսանըլըղա հագըրշմագ, վէ հէր վագթըն պէօյլէ քիմսէլէրին ատէթա գուլլանտըգլարը էյիւնիւլէճէք ազատլըգտան քէնտինի մահրում էտիպ՝ քէնտի սէօզլէրինէ վէ էթվարընա մուգայէտ օլան քիմսէ՝ քէնտինի վագթըն էյլէնճէսինի էթմիշ օլուր՝ տէտի: Պունու տախի պահս էթտի քի՝ գուվվէթլի, զէնկին վէ ալիմ քիմսէլէրտէն եալընըզ փէք ազ քիմսէլէր պէնիմ էֆքեարըմտան օլուպ, պէնիմ էֆքեարըմտան օլանլար տախի, սահիհան չըլտըրըմըշ քիմսէլէր տիր քի՝ կէօնիւլ իրատէթլէրի իլէ հէր շէյտէն վազ կէչէրլէր, վէ նիչիւն վազ կէչտիքլէրինի տէ քիմսէ պիլմէզ: Ա Կորնթ. Ա. 26: Գ. 18: Փիլիպ. Գ. 7—9: Յովհ. Է. 48: Կէնտի տարիքլէրինտէ օլան պաշլըճա խօճալարըն ալչագ վէ ֆէնա հալ ու ահվալլէրինէ, օնլարըն ահմագլըղը վէ ճէհլի թապքի իլիմլէրտէն պի խապէր օլմալարընա տախի գարշը սէօյլէտի: Հէմ տահա պուրատա նագըլ էթտիյիմ շէյլէրտէն պաշգա չօգ շէյլէր իւզէրինէ տախի պու թարզ իւզրէ պէնիմ իլէ սէօյլէշտի. Մէսէլա, Պիր վաղըն էօնիւնտէ աղլայարագ սըզլայարագ օթուրուպ, վէ ահ վահ էտէրէք

էվէ տեօնմէսի այըպ տըր՝ տէտի. Ուֆագ Թէ-
ֆէք գապահաթլար իչիւն գարշընտաքինին աֆ-
վընը տիլէմէք, եախօտ պիքինտէն պիր շէյ ա-
լընմըշ օլունտուղունտա օնու էօտէմէք տախի ա-
յըպ տըր՝ տէտի: Հէմ տախի, մէզհէպ պիր ա-
տէմի՝ պազըպէս խուսյլար սէպէպինտէն (վէ պու-
նու տէտիյինտէ՝ պունլարա փէք կիւզէլ խիմ-
լէր վէրտի), պէօյիւքլէրտէն ուզագ պքադըպ,
քէնտի մէզհէպտաշլարը օլմագ մինասիպէթի ի-
լէ՝ պայաղը թագըմ քիմսէլէր իլէ օլուպ օնլարա
բայէթ էթտիրիր, վէ պու չէյ այըպ տէյի՞լ
մի՝ տէտի*:

---

*Ալլահըն սուրէթինի ղայրը էթմէյէնին էն գուվվէթլի
քեօթիւլիւյիւ, Ալլահանի չէյլէրին իւզէրինէ՝ պիզէ
թապիի օլան ութանմագլըգտան պաշգա պիր չէյ տէ-
յիլ տիր: Պու ութանմագլըգ՝ պիզիմ ինսանլարտան
օլան գօրգումուզ իլէ պիրլիքտէ՝ Ալլահըն հագիգաթը-
նա՞, Քրիստոսուն իզզէթինէ վէ պիզիմ ճանըմըզըն բա-
հաթընա պիր գուվվէթլի սիւչման տըր: Քրիստոսու վէ
օնուն իմանընը իգրար էթմէնին ութանմա թիթրէյէ-
րէք տուրուպ տախմա խաֆիֆի վէ չէօհրէթիմիզի ղայր
էթմէյէլիմ տէյիւ գօրգմագտան իսէ, օլ իգրարըմըզը ա-
չիքէար պէյան էտէրէք՝ պիրտէն տըըրլարըմըզտան խէ-
լաս օլմասը տահա էյի տիր: Զիրա Քրիստոս շու աղըմ
սէօզլէր իլէ պույուրմուշ տըր քի, "Հէր քիմ քի պու
զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլտէ պէնտէն էօթիւրիւ
վէ սէօզլէրիմտէն էօթիւրիւ ութանըրսա, տէմ Օղլու
տախի՝ քէնտի Փէտէրինին ճէլալինտէ աքիզ մէլէքլէր

Վերէ. Սէն նէ՞ տէտին օնա :

Մէւ-ջէն. Նէ՞ տէտիմ. իլք էվվէլ նէ տէյէ-ճէյիմի պիլմէզ իտիմ. Հէմ պէնի էօյլէ ու-թանտըրտը քի՝ գանըմ եիւզիւմէ սըչրատը. իշ-թէ պարը օ Այըպ գանըմը եիւզիւմէ կէթիրտի, վէ ազ գալտը պէնի հալտէն չըգարաճագ ըտը : Լաքին նիհայէթ մուլահազա էթմէյէ պաշլատըմ քի, ատէմլէրին ինանմաք ալա օլան չէյ՝ Ալլա-հըն հուզուրունտա մէքրուհ տըր : Ղուկ. ԺԶ. 15 : Շունու տախի տիւշիւնտիւմ քի՝ Պու Ա-յըպ՝ ինսանլարըն նէ օլտուղունու սէօյլէյօր, ֆագաթ Ալլահըն նէ օլտուղունու՝ խասսա Ալ-լահըն Քէլամընըն նէ օլտուղունու սէօյլէմէյօր : Պունտան մաատա, տիւշիւնտիւմ քի՝ մաշէր կիւնիւնտէ պիզիմ չէրաաթըմըզ տիւնեանըն պէնլիք րուհու իլէ քէսիլմէյէճէք, իլլա Հագգ թաալանըն իլմի վէ չէրիաթը իլէ : Պու էճիլ-տէն տիւշիւնտիւմ քի, էն ալասը՝ Ալլահըն տէտի-յի տիր, վէ հէր նէ գատար տիւնեատա օլան ատէմլէրին ճէմիի օնա գարշը իսէլէր տէ, նինէ հագգան էն ալասը օ տըր : Էօյլէ իսէ, Ալլահըն քէնտի մէզհէպինի էյի սայտըղընը կէօրտիւյիւմ-

---

իլէ կէլտիքտէ, օնտան էօթիւրիւ ութանաճագ տըր". Մարկ. Ը. 38 : Այրըղտան հիւճիւմ օլունմագ իլէ, օնտան ալթ օլունմագ այրը չէյլէր տիր :

տէն վէ Ալլահըն պիր եումշագ զամիրի էյի սայ-տըղընը կէօրտիւյիւմտէն, կէօյիւն փատիշահլը-ղը իչին քէնտիլէրինի չըլկըն էտէնլէր՝ էն ա-լիմլէր օլտուգլարընը, վէ Քրիստոսու սէվէն ֆա-քիրլէր, օնտան իքրահ էտէն տիւնեանըն էն պէօյիւք ատէմինտէն տէ զէնկին օլտուգլարընը կէօրտիւյիւմտէն. տէ՛ֆ օլ եա Այըպ, սէն պէնիմ խէլաս օլմամա տիւշմանըն՝ տէտիմ: Պէնիմ Օա-լթը՝ Ռահըմշահն Րապպըմլա գարշը սէնի գապուլ էտէյի՞մ մի: Էյէր էօյլէ էտէր իսէմ, օնուն կէլտիյի կիւնտէ նամըրլ օնուն եիւզիւնէ պագա-ճագըմ: Մարկ. Ը. 38: Էյէր պէն չիմտի օնուն խօլլարընտան վէ գուլլարընտան էօթիւրիւ ու-թանըր իսէմ, օնտան միւպարէքլէնմէյի նամըրլ ումա պիլիր իմ: Լաքին պու Այըպ՝ հագգան պիր արսըզ՝ էտէպսիզ քիմսէ տիր. կիւճ իլէ օ-նու խանըրմտան տէֆ էտէպիլտիմ, հէման խու-թիւմէ պիւմէքտէ վէ տախմա գուլաղըմտան ա-շաղա՝ մէզհէպտէն հասըլ կէլէն պազը գուսուրլա-րը փըրըլտամագտայըտը: Լաքին նիհայէթ քէն-տիսինէ սէօյլէտիմ քի, պու իշ իչին արթըգ չալըշմասը նաֆիլէ տիր. զիրա քէնտինին իք-րահ էթտիյի շէյլէր՝ պանա հէփսինտէն իզզէթ-լու կէօրիւնէն շէյլէր տիր. պէօյլէճէ նիհայէթ պու թաճիզ էտիճիտէն սավուշուպ՝ եօլումա

կէլթտիմ ։ Վէ օնտան գուրթուլտուղումուզա՝ չէօյլէ օգումաղա պաշլատըմ ,—

«Պէօք տավէթինէ մութիւ քիմսէնին
Գարշըլըտըղը տաիմ իղվալէր .
Ղայէթ չօգ տըըլար՝ վէ թէնէ ույկուն ,
Եէնիտէն եէնի կէլիրլէր հէր կիւն .
Քի պիզի պիր վագթ գաւըրդ եէնտինլէր ,
Վէ կէօք եիւզիւնտէն աթըլըլար իրագ ։
Ֆիմտի եօլձուլար , եօլձուլար իմտի ,
Այըգ տուրուանըլար՝ ձէտուբ էր կիպի» ։

Վըչէ . Իֆթիխար էտէրիմ , գարընտաշըմ , քի՝ մէրտլիք իլէ պու էտէպսիզլին էլինտէն եագանը գուրթարտըն . զիրա սէնին տէտիյին կիպի , գանն էտէրիմ հէփիսինին իչինտէ պու քիմսէ եանըլլըշ իսիմ թաշըր . պախտուսուս քէնտիսի օգատար արսըզ տըր քի՝ սօգագլարտա արգամըզտան գօվալայըբ՝ հէր քէսին էօնիւնտէ պիզի ութանտըրմաղա , հէմ էյի օլան շէյին հագգընտա ութանտըրմաղա չալըշըր* ։ Զիագաթ

---

*Հագգ եօլու գապուլ էտիպ սատտէթ իչիւն եօլա չըգանլարտա տալա պիր քիմսէ եօգ տըր քի՝ այըպտան հիւձիւմ օլունմասըն ։ Լաքին այըպտան եէնիլտիյիմիզտէ , պիզիմ կիպի մէլուն՝ վէ ձէհէննէմէ լայըգ կիւնահքեարլարը քէնտիսինէ «գարընտաշ» (Եբր . Բ . 11 .) չաղըրմաղա ութանմայան Ալլահըմըզ Քրիստոս լայըգ օլան իզզէթի վէրմէմիշ օլուրուզ ։ Եէ՞յ վա՛հ , այըպ պիզէ , պիզիմ այըպըմըզ պիզիմ կիւնահըմըզ իքէն՝ պիզ օնու

էյէր քէնտիսի էտէպսիզ օլմասայտը, պու հարաքէթտէ պուլունմայաճագ ըտը· Լաքին հալա օնու ըէտտ էտէլիմ, զիրա գօրգու վէրմէք իչիւն քէնտիսինտէ օլ պէօյլիւք սէօզլէր վար իքէն, օ՝ տիվանէտէն պաշգաըընը խիւճէլտէմէզ։ «Ալիմլէր իզզէթէ վարիս օլաճագ»· տէր Սողոմոն, «ամմա տիվանէլէրին խիւճէլմէսի՝ այըպ օլաճագ»։ Առակ · Գ · 35 ։

Մէ-մէն · Սէր իւսթիւնտէ հագիգաթ իչիւն էյի ճէնքլէշմէմիզի իսթէյէն Զաթի Շէրիֆէ տուա էթմէլիյիզ քի՝ Այըպա գարշը պիզէ իմտատ էթսին ։

Փիլի · Հագգըն վար · Լաքին օլ տէրէտէ հիչ պաշգա պիր քիմսէյէ րասթ կէ՞լմէտին մի ։

Մէ-մէն · Խայըր կէլմէտիմ, զիրա կէրէք օլ տէրէտէ վէ կէրէք Էօլիւմ Փէօլկէսի տէրէսինտէ՝ ուճտան ուճա կիւն ըշըղը իլէ կէլտիմ*։

քէնտիսինտէն շէրէֆ տայըմ, պէօյլէ էթտիյիմիզտէ՝ պիզիմ էն պէօյլիւք շէրէֆիմիզ օլան Քրիստոսու, օնուն քէլամլարընը վէ օնուն եօլլարընը այըպ սայարըզ։ Եա՛ գարընտաշլարըմ, Ալլահտան՝ Քրիստոսուն պիզիմ էն էյի տօսթումուզ օլտուղունու իգրար էթմէքտէ փէրվասըզ օլմագ իսթէյէլիմ քի՝ Այըպ քէնտի մէլուն պաշընը էօրթիւպ՝ պիզիմ էն պէօյիւք տիւշմանըմըզ կիպի պիզտէն՝ գաչսըն ։

*Ալլահըն եիւզիւնիւն նուրու իւզէրիմիզտէ վուրտուղու վագըթտա կէլէն իզտիրապ իմանըն տանըշտա հիչ կիպի չէքմէզ օլուր, անըլմազ·տաւի լայըգ չէքէր տէյիլ կիպի կէօրիւնիւրլէր ։

Բիլէ. Սանա էյի բախթ կէլմիշ։ Իսթիմատ էյլէ քի պանա փէք ազըլը բախթ կէլտի։ Հէման օ տէրէյէ կիրէր կիրմէզ, օլ մուրտար շէյթան Ապողղիոն իլէ էփէյի վագըթ պիր հիյպէթլու ճէնկէ թութուշտում. օ ղատար քի՝ արթըք պէնի էօլտիւրէճէք տէյիւ կէլտի պանա. պախուսուս պէնի եէրէ չարփըփ փարէ փարչէ էյթմէք գաստը իլէ ալթըննտա էզտիյինտէ էօյլէ կէլտի. զիրա պէնի եէրէ աթտըղընտա՝ գըլըճըմ էլիմտէն ֆըրլատը. պունտան գաթի նաչար, քէնտիմի տախի՝ Արթըք էճէլիմի կէթիրէճէյիմ՝ տէտիմ. լաքին Ալլահա եալվարտըղըմտա՝ օ պէնիմ ֆիղանըմը իշիտիպ՝ պէնի հէփ սըգընթըլարըմտան խէլաս էթտի։ Անտէն Էօլիւմ Կէօլկէսի տէրէսինտէ կիրտիմ, վէ պիւթիւն տէրէնին եարըը եօլունա գատար հիչ ըշըղըմ եօղ իտը։ Պիր գաչ տէֆա օրատա գաթըլ օլունաճագըմ տէյիւ կէլտի պանա, լաքին նիհայէթ շաֆագ սէօքիւլիւփ՝ կիւնէշ տօղտու, վէ պաքի գալան եօլու չօգ գօլայլըգ վէ րահաթլըգ իլէ կէչտիմ։

Պու արալըգ րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ օնլար եօլլարընտա կիթմէքտէ իտիլէր. Միւսաֆիր՝ րասթ կէլէ պիր եանա պագըփ Լաֆազան նամինտէ պիր ատէմ կէօրտիւ քի պիր ազ էօթէտէ եանլարը սըրա կիտէյօր իտի, զիրա պու եօլտա հէփսինէ

նէ կէչէճէք գատար եէր վար ըտը*: Պու ատէմ պիր պօյլու քիմսէ օլուպ՝ ուզագատան պագըր-տըղըմտա, խագըմտան կէօրիւնտիւյիմտէն զի-յատէ հիւսիւնլիւ պիր կէօսթէրիշլի վար ըտը: Արիւմին իսէ պու ատէմ իլէ չէօյլէճէ միւքեա-լէմէյէ կիրտի:

Աչ-ջն. Նէ՞րէյէ ուղուրլար էֆէնտիմ. Մէ-մալի շէհրէ՞ մի կիտէյօրսընըզ †:

Լաֆազան. Եվվէթ, օրայա կիտէյօրըմ:

Աչ-ջն. Թամամ, էօյլէ իսէ սէնին կիւզէլ արգատաշլըղընա մալիք օլաճաղըզ:

Լաֆ. Կէօնիւլ խըրատէթիմ իլէ սիզէ արգատաշ օլուր ըմ:

Աչ-ջն. Կէլ էօյլէ իսէ պէրապէր կիտիպ՝

---

*Օրթալըղ տիւտէ օլտուղունտան՝ հէր Թարղ միւմին-լէր չօղալըր, զիրա պիր գօվալըյըշ օլմասըղը էճիլտէն՝ խուսթունէն կիյախքսէրի տիյանէթ գըյաֆէթի՝ քէնտիլէ-րինի հիչ պիր Թէհլիքէյէ միւղթէլա էթմէզ:

†Իշթէ սանա պիր Լաֆազան, քի պիզիմ կիւնիւ-միւզտէ պուլունան չօգլարըն Թըրզը պիր սուրէթի տիր: Օնլար Ինճիլին եօղութիւյի հագըրգաթըլար հագըրըն՝ ա-շըգեար մէ լաղըմը իւզըրէ սէօյլէյէ պիլիրլէր իսէ տէ, օնլարըն իւրէյի հէնիլէարիզ քէնտիլէրինի Գրիստոսուն պէնզէյիշինէ չէվիրէն գուրթարըճը գուվվէթինտէն մահ-րում տըրլար: Պու Թարզ քիմսէլէր՝ հէր տիւրլիւ սէօհպէթէ ուպուտըրլար. տիմտար իլէ պաշը պաշ օլուպ՝ տիւնեայը սէվէն իլէ տատլը խաֆիֆ օլուրլար, վէ մաղսու-տըղլար իլէ միւնաֆըգլըղլա տէօնէրլէր:

վագթըմըզը փայիտանէլի շէյլէր իւզէրինէ սէօյլէ-շէրէք կէչիրէլիմ ։

Լ~ֆ. Կէրէք սէնին իլէ վէ կէրէք սայր պիր քիմսէ իլէ էյի շէյլէր իւզէրինէ սէօյլէշմէսի պէ-նիմ տէ փէք խօշնուտիյիմ շէյ տիր, վէ՝ պէօյլէ պիր էյի մէշղուլիյէթտէ օլմագ խօշէյէն քիմ-սէլէրէ րասթ կէլմիշ օլտուղում իչին սախի շագ օլասըմ ։ զիրա, տօղրուսունու իսթէր ի-սէն, փէք ազ քիմսէլէր վար տըր քի՝ խօշ էթ-տիքլէրինտէն վագթլարընը պօշ թարզ իլէ կէ-չիրմէյի վազիֆէ էտէրլէր ։ օնլար հիչ փայ-տէսի օլմայան շէյլէր իւզէրինէ սէօյլէշմէյի սա-հա էյի սայարլար, վէ պու չէյ պանա փէք ա-ճը վէրմիշ տիր* ։

Ս՝~ֆն. Պու չէյ՝ վագաա անլընաճագ պիր հալ տըր, զիրա հէր իսթիսնաէ ինսանլարըն տիլինէ վէ աղզընա կէօյիւն Ալլահըն շէյլէ-րինտէն տահա լայըգ շէյ նէ՞ վար ։

Լ~ֆ. Սէնտէն փէք աճայիպ խօշնուտ օլտում ։ զիրա սէօյլէտիյին սօզ թէքմիլէն տօղրու տը-րուպ՝ քիմսէ օնա գարշը սէօյլէյէմէզ ։ վէ պէն շունու տախի տէյէճէյիմ քի՝ Ալլահըն շէյլէ-

---

*[illegible]
[illegible]
[illegible] Սահիհ [illegible] ։

րի իւզէրինէ սէօյլէշմէք գատար թաթլը վէ ֆայիտէլի նէ՞ վար։ Պիր տաէմ՝ աճայիպ օլան՞ չէյլէր իլէ էյլէնտիւյինտէ՝ օնտան թաթլը նէ օլուր։ Մէսէլա՝ պիր չէյին թէվարիխի եախօտ սըրրը իւզէրինէ, վէ եախօտ մուճիզաթլար, աճայիպլէր, վէ նիշանլար իւզէրինէ սէօյլէշմէք իլէ էյլէնէն պիր տաէմ՝ Ազիզ Վրթապետ օտուղու կիպի պաշգա նէ՞րեսէ օլ չէյլէրի օլ գատար կիւզէլճէ թահրիր օլունմուշ, վէ օլ գատար թաթլը գալէմէ ալընմըշ պուլունամազ տըր։

Այ-մ. Տէտիյինիզ հազզըլը տըր, անճագ պիզիմ օնլարըն իւզէրինէ սէօյլէշմէմիզտէն պաշլըճա մէգսատըմըզ՝ օնլարտան մէնֆաաթ պուլմագ օլմալը տըր։

Լաֆ. Պէնիմ տէտիյիմ տէ օ տըր. չիւնքի օլ թարզ չէյլէրին իւզէրինէ սէօյլէշմէք փէք մէնֆաաթլը տըր, զիրա սէօյլէշմէք իլէ՝ ինսան չօգ չէյլէր իւղէրինէ մալիւմաթ քէսպ էտէր մէսէլա տիւնեանըն չէյլէրին ֆանիլիյի վէ եօգարըտա օլան չէյլէրին ֆայիտէլի օլմասը իւզէրինէ։ Պու չէյ՝ ալէսսէվի օլան պիր հալ տըր. լաքին պաշլըճա՝ սէօյլէշմէք իլէ ինսան եէնիտէն տօղմանըն լուզումինի, քէնտի ամէլլէրինին քիֆայէթսիզլիյինի, Քրիստոսուն սատագաթընըն իգթիզասընը վէ սայր պունլար կիպի չէյլէր էօյրէնիր։ Պունտան մաատա, սէօյլէշմէք իլէ ինսան.

Թէօվպէ էթմէք, իման էթմէք, տուա էթմէք, սըգընթը չէքմէք վէ պունլար կիպի շէյլէրին նէ օլտուղունու էօյրէնիր. Հէմ տախի սէօյլէշմէք իլէ, յինսան՝ Ինճիլին քէնտի րահաթը իչիւն վէրտիյի պէօյիւք վատլարըն վէ թէսէլլիլէրին նէ օլտուղունու էօյրէնիր։ Պունտան մաատա, սէօյլէշմէք իլէ յինսան՝ ֆասիտ զիխումլէրէ գարշը պահս էտիպ՝ հագգը վիգայէ էթմէյի, հէմ տախի ճահիլէ թալիմ վէրմէյի էօյրէնիր*։

Մէ-ն. Պու տէտիքլէրինին քէաֆֆէսի սահիհ տիր, վէ սէնին էֆքեարըն պէօյլէ օլտուղունու իշիթտիյիմէ փէք շատ ըմ։

Լու. Եազըգ քի պու շէյին օլմասընը սէպէպինտէն իմանըն իգթիզասընը վէ էպէտի էօմիւր իչիւն քէնտի ճանլարընա լութֆուն կէօրէճէյի իշին լուզումինի անլայան քիմսէլէր ազ օլուպ,

---

*Սահիհ իման իլէ օլան իգրարըն թըրգըլըը տէյինմի պու. լաքին կէօր քի պիր իոմ իլէ Միւմին տախի սահիհ թալիմաթլար իւզէրինէ տուտու գուշու կիպի սէօյլէշմէյի վէ օնլարըն իւզէրինէ սահիհ միւլահազալար էթմէյի էօյրէնէպիլիր, նէչէ քի օնլարը սահիհէն գապուլ էթմէյէ, օնլարը սէվմէյէ վէ քէնտի խըրսլարը վէ էթվարը իւզէրինէ օլան օնլարըն թէէսիրինի տույմաղա եիւրէյի եօգ տըր։ Չօգլար վար քի՝ Քրիստոս քէնտի միւէլլիմլէրի տիր տէյիւ շիմտի իգրար էտէրլէր, լաքին օ՝ կէլէճէք տիւնեասա օնլարըն գապուլը կիպի օնլարը հիւքմի աղաղա կէօնտէրէճէք տիր։

օնլար պիլմէյէրէք՝ չէրիաթըն ամէլլէրինտէն եաշարլար քի, օնլար իլէ պիր ատէմ ալա կէօյիւն փատիշահլըղընը քէսպ էտէմէզ ։

Մէ-մն. Լաքին լուտֆ էյլէ, պու չէյլէրին հագգընտա պիր սէմավի մալիւմաթ քէսպ էթմէսի Ալլահըն վէրկիսի տիր. Ինսանըն չալըշմասը եախօտ օնլարըն իւզէրինէ սէօյլէշմէսի իլէ հիչ պիր ատէմ օնլարա մալիք օլամազ .

Լաֆ. Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ փէք էյի պիլիր իմ, զիրա պիր ատէմ կէօքտէն վէրիլմիշ օլմայընճա, օլ ատէմ քէնտիլիյինտէն հիչ պիր չէյէ մալիք օլամազ. Հէփիսի լուտֆ իլէ օլուր, ամէլլէրտէն տէյիլ տիր: Պունունուն սահիհ օլտուղունա Մ.զէկ Վ.Քիթապտան եիւզ խուպաթ կէօսթէրիր իմ:

Մէ-մն. Փէք էյի էֆէնտիմ, աէտաի Մէսիհին. չիմտի նէ՞ չէյ իւզէրինէ գօնուշալըմ .

Լաֆ. Նէ՛ քի իսթէր իսէն: Պէն սէմավի չէյլէր իւզէրինէ սէօյլէշիրիմ, տիւնեավի չէյլէր իւզէրինէ տէ. էտէպիյէթ՝ եախօտ տիյանէթ իւզէրինէ. մուգատտէս՝ եախօտ ղայրը մուգատտէս չէյլէր իւզէրինէ. կէչմիշ՝ վէ եախօտ կէլէճէք չէյլէր իւզէրինէ. կէրէք էճնէպիյէ վէ կէրէք տախիլիյէ չէյլէր իւզէրինէ. փէք մուհիմմ վէ եախօտ մուֆասսալ չէյլէր իւզէրինէ

առաջին սեղմէշէրիմ, եղբա՛յր, օձառ. թէքրմէն փա-
յիտէմիզէ պահա օլմաձադ չէյ խաէ ։

Մն-ձն. Պատմաւն իւզէրինէ Միսաքն Թատաճ-
ձայ էթմէյէ պաշլատը, մէ Վարժաթխանս նաեա-
շարաց (չիւն պտս արալըզ Վարժաթխան եալընըզձը
կխաէյօք քայր). ուստուպկայըն օնա անէսի քի.
"Նէ' կխոզել պիք արզատաշ պաշլատաց ։ Պա ա-
տէմ չիւպհէսիզ փէք խէքստ պիր հօքմա պըս
պիլէձէք տիր ։

Վարժ. Պու սէօզիւն իւզէրինէ Վարժաթխան
քիտապարձա կիւլիւմսիւլէյօք չէվըէ սէօյլէտի՝
Պու ատէմ քի սէն օնա պու գատար գարչըլարըն,
օնուն պու սէօզի խէէ' քէնտիսինի Թանըրմայան
նիրմի քիշիյի ալտատա պիլիր ։

Մն-ձն. Սէն օնու թանը՞րմըրսըն.

Վարժ. Թանը՞րմըյըմ ։ Նշմէթ, օնուն
քէնտի քէնտինի թանըտտըրմաաըն զիյատէ պէն
օնու թանըրըմ ։

Մն-ձն. Ըմմա էֆէնտիմ, պու ատէմ նէ՞
տիր ։

Վարժ. Օնուն խամի Լաֆազան տըր, մէ պէ-
զիմ չէհրին մուքթեմէքիւնլէրինտէն տիր ։ Սէնին
օնա խապանձը օլտուղունա թաաճճիւպ էտէրիմ,
ֆագաթ շու հալ տա վար տըր քի՝ չէհրիմիզ
պէօյլիւք տիր ։

Աշակ. Քէնանի՞ն օղլու վար, կի նէ՞ սէպէ-պէ օթուրուր։

Վարժ. Խալաթըն տիլ նամ քիմսէնին օղլու վար, կի Պօղ պօղազ մահալլէսինտէ օթուրուր։ Վարժ-տըրըն Թանրը յարըլարըղըն գըւաֆֆէսի օնու՝ Պօղ պօղազ մահալլէսինին Լափազանը տէյիւ պիլիր-լէր, կի հէր նէ գատար օնտա պիր կիւզէլ տիլ վար իսէ տէ՛ անտան քէնտիսի զավալլը պիր ու-շագ ալըր*։

Աշակ. Փէք էյի, ֆագաթ քէնտիսի պիր կիւզէլ ատէմ մի տէնիլէր։

Վարժ. Քէնտիսի պէկ էյի աշնալըղը օլմայա-ճագ էօյլէ պիր, զիրա օնուն կիւզէլլիկի սազլագ-տան տըր. Խալգըրտա կէլտիկինտէ զայէթ չիրքին-տիր։ Սէնին կիւզէլ ատէմ տէտիկին պիր թամաշիրճինին իշինտէ կէօրտիւկիւմ խայթըրլարը կէլիյօր պի, խափըլըղը թարզիրլէր ուզագտան

---

*Պիզէ քիմսէնին հագգընտա ֆէնա սէօյլէմէմէք էմր օ-լունմուշ տէյի՞լ մի։ Եագ. Դ. 11։ Պու չէյտէ Քրիս-թիյան գարտաշլըղը տէյի՞լ մի տիր։ Խայըր, չիւնքի Եէ-րուհըն իզզէթի կի ինճիլին իթթիպարը թէհլիքէտէ օլտու-ղունտա, կի միւմինլէր՝ խալըղը պիր լաֆազան, տէտէ-կին կի մունաֆըգ պիր քիմսէտէն սագընմալըտըր տէ-յիւ գօրգու օլտուղունտա, օրտալը հէմ լազըմ տըր քի օլ թարզ քիմսէնին նէ օլտուղունու խալգըշըղընա կէօ-րէ աչըքճա պէյան էտէլիմ։

փէք կիւզէլ կէօսթէրիպ, փէք նազընտան ղայէթ չէքքին տիրլէր :

Անէ-ղն. Լաքին պանտա էօյլէ կէլիյօր քի շաղա էտէյօրսըն, զիրա կիւլիւմսիւլէտին :

Փիլի. Հէր նէ զամասը կիւլիւմսիւլէտիմ իսէ՝ հալպա քի պու իշտէ շաղա էտէյիմ, եօխսա քիմսէյի նափիլէ եէրտէ ղապահաթլը չէքտիրմէյիմ : Օնուն նէ օլտուղունու շիմտի սանա տահա էյի կէօսթէրէյիմ : Պու ատէմ հէր թարզ արզուհալըշքըղա վէ հէր սէօզէ կէլիր. շիմտի մէնտէն իլէ նասըլ սէօյլէշիյօր իսէ, իչըրէթ սօֆրասըն-տա օթուրտուղունուա տախի էօյլէ սէօյլէշմէ-յէ հազըր տըր, վէ իչքի զաֆտասընտա վուրտուղ-ճա, պու շէյլէր տախի տահա զիյատէ ճուլուն տը-զընտա տըր. Օնուն նիւրէյինտէ նախօտ էվլին-տէ, վէ նախօտ սէօհպէթինտէ՝ մէզհէպին հիչ եէրի-նէ կէօզ տըր. Ճանտա օլանըն քըտաֆ էթլին-տէ տիր, վէ ճանտա օլան մէզհէպ տախի, ճանուն իլէ փաթլըյասը էթմէք իչիւն տիր* :

---

*Պունուն կիպի մումինլէր նասըլ քի տահիմա պուլունուր իսէ՝ քէզալիք շիմտի տախի վար տըր. Պունուն կիպի քիմսէլէր՝ օլ կիւզէլ քըրիսթիանլըղը նիւրէյինտէն նարալըղըղ, հէր ճէլիլ հօզըրգալըղըը պայազ ալթընտա պըրաղտըլար : Պիւթիւն պիւթիւնէ ճահիլ օլանլարտան վէ ալչաքտար մունաֆըգլարտան զիյատէ պունուն կիպի քիմսէլէրին զարարը տահա չօգ տըր : Էօյլէ իսէ պունուն կիպի քիմսէլէրտէն գաչըն վէ ճանլարտան իրաղ տուրուն :

Մըշ-ճն. Տէ՞մէ, եօյլէ իսէ պէն պու ատէմ-տէն չօգ ալտանմըշըմ.

Վարժ. Ալտանմա՞գ մը, շիւպհէն օլմազըն: Խաթըրընա կէթիր շու սար իւլմէսէլի քի, "Սէօյ-լէրլէր, վէ էթմէզլէր" տէր. լաքին Ալլահըն փատիշահլըղը եէօզ իլէ տէյիլ՝ իլլա գուվվէթ իլէ տիր: Մատթ. ԻԳ. 3: Ա. Կորն. Դ. 20: Գու ատէմ տուա, թէօվպէ, իման վէ եէնի տօ-ղուշ իւզէրինէ սէօյլէր, ֆագաթ օնլարըն իւ-զէրինէ սէօյլէշմէքտէն պաշգա պիր շէյ պիլմէզ: Պէն օնուն էվինէ կիրմիշ օլուպ, օնու՝ կէրէք էվինտէ վէ կէրէք տըշարըտա պիլտիւյիմտէն, օնուն հագգընտա հէփ տէտիքլէրիմին սահիհ օլ-տուղունու տախի պիլիր իմ: Նամուսլըթանըն տըշընտա նէ գատար տաա եօղ իսէ՝ օնուն էվին-տէ տախի օլ գատար մէզհէպ եօգ տըր: Օրա-տա՝ նէ տուա էթմէք վար, նէ տէ կիւնահտան թէօվպէ էթմէք նիշանէսի. հէման հայվան քէն-տի ճինսինտէ Ալլահա օնտան ֆէք զիյատէ էյի խըզմէթ էտէր: Օնու պիլէնլէրին էօնինտէ օ՝ մէզհէպէ քիր, ազար վէ այըպ կէթիրիճի տիր (Հռովմ. Բ. 23, 24). շէհրատէքի քէնտինինին օ-թուրտուղու պիւթիւն ճիվարընտա, օնուն սէ-պէպինտէն՝ մէզհէպ հագգընտա անճագ պիր էյի լուղէթ սէօյլէնիր: Օնու թանըյան խալգ օ-նուն հագգընտա "Տըշարըտա աղիզ, էվտէ շէյ-

թան" տէր։ Օնուն զավ՝լը ֆամիլեասը տախի պէօյլէ պիլիր օնու․ օ՝ քէնտի խըզմէթքեարլարընա էօյլէ նէքէս, էօյլէ փիս աղըզ, վէ էօյլէ նաՀագգ տըր քի, օնուն իլէ՝ նէ նասըլ տավրանաճագլարընը պիլէրլէր, նէ տէ նասըլ սէօյլէյէճէքլէրինի։ Օնուն իլէ իշի օլանլար տէր քի, Օնուն իլէ իշ էթմէքտէն իսէ՝ պիր չինկեանէ իլէ իշ էթմէսի տաՀա էյի տիր, զիրա օ՝ տաՀա էյի իշ կէօրէճէք տիր։ Նէյէր մումքին օլուր իսէ, պու Լաֆազան՝ օնլարըն ալէյՀինտէն վարըրպ, օնլարա Հիլէ էտէճէք, օնլարը ալտատաճագ վէ Հագգլարընտան կէլէճէք տիր։ Քէնտի էվլատլարընա տախի՝ քէնտի եօլունա վարմաղա էօյրէտիր, վէ պիր եումշագ զամիրին իլք նիշանէսինի՝ տիվանէ գօրգագլըգ թէսմիյէ էտէրէք, օնլարտա պէօյլէ պիր չէյ կէօրտիւյիւ կիպի, օնլարը տիվանէ վէ մանգաֆա չաղըրըրպ, նէ օնլարը պիր լայըգլը իշէ գօր՝ նէ տէ սայըլլարըն էօնիւնտէ օնլարըն Հագգընտա էյի սէօյլէր։ Պէն՝ քէնտի փայըմա, օ էֆքեարտէ իմ քի՝ պու ատէմ քէնտի մուքատար էթվարը իլէ՝ չօգլարըն տուվարլանըրպ տիւշմէսինէ սէպէպ օլմուշ տըր, վէ էյէր Ալլահ եսիրկէմէզսէ, տահա չօգլարըն խարապըլընա տա սէպէպ օլաճագ տըր*։

---

*Քրիստոսուն տինինի եալընըզ տիլ իլէ իգրար էտիպ

Մնս․ փէք էյի գարընտաշըմ, էլպէթտէ սանա գանմալըյըմ, տէյիւ խալընըզ՝ Օնու պի-լիրիմ՝ տէտիյին իչիւն, իլլա ինսանլար հագ-գընտա պիր Քրիսթիան կիպի սէօյլէտիյին իչիւն տախի։ Զիրա զանն էտէմէմ քի սէն պու չէյ-լէրի օնա քէօթիւլիւք խըթէտիյին իչիւն սէօյ-լէրսին, իլլա տօղրու սէօյլէտիյին կիպի օլտուղու իչիւն։

Վէքիլ․ Էյէր պէն օնու սէնտէն զիյատէ թա-նըրմասա խոտիմ, իհթիմալ տըր քի պէն տախի սէնին իլէ էվվէլ օնուն հագգընտա էթտիյին թահմին կիպի թահմին էտէճէյիտիմ․ մէ էյէր

քէնտի իչէրլէրինտէ Քրիստոսուն մուհապպէթի մէ լութֆու տոլու պուլունմայան քիմսէլէր, պունու օգու-յուպ Թիթրէտիյնլէր՝ Էյվա՜հ, էյլէլէր՝ Ալլահըն լութ-ֆունա, Րապպըմըզ Քրիստոսա, մէ հագրգաթըն մու-գատտէս Քէլամընա նէ՛ հագարէթ կէթիրիրլէր։ Ա՛հ, պիր կէլէճէք տիւնեատա օնլար տըլիզ մէ նիւրէքլէ-րի Թէֆթիշ էտէն Ալլահա նէ՛ տըլիմ. հիսապլար վէրէճէքլէր։ Նա՜ Յիսուսուն տահիհ խօճալարը, պու-նու օգույուզ Րապպընըզա համտ տունուն քի՝ սիզէ [illegible] իման [illegible] մէ հագգաթ հագգընտա թափարեանըզ էթմէտէն խէլաս էյ-լէյիպ՝ հագգաթը քէնտիլէն սիզէ պիլտիրմիշ քի՝ օնուն Միւրէյյինիտին իչինէ գապուլ էտէտինիզ, մէ օնուն Թէս-[illegible] հէմ Թէսպիհէյինի գուվվէթիյինի [illegible] [illegible] [illegible]։ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] քի՛մ տիր։

պու խապէրլէրի մէզհէպէ տիւշման օլան քիմ-սէլէրտէն ալմըշ օլա իտիմ, իֆթիրա եէրինէ գօյաճագ ըտըմ, զիրա՝ պու պիր հալ տըր քի էգսէրի քէօթիւ ատէմլէրին աղըզընտան՝ էյի ատէմլէրին խամի վէ իշի իւզէրինէ եաղար ։ Լաքին կէրէք հէփ պու շէյլէրտէ վէ կէրէք պէնիմ պիլտիյիմ տահա պունլար գատար քէօթիւ սայր չօգ շէյլէրտէ օնուն գապահաթլը օլտուղունու իսպաթ էտէպիլիր իմ ։ Պունտան գաթի նազար, էյի ատէմլէր օնուն հագգընտա ուտանըրլար, օնու նէ՛ գարընտաշ չաղըրմա պիլիրլէր՝ նէ տօսթ․ քէնտի արալարընտա օնուն իսմի ասխի վէրիլտիյինտէ՝ էյէր օնու թանըրլար իսէ եիւզլէրի գըզարըր ։

Միւ-մն․ փէք էյի․ շիմտի ֆարգ էտէյօրըմ քի, լաֆ վէ ամէլ այրը այրը շէյլէր տիր, վէ շիմտէն սօնկրա պու ֆարգը էյի տիգգաթ էտէճէյիմ ։

Վ․չէ․ Հագգան այրը այրը շէյլէր տիր․ վէ ճան իլէ թէն նէ գատար պիրի պիրինտէն ֆարգլը իսէ, օնլար տախի օգատար ֆարգլը շէյլէր տիր․ զիրա նիճէ քի ճանսըզ թէն պիր էօլմիւշ լէշ իսէ, քէզալիք լաֆ տախի եալընըզ օլտուղունտա՝ պիր էօլմիւշ լէշ տիր ։ Մէզհէպին ճանը՝ օնուն ամէլէ միւթալլիգ օլան փայը.

տըր*։ «Ալլահ վէ փէտէրին ինտինտէ փաք վէ լէ-քէսիզ տին պու տըր քի՝ քիշի եօքսուլլէրի վէ տուլ գարըլարը սըգընթըլարընտա զիյարէթ էյլէյէ, վէ քէնտիսինի տիւնեատան լէքէսիզ սագլայա» ։ Յակ. Ա. 27. Հէմ տախի խանէ 22—26յա պագ. Եաֆազանըն պու չէյտէն խապերի եօգ տըր. օ՝ իշիթմէք վէ սէօյլէմէք իլէ պիր ատէմ կիւզէլ պիր քրիսթիան օլուր տէյիւ զաննէտէրէք՝ ա-սըլ քէնտի ճանընը ալտատըր։ Իշիթմէք՝ եալը-նըզ թօխումու էքմէք կիպի տիր։ Սէօյլէմէք տախի՝ մէյվէնին սահիհան եիւրէքտէ վէ եօմիւր-տէ հասըլա կէլմիշ օլտուղունու կէօսթէրմէյէ քեաֆի տէյիլ տիր։ Վէ չիւպհէսիզ օլմասըն

*Պու քիթապըն մուէլլիֆի՝ պիր սահիհ քրիսթիանըն էն տօղրու նիշանէսինի, ամէլ իլէ օլան տինտարլըղը սայար. «Օնլարըն մէյվէսինտէն թանըյաճագսընըզ օնլարը» տէր Ռապպըմըզ։ Էյի աղաճ քէնտի եափրագլարընըն կիւմրահ հալ կէլմէսինտէն, եախօտ կիւզէլ վէ նատիր չիչէքլէր իլէ տօնանմըշ օլտուղընտան թանըլմազ, իլլա քէնտի մէյվէսինտէն՝ քի թա սօնկրա վէրիր, Հաքիգաթ պիզիմ Քրիսթոսուն շաքիրտի օլմամըզըն նիշանէսի՝ տըշարըտան Քրիսթիան ըզ՝ տէմէմիզ, եախօտ թէճրիւպէսինէ վարմադըղըմըզ չէյլէրին հագգընտա կիւզէլ պիր նազըքէթ էթմէմիզ տէյիլ տիր, իլլա Քրիսթոսուն պիզէ թէնպիհ էթտիյի շէյլէրի էթմէմիզ տիր։ «Սիզ պէնիմ տօսթլարըմսընըզ», եանի՝ պէնիմ տօսթլարըմ օլտուղունուզա պիր նիշանէ օլուր, «էյէր սիզէ հէր թէնպիհ էթտիյիմ շէյլէրի եափարսանըզ»։

քի՛ մաշէր կիւնիւնտէ ինսանլար քէնտի մէյ-վէլէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունաճագլար։ Մատթ. ԺԳ. 23։ Օւ կիւնտէ՝ Ինանը՞ր մը իտինիզ տէյիւ սօրուլմայաճագ, իլլա, Իշլէյէնլէ՞ր մի իտինիզ՝ եօղ իսէ եալընըզ սէօյլէյէնլէր մի տէյիւ սորուլուպ՝ օնա կէօրէ հիւքմ օլունաճագլար*։

---

*Կիւնահքեարլար հէր նէ գատար խէլաս պուլուրլար վէ քէնտի կիւնահլարը Քրիստոսուն գանը իլէ եպէտէն եայգանըր իսէ, վէ հէր նէ գատար օնլար Քրիստոսուն սատագաթը իլէ Թէքմիլէն սատըգ օլուրլար իսէ, հէր նէ գատար Ցիսուս Քրիստոսուն շէֆաաթճըլըղը իլէ Ալլահ եպէտի հայաթը օնլարա իհսան էտէր իսէ տէ, ֆագաթ Քրիստոսուն ազիզ իմանընա իլհագ օլանլարտան մաադաա հիչ պիր քիմսէ պու պէհասըզ էյլիքլէրէ նայիլ օլամազ։ Վէ պու Ալլահըն ինայէթի օլան իման, եանի Ալլահըն սէչտիյի քիմսէլէրին իմանը, Ալլահըն իրատէթինէ մութի օլմագ իլէ, վէ Ալլահըն իզզէթի իչիւն էյի մէյվէ կէթիրմէք իլէ պէյան օլուր։ Սահիհ տիր քի ազիզլէրին սատըգլանըպ օնլարա եպէտի հայաթը վէրիլմէսի քէնտի ամէլլէրի սէպէպինտէն եախօտ քէնտի ամէլլէրի սատագաթա վէ խէլասա լայըգ օլմալար սէպէպինտէն տէյիլ տիր, ֆագաթ Ռապպըն իւզէրինէ քէնտի սատագաթլարը վէ խէլասը օլան իմանլարը՝ քէնտի ամէլլէրի իլէ հագգ չըգաճագ տըր. զիրա օնուն իլէ՝ օնա ինանըրլար տէյիւ իքրար էթտիքլէրի մէյիլլու, օնուն Թէնպիհլէրինէ իթաաթ էմէլէրի իլէ տախի՝ օնուն իւզէրինէ օլան մուհապպէթլէրինի պէյան էտէրլէր։ Իմտի քիմսէ քէնտինի ալտաթմասըն.

Տիւնխոնըն սօնու՝ պիզիմ պիչինիմիզէ պէնզէ-տիլմիշ տիր (Մարք. ԺԳ. 30), վէ պիլիրսին քի պիչինտէ, ինսան՝ մէյլէտէն պաշգա չէյէ պագմազ։ Իմանտան օլմայան պիր շէյ մագպուլ օլամազ տէմէք իսթէմէմ, ֆագաթ պունլարը սէօյլէմէմտէն մէրամըմ, օլ կիւնտէ Լաֆազանըն իգրարլընըն նէ պօշ պիր շէյ օլածաղընը սանա կէօսթէրմէք տիր։

Մէ-մէն. Պու տէտիյին՝ Մուխէսին փաք հայվան հազգընտա էթտիյի թարիֆի խաթըրըմա կէթիրիյօր։ Ղէւ. ԺԱ։ Բ Օրէն. ԺԴ։ Օնուն թըրնաղը խարըգ՝ վէ քէնտիսի կէվիշ կէթիրէն օլմալը իտի. նէ խալընըզ թըրնաղը խարըգ՝ նէ տէ խալընըզ կէվիշ կէթիրէն։ Թավշան կէվիշ կէթիրիր իսէ տէ՝ նինէ նափաք տըր, զիրա թըրնաղը խարըգ տէյիլ։ Սէ պու շէյ սահիհէն Լաֆազանա պէնզէր. օ՝ կէվիշ կէթիրիր, խանկի իմ արար. սէօզիւն իւզէրինէ կէվիշէր, անճազ թըրնաղը խարըգ տէյիլ։ Օ՝ կիւնահքեարլարըն խօլունտան այրըլմազ, իլլա թավշան միսալի՝ օնտա քէօփէյին վէ այընըն այաղը վար տըր.

զիրա ամէլսիզ իման էօլիւ տիր, վէ էօլիւ իման՝ էօլիւէրտէն գըյամ էթմիշ Գուրթարըճընըն իւզէրինէ ասլա պիր էսէրի իւմիտ տօղուրամազ, վէ օնուն գատը իւն վանը իլէ կէօրիւնտիւյիւնտէ՝ հիչ հիչ պիր ֆայտէ էտէմէզ։

պու սէպէպտէն օ նափաք տըր ։

Վերժ. Պէնիմ անլատըղըմա պագարագ, սէն օլ քէլամլարըն ասըլ ինճիլի մանալարընը սէօյլէտին. վէ պէն պիր շէյ տահա իլավէ էտէճէյիմ. Պօղոս՝ պադը ատէմլէրի հէմ ասըլ պու պէօյիւք լաֆաղանլարը՝ Իշօմէն պադըր վէ շամաթա էտէն զիւլ թէսմիյէ էտէր (Ա Կօրնթ. ԺԳ. 1—3). եանի, պիր սայր եէրտէ պիրիպիրինէ գաթարագ, Օնլար սէս վէրէն ճանսըզ չէյլէր տիր՝ տէր: Ա Կօրնթ. ԺԴ. 7: Ճանսըզ չէյլէր, եանի՝ Ինճիլին սահիհ իմանը վէ լուլթֆունտան խալի, վէ պու էճիլտէն՝ կէօյիւն փատիշահլըղընտա հայաթ օղուլլարընըն արասընտա ասլա գօնուլմայաճագ չէյլէր. վագտա քէնտի սէօզլէրի իլէ՝ սէսլէրի պիր մէլէյին տիլի եախօտ սէսի կիպի տիր ։

Ոս-թն. Կիւզէլ. պէն զաթը օնուն արգատաշլըղընտա փէք մէմպուր աէյիլ իտիմ, վէ շիմտի օգատար տա հազզ էթմէմ: Սէ՞ էտէլիմ տէ օնտան գուրթուլալըմ ։

Վերժ. Պէնիմ նասիհաթըմը տինլէյիպ սանա սէօյլէտիյիմ կիպի էյլէ, վէ կէօրէճէքսին քի՝ էյեր Ալլահ օնուն եիւրէյինէ տօղանըպ օնու տէօնտէրմէզ իսէ, օ տախի չափուճագ սէնին արգատաշլըղընտան հազզ էթմէյէճէք տիր ։

Սէ—ան. Կը՞ հասկնա՞ս խօսքերս ։

Փիլիպ. Կը՛ օրհնէ, Տէրդի-վարդ՝ մեղքէ-
րէն զաւ-վէլէթի իւղերինէ ընուն իրէ պէր անցեն
մուքիալեմէյէ կիր, վէ քէնտիսի րաղը օլասը-
ղընտսա (հէմ օլմամագ ազը), աշիքեար օլտուղու
էյլէ քէնտիսինէ քի՝ օլ չէյին քենտի եիւրէ-
յինտէ, եվքեաֆ վէ սէօհպէթինտէ եէրի վա՞ր
մը* ։

Աղ-ան. Օւ վառդը Սէրովբին եկած էօթէյէ
կեցեր Լաֆոնդանա չէօյլէ սէօյլէտի. Կել պա-
զարլըմ, նի՞ճէ սին, նէ՞ վար նէ՞ եօգ ։

Լաֆ. Փէք էյի, շիւքիւր ։ Շիմտիյէ գատար
էյի էյի սէօյլէշտիկ օլմալը խօրք անյիւ թահ-
մին էտէրիմ ։

Սէ—ան. Փէք կէօզէլ, էյէր խաթէրըմըզ շիմ-
տի պաշլարըզ. վէ մաալէմ քի նէ չէյ իւզէրինէ
սէօյլէշէճէյիմիզի պանա պրադաընըզ սէչմէյէ ,

---

*Դու օլմայընձա՝ քեաֆիրեաք նաֆիլէ եփքեար, պէ-
հուտէ սէս վէ փայտասըզ պիր իզլար ալըր ։ Ինսանլար՝
իսմին եէրինէ խէյալը՝ վէ անլամալարդըն եէրինէ եալընըզ
ընուն կէօսթէրիշինի իւզէրլէրինէ ալըրլար ։ Սահիհ ի-
մանի՝ տախմա քէնտի մէյլէտի իլէ պէյան օլունուր ։ Սա-
հիհէն թէօվպէյէ կելէն՝ քէնտի թավր ու հարաքէթի
իլէ պէյան օլուր ։ Ալտանմայըն, պիր եիւրեք՝ մուհապ-
պէթ վէ իթաաթ իլէ Ալլահըն իւզէրինէ տօղրու օլմա-
տըգճա, Ալլահ տիլ իլէ զէվգէնիլմէզ ։

իշթէ շունուն իւզէրինէ սէօյլէշէլիմ ։ եանիի ։ Ալլահըն խէլաս էտիճի լութֆու պիր աատէմին եիւրէյինէ էնտիյինաէ քէնտինի նի°ճէ պէյան էտէր ։

Լաֆ. Էօյլէ իսէ սէօզիւմիւզ իշլէրին գուվվէթի իւզէրինէ օլաճագ տըր ։ փէք էյի, պու պիր կիւզէլ շէյ տիր սէօյլէշմէյէ, վէ պունուն ճէվապընը վէրմէյէ հազըր ըմ ։ Իմտի ճէվապըմ մուխթասարճա շու տըր ։ Էվվէլա, Ալլահըն լութֆու խիւրէքաէ օլտուղու հալտէ՝ օրատա կիւնահա դարշը պիր պէօյիւք ֆէրեատ հասըլ կէթիրիր ։ Սանիեն—

Սէ-ին ։ Իւայըը, տուր, պիրէր պիրէր մի լահազա էտէլիմ ։ Պանա կէլիր քի պէօյլէ տէմէտէն իսէ, Օ՝ ճանը քէնտի կիւնահընտան իքրահ էթմէյէ մէյիլլէնտիրմէսի իլէ քէնտինի պէյան էտէր՝ տէմէլի իտին ։

Լաֆ. Նէյէ°, կիւնահա դարշը ֆէրեատ էթմէնին իլէ օնտան իքրահ էթմէնին արասընտա նէ° ֆարգ վար տըր ։

Սէ-ին. Հայ հայ, փէք չօգ ։ Օլապիլիր քի պիր ատէմ աաէթ տէյիւ կիւնահա դարշը ֆէրեատ էթսին. լաքին օնա դարշը պիր տինտարանէ զըտտըղըն գուվվէթի օլմայընճա՝ օնտան իքրահ էտէմէզ ։ Զօզլարը կէօրմիւշ իմ քի՝

Մէմպէրտէ կիւնահա դօղրու ֆէրեատ էտէնլէր օ-լուպ, քէնտի խուրէքլէրինտէ, էվլէրինտէ վէ սէօհպէթլէրինտէ օնու փէք կիւզէլ հըֆզ է-տէրլէր: Նէէմ. ԺԳ. 15: Յօվսէփին զամանընտը՝ կէօյա քէնտիսի պիր փէք ազիզ քիմսէ կիպի խօշէք սէս իլէ ֆէրեատ էթտի, լաքին նինէ օնուն իլէ նափաքըլըք իշլէմէյէ հաքըր բօշը: Պա-զըլարը կիւնահա դօղրու ֆէրեատ էտէրլէր, նի-ճէ քի պիր անա քէնտի դուճաղընտաքի էվլա-տընա ֆէրեատ էտիպ՝ արսըզ վէ նիւսիւպէթ չա-ղըրըր օնա, վէ նինէ օնու խօշլայըպ էօփմէյէ տիւշէր:

Աշ. Կէօրիւնիւր քի մէրամըն՝ պէնտէ դու-սաւր պուլմազ տըր:

Մէ-թ. Խայըր, հաշա, պէնիմ մէրամըմ նալընըզ իշին տօղրուսունու սէօյլէմէք տիր: Լաքին խուրէքտէ լութֆուն ամէլինի պէյան էթ-մէք իչիւն խքինճի շէյին նէ՞ իտի:

Աշ. Ինճիլին սըրըլարը իւզէրինէ էյի մա-լիւմաթ:

Մէ-թ. Պու նիշանէ էվվէլքի օլմալը իտի: Լաքին էվվէլքի օլմուշ՝ սօնկրաքի օլմուշ, պու-տախի ֆասիտ տիր, զիրա Ինճիլին սըրըլարը իւզէրինէ մալիւմաթ՝ էյի մալիւմաթ քէսպ օ-լունուպ՝ ճանտա լութֆուն ամէլի պուլունմա-

Մէ-մն. փէք կիւզէլ. էյէր իսթէրսէն՝ լութֆուն ամէլի օլտուղու նէրտէ քէնտինի նիճէ՞ պէյան էթտիյի իչիւն պիր սայր նիշանէ տահա կէօսթէր:

Լ-ֆ. Նրթըրգ պէն էօյլէ չէյ էթմէմ, զիրա պիրի պիրինիզէ ույմայաճաղըմըզը կէօրիւյօրըմ:

Մէ-մֆ. Նէյէր սիզ կէօսթէրմէյէճէքսէնիզ՝ իզնինիզ վա՞ր մը քի պէն կէօսթէրէյիմ:

Լ-ֆ. Իզին սիզին՝ էֆէնտիմ:

Մէ-մֆ. Ճա՛նտա լութֆուն ամէլի, քէնտինի կէրէկ օնա մալիք օլանա վէ կէրէկ օնուն էթրաֆընտա օլանլարա շէօյլէ կէօսթէրիր:

Օնա մալիք օլանա՝ քէնտի կիւնահքեարը օլտուղունու դանըրըր, պախուսուս քէնտի թապիաթընըն պօզուգլուղունա վէ իմանսըզլըղըն կիւնահըն չէօյլէ պիլտիրիր օ՛ւա քի՝ էյէր Յիսուս Քրիստոսա իման էտէրէք՝ Ալլահտանմէրհամէթ պուլմազսա, օլ կիւնահլարը սէպէպինտէն հիւքմի ազապէ վարաճաղընը էյի անլար. Վէյֆիյէթին իւզէրինէ պու թարզ պազմասը՝ քէնտիսինտէ վար օլտուղունու անլատըղը կիւնահ հազզընտա աճը վէ ութանմագ կէթիրիր քէնտիսինէ: Սաղմ. ԼԸ. 18: Եզեկ. ԼԱ. 19: Յովհ. ԺԶ. 8: Հռովմ. Է. 24: Մարկ. ԺԶ. 16: Գաղ. Բ. 16: Յակ. Ա. 6: Պունտան

մաատա՝ անլար քի տիւնեանըն Գուրթարըճըսը քէնտի իչէրիսինտէ պէյան օլունմուշ տըր, վէ էօմրիւ օլտուգճա օնա եափըշմըշ օլմասը գաթ·էն իգթիզա տըր․ պունու անլատըղընտա՝ օնա տօղրու աճըգըպ սուսամագ տույար, քի օլունան վատ՝ պու թարզ աճըգմագ վէ սուսամագ հագգընա օլունմուշ տըր։ Իմտի քէնտի շագլըղը վէ րահաթը, հէմ ազիզլիյէ մուհապպէթի, վէ քէնտի Գուրթարըճըսընը տահա զիյատէ թանըյըպ պու տիւնեատա օնա խըզմէթ էթմէյէ արզուլարը, օնուն իւզէրինէ օլան իմանընըն գուվվէթլի եախօտ զայիֆ օլմասընա կէօրէ օլուր։ Փագաթ, հէր նէ գատար՝ Օլ իշ քէնտինի օնա պու թարզ իլէ պէյան էտէր՝ տէտիմ իսէ տէ, պու օլան չէյ՝ ասըլ լութֆուն ամէլի տիր տէյիւ քէնտիսի փէք նատիր պուլա պիլիր․ զիրա հալա քէնտիսինտէ օլան պօզուգլուգլարը, վէ քէնտինին ֆէնա գուլլանըլմըշ օլտուղու ֆէհմի՝ քէնտիսինէ պու մատտէտէ եանըլըշ պուլուշ էթտիրիրլէր։ Պու սէպէպտէն՝ պու լութֆուն ամէլինէ նայիլ օլան քիմսէտէ փէք սաղ պիր ֆէհմ օլմալը տըր քի, պու չէյ չիւպհէսիզ լութֆուն ամէլի տիր տէյիւ պուլսուն։ Յովհ. ԺԶ. 9։ Գաղ. Բ. 15, 16։ Գործ. Դ. 12։ Մատթ. Ե. 6։ Յայտ. ԻԱ. 6։

ՔՐԻՍԹԻԱՆԸՆ

Օնուն էթրաֆընտա օլանլարա չէօյլէ պէյան օլուր ։

1. Քէնտինինի Քրիստոսա իմանը օլտուղունու ֆաիլէն իգրար էթմէսի իլէ ։ 2. Օլ իգրարէ ույկուն, եանի՝ պիր ազիզ էօմիւր կէչիրմէսի իլէ . Օնտա պիր եիւրէք ազիզլիյի օլմասը իլէ, վէ էյէր էվ էհալիսի վար իսէ՝ էվինին ազիզլիյի իլէ, հէմ ալէմտէ քէնտի գօնուշմասընըն ազիզլիյի իլէ . պունլար՝ քէնտիսինէ ալէսսէվի քէնտի կիւնահընտան իքրահ էթմէք, վէ կիւնահընըն սէպէպլէրինտէն՝ մախֆիճէ քէնտիսինտէն տախի իքրահ էթմէք, վէ օլ կիւնահը քէնտի էվինտէն տախի տէֆ էտիպ՝ տիւնեաատա ազիզլիյին իլէրի կիթմէսինէ չալըշմագ էօյրէտիր . վէ պունլարը՝ պիր միւրայընըն եախօտ լաֆազան քիմսէնին տախի էտէ պիլտիյի միսալի, եալընըզ սէօհպէթ իլէ էթմէք տէյիլ, իլլա իման վէ մուհապպէթ իլէ՝ քէլամըն գուվվէթինէ ֆաիլէն իթաաթքեար օլարագ էթմէք էօյրէտիր* ։ Յօհ. Խր.

---

*Պիզիմ Քրիստոսուն սահիհէն շաիրտլէրի օլտուղումուզու կէօսթէրէն չէյ՝ եալընըզ պու տըր ։ Էյէր տինտարլըղըն պու թարզ թէէսիրի պիզտէ օլմազսա, պիզ եալընըզ իսմ իլէ հայաթտա օլուպ՝ Ինճիլին գուվվէթինէ նազարէն էօլիւշ իզ ։ Քէնտինիզի թէֆթիշ էտին, եօլլարընըզը կէօզէտին ։

5, 6: Սաղմ. Ծ. 23: Եզեկ. Ի. 43: Մարկ. Է. 8: Յովհ. ԺԴ. 15: Հռովմ. Ժ. 10: Եզեկ. ԼԶ. 25: Փիլիպ. Ա. 27: Գ. 17—20: Իմտի, էֆէն-տիմ, պու լութֆուն ամէլի վէ օնուն նէ թարզ քէնտինի պէյան էթմէսի հազգըյնա վէրտիյիմ մուխթասար թարիֆէ գարշը սէօյլէյէճէք պիր շէյին վար իսէ սէօյլէ, եօղ իսէ՝ ինճինիզ իլէ պիր սայր մատտէ տահա աչայըմ:

Լաֆ. Իսայըր, շիմտիլիք պէնիմ իշիմ գարշը սէօյլէմէք տէյիլ, անճագ իշիթմէք տիր. իմտի իքինճի մատտէնի աչ՝ պագայըմ:

Մէ-մն. Սէօյլէյէճէյիմ շու տըր: Օլ մատտէ հազգըյնա էթտիյիմ թարիֆին իլք փայըմը քէնտինտէ կէօրի՞ւրմիսին, վէ սէնին էօմրիւն իլէ գօնուշման էօյլէ շէհատէթ էտէրլէ՞ր մի: Եօղ իսէ՝ սէնին մէզհէպին սէօզլտէ վէ տիլտէ օլուպ՝ ֆաիլէն վէ սահիհէն տէյի՞լ մի տիր: Է-յէր պու շէյին ճէվապընը պանա վէրմէյէ հա-զըր իսէն, րէճա էտէրիմ քի, Ալլահ եօգարտան Ամին տէյէճէք տէյիւ՝ պիլտիյինտէն զիյատէ պիր շէյ տէմէյէսին, հէմ սէնին զամիրինին տախի հազգ կէօրտիւյիւնտէն պաշգա պիր շէյ տէմէյէսին. զիրա քէնտինի մէտհ էտէն՝ մագ-պուլ տէյիլ, իլլա օ մագպուլ տըր քի՝ օնու Րապպ մէտհ էտէր: Պունտան մաատա՝ նէ զէ-

ման պէն քէնտիմ իչիւն՝ չէօյլէ իմ պէօյլէ իմ տէրիմտէ՝ պէնիմ գօնուշմամ վէ գօնշուլարըմ օլ տէտիքլէրիմ իչիւն Եալան տըր՝ տէրլէրսէ, պու էթտիյիմ չէյ՝ փէք պէօյիւք պիր քէօթիւլիւք օլմուշ օլուր* ։

Ու զէման Լաֆազան էվվէլա գըզարմաղա պաշլատը, լաքին քէնտի քէնտինէ կէլէրէք չէօյլէ ճէվապ վէրտի․ Սէն չիմտի սէօզիւնիւ՝ թէճրիւպէքեարլըղ, զամիր վէ Ալլահ իւզէրինէ չէվիրիպ, սէօյլէնիլէն սէօզլէր հագգընա օնուն հագգ վէրմէսինի թալապ էտէրսին։ Պէն՝ պու թարզ սէօհպէթ էտէճէյիզ տէյիլ ումմարըմ, նէ տէ պու թարզ սիւալլարա ճէվապ վէրմէսինի իսթէրիմ, զիրա քէնտիմի մէճպուր սայմամ վէրմէյէ, մէկէր սէն պիր տէրս վէրիճի օլմայը իւզէրինէ ալասըն, վէ էյէր իւզէրինէ ալսան տախի, պէն սէնի քէնտի հիւքիւմտարըմը էթմէյի րէտտ էտէ պիլիր իմ․ Լաքին րէճա էտէրիմ, պանա նի՞չիւն պէօյլէ սիւալլար էթ-

---

*Պիզիմ արգատաշլարըմըզ իլէ պէօյլէ էտիյէթ իւզրէ տավրանմալըյըզ ։ Քիտաշքի կէրէք տիւնեասա վէ կէրէք քիլիսէտէ պու չէյ ասլա չօք գուլլանըլըյոր ․ Ու վաղըթ պօշ լաքըրտը թանըշըլըր՝ քիլիսէտէն րէտտ օլունաճագլար տըր ։

տիյինի սէօյլէ՞ր միսին*։

Արէ-ֆն. Չիւն կէօրտիւմ քի սէն սէօյլէշմէյէ փէք հազըր օլուպ՝ անճագ պիլմէզ իտիմ քի աճապ էֆքեարտան պաշգա պիր շէյին վա՞ր մը։ Պունտան մաատա՝ Թէքմիլէն տօղըրուսունու սէօյլէյէրէք, սէնին հազզընտա իշիթտիյիմէ նազարէն, սէն էօյլէ պիր ատէմ սին քի՝ սէնին մէզհէպին խալընըզ սէօզ իւզէրինտէ օլուպ՝ սէնին ասըլ գօնուշման՝ պու էթտիյին աղըզ իգրարընը խալանա չըգարըր։ Սէն՝ Քրիսթիանլար արասընտա պիր լէքէ սին՝ տէրլէր, վէ սէնին քէօթիւ գօնուշմանըն սէպէպինտէն՝ մէզհէպէ քիր կէլիր։ Սէնին ֆէնա խօյլարըն իլէ՝ պազըլարը սիւրչմիւշ օլուպ, տահա օնտան՝ չօգլար հէլագ օլմագ թէհլիքէսինտէ տիրլէր. սէնին մէզհէպին իլէ պիր մէյխանէ, վէ շէհվէթ, վէ նափագըք. վէ քիւֆր, վէ խալան, վէ ֆէնա արգատաշլըգ վէ սայր

---

*Եիւրէյի արայան, րուհու Թէճրիւպէ էտէն, վէ էթվարը Թէֆթիշ էտէն սէօզլէր՝ միւրայը լաֆազանլարըն իշինէ կէլմէզ։ Իման իլէ սատըգ օլմագ հագգընտա սէօյլէտիյինտէ՝ սէնին իլէ ույարլար, լաքին իշին տօղրուսունու սէօյլէյէրէք՝ իմանըն նիշէ եիւրէյէ իշլէյիպ քէնտիմիզի ինքեար էտէրէք Քրիստոսա իթաաթ էթտիրմէք վէ օնուն արաընճա վարաբըլմագ շարթը իլէ տավրանըրսա Թէէսիր էթտիյինի Թարիֆ էյլէտիյինտէ՝ պունու գալտըրամազլար. տահա կիւճէնիրլէր, սէնտէն գաչարլար, վէ սէնի՝ շէրիաթա խափըշան չաղըրըրլար։

չէյլէր՝ պիրլիքտէ տուրա պիլիրլէր ։ Պիր ֆահիշէ հազգընա սէօյլէնիլէն շու տար իւլ մէսէլ՝ սէնին հազգընա փէք տօղրու կէլիր քի՝ ''Օ հէր գարըլարըն այըպը տըր'' տէր ․ սէն տախի հէր միւմինլէրին այըպը սըն ։

Լոֆ․ Մատէմ քի սէն խապէրլէրէ գուլագ ասըպ պէօյլէ քէսկինճէ հիւքմ էթմէյէ պու գատար հազըրսըն, պունտան մութլագ շունու անլարըմ քի՝ սէն թիթիզ վէ սաֆրալը պիր ատէմ օլուպ՝ պէրապէր սէօհպէթ էթմէյէ եագըշըր ատէմ տէյիլ սին ․ իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ*։

Իմտի Քրիսթիան քէնտի գարընտաշընա եազլաշըպ՝ շէօյլէ սէօյլէտի ․ Պէն սանա ՚նէ վուգու պուլաճաղընը սէօյլէտիմ ․ սէնին սէօզլէրին իլէ օնուն շէհվէթլէրի իթթիֆագ էտէմէտիլէր ։ Օ՝ քէնտի էթվարընը տիւզէլթմէքտէն իսէ՝ սէնին արգատաշլըղընը պըրագմայը տահա էյի սայըը ։ Լաքին, նիճէ քի տէտիմ իսէ, իշթէ օ կիթտի ․ վարսըն կիթսին, զարար քէնտինինտիր՝ պաշգա ատէմին տէյիլտիր ։ Պիզ օնտան այըրըլմագ զահմէթինտէն գուրթարըտը պիզի, զիրա քէնտիսի օլ֊

---

*Եիւրէք չիւրիւմիւշ օլտուգլայըն՝ գանմազտան գաչար, էմնիյէթ իւզրէ նասիհաթ վէրէնտէն իրագ տուրուր, վէ օնու թագիր էտիպ քէնտինի հազգըը չըգարըր ։ Էմնիյէթ իւզրէ օլունան նասիհաթ՝ էմնիյէթսիզ ճանլարըն իշինէ կէլմէզ ։

տուզու հայինտէ տէվամ էթտիյինտէ, նիճէ քի էօյլէ եռէճէք տիր տէյիւ կէլիր պանա, պիզիմ արգատաշլըղըմըզա պիր քիր օլաճաղըտը. պուն-տան մաատա՝ Բէտուլ, "Ինկլիզլէրտէն քէնտինի սաղըն" տէր ։

Մէ-ըն. Ֆագաթ օնուն իլէ պու գըսա սէօհ-պէթի էթտիյիմէ շաղ ըմ, օլա պիլիր քի օնուն խուզէրինէ եինէ Թէֆէքքիւր էթսին. հէրնէ հալ իսէ՝ պէն օնուն իլէ աշըգ կիթտիմ, վէ էյէր հէլաք օլուր իսէ՝ պէն օնուն գանընտան փաք ըմ*.

Պ.ըլէ. Սէնին էօյլէ աշըգտան սէօյլէմէնի էյի էթտին ։ Շիմտի ինսանլար իլէ պէօյլէ սատըգա-նէ տավրանմագ փէք ազ օլտուղու սէպէպին-տէն տիր քի՝ մէզհէպ չօգլարըն պուրնունա գօգմուշ կէլիր. զիրա մէզհէպլէրի խալըսըզ սէօզտէ օլուպ՝ քէնտիլէրի պօզուգ վէ աչըգ օլան լաֆազան ահմագլարըն տինտարլար մէճ-լիսինէ պու գատար գապուլ օլունմալարընտան տըր քի՝ տիւնեայը րահաթսըզ էտէրլէր, Պ.ըրի-թանըլըղը լէքէլէտիրլէր վէ պիղարագ օլանա ածը վէրիրլէր ։ Պ.եաշքի հէր քէս պունուն կիպի քիմսէլէր իլէ սէնին տավրանտըղըն կիպի տավ-

---

*Միւմինին պու սէօզիւնէ տիգգաթ էտէր՝ օնուն էթ-տիյի կիպի էյլէ ։

բանալար, օլ վագըթ՝ հա օնլար քէնտիլէրինի մէզհէպէ եագըշտըրաճագլար, եախօտ ազիզլէրին արգատաշլըղը օնլարա փէք աղըր կէլէճէք ։

Իմտի Միւմին շէօյլէ թէսպիհ էյլէտի,—

'Նի՛ճէ Լաֆազան պապալար էվվէլ,
Նի՛ճէ սէօզլէրի տօնատըր կիւզէլ,
Նի՛ճէ հէր քէսի հէնտմէք տիր կէօզլիւ,
Թա Միւմին պաշլար հիւրէյին սէօզիւ ։
Օլ վագըթ պաթար կէչմիշ այ կիպի,
Էօյլէ տէ հէր քիմ պիլմէզ գալբ իշի"։

Պէօյլէճէ խօլտա կէօրտիւքլէրի չէյլէրին իւզէրինէ սէօյլէշէրէք կիթմէլէրի իլէ, օլ խօլու բաշաթլըղ իլէ կիթտիլէր, քի էյէր էօյլէ էթմէսէլէր իտի, շիւպհէսիզ՝ խօլտան փէք թաճիզ օլաճագլար ըտը, զիրա շիմտի պիր օրմանլըգտան կէչէյօրլար ըտը* ։

*Ագտէմճէ Թէճրիւպէսինէ վարըըմըշ չէյլէրին իւզէրինէ օլան բուհանի սէօհպէթլէր՝ ճանը զայէթ գուվվէթլէտիր Ֆէրրահլանտըրըրլար ։ Եաա օրմանլըղընը չօգ վագըթ իֆթիխար պահճէսինէ աէօնաէրիրլէր, վէ պէօյլէճէ՝ կիւճ խօլլարտան խօրուլմուշ խօլճուլարը բաշաթլանտըրըրլար ։ Եա՛ Քրիսթիանլար, սիզին բուհունուզու հալիմլէտիր՝ Քրիստոսու հիւճէլտէրէք, օնա պագմայը՝ վէ օնուն սիզէ տօղրու օլան մուհապպէթի վէ տավրանըշը իւզէրինէ պիրիպիրինիզ իլէ սէօյլէշմէյի աըթըըըն ։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷՆԶԻԼ

Ընտէն պունլար պու օրմանլըղը պիթիրիբ պիթիրմէզ՝ Միւմին րասթ կէլէ արգասընտա պագըրք կէօրտիւ քի արգալարընճա պիրիսի կէլիյօր, վէ օնու թանըտը ։ Պագ, տէտի Միւմին քէնտի գարընտաշընա, քի՞մ կէլիյօր օրատան ։ Օլ վագըթ Գրիսթիան պագըպ, Օ՝ պէնիմ ազիզ տօսթում Ինճիլ վարիզլի տիր՝ տէտի ։ Պէնիմ տէ ազիզ տօսթում տըր օ, զիրա պէնի գափույա տօղրու խօլա գօյան օ իտի՝ տէտի Միւմին ։ Իմտի Ինճիլ վարիզլի օնլարա խէթիշմիշ օլուպ՝ չէօյլէճէ սէլամ վէրտի օնլարա ։

Ինճ. Վ. Սէլամ սիզէ խօ սէվկիւլիւլէր, վէ սէլամ սիզին եարտըմճըլարընըզա ։

Գրիս. Հօշ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ, խօ պէնիմ ազիզ Վարիզլիմ, սէնին խիւզլիւնիւ կէօրմէմ իլէ՝ պէնիմ էպէտի էյլիյիմ իչիւն սէնին էսքի տօսթլուղուն վէ եօրուլմայարագ չալըշտըղըն խաթըրըմա կէլիր ։

Միւմն. Պին քէրրէ հօշ կէլտինիզ, սէնին հուզուրունա՝ պիզ սէֆիլ եօլճուլարընըն արզու էտէրիզ, խօ Թաթլը Վարիզ՝ տէտի Միւմին* ։

---

* Եօլճուլուգ րուհունա մալիք օլանըն տահիհ վէ [illegible] նիշանէսի պու տըր, եանի՝ Ինճիլին եըզ-

Ինճ. Հա. Օլ վագըթ Ինճիլ վաիզի շէօյլէ սէօյլէտի. Պիզիմ սօն կէօրիւշմէմիզտէն պէրի նասըլ սընըզ՝ էյ պէնիմ տօսթլարըմ. Կէլէրէ՞ րահաթ կէլտինիզ, վէ քէնտինիզի նասըլ պուլտունըզ*.

Օլ վագըթ Խրիսթիան իլէ Միւմին եօլտա րահաթ կէլտիքլէրի հէր շէյի, վէ նիճէ հէմ նէ կիւճլիւքլէր իլէ օլ եէրէ եէթիշմիշ օլտուգլարընը սէօյլէտիլէր օնա.

Գայէթ իֆթիխար էտէրիմ, տէտի Ինճիլ վաիզի, ֆագաթ սիզին սըգընթըլարա օղրամըշ օլտուղունուզ իչիւն տէյիլ, իլլա ղալիպ կէլտիյինիզ, վէ պու վէճհ իլէ հէր նէ գատար չօգ զայիֆլիքլէրինիզ վար իսէ տէ, պու կիւնէ գատար տօղրուլուգտա տէվամ էթմիշ օլտուղունուզ իչիւն.

մէքթէպլարընըն իւզէրինէ պիր տահա վէ ճանի կէօնիւլտէն մուհապպէթի օլուպ՝ օնլարըն պէլքի րուհումուզուն ֆայտէսինէ խիզմէթ էտիճիլէր օլտուգլարընը թանըրմագ.

*Քրիստոսուն էմին խըզմէթքեարլարընըն իշի՝ հէր վագըթ խալգըն ճանլարընըն հալինի տույուպ՝ օնլարըն ֆայիտէսի վէ էյլիյի իչիւն ճահտ էթմէք օլմալը տըր ֆագաթ, էյվահ, պու շէյ նատըր իհմալտէ պըրագըլմըշ տըր. Նէչէ նէչէ աֆա Քրիստոսուն խըզմէթքեարլարը խալգա կէօրիւշմէյէ կիտէրէք՝ հիչ պիր րուհանի սէօզ էթմէքսիզին կէրի տէօնէրլէր.

Պու չէյատէն էօթիւրիւ ղայէթ իֆթիխար էտէրիմ՝ աէտիմ, վէ պու իֆթիխարըմ կէրէք պէնիմ՝ վէ կէրէք սիզին իչիւն տիր. պէն էքտիմ՝ վէ սիզ պիչտինիզ, վէ իշթէ օլ կիւնհագըն տըր քի, «Հէմ էքէն հէմ պիչէն՝ պէրապէր սէվինէլէր» (Յովհ. Դ. 36). Փագաթ էյէր գալի տուրուրսանըզ. «զիրա խօրուլմայարագ՝ քէնտի վագթընտա պիչէճէյիզ»: Գաղ. Զ. 9: Իշթէ թաճ էօնիւնիւզտէ օլուպ՝ օ տախի պօզուլմազ պիր թաճ տըր. «պունճիլէյին սէյիրտին, քի հէթիչէսինիզ» օնա: Ա Կորնթ. Թ. 24–27: Պազը էօյլէ քիմսէլէր օլմուշ տըր քի, պու թաճ իչիւն խօլա չըգըպ՝ օնուն իչիւն պիր չօգ խէր կիթտիքտէն սօնկրա, պիր սայըըսը կէլիպ օնլարտան ալմըշ տըր օնու. օնուն իչիւն, սիզ՝ սիզտէ օլանը էյի հըֆզ էտին քի՝ քիմսէ սիզին թաճընըզը ալմասըն: Յայտ. Գ. 11. Սիզ տահա չէյթանըն գուրշունու խէթիչէճէյի մէնզիլէ կէչմէմիշ սինիզ, «Տահա՝ կիւնահա գարշը ճէնկ էտէրէք՝ գան տէօքիւլմէյէ տէկին գարշը տուրմատընըզ»: Սալթանաթ՝ տախմա էօնիւնիւզտէ օլսուն, վէ կէօրիւնմէյէն չէյլէր հազգընա իմանընըզ գավի օլսուն: Էօթէքի տիւնեատան պէրի օլան հիչ պիր չէյ՝ սիզին իչէրինիզտէ խէր պուլմասըն: Վէ հէր չէյտէն զիյատէ՝ սիզին

գալթ սիզ "եօլիւմէ գատար էմին" օլուն, վէ փա-
տիշահ սիզէ "հայաթըն թաճընը" վէրէճէք տիր ։
Օրատա եօլէնին եօլիւմիւ հէր նէ գատար էճէլ-
սիզ օլուպ՝ պէլքի չէքտիյի սէրէնճամլար տա-
խի պէօյլիւք օլաճագ իսէ տէ, եինէ օնուն հալի
քէնտի արգատաշընքինտէն էյի օլաճագ տըր, վէ
պունուն պէօյլէ օլմասը՝ օնուն եալընըզ թէզճէ
Սէմավի չէհրէ եէթիշէճէք օլմասը տէյիլ, իլլա
շու սէպէպ իչիւն տախի քի, օ պիրինին գալան
եօլտա բասթ կէլէճէյի նէչէ սէֆիլլիքլէրտէն
տէ գուրթուլմուշ օլաճագ տըր ։ Լաքին սիզ պու
չէհրէ եէթիշիպ պու տէտիքլէրիմ շէյլէրին թէք-
միլ օլմասընը կէօրտիւյիւնիւզտէ, սիզին տօս-
թունուզու խաթըրընըզա կէթիրիպ՝ էր կիպի գա-
վի տուրուն, վէ "էյլիք իշլէյէրէք ճանլարընը-
զը պիր էմին Նարատըճըյա կիպի Ալլահա էմա-
նէթ էտին" ։

Ընտէն բիւյամմա կէօրտիւմ քի՝ օնլար օլ
օրմանլըգտան հըգտըգլարը կիպի՝ եօնլէրինտէ
Պաթըլլըգ իսմինտէ պիր շէհիր կէօրտիւլէր ։
Պու շէհրտէ պիր բանայըր օլուր, վէ օնա Պա-
թըլլըգ բանայըրը տէնիլիր ։ Պու բանայըր՝ եըլ

հազըր օլունմուշ բահաթա կիրմէյէ չալըշըր՝ մուգայեէտ
օլմալըյըզ քի՝ Ալլահըն լութֆունտան կէրի գալանլար
օլմայալըմ ։ Եէր. Դ. 1։

*օնիքի այ սիւրէր**։ Պունա Պաթըլլըճ փանայըրը տէնմէնին սէպէպի շու տըր քի՝ օլ փանայըր օլան չէհիր՝ պաթըլլըճտան տախի խաֆիֆ օլուպ* (Սաղմ. ԿԲ. 9), *հէմ տախի հէր օրայա կէլէն չէյ պաթըլլըճ տըր, ալիմին շու սէօզիւ կիպի քի՝ "Հէփ կէլէն՝ պաթըլլըճ տըր", տէր։* Ժող. ԺԱ. 8։ *Հէմ տախի,* Ա. 2—14։ Բ. 11—17։ Եսայ. Խ. 17 *պագ ։*

Պու փանայըր՚ նէնի իհտաս օլունմուշ պիր իշ

**Պու քիթապըն միւէլլիֆի, պու տիւնեայը՝ օնուն սիւհիրլի տուզագլարը, ճէլպ էտիճի զէվգլէրի, ալտա-տըճը կէօզթէրիշլէրի վէ զաղէպլի չէհրէլէրի իլէ պիր Պաթըլլըճ փանայըրընա պէնզէտէրէք թասվիր էտէր։ Պիզի ավլայըպ էսիր էթմէք իչիւն՝ օնուն մէանէտլէրի, զէնկինլիքլէրի, զէվգլէրի վէ պաթըլլըգլարը ղայէթ աճա-յիպ սուրէթտէ կիւզէլ տօնանըրմըշ տըրլար։ Պու տիւն-եանըն ալլահը օլան Շէյթան՝ տուրմայըպ ավընտըրըր պիզի քի՝ քէնտիսինի ճիսմանի զէվգլէրէ վէրիպ՝ պիւթիւն պիւ-թիւնէ օնլար իլէ տօյալըմ։ Ճէլալին Րապպը պու փա-նայըրտան կէչտիյինտէ, պու տիւնեանըն հիւքիւմտա-րը օնուն իւզէրինէ տախի վարտը. Ֆագաթ օնտա պիր չէյ պուլմատը։ Օնտան պէրի՝ Քրիսթիան իսմինի թա-շըյանլարըն իւզէրինէ տախի չօգ թարզ իլէ չալըշըպ, փէք չօգ տէֆա իշինի՛ իլէրի կէօթիւրտիւ։ Ֆագաթ սահիհ Քրիսթիան օլան եօլճու, իման իլէ՛ օնա ղալիպ կէլմէյէ մուգթէտիր օլաճագ տըր։ Իպրանիլէրէ եազը-լան մէքթուպըն ԺԱ Պապը՝ քէնտիլէրինի տիւնեա իւզէրինտէ եապանճըլար վէ ղարիպլէր սայանլարըն իւզէ-րինէ փէք կիւզէլ էօրնէքլէր վէրիր պիզէ։*

տէյիլ տիր, իլլա փէք էսքիտէն պէրի տուրուր պիր շէյ տիր. Պէն սիզէ օնուն պաշլանկըճընը թարիֆ էտէյիմ ։

Հէման պունտան պէշ պին սէնէ գատար ագտէմ, պու իքի էհլի քեամիլ ատէմ կիպի՝ Սէմավի չէհրէ կիտէն խօլճուլար օլուպ, Նէնղզէբուզ, Ըպողղլոն վէ Լէգէոն, քէնտի արգատաշլարը իլէ, խօլճուլարըն կիթտիյի խօլուն հիզասընտան՝ օնլարըն խօլու պու Պաթըլլըգ չէհրինին իչինտէն տիւշտիւյիւնիւ անլայարագ, օրատա պիր փանայըր գուրմանըն արգասընտան օլտուլար. Էօյլէ պիր փանայըր՝ քի՝ իչինտէ հէր թարզ պաթըլլըգ սաթըլըրըն՝ վէ խըլ օն իքի այ սիւրսիւն ։ Պու սէպէպտէն՝ պու փանայըրտա հէր շու թարզ մալթահլար սաթըլըր, մէսէլա, էվլէր, թօփրագլար, սանաաթլար, խէրլէր, իզզէթլէր, րիւթպէլէր, ունվանլար, մէմալիքլէր, փատիշահլըգլար, շէհվէթլէր, զէվգլէր հէմ հէր թարզ սէֆալար, մէսէլա, ֆահիշէլէր, գարըլար, գօճալար, չօճուգլար, սահիպլէր, խըրզմէթքեարլար, ճանլար, գանլար, թէնլէր, ինսան, կիւմիւշ, ալթուն, ինճի, գըյմէթլու թաշլար, վէ տահա նէ տէսէն վար.

Պունտան մատա՝ պու փանայըրտա հէր տէմ հօգգապազլըգլար, ալտատըճըլար, գումարլար,

օյունլար, մուզգալլիտլէր, մայմունլար, հիլէքեարլար, վէ հէր թարզ տօլանտըրըճըլար պուլունուր ։

Հէմ տախի պուրատա պատիհավա խըրսըզլըգլար, գալթիլլէր, զինա, վէ եօլթէ ուճ խալան եէմինլէր կէօրիւնէ պիլիր ։

Վէ սայր պայաղը փանայըրլարտա, հէր պիր մաթահըն սաթըլան այրը խըմլէր իլէ այրը այրը մահալլէրի վէ սօգագլարը օլտուղու միսալլի, քէզալիք պուրատա տախի, փանայըրըն մաթահլարընը գօլայ պուլմագ իչիւն մախսուս եէրլէր, մահալլէր վէ սօգագլար վար տըր, եանի՝ մէմլէքէթլէր վէ փատիշահլըգլար։ Ինկիլիզ մահալլէսի վար, վէ Ֆրանսըզ մահալլէսի, Իտալիա մահալլէսի, Սպանեօլ մահալլէսի, Նեմչէ մահալլէսի* վար տըր քի, տիւրլիւպէ տիւրլիւ պաթըլլըգլար սաթըլըր։ Փագաթ նիճէ քի սայր փանայըրլարտա պազը էշեա՝ ճէմի փանայըրըն էն պաշ մաթահը կիպի իսէ, քէզալիք պու փանայըրտա

---

*Գընիան քէնտի քիթապընը Ինկիլիզլէր իչիւն եազտըղը էճիլտէն՝ եալընըզ պու գատար մահալլէ իսմի վէրիր ։ Ֆագաթ օգույան՝ քէնտի եանընտան Րուս մահալլէսի, Օսմանլը մահալլէսի, Աճէմ մահալլէսի, Արապ մահալլէսի, Էրմէնի մահալլէսի, վէ Մօսկօֆ մահալլէսի լաֆզլարընը տախի իլավէ էտէպիլիր ։

տախի Րօմանըն մաթահը վէ օնուն ախզ ու ի-
թասը փէք պէյէնիլմիշ տիր • խալընըզ պիզիմ
Ինկիլիզ միլլէթի՝ վէ պաղը սայըլըր օնու կեօզ-
տէն չըգարմըշ տըրլար*։

Իմտի, նիճէ քի եօգարըտա զիքր էթմիշ իմ,
Սէմավի շէհրէ կիտէճէք եօլ՝ թա պու շէհրին ի-
չինտէն տուշէր քի՝ օրատա պու պէօյիւք փանա-
յըր գուրուլմուշ տըր • վէ պու շէհիրտէն կէչ-
մէքտէն օլ շէհրէ կիթմէք խըթէյէն քիմսէյէ՝
"պու տիւնեատան չըգմագ լազըմ կէլիր"։ Ա
Կորնթ • Ե • 10 ։ Շահլարըն Շահը տախի պու-
րատա օլտուղունտա՝ պու շէհիրտէն կէչիպ քէն-
տի մէմլէքէթինէ կիթտի, վէ կէչտիյի կիւն տա-
խի՝ պիր փանայըր կիւնիւ իտի • հէմ պանա կէլիր
քի՝ պու փանայըրըն պէօյիւք պէյի օլան Պէլզ-

*Պու թափիր՝ Րօմա Քիլիսէսինին զաննը պաթըլլա-
րընը պէյան էտէր քի՝ օնլարը գապուլ էտէնլէր, կէօյա
օնլար իլէ Ալլահա պիր պէտէլ վէրէրէք Օնուն իլէ ա-
րըշ վէրիշէ կիրէրլէր։ Օնլար էյլէ զանն էտէրլէր քի՝
խէլաս իչիւն պիր գաչ ահտ եախօտ վաատ էթմէք իլէ
կէօյէ կիրմէք հագգընը էլէ կէչիրիրլէր, քէնտի խայր ա-
մէլլէրի իլէ կէօյիւ գազանըրլար, վէ տահը քէնտի ի-
թաաթլարը իլէ՝ սաատաթը սաթուն ալըրլար. Ֆագաթ
հագիգաթ՝ պու չէյ քէնտի մաղրուրլուգլարընը իւքսէլ-
տիպ՝ Քրիստոսուն էթտիյի իշինի վէ օնուն իզզէթինի
ալչագլատըր։ Եազըգ քի պու մաղրուր՝ վէ Ազիզ Քիթապ-
լարտան խարիճ օլան էֆքեար՝ արամըզտա ղայէթ եայըլ-
մըշ տըր։

զերուղ ըտը քի. օնու՝ քէնտի պաթըլըլըգլարըն-տան պիր ազ չէյ՝ սաթուն ալմաղա տաւէթ էթտի, վէ էյէր օլ շէհիրտէն կէչտիյինտէ քէնտիսինէ բայէթ էթմիշ օլսայըտը, օնու փանայըրըն պէյինի էտէճէք իտի։ Էվվէթ, օ՝ պիր իթիպարլու զաթ օլմուշ օլտուղունտան, Նէնղզերուղ պիզզաթ օ-նու սօգագ սօգագ կէզտիրիփ՝ պիր ազ վագթըն իչինտէ տիւնեանըն հէփ փատիշահլըգլարընը օնա կէօսթէրտի քի, էյէր մուլքին իսէ օլ մուպա-րէք Օւթը՝ քէնտի պաթըլլըգլարընը իշ եէրի-նէ գօյուփ պիր ազ չէյ ալմաղա ճէլփ էտէպիլ-սին. Ֆագաթ օնուն ախզ ու իթայա կէօզիւ օլ-մատըղը սէպէպինտէն՝ պու պաթըլլըգլարա պիր փարա տախի վէրմէզտէն օլ շէհրտէն չըգտը։ Մատթ. Դ. 1—8։ Ղուկ. Դ. 5—8։ Իշթէ պու փանայըր պիր էսքի չէյ օլուփ՝ չօգտան գուրուլ-մուշ տըր, վէ փէք պէօյիւք պիր փանայըր տըր։

Իմտի պու խօլճուլար, նասըլ քի տէտիմ իսէ, պու փանայըրտան կէչմէլի իտիլէր։ Փէք կիւզէլ, օնլար տա էօյլէ էթտիլէր. Ֆագաթ օրայա կի-րէր կիրմէզ, փանայըրըն ճէմի խալգը այաղա գալգտը, վէ շէհիր քէնտիսի տախի օնլարըն հագգընա կէօյա պիր նայղարա գալտըրմըշ ըտը՝, վէ պունու պիր գաչ սէպէպտէն էօթիւրիւ էթ-տիլէր. Զիրա,

Էվվէլա. պու խօլճուլարըն կիյաւիյի էսվապըն ճինսի, օլ փանայըրտա ախզ ու իթթատա օլանլա-րըն էսվապընտան փարգլը իտի: Պու սէպէպտէն՝ փանայըրտա օլան խալգըն կէօզլիւ օնլարըն իւս-թիւնտէ գալըը. պազըսը՝ Օնլար մուգալլիտ տիր՝ տէրլէր իտի, պազըլարը տա՝ Չըլկըն, վէ սայըլարը՝ Նապանճը քիմսէլէր տիր, տէրլէր իտի: Յօֆ. ԺԲ. 4: Ա Կօրնթ. Դ. 9:

Սանիէն. խալգ օնլարըն կէօսթէրիշինէ թա-աճճիւպ էթտիքլէրի միսիլլու՝ օնլարըն լիսանը-նա տախի թաաճճիւպ էտէրլէր իտի, զիրա օն-լարըն տէտիյինի անլայան փէք ազ քիմսէ պու-լունուր ըտը: Օնլար հալի իլէ Քանան լիսա-նընտան սէօյլէշիրլէր իտի*: Ֆագաթ փանայըր-ճըլար պու տիւնեանըն ատէմլէրի օլտուգլա-րընտան, փանայըրըն պիր ուճունտան օպիր ու-ճունա գատար հէր քէս պունլար իլէ պիրիպիրի-նէ պարբարոս կիպի կէօրիւնիւրլէր իտի: Ա Կօ-րնթ. Բ. 7,8:

Իւչիւնճիւ. ֆագաթ ախզ ու իթա էտէնլէրէ շու շէյ ազ զէվգլէնէճէք շէյ օլմատը քի, պու խօլճուլար՝ օնլարըն մաթահընը փէք ազ պիր շէյ սայարլար ըտը: Օնլարըն իւսթիւնէ պագ-

---

*Քանան՝ կէօյէ միւշապիհ օլուպ՝ Քանան լիսանը տա-խի, տիյանէթճէ միւքալէմէլէր տէմէք տիր:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

նէ պազարագ, "Պիզ կէրչէքլիկի սաթուն ալըրըզ" տէտիլէր*: Առակ. ԻԳ. 23: Պու չէյ օնլարա ֆուրսաթ օլտու քի՛ օլ ատէմլէրի տահա աշաղա վուրսունլար. պազըրը զէվզըլէնիր իտի օնլարը, պազըրը օնլարա հայգըրըր ըտը, պա-

---

*Նէ՞ աճայիպ ճէվապ տըր պու, պու սէօզիւն մանասը նէ՞ տիր: Պունուն իլէ օնլար տէմէք իսթէր քի, քէնտի ճանլարընըն սրատըրզը օլ պիրիճիք չէյի՝ եանի Կէրչէքլիկի իզրար էթմէյէ նէ՛ զօրզարըլար՝ նէ տէ ութանըրլար: Պունուն իլէ ֆէհմ էյլէ քի, քէօթիւլիւք իչինտէ օլան Քրիսթիան խալգ, եալան իլէ ալտանըր, վէ եալանլարը սօզուրանըն ալատըրշընա փուպթէլա օլմուշ տըր: Պունուն տէքօրը՝ ճէմի Քրիստոսա ինանանլար՝ Կէրչէքլիքտէն տիր, տէնիր: Ա Ցուհ. Գ. 19: Օնլար՝ Ալլահըն օլ պէզքտէն սէօյլէտիյի սէօզիւպիլիրլէր վէ օնա ինանըրլար՝ քի չէօյլէ տէմիշ տիր, "Սէվկիւլիւ Օղլում պու տըր՝ քի օնտան րազը օլտում:" Մաթ. Գ. 17: Քէնտի ճէմի իւմիտլէրինին թէմէլի շու կէրչէքլիք տիր քի, Ցիսուս՝ Ալլահըն Օղլու, վէ պիզիմ եալընըզ Գուրթարըճըմըզ տըր. վէ քէնտի արատըզլարը պէօյլիւք չէյ, կիթտիքճէ օնա զիյատէ տօսթ օլմագ տըր, վէ պունու՝ ճահա իլէ, չալըշմագ իլէ, խարճ

վէ հէփ սայը զէվզըլէրի վէ սէֆալարը թէրք ու րէտտ էտէրէք էլէ պրագմազա չալըշըրլար: Պու սէպէպտէն՝ տիւնեա օնլարը պուղզ էտէր, վէ պու կէրչէքլիյէ տիւշման օլան Շէյթան՝ տիւնեայը օնլարա գարշը գալտըրըր, զիրա Քրիստոս Բարպըրմըզըն պույուրտուղու կիպի՝ "Օնլար տիւնեատան տէյիլլէր, նիճէ քի պէն տիւնեատան տէյիլ իմ:" Ցուհ. ԺԷ. 16:

զըտը ատէպսիզ սէօզլէր սէօյլէր իտի. վէ պազը-
սը տա պաղըրըր ըտը քի օնլարը տէօյսիւնիւլէր :
Իմտի քէյֆիյէթ փանայըրտա պիր խայղարըյա
վէ պէօյիւք հարըլթըյա պաիս օլուր, օ գատար
քի հէր քէս էթտիյինի պիլմէզ իտի. Իմտի
փանայըրըն պէօյիւյիւնէ խապէր կիթտի, օ տա-
խի ալէլ աճէլէ գալգըպ քէնտիինին փէք տօսթ-
լարընտան պիր գաչընը կէօնտէրտի քի, փա-
նայըրըն ալթիւսթ օլմասընա սէպէպ օլան ա-
տէմլէրի իսթինթագա ալսընլար: Պէօյլէճէ օն-
լարը իսթինթագա ալըպ՝ օնլարըն նէրէտէն կէլ-
տիյինի վէ նէրէյէ կիտէճէք օլտուգլարընը՝
հէմ էօյլէ պիր աճայիպ գըյաֆէթտէ օրատա
իշլէրի նէ օլտուղունու սիւալ էյլէտիլէր: Օն-
լար տախի՝ տիւնեատա խօլճուլար վէ ղարիպ-
լէր օլուպ՝ քէնտի մէմլէքէթլէրինէ խանի՝ Սէ-
մավի Երուսաղէմէ կիտէճէք օլտուգլարընը սէօյ-
լէյիպ (Եբր. ԺԱ. 13—16), չունու տախի տէ-
տիլէր քի՝ քէնտիլէրի կէրէք օլ չէհրին էհալի-
սինէ վէ կէրէք ախզ ու իժտաա օլանլարա՝ քէն-
տիլէրինի էօյլէ թահզիր էտիպ խօլլարընտան ա-
լը գօմաղա սէպէպ օլաճագ պիր չէյ էթմէմիշ-
տիրլէր: Յալընըզ շու քէյֆիյէթ վար քի,
պիրիսի՝ “Նէ սաթուն ալաճագսընըզ՝ տէյիւ սօր-
տուղունտա, Պիզ կէրչէքլիյի սաթուն ալըրըզ

մաղա շայէսթէ պիր շէյ սախի սայմաղըր ըտը օնլարը, վէ պիր շէյ սաթուն ալընըլար տէյիւ օնլարը չաղըրան օլտուղունտա՝ փարմագլարընը գուլագլարընա թըգայըպ, "Կէօզլէրիմի պաթըլըղա պագմագտան տէօնտէր" (Սաղմ. ՃԺԹ. 37), տէյիւ պաղըրարագ՝ քէնտի սանաաթլարը վէ ալըշվէրիշլէրի կէօզտէ օլտուղունու պէյան էթմէք թարզը իլէ խօգարըյա տօղրու պագարլար ըտը*: Փիլէպ. Գ. 20, 21:

Պիրիսի տէ պունլարըն էթվարընը կէօրէրէք. պունլարըն գարշըսընա չըգըպ գէվգլէնէրէք "Նէ՞ սաթուն ալաճագ սընըզ" տէյիւ սօրտուղունտա, պունլար սախի աղըր պաշ իլէ օնուն խիւզիւ-

---

*Իւչ շէյ վար տըր քի՝ օնլարը պիր Քրիստիանըն իւզէրինտէ կէօրմէսի՝ տիւնեայա փէք աղըր կէլիր: Էվվէլա օնուն էօվաալը, եանի Քրիստոսուն սատագաթը իլէ սատըգ օլմագ հագգընտա քէնտի իգրարը: Սանիեն օնուն լիսանը, եանի՝ Ալլահըն օնուն ճանը իչիւն էթտիյի օլ ազիմ շէյլէրին հագգընտա հէր նէ սէօյլէյէ պիլիր իսէ: Իւչիւնճիւ, քէնտինին՝ օնլարտան ֆարգլը պուլունմասը, նիճէ քի օնլար պէօյլէ տէրլէր, եանի՝ օնլարըն պաթըլ վէ կիւնահ իլէ տօլու ամէլլէրինէ գաթըլմամասը: Պու սէպէպտէն՝ միւմինլէր քէնտի իգրարլարընտա գավի վէ տօղրու գալըրգլարը հալտէ, թաաճճիւպէ վէ գէվգլէնմէյէ պաիս օլտուգլարընտան մասատա՝ պախուսուս պիլա մէրհամէթ պուղզ օլունմաղա, վէ պագը տայագ եէմէյէ, մահպուս օլմաղա, սիւրկիւն օլմաղա վէ գաթլ օլունմաղա գատար կէօզլէրինէ ալմալը տըրլար:

նէ պազարագ, ‘‘Պիզ կէրչէքլիկի սաթուն ալըրըզ’’ տէտիլէր*. Առակ. ԻԳ. 23: Պու չէյ օնլարա ֆուրսաթ օլտու քի՛ օլ ատէմլէրի տահա աշաղա վուրսունլար. պազըրսը զէնգլէնիր իտի օնլարը, պազըրսը օնլարա հայգըրըր ըտը, պա-

---

*Նէ՞ աճայիպ ճէվապ տըր պու, պու սէօզիւն մանասը նէ՞ տիր: Պունուն իլէ օնլար տէմէք իսթէր քի, քէնտի ճանլարընըն ալտտըրզը օլ պիրինճիք չէյի՝ եանի կէրչէքլիկի իգրար էթմէյէ նէ՛ գօրգարլար՝ նէ տէ ութանըրլար: Պունուն իլէ ֆէհմ էյլէ քի, քէօթիւլիւք իչինտէ օլան Քրիսթիան խալգ, եալան իլէ ալտանըր, վէ եալանլարը տօզուրանըն ալտատըշընա մուպթէլա օլմուշ տըր: Պունուն աքսինը՝ ճէմի Քրիստոսա ինանանլար՝ Կէրչէքլիքտէն տիր, տէնիր: Ա Յովհ. Գ. 19: Օնլար՝ Ալլահըն օլ փէզքանէն սէօյլէտիյի սէօզիւ տիլիրլէր վէ օնա ինանըրլար՝ քի չէօյլէ տէմիշ տիր, ‘‘Սէվկիլիւ Օղլում պու տըր՝ քի օնտան րազը օլտում:’’ Մաթթ. Գ. 17: Քէնտի ճէմի իւմիտլէրինին թէմէլի չու կէրչէքլիք տիր քի, Յիսուս՝ Ալլահըն Օղլու, վէ պիզիմ եալընըզ Գուրթարըճըմըզ տըր. վէ քէնտի ալտատըգլարը պէօյլիւք չէյ, կիթտիքճէ օնա զիյատէ տօսթ օլմագ տըր, վէ պունու՝ ճահտ իլէ, չալըշմագ իլէ, խարճ վէ հէփ սայր զէնգլէրի վէ սէֆալարը թէրք ու րէտտ էտէրէք էլէ պրագմագա չալըշըրլար: Պու սէպէպտէն՝ տիւնեա օնլարը պուղզ էտէր, վէ պու կէրչէքլիյէ տուշման օլան Շէյթան՝ տիւնեայը օնլարա գարշը գալտըրըր, զիրա Քրիստոս Րապպըմըզըն պույուրտուղու կիպի՝ ‘‘Օնլար տիւնեատան տէյիլլէր, նիճէ քի պէն տիւնեատան տէյիլ իմ:’’ Յովհ. ԺԷ. 16:

զըսը ատէպսիզ սէօզլէր սէօյլէր իտի · վէ պազը-
սը տա պաղըրըր ըտը քի օնլարը տէօյսիւնլէր ։
Իմտի քէյֆիյէթ փանայըրտա պիր մասղարայա
վէ պէօյիւք հարըլթըյա պախս օլտու, օ գատար
քի հէր քէս էթտիյինի պիլմէզ իտի · Իմտի
փանայըրըն պէօյիւյիւնէ խապէր կիթտի, օ տա-
խի ալէլ աճէլէ գալգըպ քէնտինին փէք տօսթ-
լարընտան պիր գաչընը կէօնտէրտի քի, փա-
նայըրըն ալթիւսթ օլմասընա սէպէպ օլան ա-
տէմլէրի իսթինթագա ալըընլար ։ Պէօյլէճէ օն-
լարը իսթինթագա ալըպ՝ օնլարըն նէրէտէն կէլ-
տիյինի վէ նէրէյէ կիտէճէք օլտուգլարընը՝
հէմ էօյլէ պիր աճայիպ գըյաֆէթտէ օրատա
իշլէրի նէ օլտուղունու սիւալ էյլէտիլէր ։ Օն-
լար տախի՝ տիւնեատա եօլճուլար վէ ղարիպ-
լէր օլուպ՝ քէնտի մէմլէքէթլէրինէ եանի՝ Սէ-
մավի Երուսաղէմէ կիտէճէք օլտուգլարընը սէօյ-
լէյիպ (Եբր · ԺԱ · 13—16), շունու տախի տէ-
տիլէր քի՝ քէնտիլէրի կէրէք օլ շէհրին էհալի-
սինէ վէ կէրէք ախզ ու իմտատա օլանլարա՝ քէն-
տիլէրինի էօյլէ թահգիր էտիպ եօլլարընտան ա-
լը գօմաղա սէպէպ օլաճագ պիր շէյ էթմէմիշ
տիրլէր ։ Եալընըզ շու քէյֆիյէթ վար քի՝
պիրիսի՝ Նէ սաթուն ալաճագընըզ՝ տէյիւ սօր-
տուղունտա, Պիզ կէրչէքլէյի սաթուն ալըրըզ

տէ·միշիզ, տէտիլէր ։ Ֆագաթ օնլարը խսթլըն-
թագ էթմէյէ թախսիս օլունան քիմսէլէր՝ օն-
լարը տէլի վէ չըլկըն քիմսէլէրտէն պաշգա պիր
շէյ եէրինէ գօմատըլար* ։ Նօղ իսէ պունլար
փանայըրտա հէր շէյի ալթիւսթ էթմէք իչիւն
կէլմիշ ատէմլէր տիր, տէտիլէր ։ Պու սէպէպ-
տէն՝ օնլարը ալըպ տէօյտիւլէր, վէ չամուր իլէ
միւլէմմա էտիպ՝ անտէն օնլարը գաֆէսէ գօ-
տուլար քի՝ փանայըրտա օլան հէր քէս սէյիր
օլսունլար ։ Օնլար տախի պիր չօգ զէման օրա-
տա եաթըպ՝ հէր քէս օնլարըն իւսթիւնէ քէն-
տի զէվգինի, պէտխահլըղընը, եախօտ էօձիւնիւ
իճրա էտէր իտի ։ Փանայըրըն պէօյիւյիւտախիօն-
լարըն պաշընա կէլէն հէփ պու շէյլէր իչիւն հալա
կիւլէր իտի ։ Լաքին պունլար սապըրլը օլուպ,
վէ "սէօյմէք պէտէլինէ սէօյմէք էտա էթմէյէրէք,

*Տիւնեատա՝ ճարամազըրգտա պուլունուպ օլ սէպէպ-
տէն պիզի թահգիր էտէն ախէրլէրտէն պիզտէ պիր
ֆարգ կէօսթէրէն շէյիմիզ պուլունմատըղը հալտէ, պի-
զիմ Յիսուս Քրիստոս իլէ եէնի մախլուգ օլտուղումու-
զու իսպաթ էտէճէք հիչ պիր շէյիմիզ եօգ տըր ։ Նէ-
յէր պիզ Քրիստոսունքիլէր իսէք, Քրիստոսու Թանը-
մայանլար պիզի Քրիստոս իչիւն տէլի վէ չըլկըն եէրի-
նէ գօմալը տըրլար. զիրա Քրիստոս իչիւն տիրի օլտու-
ղումուզտա, տիւնեա իչիւն խաչլանմալըյըզ ։ "Հէփ ա-
տէմլէր սիզին իչիւն էյի սէօյլէտիքլէրի զէման՝ վա՜յ սի-
զէ". Տէտի Քրիստոս ։ Ղուգ. Զ. 26 ։

լաքին պիլ աքս՝ խայր տուա օգույարագ'' , վէ քէօլթիւ սէօզ պէտէլինէ էյի սէօյլէյիպ , խըյանէթլիյէ գարշը էյլիք էտէրէք , փանայըրտա պուլունան պազը քիմսէլէր՝ սայըլարտան զիյատէ տիգգաթ էտիճի վէ օնլար գատար ահմագ օլմատըգլարընտան , աշաղաթագըմըն պու ատէմլէրէ միւտէմ էթտիքլէրի քէօթիւլիւյիւ մէն վէ թահգիր էթմէյէ պաշլատըլար ։ Պու սէպէպտէն օպիրլէր պէօյլէլէրին ուզէրինէ հիւճում էտիպ՝ Օնլար տախի գաֆէստէ օլանլար կիպի քէօթիւ , վէ օնլար իլէ իլմլէրի պիր կէօրիւնիւր , հէմ օնլարըն պաշընա կէլէճէյինէ հիսսէտար օլմաղա լայըգ տըրլար տէյիւ սէօյլէրլէր իտի ։ Էօթէքիլէր իսէ՝ շու ճէվապը վէրտիլէր քի , քէնտի մալըմաթլարընա նազարէն՝ օլ ատէմլէր րահաթ տուրան վէ քէնտի հալլէրինէ ատէմլէր օլուպ՝ քիմսէնին պիր զիյանընը իս-*

**Եօլճու Քրիսթիանլարըն ուզէրինէ՝ էքսէրի տիւնեանըն տիւրլիւ տիւրլիւ էֆքեարլարը օլուր ։ Քրիսթիանըն թավր ու հարաքէթի պազը քէօթիւ ատէմլէրին էյլէնճէլէրինի մէն էտիպ , պազը տա օնլարտան պազըլարընըն Քրիստոսա տէօնմէլէրինէ սէպէպ օլուր ։ Եա եօլճուլար , պիւթիւն սէնէ Պաթըլըգ փանայըրընը իշլէտէն տիւնեանըն ատէմլէրինին էօնիւնտէ [կէօսթէրտիյինիզ հարաքէթինիզէ , թապիաթընըզա վէ էթվարընըզա տիգգաթ էտին ։*

Թէյէն տէյիլ տիրլէր · վէ փանայըրճըլարտա չօգ քիմսէլէր վար քի՝ օլ հագարէթ էթտիքլէրի ատէմլէրտէն զիյատէ գաֆէսէ լայըգ հէմ փօլիսէ պիլէ լայըգ տըրլար , տէտիլէր ։ Պէօյլէճէ իքի Թարաֆը տիւրլիւպէ տիւրլիւ սէօզլէր օլունտուգտան սօնկրա , արալարընտա խուսմրուղա գալգըշըպ՝ պիրի պիրլէրինի սագաթլատըլար վէ պու արալըգ օլ գաֆէստէ օլան իքի ատէմ օնլարըն էօնիւնտէ փէք ագըլլանէ վէ քէնտիլէրինի էյի Թութարագ տավրանըրլար ըտը ։ Ա՛նտէն պու իքի ատէմ եինէ օնլարը իսթինթագ էտէնլէրին հուզուրունա կէօթիւրիւլիւպ , փանայըրտա պու արալըգ վուգու պուլան վէլվէլէնին սէպէպի օլմագ գապահաթը իլէ մուճրիմ սայըլտըլար ։ Պէօյլէճէ օնլարը աճընաճագ հալտէ տէօյիւպ՝ իւզէրլէրինէ զէնճիր Թագտըլար , վէ փանայըրտա օլ տէմիրլէր իլէ խօգարը աշաղա կէզտիրտիլէր քի , սայըրլարա պիր էօրնէք օլուպ՝ օլմույա քի քիմսէ օնլարտան Թարաֆա սէօյլէսին՝ եախօտ օնլար իլէ պիրլէշսին ։ Ֆագաթ Քրիսթիան իլէ Միւմին քէնտիլէրինի տահա ագըլլանէ Թութուպ՝ քէնտի իւզէրլէրինէ կէթիրիլէն ըրուսվայլըղա վէ րէզալէթէ էօյլէ հալիմլիք վէ սապր իլէ Թէհամմիւլ էտէրլէր իտի քի , փանայըրտա օլան քիմսէլէրտէն էվ էյի ա-

տէմի քէնտի Թարաֆլարընա գազանտըլար, վա-
գաա, գալանլարա նազարէն, պունլար ազլըգ-
իտիլէր ։ Պու քէյֆիյէթ՝ օպիր Թարաֆը տա-
հա զիյատէ ազտըրըտը, չէօյլէ քի արթըգ պու
իքի տաէմի գաթլ էթմէյէ գարար վէրտիլէր ։
Պու սէպէպտէն՝ օնլարա գօրգու վէրտիլէր քի՝
օնլարըն իւճրէթի նէ գաֆէս նէ տէ զէնճիր օ-
լաճագ, իլլա քէնտի էթտիքլէրի հարաքէթի,
վէ փանսայըրըն ատէմլէրինի ճէլպ էթտիքլէրի
իչին էօլմէլի տիրլէր ։

Անտէն՝ Թա օնլարըն հագգընա Թէքրար էմիր
կէլէնէտէք օնլար խինէ գաֆէսէ գօնուլմաղա
հիւքմ օլունտուլար ։ Պէօյլէճէ օնլարը իչէրի
գօյուպ՝ այագլարընը տախի սըգըճա Թօմրուղա
գօտուլար ։

Օրատա պունլար քէնտի էմին տօսթլարը օ-
լան Ինճիլ վաիզլտէն իշիթտիքլէրինի խաթըր-
լարընա կէթիրիպ՝ օնուն օնլարա րասթ կէլէ-
ճէք տէյիւ սէօյլէմիշ օլմասը իլէ, քէնտի խօլ-
լարընտա վէ չէքտիքլէրինտէ տահա գավի տուր-
մաղա խիւրէք ալտըլար ։ Պիրիպիրլէրինի տա-
խի չէօյլէճէ Թէսէլլի էտէրլէր իտի քի, էօլիւմ
տաԹմագ քիմին պախթընա տիւշէրսէ, օնուն
հալի տահա էյի օլաճագ տէյիւ ․ պու սէպէպ-
տէն հէր պիրի կիզլիճէ իսԹէր իտի քի՝ օլ էյ-

Գըրզգանձ, Պաթըլ իթիգատ մէ Նարանան։ Ըստէն՝ հուզուլրտա օլան մահպուսու թանըրըլար մը, մէ քէնտի էֆէնտի փատիշահլարընըն թարաֆընտան օնա գարշը նէ սէօյլէյէճէքլէրի վար տէյիւ սիւալ օլունտու օնլարա։ Օլ վագըթ Գըրզգանձ իլէրի կէչիպ շու մէալտէ ճէվապ վէրէրէք տէտի քի, Էֆէնտիմ՝ պէն պու ատէմի չօգտան պէրու թանըրտըղըմտան, իշ պու հուզուրը հաքիփայիտէ խէմինիմ հագգընտա շէհատէթ էտէրիմ, քի օ՝ —

Գոտրը. Տ՛ուր, խէմինինի էթտիրին։

Եէմինի վէրիլտիքտէն սօնկրա շէօյլէ սէօյլէտի. Էֆէնտիմ՝ պու ատէմին հէր նէ գատար պիր մէտհէ շայէսթէ իսմի վար իսէ տէ, անճագ քէնտիսի մէմլէքէթիմիզտէ պուլունան էն էտնա ատէմլէրին պիրի տիր. նէ՛ փատիշահ, նէ էթրաֆ, նէ շէրիաթ, նէ ատէթ տինկլէր. իլլա հէր քէսի, քէնտինին՝ ալէսսէվիյէ իման մէ ազիզ լիք եսսասը թէսմիյէ էթտիյի պիր գաչ ասը էֆքեարընա ճէլպ էթմէք իչիւն էլինտէն հէր կէլտիյինի էտէր։ Վէ պիր տէֆա քէնտինին շու շէյի մախսուսէն իտտաա էթտիյինի իշիթտիմ քի՝ Գրիսթիանլըգ իլէ պէզիմ Պաթըլլըգ շէհրինին ատէթլէրի պիրիպիրինէ թապանը թապանընա զըտտ օլուպ՝ ասլա իմթիզաճ էտէմէզ-

լէր, տէտի։ Մ՚է պու սէօզիւ իլէ, էֆէնտիմ, խալընըզ պիզիմ հէր մէտհէ շայէսթէ ամէլլէրիմիզին հէփսինի պիրտէն քէօթիւ սայմըշ օլմազ, իլլա օնլարը իճրա էթմէմիզտէ պիզի տախի քէօթիւ սայմըշ օլուր։

Օլ զէման Պապը օնա՝ Տահա պիր տէյէճէյին վա՞ր մը, տէտի։

Պըըշքանճ. Էֆէնտիմ, տահա չօգ շէյ տէյէ պիլիր իտիմ, ֆագաթ հուզուրա թաճիզլիք վէրմէք իսթէմէմ։ Ընճագ օ պիր աղալար տախի քէնտի շէհատէթլէրինի վէրտիքտէն սօնկրա, օնուն էճէլի իչիւն տահա զի.յատէ պիր շէյ լազըմ կէլմէք իհթիաճը օլուր իսէ, օնա գարշը օլան շէհատէթիմի տահա արթըրա պիլիր իմ։ Պէօյլէճէ էմր օլունտու քի, օ՝ պիր խանա տուրսուն*։

---

*Գըզգանճլըգ՝ Շէյթանըն մախսուս թապիաթը, վէ պիզտէն հէր պիրիմիզէ տախի թապիի տիր։ Ֆագաթ պու տիւնեանըն էվլատլարը՝ Ալլահըն էվլատլարընտան օլան րուհանի նիյմէթլէրէ եապանճը օլտուգճա, օնլարըն իւզէրինէ նի՞չիւն գըզգանաճագլար։ Օնլար օ շէյլէրի նէ խաթէրլէր, նէ տէ օնլար իչիւն արզու չէքէրլէր. իլլա օլ շէյլէրի զէվգլէնիպ թահգիր էտէրլէր։ Պու շէյ իլէ՝ Շէյթանըն սըըլ րուհու վէ թապիաթը պէյան օլուր։ Օ՝ Քրիստոսուն իւզէրինէ վէ օնուն Ալլահըն Օղլու օլմասը իչիւն գըզգանըպ Յուտայը տիւրթտիւ քի

Ընտէն Պաթըլ իթիգատը եօնէ չաղըրըպ էմր էթտիլէր քի հուզուրտա տուրան մահպուսա պագսըն ։ Հէմ տախի՝ քէնտի էֆէնտի փատիշահլարը Թարաֆընտան օնա գարշը նէ տէյէ պիլիր իսէ՝ տէսին տէյիւ իզնինի վէրտիլէր ․ օ տախի շու մինվալ իւզրէ սէօյլէմէյէ պաշլատը ։

Պաթըլ Իթիգատ ․ Էֆէնտիմ, պու ատէմ իլէ պէզլիւք պիր Թանըշըգլըղըմ օլմայըպ՝ նէ տէ օնու պունտան զիյատէ Թանըմագ իսթէրիմ ։ Հալ պու քի՝ կէչէն կիւն պու շէհրտէ քէնտիսի իլէ պիր ազ գօնուշմուշ օլտուղումտան , շունու պիլիրիմ քի՝ քէնտիսի փէք մազարրաթլու պիր ատէմ տիր ․ զիրա օլ գօնուշտուղումտա օնուն շու սէօզլէրինի իշիթտիմ քի՝ պիզիմ մէզհէպիմիզ նաֆիլէ օլուպ՝ էօյլէ պիր շէյ տիր քի՝ պիր ատէմ օնուն իլէ ասլա Ալլահա մագպուլ օլամազ տէյիւ պահս էտէր իտի ։ Սիզ էֆէնտիմիզ էյի պիլիրսինիզ քի՝ օնուն պու սէօզլէրինտէն հասպ էլ իճապ շու մանա չըգար , եանի՝ պիզիմ իպատէթիմիզ հալա նաֆիլէ օլուպ՝ տահա

օնու էլէ վէրսին ։ Եէհուտիլէր գըսգանճլըգլարընտան օնու էլէ վէրտիլէր (Մատթ․ Իէ․ 18)․ վէ իշթէ տօղրու օլ րուհ տըր քի՝ Շէյթանըն ճէմի էվլատլարընը Ալլահըն էվլատլարընա գարշը գալտըրըր ։

կիւնահըմըզտա գալմըշըզ՝ վէ նիհայէթ հիւքմիւ ազապա միւսթահագ օլաճաղըզ. իշթէ պէնիմ տէյէճէյիմ պու տըր*:

Ընտէն Նաամանա եէմին վէրտիրիփ էմր օլունտու քի՝ հուզուրտա օլան մահպուսա գարշը քէնտի էֆէնտի փատիշահլարը Թարաֆընտան նէ պիլիր իսէ սէօյլէսին :

Նաաման. Էֆէնտիմ, վէ աղալար, պէն պու հէրիֆի չօգտան պէրու պիլիպ՝ օնուն աղզընտան էօյլէ սէօզլէր իշիթմիշ իմ քի՝ սէօյլէնէճէք շէյլէր տէյիլ՝ զիրա օ պիզիմ շէվքէթլու փատիշահըմըզ Պէնհատատա սէօյլիւպ, օնուն՝ Նա-

---

*Պաթըլ իթիգատ՝ եախօտ ախըթէ տինտարլըգ՝ Քրիստոսուն հագըգաթընտա վէ օնուն շայիրտլէրինէ փէք աճը տիւշման տըր։ Պաթըլ իթիգատըն շէհատէթի, պիր Թարաֆտան փէք սահիհ տիր, Քրիստոսուն Թալիմաթը հագգընտա նօմօս խօճալարընըն շու տէտիքլէրի սէօզիւ միսիլլու, քի՝ "Նա՝ խօճա՝ պունլարը սէօյլէմէք իլէ, պիզէ տախի սիթէմ էտէյօրսըն". տէտիլէր (Ղուկ. ԺԱ. 45). քէզալիք այն ու ատէթլէր իւզէրինէ վէ քէօլկէ օլան շէյլէր իւզէրինէ միւզավէմէթ էտէն ախըթէ տինտարլար տախի՝ րուհ իլէ Ալլահա իպատէթ էտէրէք՝ վէ Յիսուս Քրիստոս իլէ էօյիւնիւպ, թէն իլէ էօյիւնմէյէնլէրէ գարշը ճիյէրլէրինտէն եարալանըրլար։ Փիլիպ։ Գ. 3: Պու Ալլահըն իսթէտիյի կիպի օլան էթվար, նասըլ քի լազըմ իսէ, Թէնճէ կիտէն ատէմլէրին ճէմի իպատէթլէրի, Թալիմաթլարը վէ պաթըլ իԹիգատլարը իւզէրինէ Թէքտիր կէթիրիր։

քի ատէմ Պէյ, Նէֆսանի լէզզէթ Պէյ, Նէֆսի Պէյ, Պաթըլ իզզէթ հասրէթի Պէյ, րայէթլու Ռէհվէթ Պէյ, Նէքես Էֆէնտի խամինտէ տօսթլարը վէ սայր րէճալլարըմըզ հազգըլա ֆէնա սէօյլէմիշ տիր. պունտան մաատա՝ շունու տախի տէմիշ տիր քի, հէր քէսին ֆիքրի քէնտինին կիպի օլմուշ օլսա իտի, էյէր միւմքին իսէ՝ պու րէճալլարտան հիչ պիրի եօգ տըր քի արթըգ պու չէհիրտէ մէվճուտ պուլունմայըրտըր: Պունտան գաթի նազար, սիզ էֆէնտիմիզ քի շիմտի քէնտի տավասընը կէօրմէյէ Պարը նասըլ օլունմուշ սընըզ, սիզէ պիլէ՝ Նիւսիւպէթ չափկըն տէյերէք սէօյմէյէ գօրգմամըշտըր, վէ չօգ սայր պուլունուն կիպի ֆասըլ էտիճի քէլամլար իլէ շէհրիմիզին քիպարլարընտան չօգունու լէքէլէմիշ տիր*:

---

*Սէֆիլ կիւնահքեար՝ Եա՛ Րապպ սէնտէն պաշգա քիմսէյի պիլմէմ, եալըըզ սէնին իսմինի զիքր էտէրիմ (Եսայ. ԻԶ. 13), տէտիյի կիպի, անիտէ՝ տիւնեանըն իրատէթինի իճրա էտէն եարանանլար, Օ՝ տիւնեանըն հիւքիւմտարընա գարշը սէօյլէր տէյիւ օնա գարշը շէհատէթ էթմէյէ տախմա հազըր տըրլար: Վէ պու շէհատէթ՝ էյի պիր շէհատէթ տիր, օնու էլէ կէչիրմէք իչիւն եաշայըպ օնուն սէպէպինտէն տախի էօլմէյէ լայըգ պիր շէյ տիր: Էյէր պիզ Քրիստոսուն սահիհ շակիրտլէրի իսէք, օնուն կիպի տախի տիւնեա իչիւն՝ օ-

Իսմտի պու Նշարանյան քէնտի սէօյլէյէճէյինի սէօյլէտիյինտէ, Գուտը քէնտի սէօզլինիւ հուզուրտա տուրան մահպուսա չէվիրիպ՝ շէօյլէ սէօյլէտի. Սէնի՞ եա մուրթատ, քեաֆիր, տէվլէթ խայինի. պու էհլի քեամիլատէմլէրին՝ սէնին հագգընտա վէրտիքլէրի շէհատէթի իշիտի՞յօրմըսըն :

Մէ-մն. Րուխսաթընըզ իլէ քէնտիմի վիգայէ էթմէք իչին պիր գաչ սէօզ սէօյլէյէ պիլի՞ր մի իմ :

Գուտը. Պագ հէլէ շու հէրիֆէ, սէն արթըգ խաշամաղա պիլէ լայըգ տէյիլ սին, սէնի հէման շուրատա անիտէ քէսմէլի. ֆագաթ սանա նէ գատար քիպարճա տավրանտըղըմըզը հէր քէս կէօրսիւն տէյիւ, նէ սէօյլէյէճէյին վար իսէ, չափկըն մուրթատ, սէօյլէ իշիտէլիմ :

Մէ-մն. 1. Խօճա Գըրզգանճըն տէտիյինէ ճէվապէն շունու տէրիմ քի՝ պէն խալընըզ, հէր նէ նիզամ, նէ շէրիաթ, նէ ատէթ, նէ ճէմիաթ քի Ալլահըն Վ՝էլամընա թապանը թապանընա զըտտ իսէ, Վ՝րիսթիանլըղա տախի տիպի տիւզ գարշը տըր տէմէտէն պաշգա պիր շէյ տէմէմիշ

Նուն ամէլլէրի քէօթիւ տիր տէյիւ շէհատէթ էթմէյէ պօրճլույըզ. վէ տիւնեա տախի օլ սէպէպտէն պիզի պուզզ էտէճէք տիր. Յ-վհ. Է. 7.

իմ ։ Էյէր պու տէտիյիմտէ պիր ղալաթ վար իսէ, ղալաթըմը կէօսթէրմէնիզ պանա, վէ պէն տախի տէտիյիմի չիմտի շուրատա հուզուրունուզ-տա կէրի ալըրըմ ։

2 . Իքինճիյէ, եանի՝ խօճա Պաթըլիթի-գատա վէ օնուն պանա գարշը էթտիյի շէհատէթէ նազարէն՝ եալընըզ շունու տէմիշ իմ քի՝ Ալ-լահա իպատէթ էթմէքտէ՝ ալլահանի պիր իման լազըմ օլուպ՝ Ալլահըն իրատէթինի պէյան է-տէն պիր ալլահանի իլհամ օլմայընճա, ալլա-հանի պիր իման տախի օլամազ ։ Պու սէպէպ-տէն, ալլահանի իլհամտան օլմայան հէր նէ քի Ալլահըն իպատէթինէ խախալ օլուն-մուշ իսէ, եալընըզ ինսանճա պիր իման ի-լէ օլմուշ օլտուղունտան, էօյլէ պիր իմանըն տախի էպէտի հայաթա պիր մէնֆաաթը օլա-մազ ։

3 . Խօճա Նարանանըն տէտիքլէրինէ նազա-րէն տախի, սէօյմիւշ սայմըշըմ տէյիւ հազգըլ-մա տէնիլէն սէօզլէրի սարֆի նազար էտէրէք, շունու տէրիմ քի՝ կէրէք պու շէհրին հիւքիւմտա-րը՝ քէնտի ճէմի այագ թագըմլարը իլէ, վէ կէրէք պու Խօճանըն իմլէրինի վէրտիյի օնուն էթ-պաալարը՝ պու շէհրտէ վէ գասապատա օլմատան իսէ՝ ճէհէննէմտէ օլմազա տահա եագըշըր տըր-

լար ։ Վէ հալա՝ Րապպ պանա մէրհամէթ էտէ* ։

Օլ զէման Գատը, հիւքմի շէհրի Նիզամընճա, տավայը տինլէյիպ մութալաա էթմէքտէ օլմազ իչիւն միւտտէթի տավատա հուզուրտա պուլունան Ճ՛իուրի մէճլիսինէ† տէօնիւպ՝ Էյ Ճ՛իուրի աղալարը, պու ատէմի քի՝ օնուն հազգընա պու շէհիրտէ պէօյլէ պէօյիւք պիր վէլվէլէ օլտու իսէ, կէօրիւյօրսընըզ ։ պու րայէթլու աղալարըն օնա զարշը վէրտիքլէրի շէհատէթի տախի իշլէթտինիզ, քէնտի ճէվապը վէ իզրարընը տախի տույտունուզ ։ իմտի արթըգ օնու ասմաղ, եախօտ էօմրիւնիւ խէլաս էթմէսի սիզին էլինիզտէ տիր, փագաթ շէրիաթըմըզ հազգընա սիզէ թալիմաթ վէրմէսինի շայէսթէ կէօրիւրիւմ ։

Պիզիմ հիւքիւմտարըն խըզմէթինտէ օլան փա-

---

*Քրիսթիանըն վէրտիյի ճէվապը վէ Ալլահա սըղընմասը իշթէ պէօյլէ օլուր ։ Գաւըրլարըն պաղրը մէրհամէթսիզ օլտուղունու պիլտիյի անտէ (Առակ. ԺԲ. 10), Ալլահըն ինայէթի պէօյիւք վէ Րապպըն հագիգաթը էպէտի օլտուղունու տախի պիլիր ։ Սաղմ. ԺԷ. 2 ։

†Ճիուրի մէճլիսի՝ օն իքի եէմինլի հաքիմլէր օլուպ՝ մահպուսուն տավասընը հուզուրտա տինկլէտիքտէն սօնկրա մախփիճէ տավայը քէնտի արալարընտա թէֆթիշ էթմէյէ պաշլարլար ։ վէ մահպուսուն միւճրիմ օլմաղ հազգընա պու օնիքի շախս արալարընտա պիլ իթթիփագ հիւքմ էթմէյինճէ, Գատը՝ քէնտի քէնտինէ մահպուսու միւճրիմ տէյիւ հիւքմ էտէմէզ ։

բաւո՛ն նամ պէզյիւք քիմէանէնին կիւնլէրինտէ պիր իրատէ օլունտու քի , ախէր մէզհէպտէն օլանլար չօղալըպ գուվվէթլէնմէսինլէր տէյիւ , էրքէք չօճուգլարը ըրմաղա աթըլըրըլար ։ Ելք Ա․ 22 ։ Օնուն խըզմէթինտէ օլանլարտան պիր սայըլըը Նապուգոդոնոսոր նամ պէզյիւք քիմէնէնին կիւնլէրինտէ տախի պիր իրատէ օլունտու քի , տիւշիւպ օնուն տիքտիյի ալթուն սուրէթէ սէճտէ գըլմայան քիմսէ՝ եանար աթէշ ֆուրունունա աթըլըր ։ Դան․ Գ․ 6 ։ Պիր իրատէ տախի Դարեհին կիւնլէրինտէ օլունտու քի՝ պիր չօգ զէման օնտան պաշգա պիր ալլահտան տիլէք տիլէյէճէք օլան , արսլանլարըն չուգուրունա աթըլըր ։ Դան․ Զ․ 7 ։ Իմտի պու ասր՝ պու նօմօսլարըն էսասըննա մուղայըր ամէլ էթմիշ տիր , վէ պու էթտիյի՝ եալընըզ ագլէնտէյիլ , քի էօյլէ տախի օլսա թէհամմիւլ օլունաճագ շէյ տէյիլ տիր , իլլա քէլամըն վէ ֆիիլէն էթմիշ տիր , վէ պու սէպէպտէն՝ էլպէթթէ սարֆի նազար օլունմամասը լազըմ կէլիր ։

Զիրա փարաւոնուն նօմօսու՝ տահա պիր ճիւրմ կէօրիւնմէքսիզին , թահմին իլէ , օլունաճագ ճիւրմի մէն էթմէք իչիւն վէրիլտի ․ ֆագաթ շիմտի կէօրիւնիւրտէ ճիւրմ վար ։ Օ պիր թարիֆ էթտիյիմ կէի քէյֆիյէթէ նազարէն , իշթէ

կէօրիւյօրուընըզ քի՝ մէզհէպիմիզէ գարշը պահս էտէյօր․ վէ քէնտինին իգրարընճա՝ տէվլէթէ խայընըզ էմիշ օլտուղու իչին գաթլ օլունմաղա միւսթահագ տըր։

Օլ վագըթ Ճիուրի մէճլիսի աղալարը տըշարը չըգտըլար, վէ պունլարըն խմլէրի շու տըր․ Խօճա Կէօր, Խօճա Կէօթիւ, Խօճա Խըյանէթ, Խօճա Մուրտար, Խօճա Զաիֆլըն, Խօճա Սէրթ պաշ, Խօճա Մաղրուր, Խօճա Խուսումէթ, Խօճա Եալանճը, Խօճա Զալիմ, Խօճա Ըշըղա տիւշման, վէ Խօճա Թէսքին օլմազ․ պունլարըն հէր պիրի քէնտի արալարընտա օնա գարշը քէնտի ֆէթվասընը վէրտիքտէն սօնկրա, պիլ իթթիֆագ գարար գըլտըլար քի օնու Կըատը էօնիւնտէ միւճրիմ չըգարըրընլար։ Վէ արալարընտա իլք էվվէլ րէյիւլէրի օլան Խօճա Կէօր՝ Պէն աչիքճա կէօրիւյօրըմ քի պու ադամ պիր քաֆիր տիր, տէտի։ Օնտէն Խօճա Կէօթիւ տախի՝ Պէօյլէ հէրիֆին վիճուտինի տիւնեատան գալտըրըմալը, տէտի։ Խօճա Խըյանէթ խէ, Հայ, հայ, օնուն գալըպըզգըլյաֆէթի տախի պանա մէքրուհ տըր, տէտի։ Օնտէն Խօճա Մուրտար՝ Պէն պու ատէմէ ասլա թէհամմիւլ էտէմէմ, տէտի։ Պէն տէ էտէմէ-տիմ, զիրա օ՝ տաիմա պէնիմ էթվարըմը գը-

րար ըտը, տէտի Խօճա Չափկըն ։ Նամալը, սամալը, տէտի Խօճա Սէրթ պաշ ։ Սէֆիլ մուրտարըն պիրի տիր օ, տէտի Խօճա Մաղրուր ։ Նիւրէյիմտէ օնա գարշը պիր ղարազըմ վար, տէտի Խօճա Խուսումէթ ։ Հիլէքեարըն պիրի տիր օ, տէտի Խօճա Նալանճը ։ Նամազ փէք պէօյիւք էյլիք տիր օնա, տէտի Խօճա Զալիմ ։ Շունու օրթատան գալտըրալըմ, տէտի Խօճա Ըշըղա տիւշման ։ Ընտէն Խօճա Թէսքին օլմազ շէօյլէ տէտի. Պիւթիւն տիւնեա պանա վէրիլմիշ օլսա տախի՝ պէն օնուն իլէ պարընամազ ըտըմ, հայտէ էօյլէ իսէ օնու էօլիւմէ միւսթահագ միւճրիմ չըգարալըմ ։

Վէ պէօյլէ էթտիքտէն սօնկրա՝ անիտէ հիւքմ օլունտու քի, օնու տուրտուղու եէրինտէն ալըպ՝ օլտուղու եէրէ կէօթիւրսիւնլէր, վէ օրատա՝ հէր նէ զալիմ թարզ իլէ պիր էօլիւմ իճատ օլունա պիլիր իսէ՝ էօյլէ էօլտիւրսիւնլէր ։

Իմտի օնու տըշարը չըգարտըլար քի՝ քէնտի շէրիաթլարը միւճիպինճէ օնա լազըմ օլանը էթսինլէր, վէ էվվէլա օնու գամչըլատըլար, անտէն թօգաթլատըլար, սօնկրա թէնինի պուչագլար իլէ գըյտըլար, օնտան սօնկրա թաշ իլէ թաշլատըլար, սօնկրա գըլըճլարընը օնա

սափլատըլար, վէ նիհայէթ օնու գաղըղա վուրուպ խադտըլար քիւլ էթտիլէր։ Պէօյլէճէ Միւմին քէնտի էճէլինէ կէլտի։*

Իմտի կէօրտիւմ քի օրատա օլան ճիւմհիւրիւն արգասընտա պիր սալթանաթ արապասը իլէ պիր չիֆթ հայվան տուրուպ Միւմին իչիւն պէքլէրլէր իտի, վէ տիւշմանլարը օնուն էճէլինի կէթիրտիքլէրի կիպի՝ Միւմին օլ արապայա ալընըպ՝ տօղրու պուլութլարըն իչինտէն թրամփէթա սէսլէրի իլէ՝ Սէմավի գափույա էն խագըն օլան խօլտան խօգարը կէօթիւրիւլտիւ։ Փագաթ Փրիսթիան իսէ, օնա պիր ազ միւհլէթ վէրիլիպ Ֆինէ մահպուսա գօնուլտու. պէօյլէճէ պիր միւտտէթ օրատա գալտը։ Լաքին հէր չէյին հիւքմիւ քէնտի էլինտէ օլան Զաթը Շէրիֆ, օնլարըն ղաղապընըն հիւքիւմէթի տախի քէնտի էլինտէ օլտուղունտան, իշի էօյլէ չէվիրտի քի՝ Փրիսթիան օլ արալըգ օնլա-

---

*Քրիստոս Ցիսուս իլէ Ալլահճա խաչյան քիմսէյէ կէրէք տիր քի գօվմալայըշ չէքիպ՝ տիւշման շէրրինին պիզէ էթտիյինէ տախի թէհամմիւլ էթսին. Սըգլէթ սաատէթին խօլու տըր։ Էյէր Քրիստոս իլէ փատիշահլըգ սիւրմէք իսթէր իսէք, քէնտիսի իլէ րէզալէթ վէ տըգընթը չէքմէքտէն մասատա՝ գատէրիմիզ օլտուղունտա էօլիւմ պիլէ տաթմալըյըզ։

ըլըն էլլինտէն գուրթուլուբ եօլունա կիթտի :*
Վէ կիտէր իքէն շէօյլէ օգուր ըտը, —

"Էյլէտին Միւմին՝ իգրարըն Բապա սէն սատըգանէ ,
Սէն քի Օնունլէ վասըլ օլաճագըն միւպարէք շանէ ,
Ֆագաթ իմանըդ քիմսէլէր՝ պիւթիւն պօշ գէվգըլէրիլէ ,
Չէքէրլէր ահ վահ, ճէհէննէմի հալ, ահվալլէրինտէ ։
Իլահի օգու, եա՛ Միւմին օգու, իմին եաշաըն ,
Չիւն էթտիլէրսէ օնլար սէնի գաթլ, սէն հալա սաղսըն ։

ՆԷՏԻՆՃԻ ՄԷՆԶԻԼ

ԻՄՏԻ ըիւյամտա կէօրտիւմ քի Քրիսթիան քէնտի եօլունա եալընըզ կիթմէյօր ըտը, զիրա օրատա Թէվէքէլլի նամ պիրիսի վար ըտը քի՝ Քրիսթիանըն վէ Միւմինին փանայըրտա չէքտիքլէրի էզիյէթտէ օնլարըն քէլամլարընը վէ վարըշլարընը կէօրէրէք էօյլէ օլմուշ ըտը ։ պու

*Պու քէյֆիյէթի միւլահազա էթմէսի փէք թէսէլի վէրիր ։ Իշին սահիպի՝ Բապա քէնտիսի օլուպ, օ՝ քէնտի գուլլարընը հըֆզ էթմէյէ վէ օնլարըն գուրթուլմասը իչիւն պիր եօլ իհսան էթմէյէ գատիր տիր ։ Գազըլարընը օլ սըգընթըլարը չէքմէք ղայէթինէ վասըլ էտիպ, սայըլարընը իսէ օլ սըգընթըլարտան խէլաս էտէր, վէ օնլարըն տիւշմանլարը հէր նէ գատար տէօյիւնիւպ խըրըլանըրլար իսէ տէ՝ օնլարա ղալիպ կէլէմէզլէր ։

քիմսէ՝ Քրիսթիան իլէ պիրլէշիպ օնուն իլէ գարնտաշլըգ աՀտը էտէրէք օնա արգատաշ օլմազ մուրատընը իֆատէ էյլէտի*։ Պէօյլէճէ կէրչէքլիյէ շէՀատէթ էթմէք իչուն պիրի եօլտու, վէ իշթէ օնուն քիւլիւնտէն պիրի չըգտը քի՝ Քրիսթիանըն եօլճուլուղունա օնա արգատաշ օլա։ Պու Թէվէքէլլի՝ Քրիսթիանա իֆատէ էյլէտի տախի քի՝ փանայըրտա պուլունան քիմսէլէրտէն տաՀա փէք չօգ քիմսէլէր վար տըր, քի վագթընտա օնլար տախի քէնտի եօլլարընա սուլիւք էտէճէքլէր։

Պէօյլէճէ կէօրտիւմ քի օնլար փանայըրտան չըգար չըգմազ՝ էօնլէրինճէ կիտէն վէ Կիզլի Մէրամ խամինտէ† պիր ատէմէ եէթիշիպ՝ օնա

*Շէհիտլէրին գանը՝ Քիլիսէնին թօխումու տըր։

†Կիզլի մէրամ՝ պիր զէմանէ ատէմի օլուպ՝ տիւնեավի պիր քիմսէ իտի. օնուն եիւրէյի ասլա Ալլահա եագըշմըշ տէյիլ՝ իլլա քէնտի զամիրինի քէնտի րաՀաթընա ույտուրուր ըտը. Նէ՞ գատար պունա պէնզէր քիմսէլէր պուլունա պիլիր Հէր եէրտէ քի՝ Քրիստոսուն մուՀապպէթի իչուն քէնտի տիւնեավի իզզէթլէրինտէն, մէնֆաաթլարընտան վէ րաՀաթլարընտան նէ՛ պըրագմագ իսթէրլէր՝ նէ տէ պըրըգա պիլիրլէր։ Պէօյլէ քիմսէլէր խէլաս օլմագ իսթէրլէր իսէ տէ՝ իսթէրլէր քի քէնտի իսթէտիքլէրի թարիգ իլէ, եանի՝ քէնտինի ինքեար էթմէյէ մուղայըր կէլէն պազը ամէլլէրի վէ իճրալարը պըրագմայարագ խէլաս օլունլար։

«Նէ՞րէլիսինիզ էֆէնտիմ, վէ պէօյլէմէ նէ՞րէ-յէ կիտէյօրսընըզ տէտիլէր ։ Օ տախի ճէվապ վէրտի քի՝ Խօշ լիսան շէհրինտէն կէլիրիմ՝ Սէմավի շէհրէ կիտէյօրըմ ։ Փատշահ քէնտի իսմինի սէօյլէմէտի օնլարա ։

Խօշ լիսան շէհրինտէ՞ն մի ։ օրանըն միւթէմէքինլէրինտէ հիչ էյի քիմսէ պուլունո՞ւր մը ։ տէտի Գրիսթիան ։ Եսայ. ԻԶ. 25 ։

Աճուզ Պէրամ ։ Էվվէթ, գալըպա օլմալը, տէտի Կիդլի մէրամ ։

Գրիս. Բէճա էտէրիմ էփէնտիմ, իսմինիզ նէ՞ տիր, տէտի Գրիսթիան ։

Կիւչ. Պ. «Սէ՛ սիզ պէնի թանըրսընըզ՝ նէ պէն սիզի ։ Փատշահ էյէր եօլունուզ պու իսէ՝ սիզէ արգատաշ օլմաղա իֆթիխար էտէրիմ, էյէր տէյիլ իսէ՝ եալընըզլըղա գանաաթ էթմէլիյիմ ։

Գրիս. Պէն պու Խօշ լիսան շէհրինտէն էօթիւրիւ իշիթմիշ իմ, վէ խաթըրըմա կէլիյօր քի՝ օնուն իչիւն փէք զէնկին պիր եէր տիր տէրլէր ։

Կիւչ. Պ. Էվվէթ, էօյլէ օլտուղունա հիչ շիւպհէնիզ օլմասըն, վէ պէնիմ օրատա փէք չօգ զէնկին ագրապալարըմ վար տըր ։

Գրիս. Ըման էփէնտիմ, հէր նէ գատար հաթ-

տիմ տէյիլ իտէ, տըղրապալարընըզ գի՞մ տիր օրատա :

Կէզ. Դ. Հէման ճէմի շէհրին էհալիսի, ֆագաթ պաշլըճա Տէօնէքպէյ, Տալ գավուգ պէյ, Խօշ լիսան պէյ, գի օլ շէհրին իսմի տէ իլք էվվէլ օնուն աթալարընտան գալմըշ տըր. պունլարտան մաատա՝ Խօճա Խաթըր չընաս, Խօճա Իքի նիւզլիւ, Խօճա Հէր չէյ, վէ սէմթիմիզին միւթէվէլլիսի օլան Խօճա Չիֆթէ տիլ տախի՝ տըլլանամըն գարնտաշը իտի՝ փէտէրլէրի թաբաֆընտան*. Հէմ էյէր տօղրուսունու իսթէր իսէն՝ քէնտիմ տախի պիր թապիաթ սահիպի աղա օլմուշ ըմ. անճագ պէօյլէ պապամըն պապաը պիր եանա պագըպ. պիր եանա չէքէն պիր գայըրգճը† իտի, վէ պէն տախի քէնտի էմլաքըմըն չօղունու օլ մէշղուլիյէթ իլէ գէապ էթմիշ իմ.

Բրէս. Եվլի՞ մի սինիզ :

Կէզ. Դ. Եվվէթ, հէմ էհլիմ փէք էհլի ըրզ պիր գատըն օլուպ՝ քէզալիք պիր էհլի ըրզ գա-

---

*Միւէլլիֆիմիզ մէճազէն փէք ույկուն իսիմլէր պուլուպ, պէօյլէճէ օգույանա ազ սէօզ իլէ չօգ չէյ թարիֆ էտէր :

†Ինկիլիզլէր պէյնինտէ չէօյլէ պիր տար իւլ մէթէլ վար տըր քի՝ "Միւրայը օլան քիմսէ պիր գայըրգճըյա պէնզէր քի՝ էօնիւնէ պագըպ արգասընա չէքէր", տէրլէր :

տընըն գըզը տըր · վէ օ տախի Ի·ագլըտ գա-
տընըն գըզը օլտուղունտան, էհլիմ փէք միւթե-
պէր ֆամիլեատան օլուպ՝ էօյլէ պիր Թէրպիյէ-
յէ վասըլ օլմուշ տըր. քի՝ հէր քէս իլէ պարըն-
մաղը՛ը պիլիր, կէրէք պիր շահ իլէ՝ վէ կէրէք
պիր քէօյլիւ իլէ ։ Վագըա պիզ մէզհէպճէտէ
սօֆու քիմսէլէրտէն պիր ազ ֆարգլը յըզ, ֆա-
գաթ ֆարգըմըզ խալընըզ շու իքի ուֆագ քէյ-
ֆի սէթլէրտէ տիր ։ Էվվէլա, պիզ ըրուզկեարը
վէ ագընթըյա գարշը սալա կիթմէյիզ ։ Սա-
նիէն մէզհէպին փարլագ վագթընտա պիզ տա-
իմա օնուն ղայրէթքէշլէրիյիզ, կիւնէշ օնուն
իւզէրինէ փարլայըպ վէ խալգ օնու մէտհ էթ-
տիյինտէ՝ պիզ սօգագլարտա օնուն իլէ կէզմէ-
յինի փէք սէվէրիզ*։

Օլ վագըթ Քրիսթիան քէնտի արգատաշը

---

*Սահիհ իմանքեար՝ պու միւրայըլըղը էթմէզ. հագը-գաթըն Ռուհու տէր քի, "Քրիստոս Յիսուստա տին-տարլըգ իւզրէ եաշամագ ճիւմլէ իսթէյէնլէր տախի գօ-վալանաճագլար". Բ Տիմ. Գ. 12 ։ Գիզլիմ էթ վարըմըզը պէր եօլա վէ Թարզա չէվիրիզ, քէնտիմիզ Քրիստոսա տիւշ-ման օլան տիւնեայա եափըշմըշ գալարագ՝ Քրիստոսուն արտընճա վարըյօրըզ տէյու պօշ եէրտէ պու էֆքեար-տա օլտուղումուզտա, հագըգաթըն Ռուհունու եալան-ճը էթմիշ օլուրուզ ։ Փէք Թէհլիքէլի վէ ալտատըճը պիր ղալաթ տըր պու ։

Թէվէքքէլլիյէ եագլաշըպ շէօյլէ տէտի. Խաթը-րըմա էօյլէ կէլիյօր քի պու ատէմ Խօշ լիսան շէհիրլի Կիզլի մէրամ նամ քիմսէ տիր. վէ էյէր օ իսէ, պուրալարտա պուլունան էն ֆէնա հի-լէքեարլարըն պիրիսի եանըմըզտա տըր։ Թէվէ-քէլլի տախի, Պէնտիսինէ սօր, պանա կէլիր քի օ՝ քէնտի իսմինտէն ութանմամալը տըր, տէտի։ Օլ վագըթ Պրիխթիան եինէ օնուն եանընա վարըպ՝ շէօյլէ տէտի. Էֆէնտիմ, սիզին սէօյ-լէյիշլէրինիզէ պագարագ՝ տիւնեատա հէր քէ-սին պիլտիյինտէն զիյատէ շէյ պիլէն պիր ա-տէմ կիպի կէօրիւնիւյօր սընըզ, վէ էյէր թահ-մինիմտէ ղալաթըմ եօղ իսէ, սիզին քիմ օլ-տուղունուզու պիր ազ ֆարգ էթտիմ տէյիւ կէլիյօր պանա։ Իսմինիզ Խօշլիսանը Կիզլի մէրամ տէյի՞լ մի։

Կիզլ. Մ. Պէնիմ իսմիմ օ տէյիլ իսէ տէ, վագըա պէնի գալըտըրամայան պազը քիմսէլէր մազլէզ տէյիւ օլ իսմի պանա թագտըգլարըն-տան, շիմտիյէ գատար սայր էյի քիմսէլէրին քէնտիլէրինէ օլտուղու վագըթտա թէհամմիւլ էթտիքլէրի միսիլլու, պէն տախի քէնտիմէ պիր հագարէթ տէյիւ պունա թէհամմիւլ էթմէկի-յիմ։

Պրիխ. Ֆագաթ սիզ պու իսմին սիզէ վէրիլ-

մեսինէ վեսիլէ օլաճագ պիր հարաքէթտէ ասլա պուլու՞նմատընըզ մը ։

Սէղ. Տ. Հա՛շա, հաշա, պու խամին պանա վերիլմեսինէ վեսիլէ օլտրագ պուլունտուղում էն ֆէնա հարաքէթ շու տըր քի, տախմա պէնիմ պախթըմտան՝ վագթի հալին իգթիզասը հեր նէ իսէ, էֆքեարըմ տախի օնա ույուպ՝ պէօյլէճէ գազանմագտա օլուր ըտըմ. անճագ՝ պանա պէօյլէ վագի օլմասընը, պէնճէ, քեստիմէ պիր 'նիյմեթ սայմալըյըմ, վէ պէտխահ քիմսէլէրին տախի օլ սէպէպ իչիւն պէնի հագարէթ իլէ նիւքլէթմէյէ հագգլարը եօգ տըր ։*

Գըրէ. Պանա տախի էօյլէ կէլտի քի՝ հագգընա իշիթմիշ օլտուղում քիմսէ սիզ սինիզ. վէ էյէր քէնտի էֆքեարըմը իսթէրսէնիզ, պանա կէլիր քի՝ հեր նէ գատար պու իսիմ սանա ևագըշըր տէյիւ պէլլէմէմիզի իսթէմէզսէն տէ, պու իսիմ սանա փէք կիւզէլ ևագըշըր ։

Սէղ. Տ. Փէք կիւզէլ, էյէր սէն էօյլէ պէլ-

---

*Գու թարզ քիմսէլէրին էթտիյի պահսը նէ՝ մարիֆէթլի վէ նէ՝ հիլէքեարանէ օլուր ։ Գու րուհուն սահիպի օլմագտան աղզընըն ևա գարնտաշլար ։ Իլլա պիլ աքս ույանըգ տուրարագ պիւթիւն ևիւրէք իլէ տուա էտին քի՝ իքի Ֆիլիպէլի օլմայըզ՝ անճագ Քրիստոսուն կիւնիւնէտէք փաք գալասընըզ ։

լէյէճէքսէն, պէնիմ էլիմտէն պիր չէյ կէլ-
մէզ․ էյէր հէր հալ պէնի սանա արգատաշ
գապուլ էտէրիսէն՝ անլայաճագ սըն քի պէն ար-
գատաշըդ սըրասընը թանըր պիր ատէմ իմ ։

Վրժ․ Էյէր պիզիմ իլէ կիթմէք իսթէր ի-
սէն, սուչյա վէ րիւզկեարա գարշը կիթմէլիսին․
պու չէյ իսէ, անլայօրըմ քի, սէնին էֆքեարը-
նա գարշը տըր ։ Մէզհէպի տախի՝ օնուն փար-
լագ վագթընտա օնու նասըլ թաշըր իսէն՝ տիւշ-
կիւն վագթընտա տախի էօյլէ թաշըմալըսըն,
վէ օնուն սօզագլարտա մէտհ իշիթտիյի վագըթ
օնու թութուպ տուրտուղուն միսալի, օնուն
զէնճիրլէր իլէ պաղլը օլտուղու վագըթ տախի
օնու թութուպ տուրմալըսըն ։

Աէղ․ Ժ․ Սէն օլ քէյֆիյէթլէր հագգընտա
պէնիմ իմանըմը զօրա գօյուպ հիւքմ էթմէ․
պէնի քէնտի ազատլըղըմա պըրագըպ՝ գօյ վէր
սէնին իլէ կիտէլիմ ։

Վրժ․ Պէնիմ թէքլիֆ էթտիյիմ քէյֆի-
յէթլէրտէ պիզիմ էթտիյիմիզ կիպի սէն տա-
խի էթմէյինճէ, սէնին իլէ շունտան շուրայա
կիթմէյէճէյիմ ։

Օլ վագըթ Կիզլի մէրամ չէօյլէ տէտի․ Պէն
քէնտի էսքի ատէմլէրիմի ասլա պըրագմամ, մա-
տէմ քի օնլար զարարսըզ վէ մէնֆաաթլը տըր ։

Էյէր օղլըն իլէ կիտէմէզ իսէմ, օղլըն պանա նէթիշտիյինիզտէն էվվէլ նէ էտէյօր իտիմ իսէ՝ նինէ էօյլէ էտէպիլիր իմ, եանի եալընըզ կիտէրիմ, թա պէնիմ արգատաշլըղըմտան հազզ էտէն պիր սայըլըը պանա նէթիճէնէտէք:

Իմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի Քրիսթիան իլէ Թիւմէքէլի օնու պըրագըպ էօնէ կէչտիլէր:* Վագաթ պունլարըն պիրի արտընա պագըպ կէօրտիւ քի Սիզլի մէրամըն արգասընճա իւչ քիշի կէլիյօր, վէ օնլար Սիզլի մէրամա նէթիշտիքլէրինտէ, Սիզլի մէրամ օնլարա նէրէ պէրապէր պիր թէմէննա էտիպ՝ օնլար տախի օնու սէլամլատըլար: Պու ատէմլէրին իսմի՝ Խօճա Տիւնեայա սարըլան, Խօճա Կիւմիւշ կէօզլիւ, վէ Խօճա Թամաա իտի. վէ Խօճա

---

*Պու նօքթալարըն պէզլէ ալտաթըճը պիր միւմին իլէ նամըլը սադըգնալըգ տավրանմալըգլարըընա տիգգաթ էյլէ. Օնուն իւզէրինէ պիրտէն պիրէ հիչ տիւշիւնմէզտէն պիր փէնա թահմին էթմէտիլէր. իլլա օնուն նէ օլտուղունու յիճէ թահգիգ էթտիքլէրինտէ՝ պիր տագիգա պէքլէմէյերէք՝ օնուն իլէ էմնիյէթ իւզրէ տավրանըպ գօրգու իլէ օնտան կէրի չէքիլտիլէր: Մուհագգէթէ կէրէքտիր քի պիր խապէր ալտըղընտա՝ աղըր տավրանըըն. Փագաթ ինսանլար քէնտի էթտիքլէրի իգրարլարըընա թաթպըգ օլմալըգլարը պէյան օլտուղունտա, տախի էմնիյէթ իւզրէ տավրանըլմալը տըր:

Սիվըլի մէրամին տալով զալթէն Թանըրըյա քիւմ-
անլէր իտի · զիրա քիւչիւքլիւքլէրինտէն հէփիսի
պիր մէքթէպ չօճուգլարը օլուպ՝ փօրսատ Թա-
րափընտա Մ․Ճ կէօզլիւ գաստապարընըն թիւճճար
խալթաղը օլան Վ․խար կէօզլիւ նամ չէհրին խօ-
ճասը՝ Խօճա Գափըճըյան տէյու ալըրըլար ը-
տը ։ Պու Խօճա՝ պունըլարա կէրէք զօր իլէ գա-
փարագ, կէրէք հիլէքեարլըգ իլէ, Թալթիֆ ի-
լէ, խալանճըլըգ խախսա սուրէթէն տինտարլըգ
կէօսթէրմէք իլէ գազանմագ սանաաթընը էօյ-
րէնմիշ օլուպ՝ պու տէօրթ քիմսէլէր տախի
քէնտի խօճալարընըն սանաաթընը էօյլէ էյի
էօյրէնմիշլէր իտիքի, հէր պիրի պիրէր օլ Թարզ
մէքթէպ խօճասը օլապիլիրլէր իտի ։

"Այ խալ, Թարիֆիմիզ իւզրէ օնլար պիրիպի-
րինի պէօյլէճէ ակլամլարդան սօնկրա, Խօ-
ճա Կիւմիւշ կէօզլիւ Խօճա Սիվըլի մէրամա՝ Բու
էօնիւմիւզճէ եօլսա օլանլար քիմ տիրլէր,
տէտի · զիրա Վարիսթիան իլէ Թէվէքէլի հալը
կէօրիւնիւրլէր իտի ։

Սիվ․ Մ․ Օնլար էօյլէ իքի ուզագ մէմլէքէթ-
լի օլուպ՝ քէնտի Թարզլարընըճա եօլճուլուգ է-
տէյօրլար ։

Կիւ-միւշ կէօզլիւ․ Աճայիպ, նի՞չին տուգմագը-
լար քի արգատաշ օլայըմըգ․ զիրա կէրէք օն-

լար, կերեք պիզ վէ կերեք սիզ էֆէնտիմիզ, հէփիմիզ տէ խօլճուլուգ էտէյօրըզ տէյիւ մէմիւլ էտէրիմ ։

Աֆէ. Գ. Լէվվէթ, պիզ տէ կիտէյօրըզ, ֆա-գաթ էօնիւմիւզտէ օլան աւէմլէր էօյլէ պիլտիք-լէրինտէն շաշմազ վէ քէնտի էֆքեարըլարընտան էօյլէ հազզ էտիպ՝ սայըլարըն ղաննընը տախի էօյլէ հիչ սայմըլար քի՝ պիր աւէմ նէ գա-տար տինտար օլսա տախի, հէր շէյտէ օնլար ի-լէ պիրլիքտէ իշլէմէտիյի հալտէ՝ քէնտի արգա-տաշլըգլարընտան պիւթիւն պիւթիւնէ ըէտտէ-տէրլէր ։

Թոմ. Օ՝ ֆէնա շէյ տիր. լաքին պաղըլար փէք սօֆու տըրըլար տէյիւ օգուրուղ*. մը պէօյ-լէ քիմսէլէր քէնտի պիլտիքլէրինտէն շաշմամա-լարը իլէ, քէնտիլէրինտէն պաշգալարընը հիւքմէ-

---

*Վարդթի հալին իգթիզասընտա՝ զիյատէ տինտար-լըգ էթմէք իչիւն իթթիֆագ էտէն քիմսէլէր, պիլ-տիքլէրինտէն շաշմայան ածայիպ քիմսէլէր տիր տէյիւ զէմմ օլունուրլար ։ Հէր քէյֆիյէթտէ սայըլարտան խօթէտայիյին գատար ֆարգըը օլունուզըննա՝ սախտա քիմ տէ կիւճէնմէզ մը տէնի պըրզըլամազ. Փաշալթ Աղիզ Քի-թապը սախտա գամուն էտիպքէնտինի օնա կէօրէ խաշա-մաղա թալիմ էթտիյին կիպի, տիւնխա տէնտէն խըրաչ էտիպ. հէչ աֆվ օլունմայան սօֆուլուգ գապահաթը իլէ ֆաղ օլունուր ալըն ։

տիպ թահգիր էտէրլէր ։ Լաքին բէնճա էտէրիմ , իթթիֆագ էթմէտիյինիզ քէօշէլէր նէ՞ իտի , վէ նէ՞ գատար ըտը ։

Խէչ. Մ. Նէ՞ օլաճագ . օնլար քէնտի գալըն պաշլարը իլէ էօյլէ պուլմուշլար քի , եօլլարընտա հէր հավայա գարշը կիթմէլի տիրլէր*, պէն իսէ բիւզկիւարըն վէ սույուն միւսաատէսինէ պագարըմ ։ Օնլար Ալլահ իչիւն հէր շէյի թէհլիքէյէ պըրագըրլար , պէն իսէ քէնտի էօմրիւմիւ վէ էմլագըմը էմին էթմէք իչիւն հէր ֆուրսաթը գուլլանըրըմ ։ Հէր քէս քէնտիլէրինէգ արշը տախի օլսա , եինէ օնլար քէնտի էֆքեարլարընը թութարլար . ֆագաթ պէն , վագըթ՝ վէ պէնիմ րահաթըմ հէր նէ գալտըրըրը , վէ հէր նէ գատար գալտըրըրը իսէ , մէզհէպի օ գատար թութարըմ ։ Օնլար՝ մէզհէպ փէք տիւշկիւն վէ հագարէթ ալթընտա օլտուղու վագըթ տախի՝ օնուն թարաֆընտան տըրըրլար , լաքին պէն՝ օնուն փարլագ վագթընտա , վէ կիւնէշին օնուն իւ-

---

*Կիզլի մէրամ՝ էմին եօլճուլարըն էօնիւնտէ աղըզ գափանըր իսէ տէ , քէնտի բուհունու վէ թապիաթընը թաշըյան քիմսէլէր իլէ ճէսարէթ իլէ սէօյլէշէ պիլիր ։ Էյ վահ , ինսանըն եիւրէյի նէ՛ նիհայեթսիզ քեօթիւ վէ ալտատըճը տըր ։ Օնու քի՞մ անլայա պիլիր ։ Հէ՛չ քիմսէ , իլլա եալընըզ եիւրէքլէրի թէֆթիշ էտէն Ալլահ ։

զէրրինէ փարլայըզ հէր քէսաէն մէաճ օլունմասը-զունմաս օնուն Թարաֆընտան ըմ :

Տէմնիյայա ասըրլարն. Հայ, հայ, եէնէ պէյլար-յինաէն շաշըմ՝ էֆէնտիմ Խօճա Կիրգոր Մէ-րամ, չիւն էլաէ օլանը սազլամանըն իրաաէսի, քիշինին քէնտի էլինտէ օլսուն՝ օնու էլաէն չը-գարաճագ գատար ճահիլ օլան քիմսէյի՝ պէն քէնտի փայըմա, ահմագ սայարըմ : Նըլան կիպի ագըլլը օլալըմ : Նիւմնէշ վար իքէն օ-թու գուրուլթըմալը : Պաշ ալըր նասըլ գը-շըն բահաթ խաթըրը՝ խալընըզը սէֆա իլէ իչ կէօ-րէպիլմէքի վաղըթ չալըշըր : Ալլահ պաղը խալ-մուր կէօնտէրիր, վէ պաղը կիւննէշ. օնլար խալ-մուրուն աթընտան կիթսէլէր ասլա, պիզ կիւ-զէլ հավայը սէչմէքսէ օլալըմ : Պէն՝ քէնտի հազ-զըմա, Ալլահըն պիզէ պախշ էթտիյի նիյմէթ-լէրէ սօզաքամայան մէզհէպի սէվէրիմ. վէ համ-նը աղըլը պաշընտա օլան սաէտին ֆիքրինաէն կէ-չէր քի՝ Ալլահ պու էօմրիւն նիյմէթլէրինի պիզէ իհսան էթմիշ օլմասըգատան սօնկրա՝ քէնտ-ախի իչիւն քէնտիմիզի օնլարտան մահրում պըրագմամըզը խաթէր ալէյհ : Ալլահըմ վէ Մօ-զամըն՝ մէզհէպ իլէ զէնկինլէնտիքլէր. Օոր ասա-խի ալէր քի՝ Նըյի ասէմ Թօզ կիպի ալթուն խը-զաճագ օըր. ֆագաթ պունու ալյէն՝ շու էօ-

Նիւմիւնէ օլանլար կիպի առնէմ օլմամայը առջ, էյէր պուլունլար սէնին թարիֆ էթտիյին կիպի իսէլէր ։

Թոմա. Պու քէյֆիյէթտէ հէփիմիզին էֆքեարը պիր տիր տէյիւ թահմին էտէրիմ, զի պու սէպէպտէն՝ արթըք օնուն իւզէրինէ սէօզ լագըմ տէյիլ տիր ։

Սէ-Ժօղ Քէօղլէ. Խայըր. սահիհան պունուն իւզէրինէ արթըք սէօզ լագըմ տէյիլ տիր, զիրա օլ ատէմ քի նէ՛ Մըզըր Վըլիթայա՝ նէ տէ ադըլէ մըթիպար էտէր, քի պունլարըն իքիսի տէ պիզիմ տէտիքլէրիմիզէ թամամըյլէ ալըլար, էղլէսի նէ՛ քէնտի խըրատէսինի թանըր, նէ տէ րահաթընը արար ։

Սէ-Ժօղ. Ա. Էշ դարնատաշլարըմ, իշթէ հէփիմիզ տէ խօշա կիտէյօրըզ. իմտի զարարլը չէյլէրտէն քէնտիմիզի արի թութմաղ իչին՝ պուխուսաթընըզ իլէ շու սիւալը սիզէ թէքլիֆ էտէյիմ .—

Տէյէլիմ քի պիր ատէմ, պիր մուէլլիմ, խասթա էտնաֆ, խա պունուն կիպի պիր քիմսէ, էօնիւնտէ էօյլէ պիր ֆուքարաթ պուլա քի՝ օնուն իլէ պու էօմրիւն կէչէլ նիյմէթինէ մալըք օլա պիլիր . ֆագաթ մէզհէպինի սապըրդ քէնտիսինէ րաձի սայմադըղը պազը քէօ-

չէլլէրինէ, հիչ տէյիլ իսէ սուրէթէն, քէնտինի տաէթտէն զի՛յատէ իշթահար կէօսթէրմէյինճէ օնա մալիք օլամազ իսէ, քէնտի մուրատընա էրմէք իչին, հէմէն քէնտիսինի պիր էհլի քեամիլ քիմսէ օլարագ, պու վասիթայը գուլլանմա՞մազ մը։

Ալ.-մ. կէօղ. Իթարիյինիզ սիւալըն նէրէյէ պագտըղընը կէօրտիւմ, վէ պու աղալարըն րուխսաթը իլէ սիզէ ճէվապէն պիր չէյ թէշքիլ էտէճէյիմ։ Վէ էվվէլա, պիր մուէլլիմ հագգընտա սիւալինիզէ ճէվապէն, տէյէլիմ քի պիր մուէլլիմ բայէթլու պիր քիմսէ օլուպ ազ կէլիրի վար տըր, վէ ուզագտա տահա ղանի վէ տօլ կուն պիր չէյ օլսա կէօզիւնտէ. հէմ օնու էլէ կէչիրէճէյի փուրսաթը տախի օլսա, փագաթ օլ փուրսաթ չէօյլէ պիր չէյ օլսա քի՝ մէսէլա, քէնտինինին տահա զիյատէ մութալաա էթմէսի, տահա սըգ վէ հէրարէթլու վազ էթմէսի, վէ քէնտի ճէմաաթընըն թապիաթընըն թալապ էթտիյի իչիւն, քէնտի վարըղընըն էսսաալարընը պագըղընը թէպտիլ էթմէսի լազըմ կէլսէ, պէնճէ էյէր էօնիւնտէ պէօյլէ պիր իշ վար իսէ, կէրէք պու չէյլէրի վէ կէրէք տահա չօգ սայր չէյլէր էթտիյինտէ, քէնտիսի պիր էհլի քեամիլ քիմսէ օլամատըղընա պիր սէպէպ կէօրմէմ. նի՞չիւն կէօրմէմ. չիւն,

1. Վիճտանըն տաՀա պէօյիւք պիր կէլիրի արդու էթմէսի սըրալը տըր. պու չէյ աւլա ինքեար օլունամազ, մատէմ քի պու չէյ Պ՚ատէրտէն օնուն էօնիւնէ գօնուլմուշ տըր. իմտի էյէր էլինտէն կէլիր իսէ, աւլա ինսաֆըննա տօդանմայարագ օնա մալիք օլա պիլիր :

2. Բու Հալ տախի վար տըր քի՝ օլ կէլիր իչիւն քէնտիսինտէ օլան արզու, քէնտիսինի տաՀա զիյատէ մութալլաա էտէն՝ վէ տաՀա Հէբարէթլու վազ վէրէն պիրիսինի էտէճէք տըր. վէ պէօյլէ էթմէսի իլէ՝ տաՀա էյի պիր քիմսէ օլուպ՝ քէնտի պօրճլարըննը տաՀա քիամիլէն իճրա էտէճէք տիր, քի պու չէյ ԱլլաՀըն իսթէտիյի չէյ տիր :

3. Վիճտանի ճէմաաթըննը քէնտի վարըշընըն պազը էսասլարըննա ալըշարըրմադըդան կէրի տուրարագ, քէնտիսի օնլարըն թապիաթըննա ույմասընտա տախի չու պաՀս վար քի, 1. Վիճտանի քէնտինի ինքեար էտէն պիր թապիաթտա տըր տէմէք օլուր : 2. Թաթլը վէ ճէլպ էտիճի տավրանըշ սաՀիպի տիր տէմէք օլուր, վէ 3. Պու սէպէպլէրտէն քէնտի մուէլլիմլիք խըղմէթինէ տաՀա նազըրշըր պիր քիմսէ տիր տէմէք օլուր :

4. ՆիՀայէթ շունու տէրիմ քի՝ ուֆագ պիր չէյ վէրիպ պէօյիւյիւնիւ ալան պիր մուէլլիմ,

պէնզէտէ եթմէսի իչին թամամըյլէ անէյին հիւքմ
օլունմամալը տըր , իլլա՝ մալուէմ քի օնուն իլէ
քենտի պօրճլարընտա մէ շալըշգանլըգտա իլէրի
վարմըշ տըր , տահա զիյատէ քենտի խըզմէթի-
նէ միւթի , մէ էյլէք եթմէք իչին ելինէ կէչ-
տիկի ֆուրսաթը գաչըրմամայա ալըշըլմալը տըր ։
Շիմտի սուալլէրինիզին գըսմընա կէլէ-
լիմ քի , զէնկինլիգ խագգընտէ՝ եանլըշ հապէրլըտա տըր ։
Տէյէլիմ քի պէօյլէ պիր քիմսէնին՝ անուստա
փէք թիճարէթսիզ պիր իշի վար . ֆագաթ անը-
տար օլմաալը իլէ չարշըտա սըրայա կիրէճէք
տիր . իհթիմալ քի՝ պիր զէնկին գարըը , եա-
խօտ տիւքքեանըտա տահա չօգ մէ տահա էյի
միւշթէրիլէր սահիպի օլաճագ տըր . շիմտի պէն-
ճէ պու շէյ փէք սըրայըճա օլունամատըգընա
հիչ պիր սէպէպ կէօրմէմ , մէ նի՞չին կէօրմէմ .
չիւն ,

1 . Տիճարէթ օլմագ , հէր նէ մէսլէկ իլէ ա-
լաքա իսէ օլսուն , պիր ֆազիլէթ տիր ։

2 . Պիր զէնկին գարըը օլմաալը եալըզ քի-
շինին քենտի տիւքքեանընըն ալըշվէրիշինի ար-
թըրմաալը տախի ալըրաալըչ պիր շէյ տէյիլ տիր ։

3 . Շու հալ տախի վար ալըր քի՝ տինտար
օլմաալը իլէ պու շէյլէրի էլէ կէթիրէն քիմսէ ,
քենտիսի էյի օլսուն՝ էյի օլան քիմսէլէրտէն սա-

խիչ էյի չէյ էլէ կէթիրիր ամէք աիր․ իման իշթէ պիր էյի գարը, էյի միւշթէրիլէր, էյի գազանճ, վէ պունլարըն ճէմիսի՝ տինտար օլմասը սէպէպի իլէ, քի օ տախի էյի պիր չէյ տիր․ պու սէպէպտէն, պունլարը էլէ կէթիրմէք իչին տինտար օլմասը, պիր էյի վէ մէնֆաաթլը մագսուտ տըր :*

Խօճա Կիզլի մէրամըն սիւալինէ Խօճա Կիւմիւշ կէօզլիւնիւն վէրտիյի պու ճէվապընը օնլարըն հէփիսի տէ մէտհ էթտիլէր, վէ պու սէպէպտէն գարար գըլտըլար քի՝ նիհայէթ փէք կիւզէլ վէ մէնֆաաթլը տըր : Վէ չիւնքի քէնտի էֆքեարլարընըճա՝ քիմսէ օնա գարշը սէօյլէյէմէզ տէյիւ պէլլէրլէր իտի, վէ Քրիսթիան

*Իշթէ սանա տիւնեավի իլմ, ճէհէննէմի պահա, վէ Շէյթանը ատըլը: Իմանըն վէ տինտարլըղըն թէճարիրինտէն մահրում օլան կիւմիւշ կէօզլիւ միւմինլէրին աղըզընտան հէր կիւն պու սէօզլէրի տինկլէրիզ: Գաղաթ Աղըզ Բուհ պունլարըն ճէմիսինէ գարշը չէհատէթ էտիյոր՝ "Հէփ քէօթիւ չէյլէրին քէօքիւ՝ աղչէյի սէվմէք տիր" տէր: Ա Տիմ. Զ. 10: "Թամահքեարլըգ՝ փութփէրէսթլիք տիր": Կող. Գ. 5: Իշիտին պունու վէ թիթրէյին, էա՛ թամահքեար միւմինլէր: Վէ էա՛ Գուզուլուն տըրաքըճա վարանլար, սիզ տախի խաթըրլըղա կէթիրին քի՝ Մէշրէպինիզ պիլա թամա օլմալը տէյիւ էմր օլունմուշ տըր տիղէ: Եբր. ԺԳ. 5: Բօղազլընըզ չէհատէթ էտէր քի "Ալլահա հէմ մամոնայա գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէյիլսինիզ": Ղուկ. ԺԶ. 13:

իլէ Թէվէքէլլի տախի տահա փէք ուզագտա օլմայըպ՝ չաղըրըլա պիլիր օլտուգլարընտան , պունլար պիլ_իթթիֆագ սէօզ պիրլիք էթտիլէր քի՝ օնլարա նէթիշտիքլէրի կիպի՝ պու սիւալը օնլարըն էօնիւնէ գօյտունլար , մատէմ քի օնլար սապըրգ Խօճա Կիզլի մէրամա գարշը սէօյլէմիշլէր իտի ։ Պէօյլէճէ օնլարըն արգասընտան չաղըրըպ՝ օնլար տախի Թա պունլար օնլարա նէԹիշէնէտէք տուրուպ պէքլէտիլէր ․ Փագաթ կիտէր իքէն գարար գըլտըլար քի՝ պու սիւալը Խօճա Կիզլի մէրամ էթմէսին օնլարա , իլլա Խօճա Տիւննեայա սարըլան էթսին ․ զիրա , քէնտի զա՛ննլարընճա , էօյլէ Թահմին էթտիլէր քի՝ օնա վէրտիքլէրի ճէվապը , Խօճա Կիզլի մէրամ իլէ օնլարըն արասընտա պիր ազ էվվէլ պիրի պիրլէրինտէն այըրըլըր իքէն Թուլթուշմուշ օլան հըզըլլարը իլէ օլմայաճագ տըր ։

Նիհայէթ պիրի պիրինէ գավուշուպ պիր զըսսա սէլամլաշմատան սօնկրա՝ Խօճա Տիւննեայա սարըլան օլ սիւալը Քրիսթիանա վէ օնուն արգատաշընա Թէքլիֆ էտիպ իպրամ էթտի քի՝ էյէր ճէվապընը վէրէ պիլիրլէր իսէ , վէրսինլէր ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան շէօյլէտէտի ․ Մէզհէպէ մուԹաալլըգ պահսլարտա պիր չօճուգ

կիպի օլան քիմսէ տախի պունուն կիպի օն պին սիւալըն ճէվապընը վէրէ պիլիր ։ Զիրա էյէր էքմէք իչիւն Քրիստոսու արամազ սըրասըզ իսէ , նիճէ քի էօյլէ՝ տիր (Յովհ. Զ. 26) , եա Օնու վէ մէզհէպի՝ տիւնեայը գազանըպ օնուն սէֆասընը սիւրմէք իչիւն գուլլանմաքը նէ՛ գատար զիյատէ մէքրուհ տըր ։ Վէ տինսիզլէրտէն , միւրսյըլլարտան , Շէյթանլարտան վէ սըհըրպազլարտան պաշգասը պու էֆքեարտա տէյիլ տիր , տէտի ։

1 . Տինսիզլէր . չիւն Հմօր իլէ Սիւքէմ Յակոբուն գըզլարընա վէ տավարլարընա մալիք օլմագ իսթէտիքլէրինտէ՝ նէ վագըթ կէօրտիւլէր քի սիւննէթ օլմայընճա օնլարը էլէ կէչիրէմէյէճէքլէր իսէ , քէնտի արգատաշլարընա տէտիլէր քի՝ Օնլարըն սիւննէթլէնտիքլէրի կիպի պիզտէն տախի հէր էրքէք սիւննէթլէնիրսէ , սիւրիւլէրի վէ մալլարը վէ ճիւմլէ տավարլարը պիզիմ օլմա՞զ մը ։ Պու քիմսէլէրին էլէ կէչիրմէք իսթէտիքլէրի շէյ՝ օնլարըն գըզլարը վէ տավարլարը օլուպ՝ օնլարըն մէզհէպինի տախի , օլ իսթէտիքլէրի շէյլէրի էլէ կէչիրմէք իչիւն պիր վասիթա տէյիւ գապուլ էտէճէքլէր իտի ։ Պիւթիւն օլ հիքեայէթի օգու ։ Ծննդ . ԼԴ . 20—24 ։

2. Միւրայը փարիսեցիլէրին մէզհէպի տա-
խի պու թարզ իւզրէ իտի, օնլար սուրէթէն
ուզուն տուալար կէօսթէրիպ՝ անձագ մէրամ
ու մագսատլարը տուլլարըն էվլէրինի յէմէք իտի.
ֆագաթ Քրիստոսուն՝ տահա զիյատէ ազապ օլ-
մագ հիւքմիւ ալթընտա իտիլէր:

3. Շէյթան Յուտանըն մէզհէպի տախի պու
մինվալ իւզրէ իտի. օ՝ խազինէ իչիւն մէզհէպ
թաշըր ըտը քի՝ օրայա աթըլան շէյէ մալիք
օլա. ֆագաթ հէլալ օլսուն, արդարը աթըլանը
վէ սարըլ հէլաքլըղըն օղլու իտի:

4. Սըհըրպազ Սիմոն տախի պու մէզհէպտէն
իտի. զիրա օ՝ Ռուհիլ Քուտիւսու իսթէտի քի, օլ
ալէպէ իլէ փարա գազանսըն. ֆագաթ Պետ-
րոսուն աղզընտան օնա վէրիլէն սիւզիւլ տախի օ-
նա՝ կէօրէ իտի: Գործ. Ը. 19—22:

5. Շու չէյ տախի խաթըրընտան չըգմայա-
ձագ տըր քի՝ տիւնեա իչիւն մէզհէպ թաշըյան
քիմսէ, օնու տիւնեա իչիւն տախի թէրք էտէ-
ձէք տիր. զիրա Յուտա՝ նիճէ քի մէզհէպէ խա-
փըշտըրըլմա մէրամը տիւնեայը գազանմագ օլ-
մագը սահիհ իսէ, քէզալիք տիւնեա իչիւն տա-
խի կէրէք մէզհէպի վէ կէրէք քէնտի խօճասը-
նը սաթըհէն սաթար: Իմտի պու էթրաֆլընըզ
սիւալա, սիզ էօյլէ էթմիշմինիզ աճէպա թահ-

մինիմճէ, պէյէնէրէք ճէվապ վէրիպ՝ Թաստըգ ռէյիւ գապուլ օլունտուղունտա, էօյլէ ճէվապ՝ տինսիզճէ, միւրայըճա, վէ շէյթանճա օլուպ՝ իւճրէթինիզ տախի ամէլինիզէ կէօրէ օլաճագ տըր։

Օլ վագըթ օնլար պիրի պիրինէ տալմըշ պազարագ տուրտուլար, վէ Քրիսթիանա վէրէճէք պիր ճէվապլարը եօղ իտի։ Թէվէքէլլի տախի Քրիսթիանըն վէրտիյի ճէվապընը թատըգ էթտիքտէն սօնկրա, արալարընտա պիր սիւքիւթ չէօքտիւ։ Խօճա Կիզլի մէրամ վէ օնուն արգատաշլարը իսէ աղըր տավրանըրպ կէրի գալտըլար քի՝ Քրիսթիան իլէ Թէվէքէլլի օնլարը կէչսինլէր։ Օլ վագըթ Քրիսթիան քէնտի արգատաշընա շէօյլէ սէօյլէտի. Պու ատէմլէր ինսանըն սիճիլինէ տայանամազլար իսէ, Ալլահըն սիճիլինին հուզուրունտա նէ՞ եափաճագլար։ Վէ չամուր գապլար էօնիւնտէ օլտուգլարընտա սիւքիւթ օլուրլար իսէ, եագար աթէշին ալէվլէրի իլէ թազիք օլունտուգլարընտա նէ՞ եափաճագլար*։

---

*Աղըզ Քիթապ իւզէրինէ էյի մալիւմաթ քէսպ էթմիշ օլմաքը նէ՛ ֆայտաէլի օլտուղունու տիգգաթ էյլէ. հէմ բէտտուլուն վէրտիյի շու նասիհաթըն նէ՛ գատար լուզումլը օլտուղունու կէօր քի՝ շէօյլէ տէր. «Քրիստոսուն

Ընտէն Պ. Քրիսթիան իլէ Թէվէքէլլի էֆէնտի օն-լարը կէչիփ վէ Րահաթլըգ նամ պիր կիւզէլ օվայա չըգըպ՝ օրատա փէք խաթիրահաթ իլէ կիտէրլէր իտի ։ Ֆագաթ օլ օվա փէք գըսսա օլտուղունտան՝ չապուճագ կէչտիլէր օնու ։ Ըն-տէն օլ օվանըն էօթէ ուճունտա Պընար նամ ուֆաճըգ պիր թէփէ օլուպ՝ իւսթիւնտէ պիր կիւ-միւշ մատէնի վար ըտը, վէ սապըգ օլ եօլտան կիտէնլէրին պաղըշը՝ օնուն նատիրլիյի սէպէ-պինտէն՝ օնու կէօրմէք իչիւն եօլլարընտան տէօն-միւշլէր, ֆագաթ չուգուրուն աղզընա փէք եա-գըն կիթտիքլէրինտէն՝ ալթլարընտագի եէր էյ-րէթի օլուպ՝ գօփմուշ վէ օնլարը էօլտիւրմիւշ․ պաղըլարը տա օրատա սագաթլանըպ՝ էօլիւմէ-տէք գէնտիլէրինի պուլամամըշ տըըլար*։

սէօզիւ սիզտէ զանիմէթ իլէ սաքին օլսուն"։ Կօղ. Գ. 16։ Զիրա Ալլահըն սէօզիւ տիրի վէ գուվվէթլի օ-լուպ՝ իքի աղըզլը գըլըճտան տախի քէսկին տիր, վէ Շէյթանըն ճէմի ալտատըճը շէյլէրինտէն վէ տիւնեա-վի միւմինլէրին մարիֆէթլու հիլէքեարլըգլարընտան կէ-չիփ, թէնին տիւնեավի միւլահազալարընը՝ կէօզքտէն է-նէն ռուհանի իլմտէն այըրըր։

*Ցիւնեանըն զէնկինլիքլէրինտէն մատտա ճանտ թէհ-լիքէլի վէ գաղալը օլան չէյ եօգ տըր։ Զէնա հալտէ օլտուղլարը վագըթ իմանտա գավի տուրմագա միւգ-թէտիր օլան նէչէ գիմսէլէր, րահաթլըգ պուլտուգլա-ըընտա գէնտի գավիլիքլէրինի զայլ էթմիշ տիրլէր։ Զէն-կինլիյիմիզ օլուպ իսմիտիմիզի օնուն իւզէրինէ գօմամագ

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի խօլուն պիր աղ էօլթէսինտէ կիւմիւշ մատէնինին խանընտա պիր քիպար քըյաֆէթտէ Գեմաս՝ խօլճուլարը չաղըրմաղ իչիւն տուրույօր ըտը քի՝ կէլիպ կէօրսիւնլէր․ պու քիմսէ Քրիսթիանա վէ օնուն արգատաշընա սէս վէրիպ՝ Նչահօ՛, պուրայա տէօնիւնսիզէ պիր շէյ կէօսթէրէյիմ, տէտի ։

Քրէժ․ Նէ՞ տիր կէօսթէրէճէյին քի օնու կէօրմէք իչիւն խօլումուզտան չըգմասը լայըգ օլսուն ։

Գեմաս, Պիր կիւմիւշ մատէնի վար տըր պուրատա քի պիր գաչ քիշի գաղըյըպ խաղինէ չըգարըյօրլար․ իսթէրսէնիզ սիզ տէ պույուրուն, վէ պիր աղ չալըշմագ իլէ քէնտինիզէ էվ էյի շէյ խըրղա պիլիր սինիզ ։

Թէվ․ Օլ վագըթ Թէվէքէլլի, Հայտէ կիտիպ կէօրէլիմ, տէտի ։

Քրէժ․ Պէն կիթմէմ, տէտի Քրիսթիան, պէն պունտան ագտէմ պու խէրին հազգընա, վէ օրատա ՚ իշէլէր էօլմիւշ օլտուղու հազգընա իշիթմիշ իմ․ պունտան մատա, օլ խազինէ՝ օ-

---

կիւճ շէյ տիր ։ Ալլահըն քէլամը իսէ՝ պիզէ էօյրէտիր քի՝ հէր քէօթիւլիւկիւն քէօքիւ կիւմիւշի սէվմէք տիր, քի պազըլարը օնուն արտընճա կիտիպ՝ իմանտան տէօնտիւլէր, վէ քէնտիլէրինի նիհայէթսիզ տէրտլէրէ սալտըլար ։

նու արայանլարա պիր տուղագ տըր, չիւնքի հէր քէսի եօլտան ալը գօր*։

Ընտէն Քրիսթիան Պէհմասա չաղըրըպ։ Օրա-սը թէհլիքէլի տէյի՞լ մի․ չօգլարը եօլլարըն-տան ալը գօյմուշ տէյի՞լ մի, տէտի։ Սէ․ Թ․ 6։

Պէհմ․ փէք թէհլիքէլի տէյիլ տիր, անճագ գայտըրըղ օլանլարա թէհլիքէլի տիր, տէտի Պէհ-մաս, ֆագաթ տէտիյինտէ խիւզիւ գըղլարտը։

Քրիս․ Օլ վագըթ Քրիսթիան Թէվէքէլլիյէ, Պիր ատըմ պիլէ տէօնմէյերէք եօլումուզա կիտէ-լիմ, տէտի։

Թէվ․ Մալիւմին օլսուն քի՝ Կիզլի մէրամ պուրայա եէթիշտիյինտէ էյէր օ տախի պիզիմ կիպի տավէթ օլունուրսա, տէօնիւպ օնու կէօր-մէյէ կիտէճէք տիր։

Քրիս․ Տէտիյինէ հիչ շիւպհէ եօգ տըր․ զիրա օնուն թութտուղու եօլու՝ քէնտիսինի օրայա

*Էմին տօսթուն գըյմէթինի կէօրտի՞ւն մի․ ֆագաթ քէնտի արգատաշլարը իլէ պէօյլէ էմնիյէթ իւզրէ տավ-րանան նէ՛ գատար ազ քիմսէլէր վար։ Վէ մինինլէր-տէ տախի նէ՛ գատար ազ քիմսէլէր վար քի՝ պու թարզ նասիհաթը գալտըրապիլիրլէր։ Պիզի փարա գազանմագ-տան մէն էթմէք նէ՞ տէմէք տիր, տէրլէր։ Է՛յ վահ, Թամահքեարլըղըն փութփէրէսթլիք օլտուղունու պիլիպ, Քրիստոսուն՝ ''Պագըն վէ թամահքեարլըգտան սագընըն'' (Ղու․ ԺԲ, 15) տէյիւ տէֆա վէ տէֆա սագընտըրմա-սընա գուլագ ասան քիմսէլէր նէ՛ ազ տըրլար։

կէօթիւրիւր. վէ եիւզտէ տօգսանտօգուզ գօր-գու վար քի՝ օրատա էօլիւր ։

Գիւլմ. Իմտի Գիւլմաս եինէ չաղըրըպ, Պիր կէ-լիպ կէ՞օրմէյէճէքմիսինիզ, տէտի ։

Քրի. Օլ վագըթ Քրիսթիան սէրթճէ ճէ-վապ վէրէրէք, Եա՛ Գիւլմաս, սէն պու եօլուն Սահիպինին հագգ եօլլարընա պիր տիւշման օ-լուպ՝ Թեզվէլտէն սէնին քէնտի տէօնմիւշ օ-լուպ՝ Թեզլէլտէն սէնին քէնտի տէօնմիւշ օ-լուպ՝ թէզվէլտէն սէնին քէնտի տէօնմիւշ օ-

Վըրլ. Պէն սէնի թանըրըմ, Գուեազի՝ սէնին տէտէնին պապասը, վէ Յուդա՝ սէնին պապան ըտը, սէն տախի օնլարըն եօլունա կիթմիշ սին. սէնին գուլլանտըղըն հիլէ՝ չէյթանի տիր. սէնին պապան խային տէյիւ ասըլտը, սէն տախի օնտան էյի ճէզայա լայըգ տէյիլսին: Դ Թագ. Ե. 20-23: Մատթ. ԻԶ. 14, 16: Իէ. 3—5: Նէյի պիլքի՝ փատիշահըն եանընտա վարտըղըմըզտա սէնին պու տավրանըշընտան էօթիւրիւ խապէր վէրէճէյիզ օնա: Պէօյլէճէ օնլար եօլլարընա կիթտիլէր:

Պու արալըգ Նիգլի մէրամ իլէ օնուն արգատաշլարը եինէ կէօրիւնիւյօրլար ըտը, վէ պիր տավէթ իլէ տէօնիւպ Գեմասըն եանընտա վարտըլար: Իմտի օնլար մատէնին աղզընտան իչինէ պագար լըքէն աշաղա մը տիւշտիւլէր, եօղ իսէ գազըմագ իչիւն աշաղա մը էնտիլէր, եախօտ պու մատէնլէրտէն էքսէրի հասըլ կէլէն նէմլիքտէն օնուն տիպինտէ պօղուլտուլար մը՝ նիճէ օլտուղունու էյի պիլմէզիսէմ տէ, շունու տիգգաթ էթտիմ քի սըլա պիր տահա եօլտա կէօրիւնմէտիլէր*: Օլ վագըթ Վըրիս-

*Մամնանըն մուհապպէթինի նաֆիլէ եէրտէ քրիստոսուն մուհապպէթի իլէ գարըշտըրըմագ իսթէյէն տիւնեավի ատէմլէրին սօնունու կէօրտի՞ն մի:

Թիա՛ն չէօյլէ օգուտու . —

Կիզլի մէրամլէ Դեմաս ույարլար
Պիրի չաղըրըր օ պիրի գօշար ,
Քի փայտաշ օլա օնուն քեարընա
Ֆագաթ փայլարը սալթ պու ախընտատա :

Իմտի կէօրտիւմ քի հէման օվանըն եօթէ եադասընտա պու եօլճուլար՝ Թա եօլուն եանընտա տուրան պիր էօքի տիրէք օլան մահալէ եէթիշտիլէր . պունու կէօրտիւքլէրինտէ իքիսի տէ օնուն չէքլինին աճայըպլըղը սէպէպինտէն շաշա գալտըլար , զիրա օ՝ տիրէք չէքլինէ տէօնմիւշ պիր գարը կիպի կէօրիւնտիւ. օնլարա : Իմտի օրատա տուրուպ օնա պագա պագա օնուն նէ օլտուղու հագգընտա պիր չէյ պուլամատըլար : Նիհայէթ Թէվէքէլի փարգ էթտի քի Թէփէսինտէ պիր ատէթ տէն խարիճ գալէմ իլէ եազըլմըշ պիր եազը վար ըտը . ֆագաթ քէնտիսի ուսթաա օլմատըղընտան՝ Քրիսթիանա տէտի քի՝ պագօըն օնուն մանասընը չըգարա պիլիր մի տէյիւ , զիրա օ՝ իլմ սահիպի իտի . իմտի Քրիսթիան եազըլաշըգ եազըլարը պիրի պիր եանընտա գօյարագ պուլտու քի՝ չէօյլէ եազըլմըշ ըտը . ''Լօվտուն գարըսընը խաթըրնա կէթիր'' : Պունու Քրիսթիան քէնտի արգատաշընա տախի օգույուպ՝ գարար գըլտըլար

քի ո՝ Ղովտուն գարըսը տըր քի, Սոդոմտան գաչ-տըղընտա հասըրէթ եիւրէյի իլէ կէրի պագտըղը իչիւն Թուզ տիրէյինէ տէօնմիւշ իտի։ Ծնն. ԺԹ. 26։ Պու ափանսըզ բասթ կէլէն՝ հէյրան օլունաճագ սէյիր, շու միւքեալէմէյէ սէպէպ օլտու։

Վ.ըլէ. Ո՛հ, պէնիմ գարնտաշըմ, պու սէյիր փէք մէվսիմինտէ բասթ կէլտի. Վ.եար նամ Թէ-փէյի կէօրմէք իչիւն Դիմասըն պիզի չաղըրմա-սընտան սօնկրա բասթ կէլմէսի՝ փէք սըրալը օլ-տու. Վէ, եա՛ գարնտաշըմ, էյէր պիզ օնուն սէօզիւնէ ույուպ սէնին տախի մէյիլլէնտիյին կիպի տէօնմիւշ օլսա իտիք. պանա կէլիր քի՝ պիզ տախի պու գարը կիպի՝ պիզտէն սօնկրա կէլէնլէրէ սէյիր օլաճաղ ըտըգ։

Թ.էվ. Օ գատար ահմագ պուլունտուղումա աճընըր ըմ, վէ թաաճճիւպ էտէրիմ քի՝ շիմտի պէն տախի Ղովտուն գարըսը կիպի տէյիլ իմ. չիւն օնուն կիւնահը իլէ պէնիմ կիւնահըմըն ա-րասընտա նէ՞ ֆարգ վար ըտը։ Օ՝ անճագ կէ-րիյէ պագտը. պէն տախի կիտիպ կէօրմէյէ ար-զուլատըմ։ Համտ օլսուն Ալլահըն լուտֆունա, վէ պէնիմ եիւրէյիմտէ պէօյլէ պիր չէյ պուլուն-մասը իչիւն այըպ պանա* ։

*Ալլահըն լութֆու Քրիսթիանըն եօլճուլուն եիւրէյինէ

Պրէօ. Կէլէճէք զէմանտա պիզէ եօյլէ օլուն տէյիւ՝ պու կէօրտիւյիւմիզ շէյտէն հիսսէ ալալըմ ։ Պու գարըը՝ պիր հիւքմի ազապտան գուրթուլտու, զիրա Սոդոմուն խարապ օլտուղունտա պու օրատա պուլունմատը. փագաթ իշթէ կէօրիւյօրըզ քի՝ պաշգա պիր հիւքմի ազապ իլէ հէլագ օլտու. օ՝ պիր թուզ տիրէյինէ տէօնմիւշ տիր ։

Թէէվ. Հագգընըզ վար. հէմ պու շէյ պիզէ կէրէք եօյլէ վէ կէրէք եօրնէք օլա պիլիր. եօյլէ օլուր քի՝ օնուն տիւշտիւյիւ կիւնահտան սագընալըմ. եօրնէք տախի օլուր կէօսթէրմէյէ քի՝ պու եօյլէ իլէ սագընմայանլարըն պաշըննա նէ՛ հիւքմի ազապ կէլէճէք տիր ։ Կորխ, Դաթան վէ Աբիրոն՝ քէնտիլէրի իլէ օլան իքի եիւզ էլլի քիշի իլէ տախի՝ սայըլարըն սագընմասընա պիր նիշանէ եախօտ եօրնէք օլ-

---

իշթէ պէօյլէ թէէաիր էտէր ։ Սայըլարըն իշլէտիկի հէր պիր կիւնահա քէնտի ալչագ թապիաթընըն տախի մէյիլլի օլտուղունու կէօրտիւյիւնտէ, ալչագ կէօնիւլլիւ օլուպ՝ քէնտի հըֆզ օլունմասը քէնտի գուվվէթի իլէ օլմատըղընը իգրար էտէրէք՝ ճէմի իզզէթի տախմա հէր լութֆու իհսան էտէն Ալլահա սունար, չիւն պիլիր քի տիւշմէքտէն եալընըզ օնուն գուվվէթի իլէ հըֆզ օլունմուշ տըր ։ "Իման իլէ տուրսայօրսըն. մաղրուրլանմա, իլլա գօրգ"։ Հռովմ. ԺԱ. 20։

տուլար ։ Յուհաննա ԺԶ. 31. 32։ ԻԶ. 9, 10 ։ Պա-
գաթ հէր չէյտէն զիյատէ շունուն իւզէրինէ
թէամմիւլ էտէյօրըմ քի՛ Քրիստոս իլէ քէնտի
արգատաշլարը նիճէ օրատա տուրուպ պիլա ֆիք-
թիւր օլ խազինէյէ պագա պիլիրլէր, նիչէ քի պա-
գարը եալընըզ արգատաշըն պագտըղը իչիւն թուզ
տիրէյինէ տէօնտիւ․ չիւն օլ գարը՝ պիր աաըմ
պիլէ եօլտան չըգտը տէյիւ օգուտուղըզ։ Պա-
խուսուս՝ օնուն պաշըընա կիլէն հիւքմի տղաղ․
օնլարըն պուլունտուղու եէրտէն կէօրիւնիւր
պիր եէրտէ էօրնէք տէյիւ տիքմիշ տիր քէն-
տինի, վէ էյէր օնլար չէօյլէ պիր կէօզէլէրի-
նի գալտըրսալար, խըթէր խըթէմիզ կէօրէճէք
տիրլէր օնու ։

Վէչէ․ Պու չէյ թէամմիւլ օլունմաճագ պիր
քէյֆիյէթ իտէ տէ, շունու խայաթ էտէր քի՝
պու պապտա օնլարըն նիւրէյի հալտէն չըգմըշ
տըր․ վէ օնլարը եալընըզ օլ քիմսէյէ պէնզէտէ
պիլիր իմ՝ քի, տատլընըն հուզուրունտա եանքէ-
սինճիյէք, եախօտ տար աղաճլընըն ալթընտա խըր-
սըզլըդ էտէր։ Աղամ էհալիխինին հագգընտա
չէօյլէ սէնմիշ տիր քի՝ օնլար «ղայէթ քէօ-
թիւ" իտիլէր, չիւն «Րապպըն հուզուրունտա,"
եանըն օնուն կէօզիւնիւն էօնիւնտէ, վէ օ-
նուն օնլարա կէօսթէրտիյի օլգատար էյլիքլէր

վար իքէն քէօթիւ խույլէր ․ զիրա Սոդոմ տիյա-րը՝ ադաէմձէ Րապպըն ճէննէթի կիպի իտի ։ Ծննդ․ ժգ․ 10 ․ 13 ։ Պու շէյ օնու սահա զի-յատէ ղաղղալա թութուշտուրտու , զէ Րապպըն կէօքտէն կէօնտէրտիյի աթէշին էտէ պիլտիյի գատար շէտիտ էթտի օնլարըն ղազապընը ։ Պունտան հագիգաթ շու հըգար քի , օնլարը ֆէնա էթմէքտէն սագընտըրմագ իչին սախմա կէօզլէրի էօնիւնտէ պէօյլէ պիր էօրնէք վար ի-քէն՝ աշիքեար կիւնահ իշլէյէն պու թարզ քիմ-սէլէր՝ էն շէտիտ հիւքմի ազապա հիսսէտար օ-լաճագլար ։

Թէլ․ Տէտիյին շիւպհէսիզ տօղրու տըր․ Ֆագաթ նէ՝ ինայէթ տիր քի՝ նէ սէն պէօյլէ պիր էօրնէք օլտուն , նէ տէ պախուսուս պէն ։ Պու շէյ պիզէ՝ Ալլահա համտ ուննուպ օնտան գօրգմաղա վէ տաիմա Պոլտուն գարըլըղընը խաթ-րըմըզա կէթիրմէյէ պաիս օլուր ։

Ընտէն կէօրտիւմ քի խօլլարընա կիտէր ի-քէն՝ պիր կիւզէլ ըրմագ խանընա կէլտիլէր*,

*Պու խօլճուլար՝ քեար պուլմագ իչին տօղրու խօլտան չըգմագ թէճրիպէսինէ գարշը գօտուրգալարընտա՝ տահա զա-նի բուհանի սէֆալար իհսան օլունուր օնլարա ․ Մարկ․ ժ ․ 23-30 ․ Օնլար պուրատա պիր սէֆալը ըրմագա սէթիրչիր՝ օնտան իչէրէք քէնտի խօրկուն ճանլարընը ֆէրահլան-տըրըրլար ․ Պու ըրմագ՝ Ալլահըն մուհապպէթինին տէ-

քի Դաւիթ փատիշահ օնու «Ալլահըն ըրմաղը» թէսմիյէ էտէր, ֆագաթ Յովհաննէս, «Հայաթ սույունուն ըրմաղը», տէր: Սաղմ. ԿԵ. 9: Յայտ. ԻԲ. 1: Եզկ. ԽԷ. 1—9: Իմտի օնլարըն եօլու թա պու ըրմաղըն քէնարընտան տիւշտիւյիւնտէն, Քրիսթիան իլէ քէնտի արգատաշը պուրատա փէք սէֆա իլէ կիտէրլէր իտի: Օնլար օլ ըրմաղըն սույունտան տախի իչէրլէր, վէ պու սու՝ փէք թաթլը վէ եօրկուն եիւրէքլէրինէ ֆէրահ վէրիր իտի: Պունտան մաատա պու ըրմաղըն քէնարընտա իքի թարաֆըը հէր թարզ մէյվէլէր իլէ տօլու եէշիլ աղաճլար վար

րին վէ հուտուտսուզ Ովկիանոսու տըր: Պու ըրմաղըն փունարլարը՝ աֆվ, խէլաս, էվլատլըգ, սաատաթ, ազիզլիգ, տուա գապուլու, Ալլահանի իտարէնին ճէմ էյլիքլէրի վէ կէօզէլ էղէտի ղալապէ տիր: Ֆագաթ պու փունարլարըն կէչտիկի եօլ՝ Յիսուս Քրիստոս Րապպըմըզ տըր: Մուսմինլէր՝ օնուն վասիթասը իլէ հէր րուհանի պէրէքէթի պուլուրլար՝ Ալլահըն մուհապպէթինի վէ օնուն ճէմի մէյվէլէրինի Ազիզ Րուհուն իլհամըյլը իլէ էլէ կէչիրիրլէր: Ալլահըն էվլատլարը պու ըրմաղըն քէնարընտա եիւրիւմէլէրի իլէ, Իճճիլըն վաատլարընըն տալը մէյվէլէրինտէն եէրլէր, վէ օլ վաատլարտան ալընըը՝ շիմտի էլտէ պուլունան լութֆուն սէֆալարը վէ կէլէճէք իգպալին իւմիտի՝ քէնտի ճանլարընը տօլտուր վէ սէմիզլէք իլէ կիտի տօլտուրուր: Պուրատա եօրկուն օլան՝ րահաթ, վարընտան տէօնէն՝ թէօմպէ, վէ եասսը օլան՝ թէսէլլի պուլուր:

ըտը․ պու աղաճլարըն եափրագլարընտան տախի եէտիլէր քի՝ մյտէ ֆէսատընա վէ եօլճուլուգտան գանըն հէրարէթլէնմէսի իլէ հասըլ կէլէն սայր մարազլարա գարշը կէլսին ։ Ըրմաղըն իքի թարաֆընտա չայըրլըգ տախի օլուպ՝ զամպագլար իլէ փէք ալա տօնանմըշ ըտը, վէ պիւթիւն եըրլ եէշիլ գալըրլար ըտը․ Պու չայըրտա եաթըպ ույուտուլար, զիրա պուրատա գօրգուսուզ ույույա պիլիրլէր իտի ։ Սաղմ․ ԻԳ․ 2։ Եսայ․ ԽԴ․ 30․ Ույանտըգլարընտա՝ օլ աղաճլարըն մէյվէլէրինտէն եինէ թօփլատըլար, վէ ըրմաղըն սույունտան տախի իչիպ՝ եինէ եաթտըլար ույումաղա։ Պիր գաչ կիւն վէ կէճէ պէօյլէ էթտիքտէն սօնկրա, շէօյլէ օգուտուլար․—

"Կէօր նիճէ պու պիլլուր ըրմագլար աքարլար
Վէ եօլտան կէչէնէ սէֆա պաղըշլար ։
Եէշիլ չայըրլարտա վար կիւզէլ գօգու
Վէրիր եօլճուլարա մէյվէ չօգ տիւրլիւ ։
Իմտի քիմ պիլիրսէ պունուն գըյմէթի
Պունու ալմագ իչիւն սաթար հէր շէյի ։"

Պէօյլէճէ արթըգ եօլա չըգմաղա միւրատ էթտիքլէրինտէ՝ եէյիպ իչտիլէր վէ եօլա չըգտըլար , զիրա տահա քէնտի եօլլարընը պիթիրմէմիշլէր իտի* ։

---

*Բապպ քէնտի ճէմաաթընա եօլ իւսթիւնտէ Փէրրահլանաճագ վագըթլար իհսան էտէր իսէ տէ օնլարըն

Իմանի պէյանընա կէօրիւմ քի չօգ կիթմէզ-տէն՝ եօլ ըրմագտան պիր ազ վագըթ այըրըլ-տը, վէ պու չէյ եօլճուլարա ազ անճը վէրմէտի ․ Ֆագաթ եօլտան չըգմագ տախի իսթէմէզլէր ի-տի ։ Իրմագտան այըրըլան եօլ իսէ՝ Թաշլըգ օլ-տուղունտան վէ եօլճուլարըն այագլարըը տախի եօլ սէպէպինտէն եումշամըշ օլարագ՝ եիւրիւ-լէրի եօլտան փէք Թաճիզ օլտու ։ Թուոց ԻԱ․ Դ․ Պու սէպէպտէն՝ իլէրի կիթմէքտէ պիր էյի եօլա արզու չէքէրլէր իտի ։* Իմանի էօնլէրինտէ

——

խաթըրընտա օլմալը ալը քի տահա քէնտի եօլլարընը պիթիրմէմիշ ատըմլէր, տահա Թէհլիքէլէր Թէէօրիլինտէն գուրթուլմամըշ ատըմլար ․ Օնլար պէյլէ վագըթլարտա՝ հագգըն տահա զիյատէ սագընմալը ալըլար, զիրա Շէյ-թան օնլարը կէօզէտիր վէ օնլարըն ալարըը պախշիշլէ-րինէ կըրըգնըր ․ Պիր եօլլարըն՝ Ֆուգարա քիմսէյի ըա-հաթ կէզմէյէ կօյ վէրիր՝ պէրապէրինտէ խայլիճ Թա-շըյան քիմսէլէրին իւզէրինէ հիւճիւմ էթտիյի գօլայտը , Շէյթան տախի եօլճուլարը բահաթսըզ վէ Թէսլիմէտէ կէօրակիյիւ վագըթ՝ օնլարը պիր էյի եօլա աէօնտէր-մէյէ տուղըր գուլագ քի՝ օնլարըն իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ օնլարը աղլատը ․

*Միւքէնլէր՝ իթմամ եօլունտա կէզտիգլէրինտէ տա-խի իհթիմալ ալը քի եւլէրինէ օլտու Թէսլիմէլէրտէն մահրում գալըրըլար, վէ պու տէրտլէրտէ իլէն՝ քէն-տիլէրինէ զէմանի զարարըլար տախի՝ եանի, Ֆագիրլիգ ․ խաստալըգ , տօսթլարըն խիանէթլիքլէրի վէ սիճի-եանըն պէտ մուամէլէսի մագի օլտուգունտա, իհթիմալ

պիր ազ էօթէտէ՝ եօլուն սօլ թարաֆընտա պիր չայըրլըգ, վէ օլ չայըրլըղտա կէչմէք իչիւն պիր

——

տըր քի հայըշլարը քեմալը տէրէճէ քեսիլիր՝ Շէյթան տախի՝ օնլարը շիքեայէթ, շիւփհէ, գըսգանճլըգ, եախօտ թամամ իչինէ պըրագաճագ մախսուս ֆուրսաթլար էլէ կէչիրմէյէ մուգթէտիր օլսուն. Պէօյլէճէ օնլար իման-լարը վէ սապըրլարը արթըգըն տէյիլ ճանի կէօնիւլտէն տուտաճագլարը եէրինէ, տահա էյի պիր եօլ տու-ղուլամաղա մէյիլլի օլտուգլարընտան, օրտընտան գուր-թուլուշ՝ քէնտիլէրինի եօրան կիւճլիւյիւ իւզէրլէրին-տէն աթըլմէյէ գատիր օլմագ իչիւն պիր եօլ պուլմաղա չալըշըրլար, վէ չօգ կէչմէզտէն՝ պիր զէմանի րահաթ-լըգ եօլու չըգար էօնլէրինէ. Իթաաթ եօլու կիւճ օլ-տուղունտան, էօնլէրինէ պիր էյրի եօլ չըգըր՝ քէն-տիլէրինէ էօյլէ կէլիր քի՝ օ տախի քէնտիլէրինի տօղրու եօլա չըգարըր. Լաքին պու թարզ իլէ եօլտան տը-շարը չըգաճագ օլտուգլարընտա՝ պիր փէրտէ եախօտ տու-վար կէօրմէզլէր իսէ տէ, հիչ տէյիլ իսէ պիր մէրտէ-պէտէն օլսուն կէչմէլի տիրլէր. Ալլահըն թէնպիհլէրի՝ աղըրլըգ վէ եփինլիք եօլունու կէօսթէրիրլէր. Ֆագաթ օնլարըն եանըլմաղ տօղրուլուղունտան տէօնմէսի՝ պա-զը զամանլար կէօրիւնիւր իհթիմալ քի հաղ ու քէյ-ֆիյէթլէր տախի օլ եօլա սալքէթ եէրլէր կիպի կէօրիւն-տիւր. Պազըլարը էօյլէ մալը հիւլէ եէրլէր քի՝ ֆի-լան ֆիւլան շէյ Ալլահ թարաֆընտան օլուր՝ եօրղու-նա րահաթլըգ վէրիր, վէ քէնտիլէրինէ վէրիլմիշ օլան թէնպիհլէրի տահա պիր ազ կէնիշճէ շէրհ օլունաբի-լիր, հէմ տախի գուլլանըլմալը տըր, վէ քիւչիւք շէյ-լէր հագգընտա ոֆուլուգ էթմէսի շէրիաթա եափըշմագ եախօտ պաթըլ իթիգատլարա պըրագ նիշանէսի տիր տէյիւ զանն էտէրլէր. Պէօյլէճէ՝ Րապպանըն նասիհաթ

վէրահիվէն վար ըսըը․ դու չայըրըլըղը՛ն իմմ՝ Մա-
փըլթմա չայըրըը իտի ։ Օլ վագըթ Քրիսթիան
քենտի արգատաշընա, Նըյէր շու չայըրըլըգ՝ խօ-
լումաւզուն խանը սըրա տիւշէյօր իսէ, Հայտէ օ-
րայա կէչէլիմ, տէյիպ՝ վէրտիվէնէ կիթտի քի
էօթէսինի կէօրսիւն, վէ կէօրտիւ քի փէրտէ-
նին էօթէ թարաֆընտա խօլուն խանը սըրա պիր
իզ վար ըստը* ։ Իշթէ թամամ իսթէտիյիմ կի-
պի տիր, գօլայ պիր խօլ տըր դու, կէլ գարըն-

տիլէյէճէքլէրինէ իսէ, քենտի ֆէնալըքլէրինէ վէ խիւրէք-
լէրինէ կիւվէնէրէք, Թէճրիւպէ էտէնէ գուլագ ասա-
լար ։ Շու տախի տէէթտէն խարիճ պիր շէյ տէյիլ
տիր քի՝ պազը էյի թէճրիւպէքեարլըգլարը վէ էյի
պուլուշլարը օլան Քրիսթիանլար տախի ; օլ գատար տա-
լիմ օլմայանլարը՝ իթաաթըն տօղրու չըգտըգլարընտան աէօն-
տէրիպ՝ օնլարը խանգըշ խօլա կէօթիւրիւրլէր, չիւնքի
Րապպ օնլարըն քենտիլէրինէ կիւվէնմէյի էնմէտ վէ
քենտիլէրինի պիւթիւն պիւթիւնէ քենտիսինատէն տա-
լը տագլամադը իչիւն օնլարը քենտի հալլարընա պըրագըր,
վէ պէօյլէ էթմէք իլէ՝ տինտարլըղա խէնի աէօնէնլէրէ՝
պիր տաէմին արարընճա կիթմէյիպ՝ անճագ օլ տաէմին
Քրիստոսուն արարընճա վարտըղը տուրէթտէ օնուն տա-
րընճա կիթմէսինի էօյրէտիր ։

*Իթաաթ խօլունտան իլք աէօնմէսի՝ իպթիտաքիւչիւք
չէյլէր կէօրիւնէ պիլիր․ ֆագաթ կիթտիքճէ խօլ էյրի-
լիր, վէ պիզ տախի խօլումուզու տաիլթըրպ՝ արթըգ
քենտի քենտիմիզէ աէօնմէյէ իպթիտարըմըզ օլմազ․
Քիւչիւք շէյլէրի պօշ տայան քիմսէ՝ խաֆաշ խաֆաշ տիւ-
շէճէք տիր ։

տաշըմ Թիւֆէքչիլի՝ էօթէյէ կէչէլիմ, տէտի Քրիսթիան:

Թիւէլ. Փագաթ էյէր պու իշ պիզի հօլատ սափըլթըլըսա նէ՞ էտէճէյիզ:

Քրիս. Հիչ ինթիմալի եօգ քի սափըլթըըն, տէտի օպիրի: Պաղտատա՝ հօլուն համը սըրա տէյի՞լ մի. Պէօյլէճէ Թիւֆէքչիլի տախի արգա- տաշընա գանաաթ՝ վէրտիւքտէնտէն էօթէյէ կէչ- տի: Իմտի իքիսի տէ կէչիպ օլ իշէ կիրտիքլէ- րինտէ՝ օրասը քէնտի այագլարընա փէք գօ- լայ կէլտի. վէ պու արալըգ էօնլէրինէ պագըպ կէօրտիւլէր քի՝ քէնտիլէրի կիպի պիրիսի տէ կիտէյօր, վէ օնուն իսմի Պաթըլ իթիմատ ի- տի: Իմտի պունլար օնուն արալընծա չաղըրըպ՝ օ եօլ նէրէյէ չըգար տէյիւ սօրտուլար. օ տախի Սէմաւի շէհրէ չըգար, տէտի: Կէօրտի՞ւն մի, տէ- տի Քրիսթիան, պէն տէ էօյլէ սէօյլէ՞մէտիմ մի, իշթէ շիմտի անլայա պիլիրսին քի՝ տօղրու եօլ- տա իմիշիզ: Պէօյլէճէ՝ օ էօնտէն, պունլար արգատան կիթտիլէր: Լաքին կէճէ խէլթիշիզ գարանլըգ պաստըղընտա, արգատան կիտէնլէր էօնտէքինի կէօրէմէզ օլտուլար*:

---

*Էյէր Շէյթան մուրիտլէրի իպթիտա օնլարըն գարըշը տուրտուղու պէօյլէ կիւնահլարա տավէթ էտէյիտի, ա- գըլլըլար էթմիշ օլմազլարտը: Պու սէպէպտէն, չօգ մու-

Լ,օնտոնէն կիտաէն Պօսթըլ լեթիֆխոսա նամ քիմ-
սէ տալիփ եօնիւնաքէրի եօլունու կէօրմէմա-
յինճէ՝ դիր ութըլի չուգուրլա ախըշըխ ըի՝
դու չուգուրու օլ նէրքէրին Հիւքիւմաղը՝
եղիփնէն ահմագլարը Թուլթման. իչինին մախ-
սուս եափմըշ ըաը. խիմի դու ախըշըխիեաթէնտէ

———

եալըզը իլէ օնլարը եօլէ կիւզէլ կէօթէրիչի օլան գէօ-
թիւրիւճիւլէրի ատէտաքեամէյէ չոլըըը ըի՝ դիր ֆէնանի-
Հալէթլերի եօք կիպի կէօրինիւր։ Յալրուզ Հէր դիր
եանըզըըշ տալըմ՝ նէնի իզլոլըրըը եօլ ալըղ՝ նէնիանէն
նէնի կիւնահլարը ոսւրէթէն լադըմը կէօթէրիր։ Վէ էն
գիւչիւք չէյան դիլէ ճիզամնի ախդէդըէր իչին կէօնիւլ
իրատէթի իլէ նէ գիւչիւք դիր Թենդիհ ատխի դըըըըը-
ըընաս, դու դադահաթաս եօլէ գէնախին դէյնէմէ-
լիք, իմանըըըը, նամիէօրլիւգ վէ ախըննամի փուԹփէ-
րէաթլիք վար ալը ըի՝ մուժնի շիւղհէտիղ չօք դէյիւգ
ադար վէ ադըր ճէղա ոլԹըըա դըրադըր։ ԽԹաաԹ եօլուն-
աան ատէտէնինին ճէաղէԹի՝ եալանճը իմանըեաղլարըն եօլ-
նէյի իլէ ասխի ադԹար, էյէր օնլար իլէ իւք կէօրիւշ-
մէսի իլէ օնլարըն իւզէրինէ աաէԹանէն ադըշարը դիր էյի
իԹիմասը վար իսէ. զիրա էյլէ գիմէլէր՝ էգսէրի չօգ
գուվվէթլի ճէաղէթ կէօթէրիրլէր. վէ Գրիստոսուն
Թէնդիհլէրինի գըրմադա դօրգմադըըար. դէյլէ էթմէլէրի
օնուն ճադա լուԹֆունա ըայէԹ էԹախըլէրինաէն. վէ
գէնաք բուխաաԹ ու ադաալըըըըրըրը Թանըըըըըլարըն-
աան ադը ոէյիւ մըըրադըըըը եաէրէգ։ Յադադաթ դու
Թարըզ գիմսէլէրին եօլունա ախըլիւք եաէնըլէրին էԹրա-
ֆընա Թէզ դադանըըը դադաանմադ, վէ էն ադըր ադըըն-
Թըլար վէ Թէհլիգէլէր՝ աալը գէնաք ԹուԹաուգլարը
եօլուն իւզէրինաէ դարշըլարընա չըգադադ ադըր։

փարէ փարչէ օլտու*. Յոպ. Թ. 16:

Իսմաի Քրիսթիան իլէ քէնար արգատաշը օ-լան ախիւշախիւյիւնիւ տույարաք, նէ՛ օլտուն տէյիւ սէս վէրտիլէր իսէ տէ, ձէվապ վէրէն օլ-մայըպ՝ նալընըզ պիր էյիլիթ իշիթտիլէր: Օլ վաքըթ Թէսէլլիքէլը, Ըսմայ նէ՞րէտէյիզ, տէ-տի: Օպիրի իսէ՝ աճապ նանկըլը սօլա մը սո-գըլթըմըզ ըմ՝ տէյիւ չէպէՀէ եանէրէք սիւքիւթ էթտի. պու արալըգ եաղմուր տախի պաշլատը եաղմաղա, վէ կէօք կիւրլէյիպ փէք զօրգուլու պիր Թարզ իլէ շիմշէք չագարըրտը, տուլար տա-խի եիւքսէքլիքտէ պաշլատըլար †: Իսմաի Թէսէլլէ-

*Պու վուգուաթըն մանասը շու օլապիլիր քի՝ պիր էյիւնէն միւրաքքէպ էօլիւմիւ իլէ սուչսուզ միւմինլէրի պարապըր ֆանիտէն պիր Թէքնէյէ գուՀսալ էտէր, քի սա-տէմէ օնու էօլչիւսիւն զիյատէ գուլլար տամըշլար տըր: Զապապըթ Րապպ քէնտի գուլլարընը՝ պիր Թարզ իլէ քէն-տի գուտրէթինէ կիւվէնմէնին զէմանը Թէսաիրինտէն գուրթարըր. անձագ պիւյիւք ֆիւթիւր կիւնահ իշլէյէնլէր, իւմիտտախսըզ վէ գարանլըգ չուգուրունտա գալըգ օլուրլար:

†Ալլահըն սէսի շէրիաթը նէքի սուչլուլարը Հիւքմ էտէր. Իսմայ պիր Քրիսթիանը կէօնիւլ իրատէթի իլէ կիւ-նաՀ իշլէմէ տիւշիւնմէյիւնճէ, էլպէթթէ գօրգար մը քէնտի իմանը էօլէիւն, վէ քէնտիսի տահա շէրիաթըն ալթըն-տա, Հէմ քէնտի պու էթվարընըն Հիւքմէ ալտան ալ-Թընտա օլտուղու միւճիլլու՝ քէնտիսի տախի օնուն Հաքք Հիւքմիւնին ալթընտա տըր: Պէյլէճէ ևէնիտէն Ալլահ տաղընըն Թուֆանլարը, կիւրլէմէլէրի վէ շիմշէքլէրի ալ-Թընտա կէլմիր կիպի օլուր:

քէլլի քէնտի քէնտրինէ՝ա՛ իսէ տնկը, Վերագէ պէտ եօլուռմա կիւտէյիտիմ, տէր իսէ:

Վարժ. Վախմ՞ն պզըմնտան կէչէր իսէ քի պու եօլ պիզի սափըրթաճագ տըր:

Թուէլ. Պէն՝ էյիէ օլմաճագ տէյիւ էփմէտէն գօրգարում, մէ օլ սէպէպտէն հալիթապիմ օլմա-յարագ սագընտըրըրըմ սէնի: Զահմեթ պէրդաման սէցիլէյէճէյիմ անին, սէն պէնտէն քիւ-միլ սին տէյիւ չէքինտիմ:

Վարժ. Այիւճէնտէ՝ եա՛ պէնիմ կիտզէլ գարտը-տաշըմ, սէնի եօլտան չըգարըր պէյլէ գօրգու-լու թէհլիքէյէ սալտըրըմ իչլէն թէքսալիֆ է-տէրիմ: Ըման գարտաշըմ, սուչումու աֆֆ էյլէ, զիրա քէօթիւ ֆիքիր իլէ էթմէտիմ*:

Թուէլ. Տէրտ էթմէ գարտաշըմ, աֆֆ էտէ-

---

*Ցիգգաթ էյլէ քի Քրիսթիանլար պիրպիրլէրինէ խիտ-մէթ օլտուգլարը միսիլլու, ֆէգէթ պէցլիւգ սուչլար իչ-պիրի պիրլէրինէ գարար վէրմէյէ տախի միւսթէհագ տըր-լար: Ֆագաթ լութֆուն տախի նէ էյլէտիյինի տիգ-գաթ էյլէ. սուչլուլուգ հալիմլէտիր, ճանըն քէնտի կէօ-նլիւնը իզհար էթտիրիր քէնտի սէֆիլլիյինի իչին թէէս-սիւֆ չէքտիրիր օնա: Պուրատա օնլար պիրի պիրլէրի-նի թաղիր էթմէյի՝ անճագ միւհայէթէթ իլէ պիրի պիրլէրինէ տէրտաշ օլուրլար՝ ճէ պիրի պիրլէրի իւզէ-րինէ քէնտի նէֆսլէրինէ էաէր կիպի միւգայէտէ օլուր-լար:

րիմ սանա, հէմ էյի պիլ քի պու չէյ՝ հադդը-մըզա էյի օլաճագ տըր։

Վրէ. Պէրապէրիմճէ պէօյլէ պիր մէրհամէթլի գարտաշըմ օլտուղունա իֆթիխար էտէրիմ. ֆագաթ պուրատա տուրմամալըյըզ. կէրի տէօն-մէնին պիր չարէսինէ պագալըմ։

Թէվ. Փէք էյի գարտաշըմ, լաքին պէն էօնճէ կիտէյիմ։

Վրէ. Խայըր, րուխսաթընըզ իլէ պէն էվվէլ կիտէյիմ քի՝ պիր թէհլիքէ զուհուր էտէրսէ՝ էվ-վէլ պէն տուշէյիմ օլ թէհլիքէյէ. զիրա պէ-նիմ սէպէպիմ իլէ իքիմիզ տէ յօլու սափըթ-տըր։

Թէվ. Խայըր, սէն էվվէլ կիթմէյէճէքսին, տէտի Թէվֆիքպէյ. չիւնքի սէնին ֆիքրին այթ իւսթ օլմուշ օլտուղունտան, սէնի յինէ յօլայան չըգարա պիլիր։ Օլ վագըթ օնլար յիւրէք ալ-սընլար տէյիւ պիր քիմսէնին* սէսի կէլտի քի՝ չէօյլէ տէր իտի. “Յիւրէյինի ճատտէյէ՝ սէնին կիթտիյին յօլա գօ. տէօն”։ Երէմ. ԼԱ. 21։

---

*Պու քիմսէ Քրիստոս տըր. Քրիստոսուն քէնտի մու-պարէք զաթը, Քրիստոսուն ճէլիլ իշի, Քրիստոսուն թէքմիլ քէֆարէթի տիր. քէնտիսի պիր յօլ, յալը-նըզ յօլ՝ վէ հագըգաթըն հէմ տիրիլիյին ճատտէ յօ-լու տըր։

Փագաթ շիմտիյէ գատար սուլար հէփ էյի յիւքսէլմիշ օլտուղունտան կէրի աքընթըլար հալ փէք թէհլիքէլի իտի ։ Օլ վագըթ թէֆէքքիւր էթտիմ քի պիր ատէմ օղըրտա սօլտա իքէն սօլտան չէքմայը , սօլտան չէքմէյէ իքէն տօղ-րու սօլա կիրմէսինտէն գօլայ տըր ։ Փագաթ օնլար նինէ կէրի աքընթըյէ Ճէսարէթ էթմէ-լէր ․ Լագին օրթալըգ էօյլէ գարանլըգ՝ սուլար աախը էօյլէ եիւքսէք իտի քի , կէրի աքընթը իքէն հէմէն տօգուզ օն աէֆա փօղուլտամագ-լար ըտը*,

---

*Պիր Թէճրիւպէքեար Քրիսթիեան պիր կիւնտահա աիւշ-տիւքտէն սօնկրա՝ ծնու Ֆարգ էթամէյինճէ նինէ գէն-տի փօրճլարընը էտա էտիփ՝ ուլամէթ փօսլմագ իչին աղ կիւճլիւք չէքէնճէ աիր աէյիւ գանըն օլունա պիրիր ։ Փագաթ պիլտիրէ իչլէրինտէն կիւճլահ իյի էվճէլ նէ գա-տար քիւչիւք աախի կէօրիւնիւր իսէ՝ սօնկրա ծնուն իւզէ-րինէ պագըլաըղըտա էօյլէ պիր պէյլիւք նամէէօրիւք մէ աղըր աալըգ կիպի կէօրիւնիւր քի՝ էգսէրի քէրէ գէնտի մէղճէպինի նալանճըլըգ իլէ թուքթմուշ աէյէ չիւփհէ էտէնճէ գատար ճանըըն իւղէրինէ պիր գարար-թը՝ վէ ղամքըն իւղէրինէ սուչ պրագըր ։ Վէ գէնտի նօլունու աիւղէյթմէյէ ճահա էթաէյինէ՝ օ գատար անէչէքըէն պէրու գէնտի ճէֆ ճահաըլարը վէ իւ-ճալէրի պօշա չէգմիշ աէյիւ կէլիր գէնտիսինէ ․ Վէ պուճաան սօնկրա աահա էյի իչէրի կիրանճէյինէ չօգ իւմիտ օլամազ , չիւնքի գէնտինինի աէ շիւփհէլէնտիրմէ թարզ իւղրէ՝ ղաթէն էթաէյի ճահաըլարը պօշա կէթ-

Վէ հէր նէ գատար էլլէրինտէն կէլտիյինի էթտիլէր իսէ տէ՝ խինէ օլ կէճէ վէրտիլէնէ խէթիչէմէտիլէր ։ Պու սէպէպտէն՝ նիհայէթ պիր սիփէր ալթընա գօնուպ՝ կիւն տօղանատէք օրատա օթուրտուլար ։ Փագաթ խօրկուն օլտուղլարընտան ույգույա տալտըլար * ։

միշ օլտուղու միւիլլու , չիմտի այր վաքիթլարը եախօտ տահա գուվվէթլիճէ չալըշմայը էվվէլտէն գուլլանտըղը թարզդան ախէք պիր թարզ իլէ գուլլանամաղ ։ Քէնտինին պու հալինտէ Շէյթան տախի օնուն հալի խուսուսիզ ։ վէ Ալլահ օնուն խուզէրինէ մէրհամէթ ու ինայէթ էթմէքտէն կէրի տուրմուշ տէյիլ , օնուն ճանընա պէջլէ տույուրմագտան տալա վազ կէչմէզ ։ Վագաա պիր միւմին քէնտի խօլունու տիւզէլթմէք իչիւն էտէճէյի ճահտլարընը պու գօրգուլար իլէ պիւթիւն պիւթիւնէ պըրագմագ թէհլիքէսինէ տիւշմէզ իսէ տէ , էքսէրի գարանլըգտա կէզինիրկ խօլունու պուլամայան՝ եախօտ պիր տէրին վէ քէսկին տագան ըրմագտան կէչիր՝ պաշընը տուլարտան խօգարը թութմագա չալըշան քիմսէյէ պէնզէր օլուր ։

*Մէֆիլ խօլճուլար՝ հէր նէ գատար էլլէրինտէն կէլտիյինի էթտիլէր իսէ տէ , օլ կէճէ փատիշահըն խօլունա խէթիշէմէյիպ՝ խալընըզ ։ պիր ուֆագ սիփէր պուլարագ օնուն ալթընա կիրտիլէր ըահաթլանմագա՝ վէ օրատա ույուտուլար ։ Քէնտի պէջյիւք տուշլարը՝ քէնտիլէրին տահիհ սիփէրի օլան Քրիստոսուն կէրի տուրմալարը իտի ։ Իմտատ պուլմագ իչիւն չէքիթա սըղընըպ՝ խինէ ճիհանի էմնիյէթին գուճագլարընտա ույուրլար ։ Ըահաթըզ գալըր՝ Քրիստոսուն փագ-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ամբաստանությունն [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Փետր [illegible]

[illegible] ***

Կէլէլիմ քի՝ օնլարըն խաթըրըղը նէրին խագընընտա Շիւպհէ Հիսարը իսմինտէ պիր հիսար վար ըտը. օլ հիսարըն սահիպի տէ՝ Իւմիտի քէսէն Գահրէման ըտը, վէ պունլարըն խաթըրըղը մահալ տախի՝ օնուն նէրլէրինին իւսթիւնտէ իտի։ Իմտի օլ Գահրէման սապահլըյըն էրքէն ույանըպ քէնտի թարլալարընտա աշաղը եօղարը կէզէր իքէն, Քրիսթիանը իլէ Թուէվէ-

---

լէյիճի գանը իլէ րահաթա գօնմայըպ՝ շէրիաթըն մաթլուպլարընը իճրա էթմէք իլէ րահաթա գօնուլմաղտան սօնկրա, ույանտըղընտա էօյլէ հիսսէթլու պիր թարզ իլէ նութգ էթմէյէ պաշլար քի՝ էօմրիւնտէ օնուն միսալի սէօյլէշմիշ տէյիլ իտի։ Գունտուն պէօյլէ օլտուղունուն թէճրիւպէսինէ պու եօլճուլար փէք պահալը պիր գըյմէթ իլէ վարտըլար։ Իւմիտի քէսէն Գահրէմանըն էլինէ տիւշտիւլէր, վէ օ տախի էօյլէ մէրհամէթսիզ պիր թարզ իլէ տավրանտը օնլար իլէ քի՝ օնուն քէնտի ճանլարընը գըյմադ իչիւն օնլարա վէրտիյի էօյիւտիւ օնլարտան պիրի գապուլ էթմէյէ հազըր ըտը։ Պու եօլճուլար՝ քէնտի սուչսա պուլունտուգլարընտան սօնկրա՝ հէման Քրիստոսա սէյիրտիպ խալան պիր սիփէր ալթընա կիրմիշ օլմասալար ըտը, քէնտիլէրինէ րահաթ կէլէն իւմիտսիզլիք վէ սըգընթը մէն օլունա պիլիր իտի։ Րապպ պու տէրսի պիզէ թէքմիլէն էօյրէտիր քի՝ պիր կիւնահ իլէ թութուլտուղումուզդա՝ անիտէ Քրիստոսուն գանընըն փագլէյիճի չէշմինէ սէյիրտիպ՝ Փէտէր Ալլահըն հուզուրունտա պիզիմ շէֆաաթճըմըզը տախիմա խաթըրըմըզտա կէթիրէլիմ, քի կիւնահա քէֆարէթ օլան եալընըզ օտըր։

[illegible] ... Քրիստոսի ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... Փրկչին ... [illegible]

[illegible] ... Հաւատոյ ... [illegible] ... զօրութեան ... [illegible]

գէլտիյի գիպի թօփրաղընտա ույուր իտի թութ-տու ։ Օլ վագըթ պիր չիրքին վէ այգըրը սէս իլէ օնլարը ույանտըրըպ՝ Գուլգըն տէյիւ էմր էթտի , վէ նէրէտէն կէլմիշլէր՝ հէմ գէնտի թօփրաղընտա նէ իշլէրի վար տէյիւ սօրտու ։ Օնլար տախի՝ խօլճու օլուպ խօլլարընը ղայպ էթմիշ օղուլլարընը սէօյլէտիլէր օնա ։ Ըն-տէն Գուհրէման՝ Սիզ պու կէճէ պէնիմ թօփ-րաղըմա պասըպ օրատա ույուտուղունուզ իչին պանա գարշը գապահաթ էթմիշ սինիզ , իմտի պէ-նիմ իլէ կէլմէլի սինիզ , տէտի ։ Օնլար տախի օնուն իլէ կիթմէյէ մէճպուր օլտուլար , զիրա օ՝ օնլարտան գուվվէթլի իտի ։ Հէմ տախի պիր շէյ սէօյլէյէմէզլէր իտի , չիւնքի գէնտի գապա-հաթլը օղուլլարընը պիլիրլէր իտի ։ Իմտի պու Գուհրէման օնլարը գէնտի էօնիւնճէ սիւրիւպ գէնտի հիսարընտա պիր գարանլըգ զընտանա գօյտու քի՝ պու կէր պու իքի ատէմին ճանընա փէք փիս վէ ֆէնա գօգար ըտը ։ Պուրատա օն-լար Չարշէմպէ սապահընտան Սէպթ ախշա-մընա գատար նէ՝ պիր լօգմա էքմէք , նէ պիր տամլա սու , նէ ըշըգ , նէ տէ խաթըրլարընը սօ-րան պիր քիմսէ օլարագ գալտըլար ․ պու էճիլ-տէն օրատա օնլար փէք ֆէնա հալտէ օլուպ՝ տօսթլարընտան վէ աշնալարընտան իրագ 'ըտը-

լար*։ Սաղմ. ՃԸ. 18։ Ըհմոտ Քրիսթիանըն պուրատա իքի գաթ գասավէթի վար ըտը , չիւնքի քէնտիլէրին պու ֆէլաքէթէ տիւշմէլէրինին սէպէպի քէնտինին ազըլըրզ էօյիւտիւ իտի †։

Իմտի Իումիտի քէսէն Գրահրէմանըն պիր գաըըաը օլուպ՝ իսմի Չեքինմէ իտի։ Օլ ախշամըալ Գրահրէման էվէ վարտըղընտա՝ էթտիյինի , եանի իքի մաՀպուս Թուլթուպ՝ քէնտի Թօփրաղընտա սուչլու պուլունմալարը իչիւն զընտանա աթմըշ օլտուղունու գարըսընա Նազլ էթտի։

---

*Չարշէմպէ տապաՀըրըընտան Ծէպթ ախշամընա գատար տէյրիւ պէօյլէ պիր մախպուս վագըթ պէյան էթմէտէն՝ միւէլլիֆին մէրամը շու օլա պիլիր քի՝ պէօյլէ պիր Հալտէ պիր սաէմ ալէոսէվի պու գատար վագըթ տաղ գալը պիլիր տէյիւ Թաճմին էթմիշ տիր ։

†Նէ՝ աճայիպ Հալ տըր պու , պէօյլէ սէլամէթէ օլան եօլճուլար նասըլ Շիւպհէ Հիսարընա տիւշտիւքլէր ։ Իխլաս եօլունտա պու գատար իլէրի կիթտիքտէն , եօլտա օ գատար ճէլիլ չէյլէր կէօրտիւքտէն , քէնտի Բապալարընըն մուՀապպէթինի վէ լութֆունու օլ գատար գազանըլ էթմիշ օլտուգտան , վէ օնուն էմրինիյինին թէճրիւպէսինէ օ գատար վագըֆ օլտուգտան սօնրա՝ Շիւպհէ Հիսարընա կիրմիշ օլմալարը սաՀի՞Հ մի ։ Օլմայաճագ պիր շէյ տէյի՞լ մի պու ։ Խայըր , փէք ալէոսէվի պիր շէյ տիր . էն միւՀքէմ քրիսթիանլար՝ եանըլըշլըղա տիւշիւպ եօլտան սափընտը , վէ սօնրա էն պէօյիւք վէ ունչիւլ շիւպՀէլէր իչէ տօլմագա միւպթէլա օլըըլար ։ Փագաթ

Ընտէն՝ տահա օնլարա 'նէ' էթսէ էյի տիր տէ-յիւ սօրտու գարղայա*։ Գարղա տախի օն-լարըն նէ օլուպ նէրէտէն կէլտիքլէրինի վէ նէ-րէյէ կիտէճէք օլտուգլարընը սօրտու օնա, օ տախի սէօյլէտի․ Օլ վագըթ գարղա էօյլէ վէրտի քի՝ սապահլայըն չըգտըղընտա օնլա-րը պիլա մէրհամէթ տէօյտիւն։ Պէօյլէճէ սա-պահլայըն չըգըպ պիր ֆէնա խապէրի ալմա ա-ղաճը տէյնէյի ալարագ աշաղա էնիպ զընտան-տա օնլարըն խանընա վարըր, վէ էվվէլա օնլա-րը քէօփէք կիպի աղըրլամաղա պաշլար, վա-գտա օնլար օնա հիչ պիր աճը սէօհպէթ էթ-մէտիլէր․ Ընտէն օնլարըն իւզէրինէ տիւշիւպ այգըրը պիր տայագ չէքէր օնլարա, շէօյլէ քի արթըգ պիր շէյ էթմէյէ խախօտ նէրտէ պիր թարաֆտան օպիր թարաֆա տէօնմէյէ գա-տիր օլամատըլար։ Պունու պէօյլէ էթտիքտէն սօնրա, պիր խանա չէքիլիպ՝ օնլարը քէնտի

Ղիւպհէ հիսարընտա օլանլար տախի, իւմիտսիզլիկին տէմիր գաֆէսինտէ մահպուս օլմուշ օլմամալարը քէն-տիլէրինէ պիր մախսուս ինայէթ տիր։

*Իւմիտի քէսէն Գահրէման՝ քէնտի գարըսը օլան Զէ-քինմէտէն էօյլէ ալմայընճա խօլճուլարա պիր շէյ էթ-մէտի։ Պունուն մանասը շու տըր քի՝ պիզիմ շիւպհէ-լէրիմիզ վէ րուհանի գարարթըլարըմըզ իմանըմըզըն գուտան կէլիր՝ պաշլըճա տատան պէսլէնիրլէր։

տէֆիլլիքլէրինի տէրա էթմէյէ վէ իղթիրապլա-
րընըն խասընը չէքմէյէ պըրագտը. պէօյլէճէ
պիւթիւն օլ կիւնիւ ախ չէքիպ աճը ֆիղանլար
էթմէքտէն պաշգա պիր շէյ իլէ կէչիրմէտիլէր ։
Գէրտասի ախշամըսը՝ գարըրսը խինէ քէնտի գօ-
ճասը իլէ օնլարըն հագգընտա սէօյլէշիպ օնլարըն
տահա հայաթտա օլտուգլարընը անլատըղընտա,
գօճասընտա էզիւա վէրտի քի կիտիպ օնլարա
քէնտիլէրինի էօլտիւրսիւնլէր տէյիւ նասիհաթ
վէրսին ։ Պէօյլէճէ սապահ օլտուղունտա՝ էվ-
վէլքի կիպի պիր աղըր չէհրէ իլէ օնլարըն եա-
նընա վարըբ՝ էվվէլքի կիւնիւ օնլարա վէրտիյի
տայագը սէպէպինտէն փէք աղըր իչինտէ օլտուգ-
լարընը ֆարգ էտէրէք, օնլարա չէօյլէ սէօյլէ-
տի քի՝ մատէմ քի օրատան չըգաճագլարընըն
ասլա իհթիմալի եօղ իսէ՝ քէնտիլէրի կէրէք
պըչագ իլէ, եախօտ ասըլմագ վէ եախօտ զէհիր
իլէ քէնտի էճէլլէրինի կէթիրմէսի տահա էյի
տիր, չիւնքի էօմրիւնիւզ պու գատար աճը-
լըգ իլէ տօլու օլտուգտան սօնկրա՝ արթըգ նի-
չիւն եաշամագ իսթէյէսինիզ, տէտի ։ Լաքին
օնլար ըէճա էթտիլէր քի՝ քէնտի եօլլարընտա
պըրագսըն ։ Պունու իշիթտիյինտէ փէք ֆէնա
պագտը օնլարա, վէ ուզէրլէրինէ հիւճիւմ է-
տիպ՝ շիւպհէսիզ ճանլարընը ալաճագտը, ֆա-

գամ՛ քէնտիսինին սըճագ հավասը պաղը թութարագ կէլտիյինտէն՝ օլ արալըգ տախի թութարըղը թութուպ՝ էլլէրինի գուլլանամազ օլտու • պու սէպէպտէն կէրի չէքիլիպ՝ էվվէլքի կիպի պըրագըր օնլարը* քի՝ նէ էտէճէքլէրինի տիւշիւնսիւնլէր ։ Օլ վագըթ մահզունլար քէնտի մասլէհըլէրինտէ միւլահազա էթմէյէ պաշլատըլար քի՝ անճագ օնուն նասիհաթընը թութսունլար մը թութմասընլար մը տէյիւ, վէ սէօհպէթլէրինի չէօյլէ պաշլատըլար ։

Վրէ • Նէ՛յ գարտաշ, տէտի Վրիսթիան, նէ՞ եափալըմ • պու եաշատըղըմըզ էօմիւր սէֆիլլիք տիր ։ Պիլմէմ քի պէօյլէ եաշամասը՞ մը էյի տիր, եօղ իսէ պիր սաաթ էվվէլ էօլմէսի մի ։ Ճանըմ պօղուլմայը էօմիւրտէն զիյատէ չէքէյօր, մէզար պանա պու զընտանտան զիյատէ րահաթ տըր ։ Յօբ • Է • 15 ։ Պահրէմանըն սէօզիւնիւ տինկլէյէլի՞մ մի ։ †

---

*Իւմիտ քէսիքլիյինին պու տիւնեատա ինսանըն իւզէրինէ թէքմիլէն զալիպ կէլմէսի փէք նատիր զուհուր էտէր ։

†Էյ՚յ սէֆիլ Քրիսթիան, նէ՞ տիր օ,՞ սէն քէնտինի հէլաք էթմէյէ մի մէյիլլէնտին ։ Եա՛ Րապպ, ինսան նէ՞ տիր ։ Ֆագաթ, եա՛ իւմիտսինի քէսէն ճան, պագ վէ կէօր օլ սէօզիւն հագըգաթընը քի, "Սիզէ ինսանի թէճրիւպէտէն մաատա պիր թէճրիպէ վագի օլմատը. ամ-

Թուէլ. Պուլունտուղումուզ հալ՝ վագտա միէք ֆէնա հալ տըր, վէ միւտէմ պէոյլէ գալմագտան իսէ՝ էօլմէսի պանա տահա մագպուլ տըր. Լաքին շու քէյֆիյէթի տախի տիւշիւնմէլիյիզ քի՝ պիզիմ կիթտիյիմիզ շէհրին Սահիպի, «Պրաթլ էթմէյէսին» տէյիւ պույուրմուշ տըր. Եվվէլ, հիչ պիր քիմսէնին վիւճուտունա թէլէֆ էթմէմէլիյիզ, էօյլէ իսէ քէնտիմիզի էօլտիւրմէք իչիւն օնուն վէրտիյի նասիհաթընը թութմամասը տահա զիյատէ էվլի պույրուլմուշ տըր պիզէ: Պունտան գաթի նազար. պիրիսի պիր ախէրինի էօլտիւրտիւյիւնտէ՝ խալընըզ օնուն թէնինի էօլ[illegible] պիլիր. ֆագաթ քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէք՝ թէնի վէ ճանը պիրտէն էօլտիւրմէք տիր: Հալ պու քի՝ գարնտաշըմ, սէն հէր նէ գատար մէզարտա րահաթ պուլմագ էֆքեարընտա իսէն տէ, ֆագաթ ճէհէննէմի ունութմը՞ւշ մը սըն քի՝ գաթիլլէր շիւպհէսիզ օրայա վարաճագլար. զիրա «հիչ պիր ատէմ էօլ-

---

մա Ալլահ էմին տիր քի օ սիզի գատիր օլտուղունուզտան զիյատէ թէճրիպէ օլունմազա գօմայաճագ, իլլա սիզ թէհամմիւլ էթմէյէ գատիր օլմագ իչիւն՝ թէճրիպէ իլէ խէլասը տախի վէրէճէք: Ա Կորնթ. Ժ. 13: Ալլահ փէշին պիլտիյի քէնտի խալքընը րէտտ էթմէյէճէք, տէր: Հռովմ. ԺԱ. 2:

տիւրիւճիւնիւն եպէտի հայաթը եօգ", ըն :* Շունու տախի միւլահազա էտէլիմ քի՝ պիւթիւն հիւքիւմաթ Իւմիտի քեաէն Պրահրեմանըն էլինտէ տէյիլ տիր . պէնիմ անլայըշըմա պագարագ օ՝ պիրզիմ կիպի սայըլարընը տախի թութմուշ տըր . Փագաթ օնլար օնուն էլինտէն գաչմըշ տըըլլար։ Քի՛մ պիլիր, պէլքի տիւնեայը եարատան Ալլահ օնուն էճէլինի կէթիրիր , եախօտ Իւմիտի քեաէն Պրահրեման պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն իւսթիւմիւզտէն գիլիճլէմէյէ ունուտուր , եախօտ եագընլարտա պէլքի պիր կիւն տահա էօնիւմիւզտէ քէնտի թութարըղը թութուպ՝ էլ այագ գուվվէթինի ղայպ էտէր։ Նէյէր պու չէյ պիր տահա վագի օլուր՛իսէ , պէն քէնտի փայըմա՝ Փիքրիմէ գօմուշըմ քի ինսան կիպի եիւրէք այըրպ՝ շունուն էլլինտէն գուրթուլմագ իչիւն էլիմտէն կէլտիյինի եատէյիմ։ Պունու էվվէլճէ եափմագա ճահտ էթմէտէյիմ տիվանէ իմիշ իմ : Փա-

---

*Քէնտինի գաթլ էթմէյէ գարշըր՝ Թէվքէքելլի զայէթ միւհքէմ պահըլար եատէր։ Շիւպհէտէն խարիճ պիր քէյֆիյէթ տիր քի՝ ինսանլար պու գօրգուլու կիւնահը իշլէմէյէ էքսէրի եա Ազիզ Քիթապըն կելէճէք վէ եպէտի զազապ հագգընտա վէրտիյի թալիմաթա ինանմատըգլարընտան իշլէրլէր, եախօտ օնու ունութտուգլարընտան իշլէրլէր։

գալթ նէ իսէ՝ գարնտաշըմ, սապրը օլուպ պիր աղ վագըթ չէքէլիմ, պիզէ պիր սաատէթլը՝ խէլաս օլաճագ զէման կէլիր. պիզ քէնտի քէնտիմիզի գայթլ էտէն օլմայալըմ: Թէվէքէլլի պու սէօզլէր իլէ չիմտիլիք քէնտի գարնտաշընըն Փիքրինի պիր աղ էնտիրտի. պէօյլէճէ օլ կիւնիւ պիրլիքտէ գարանլըգ իչինտէ քէնտի սէՓիլ վէ սիւքիւթ հալլարընտա կէչիրտիլէր *:

Իմտի ախշամա տօղրու Գահրէման եինէ զընտանը կիտիպ պագար քի մահպուսլար քէնտի էօյիւտիւնիւ թութմուշլար մը: Լաքին կիթտիյինտէ կէօրտիւ քի տահա սաղ ըտըլար, վէ հագիգաթ սաղլըգտան պաշգա պիր չէյլէրի եօզ ըտը, չիւնքի կէրէք էքմէք վէ սուլարը օլմատըղընտան, վէ կէրէք օնլարը տէզյաիւյիւնտէ ալտըգլարը եարալարը սէպէպինտէն՝ արթըգ նէֆէս ալմագտան պաշգա պիր չէյ էտէմէզլէր իտի: Լաքին օնլարը պէօյլէ սաղ կէօրտիւյիւնտէ փէք չէտիտ զագազ իլէ թութու-

---

*Ուզուն վագըթ միւտէմ ախլամէթ իլէ Ալլահըն եօլլարընտա եիւրիւյէնլէրին կիւնահը քէնտի զամիրլէրինէ տօգանտըզը զէման՝ Թէճրիւպէսի օլմայան միւմինտէն զէյատէ գասավէթ չէքէրլէր. պախուսուս էյէր սայըլարըն կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլմուշլար, եախօտ ինճիլին իւզերինէ հագարէթ կէթիրմիշլէր իսէ:

շուպ՝ օնլարա տէտի քի՝ քէնտի էօյիւտիւնէ իթաաթ էթմիշ պուլունմատըգլարը իչիւն, հիչ տօղմամըշ օլմատան տահա փէնա հալէ կիրիֆթար օլունմալը տըրլար ։

Պու սէօզիւն իւզէրինէ փէք թիթրէտիլէր, վէ պանտ կէլիր քի Գրիսթիան տալկըն տիւշտիւ. փագաթ նինէ պիր ազ քէնտինէ կէլէրէք, նինէ Գահրէմանըն վէրտիյի էօյիւտիւ հագգընտա, վէ աճապ օնու թութսունլար մը թութմասընլար մը տէյիւ նէնիտէն սէօյլէշմէյէ պաշլատըլար ։ Գրիսթիան՝ օնու թութմագթարաֆընտա կէօրիւնիւր իտի, փագաթ Ենէվէքէլլի շու թարզ իւզրէ նինէ ճէվապ վէրտի.—

Ենէվ. Լո՛յ գարնտաշըմ, տէտի, շիմտիյէ գատար նասըլ ճէսուր օլտուղունու խաթըրընա կէթիրմէ՞զ մի սին ։ Նէ՛ Ապօղղըօն սէնի էզէպիլտի, նէ տէ Լօլիւմ քէօլկէսի տէրէսինտէ իշիթտիյին, կէօրտիւյիւն, վէ տույտուղուն շէյլէր* ։ Շիմտիյէ գատար նէ՛ կիւճլիւք-

*Գունտան էվվէլ Թէճրիւպէսինէ վարտըղըմըզ շէյլէրի խաթըրլատըրմըզտան չըգարմայըպ՝ օնլարըն զիքրի պիզէ գուվվէթ վէրմէլի տիր քի՝ հէր վուգուաթտա տահա զիյատէ Րապպա սըղընալըմ ։ Պու սէպէպ իչիւն տիր քի՝ Թէվէքքէլի Ապօղղըօնուն իւզէրինէ Քրիսթիանըն զալիպ կէլմէսինի վէ Գաթըլլըք փանայըրընտա էր կէրպի

պէն տախի պէօյլէ էթմէյի լայըգլը սայըփ օնլարը փարէ փարչէ էյլէտիմ․ օն կիւնիւն մապէյնին-տէ սիզի տախի էօյլէ էտէճէյիմ․ հայտէ տէֆ օլուն՝ ըրնէ մաղարանըզա կիտին ։ Պաւնու տէ-յերէք օրայա դատար պիւթիւն խօլու օնլարը տէօյէ տէօյէ կէօթիւրտիւ ։ Իմտի Սէպթ կիւ-նիւնտէ պիւթիւն կիւնիւ էվվէլքի կիպի սէֆիլ հալտէ խաթըրլար ։ Ընտէն կէճէ խագլաղըղ Զէքինմէ հանըմ իլէ Գրահրէման գօճասը քէնտիլէրին օտասընա վարտըգլարընտա , քէն-տի մահպուսլարընըն սէօհպէթինի թազէլէյիփ՝ Գրահրէման շունա փէք թաաճճիւպ էտէր իտի քի՝ նէ վըւրտուղու խումրուգլարը իլէ օնլարըն էճէլինի կէթիրէ պիլտի , նէ տէ վէրտիյի էօ-յիւտիւ իլէ ։ Գադըըը տախի պունա չէօյլէ ճէվապ վէրիփ՝ տէտի քի , Գօրգաըըմ պունլար՝ պիրիսի կէլիփ քէնտիլէրինի գուրթարըը տէյի-պիր ումիտ իլէ եաշայօրլար , եախօտ իհթիմալ տըր ուզէրլէրինտէ թավշանլարը օլուփ՝ օնլար իլէ քիլիտլէրի աչըփ գաչարլար տէյիւ ումար-լար ։ Նէ՞ տէրսին , աճապ սահի՞հ մի․ էօյլէ իսէ պէն սապահ օլտուգլայըն օնլարըն ուզէրի-նէ պագարըմ , տէտի Գրահրէման ։

Օ պիրլէր իսէ Սէպթ կիւնիւն եարը կէճէ-սինտէն տուտայա տուրուփ , հէման շաֆագտէօ-

քէնէտէքը տուայա տէվամ էթտիլէր*։

Իմտի կիւն տօղմազտան պիր աղ էվվէլ, Քրիսթիան չէօյլէ պիր խարըմ թաաճ-ճիւպտէ գալմըշ կիպի պիր հէրարէթլի թարզ իլէ չէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը։ Պէն նէ՛ տէ-լի իմիշիմ քի ազատ կէզէ պիլիր իքէն պէօյլէ պիր գօգմուշ զընտանտա խալմըշ ըմ, տէտի։ Գօյնումտա Վատ խամինտէ պիր անախթարըմ վար քի՝ Շիւպհէ հիսարընտաքի քիլիտլէրին

---

*Րապպըն կիւնիւնիւն եագլաշմասը՝ վէ օլ կիւնտէ օ-լունաճագ ազիզ իպատէթլէր իչիւն տինտար քիմսէլէ-րին հազըրլըգ կէօրմէսի, չօգ վագըթ կիւնահ վէ իւ-միտսիզլիք իչինտէ տիւշէնլէրէ շիֆա վէրմէյէ սէպէպ օ-լուրլար, վէ միւէլլիֆիմիզ տախի իհթիմալ քի մահ-պուսլարըն տուայա՝ պաշլատըղը վագըթլարը պու ֆիքր ի-լէ Սէպթ կիւնիւն եարը կէճէսինտէ վէրիր։ Կիւնահ ի-չինտէ տիւշէնլէր՝ ճանի կէօնիւլտէն, թաճիզ էտէրէք վէ տէվամ իւզրէ տուա էթմէյէ պաշլամայընճա, օնլա-րա հիչ պիր շէյ շիֆա վէրէմէզ։ Ատէթա իշկիւզար-լըգ պու քէյֆիյէթտէ փարա էթմէզ. ույանըգ տու-րուպ տուա էթմէք լազըմ օլտուղու վագըթտա՝ պունլար քէնտի թէնլէրինին րահաթընա պագտըլար. շիմտի տա-խի այըլար ույուր իքէն՝ քէնտիլէրի ույանըգ տուրուպ տուա էթմէլի, վէ հէր նէ գատար ճանլարը խօթէմէզ իսէ, եինէ րահաթսըզ օլմաղա չալըշմալը տըրլար, վէ քէնտի տիլէքլէրի գապուլ օլունմանատէք Ալլահըն լութֆ թախթը հուզուրունա տախիմ տիւշմէքտէ տէվամ էթ-մէլի տիրլէր։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

*[illegible]

հէր հանկըսը օլսա աչար տէյիւ էյի պիլիր իմ *: Օւ վագըթ Թէվէքէլի, Պու հավատիսին էյի տիր, կիւզէլ գարնտաշըմ, չըգար տա պիր պագը վէր, տէտի։

Ընտէն Գրիսթիան գօյնունտան չըգարըպ զընտանըն գափուսունա պիր պագը վէրտիյի կիպի, սիւրկիւնիւ անիտէ տէօնտիւ վէ գափու գօլայըգ իլէ աչըլըպ՝ Գրիսթիան իլէ Թէվէքէլի տըշարը չըգտըլար։ Ընտէն իքինճի գափույա վարտըլար քի օնտան հիսարըն մէյտանընա չըգար ըտը, վէ անախթարը իլէ օլ գափու տախի աչըլտը։ Օնտան սօնկրա տէմիր գափույա վարտըլար, զիրա օնու տախի աչմագ լազըմ ըտը, ֆագաթ օնուն քիլիտի զայէթլէ սըգը կէլտի իսէ տէ՝ անախթար օնու տախի աչտը †: Օւ վագըթ գափույու սըքըթ իւսթիւ աչտըլար քի աճէլէ գաչսընլար. ֆագաթ գափու աչըլըր իքէն էօյլէ սէս չըգարտը քի՝ Իւ-

---

*Իմանսըզլըղըն վէ իւմիտի քէսմէնին սըրրը օլան քիլիտլէրինի աչապիլէն անախթար՝ եալընըզ Քրիստոս իլէ պիզէ իհսան օլունան ճապա վաատ տըր։ Եւ՝ իման տըր քի վաատըն անախթարընը թութուպ քիլիտին իչինտէ օնու չէվիրիր, վէ գափույու աչար քի պաղլը մահպուս գաչըպ գուրթուլուր։

†Անախթարըն (վաատըն) էքսիքլիկի օլմայըպ՝ էքսիքլիք օնու չէվիրէն էլտէ (իմանտա) իտի։

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

միտի քէսէն Գահրէմանը ույանտըրըբ՝ օ տախի աճէլէ քէնտի մահսուսլարընըն արգասընտան նէթիճէսին տէյի գալգար իքէն պագտը քի օյնագլարը թուլթմայօր, զիրա թուլթարըղը ելինէ խուսթիւնէ կէլտիկինտէն օնլարըն արտընճա ասլա կիտէմէզ օլտու։ Օնլար իսէ եօլլարընա կիտիպ փատիշահըն ճատտէսինէ չըգտըլար, վէ արթըգ Գահրէմանըն հիւքիւմաթընտան տըշարը օլտուգլարընտան՝ էմին իտիլէր։

Խամի վէրտիկլէնտէն էօթէյէ կէչտիքլէրինտէ, քէնտի քէ տիլէրինէ պիր եօլ պուլամազա պագտըլար քի՝ աճապ քէնտիլէրինտէն սօնկրա կէլէնլէրի Խումիտի քէսէն Գահրէմանըն էլինէ տիւշմէքտէն սագընտըրմագ իչիւն օլ վէրտիկլէնտէ նէ՛ էտէպիլիրլէր տէյի։ Պէօյլէճէ գարար գըլտըլար քի պիր տիրէք տիքիպ իւսթիւնտէ շու իպարէի գազըբընլար։ «Պու վէրտիկլէնին էօթէ եանը Շիւպհէ հիսարընըն եօլու տըր քի՝ օրատա Խումիտի քէսէն Գահրէման օթուրուր. պու քիմսէ Սէմավի տիյարըն փատիշահընա տիւշման տըր, վէ օնուն աղիր եօլճուլարընը հէլաք էթմէյէ չալըշըր"։ Խամի օնլարըն արտընճա կիլէն նիչէլէր օնու օգույուպ՝ օլ թէհլիքէտէն գուրթուլտուլար*։ Պունու էթտիքտէն սօնկրա

*Պուրատա տիգգաթը մախսուսէյէ շայէսթէ պիր քէյֆիյէթ վար քի՝ եօլճուլարը Խումիտի քէսէն Գահ-

չէօյլէճէ օգուտուլար ։

"Եօլտան չըգըպ անլատըգ
Եասագ եէրտէ պասմայը ,
Կէլէն՝ օլտուն ույանըգ ,
Տէֆ էթտին պօշ պէլայը ։
Իւմիտ քէսէն գահրէման
Օլմայա պուլտուն սուչլու ,
Վէ էթտին մահպուս հէման ,
Զիւն հիտարը տըր Շիւպհէ ։"

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՄԷՆԶԻԼ

Ընտէն խօլլարընտա կիտիպ Սէֆապախշ նամ տաղլարա խէթիշտիլէր․ պու տաղլար պուլունտան ագտէմ իֆատէ էթտիյիմիզ Թէփէնին Սահի-պինին տիր ։ Պէօյլէճէ օնլար օլ տաղլարտան

րէմանըն հիտարընտան չըգարան իման՝ օնլարա ղայրէթ էթտիրտի քի վագըթ կէչիրմէզտէն իթաաթըն տօղրու խօլունա տէօնէլէր , վէ էվվէլքինտէն զի յատէ տիգգաթ իլէ օնուն իչինտէ խիւրիւյէլէր՝ օնուն կիւճլիւքլէրի իւզէրինէ տէ չիքեայէթ էթմէյէրէք․ հէմ քիմսէ օլ խօլտան Սափըթմա չայըրընա տէօնմէսին տէյիւ սայըլարա տաւյուրմագ իչիւն պիր խօլ պուլտուրտու օնլարա ։ Պուլունուն աքսըրսը , եօլիւ իման վէ պաթըլ իթիմատ թա խասագ օլունմուշ եէր իւսթիւնտէ վէ Շիւպհէ հիտարընըն խանլարընտա պիլէ հէր գօրգուլու վէ շիւպհէյի տէֆ էթտիրիր , թա նիհայէթ սէֆիլ վէ ալտանմըշ օլան զավալլը քիմսէ , ումմատըզը սաաթտա վէ գարշը

եօգարը չըգտըլար քի պաղչէլէրի, մէյվէլիք-լէրի, պաղլարը վէ սու փունարլարընը կէօրէ-լէր. օրատա իչիպ քէնտիլէրինի եայգատըլար, հէմ պաղլարըն մէյվէսինտէն ղանընճէ եէտիլէր: Պու տաղլարըն իւսթիւնտէ չօպանլար տախի օլուպ քէնտի սիւրիւլէրինի կիւտէրլէր իտի, վէ պու չօպանլար Թա եօլուն եանընտա տուրմուշ-լար ըտը: Իմտի պու եօլճուլար օնլարըն եանը-նա վարըպ, վէ եօրկուն եօլճուլար եօլտա պի-րիսի իլէ սէօհպէթ էթմէք իչիւն տուրտուգլա-րընտա ատէթա էթտիքլէրի Թարզ իւզրէ, պուն-լար տախի քէնտի ասալարը իւզէրինէ տայա-նարագ, չօպանլարա՝ Պունլար քիմի՞ն Սէֆապախչ տաղլարը տըր, վէ պուրատա կիւտիւլէն տավար քիմի՞ն տիր, տէյիւ սօրտուլար:

գըյամմայարագ Թութուլուպ ավ օլուր օնա: Վէ էյէր քըրիսթիանլար Պաթըլ իթիմատըն արտընճա կիտիպ, քէնտի պօրճլարը օլան շէյլէրի իճրա էթմէյի իհմալ է-տէրէք քէնտի իւմիտլէրինի սագլամագ միւրատընտա օ-լուրլար իսէ, ատյըլար հէր նէ տէրսէ տէսին, Ֆագաթ օնլարըն խաթըրընտա օլսուն քի՝ պէօյլէլիքլէ մութլագ Ձէքինմէնին Թանըշըղը օլաճագլար, Շիւպհէ հիսարըն-տա մահպուս օլաճագլար, վէ Իւմիտ քէսէն Գահրէ-մանտան՝ ֆէնա տայագ եէյէճէքլէր: Վէ պօշա չըգմա-յան իւմիտ, իման վէ մուհապպէթ ամէլլէրի իլէ չէօ-զիւլմէզ պաղ իլէ պաղլը օլտուգլարընը փէք աղըր Թէճ-րիւպէլէր իլէ էօյրէնմէյինճէ գուրթուլամայաճագլար:

Չօպանլար․ Պու տաղլար Իմմանուէլին եէրի տիր, վէ օնլար օնուն չէհրինտէն կէօրիւնիւր-լէր․ տավարլար տախի օնուն տըր, վէ քէնտի ճանընը օնլարըն ուղուրունա գօյմուշ տըր*:

Յովհ․ Ժ․ 11․ 15:

---

*Սուչլու Քրիսթիանլար տէրին թէօվպէյէ տէօնիւպ տիրի իմանըն ամէլլէրինի եէնիտէն էլէ ալտըգլարընտա, վէ իհմալ էթտիքլէրի քէնտինի ինքեար էթմէք պօրճ-լարընը էտա էտէրէք կէօնիւլ իրատէթի իլէ իթաաթ էթտիքլէրինտէ, Բապպ քէնտի խէլասընըն շատլըղընը օնլարա թէքրար իհսան էտիպ՝ օնլարըն թէսէլլիսի տախի զիյատէսինճէ ղանի վէ միւտէմ օլուր: Սէֆապախշ տաղլարըն մանաար, կէօրիւնիւր քի՝ փէք գավի միւմին-լէրին քէնտի իխթիարլըգլարը վագթընտա էքսէրի սիւր-տիւքլէրի սէլամէթ վէ թէսէլլի իլէ տօլու օլան վագըթ-լարը տըր: Պէօյլէլէրին չօղու քէնտի կէնճլիք խըրսլա-րընըն թէէսիրինի կէչիրմիշ, վէ էօմրիւն տիւրլիւպէ տիւրլիւ իշլէրինին քէնտիլէրինէ տիւշէն փայընը էր կիպի իճրա էթմիշ տիրլէր, չօգ վագըթլըգ թէճրիւպէ-լէրի իլէ՝ սաֆտէրունճա իթաաթքեար վէ թապի օլմա-յը էօյրէնմիշ տիրլէր․ Բապպ տախի էօյլէլէրի քէնտի ղանի մէրհամէթի իլէ պէօյիւք սըգընթըլարտան վէ իզ-վալարտան գուրթարըր: Օնլար Ալլահըն խըզմէթճիլէրի վէ ճէմաաթը իլէ զիյատէսինճէ տօսթ օլուպ՝ չօգ պա-յէթլու քիմսէլէրտէն իզզէթ, էհմիյէթ վէ մուհապ-պէթ քէսպ էտէրլէր: Ալլահ իլէ իլհագլըգ էթմէյէ վէ մէզհէպլին միւճիպ օլան պօրճլարընը իճրա էթմէյէ չօգ ֆուրսաթլարը վար տըր, վէ քէնտի գարնտաշլարը իլէ տախի էքսէրի Ալլահըն մէրհամէթի վէ հաքիգաթը իւ-զէրինէ օգատար սէօյլէշիրլէր քի՝ եիւրէքլէրի իչէրլէ-

Վուրիա. Մէմնունի շէհրէ կիտէճէք եօլ պո՞ւ մը:

Չօպ. Թամ եօլուն իւսթիւնտէ սինիզ:

Վուրիա. Պուրատան օրայա նէ՞ գատար սիւրէր:

Չօպ. Սահիհէն օրայա եէթիշէճէք օլանլարտան մաադա հէր քեսէ փէք ուզագ տըր*:

Վուրիա. Եօլ էմի՞ն մի, եօղ իսէ թէհլիքէլի մի տիր:

Չօպ. Հէր քիմէ էմին օլմագ նասըպ օլուն-

րունտէ հէրարէթլէնիր: Պէօյլէճէ քէնտի ասալարընա տա-
յանարագ, եանի՝ գավի իմանն վէ ումիտ իլէ Ալլահըն
վաատլարընա վէ քէմալիյէթլէրինէ սըղընարագ, նազլ օ-
լունմագ վէ ճէլիլ շազըղ իլէ քէնտիլէրինին կէլէճէք
սաատէթինէ կէօզլէրինի տիքիփ պէքլէրլէր: Չօպանլար
իլէ օնլարըն սիւրիւլէրի, Ինճիլին խըզմէթճիլէրինի վէ
Պաշ Չօպան օլան Քրիստոսուն քիլիսէլէրինի պէյան է-
տէր: Պու տաղլար Էմմանուէլին եէրի տիր, զիրա տիւն-
եա իլէ իլհագըգ վէ պիրլիք էթմէքտէն կէրի չէքիլմիշ
օլուպ՝ օնլար արթըգ սայքի պիւթիւն պիւթիւնէ քէն-
տի վագըթլարընը Սէլամէթ Սէրվէրինին իշինտէ վէ հէման
սըղ օնուն հուզուրունտա կիւպի կէչիրիրլէր:

*Նէ՝ գատար եօլճուլար վար քի՝ եօլտան եօրուլուպ
զայիֆլէնիրլէր վէ եօլուն սօնունա եէթիշմէյլէր: Եօ-
լա չըգըպ՝ սօնունա գատար սալա տէվամ էթմէյէն չօգ
քիմսէլէրէ, եօլ փէք ուզագ վէ տար հէմ էնսիզ տա-
խի օլսա, ֆագաթ հէր լութֆուն Քէլամընտան վէ Րուհ-
տան տօղմուշ օլանլար, ախըր զէմանտա աշիքեար օլմաղա
հազըր օլան խէլասա Ալլահըն գուվվէթի իլէ հըֆզ օլու-
նարագ (Ա Պէտ. Ա. 5), սօնունա գատար տէվամ է-
տէճէքլէր:

մուշ խաէ՝ օնա էմին տիր, ամմա գապահաթլը-լար օնտա թէօքէզլէ օղրայաճագլար* : Ովէ. ԺԴ. 9:

Վըէ. Եօլտան եօրուլմուշ վէ պայըլմըշ օ-լան եօլճուլար իչին պուրատա պիր րահաթ-լանաճագ եէր վա՞ր մը.

Զօղ. Պու տաղլարըն Սահիպի պիզէ թէնպիհ էթմիշ տիր քի՝ միւսաֆիր գապուլ էթմէյի ու-նութմայալըմ (Եբր. ԺԳ. 2), պու սէպէպտէն՝ եէրիմէզին հէր չէյի էօնիւնիւզտէ տիր:

Բիւյամտա շունու տախի կէօրտիւմ քի՝ չօպան-լար պունլարըն եօլտան կէլմիշ օլտուգլարընը ֆարգ էթտիքլէրինտէ, օնլարա սիւալլար էտիպ, օնլար տախի սայը եէրլէրտէ վէրտիքլէրի միսիլլու ճէվապ վէրտիլէր: Սիւալլար շունուն կիպի իտի, մէսէլա՝ Նէ՞րէլիսինիզ, նի՞ճէ եօլա չըգտընըզ, նէ՞ վասիթա իլէ եօլտա պէքլէ տէվամ էթտի-նիզ. զիրա օրայա կիթմէյէ պաշլայանլարըն փէք ազը օլ տաղլարտա քէնտի եիւզլէրինի կէօսթէ-րիրլէր: Փագաթ Չօպանլար օնլարըն ճէվապընը իշիթտիքլէրինտէ փէք խօշնուտ օլարագ չօգ

---

*Սէչիլմիշլէր եէլթիշէճէքլէր, գալաննլար իսէ կիւնահ իւ-չէ վէ քէնտի տասագաթլարընա կիւվէնմէք իլէ քէօր-լաշաճագլար: Հօշ. ԺԱ. 7: Քէնտի քէնտինիզէ մու-գայեէտ օլուն: Բ Յովհ. 8:

մուհապպէթ իլէ պագտըլար օնլարա, վէ, Սէֆապախշ տաղլարա խօշ կէլտինիզ, տէտիլէր։

Չօպանլարըն իսմլէրի՝ Իլմ, Թէճրիւպէ, Ույանըգ վէ Խուլուսի փաք ըտը*. պունլար խօլճուլարըն էլլէրինտէն թութուպ քէնտի չատըրլարընա կէօթիւրտիւլէր օնլարը, վէ օնլարա էլհալ հազըր օլան չէյլէրտէն իքրամ էթտիլէր։ Հէմ տախի, Իսթէրիզ քի պուրատա պիր ազ գալըպ պիրի պիրիմիզէ աշնա օլալըմ, հէմ պախուսուս պու Սէֆապախշ տաղլարըն նիյմէթլէրի իլէ քէնտինիզի էյիճէ էյլէնտիրէսինիզ, տէտիլէր։ Ընտէն օնլար տախի իֆթիխար իլէ գալմաղա րազի օլտուգլարընը սէօյլէտիլէր օնլարա։ Պէօյլէճէ օլ կէճէ րահաթլանմաղա կիթտիլէր, զիրա վագըթ փէք կէճ իտի։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի սապահլըն Չօպանլար Գրիսթիանը վէ Թէվէքէլլիյի տաղլարտա քէնտիլէրի իլէ կէզսինլէր տէյու չաղըրտըլար։ Օնլար տախի պէրապէրլէրինճէ չըգըպ

---

*Չօպանլարըն իսմի՝ Քրիստոսուն սահիհ խըզմէթճիսինին պաշլըճա մախսուսիյէթլէրինի պէյան էտէր։ Քըրիստոսուն խըզմէթճիսի՝ Ինճիլին թալիմաթլարը իւզէրինէ իլմ, օնլարըն գուվվէթի իւզէրինէ թէճրիւպէ, քէնտի տիգգաթընտա իհալէ օլունմուշ օլան ճէմաաթըն իւզէրինէ ույանըգլըգ, վէ Րապպըտան ալտըղընը օնլարա վագ էթտիյինտէ խուլուսի փաքըրլըգ սահիպի օլմալը տըր։

պիր աղ վագըթ կեզտիլեր, վէ հէր թարաֆ-
տան փեք էյի սէյր էտէ պիլիրլեր իտի. Օւ վա-
գըթ Զօպանլար պիրի պիրինէ, Նձապ պու խօլ-
ձուլարա պազը աճայըպ չէյլէր կէօսթէրէլի՞մ
մի տէյիւ սիւալ էթտիլեր: Վէ արալարընտա
կէօսթէրմէյէ գարար գըլտըգլարընտա, օնլարը
էվլէլա Նասիհաթլըգ նամ պիր տաղըն թէփէսի-
նէ չըգարտըլար քի՝ օլ տաղըն էօթէ եանը փեք
ուչրում ըտը, վէ օրատան թա աշաղա պագ-
տըրտըլար օնլարա: Պէօյլէճէ Քրիսթիան իլէ
Թէվէքքէլլի աշաղա պագըպ կէօրտիւլեր քի՝ թա
աշաղտա պիր չօգ փարչալանմըշ ատէմլէր վար
քի, օլ թէփէտէն տիւշիւպ էօյլէ փարչալան-
մըշլար ըտը: Օւ վագըթ Քրիսթիան, Պու-
նուն մանասը նէ՞ օլա տէյիւ սօրտուղունտա,
Զօպանլար տախի, Թէնլէրին գըյամ ալմասը
հագգընա օլան իմանտան էօթիւրիւ Ըմենեոսա
վէ Փիլիտոսա տինլէյէրէք ազանլարտան էօ-
թիւրիւ իշիթմիշ տէյի՞լ մի սինիզ, տէտիլեր:
Բ. Տիմ. Բ. 17, 18: Օնլար տախի՝ Էվվէթ, տէ-
յիւ ճէվապ վէրտիլեր: Օւ վագըթ Զօպանլար
տէտիլեր քի՝ Պու տաղըն տիպինտէ փարէ փար-
չէ եաթմըշ կէօրտիւյիւնիւզ քիմսէլեր՝ օնլար
տըր. վէ իշթէ նիճէ քի կէօրիւյօրսընըզ, օն-
լարըն պու կիւնէտէք կէօմիւլմէմիշ գալմալարը՝

[illegible]

սայըլարա քօրնէք իչիւն տիր քի՝ փէք լուքսէյէ թըրմալանմագտան, խախօտ պու տաղըն փէք քէնարընա վարմագտան սագընսընլար*:

Ընտէն կէօրտիւմքի Չօպանլար օնլարը Տիգ-գալթ† նամ պիր սայր տաղըն թէփէսինէ կէօ-

*Հէր եանղըշլըգ զարարլըտըր, պաղըսը ինսանը թէհլիքէյէ սալար, պաղըսը տա պիւթիւն պիւթիւնէ հէլաք էտէր: Միւէլլիֆին Ֆիքրի պուրատա պու իքի թարզ եանղըշլըղըն իքինճիսինի եօգշար, զիրա իմանտան տէօնէնլէրին հալինի իֆատէ էտէր պուրատա՝ քի տիւշիւպ պիւթիւն պիւթիւնէ հէլաք օլուրլար:

†Միւէլլիֆիմիզ պուրատա էօյիւտլէր վէ սագընտըրմագլար իլէ տօլու օլան Ազիզ Քիթապա թաթպըգ էտէյլէր, մէսէլա՝ Եբր. Զ. 4—6: Ժ. 26, 27: ԺԲ. 15. վէ սայր եէրլէր: Պու սագընտըրմագտան շու չըգմազ քի սահիհ իմանքեարլար պիւթիւն պիւթիւնէ իմանտան տիւշիւպ հէլաք օլա պիլիրլէր, ֆագաթ իքի սէպէպ իչիւն փէք էլզէմ տիրլէր. պիր քի՝ քիլիսէնին սահիհէն ազալարը օլմայըպ անճագ ըսմէն ազալարը իլէ գարըշմըշ օլան միւրայըլարը վէ պօշ իսմիտ իլէ ալտանմըշ օլանլարը ույանտըրմագ իչիւն, պիր տէ սահիհ քրիսթիանլարը սագընտըրըպ օնլարըն տէվամ էթմէսինէ զայրէթ օլմագ իչիւն: Մէսէլա պիր փէտէր քէնտի օղլունուն էլինտէն թութմուշ օլտուղունտան՝ հէր նէ գատար օ տիւշէմէզ տէյիւ պիլիր իսէ տէ, եինէ օնու էօյիւտլէր, սագընտըրըր վէ նասիհաթ վէրիր քի տիւշմէսին: Վէ եինէ պու տէտիյիմիզի պիր սայր թարզ իլէ սապիթ էթմէք իչիւն, տէյէլիմ քի էօնիւմիւզտէ՝ նիճէ իճրա օլունմասը գաթէն թախսիս օլունմուշ պիր քէյֆիյէթ վար իսէ տէ

թիւրիւպ՝ չէօյլէ ուզաղա տօղրու պագսընլար տէյիւ էմր էթտիլէր · օնլար տախի պագտըգլարընտա , քէնտիլէրինէ էօյլէ կէլտի քի՝ օրատա օլան մէզարլարըն արասընտա պիր չօգ ատէմ եօգարը աշաղա կէզինիյօրլար , վէ ֆարգ էթտիլէր քի օլ կէզէն ատէմլէր քէօր իտիլէր զիրա պաղը խուվարլանըպ մէզարլարըն իւզէրինէ տիւշէյօրլար ըտը · հէմ օլ մէզարլարըն արասընտան տըշարը չըգամայօրլար ըտը ։ Օլ վագըթ Քրիսթիան՝ Պունուն մանասը նէ՞ օլա տէյիւ սօրտու ։

օնուն էօյլէ իճրա օլունմասը իչիւն տախի չէօյլէ պիր վասիթա գուլլանմասը գաթէն լազըմ օլմուշ օլա . Նիճէ քի Պօղօս կէմիտէ քէնտիսի իլէ օլանլարա ինանտըրմաղ քի օնլարտան հիչ պիրինին էօմրիւնէ պիր քէտէր կէլմէյէճէք տէյիւ ։ Գործ . ԻԷ . 22–25 ։ Պու քէյֆիյէթ գաթէն թախսիս օլունմուշ պիր չէյ իտի իսէ տէ՝ եինէ կէմիճիլէր գաչմագ իսթէտիքլէրինտէ՝ ասքէրլէրէ տէտի քի՝ Էյէր պունլար կէմիտէ գալմազլարսա , սիզ գուրթուլամազսընըզ ։ Օրտա , խանէ 31։ Պու վասիթայը քի Պօղօս գուլլանտը , գաթէն լազըմ օլան պիր չէյ իտի , Քէզալիք՝ հէր նէ գատար Քրիստոս քէնտի գօյունլարընա էպէտի հայաթ իհսան էտէր , վէ օնլար ասլա զայի օլմայաճագլար իսէ տէ , ֆագաթ քէնտի գուրթուլմալարընա պիր վասիթա տէյիւ իշկիւզարլըգ վէ ույանըգլըգ լազըմ տըր ։ Եա՛ գարնտաշլար , քէնտի խէլասընըզը գօրգու վէ տիթրէմէ իլէ իճրա էյլէյին ։ Զիրա սիզտէ կէրէք իսթէմէյի կէրէք իշլէմէյի րիզասընա կէօրէ իշլէյէն՝ Ալլահ տըր ։ Փիլիպ . Բ . 12 , 13 ։

Չօպանլար տախի շէյլէ ճէվապ վէրտիլէր քի՝ Պու տաղլարտան պիր ազ աշաղտա պու եօլուն սօլ թարաֆընտա պիր չայըրա կէօթիւրէն վէր-տիվէն կէճըրմէտինիզ մի ։ Օնլար տախի՝ Էվվէթ, կէօրտիւք, տէտիլէր ։ Չօպանլար եինէ, Օլ վէրտիվէնտէն պիր եօլ վար քի տօղրու Շիւպ-հէ հիսարընա կէօթիւրիւր, վէ օլ հիսարըն սա-հիպի՝ Իւմիտի քէսէն Գահրէման տըր տէյիպ՝ մէզարլըգտա օլան քիմսէլէրի կէօսթէրէրէք, իշ-թէ պու ատէմլէր սիզին կիպի պիր վագըթ եօլ-ճուլուգ իլէ կէլիպ թա օլ վէրտիվէնէ գատար եէթիշտիլէր ։ Վէ տօղրու. եօլուն օրասը թաշլըգ օլտուղունտան՝ օլ եօլտան չըգըպ չայըրա սափ-տըլար, վէ օրատա Իւմիտի քէսէն Գահրէման օնլարը թութուպ Շիւպհէ հիսարընա աթար․ օրատա պիր չօգ վագըթ զընտանտա հապս օլուն-տուգտան սօնկրա, նիհայէթ Գահրէման օնլա-րըն կէօզլէրինի չըգարըպ՝ օլ մէզարլըգլարըն արասընա կէօթիւրտի, վէ պու կիւնէ տէք օրա-տա տօլաշմագտա պըրագմըշ տըր օնլարը քի՝ ա-լիմին շու սէօզիւ թէքմիլ օլա, "Ֆիրասէթ եօ-լունտան սափան քիշի՝ էօլիւլէրին ճէմաաթըն-տա գօնար", տէր ։ Առակ․ ԻԱ․ 16 ։ Պունուն իւ-զէրինէ Քրիսթիան իլէ Թէվէքքէլլի կէօզլէրին-տէն եաշ ֆըրլայարագ պիրիպիրինէ պագար-

լար , փագաթ Չօպանլարա պիր չէյ սէօյլէմէ-տիլէր* ։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի Չօպանլար պիր տէրէյէ կէօթիւրտիւլէր օնլարը , վէ օրա-տա պիր թէփէնին խանընտա պիր գափու վար ըտը․ օլ գափույա աչըպ իչէրի պագմաղա էմր էթտիլէր ։ Օնլար տախի իչէրիյէ պագըպ կէօր-տիւլէր քի իչէրիսի փէք գարանլըգ վէ տիւման իլէ տօլու իտի ։ Հէմ քէնտիլէրինէ էօյլէ կէլ-տի քի իչէրիտէ խանկըն սէսի կիպի պիր կիւրիւլթիւ , վէ ճէզատա օլան քիմսէլէր Փի-ղանը վար ըտը․ քիւքիւրտ գօգուսու տախի ալըյօրլար կիպի կէլտի քէնտիլէրինէ ։ Օլ վա-գըթ Քրիսթիան , Պունուն մանասը նէ՞ օլա տէյիւ սօրտու ։ Չօպանլար տախի ճէվապ վէր-տիլէր քի , Պու՝ ճէհէննէմին պիր քէսման եօլու

---

*Էվվէթ , օլ եղվալլար քի , պիզ տախի օնլար իլէ թութ-թուլուպ՝ անճագ Ալլահըն ինայէթի իլէ լութֆէն գուր-թուլմուշուզ , սայըլարըն հէման օլ եղվալլարըն սէպէ-պինտէն հէլաք օլտուգլարընը կէօրիւպ խախտա իչիթ-տիւյիւմիզտէ՝ կէօզլէրիմիզտէն եաշ ֆըրըլարըն , վէ եիւրէ-յիմիզ իչիմիզտէ եըգըլըրըն ։ Չօգ միւմինլէր քէնտի կէչ-միշ կիւնահլարընը վէ թէհլիքէլէրինի խաթըրլարընտա կէ-թիրէճէք չէյլէրէ քաստ կէլիրլէր , վալլահ քէնտի խանգ-լըշըքլարը իւզէրինէ սիւքիւթ էթմէլէրի տախի վաճիպ-տիր ։

տըր, վէ միւրայըլար պու խօլտան օրայա կիտէրլէր. Մեսելա՝ Նասւ իլէ քէնտի իլք սօղուշ հագգլարընը սաթանլար, Յուդա իլէ քէնտի Խօճալարընը սաթանլար, Աղեքսանդր իլէ Ինճիլէ քիւֆր էտէնլէր, վէ Անանիա հէմ օնուն գարըսը Սափիրա իլէ եալան սէօյլէյիպ թէրթիպ գուրանլար:

Օւ վագըթ Թէվէքէլլի, Պանա կէլիր քի պիզիմ խօլճու մագամընտա օլտուղումուզ միսալի՝ պունլարըն տախի հէման հէր պիրի իւզէրլէրինտէ խօլճու կէօսթէրիշլէրի վար ըտը. էօյլէ տէյի՞լ մի, տէտի:

Զօղ. Էվվէթ, հէմ ուզուն վագըթ էօյլէ կէօսթէրմիշ տիրլէր:

Թէվ. Պունլար քէնտի վագըթլարընտանէ՞ գատար խօլ կիթմիշ օլա պիլիրլէր խօլճուլուգտա, նի՛չէ քի նիհայէթ պէօյլէ սէֆիլանէ հէլաք օլմուշլար իսէ:

Զօղ. Պազըլարը էփ էյի կիտէրլէր իտի, պազըլարը իսէ պու տաղլարա պիլէ եէթիշմէզլէր իտի*:

---

*Միւրայըլար պիր զէման մէզհէպ գըյաֆէթինի իւզէրլէրինէ ալըպ՝ տիւնեանըն էօնիւնտէ Քրիստոսուն շայիրտի կիպի կէօրիւնէ պիլիրլէր. Պազըլարը՝ էփ էյի վագըթ քէնտի միւրայըլըգլարըն տօսյուլմաղտան իկէրի

Ու վազքով եօլճուլար պիրի պիրլէրինէ , Պատրիարքէն զուարէթ տիլէմէյէ իհթիաճըմըզ վար ըմըշ , տէտիլէր ։

Չօղ . Հայ , հայ , հէմ էլէ կէչիրտիյինիզ-տէ օնու զուլլանմաղա տախի իհթիաճընըզ օ-լաճագ տըր ։

Էլ հասըլ եօլճուլար եօլլարընա կիթմէյէ տրղուլայըք՝ Չօպանլարըն տախի արզուսու օն-լարըն կիթմէլէրի իտի . պէօյլէճէ տաղըն էօթէ եագասընա գատար պէրապէր կիթտիլէր ։ Ան-տէն Չօպանլար պիրի պիրլէրինէ տէտիլէր քի՝ Էյէր պիզիմ տիւրպին իլէ պագմանըն եօլունու պիլմիրլէր իսէ՝ պուրատան Սէմավի շէհրին գա-փուլարընը պուլունլարա կէօսթէրէլիմ* ։ Եօլճու-լար տախի պու Թէքլիֆի փէք սէվինէրէք գա-պուլ էթտիքլէրինտէ՝ օնլարը Պէրրագ նամ պիր

կիտէ պիլիրլէր . պախուսուս պազըլարը իսէ՝ հէման քէն-տի էօլիւմլէրինէտէք օլ իզզէթլու կէօսթէրիշի հըֆզ էթմէլէրի մուճիպին տիր ։ Օլ պէշ ահմագ պիլիր պըր-լարը Թէֆէքքիւր էյլէ ։

*Ցիւրպինին մանասը՝ Ալլահըն լութֆունուն վէ հա-պըրգաթըընըն քէլամը տըր քի՝ իմանըն էլէ իլէ ճանըն կէօզլէրինէ կէթիրիրլէր ։ Պու Թարզ իւզրէ տիր Պօղո-սուն շու սէօզիւ քի՝ "Րապպըն ճէլալինի այինէտէ (իր-ճիլտէ) կիպի սէյր էտէրէք", տէր ։ Բ Կօրնթ . Գ. 18 ։

եուքսէք տաղըն թէփէսինէ չըգարըպ տուրպինի վէրտիլէր քի՝ պագսընլար ։

Օնլար տախի պագմաղա ճահտ էթտիլէր իսէ տէ, Չօպանլարըն էն սօնկրա կէօսթէրտիկլէրի չէյին խաթըրլարընա կէլմեսի՝ էլլէրինի թիթրէթտիրտիկլէրինտէն, տուրպինտէն րահաթ պագմաղա անճագ գալտըգլար* իսէ տէ՝ գափու կիպի պիր չէյ, հէմ տախի օրանըն ճէլալինտէն պիր ազ կէօրտիւլէր կիպի կէլտի քէնտիլէրինէ։ Ընտէն եօլա կիտիպ չէօյլէ օգուրլար ըտը.—

"Իշթէ Չօպանլար սըրր պէյան էտէր,
Սըրր քի՝ տխէրտէն սագլը կիզլէրլէր.
Տէրին, կիզլի, սըրր, խաթէրսէն կէօրմէք,
Չօպանլարա տըր կիթմէսի կէրէք" ։

Արթըգ այրըլաճագ օլտուգլարընտա՝ Չօպանլարըն պիրիսի եօլուն թարիֆ քեաղըտընը վէր-

---

*Թապիաթըմըզ թէճաիւ օլունմուշ հալինտէ տախի եօյլէ զայիֆ տիր քի՝ պիր փաք հաւաէմիզի մէրտլիք իլէ իճրա էթտիյիմիզտէ՝ պիր սայր հաւաէտէ աճիզ գալմամըզը հէման մումքինիզ տիր ։ Գավլի իման վէ իսփատ իլէ Ալլահա սըղընտըգըմըզտա, օնա իզզէթ էտիպ հալիմ վէ մուգայէտքեար օլմազտա իհթիմալ տըր քի գուսուրումուզ օլսուն ։ Պունուն աքսըը, պիզիմ աճիզ պուլունմամըզը տույուպ՝ գուսուրտա պուլունմագտան գօրգտուղումուզտա՝ Ալլահըն իւզէրինէ օլան իմանըմըզ եօյլէ զայիֆլէնիր քի՝ պիզիմ կէլէճէք մէրտաքըմըզը իմանըն տուրպինի իլէ կէօրէմէզ օլուրուզ ։

տի օնլարա ։ Պիր սայըլըը տախի՝ Միւտահանէճիտէն սագընսընլար տէյիւ էմր էթտի ։ Իւչիւնճիւսիւ տախի էմր էթտի քի՝ Սըհըր օլունմուշ եէրտէ ույումագտան սագընսընլար ։ Տէօրտիւնճիւսիւ իսէ Ալլահա էմանէթ էթտի օնլարը ։ Պէն տախի րիւյամտան ույանտըմ ։

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԻՆԶԻԼ

Վէ եինէ ույույուպ՝ րիւյամտա կէօրտիւմ քի օլ իքի եօլճու տաղ աշաղա օլ շէհրէ կիտէճէք տօղրու եօլտան կիտէյօրլար ըտը ։ Իմտի պու տաղլարըն պիր աղ աշաղասընտա՝ սօլ թարաֆտա Քիպր գասապասը* տուշէր, վէ օլ գասապատան պու եօլճուլարըն կիթտիյի եօլա պիր

*Հէփիմիզ տէ Քիպր գասապասընտա տօղմուշ օլուպ՝ հէփիմիզ տէ ճահիլ իզ ։ Պազըլարը օլ գասապատա խայլի վագըթ գալըրլար, վէ չօգլար վար քի՝ քէնտի կիւնլէրինի օրատա թէքմիլ էտէրլէր ։ Է՛յ օգույան՝ սէն օլ գասապատան չըգմը՞շ մըսըն ։ Ճէհալէթ նամ քիմսէ հէր նէ գատար օրատան չըգմըշ ըտը իսէ տէ՝ եինէ քէնտի վէթանընըն հավասընը էմէր իտի ։ Պիր կիւնահքեար քէնտինի Ալլահըն էօնիւնտէ սատըգ չըգարմագ իչիւն պիր շէյ էտէ պիլիր տէյիւ միւլահազա էթտիքճէ, օնուն իսմի Ճէհալէթ տիր, Քիպր իլէ տօլու՝ վէ Քրիստոսուն իմանընտան մահրում տըր ։

սափա տար խօլ վար տըր: Պուրատա պունլար պիր խաֆիֆ ուշաղա րասթ կէլտիլէր քի՝ օլ գասապատան չըգմըշ ըտը, վէ խըմի տէ Ճէհալէթ իտի: Պէօյլէճէ Փրիսթիան՝ նէ՝ թարաֆլարտան կէլիպ նէրէյէ կիտէյօր օլտուղունու սորտու օնա:

Ճէհալէթ. Էֆէնտիմ պէն շուրատա պիր աղ սօլտա տի: չէն գասապատա տօղմուշ օլուպ՝ չիմտի Սէմավի շէհրէ կիտէյօրըմ:

Փրիս.: Ֆագաթ օրանըն գափուսունտան նա՞սըլ իչէրի կիրէ պիլէճէքսին տէյիւ կէլիրսանա. գօրգարըմ պիր աղ կիւճլիւք չէքէճէքսին:

Ճէհալ. Սայր էյի քիմսէլէր նասըլ կիրէրլէր իսէ՝ պէն տախի էօյլէ կիրէրիմ, տէտի:

Փրիս. Լաքին օլ գափուտա կէօսթէրէճէք նէ՞ն վար քի գափուճու սանա աչսընլար:

Ճէհալ. Րապպըմըն իրատէթինի պիլիպ էյի էօմիւր կէչիրմիշ իմ, հէր քիմին մալինի քէնտիսինէ էօտէր իմ, տուա էտէրիմ. օրուճ թութարըմ, էօշիւրիւմիւ վէրիր իմ, սատագա տախի վէրիր իմ, վէ քէնտի շէհրիմի՝ կիտէճէյիմ եէր իչիւն թէրք էթմիշ իմ*:

*Փարիսէցիլէր ալէտտէվամ պէօյլէ սէօյլէմիշլէ՞ր մի՝ էյվէթ, հէմ քէնտի իմանլարընըն գավիլէյի իչիւն պէօյլիւք պէօյլիւք էօյիւնէնլէր տախի պէօյլէ սէօյլէրլէր: Պու թարզ քիմ-

Փիլ. Լագին պէն պու եօլուն Թա պաշընտա օլան պիր գափուսուն կիրիկ կէլմէօին. պէն օլ գափու եօլուն կէլիր պու եօլա կիրօին. օլ պէ-պէկլէէն զօրզօրըմ քի՝ սէն քէնտի հագգընտա հէր նէ ափուշուկիւնիւր իշէն ատ. Հիսուս վէքէճէ կիւն կէլմէյինճէ օլ չէ չէքիլէ գարարլ օլ մաճարքին եէրինէ, իլրարըլ մէ եօրկէօնիք մին ատյին ՖէԹ-մա չըգարմադ հագգըն :

Ճ՛նօղ. Ալօլար. մին պունա պիւԹիւն պիւ-Թիւնէ էնէկի մինին. պէն մինի Թաներմամ. մին քէնտի չէհրինին մէհէկինճէ կիԹմէքանէ

ատլէր քէնտի իւմմաթլէրինի քէնտի էյի օլմալարը իւզէ-րինէ. վէ քէնտիլէրինին պաշլամըշ օլան էԹքիլըրըն-տան հէմ պաշգա կիւնահքեարլըգըտան ձատըգը օլմալարը իւզէրինէ պինա էտէրլէր. Հալ պու քի. պուկիւն պու-կիւն. Քրիստոսուն քէնտի նէֆսինի օլմազ վէ քէնտի-լէրին սաիր Քրիստոս իլէ նէ օլմալարը իւզէրինէ պի-նա էԹմիլէ իսթէր : Թօղուշ պէսլէմէլէրին եալընըզ ատ-ճագ, քէնտինէ կիւվէնէն վէ քէնտինի ատալէ չըգա-րան պիր եիւրէքլէն պաշըգըղ, քիպիրլիք, քէնտինի ատկէօրիւք վէ պէնլիւ ատէլէքիւք իլէ էտէր կիւսէր, վէ՝ իւմմաթլէրինին զօրզուլու պիր Թարզ իլէ պօշա չըգ-մասը իլէ իՍԹամ պօզուլուր : Բաղըշլանըլ պէնլէրէ իւզրադ վէ խաչքէօրմէ Թէսլիմ էտէր. չիւնքի անըր քէնտիսինի քէնտի ճայա րուՍԹֆասընըն իւզէԹիմանն այըրըր.

օլուն, պէն տախի քէնտի չէհրիմին մէզհէպինճէ կիտէճէյիմ: Բօյլէ էթմէսի էյի օլուր տէյիւ կէլիր պանա: Սիզին սէվլէտիյինիզ Գափու հագգընա տախի, պիւթիւն տիւնեա պիլիր քի օ պիզիմ չէհրիմիզտէն փէք ուզագ տըր: Հէմ ումմամ քի պիզիմ Թարաֆլարտա օլանլարտան պիր քիմսէ օրանըն եօլունու տախի պիլիր, վէ պիլմէլէրի պիլմէմէլէրի իչիւն տախի վազիֆէ էթմէյէ պիր իհթիաճլարը տա եօգ տըր, մատէմ քի պու եօլա հըրգարան պիր կիւզէլ, սէֆալը, եէշիլլիք իլէ տօլու պիր եօլումուզ օլտուղունու սիզ տախի կէօրիւյօրսընըզ:

Քրիսթիան պու ատէմին քէնտի ալտանմըշ հալինտէ քէնտի քէնտինէ ալիմ կէօրիւնտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնտէ՝ փըսըլտանարագ Թէվէքէլլիյէ չէօյլէ տէտի, "Տիվանէնին հագգընա օնտան զիյատէ իւմիտ վար": Առակ. ԻԶ. 12: Հէմ շունու տախի տէտի քի՝ "Տիվանէ եօլտա կիտէր իքէն. ագլը էքսիքտիր. վէ հէփսինէ՝ Տէլի տէր": Ժող. Ժ. 3: Նէ տէրսին, օնուն իլէ տահա սէօյլէշէյիմ մի, եօղ իսէ չիմտիլիք քէնտի հալինէ պըրագալըմ քի իչքիթտիքլէրինին իւզէրինէ միւլահազա էթսին, օնտան սօնկրա պինէ տուրուպ պէքլէյէլիմ քէնտիսինէ վէ պագալըմ քի նասըլ եա-

վայ օնա պիր փայիտէ էտէպիլիրմիյիզ ։ Օլ վա-գըթ Թէվէքքէլլի շու այէթի սէօյլէտի ․—

"Շիմտի ճէհալէթ իչինտէյիզ
Թէֆէքքիւր էտիպ տիւշիւնիւն էյի,
Գալմայըն ճահիլ պէօյլէ գազանճա,
Րէտտ էթմէսիյլէ, էօյիւտիւ օնճա ։
Ալլահ տէր, խըմարըգ քիմսէլէրի պէն
գուրթարըմամ, վազգատ օ եափարը իքէն ։"

Թէվէքքէլլի շունու տախի տէտի քի, Պէնճէ՝ հէփ պունլարը պիրտէն քէնտիսինէ սէօյլէմէսի էյի տէյիլ տիր ։ Նէյէր իսթէր իսէն, շիմտիլիք օնու կէչիպ՝ պազը պազը օնուն իլէ քէնտի գալ-տըրա պիլէճէյի գատար սէօյլէշէլիմ ։*

Պէօյլէճէ պունլար իքիսի էօնէ կէչիպ՝ Ճէհա-լէթ տախի արգալարընճա կիտէր իտի ։ Իմտի պիր-ազ իլէր օնու կէչտիքլէրինտէ՝ պիր փէք գարանլըգ-տար եօլա կիրտիլէր, վէ օրատա պիր ատէմ կէօր-տիւլէր քի՝ օնու եէտի Շէյթան եէտի թանէ գա-

---

*Պու թարզ քիմսէլէր իլէ պիրտէն չօգ չէյ սէօյլէշ-մէյիպ՝ իլլա պիր գաչ էօյիւտտէն սօնկրա վարըպ քէն-տի քէնտիլէրինէ տիւշիւնմէյէ պըրագմագ էյի տիր․ զիրա՝ քէնտի սէօհպէթլէրի սայըլըրսա հէր նէ գատար մէքրուհ տախի օլսա, քէնտիլէրի քէնտի կէօզլէրի եօ-նիւնտէ միւպահէսէտէ փէք իլէրտէ կէօրիւնտիւքլէրին-տէն, օնլար իլէ միւպահէսէ էթտիքճէ՝ օնլարըն քէնտի քէնտինէ պէյէնմէքլիքլէրի տահա զիյատէ արթար ։

վէ պաղլար իլէ պաղլամըշ՝ Թէփէնին եանընտա կէօրաիւքլէրի գափուսյա կէօթիւրիւյօրլար ըտը: Մատթ. ԺԲ. 45: Ղուկ. Ե. 22: Իմտի Քրիսթիան թիթրէմէյէ պաշլատը վէ օնուն արգատաշը Խէվէքէլլի տախի օնուն կիպի թիթրէր իտի. ֆագաթ Ռէյթանլար օնու կէօթիւրիւր իքէն Քրիսթիան պագտը քի աճապ օնու թանըյա պիլիր մի տէյիւ. վէ Մուրթատըգ շէհրինին միւթէմէքինլէրինտէն Սափմա նամ պիրիսի տիր կիպի կէլտի քէնտիսինէ: Լաքին օ՝ թութուլմուշ խըրսըզ կիպի պաշընը ասմըշ օլտուղունտան՝ եիւզիւնիւ պիր էյիճէ կէօրէմէտի. ֆագաթ էօնլէրինտէն կէչիպ կիթտիկինտէ Խէվէքէլլի օնուն արտընճա պագըպ կէօրտիւ քի՝ սըրթընտա շու թահրիր իլէ պիր քեաղըտ վար իտը, "Ռէիսիզ իմանքեար, վէ մէքրուհ մուրթատ" :*

---

*Գարանլըգ եօլուն մանտար՝ քէօթիւլիւյիւն իլէրլէնմիշ վազթը, վէ Ալլահըն գուլլարընըն պէյիւք օրգընթըսը օլան էյեամը տըր: Միւէլլիֆիմիզ պուրատա ճէհալէթի Սափմա իլէ րուպար էտէճէք պիր սըրա պուլուր: Պէյլէ գարանլըգ էյեալէրտէ՝ ատէպսիզ իմանքեարլար էքսէրի մէքրուհ մուրթատ օլուպ՝ քէնտի միւրայըլըգլարընըն մէյտանա չըգմաղ՝ պիզ սիզտէն իլէրտէ իզ տէյիւ ատըգ էցիւնտիւքլէրի մուզայէտքեար միւմինլէրին իչինտէ քէնտի եիւզլէրինի կէօսթէրմէյէ

Օլ վագըթ Գրիսթիանը, Պուրթալարտա պիր էյի ատէմէ րասթ կէլմիշ տէյիւ պիր չէյ իշիթ-տիմ քի՝ չիմտի խաթըրըմա կէլիյօր, տէտի ։ Պու ատէմին իսմի Իմանը գայիֆ իտի. քէնտիսի պիր էյի ատէմ օլուպ՝ Հագիգի նամ չէհիրտէ սաքին օլուր ըտը ։ Վէյֆիյէթ շու իտի. պու եօլտա կիտէճէք նէրին աղըրնտա պիր տար եօլ վար քի՝ Կէնիշ եօլ գափուսունտան կէլիր. վէ • տար եօլուն իսմի Իօլիւ սօգագը տըր ։ Պունուն իսմինին պէօյլէ օլմանըն սէպէպի, օրատա էք-սէրի չօգ գաթլ օլունմանլար օլտուղունտան տըր ։ Պու Իմանը գայիֆ պիգիմ կիպի եօլ-ճուլուգա կիտէր իքէն, րասթ կէլէ օրատա օ-թուրուպ ույգույա տալըը ։ Օլ վագըթ Կէնիշ եօլ գափուսունտան օլ տար սօգագտան աշաղա իւչ թանէ ատէպսիզ չափկըն էնէյօր ըտը. իսմլէրի տէ՝ Ճիւրէքսիզ, Էմնիյէթսիզ վէ Ճիւրմ

ութանտըրըր քէնտիլէրինի ։ Կիւնահը թանըմագ օլմա-յըպ՝ Քրիսթոս տախի քէնտի փատիշահլըղըն եիւրէքտէ գայիմ էթմէտիյի հալտէ, մէքրուհ Շէյթան քէնտի եօգի վէթանըննա տէօնէր ; վէ քէնտիսի իլէ քէնտիսին-տէն քէօթիւ պաշգա նէտի Շէյթան տահա տըր. օն-լար տախի կիւնահըն վէ ալտատըճըլըղըն իփլէրի իլէ սէ-ֆիլ կիւնահքեարը սըրդըճա պաղլարլար, չէօյլէ քի օ-նուն սօնկրաքի հալի՝ իլքըրքինտէն տահա իւֆալըզ օ-լուր ։

իտի , պունլարըն իւչիւ տէ գարնտաշ ըտըլար ․ պունլար Խմանը զաիֆի օլտուղու նէրտէ կէօրիւպ՝ սըչրայարագ ալէլ աճէլէ օնուն իւզէրինէ վարտըլար ։ Օլ էյի ատէմ իսէ՝ Հէնուզ ույգուսունտան ույանմըշ օլուպ՝ եօլունա կիթմէյէ գալգըշըյօր ըտը ։ Լաքին պունլար օնուն իւզէրինէ վարըպ՝ գօրգու վէրէրէք էմր էթտիլէր քի էյլէնսին ։ Պունուն իւզէրինէ Խմանը զայիֆ պատանայա տէօնիւպ՝ նէ ճէնքլէշէճէք գուվվէթի վար ըտը , ՛նէ տէ գաչա պիլիր իտի ։ Անտէն Նիւրէքսիզ , Վէսէնի վէր , տէտի ․ փագաթ փարասընը ղայպ էթմէսի օնա փէք աղըր կէլտիյինտէն՝ վէրմէյէ տավրանմատըղընտա Նըմ՛նիյէթսիզ օնուն իւզէրինէ փօշուպ էլինի ճէպինէ տալտըրտը վէ պիր թօրպա ագչէ չըգարտը ։ Օլ վագըթ օ՝ Խըրսը՛զ , խըրսըզ տէյիւ պաղըրտը ։ Պունուն իւզէրինէ Ճիւրմ քէնտի էլինտէ օլան պիր տէյնէյի իլէ Խմանը զայիֆին գաֆասընա վուրտուղու կիպի՝ օնու պօյտան պօյա եէրէ եաթըրտը՝ վէ օնուն գանլարը տախի էօլէսիյէ ագմաղա պաշլատը* ։

*Միւէլլիֆին պուրատա Խմանը զայիֆին թարիֆինի էթմէսինտէն մէրամը շու տըր քի , զայիֆ քըրիսթիանլար՝ միւրայըլարըն վէ մուրթատլարըն հագգընտա ուէցյլէնիլէն հիյպէթլու շէյլէրտէն գօրգմաղընլար ․ Իշթէ էօլիւ ատէմին իշի պու տըր քի , կէրիյէ՝ կէնիշ եօլ գա-

Պու միւտտէթտէ խըրսըզլար չէօյլէճէ տուրմուշլար ըտը: Լաքին նիհայէթ՝ եօլ իւսթիւնտէ պիրիսի վար տէյիւ իշիտիփ՝ վէ սագըն օ՝ Ի̃նիյէթ չէհրինտէ օթուրան Լութֆի ղանի օլմասըն տէյիւ գօրգտուգլարընտան՝ պաշատըլար թապան գալտըրմաղա, վէ պու էյի ատէմիպըրագտըլար քի քէնտի պաշընըն չարէսինի կէօրսիւն: Իմտի պիր աչ վագըթտան սօնկրա Իմանը ղայիփ քէնտի քէնտինէ կէլիպ նէրինտէն գալգտը վէ եավաշ եավաշ քէնտի եօլունա կիթմէնին չարէսինէ պագտը: Իշթէ օլունան հիքեայէթ պու տըր:

փուտունա կէօթիւրիւր: Սահիհ իմանքեարլար հէլաք եօլունա տէօնմէքտէն վազգա, հըֆզ օլունուրլար. Ֆագաթ իմանտա գայիփ օլանլարըն եիւրէյի կէվշէք օլտուղունտան՝ հէմ Ալլահըն էմին օլտուղունա վէ օնուն վատլարընա ինանմադըգլարընտան՝ կիւնահ իշլէյիպ ինմալտա պուլունմաղա վէ Շէյթանըն իղվալարընա տիւշէրլէր: Հատտա էլ իճապ ույանըգ՝ վէ ագըլլարը պաշլարընտա տուրմաղա ինթիպահլարը վար իքէն՝ եաթըպ ույուրլար, ինանտըգլարը շէյլէրինի էօրթէրլէր վէ եախօտ ինքեար էտէրլէր, դօրճլարը օլան շէյլէրինի իճրա էթմէյէ գօրգարլար, եախօտ իհմալ էտէրլէր, վէ եախօտ պաշգա պիր թարզ իլէ քէնտի զամիրլէրինէ գարշը հարաքէթ էտիպ՝ կիւնահ իչինէ տիւշէրլէր: Պէօյլէճէ Եիւրէքսիզ գօրգու վէրիպ իւզէրլէրինէ հիւճիւմ էտէր, Ի̃նիյէթսիզ օնլարը սօյար, վէ Ճիւրմ օնլարը եէրէ վուրուպ՝ հէման քէնտի էօմիւրլէրինտէն իւմիտլէրինի գաթ էթտիրիր օնլարը:

Թէէլ. Գրագալթ օնուն հէր նէսի վար ըտը իսէ, հէփիսինի տէ-ալտըլա՞ր մը։

Ճէվ. Խայըր, ճէվահիրլէրինի սագլամըղը հէրի արամատըգլարընտան, օնլար քէնտի եանընտա գալտը։ Լաքին իշիթտիյիմէ պազարագ, պու ատէմ քէնտի գայըպը իչիւն փէք թէէսսիւֆ էտէր իմիշ, չիւնքի խըրսըզլար օնուն ճէպ խարճլըղընըն չօղունու ալմըշլար ըտը։ Նասըլ քի տէտիմ իսէ, սալթ ճէվահիրլէրինի ալմամըշլար ըտը։ Պիր գաչ թէք թիւք աղչէ տէ քէսէսինտէ գալմըշ ըտը, լաքին կիտէճէյի եօլուն սօնունա գատար օնու կէօթիւրմէյէ անճագ քիֆայէթ էտէր իտի։ Նէ՞ տէյօր ըմ, էյէր ալտըղըմ խապէր եանըլըշ տէյիլ իսէ, եօլտանաֆագասընը պուլմագ իչիւն տիլէնմէյէ տախի մէճպուր օլմուշ, չիւնքի ճէվահիրլէրինի սաթամազ ըտը, լաքին կէրէք տիլէնմէսինէ կէրէք հէր էլինտէն կէլտիյինի էթմէսի իլէ՝ եինէ նասըլ քի զիքր էթտիմ իսէ՝ պագի գալան եօլուն չօղունու աճ գարնընա կիթտի։ Ա Պէտ. Գ. 18։

Թէէլ. Լաքին Սէմավի գավուստան իչէրի գապուլ օլունմագ իչիւն էլինտէ օլան թասվիյէսինի ալմատըգլարը աճայիպ տէյի՞լ մի։

Ճէվ. Փէք աճայիպ տիր, լաքին հէր նասըլ իսէ՝ ալմամըշլար. խօշ ալմամալարը տախի օ-

նուն մարիֆէթի իլէ տէյիլ իտի, չիւնքի իւզէրինէ հիւճիւմ էթտիքլէրինտէ էօյլէ շաշըրմըշ ըտը քի, պիր շէյ հըֆզ էթմէք իչիւն նէ գուտրէթի՝ նէ տէ պաշընտա աքըլ գալմըշ ըտը. շէօյլէ քի օնլարըն օլ գըյմէթլու շէյի կէօրմէմիշ օլտուգլարը քէնտի ճահտընտան օլմայըպ՝ անճագ գատէրտէն պիր շէյ իտի*: Բ Տիմ. Ա. 12—14: Բ Պէտ. Բ. 9:

Թէէ. Հէր նէ հալ իսէ՝ պու ճէվահիրինի ալմամըշ օլտուգլարը, հալի իլէ քէնտիսինէ պիր թէսէլլի օլմուշ օլմալը տըր:

Բրէ. Էյէր օնու լայըգը իւզրէ գուլլանսա իտի՝ քէնտիսինէ պիր թէսէլլի օլա պիլիր իտի. լաքին պու նագլիյէթի պանա էտէնլէր տէտիլէր քի, պագի գալան եօլտա փէք ազ գուլլանտը օնու, չիւնքի աքչէսինի ալմըշ օլտուգլարը իչիւն եիւրէյի փէք գըրըլմըշ ըտը: Գալան եօլուն պէօյիւք փայընտա օնու ֆիլ հալ ու-

---

*Օլ գըյմէթլու շէյ նէ՞ իտի: Քէնտի գըյմէթլու իմանը, քի օնուն պաշլայըճըսը վէ թէքմիլ էտիճիսի հէմ նիշանկեահը Յիսուս Քրիստոս սէմավի Ռապպ տըր: Վէ քէնտիսի իմանըն պու գըյմէթլու պախշիշինի հէրքիմէ վէրիր իսէ. օլ վէրտիյի՝ խարտալ թանէսի գատար ուֆագ տախի օլսա, եինէ տիւնեանըն վէ ճէհէննէմին ճէմի գուվվէթի՝ օնու իմանքեարըն եիւրէյինտէն չըգարամազլար:

նութմուշ օլտուգտան մաստա, խաթըրընա կէլտիյի վագըթ տախի օնուն իլէ թէսէլլի պուլմաղա պաշլատըղընտա՝ քէնտի ղայըպը հագգընտա ֆիքրինէ թազէտէն թազէյէ տիւշիւնճէլէր կէլտիյինտէն, քեաֆֆէսի պօշա կիտէր իտի։

Թէէլ. Նազըգ պիչարէյէ, էլպէթ պու իքի շէյ քէնտիսինէ փէք պէտպիւք պիր տէրտ օլմուշ օլմալը։

Վրէժ. Տէ՞րտ մի. նէ՞ տէրսին, ասըլ տէրտ օտըր։ Էյէր օնուն պաշընա կէլէն շէյ, եանի եօյլէ պիր եապան եէրտէ սօյուլուպ հէմ տախի եարալանմագ պիզէ վագի օլսա իտի, պիզէ տախի տէրտ օլաճագ տէյի՞լ մի իտի։ Օնուն՝ տէրտինտէն եօլմէմէսի թաաճճիւպ էտէճէք պիր հալտըր. եազըգ սէֆիլէ։ Էյլէ իշիթտիմ քի հէման պիւթիւն գալան եօլու՝ սէֆիլ վէ աճը շիքեայէթլէր իլէ կէչիրտի. եօլտա հէր քիմ քի քէնտիսինէ եէթիշիր իտի իսէ՝ եախօտ քէնտիսի հէր քիմէ եէթիշիր իտի իսէ, քէնտինին նէրէտէ վէ նիճէ սօյուլտուղունու, սօյանլար քիմ օլտուղունու վէ նէ շէյլէր ղայպ էթտիյինի, նիճէ եարալանտըղընը վէ եօմրիւնիւ կիւճ իլէ գուրթարմըշ օլտուղունու նագլ էտէր իտի*։

*Պու շէյ սահիհէն իմանը օլմագ նիշանէսի տիր, հէր նէ գատար օլ իման զայիֆ վէ ազ տախի օլսա։ Սա-

Թէկլ. Լաքին քէնտինին պէօյլէ տարլըղտա օլտուղու իչին քէնտի ճէվահիրլէրինտէն պազըսընը սաթըպ եախօտ րէհինէ գօյուպ եօլունտա րահաթ էտէճէք պիր շէյ էլէ կէչիրմէմէսի աճայիպ պիր շէյ տիր։

Վէրէ. Տահա պէշիքտէ եաթան չօճուգ կիպի սէօհպէթ էտէրսին։ Օնլարը նէյէ՞ պէտէլ րէհինէ գօմալը իտի. եախօտ քիմէ՞ սաթմալը իտի։ Վէնտի սօյուլտուղու պիւթիւն գասապատա քէնտի ճէվահիրլէրինէ իլթիֆաթ էտէն եօղ իտի, նէ տէ քէնտիսի օնտան կէլէն րահաթը իսթէր իտի։ Պօւնտան գաթի նազար, է-

---

հիչէն իմանը օլան քիմսէ՝ Ալլահ իլէ օլմագտան վէ Ալիզ Բուհուն թէսէլլիլէրինտէն մահրում գալմասը իչիւն թէէսսիւֆ էտիպ՝ ույանըգ վէ տուատա օլաճագ վագըթտա ույումուշ օլտուղու իչիւն էթտիյի ահմագլըղըն իւզէրինէ աղլայըպ սըզլար։ Քրիստոսուն մուհապպէթինի ղայպ էթմիշ օլտուղունու տույարագ սըզլայան քիմսէնին եիւրէյինտէ իման, վէ րուհունտա Քրիստոսուն իւզէրինէ պիր մըգտար մուհապպէթի վար տըր. վէ հէր նէ գատար աղլայըպ սըզլայարագ եօլունա կիտէր իսէ տէ, նիհայէթ շագըրտ պուլաճագ տըր. Է՛յ իմանը զայիֆ օլան ատէմ, եօլունտա տէվամ էյլէ, չօգ իմանը օլան քիմսէ կիպի սէնին տէ պիր գուտրէթլու Ռապպըն օլտուղունու խաթըրընա կէթիր, հէմ շունու տախի թէֆէքքիւր էյլէ քի՝ սէն տախի օլ գըյմէթլու վէ էմին վասըլարա կիւվէնիպ՝ օլ իզզէթէ իւմիտ էտէպիլիրսին.

յէր Սէմավի չէհրաէ ճէվահիրլէրի խագընտա պուլունմազսա իտի, քէնտիսի տէ էյի պիլիր իտի քի՝ օրանըն միրասընտան մահրում պրաղըլաճաղ ըտը: Սէ պու քէյֆիյէթ՝ օն պէն խըրսըզըն գարշըսընտա չըգմասընտան վէ օնլարըն էթաիքըլէրի խըյանէթլիյինտէն ֆէնա օլաճաղըտը օնա:

Թէվ. Նի՞չին պէօյլէ աճըսէօյլէրսին, գարընտաշ: Եսաւ քէնտի իլք տօղուշլուգ հագգընը սաթտը, հէմ պիր փարչա թաամ իչին սաթտը օնու (Եբր. ԺԲ. 16). վէ օ իլք տօղուշլուգ հագգը՝ քէնտինին էն պէօյիւք ճէվահիրի իտի. իմտի օ էօյլէ էթտի իսէ, նի՞չին Իմանը զայիֆ տախի օնուն կիպի էտէմէզ իտի:

Վրժ. Վաքըա Եսաւ քէնտի իլք տօղուշլուգ հագգընը սաթտը, հէմ սայըր չօգ քիմսէլէր տախի էօյլէ էտէրլէր՝ վէ էօյլէ էթմէլէրի իլէ օլ ուղուրսուզուն էթտիյի կիպի՝ քէնտիլէրինի էն պէօյիւք պէրէքէթտէն մահրում պրագըրլար. ֆագաթ Եսաւ իլէ Իմանը զայիֆին արասընտա, հէմ օնլարըն էմլաքը արասընտա պիր ֆարգ օլտուղունու սէն պիլմէլի իտին: Եսաւըն իլք տօղուշլուգ հագգը էօրնէք իտի, ֆագաթ Իմանը զայիֆին ճէվահիրլէրի էօյլէ տէյիլ իտի: Եսաւըն գարնը քէնտի ալլահը իտի, ֆագաթ Ի-

մանը զայիֆին գարնը եօյլէ տէյիլ իտի: Յուսա-
ւըն իհթիաճը քէնտի ճիսմանի իշթահընա տա-
յիր չէյտէ իտի, Իմանը զայիֆինքի եօյլէ տէ-
յիլ իտի: Պունլարտան մաատա, Յուսաւ քէնտի
չէհվէթլէրինին թէքմիլ օլմասընտան էօթէսինի
արզուլամազ ըտը. չիւն, Իշթէ պէն էօլիւմէ
վարըյօրըմ, վէ իլք տօղրուշլուգ պանա նէյէ՞
եարար, տէտի: Ղուկ. ԻԲ. 32: Լաքին Իմանը
զայիֆին փայընա հէր նէ գատար պիր զայիֆ
իմանը օլմագ տիւշմիւշ իտի իսէ տէ, եինէ քէն-
տի զայիֆ իմանը քէնտիսինի պէօյլէ միւսէյիպ-
լիքտէն հըֆզ էտիպ՝ Յուսաւըն քէնտի իլք տօղրուշ-
լուգ հագգընը սաթմասը կիպի, պու. տախի քէն-
տի ճէվահիրլէրինի սաթմատան իսէ, քէնտի զա-
յիֆ իմանը օնլարը քէնտիսինէ թանըթմը վէ
օնլարըն գըյմէթլէրինի պիլտիրտի: Հիչ պիր
նէրտէ Յուսաւըն իմանը վար ըտը տէյիւ օգուտու-
ղուն եօգ տըր. խայըր, պիր զայիֆ իմանը պիլէ
վար ըտը տէյիւ եօգ տուր. պու սէպէպտէն՝ գար-
շը գօյաճագ իմանը օլմայան ատէմին հալինճէ,
եալընըզ թէնէ հիւքիւմէթ սիւրտիւրէն պիր
քիմսէնին քէնտի իլք տօղրուշլուգ հագգընը հէմ
ճանընը վէ հէր շէյինի սաթմասը, հէմ օնլա-
րը տա ճէհէննէմին Շէյթանընա սաթմասը ա-
ճայիպտէն տէյիլ տիր: Օյրա՝ գըզղընլըղընտա

կերի տէօնտէրիլմէզ օլան էշէք կիպի (Երեմ. Բ. 24), պէցլէլէրին ֆիքրի տախի քէնտի շէհվէթլէրինէ տէօնտիւյիւնտէ՝ քէնտիլէրինէ մալի հէր գաչա տախի օլսա, օնու էլէ կէչիրմէլի տիրլէր։ Ֆագալթ իմանը զայիֆին ախլագը պաշգա թարզըտըր. օնուն ֆիքրի Ալլահանի շէյլէր իւզէրինէ իտի. օնուն նաֆագասը րուհանի վէ եօզարըտան օլան շէյլէրտէն իտի. իմտի պու ախլագտա օլան պիր քիմսէ քէնտի ճէվահիրլէրինի ալաճագ պիր քիմսէ պուլսա տախի, ֆիքրինի պօշ շէյլէր իլէ տօլտուրմագ իչիւն օնլարը նի՞չիւն սաթաճագ տըր։ Հիչ պիր ատէմ գարնընը օթ իլէ տօյուրմագ իչիւն պիր փարա վէրի՞ր մի. եախօտ գումրույու գանտըրա պիլի՞ր միսին քի գարկա կիպի գարնընը լէշ իլէ տօյուրսուն։ Հէրնէ գատար իմանսըզ քիմսէլէր քէնտի ճիսմանի շէհվէթլէրի իչիւն էլլէրինտէ օլան շէյի վէ քէնտիլէրինի տէ պէրապէր րէհինէ գօյապիլիրլէր եախօտ իսթիղլալ էտէ պիլիրլէր վէ եախօտ սաթա պիլիրլէր իսէ տէ, ֆագալթ իմանը օլանլար, եանի իխլաս էտէն իմանը օլանլար, օլ իմանլարը զայիֆ տախի օլսա, եօյլէ էտէմէզլէր։ Իշթէ գարընտաշըմ սէնին ղալաթըն պու քէօշէտէ տիր*։

*Միւրայը իմանքեարլարտան չօգլար՝ կիւճլիւյէ րասթ կէլտիքլէրինտէ՝ պու տիւնեա իչիւն քէնտի մէզհէպլէ-

Թէվ. Պալամըմը թանըրըմ. լաքին սէնին ա-ղըր սէօզլէրին աղ գալտը պէնի տարըլթըյօր ըտը։

Քրիս. Նի՞չին, սէնի խալըմըզ՝ պազը պէշլէք-տէ օլա՛ն չօճուղա պէնզէթիրիմ քի, փէք խարա-մազ օլուպ՝ տահա այաղը չըգմազտան կիտիլ-մէզ խէրլէրէ թըրմալանըրլար. Ֆագաթ օնու պիր խանա պըրագըրպ չիմտի մուպահէսէ ալթընտա օ-լան չէյի մուլահազա էթտիյինտէ՝ արամըզտա պիր չէյ գալմայըրպ էյի օլաճագ տըր։

Թէվ. Լաքին, եա Քրիսթիան, պէն էյի զան-նըշըրըմ քի, պու խուչհէրիֆլէր՝ պիր թազըմ գօր-գագ քիմսէլէր օլմալը. խօզ իսէ, նէ տէրսին, խօլտա կէլէն պիրինին սէսինի ալմազ իլէ էօյլէ գաչարըլա՞ր մըիտի։ Նի՞չին Իմանը զայիֆ քէն-տինի պիր ազ տահա ճէսարէթլի թութմատը։ Պանա կէլիր քի օնլար իլէ պիր ազ կիւրէշէ պի-լիր իտի, վէ էյէր արթըգ չարէսի տիւքէնսէ ի-տի՝ օ վագըթ թէսլիմ օլմալը իտի։

Քրիս. Չօգլար էօյլէ տէմիշ տիր քի օնլար

ըինի պըրագըրլար. լաքին պունու էօրնէք թութարագ սահիհ իմանքեարլարը տախի օնլարա պէնզէտէն քիմսէ շունու պէյան էտէր քի՝ քէնտինինին նէ՛ թէմէլլի մու-լահազասը վար տըր, նէ տէ Ալլահա մագպուլ օլան տա-լագըն թապիաթընը, եախօտ օնուն պէօյիւք արզուլա-րընըն վէ մախսուս գօրգուլարընըն նէ օլտուղունու պիր էյիճէ պիլիր։

գօրգազ քիմսէլէր տիր տէյիւ, Վագաթ պաշ-լարընա կէլտիյինտէ փէքազ քիմսէ էօյլէ պուլ-մուշ տըր: Ճէսարէթ տէտիյինչէյ տախի, Ի-մանը զայիֆտէ պուլունմազ. վէ սէնտէն տէ շունու անլարըմ գարնտաշըմ քի՝ էյէր օնուն ներինտէ սէն օլսա իտին, եալընըզ պիր ազ կիւ-րէշիպ՝ անտէն թէսլիմ օլաճաղըտըն: Սէ մա-տէմ՝ քի շիմտի օնլարըն պէզտէն իրագ օլտու-ղու վագըթ՝ ճէսարէթին եալընըզ պու գատար իսէ, սահիհ տէրիմ՝ քի՝ օնուն գարշըսընա չըգ-տըգլարը միսիլլու սէնին գարշընա չըգաճագ օլ-սալար ըտը, պաշգա թարզ տիւշիւնտիւրէճէքլէր իտի սանա*:

Հէմ շունու տախի միւլահազա էթմէլիսին քի՝ օնլար եալընըզ եօլճու խըրսըզը տըրլար. օնլար տիպսիզ չուգուրուն փատիշահընըն հիւքմի ալ-

---

*Ցիւշմանըն կէօրիւնմէտիյի վագթընտա ինսանըն նէ՞ գօ-լայ սէօյլէր: Չօգ վագըթ քէնտի քէնտիմիզէ պէօյիւք իյիտլիք թասլարըզ, հալ պու քի պիզ քէնտի քէն-տիմիզէ հիչ օլտուղումուզու պիլմէյէ վէ տախիմա քէն-տիմիզի Ալլահըն գուտրէթլու էլի ալթընտա սագլամա-ղա միւհթաճըզ: Իշթէ պունուն իչիւն տիր քի պիր քրիս-թիան սայըլարըն իւզէրինտէ էօյիւնմէք բուհու կէօր-տիւյիւնտէ անճը սէօյլէր: Պօղոս տախի Քրիստո-սուն իզզէթինէ փէք ղայրէթլի օլուպ՝ օնուն հագի-գաթլարը իւզէրինէ տախի այգըրը՞ պիր մուհապպէթի օլտուղու էճիլտէն, չօգ վագըթ պու թարզ սէօյլէր:

թընտա խըզմէթ էտէրլէր, վէ լազըմ օլտուղունտա՝ փատիշահլարը պիզզաթ օնլարըն իմտատընա նէթիշիր. օնուն սէսի իսէ պէօյիւրէն արսլան կիպի տիր: Ա Պետ. Ե. 8: Պու իմանը զայիֆ կիպի պէն տախի օնլարա թութուլտում, վէ փէք չէթին կէլտի պանա: Պու իւչ չափկըն իւսթիւմէ տիւշտիւլէր, պէն տախի պիր Քրիսթիան կիպի գարշը գօմաղա պաշլատըղըմտա, եալընըզ պիր տէֆա չաղըրտըգլարը կիպի՝ էֆէնտիլէրի նէթիշտի: Էյէր՝ Ալլահըն ինայէթինտէն, սընտանըլմըշ զըրհ իլէ կիյինմիշ օլմասա իտիմ, պիր սէօզ վար տըր, ճանըմը էլմա կիպի վէրէճէյիտիմ: Հէմ հալա էյլէ սիլահլանմըշ իքէն, եինէ քէնտիմի էր կիպի թութմայը փէք չէթին պուլտում: Պիր պատէմ քէնտիսի օլ ճէնքտէ պուլունմայընճա՝ օնտա պաշըմըզա նէլէր կէլտիյինի պիլէմէզ*:

---

*Եիւրէքսիզ, Եմնիյէթսիզ վէ ճիւրմ քէնտի էֆէնտիլէրի օլան Շէյթանըն գուվվէթինտէն գօլ ալըպ պիր քիմսէնին իւզէրինէ հիւճիւմ էթտիքլէրի օլ քըզլանըն քէօթիւ կիւնիւնտէ քիմ գարշը տուրա պիլիր: Վագտա Ալլահըն ճէմի սիլահլարը իլէ կիյինմիշ օլան քիմսէտէն պաշգա հիչ պիրի տուրամազ: Վէ էյլէ օլտուղու հալտէ տախի, էյլէ ճէհէննէմի տիւշմանլարըն գուվվէթինէ գարշը ճէնքլէշմէսի՝ կիւճ պիր ճէնք տիր քրիսթիանա: Լաքին պիզ շունուն իլէ էօյիւնիւրիւզ քի՝ “Րապպ պիզիմ եէրիմիզէ ճէնքլէշէճէք վէ պիզ սիւքիւթ էտէ-

Թուէլ. Կիւզէլ, լաքին կէօրիւյօրսըն քի Լութֆիղանինին օլ եօլտա օլտուղունու եալընըզ Թահմին էթտիքլէրինտէ ղաչտըլար ։

Վուրէ. Հագգըն վար, Լութֆիղանինին եալընըզ եիւզիւնիւ կէօրտիւքլէրինտէ՝ կէրէք քէնտիլէրի վէ կէրէք քէնտի էֆէնտիլէրի չօգ տէֆա ղաչմըշ տըըլար. վէ պէօյլէ օլմասը աճայիպ տէյիլ տիր, չիւնքի օ՝ փատիշահըն փէհլիվանը տըր ։ Ֆաղաթ Իմանը ղայիֆ իլէ փատիշահըն փէհլիվանընըն արասընտա պիր ֆարգ օլտուղունու սէն տախի պիլիրսին էօյլէ տէյի՞լ մի ։ փատիշահըն Թէպաալարընտան օլանլարըն ճէմիսի օնուն փէհլիվանը տէյիլ տիրլէր, նէ տէ սըրասընա կիւլտիւյինտէ՝ օնուն կիպի կիւրէշէ պիլիրլէր ։ Դուլիթ կիպի պիր չօճուղուն Գողիաթ իլէ ճէնքլէշմէսի ադըլա սըղար շէ՞յ մի տիր. եախօտ պիր քիմսէ պիր ղուշտան ինէք ղատար՞ ղուվվէթ օլուր տէյիւ տիւշիւնէ պիլի՞ր մի ։ Պաղըրսը ղուվվէթլի օլուր, պաղըրսըն տա ղայիֆ. պաղըրսըն տա պէօյլէ քիման օլուր, պաղըրսընտա տախի ղայիֆ իման. պաշ-

---

ճէյիզ". վէ պիրզիմ սայըլ տիւշմանլարըմըզ քէնտի ղաթլարըմըզ օլտուղունու պիլիփ՝ եալընըզ պիզի Սէվէնին վասիթասը իլէ զիյատէ ղայրէթ կէլտի յիւզիւ տախի պիլէրէք, քէնտի ղաթլըմըզա էրիշինճէք պիր իզզէթ վէմէքտէ սիւքիւթ էթմէլիյիզ ։ Հռով. Ը. 37.

ատէմ. տախի զայիֆլէրտէն պիրիսի օլտուղուն-տան՝ ախվալը տայանըր* ։

Թէէլ. Նէաշքի զարշըլարընա չըգան՝ Լութ-ֆիղանի օլայըտը ։

Վըլը. Նէյէր օ տախի օլայըտը՝ իհթիմալ տըր քի էվ էյի չալըշաճաղըտը, չիւն շու հալ վարքի՝ հէր նէ գատար Լութֆիղանի քէնտի գալ-գանլարընը փէք ուսթաճա գուլլանըրլ՝ քէն-տի գըլըճը իլէ օնլարը ուզագ սագլամաղա մուգ-թէտիր օլտուղու՝ օնլարըն հագգընտան փէք էյի կէլիր, հէմ կէլմիշ տիր, ֆագաթ օնլար եանի Նիւրէքսիզ, Նումիյէթսիզ եախօտ օպիրի պիր քէրրէ իլէ թարաֆընտան կիրէրլէրսէ՝ թէփէ թագ-լա կէլմէմէսի փէք կիւճ օլաճագ տըր ։ Նէյ պի-լիրմիսին, պիր ատէմ պիր քէրրէ տուշտուքտէն

---

* Պու՛յ Քրիսթիանըն [illegible] գուզուլարը, էֆէնտիզ-տէ [illegible] ե-յի թէֆէքքիւր էթսին ։ Ալլա գանըն էթմէյին քի՝ ի-նանտըղըմըզ Ալլահ, մէ արտընճա կիթտիյինիզ Գուր-թարըճը՝ օղլին գուտրէթինիտէն զիյատէ չէյ օլտուղուն [illegible] օլսուն ։ Օնուն օղլուն պիր խըզմէթ թալապ էթմէյէ հինյանէ՝ [illegible] ։ Հէր է-յի [illegible] Քրիսթիա-նըն [illegible] նաճագընըզ ։

սօնկրա արթըգ նէ՞ էտէ պիլիր ։

Վութֆիղանինին նիւզիւնէ տիգգաթլը պագըլըրսա , օրատա օլան քէսիքլէրի վէ եարալարը կէօրիւպ՝ պէնիմ աէտիյիմին իսպաթլարը թէզ էլտէն կէօրիւնէճէք տիր ։ Հէմ պիր քէրրէ քէնտինին ճէնքտէ օլտուղու վագըթ Նօմիւրտէն իւմիտիմիզի քէստիք տէյիւ աէմէքտէ օլտուղունու պէն իշիթմիշ իմ ։ Պու արըզ չափկընլար իլէ օնլարըն արգատաշլարը նի՞ճէ Դաւիթէ պաղըրարպ եաա չէքտիրտիլէր վէ պէօյիւրթտիւլէր ։ Հէմ Եէման (Սալմ. ՁԸ), վէ Եզեկկիա տախի քէնտի կիւնլէրինտէ փէհլիվանլար իքէն՝ պունլարտան հիւճիւմ օլունտուգլարընտա պէլլէրինի գուվվէթլէնտիրմէյէ մէճպուր օլտուլար . հէմ պէօյլէ իքէն՝ եինէ թէփէտէն թըրնաղատէք միւճմահալ օլտուլար ։ Պիր վագըթ տա՝ Պետրոս քէնտինի պունլար իլէ սընամաղ իսթէտի . ֆագաթ հէր նէ գատար պաղըրսը ճանըն իչիւն Ռէսուլլարըն պէօյլիւյիւ տիր, տէր իսէ տէ , օնլար էզլէ տարա գօտուլար ճանը քի՝ նիհայէթ պիր սէֆիլ գըզտան պիլէ գօրգուլթտուլար ։

* Սու տախի վար քի՝ օնլարըն փատիշահը տախմա սէսլէրինէ հսզըր տըր . իշիտէճէք մէրքէզտէն տալա իրաչլանմաղ , վէ օնլարըն պիր տարա տիւշտիւյիւ վագըթլարը օլտուղունտա , միւմ-

քին օլտուղու գատար օնլարա իմտատա նէթի-
շիր․ վէ օնուն հագգընա տէնմիշ տիր քի, «Օ-
նա ուլաշանըն գըլըճը, մըզըրաղը, խըշթը վէ ճէ-
պէսի տայանմազ ։ Տէմիրի սաման, պագըրը չիւ-
րիւք աղաճ նէրինէ սայար ։ Նշալըն օգու օնու
գաչըրմազ․ սափան թաշլարը օնա սաման չէօ-
փիւնէ տէօնէրլէր ։ Սօփալար սաման չէօփիւ նէ-
րինէ սայըլըր․ մըզըրաղըն սալընմասընը գէվգլէ-
նիր» ։ Յօբ․ ԽԱ․ 26—29 ։ Շիմտի պիր ատէմ
պէօյլէ հալտէ նէ՞ էտէ պիլիր ։ Սագաա պիր ա-
տէմին պունլարա հէր բասա կէլէբիլինտէ Յոբուն
աթը ալթընտա օլուպ օնա պինէճէք գատար ագ-
լը վէ ճէսարէթի օլուր իսէ, փէք հիքմէթլու
շէյլէր էտէ պիլիր ։ «Օ իրա օնուն պօյնու նէ-
լէ իլէ կիյինմիշ տիր ։ Օ չէքիրկէ կիպի սըչ-
րայըպ գօրգմազ․ քիշնէմէսինին ազամէթի հիյ-
պէթլու տըր ։ Վատիտէ գազար, վէ գուվվէթ-
տէն խօշլանըր, սիլահըն գարշըսընա չըգար ։ Գօր-
գույու գէվգլէնիպ՝ իւրքմէզ․ վէ գըլըճըն նիւ-
զիւնտէն տէօնմէզ ։ Օնուն իւզէրինէ թիրքէշ՝
եալապըգ մըզըրագ վէ խըշթ փըըլտար ։ Ըգըն
տավրանըպ բահալթ տուբմայարագ նէրի եուտար․
վէ պօրու սէսինտա զապթ օլունմազ ։ Պօրու
չալընտըգճա՝ Հայ, հայ տէր․ վէ ճէնկի սէր-
վէրլէրին կիւրիւլթիւսինի վէ կիւլպեանքի ու-

ղադառան գօզլար". Յօբ. Լթ. 19—25 :

Լաքին պէնիմ վէ սէնին կիպի եայան քիմսէլէր հագգըրնա՝ տիւշմանա րասթ կէլմէսինի ասլա արզուլամայալըմ, վէ սայըլարըն ալթ օլմուշ օլտուղունու իշիթտիյիմիզտէ տախի, պիզ տահա էյի իշ կէօրէ պիլիր իտիք տէյիւ էօյիւնմէյէլիմ, եախօտ քէնտի իյիտլիյիմիզ իչիւն սէվինմէյէլիմ. զիրա պէօյլէ էտէնլէր՝ իղվայա տիւշտիւքլէրինտէ հալլէրի էքսէրի ֆէնա օլուր: Իշթէ ագտէմճէ զիքր էթտիյիմ Պետրոսուն հալի. Նասըլ պէօյիւք սէօյլէր իտի, էվվէլա, սէօյլէր իտի, հէմ քէնտի մաղրուր կէօնլիւնիւն քէնտիսինէ սէօյլէթտիյինէ պագարագ, հէր քէստէն էյի կիւրէշիր օնլարտան զիյատէ տայանըճաղըտը. ֆագաթ պու չափկընլարըն էլինտէն օնուն գատար ալթ օլուպ եէնիլէն վա՞ր մը :*

Իմտի փատիշահըն եօլու իւսթիւնտէ պէօյլէ խըրսըզլըգ օլտուղունու իշիթտիյիմիզտէ՝ շու ի-

---

**Ցինճէ արգատաշըմըզ օլան քիմսէլէրին տիւշմէնի պիզի մաղլուպլատըպ՝ օնլարըն եէրինտէ պիզ օլսայըտըգ տահա էյի տավրանըր իտըգ տէյիւ տիւշիւնտիւգլէրի սէյիլ տիր : Զիրա Եիւրէքսիզին, Էմնիյէթսիզին վէ Ճիւրմին նիճէ իչէրիմիզտէ պաշ գալտըրըպ՝ իւզէրիմիզէ հիւճիւմ էտէճէք օլտուգլարընը, վէ պիզիմ թէսէլլիմիզ օլան շէյլէրտէն պիզի մահրում պըրագըպ՝ շաշըրտըմըզը պիզտէն ալաճագ օլտուգլարընը պիլմէյիզ :*

քի չէյի էթմէք պիզէ վաճիպ տիր ։

1. Ալլահը չըգմադ տըշարը, վէ մութլագա պէրապէրիմիզճէ պիր գալգան ալմադ. չիւն Իէւիաթան իլէ եօյլէ գուվվէթլու կիւրեշէնին գալգանը օլմադըղը սէպէպտէն իտի քի օնուն պօյնունու էյէմէտի. հէմ հազգան էյէր պու պիզտէ պուլունմազսա, օ՝ պիզտէն ասլա գօրգմազ ։ Պու էճիլտէն, օնուն էրպապը օլան տէմիշ տիր քի՝ «Հէփսինին իւզէրինէ՝ իմանըն գալգանընը ալըն, քի օնուն իլէ եարամազըն հէփ գըզղըն օգլարընը սէօյիւնտիւրմէյէ գատիր օլաճագսընըզ» ։ Եփես. Զ. 16 ։

2. Հէմ լազըմ տըր քի փատիշահտան պիր գօլ իսթէյէլիմ. տահա պազարսան՝ քէնտինինին պիգզաթ պիզիմ իլէ կէլմէսինի իսթէյէլիմ ։ Դաւիթ էօլիւմ քէօլկէսի տէրէսինտէ օլտուղունտա պունունուն իլէ իֆթիխար էթտի, վէ Մօվսէս տախի քէնտի Ալլահը պէրապէր օլմատըգըն պիր ատըմ պէր կիտէճէյինէ իսէ՝ օլտուղու եէրտէ էօլմէսինի զիյատէ իսթէտի ։ Եսայ. ԼԳ. 15 ։ Ը՛Հ, գարտաշըմ, էյէր քէնտիսի սալթ պիզիմ իլէ կէլմէյէ րազը օլսա, պիզէ գարշը չըգան օն պին քիշիտէն պիլէ գօրգմաղա նէ՞ հաճէթ իմիշ օլուր ։ Սաղմ. Գ. 5—8 ։ ԻԷ. 1—3 ։ Լաքին օնսուզ՝ էն մէշհուր խարպըմճըլար էօլտիւրիւլ-

մուշլէրին ալթընա ախուշէճէքլէր*: Տեսյ. Ժ. Կ:

Պէն քէնտիմ պունտան ազատէմ օլ ճէնկէ թուլթունտում, վէ վազաա հէփիսինտէն էյի օլան Օսալը Շէրիֆին ինայէթի իլէ՝ իշթէ կէօրիւյօրսըն քի սաղ գալմըշըմ. Փազաթ քէնտի իյիտլիյիմէ էօյիւնէմէմ: Պունտան սօնկրա հինէ էօյլէ պիր վուգուաթա րասթ կէլմէյէճէք օլմասը պէնի փէք խօշլանտըրաճագ տըր. լաքին գօրգարըմ քի տահա թէհլիքէլէրին հէփիսինի կէչիրմիշ տէյիլ իզ: Լաքին հէր նէ հալ իսէ, մատէմ քի շիմտիյէ գատար արսլան իլէ այը պէնի փարալամատը իսէ, Ալլահ պիլիր՝ պունտան սօնկրա կէլէճէք օլան սիւննէթսիզ Փըլըշտըլըտան տախի գուրթարաճաղընա իմանըմ վար տըր: Իմտի Քրիսթիան շէօյլէ օգումաղա պաշլատը.—

"Պու սէն պիչարէ իմանը զայիֆ,
Խըրըլը՞գ էլինտէ օլունտուն թէվգիֆ.
Քիմ ինանըրտա, սէօզիւ Փիքը էյլէ,
Վէ իման քէսպ էթ պիր աղ արթիյէ.
Օլաէմ օն պինի նէնէճէքսինիզ,
Եօղ իսէ իւչիւ հէնմէքտէն աճիզ".

Պէօյլէճէ օնլար եօլլարընա կիտտիպ՝ Ճէհալէթ տախի արտլարընճա կիտէր իտի: Պիր աղ

---

*Քէնտիլէրինի եօլճու տատա էտիպ՝ կէօնիւլ իրատէթլէրի իլէ Ճէլթանըն հիւտիւտլէրինտէ կէզէն վէ ճիսմանի զէվգլէր հէմ կիւնահ իլէ տօլու էյլէնճէլէր իլէ քէնտի իսթէքլէրինի տալտուրանլարըն թամը ու հարա-

կիթտիքտէն սօնկրա էօյլէ պիր եէրէ կէլտիլէր քի՝ քէ՛տի եօլլարը իւսթիւնտէ պիր եօլ տահա օլուպ՝ օ եօլ տախի քէնտի ասըլ կիտէճէք եօլլարը կիպի տօղրու կէօրիւնիւյօր իտը*․ պուրատա հան-կը եօլտան կիտէճէքլէրինի պիլմէզլէր իտի, չիւն իքիսի տէ քէնտիլէրինէ տօղրու կէօրիւնիւյօր ը-տը․ պու սէպէպտէն՝ օրատա տուրուպ տիւշիւնմէյէ պաշլատըլար ։ Վէ օնլար եօլուն իւզէրինէ տիւ-շիւնիւր իքէն, Թէնի սիյահ վէ ղայէթ պէ-յազ րուպալար իլէ էօրթիւլմիւշ պիր ատէմ կէլտի եանլարընա՝ վէ նիչիւն օրատա տուրմուշ օլտուգլարընը սիւալ էյլէտի ։ Օնլար տա Ճէ-վապ վէրտիլէր քի, Սէմավի շէհրէ կիտէյօրըզ ամմա՝ պու եօլլարըն հանկըսընտան կիտէճէյի-միզի պիլմէյիզ ։ "Սիզ արտըմճա կէլին, իշթէ պէն տախի օրայա կիտէյօրըմ", տէտի օլ ատէմ ։ Պէօյլէճէ օնլար հէման էօնլէրինտէ օլան եօլա

քէթի նէ՝ գատար պուլունուր աքարըը տըր ։ Պէօյլէլէր փէք աշիքեար պէյան էտէրլէր քի՝ Ալլահըն հուզուրունտա արզուլամայըպ՝ անճագ օնուն քէնտիլէրինտէն իրագ տուր-մասընը իսթէրլէր․ Փագաթ պիր կիւն կէլէճէք քի՝ պէօյլէ շէյլէր իչիւն Փիքիրլէրի փէք գօրգուլու տիւ-շիւնճէլէրէ վարաճագ տըր ։

*Պու տօղրու եօլ կիպի տիւզ կէօրիւնէն եօլ՝ Ինճի-լին սատէ եօլունտան տահա աղամէթլու կէօսթէրիշլէ օլուպ՝ կէրէք Թալիմաթ վէ կէրէք ամէլ իլէ եավաշ եավաշ էյիլէն էթվարը կէօսթէրիր ։

թօզլու օնուն արտընճա վարըպ՝ կիթտիքճէ քէն-
տիլէրին կիտէճէք օլտուղու շէհրտէն օլ գատար
էյրիլտիլէր քի՝ պիր ազ վագթըն իչինտէ սըրթ-
լարը օլ շէհրէ տէօնտիւ. Փագաթ եինէ օնլար
օնուն արտընճա կիտէրլէր իտի։ Լաքին պիր ազ
կէչտիքտէն սօնկրա օնլարը անիտէ պիր տու-
զաղ պրագըպ՝ օրատա իքիսի տէ էօյլէ սարըլ-
տըլար քի, նէ էտէճէքլէրինի պիլմէզլէր իտի*։
Օլ վագըթ օլ պէյազ պուլութ՝ սիյահ սատէմին
սըրթընտան տիւշիւփ, օնլար տախի նէրէտէ օլ-
տուգլարընը ֆարգ էտէրէք, պիր ազ վագըթ
ազլայարագ օրատա խաթտըլար, չիւնքի քէնտի-
լէրինի օրատան գուրթարամազլար ըտը։

Պրշէ. Օլ վագըթ Պրիսմիլիան քէնտի ար-

---

*Սիյահ Շէյթանտան սագընտըղըմըզ գատար՝ պէյազ Շէյթանտան տախի սագընմագ ֆարզ տըր պիզէ. զիրա Շէյթան քէնտիսի տախի փարլագ մէլէք էսվապը ալըր իւզէրինէ, վէ օնուն խըզմէթքեարլարը տախի սատագաթըն խըզմէթքեարլարընա պէնզէրլէր. Բ Կոր. ԺԱ. 14, 15. Վէ ինսանլարը նի՞ճէ ալտատըրլար. Թալթիֆ իլէ կիւնահքեարլարը էօյլէ պիր կիւզէլ միւլահազայա պրագըրլար քի՝ կէօյա սատագաթ իչլէմիշլէր, չօգ իլէրի վարըպ պէօյիւք մէրասլարա վարիս օլմուշլար, վէ կէօյա քէնտի քէնտիլէրինէ թէքմիլ տիրլէր. կիւնահտան արի վէ եալընըզ մուհապպէթ իլէ տօլու տըրլար, ևն. տէյիւ տախի տիւշիւնտիւրիւր. Իշթէ պէյազ էսվապ կիյինէն սիյահ սատէմլէր պունլար տըր.

գաադաշընա շէօյլէ սէօյլէտի, Ըհմէտ քէնտինի գուրթուլմուշ կէօրիյօրըմ ։ Չօպանլար պիզէ Միւտահամէնճիտէն սադըգալըգըմ տէյիւ էմր էթմէտիլէր մի ։ Իմտի իշթէ պիզ պու կիւն ալթըմըն շու տէտիյինէ րաթ կէլտիք քի՝ ՙՙԳոնշուսունա միւտահանէ էտէն ատէմ՝ օնուն ատըմլարընա աղ խայար'', տէր ։ Առակ. ԻԹ. 5 ։

Թէհլ. Օնլար պիզէ եօլուն թարիֆ քըսաղըտընը տախի վէրտիլէր քի՝ տահա շիւպհէսիզ պուլալըմ եօլու. լաքին պիզ օնու օգումալը ունուտտուպ՝ քէնտիմիզի խարապ էտէնին եօլունտան սադըընտըրըմատըգ ։ Պու հալտէ Գուէթ պիզտէն ագըլլը պուլունմուշ տըր, չիւնքի ՙՙՄատէմ ամէլլէրինէ պագարագ՝ սէնին տուտագլարընըն սէօզլէրի վասիթասը իլէ զօրպագըն եօլլարընտան սադընտըմ'', տէր ։ Սաղ. ԺԷ. 4 ։ Պէզըլէճէ քէնտի հալլարընը ագլայարագ տուզագտա խալթմըշլար ըտը ։ Նիհայէթ պիր փարլագ Զաթ կէօրտիւլէր քի՝ էլինտէ ինճէ իփլէրտէն խափըլմըշ պիր գըրպաճ իլէ քէնտիլէրինէ տօղրու կէլիյօր ըտը ։* Ս՝է կէլիպ օնլարըն օլտուգու

*Պու փարլագ Զաթ՝ օլ ալիմ Ռապպը, Ալլահըն Ազիզ Ռուհունու կէօսթէրիր, քի Քրիստոսուն ճէմաաթընըն գըլաղուզու վէ հըֆզ էտիճիսի տիր ։ Օնլար տափըղ՝ վէ Յիսուսուն, եանի եօլտան էյրիլիպ՝ քէնտինտէն, եանի հագիգաթտան տէօնտիւքլէրինտէ, Ազիզ

նէրէ նէթիջէյինտէ, օնլարըն նէրէտէն կէլմիշ-օլտուգլարընը վէ օրատա նէ էթտիքլէրինի սօր-տու օնլարա ։ Օնլար տախի՝ Պիզ Սինա կիտէն սէֆիլ խօճալար օլուպ՝ պէյազ կիյինմիշ պիր սիյահ տանէ պիզի խօճալարըմըզտան տըշարը չը-գարտը, վէ՝ Պէն տախի օրայա կիտէյօրըմ տէյէրէք՝ Արգատաշըմ կէլին՝ տէտի պիզէ, տէ-յիւ սէօյլէտիլէր օնա ։ Օլ վագըթ գըրպաճըը Զաթ, Օ՝ Միւտահանէճի այր, ճալան քէսուլ-տըր, վէ քէնտիսինի պէյազ մէլէք քըյաֆէթինէ սօգմուշ՝ տըր, տէտի ։ Գրօն. ԺԱ. 32. Բ Կորնթ. ԺԱ. 13, 14 ։ Պունու տէտիքտէն սօնրա տա-ղըը խըրըթըպ օնլարը տըշարը չըգարտը ։ Անտէն օնլարա, Արտըմճա կէլին քի սիզի քիլիսէ խօ-ճանըզա կօյայըմ, տէտի ։ Պէօյլէճէ օնլարը կէօթիւրիւպ՝ Միւտահանէճինին տօտընճա վար-մաղըլա պաղլատըգլարը նէրէ չըգարտը ։ Վէ օ-րատա, Տիւն կէճէ նէ՞րէտէ խալթըմըշ ըտընըզ տէյիւ սօրտու օնլարա ։ Օնլար տախի՝ Սէֆա-պախըշ տաղլարընտա՝ Ջօպանլարըն խանընտա խալթ-

---

Բուհ տախի քէնտի վէրտիյի նասիհաթըընըը վէ կիւճմէ-նը թանըքլըգըլարըն գըըրդաճը իլէ քէնտի քի, [illegible]՝ [illegible]-[illegible] տատըը չըգարըմանըըն մաղըուպըյէթը վէ ահմագլըգը [illegible] տէյլիկ Քրիստոսի տէօնտիւրտիւ՝ պիւթիւն պիւ-թիւնէ ճան խալքը էթմէյէ, խալընըզ օնա սըրըըն[illegible] վէ թաթըը [illegible] իլէ [illegible] իլէ [illegible] ։

տըր , տէտիլէր ։ Եէնտէն՝ Զօպանլարտան պօ-
լուն Թարիֆ քեաղըտընը ա՞լմատընըզ մը տէյիւ
սօրտու ։ Էվվէլ , ալտըգ , տէտիլէր ։ Էյ եօլտա
չիւպհէլէնիփ տուրտուղունուզ վագըթ քեա-
ղըտընըզը պիր քէրրէ չըգարըփ օգո՞ւմատընըզ
մը , տէտի ։ Խայըր , տէտիլէր ։ Նի՞չիւն օգու-
մատընըզ տէյիւ սօրտու ։ Ունութտուգ , տէ-
տիլէր ։ Շունու տախի սօրտու ճանլարա քի՝
Զօպանլար սիզէ թէնպիհ է՞թմէտիլէր մի քի՝
Միւտաւահանէճիտէն սագընասընըզ ։ Էվվէլ ,
ֆագաթ պու լաֆը սէօյլէյէն ատէմ օ տըր
տէյիւ ֆէհմ էթմէտիք , տէտիլէր ։ Հռովմ. ԺԶ.
17 , 18 ։

Օլ վագըթ ույանտըմ կէօրտիւմ քի՝ պաթ-
ղընլար տէյիւ էմր էթտի ճանլարա , ճանլար տախի
համտըրգլարընտա պիր էյիճէ տէգյահի ճանլարը
քի՝ կիտէճէքլէրի տօղրու եօլու էօյրէթտիլէր ճա-
նլարա ։ Բ Օրէն. ԻԵ. 2 ։ Բ Մնաց. Զ. 27 ։ Վէ
տէօյլէր իքէն չէօյլէ սէօյլէր իտի , "Գէլէն հէփ
նէվլուիյիմ քիմսէլէրի Թազիր ու Թէտրիզ էտէ-
պիլ . խաճ ղայրէթ էյլէյէլիմ՝ Թէօվպէ էթ" ։
Յայտ. Գ. 19 ։ Պուննատան սօնկրա՝ եօլլարընտա
կիտիպ՝ Զօպանլարըն վէրտիկի օպիր Թարիֆ-
լէրէ էյլի տիգգաթ էթմէյինլէր տէյիւ էմր էթ-
տի ։ Օնլար տախի օնուն նէսիհաթլէրի իչիւն օնա

Թէշէքքիւր էտիզ ուստուլլայըն խօյարքնա կի-տէրէք չէօյլէ օգտուտուլար —

"Խօլճու օլանլար պաւրայա կէլսին,
Խօլատն չըգանըն հայինի կէօրսուն.
Սարան տուղալա Թուլթուլտու ծնլար,
Զիւն հապգ էօյիւտիւ Թեզ ատնութտուլար.
Վայպա չըգարըլար սօնկրա օրատան,
Լաքին կէօր՝ ստպըն սէն օլ տայապտան":

Իմտի պիր աղտան սօնկրա ուզաղտան պիրի-նի կէօրտիւլէր քի խալընըզճա ուսուլ ուսուլ տօղրու խօլտան քէնտիլէրինէ տօղրու կէլիյօր ըտը: Օլ վագըթ Քրիսթիան քէնտի արգա-տաշընա, Սըրթընը Սիոնա վէրմիշ պիզէ տօղ-րու պիրիսի կէլիյօր, տէտի:

Թ․եՂ. Կէօրիւյօրում. չիմտի քէնտիմիզի սա-գընալըմ քի՝ պու տախի պիր Միւտահանէճի չըգմասըն: Պէօյլէճէ օ կիթտիքճէ եագլաշըր նիհայէթ օնլարա եէթիշտի: Պուննուն իսմի Ըն-լահօրըղ ըտը, պէ օնլարա նէրէյէ կիտէճէքը սօ-րուտվալարընը սօրտու:

Քրիս. Սիոն տաղընա կիտիյօրըզ:

Օլ վագըթ Ըմլահօրըղ՝ պիր գահգահա իլէ կիւլտիւ գօփարտը:

Քրի. Խիւլմէնիզին մանասը նէ՞ օլա:

Ըմլահօր. Հիչին ահմագլըղընըզա կիւլէրիմ քի՝ պէօյլէ պիր էզիյէթլու եօլճուլուղա չըգ-

մէրճերըդ առ, նիհայէթ կեզաէյինիզը պէտաէլ չէքտիյինիզ ուբրէնծամէտան պաշգա պիր չէյ ալմանըզըն իհթիմալի եօգ տըր ։

Վարժ. Սի՞ն Չինէն էֆէնտիմ, գապուլ օլու՞նմա-յաճագ մըյըդ անէրսին ։

Աշագերտ. Գապուլ օլունմա՞զ ։ Պիւթիւն պու ծիհանտա օրթէն խուլլա էթտիւյինիզ կիւ-նահ նէրէ եօգ տըր ։

Վարժ. Փագաթ կէլէճէք ախըրէթտէ վար տըր ։

Աշագերտ. Պէն տահա քէնտի վէթանըմտա իքէն՝ սիզին շիմտի աէտիյինիզ կիպի իշիտտիմ՝ օլ իշիթտիմ իլէ եօլա չըգարըմ կէօրմէյէ, վէ նիրմի ունէ աիր օլ չէհրի արայօրըմ, Փագաթ իլք եօլա չըգարըղըմ կիւնտէն կէօրմէյիւմէկին պաշ-գա պիր չէյ պուլամադըմ ։ Ժող. Ժ. 15 ։ Նէեմ. ԺԵ. 15 ։

Վարժ. Պիզ հէմ իպիթտայը հէմ ինտիրտիրէ քի՝ եօլլէ պիր նէր պուլունուր ։

Աշագերտ. Պէն անէ վէթանըմըզտա իքէն իշիտ-միշ օլմամա իտիմ, օնու արամագ իչին պու-զատար եօլ կէլտիմ իտիմ. Փագաթ պիր նէր օլտա իտի եւլէթ օնու պուլամադը-այըմ. շիմտի օնու արամագ իչին օլտուղում ուզագ կիւթմէշ իմ. պագըն պուլամամըշ ըմ. պու-զատամանըն չէքտիյի միւնէ կէչի սէվինէյորըմ, պէ

քէնտիմի օւ չէյլէր իլէ էյլէնտիրմէյէ պաշքա-
ճաղըմ քի, սաղըղ օնլարը՝ չիմտի խօշ-օլտուղու-
նու կէօրտիւյիւմ չէյլէրին խամիտի իլէ պըրագ-
մըշ ըտըմ։

Պէյ. Օւ վաքըթ Պրիսթիյան քէնտի աը-
գատաշը Թիւֆէքճիլիյէ չէտիյէ սէօյլէտի, Նէճաղ
պու սանէմին տէտիյի չէյլէր տօհի՞հ տիր։

Թէլ. Սագըն, պու տախի Միւսահանէճի-
լէրտէն պիրի տիր։ Պու թապղ հէրիֆլէրէ տիյ-
նէտիլմիյէն մալի պիր քէրրէ պիլէ գաչըր Քօւ-
տուղունու խաթըրըմա կէթիր.* Նէ՛, Սիզին
տաղը խօ՞ք մը։ Օւ չէհրին գաֆուլաճըսու Սէ-
ֆալախը տայըլաթմա կէ՞օրմէտիք մի։ Հէմ

---

*Պապ նասըլ տիւշիւ պէ տիւշիւ տիւշիւնմիւմլէր իլէ գուշանմըշըղ։ Միւսահանէճիլէն գուրթուլամադըղ կիտէր՝ պիր աշիքեար տըլավերդա վէ չաքիլըն չէկիշլէնիճիյէ ըսանթ կէլիրլէր քի՝ վաղտա քէնտիսինի եսա չէքէմէշ օլուր՝ օնլարտան սօս սուզար վարմըշ օլտուղու իչիւն եօյիւնիւր իտի, լաքին իչթէ հէր չէյտէն եիւզ չէվիրմիշ, հէմ հէր նէ գատար եիրմի սէնէ Սիզին տաղընը տարամըշ իսէ տէ՝ ֆագաթ չիմտի քէնտիսինի պէյան էտէր քի՝ նէ՛ իմանը վար՝ նէ տէ իւմիտի, իլլա հէր չէյի պըրաղըճըլըգ սայարագ չէկիշլէնիր։ Պունու Ֆիքիրտէն կէչիրմէսի պիլէ գօրգուլու չէյ տիր։ Ալլահըն նէյ մախսուս ինայէթի տիր քի՝ պիր տանէսի իմանսըզ վէ տէվամսըզ հըֆզ էտիփ՝ միւնքիրլէրին չէկիշտիրմէսինի տէ պիր չէյ նէրէտէ գօրուլթմամըշըն մըտըր։

պիրլէ չիմմի իմանն իլէ նուրլանմաք․ ֆարգ տէյի՞լ մի․ Ա Կորնթ․ Ե․ 7։ Հայտէ եօլումուզա կիտէլիմ, ծըմայա քի գըրպաճըը տաէմ նինէ ար-գամըզտան նէթիչէսին։ Շիմտի սէնին գուլլարլարընա պիր աէրս վիրէր էտէճէյիմ քի՝ օնու սէն պանա էօյրէթմէլի իտին․ Ո՜վ օղլում՝ պիլմէնին սէօզլէրինտէն սափըրտան էօյլէտիր տինկլէմէքտէն վազ կէչ՝։ Առակ․ ԺԹ․ 27։ Իմտի պէն սէօյլէրիմ, գարտաշըմ, օնու տինկլէմէքտէն վազ կէչ, վէ ճանըըն խէլաարընա ինանալըմ։

Պէտր․ Եա՛ գարտաշըըմ, պէն սանա պու սիւալը, իմանըմըզըն հագգ օլտուղունա շիւպհէլէնտիյիմտէն էթմէտիմ, իլլա սէնի սընամաք, վէ սէնին նիւրէյինին թէմիզլիյինտէն հասըլ կէլէն մէյվէյի կէօրմէք իչին էթտիմ։ Լաքին պու աաէմէ կէլէրեք, պէն պիլիր իմքի՝ պու տախընտըըն ալլահը օնու քէօր էթմիշտիր։ Պիզ եօլումուզա կիտէլիմ, վէ պիլէլիմքի կէրչէքլիք հագգընա իմանըմըզ վար տըր, վէ հիչ պիր եալան՝ կէրչէքլիքտէն տէյիլտիր։ Ա Յովհ․ Բ․ 21։

Թուղթ․ Շիմտի Ալլահըն ճէլալընըն իւմիտի իլէ իֆթիխար էտէրիմ։ Պէօյլէճէ օնլար օլ ատէմտէն էօլթէյէ աէօնտիւլէր, օ տախի օնլարըն իւզէրինէ կիւլէրէք՝ եօլունա կիթտի։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ պուլունլար ի-չէրի կիտիպ պիր մէմլէքէթէ եէթիշտիլէր, վէ օլ մէմլէքէթին հավասը օրայա ալըշմամըշ օլանա թապիաթի իլէ ույուշմազ կէլթիրիր իտի։ Պուրատա Թէվէքէլլի ղայէթ կէվշէյիպ ույգույա աղըրլաշմաղա պաշլատը. պու սէպէպտէն՝ Խ.րիս-թիանա, Էօյլէ կէվշէմէյէ պաշլատըմ քի՝ կէօզ-լէրիմի անճագ աչըգ սագլայա պիլիյօրըմ, հայ-տէ շուրատա եաթըպ պիր ազ ույգուլուղու ա-լալըմ, տէտի։

Խ.րէ. Մ՝իւմքինսիզ շէյ տիր, տէտի տիկէրի, եա ույույուպ տա սօնրա հիչ ույանամազ օլուր իսէ՞ք։

Թէվ. Նի՞չին, գարտաշըմ, եօրկուն ատէ-մէ ույգու թաթլը տըր. պիր ազ ույղուլամազու ալըր իսէք ֆէրահլանըրըզ։

Խ.րէ. Չօպանլարտան պիրինին Սըհըր օլուն-մուշ եէրտէն սագընմագ իչին պիզէ վէրտիյի թէնպիհինի ունուտտո՞ւն մը։ Օնուն ֆիքրի՝ ու-յումագտան սագընմամըզ ըտը. Շիմտի էօյլէ իսէ՝ պազի քիմսէլէր կիպի ույումայալըմ, իլ-լա ույանըգ տուրուպ՝ այըգ օլալըմ"։* Ա Թէս. Ե. 7։

*Սըհըր օլունմուշ եէրտէ ույումագտան սագըն, եա քրիսթիան գարտաշ։ Հէր շէյ գօլայտըր, տօղրու վէ

Թէվֆ. Սուչումու իգրար էտէրիմ. հէմ էյէր պուրատա եալընըզ օլսա իտիմ, ույույուպ եօլիւմ Թէհլիքէսինտէ օլաճաղըտըմ։ Ըլիմին շու սէօզիւ հագգ օլտուղունու կէօրիյօրըմ քի՝ «Իքի՝ պիրտէն էյի տիր», տէր. Ժող. Դ. 9։ Շիմտիյէ գատար սէնին արգատաշլըղըն պանա պիր ինայէթ օլտու. վէ զահմէթին իչիւն էյի իւճրէթ ալաճագսըն։

Քրիս. Իմտատ էօյլէ իսէ՝ պուրատա ույուշուգլուղու մէն էթմէք իչիւն՝ պիր էյի մուքավէլէմէյէ պաշլայալըմ, տէտի Քրիսթիան։

Թէվֆ. Պիւթիւն եիւրէյիմ իլէ, տէտի օմիտ։

Քրիս. Նէրէտէն պաշլայալըմ։

Թէվֆ. Ալլահըն պիզի պու խէլասա եօլունա տօղաղա պաշլատըղը եէրտէն. ֆագաթ իսթէրսէնիզ՝ սիզ պաշլայըն։

Քրիս. Էվվէլա սանա շու իլահիյի օգույաճաղըմ։

«Ազիզլէր ուզզուն ուխուշաքլըղէթինտէ,
Կէլսին իչիթսին պիզի սէօհպէթտէ.
Հէմ էօյրէնսինլէր պու մինվալ իւզրէ,
Աչըք կէօզլէրի աչըգ Թութմազսը.
Ազիզ ահպապլըգ էյի օլտուգտա,
Ույանըգ, էմին տագլար պէքլէտա»։

Շիմտի Քրիսթիան պաշլայըպ՝ Սանա շու սիւ-

էյի կիթտուքլէրինտէ՝ ճանըմըզ եաթըպ ույուր։ Բուհանի ույուշուգլուգտա գալըր. Ալլահըն քէլամընտա պիզի տօղրուլտաճագ շօգ սէօզլէր վար տըր։

այլը էտէճէյիմ քի , շիմտիքի պուլունտուղ-ուն հալէ կիրմէյէ իպթիտա նիճէ՞ տարար գըլըրըն, տէտի :

Թէոդ. Իպթիտա ճանըմըն խայրընը նի՞ճէ ա-րամաղա պաշլատըղըմը տէմէք իսթէրսին, էօյլէ տէյի՞լ մի :

Վրժ. Էվվէթ, օնու տէմէք իսթէրիմ :

Թէոդ. Պէն պիր չօգ վագըթ փանայըրլըմըզտա պուլունտում վէ սաթըլան շէյլէր իլէ սէֆա պուլ-մագտա կէզէրիտիմ. էօյլէ շէյլէր քի՝ էյէր շիմ-տիյէ գատար օնլարըն իչինտէ գալմըշ օլսա իտիմ, ինանըրըմ քի օնլար պէնի զայիփ վէ հէլաք իչին-տէ պօղաճագլար իտի :

Վրժ. Նէ՞ շէյլէր իտի օնլար :

Թէոդ. Տիւնեանըն ճէմի զէնկինլիքլէրի վէ խա-զինէլէրի : Հէմ պէն մուսէյիպլիքտէ, չափկըն-լըգտա, իչմէքտէ, քիւֆիւրտէ, եալանտա, նափաք-լըգտա, Հաքարաթը պօզմագտա վէ տահա ճանըմ խա-րապ էտէն հէր շէյտէ սէֆա պուլուր իտիմ : Լա-քին նիհայէթ, կէրէք ուէնտէն՝ վէ կէրէք Պաթըրըգ փանայըրընտա քէնտի իմանը վէ էյի էթվարը իչին գաթլ օլունան սէվկիլիլէ Մ՝ իւմինանէնալ-լահանի շէյլէր իչինտէ մուլահազա էտէրէք պուլ-տում քի՝ պու շէյլէրին նիհայէթի էօլիւմ տիր (Հռովմ. Զ. 21—23), վէ պու շէյլէր իչին Ու-

Լա՞ըն ղազապը իթաաթսըզլըղըն օղուլլարը իւզէրինէ կէլիր ։ Էֆէս. Ե. 6 ։

Վրժ. Սաքին անիտէ պու շէյլէրէ գանմանըն թէէսիրի ալթընա տիւշտի՞ւն մի ։

Թէվ. Խայըր, անիտէ կիւնահըն քէօթիւլիւյիւնիւ անլամադտան խօշնուտ տէյիլ իտիմ. նէ տէ օնու իշլէմէքտէն հասըլ կէլէն ղազապը պիլմէք իսթէր իտիմ. Իլլա քէլամըն վասիթասը իլէ Ֆիքրիմ էվվէլա սարսըլմաղա պաշլատըղըն-տա, կէօղլէրիմի օնուն ըշըղընա գարշը գափամաղա ճահտ էտէր իտիմ ։

Վրժ. Սաքին Ալլահըն Ըզիզ Րուհունունունա էթտիյի թէէսիրինի պէօյլէ գուլլանմանըն սէպէպի նէ՞ իտի ։

Թէվ. Սէպէպլէրի շունլարտըր ։ 1. Պու Շէյ պանա Ալլահտան օլտուղունու պիլմէզ իտիմ ։ Ասլա Ֆիքրիմտէն կէչմէզ իտի քի Ալլահ պիր կիւնահքեարը թէօվպէյէ կէթիրտիյինտէ էվվէլա կիւնահընը օնա թանըթմագտան պաշլար ։ 2. Կիւնահ՝ թէնիմէ փէք թաթլը կէլիր՝ օնու պըրագմագ իսթէմէզ իտիմ ։ 3. Պէնիմ էսքի արգատաշլարըմտան նասըլ այրըլաճաղըմը պիլմէզ իտիմ. Օնլարըն հուզուրունտա վէ ամէլլէրինէ փէք արզու չէքէր իտիմ ։ 4. Կիւնահ իչիւն տիւշիւնտիւյիւմ սաաթլար էօյլէ էղլէնճէլի վէ խօ-

ըէյլէ գօրգու վէրէն սաաթլար ըտը քի՝ թէ-համմիւլ էտէմէզ իտիմ. հէմ օնլարըն 'զիքրի եիւրէյիմտէ գալմաղը պիլէ պանա աղըր ըտը.

Վարժ. Էօյլէ իսէ կէօրիւնիւր քի, պազը՝ էզիյէթտէն օլմաղտան գուրթուլուր ըտըն:

Աշկ. Էվվէթ էօյլէ տըր . . լաքին նէնիտէն խաթըրըմա կէլիր՝ էվվէլքի գատար, հէմ էվվէլ-քինտէն տէ զիյատէ փէնա օլուր ըտըմ:

Վարժ. Լաքին կիւնահըրնը նէնիտէն նէնի յէ խաթըրընտա կէթիրէն չէյլէր նէ՞ իտի:

Աշկ. Չօգ չէյլէր. մէսէլա,

1. Սօգագտա պիր էյի ատէմ րասթ կէլտի-յիմ. նախօտ,

2. Պիրինին Ազիզ Քիթապ օգումալարընը ի-շիթտիյիմ. նախօտ,

3. Պաշըմըն աղըրմաղա պաշլամասը. նախօտ,

4. Կօնշուլարըմտան պիրինին խասթա օլտու-ղունու իշիթտիյիմ. նախօտ,

5. Էօլիւ չանկըննը իշիթտիյիմ.* նախօտ,

6. Կէնտի էօլիւմի տիւշիւնտիւյիւմ. նախօտ,

7. Սայըրլարա ապանսըզ էօլիւմ գուհուր էթ-միշ օլտուղունու իշիթտիյիմ.

8. Լաքին պախուսուսու քէնտի քէնտիմէ՝ նա-

*Պազը եէրտէ ատէթ վար քի՝ պիրինի էօլտիւյիւ վագ-թըթ՝ մախսուս պիր էզկի իլէ չանկ վուրուրլար:

զգեստ չերկնաթա չարչարանաց ողորմութեան ար-
շխատութիւն :

Պետր. Լաւքն ալ չեմ յիշերին պէտք ըլլէ կը-
նահլաղըն խաթրըմա կենակիցներ, հիչ ծերողըն
գաղափարթընը գօլայլըզ ըլլէ խանդանաւն անշ
էաէ պիտի՞ր մի լալն :

Թոմէ. Խայըր, եանէմէզ խալըմ, զիրա էօյլէ
էթալիյիմաէ՝ օնլար զամքըրիմը աաշա 'էյի պէ-
նէրլէր խալ. մէ օլ ճաղըրթ հէր նէ զաաար ֆիքը-
րիմ ըլէ գարըշը խալըմ խաէ՝ անինէ կիւնահլարը-
մըզ աէօնմէք ախըշխընախըյըմըզ, խէլ գաթ էշ-
դիյէթ չէքէր խալըմ :

Պետր. Ոչ վարդըթ նէ՞ նափարըն :

Թոմէ. Տիւշիւնախըմ քի՝ էթփարըմը սըրաար-
նա զօմալը ճահա էթմէլիյիմ ; եօղ խաէ չիւպ-
հէսիզ հիւքմի ապագայ վարանմանըմ անէյիւ աիւ-
շիւնախըմ :

Պետր. Նօյլէ ճահա էթալի՞ն մի :

Թոմէ. Նէմէթ, հէմ սալթ կիւնահլարըմաան
զաչմաքըմ, իլլա քէօթիւ արգասաալարաան աա-
խի զաչարըմ, մէ քէնաիմի անղհէպծէ փարըզ օլան
չէյլէրէ վէրալիմ. մէտէլա աաւա, օրուճաք ; կիւնահ
իշլիւն աղըմաղ, գօնշուլա աօղրու աէօյլէմէք, մէ
սայը չէյլէր : Պուկիւնլարը հէմ սայը չօք չէյ-
լէր աահա էթալիմ քի՝ ֆիքրի նաղլ էթմէսի ձէք

ուղղուն օրուբ։

Վերժ. Ով կարգըթ քեռտոյինի ուրտտայինաա զամեն եթայի՞ն մը։

Խեւէլ. Եւ կերէթ. պիր ալ կարգըթ եթայիմ ի. Փա-
զաթ նիՀայէթ խոսքեմՃեւերկիմ եպեւ խաթխամ
կեւէոց՝ քեռտոփի ախդեչէթմեք իչեռն եթայէմ
Հեր չէյի պօղուս։

Վերժ. Ի՛սահմ դի ոեն քեռտոյինի ախըդեչէթ-
միշ խալին իսէ՝ պու խաքեռՃէ նի՞Ճէ արայը կիտ-
ոի։

Խեւէլ. Օնուն իւմթիւմ կեչմիշինէ սեպեպ ա-
լան չէյլէր չօք տըր , պախուսուս չու սեօղլէր.
«Հէփ սատաղաթըմըզ Հայր եավասը կիպի տըր»։
Եշայ. կդ. 6։ «Կիմտուն ամելլէրի իլէ Հիչ պիր
թէն աստըք ըդմըշաճող ըղը»։ Փիլիպ. բ. 16։
«Եիրէ Ճիամէ եմը օղունմանըղըը եթալիմնիղ
ղէմին , անէյին քի՝ Քրիստոսեւիղ գուլլար ըղ»։
Գաղ. ծե. 10։ Կէ չոք սայըր պուևուն կիպի
սեօղլեր. Քուտրըքեմտու պէն քեռուի քեռոփ-
մէ չէցլէ պակա եթմէյէ պաշլատըմ քի՝ եյեր
պէնիմ Հէփ սատաղաթըմ Հայր եավասը կիպի
իսէ , եյեր Նոմտուսուն ամէլլէրի իլէ Հիչ պիր
թէն աստըք ըդմըշաճող իսէ , մի եյեր Ճիամէ
պիրլէեմը օղունմանըղըը եթալիմնիղ քի՝ Քրիս-
տոսեւիղ խուլը , եօլէ իսէ Նոմոսուն մաքսատը

իլէ կէօյէ կիթմէք իւմիտի՝ հալընըզ ահմագըզ տըր ։ Հէմ շաշգըն ատամը տիւշիւնիւրիւմ քի , Պիր ատէմ պիր տիւքքեանընըյա նէւզ կիրա պօրճլու օլուպ՝ ճանըմ աճըքըր հէր ալտըղը չէյին փարասընը վէրմէ , մանատըմ քի քէնտի էսքի պօրճու տէֆթէրտէն սիլինմէսինի տուրուր իսէ , էլպէթթէ տիւքքեանճը ճանը օլ պօրճու իչին տավայա չէքմէկ՝ պօրճունու իստէյէնէտէք ճանը մահքէմէտէ հաքըմա կիտէր ։

Պէյ ։ Փէք կիւզէլ , պունու սէն նասըլ քէնտին անլատըն ։

Թէվֆ. Սա՛տըլ օղլանըզ , քէնտի քէնտիմի չէօյլէ տիւշիւնիւրիւմ քի՝ տէրտ քէնտի կիւնահլարըմ իլէ Ալլահըն տէֆթէրինտէ էմի էյի պէք թութմուշըմ. Նէ չիմտիքի տիւզէլմէմ օլ մէմլաղը էստէյէմէզ. պու նէպէտէն պու տիւզկիւն հալիմտէ ատամի նէտէ շաշգըն տիւշիւնիւրիւյիմ քի ; Պէնիմ պունտան սօնրա էթտիկիմ խաթալարըն սէպէպի իլէ քէնտիմի սալըտըղըմ Տէրտիմի աղաճըն թէհ[illegible] հանընը կէօրթուլաճաղըմ ։

Պէյ ։ Նէյի տէօնտէրմիշ տիր , փարալար քէնտի էտէրիմ , ինտինիւ իլէրի կէօթիւր ։

Թէվֆ. [illegible] տէնի հօրան պիր չէյ ատամի շու տըր քի , պէնիմ

չիւնքի էթտիյիմ էն էյի շէյէ տախի տէրին-ճէ պագարըղըմտա՝ հալա օնլարտա կիւնահ հէմ թաղէ կիւնահ գարըշըմըշ օլտուղունու. կէօ-րիւպ՝ պէօյլէճէ մէճպուր օլտում շու նէթիճէյէ կելմէյէ քի՝ քէնտի հագգըմա վէ պօրճլարըմըն հագգընտա պուլունտան ագտէմ հէր նէ գատար է-յի տէյիւ ալտանմըշ ըտըմ իսէ տէ՝ պիր կիւն-տէ իշլէտիյիմ կիւնահ, էյէր օնտան պաշգա հիչ պիր վագըթ սուչտա պուլունմուշ օլմազսամ տախի, օլ գատարը պէնի ճէհէննէմէ կէօնտէր-մէյէ քեաֆի իմիշ:

Պ.րէ. Օլ վագըթ նէ՞ եափտըն.

Թ.էլ. Նէ՞ էթմէք մի, նէ՛ էտէճէյիմի պիլ-մէզ իտիմ, թա քի ֆիքրիմի Մուսինէ աչտըմ. չիւն օնուն իլէ պէրի պիրիմիզի էյի թանըրը-տըգ: Օ տախի պանա սէօյլէտի քի, ալա կիւնահ իշլէմէմիշ պիր ատէմին սաատաթընը քէսպ էթմէյինճէ, նէ՛ պէնիմ սաատաթըմ՝ նէ տէ պիւթիւն տիւնեանըն սաատաթը պէնի գուրթարա պիլիր.

Պ.րէ. Օնուն տէտիյի սանա տօղրու կէօ-րիւնտի՞ւ մի:

Թ.էլ. Էյէր քէնտիմի տիւզէլթմէմ իլէ իֆթիխարտա վէ րահաթտա պուլունտուղում վագըթտա պանա պէօյլէ սէօյլէմիշ օլսայտը,

չէքտիյի զահմէթինի ահմագլըղա վէրէճէյիտիմ․ ֆագաթ օ վագըթ՝ քէնտի միւքեաֆաթըզլըղըմը, վէ պէնիմ էն էյի իշիմին իչինտէ պիլէ կիւնահ պուլունտուղունու կէօրմիւշ օլտուղումտան, օնուն տէտիյինէ գանմագա մէճպուր օլտում։

Վրժ․ Լաքին պու սէօզիւ օ էվվէլա սանա տէտիյինտէ՝ Հագգան Ըու ատէմ հիչ կիւնահ իշլէմէմիշ տիր, տէնիլէ պիլէճէք պիր քիմսէ պուլունուր տէյիւ ումա պիլտի՞ն մի։

Թէլ․ Իգրար էթմէլիյիմ քի օնուն սէօզիւ էվվէլա փէք աճայիպ կէօրիւնտիւ, լաքին օնուն իլէ զիյատէ պուլուշուպ սէօյլէշտիյիմտէ՝ օլ չէյէ թէքմիլէն գանտըմ։

Վրժ․ Օլ ատէմին քիմ օլտուղունու վէ օնուն իլէ նիճէ սատըգ օլունապիլիր օլտուղունու սօրտո՞ւն մը օնա։

Թէլ․ Էվվէթ, օ տախի՝ Օլ զաթ Ռապպ Յիսուս տըր, վէ Թաալանըն սաղ եանընտա օթուրուր, տէտի։ Եբր․ Ժ․ 12—21։ Հէմ չէօյլէ տէտի օ․ Սէն օնուն իլէ, եանի օնուն թէնտէ օլտուղու կիւնլէրինտէ էթտիքլէրինէ՝ վէ աղաճտան ասըլտըղընտա չէքտիքլէրինէ կիւվէներէք սատըգ օլա պիլի՞ր միսին։ Հռովմ․ Դ․ 5։ Կող․ Ա․ 14։ Ա Պետ․ Ա․ 19։ Պէն տա-

խի՝ Օլ առէմին սատագաթընըն նի՞ճէ էօյլէ պիր գուվվէթի օլա պիլիր քի Ալլահըն էօնիւնտէ պիր պաշգասընը տախի սատըգ չըգարըըն տէյիւ սօրտում օնա։ Օ տախի շու ճէվապը վէ-րիպ՝ Օ գատիր Ալլահ տըր․ վէ հէր էթտիյի հէմ էօլմէսի քէնտիսի իչիւն օլմայըպ՝ սէնին իչիւն օլմուշ տըր, հէմ էյէր օնա ինանըր իսէն՝ օնուն էթտիքլէրի վէ էթտիքլէրինին միւքեա-ֆաթը սանա սայըլաճագ տըր, տէտի։

Վ․րէ․ Օլ զէմանն նէ՞ էթտին։

Թ․էլ․ Ինանամազ օլտուղումուն սէպէպլէրինի կէօսթէրտիմ օնա քի, օ պէնի գուրթարմա-ղա հազըր տէյիլ տիր տէյիւ կէլիր իտի պանա։

Վ․րէ․ Օլ վագըթ Միւմին սանա նէ՞ տէտի։

Թ․էլ․ Պիր կիթ օնա տա կէօր, տէտի։ Պէն տախի՝ Կիթմէսի արըզըլըգ տըր, տէտիմ։ Օ իսէ, Իսայըր՝ կիթմէյէ տավէթլի սին, տէտի։ Մատթ․ ԺԱ․ 28։ Ընտէն Յիսուսուն տավէթ քիթապը-նը վէրտի քի՝ զիյատէ ճէսարէթ իլէ կիթ-մէյէ եիւրէք վէրսին պանա, վէ օլ քիթապըն հագգընա՝ Օնուն հէր պիր եօթասը վէ նօգթա-սը կէօքտէն վէ եէրտէն գավի տուրուրլար, տէ-տի։ Մատթ․ Ե․ 18։ Ընտէն՝ Օնա կիթտիյիմ-տէ նէ՛ եափմալըյըմ տէյիւ սօրտում։ Օ տախի՝ Տիզէնին իւսթիւնտէ (Սաղմ․ ՂԵ․

Վրդ. Ու վարգըմ նէ՞ խափանըն։

Աշկ. Նէ՞ մի. նէ՛ օլաճագ, նէ հաւէճէյիմի պիլմէզ իտիմ։

Վրդ. Տուայը թէրք էթմէյէ տիւշի՞նմէտին մի։

Աշկ. Էվվէթ, իքի իւչ տէֆա գատար։

Վրդ. Ն՞ասըլ օլտու տա թէրք էթմէտին։

Աշկ. Պանա տէնիլէն սէօզիւն տօղրու օլ-տուղունա ինանըր ըտըմ, խանի քի՝ պու Վրիս-տոսուն սատագաթը օլմայընճա ճէմի տիւն-եաւէնի գուրթարամազ տէյիւ տէնիլէն սէօզիւ. պու սէպէպտէն՝ տէտիմ քէնտի քէնտիմէ, էյէր տուայը թէրք էտէրսէմ՝ էօլէճէյիմ, վէ լութֆ թախթընըն հուզուրունտան պաշգա նէրտէ էօլ-մէտինի տէ իսթէմէմ։ Պունուն իւզէրինէ շու սէօզ խաթըրըմա կէլտի քի՝ «Էյէր կէճիքիր իսէ, օնուն իչիւն պէքլէ. զիրա էլպէթթէ կէ-լէճէք, կէրի գալմայաճագ տըր», տէր։ Ամբ. Բ. 3։ Պէօյլէճէ փէտէր՝ Օղուլու պանա կէօսթէրէ-նէտէք տուաատա տէվամ էթտիմ։

Վրդ. Վրէնտինի սանա նի՞ճէ պէյան էթտի։

Աշկ. Օնու թէն կէօզլէրի իլէ կէօրմէտիմ, իլլա ֆէհմիմին կէօզլէրի իլէ (Եփես. Ա. 18, 19), վէ շու մինվալ իւզրէ օլտու։ Պիր կիւն փէք տէրտտէ իտիմ, հէման էօմրիւմտէ օլտուղում-

տան զիյատէ․ վէ պու տէրտիմ, կիւնահլարը-մըն պէօյիւքլիւյիւ վէ քէօթիւլիւյիւ նէնի-տէն կէօզլիւմիւն էօնիւնտէ կէլմէսի իլէ օլմուշ տըր ։ Իմանըմ պու տըրալըգ պէն ճէհէննէմտէն վէ ճանըմըն էպէտէն հիւքմի տըշարը վարմասըն-տան պաշգա պիր չէյ ումմազ իքէն, պիրտէն պիրէ Րապպ Յիսուս կէօքտէն իւսթիւմէ պա-գարագ, "Րապպ Յիսուս Քրիստոսա իման կէ-թիր, վէ խէլաս պուլաճագսըն (Գործ․ ԺԶ․ 31), տէմէքտէ կէօրտիւմ օնու տէյիւ կէլտի պանա ։

Լաքին պէն՝ Էֆէնտիմ, պէն պիր պէօյիւք, փէք պէօյիւք կիւնահքեարըմ տէյիւ ճէվապ վէրտի-յիմտէ, պանա՝ "Պէնիմ ինայէթիմ սանա եէ-թէր", տէտի ։ Բ Կորնթ․ ԺԲ․ 9։ Ընտէն պէն, Եա՛ Րապպ, ինանմագ նէ՞ տիր, տէտիյիմտէ, շու "Պանա կէլէն՝ սըլա աճըգմըշյանըզ, վէ պա-նա իման էտէն՝ հիչ սըլա սուսամայաճագ՝ տըր" (Յովհ․ Զ․ 35), սէօզլէրն անլատըմ քի՝ ինան-մագ իլէ կիլմէք՝ իքիսի պիր սէօզ տիր․ վէ հէր քիմ քի կիտէրսէ, եանի եիւրէյինտէ վէ արզու-սունտա Քրիստոս իլէ օլան գուրպթուլուշա եա-փըշըր իսէ, սահիհէն Քրիստոսա ինանմըշ տըր։ Օլ վագըթ կէօզլիւմէ եաշ տօլարագ շունու տախի սօրտում՝ Պագալըմ, եա՛ Րապպ, պէնիմ կիպի պիր պէօյիւք կիւնահքեարը տախի գապուլ

էտիպ գուրթարըլ՞մըշըն, տէտիմ։ Մէ իշիթտիմ քի՝ «Պանա կէլէնի ասլա տըշարը պըրագմայաճաղըմ», տէյօր։ Յօհ. Զ. 37։ Ընտէն՝ Իսաքին, եա՛ Րապպ, սանա կէլտիյիմտէ սէնի նէ՞ տէյիւ թուլթմալըյըմ՝ քի սէնին իւսթիւնէ իմանըմ տօղրու օլմուշ օլսուն, տէտիմ։ Օլվագըթ քէնտիսի շունլարը տէտի, «Քրիստոս Յիսուս տիւնեայա՝ կիւնահքեարլարը խէլաս էթմէյէ կէլտի»։ Ա Տիմ. Ա. 15։ Հէր իննանմա սատագաթ իչիւն նօմօսուն նիհայէթի օ տըր։ Հռոմայ. Ժ. 4. վէ Պաղ. Գ։ Օ՝ սուչլարըմըզ իչիւն էլէ վէրիլտի, վէ պիզի սատըգ չըգարմագ իչիւն տիրիլտի։ Հռոմ. Դ. 25։ Օ պիզի սէվտի, վէ պիզի գանըիլէ կիւնահլարըմըզտան եըգատը։ Յայտ. Ա. 5։ Ալլահըն վէ պիզիմ արամըզտա միանճը տըր։ Ա Տիմ. Բ. 5։ Պիզիմ իչիւն շէֆաաթ էթմէյէ տաիմա եաշար։ Եբր. Է. 25։ Պունլարըն հէփիսինտէն շունու գափտըմ քի՝ սատագաթ իչիւն օնուն գաթընա պագմալըյըմ, վէ կիւնահլարըմա տաիր օնուն գանը պէտէլօլաճագ տըր. օնուն քէնտի փէտէրինին նօմօսունա իթաաթ էտիպ օլնօմօսուն ճէզասընա տաիր րազը օլմասը քէնտիսի իչիւն օլմայըփ, հէր քիմ քի քէնտի գուրթուլուշու իչիւն օնու գապուլ էտիպ միւթէշէքքիր օլուր

իսէ՝ օնուն իչիւն տիր։ Իմտի նիւրէյիմ շաղ-ըրղ իլէ, կէօզլէրիմ եաշ իլէ, վէ հասրէթիմ՝ Յիսուս Քրիստոսուն իսմինէ, ճէմաաթընա վէ եօլլարընա մուհապպէթ իլէ տօլուու։

Վ.չէ. Պու քէյֆի յէթսահիհէն Քրիստոսուն սէնին ճանընա պէյան օլմասը տըր։ Ֆագաթ պու չէյ սէնին ախլագընըն իւզէրինէ նէ՛ թէէսիր էթտիյինի մախսուսէն թարիֆ էյլէ։

Թ.էլ. Պու չէյտէն կէօրտիւմ քի՝ տիւնեատա հէր նէ գատար սաադաթ վար իսէ տէ՝ նինէ օ հիւքմի ազապ ալթընտա տըր։ Պու չէյտէն կէօրտիւմ քի՝ փէտէր Ըլլահ վագաա հազզ իսէ տէ՝ նինէ օնա կիտէն կիւնահքեարը հագիղաթ իլէ սատըղ չըգարըա պիլիր։ Պու չէյ պէնիմ ազտէմճէ կէչիրտիյիմ էօմրիւն քէօթիւլիւյիւ իչիւն պէնի ութանտըրըր, վէ քէնտի ահմագլըղըմ իչիւն պէնի ալթիւսթ էթտի. չիւնքի օնտան էվվէլ՝ Յիսուս Քրիստոսուն կիւզէլլիյինի պանա . գատար կէօսթէրէն պիր միւլահազա ֆիքրիմէ կէլմէմիշ իտի։ Պու չէյ պիր ազիզ էօմրէ մուհապպէթ վէրտի պանա, վէ Րապպ Յիսուսուն իսմինին իզզէթ ու շանը իչիւն պիր չէյ էթմէյէ արզու վէրտի պանա։ Էվվէթ ճէսէտիմտէ նիւզ պուզալ տօլաճագ գատար զանըմ տախի օլսա, հէփիսինի Րապպ Յիսուսուն ու-

ղուրունա տէօքէ պիլիր իտիմ տէյիւ կէլտի պանա* ։

Ընտէն րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ Թէվէքէլլի արտընա պագըպ՝ պունտան էվվէլ արգալարընա պըրագտըգլարը Ճէհալէթ նամ քիմսէնին

---

*Քրիստոսա ինանմագտան՝ Ալլահըն իւզէրինէ պիր եէնի ֆէհմ վէ Քրիստոսուն հագգ Ալլահ հէմ գուրթարըճը օլտուղընըն իւզէրինէ պիր անգլայըշ հասըլ կէլիր ։ Պու իման պիր քիմսէտէ օլտուղունտա՝ օլ քիմսէ քէնտի կիւնահլարընըն իւզէրինէ՝ հէմ պախուսուս աֆֆ օլունմուշ կիւնահլարընըն իւզէրինէ պիր Թամթըր Թէէսիւֆ էտէր ։ Իմմանուէլին քէնտի զաթընըն հէմ օնուն խըզմէթլէրինին մէնէնտսիզ կիւզէլլիքլէրինի անլար , վէ ազիզ մուհապպէթ իլէ հէմ կէրէք էօմիւրտէ վէ կէրէք էօլիւմտէ օնու իզզէթլէմէյէ պիր պէօյլիւք արզու իլէ տօլար ։ Քիմ քի պու նըշանլարը քէնտի իչէրիսինտէ կէօրիւր իսէ, օնլար տօղ տախի օլսա , եինէ օլ քիմսէ քէնտի իմանընըն պիրղարաղ օլտուղունա վէ քէնտիսի էօլիւմտէն հայաթա կէչմիշ օլտուղունա ինանա պիլիր ։ Ֆագաթ շունու անլասըն քի՝ Րապպ ճէմի քէնտի խալգընա հէր նէ գատար հէմէն պիր հագիգա[թ] պէյան էտէր իսէ տէ , օնլարըն ճէմիսինի տէ օլ հագիգաթա պիր Թարզ իլէ գըլաղուզլամազ ։ Չօգլար վար քի՝ Ալլահըն ինայէթի իլէ, օնուն լութֆունա վէ Քրիստոսուն շէֆաաթընա նայիլ օլարագ , կէչմիշ պիր իւմիտէ մալիք օլմուշ վէ իման իլէ օնուն մուհապպէթինտէ քէօքլէնմիշ վէ Թէմէլլէնմիշ օլտուգլարընտան , Թէվէքէլլինին պուրատա քէնտինինին նէ՛ գէման վէ նէ՛ Թարզ իլէ Ալլահա տէօնմէսինի նագլ էթտիքյի միսիլլու , օնլար քէնտինինքիլէրի իչին պէօյլէ պիր նագլիյէթ էտէմէզլէր ։

արտլարընճա կելմեսինի կէօրտիւյիւնտէ՝ Պագ շու ատէմ նէ՝ գատար ուզագտա տիննէնիյօր, տէտի Քրիսթիանա ։

Քրիս. Էվվէթ կէօրիւյօրըմ, օ պիզիմ իլէ օլմասընը իսթէմէզ ։

Թէվ. Լաքին էյէր շիմտիյէ գատար պիզիմ իլէ օլայըտը՝ պիր զարար կէօրմէյէճէյիտի տէյիւ կելիր պանա ։

Քրիս. Տէտիյին սահիհ տիր. Ֆագաթ էյի պիլմիշ օլ քի՝ քէնտիսինէ էօյլէ կելմէզ ։

Թէվ. Էվվէթ՝ օնու պիլիր իմ. Լաքին նէ իսէ պիր ազ պէքլէյէլիմ օնա ։ Պէօյլէճէ պէքլէտիլէր ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան օնա, Կէլ պագալըմ, հաճօ, նի՞չիւն պէօյլէ կէրիտէ գալըրսըն, տէտի ։

Ճէհալէթ. Պէն արգատաշ իլէ կիթմէտէն իսէ՝ եալընըզ կիթմէյի չօգ զիյատէ հազզ էտէրիմ, մէկէր փէք հազզ էթտիյիմ արգատաշլըգ օլսա ։

Օլ վագըթ Քրիսթիան Թէվէքէլլիյէ ուսուլլայըն, Օ պիզիմ իլէ կիթմէք իսթէմէզ տէ՞մէտիմ մի սանա, տէտի ։ Լաքին նէ իսէ շու եապան եէրտէ հայտէ վագթըմըզը շունունըլէ սէօյլէշէրէք կէչիրէլիմ ։ Ընտէն սէօզլէրինիւ Ճէհալէթէ

չէվիրիպ՝ Կէլ պագալըմ, Նամըլըըն, շիմտի Ալ-լահ իլէ ճանընըն արասը նամըլ ոլըր, տէտի։

Ճ՛էհուլ. Աչըք տիր. տէյիւ գըյաս էտէրիմ. զիրա տաիմա կիւզէլ շէյլէր տիւշիւնիւր իմ քի՝ եօլումտա պանա Թէսէլլի վէրմէք իչիւն խաթ-ըրըմա կէլիրլէր*։

Վ՛ուքէա. Նէ՞ կիւզէլ շէյլէր տիւշիւնիւրսինիզ, րէճա էտէրիմ սէօյլէյին։

Ճ՛էհուլ. Նէ՛ օլաճագ, Ալլահըն վէ կէօյիւն իւզէրինէ տիւշիւնիւր իմ։

Վ՛ուքէա. Շէյթանլար վէ ազապա վարմըշ ճան-լար տախի օնու տիւշիւնիւրլէր։

Ճ՛էհուլ. Ֆագաթ պէն օնլարըն իւզէրինէ տիւ-

*Ճէհալէթ քէնտի իւմիտինի վէ Թէսէլլիսինի քէնտի էյի շէյլէր տիւշիւնմէսինին իւզէրինէ պինա էթմիշ իտի. Ֆագաթ պիր էյի զամիրին հասըլ կէթիրտիյի սէլամէթտէն մահրում ըտը։ Նօմոսա եափըշան Փարիսա-ցինին սաատէթի եալընըզ քէնտիսինտէն հասըլ կէ-լիր. Ֆագաթ սահիհ Քրիսթիանըն սաատէթի՝ եալընըզ Քրիստոսա իմանըմագտան հասըլ կէլիր։ Էվվէլէքի՝ քէն-տի խըլասընըն ճէմի իւմիտլէրինի քէնտի Ֆիքրինին հա-սըլլէրինտէն ալըր, քէնտի էթտիքլէրինտէն եախօտ չէքտիքլէրինտէն մէմնուն էտէր. Ֆագաթ օ պիրի՝ քէն-տի կէլէճէք սաատէթինին ճէմի իւմիտլէրինի Քրիստո-սուն էթտիքլէրինին վէ չէքտիքլէրինին իւզէրինէ պինա էտիպ, եալընըզ քէնտի Գուրթարըճըսը իլէ շատ օլուր վէ քէնտի քէնտինէ կիւվէնմէզ։

չինիւայ՝ հէմ տախի օնլարը արզուլար ըմ։

Վարժ. Օրայա կիթմէյէ աւլա իհթիմալի օլմայան քիմսէլէր տախի էօյլէ էտէրլէր ։ «Թիւէնպէլլին ճանը արզու չէքէրմէ պիր շէյի եօգ տըր»։ Առակ. ԺԳ. 4։

Ճէհալ. Լաքին պէն օնլարըն իւզէրինէ տիւշինիւայ հէմ հէր շէյի օնլար իչին թէրք էտէր իմ։

Վարժ. Պու աէտիյինէ փէք գանամամ, չիւնքի հէր շէյի թէրք էթմէք, պիր ազ կիւճ մասլահաթ տըր. էվվէլթ, չօգլարըն զաննը էթտիյինտէն զիեատէ կիւճ պիր շէյ տիր։ Լաքին նէտէ՞ն, խախօտ նէ՞ իլէ գանմըշսըն քի՝ Ալլահ մէ ճէննէթ իչին հէր շէյի թէրք էթմիշ սին։

Ճէհալ. Եիւրէյիմ պանա էօյլէ սէօյլէր։

Վարժ. Ալիմ տէր քի՝ «Քէնտի եիւրէյինէ կիւվէնէն ախմագ տըր»։ Առակ. ԻԸ։ 26։

Ճէհալ. Օ սէօզ գէօթիւ եիւրէք հագգընտա տէնմիշ տիր. ֆագաթ պէնիմքի էյի տիր։

Վարժ. Ֆագաթ էօյլէ օլտուղունու նասըլ իսպաթ էտէ պիլիր սին։

Ճէհալլէր. Սէօյլէ կիթմէք՞ իւմիտի իլէ եիւրէյիմ պէնի թէսէլլի էտէր։

Վարժ. Օ քէնտի ալտատըճըլըղընտան օլապիլիր. զիրա իհթիմալ տըր քի պիր ատէմին

նիւրէյի՝ խումլա էթմէյէ հագգը օլմայան շէյլէր իլէ թէսէլլի վէրսին քէնտիսինէ ։

Ճ'էհոլ. Լաքին պէնիմ նիւրէյիմ իլէ կէչիրտիյիմ էօմիւր պիրի պիրինէ ույկուն տըրլար ; վէ պէզյլէճէ՝ խումիտիմ °հագգ իւզրէ տիր ։

Վ°րէս. Նիւրէյին իլէ էօմրիւն պիրի պիրինէ ույկուն տըրլար տէյիւ սանա քի°մ տէտի ։

Ճ'էհոլ. Նիւրէյիմ պանա էօյլէ սէօյլէր ։

Վ°րէս. «Մէհանէճիտէն շահիտ խսթէմիշլէր՝ պօղաճըյը կէօսթէրմիշ»։ Նիւրէյին սանա էօյլէ սէօյլէր , հէ՛։ Ալլահըն քէլամը պու շէյէ շէհատէթ էթմէյինճէ , պաշգա շէհատէթ փարա էթմէզ ։

Ճ'էհոլ. Լաքին էյի մուլահազալարը օլան պիր նիւրէք՝ էյի տէյի՞լ մի. վէ Ալլահըն թէնպիհլէրինէ թաթպիգ օլան էօմիւր՝ էյի տէյի՞լ մի ։

Վ°րէս. Էվվէթ , էյի մուլահազալարը օլան պիր նիւրէք էյի , վէ Ալլահըն թէնպիհլէրինէ թաթպիգ օլան էօմիւր էյի տիր. ֆագաթ պունլարըն սահիհէն պէզյլէ օլմասը իլէ՝ ճալընըզ էօյլէ տիր տէյիւ պէլլէմէսի պաշգա շէյլէր տիր ։

Ճ'էհոլ. Իէճա էտէրիմ , էյի մուլահազալար վէ Ալլահըն թէնպիհլէրինէ թաթպիգ էօմիւր տէյիւ սիզ նէյէ՞ տէրսինիզ ։

Պէտ. Տիւրլիւ պէ աքըլլը էյի միւլահա-զալար օլուր. պազըսը պիզիմ հագգըմըզտա, պա-զըսը Ալլահըն, պազըսը Քրիստոսուն վէ պազը-սը սայըր շէյլէր հագգընտա օլուր:

Ճ'էհալ. Պիզիմ հագգըմըզտա օլան էյի միւ-լահազալար նէ՞ օլա:

Պէտ. Ալլահըն քէլամընա ույան շէյլէր:

Ճ'էհալ. Պիզիմ հագգըմըզտա օլան էյի միւ-լահազալար նէ՞ վագըթ Ալլահըն քէլամընա ու-յար:

Պէտ. Օլ քէլամըն՝ հագգըմըզտա էտտիյի կի-պի՝ պիզ տախի էօյլէ էտտիյիմիզտէ. Սէօզիւմիւ շէօյլէ թարիֆ էտէյիմ. հալի ասլիյէսինտէ օ-լան քիմսէլէր հագգընտա Ալլահըն քէլամը շէօյլէ տէր. «Սատըգ եօգ, էյի իշլէյէն եօգ տըր»: Եինէ շէօյլէ տէր. «Եիւրէյին հէր պիր միւլա-հազալարը տայիմա քէօթիւ տիր»: Ծննդ. Զ. 5: Հռովմ. Գ: ԺԲ: Եինէ, «Ատէմին եիւրէյինին միւլահազասը՝ չօճուգլուղունտան եարամազ տըր,» տէր: Ծննդ. Ը. 21: Իմտի էօյլէ իսէ, քէնտիմիզին հագգընտա պէօյլէ տիւշիւնիւպ պէօյ-լէ տույտուղումուզտա, միւլահազալարըմըզ է-յի օլմուշ օլուր՝ չիւնքի Ալլահըն քէլամընա թաթպիգ տըր:

Ճէհալ. Պէնիմ եիւրէյիմ պէօյլէ քէօթիւ տիր

տէյիւ ասլա ինանամամ։*

Ռէճա. Իշթէ պու սէպէպտէն՝ սէնին էօմ-րիւնտէ քէնտի հագգընտա պիր էյի միւլահազան՝ տահա օլմամըշ տըր†։ Լաքին պէն սէօզիւմիւ տէ-վամ էտէյիմ։ Օլ քէլամ՝ եիւրէյիմիզին հագ-գընտա պիր սիճիլ քէստիյի միսիլլու, եօլլարը-մըզըն հագգընտա տախի սիճիլ քէսէր. վէ եիւ-րէյիմիզին միւլահազալարը իլէ եօլլարըմըզ օլ քէլամըն իքիսի հագգընտա տախի վէրտիյի սի-ճիլէ ույտուղունտա՝ օլ վագըթ իքիսի տէ էյի տիր, զիրա օնա ույար։

Ճէհալ. Ֆիքրինիզի թարիֆ էտին։

---

*Թապիաթի իլէ պիր ատէմ ինանմազ քի քէնտի եիւրէյի քէօթիւ տիր։ Ֆագաթ պու ինանմամասը պիր նիշանէ տիր քի՝ կէօյիւն նուրու օնուն եիւրէյինէ տօ-ղուպ օնուն էօթէ ուճ քէօթիւ օլտուղունու տույուր-մամըշ տըր։ Իշթէ պու սէպէպտէն տիր քի ահմագ քիւմիւնլէր քէնտիլէրինտէն էյի օլմագ միւլահազասը իլէ տոլտանըպ՝ աֆվ պուլմագ իչիւն պիւթիւն պիւթիւնէ Քրիստոսուն քէֆարէթինէ կիւվէնմէքտէն՝ վէ տօղրու օլմագ իչիւն եալընըզ օնուն սատագաթընա իւմիտ էթ-մէքտէն կէրի գալըրլար։

†Ալլահըն քէլամընըն հագգըմըզտա շէհատէթ էթտի-յի միսիլլու պիզ տախի քէնտի հագգըմըզտա քէօթիւ իզ տէյիւ տիւշիւնիւպ պիզիմ էօթէ ուճ եարամազ օլտուղումուզու տույմայընճա՝ պիր էյի միւլահազա էթ-մէյէ ասլա պաշլայամայըզ։

Վրդէս. Գիքրիմ նէ՞ օլաճագ. Ըլլահըն քէլամը տէր քի՝ Ինսանըն խօլլարը էյրի խօլլար տըր, տօղրու տէյիլ, իլլա պօզուգ տըր. հէմ շունու տախի տէր քի՝ Թապիաթի իլէ էյի խօլտան սափմըշ տըրլար, վէ օնու պիլմէզլէր: Սաղմ. ՃԻԵ. 5: Հռոմ. Բ. 15: Հռովմ. Գ. 12: Իմտի պիր ատէմ քէնտի հագգընա պէօյլէ տիւշիւնտիւյիւ հալտէ, խանի տույկու վէ ալչագ կէօնիւլլիւք իլէ պէօյլէ տիւշիւնտիւյիւ հալտէ՝ քէնտի խօլլարը հագգընա էյի միւլահազալարը օլմուշ օլուր, զիրա պէօյլէ օլտուղու հալտէ՝ օնուն միւլահազալարը Ըլլահըն քէլամընըն վէրտիյի սիճիլէ թաթպըգ օլուր:

Ճէվապ. Ըլլահըն հագգընա էյի միւլահազալար նէ՞ օլա:

Վրդէս. Քէնտիմիզին հագգընա տէտիյիմ միսիլլու, Ըլլահըն հագգընա տախի պիզիմ միւլահազալարըմըզ օնուն քէլամընտա օնուն հագգընա տէնիլէնլէրէ թաթպըգ օլտուղունտա էյի օլուր. խանի, օնուն վարլըղը վէ սըֆաթը մախսուսէլէրի հագգընա պիզիմ միւլահազալարըմըզ օնուն քէլամընտա օլունան թարիֆէ կէօրէօլտուղունտա, քի պունլարը շիմտի թաֆսիլէն թարիֆ էտէմէմ: Գադաթ օնուն պիզիմ իլէ օլան իլհագըղընա նազարէն սէօյլէշէրէք,

Ալլահըն հագգընտա օլ վագըթ տօղրու միւլահազալարըմըզ օլմուշ օլուր՝ նէ վագըթ տիւշիւնիւրիւզ քի՝ պիզ քէնտիմիզի պիլտիյիմիզտէն օ պիզի էյի պիլիր վէ պիզ քէնտիմիզտէ պիր կիւնահ կէօրմէտիյիմիզ նէրտէ վէ զէմանտա՝ օ կիւնահ կէօրիւր. օ՝ պիզիմ էն տէրին միւլահազալարըմըզը պիլիր, վէ եիւրէյիմիզ քէնտի ճէմի սըրըլարը իլէ տահիմա օնուն կէօզլէրի էօնիւնտէ տիր. հէմ տախի պիզիմ ճէմի սատագաթըմըզ օնուն էօնիւնտէ մէքրուհ օլուպ՝ հիչ պիր շէյ իլէ՝ հէմա՛ն պիզիմ էն էյի ամէլլէրիմիզ իլէ տախի պիզի քէնտի հուզուրունտա գապուլ էտէմէզ տէյիւ տիւշիւնտիւյիւմիզտէ՝ օնուն հագգընտա տօղրու միւլահազամըզ օլմուշ օլուր:

Ճէվապ. Ալլահ պէնիմ պիլտիյիմտէն զիյատէ պիլմէզ տէյիւ տիւշիւնէճէք գատար, եախօտ պէնիմ էն էյի ամէլլէրիմ իլէ Ալլահըն հուզուրունտա վարմագ իսթէյէճէք գատար պէնի տէլի՞ մի զա՛նն էթտին :

Սուալ. Նէյէ՞, սէն պու քէյֆիյէթտէ նի՞ճէ տիւշիւնիւրսիւն :

Ճէվապ. Նա՞սըլ տիւշիւնէճէյիմ. գըսսասը՝ էօյլէ տիւշիւնիւր իմ քի՝ սատըգ օլմագ իչիւն Քրիստոսա ինանմալըյըմ :

Պէտէր. Նէ՞ տէտին, սէնին Քրիստոսա մուհ-թաճլըղընը կէօրմէզ իքէն՝ օնա ինանմալըսըն տէյիւ տիւշիւնիւրսին, հէ՛։ Սէն նէ՛ քէնտի կիւնահը ասլիյէնի՝ նէ տէ ֆաիլէն իշլէտիյին կիւնահլընը կէօրիւրսին. անճագ կէրէք քէնտինին վէ կէրէք սէնին էթտիքլէրինին հագգընտա էօյլէ պիր էֆքեարըն վար քի՝ սէնի Ալլահըն էօնիւնտէ սատըգ չըգարմագ իչիւն Քրիստոսուն քէնտի սատագաթընըն լուզումունու կէօրմէմիշ պիր քիմսէ օլտուղունու փէք աշիքեար էտէր։ Էօյլէ իսէ՝ Պէն Քրիստոսա ինանըրըմ տէյիւ նա՞սըլ սէօյլէրսին*։

Ճէհալ. Հէփ օ տէտիքլէրինէ պէն փէք էյի ինանըրըմ։

---

*Իշտէ պուրատա կէօրիւրիզ քի՝ ինսանըն քէնտի սատըգ օլմաղ էֆքեարը նա՛սըլ թապիաթի իլէ օնուն կէօզլէրինի քէօրլէտիր, կիւնահքեարը Ալլահըն էօնիւնտէ սատըգ չըգարան՝ եալընըզ Քրիստոսուն սատագաթը տըր տէյիւ ինանմագտան խիւրէյի մէն էտէր. լաքին չօգ պէօյլէլէր վար քի՝ հէր նէ գատար Քրիստոսա ինանմագ իւզէրինէ սէօյլէշիրլէր իսէ տէ՝ ֆագաթ օնլարըն իմանը սալթ րիւյա տըր։ Օնլար Քրիստոսուն սատագաթընա ինանմայըպ՝ պիր թարզ իլէ քէնտիլէրինտէ ասըլ քէնտիլէրինին օլան պիր սատագաթլարը վար, եախօտ գազանաճագլար տէյիւ զաննէ էտէրլէր։

Պէտր. Նա՞սըլ ինանըրսըն ։

Ճէհալ. Ինանըրըմ քի Քրիստոս կիւնահքեարլար իչիւն էօլտիւ. վէ օնուն նօմօսլարընա պէնիմ էթտիյիմ իթաաթը օ լութֆէն գապուլ էտէրէք, Ալլահըն էօնիւնտէ լանէթտէն սաալըգ չըգաճաղըմ ։ Եախօտ չէօյլէ տէյիմ. Քրիստոս պէնիմ մէզհէպճէ պօրճլարըմը քէնտի լայըգլըղը իլէ քէնտի փէտէրինէ մագպուլ էթտիրէրէք՝ պէն սաալըգ չըգաճաղըմ ։*

Պէտր. Սէնին իմանընըն հագգընա էթտիյին պու իգրարընա պիր ճէվապ վէրէյիմ ։

1. Սէն ալտանմըշ պիր իման իլէ ինանըրսըն, զիրա քէլամը չէրիֆտէ պու իմանըն հիչ եէրի եօգ տըր ։

2. Սէն՝ ֆասիտ պիր իման իլէ ինանըրսըն, չիւն պու իմանըն՝ սաալըգ չըգարմայը Քրիստոսսուն քէնտի սատագաթընտան ալըպ՝ սէնինքինէ վէրիր ։

---

*Ճէհալէթին սէօզիւ՝ Քրիսթիան տէնիլէնլէրին շու թալիմաթընա փէք թաթպըգ կէլիր քի՝ օնլար Գուրթարըճընըն սատագաթընը սէօզ իլէ ինքեար էթմէզլէր իսէ տէ՝ քէնտի ամէլլէրինի օնուն իլէ գաթըլարընտան՝ օնուն գուվվէթինի զայը էտէրլէր ։ "Էյէր ինայէթտէն իսէ, արթըգ ամէլլէրտէն տէյիլ տիր. եօխսա ինայէթ արթըգ ինայէթ օլմազ" ։ Հռով. ԺԱ. 6 ։

3. Պու իմանըն՝ Քրիստոսու սէնի սատըգ չըգարան էթմէզ՝ իլլա սէնին ամէլլէրինի, վէ սէնի տէ՝ սէնին ամէլլէրինին խաթըրը իչիւն սատըգ չըգարան էտէր, քի պու՝ փասիտ տիր։

4. Պէօյլէճէ պու իմանըն ալտատըճը տըր. չէօյլէ քի՝ Պարի Խիւտանըն կիւնիւնտէ սէնի ղաղապ ալթընտա պրագաճագ տըր. զիրա ճան՝ նամօս իլէ գուրթուլմաղա գալտըրղընտա հալի խարապ օլտուղունու տույարագ՝ տարըլ սատըգ չըգարան իման՝ ալամէթ իչիւն օնու Քրիստոսուն սատագաթընտա գօշտուրուր. օնուն պու սատագաթը իսէ՝ էօյլէ պիր լութֆ տէյիլ տիր քի սատըգ չըգարմագ իչիւն սէնին իթաաթընը Ալլահա մագպուլ էթտիրսին, իլլա օնուն լութֆու՝ նամօսուն պիզտէն թալապ էթտիյինի պիզիմ եէրիմիզէ քէնտիսի իճրա էյլէյիպ ճէզա չէքէրէք էթտիյի իթաաթընը մագպուլ էթտիրմէսինտէ տիր. իշթէ սահիհ իման պու սատագաթը գապուլ էտիպ՝ ճան տախի օնուն էթէքլէրինին ալթընտա սըղընարագ վէ օնուն իլէ Ալլահըն ինտինտէ լէքէսիզ չըգարագ, մագպուլ՝ վէ հիւքմի ազապտան խէլաս օլուր*.

---

*Պու տէօրթ ճէվապ՝ պու քէյֆիյէթ հազգընտա օլան սորուղ վէ ղայէթ թէհլիքէլի տափմա եօլու փէք է-

Ո՛եհալ. Ոյէ՛ սա՛նքի, Քրիստոսուն եալընըզ քէնտի քէնտինէ պիզիմ եթտիկի շէյէ՞ մի սըզընմալըյըզ: Պէօյլէ ալտանըլըզմըզտա՝ շէհվէթիմիզին եուլարը չէօզիւլիւպ իսթէտիկիմիզ կիպի եաշամաղա ֆուրսաթ պուլաճաղըզ. չիւն Քրիստոսուն սատագաթընա ինանտըղըմըզ կիպի՝ օնուն իլէ հէր խալթամըզտան սաւըլտ չըգաճագ օլտուղտան սօնկրա, արթըգ նասըլ եաշամամըզըն նէ՞ զարարը վար*։

քի պէյան էտէր։ Հէմ, հաքէզա սահիհ իմանըն տօլը նէ՛ օլտուղունու վէ Ալլահըն ինտինտէ սաւըլտ վէ մագպուլ օլմագ իչիւն օնուն թախսիս գըլտըղը եալընըզ էսաս նէ՛ օլտուղունու տախի պէյան էտէր։ Է՛յ օգույան, սէնին գըյմէթլու ճանընըն խաթըր իչիւն օլսուն, սէնին գօտուղուն էսասա մուգայյէտ օլ. պագ քի՝ սէնին իւզէրինէ հիչ պիր շէյ պինա էթմէյիպ՝ ճէմիսինի Ալլահըն գօտուղու գազի թէմէլին, եանի՝ օնուն սէվկիլիւ Օղլունուն վէ օնուն սատաղաթընըն իւզէրինէ պինա էտէսին։

* Լութֆ իլէ սաւըլտ չըգմագ թալիմաթլարը քէօթիւլիւյէ գափու աչարլար տէյիւ զաննօլունտուղունտան՝ օլ թալիմաթ հէր տէհրտէ մագպուլ օլմամըշ տըր։ Լաքին պու միւպահէսէյէ Ռէսուլուն շու ճէվապը քեաֆի տիր քի՝ "Ալլահըն խէլաս կէթիրէն ինայէթի՝ հէփ ատէմլէրէ զահիր օլտու. վէ պիզի՝ ֆաճըրլըղը վէ տիւնեավի արզուլարը ինքեար էտիպ՝ պու տիւնեատա թամ ագլ իլէ վէ սատագաթ հէմ տինտարլըգ իւզրէ եաշամաղա թէրպիյէ էտէր", տէր։ Տիտ. Բ. 11, 12։ Պու լութֆ՝

Պ.ըէս. Սէնին խամին Ճ'էհալէթ տիր, վէ խամին նամուսու իսէ՝ քէնտին տախի եօյլէ սին. Հէմա'ն պու Ճէվապըն՝ տէտիյիմի սապիթ էտէր։ Սա-տըգ չըգարան սատագաթ նէ՝ օլտուղու հագգը-նա սէն ճահիլ սին, վէ օնա ինանմագ իլէ քէն-տի ճանընը Ալլահըն աղըր ղազապընտան նի՛ճէ հըֆզ էթմէսի հագգընտա տախի քէզալիք ճա-հիլ սին։ Էվվէթ, սէն Քրիստոսուն պու սատա-գաթընա գուրթուլուշ պուլաճագ թարզ իւզ-րէ իման էթմէնին սահիհ էսէրլէրի նէ՝ օլտուղու հագգընտա տախի ճահիլ սին, քի օլ էսէրլէր՝ խիւրէյի ալչագլատըր Քրիստոսուն վասիթասը իլէ Ալլահա սունմագ, օնուն խամինի, քէլամընը, Խօլլարընը վէ ճէմաաթընը սէվմէք օլուպ՝ օլ սէնին ճահիլճէ տիւշիւնտիւյիւն չէյլէր տէյիլ տիր։

Թ.էվ. Սիւալ էյլէ քի Քրիստոս կէօքտէն

Ֆիքրէ էյի պէյան օլունուպ խիւրէյէ պիղարազանէ մուգապուլ օլունտուղունտա, Ճէհալէթին պուրատա պահս էթտիյի մախիլլու, պիղիմ'չէհվէթիմիզին խաթէտի-յի կիպի եաշամաղա պիզի պըրագմայըրը՝ իլա պիւթիւն պիւթիւնէ պուննուն աքսըրընը էտէր։ Ճէմի սէվապ օ-լան պօրճլարըմըզը պաշգա եօլ իլէ օլտուղունտա՝ փէք տղըր, վէ պախուսուս իշլէմէսի միւմքինսիզ օլաճաղընը բքէն, պու եօլ իլէ գօլայ՝ վէ իֆթիխարանէ օլուր-լար։

քէնտիսինէ պէյան օլունուրու՝ հիչ վագի օլմո՞ւշ մը տըր ։ *

Ճ'էհօլ. Նէ՛ օ՞, սէն իլհամ կէօրմէք իսթէ-յէն պիր ատէմսին, հէ՛ ։ Պէն էօյլէ ինանըրըմ քի՝ կէրէք սիզ վէ կէրէք սայիրլար պու քէյ-ֆիյէթ հագգընտա հէր նէ տէրսէնիզ, հէփիսի պօզուգ ֆիքիրլէր ալամէթի տիր ։

Քրէ. Նի՞չին էֆէնտիմ, Թէնին հասսէլէ-րինտէն Քրիստոս էօյլէ կիզլէնմիշ տիր Ալլահ-տա քի՝ փէտէր ուլլահ օնու պիր քիմսէյէ պէ-

---

*Ճիսմանի ատէմէ պու շէյ՛ փէք աճայիպ կէօրիւ-նիւր. Ֆագաթ ըուհանի ատէմ պունունու սատաքաթինի թանըր՝ վէ պունուն թէսէլլիսի իլէ իֆթիխար էտէր ։ Կիւճ պիր պահս տըր պու. պունտան նէ՞ անլայա պի-լիր իզ ։ Շիւպհէսիզ Պօղոսուն շու սէօզիւ տէտիքլէրինէ տույաուղունու տույաճագըզ քի՝ չէօյլէ տէր, Ալլահ ըաղի օլաու Օղլունու պանա աչիքեար էթմէյէ (Գաղ՝ Ա. 16), եանի՝ Քրիստոսուն վէ օնուն էլի իլէ օլան գուր-թուլուշուն իւզէրինէ էօյլէ աէրունտէն, ըուհանի վէ սահիհ պիր մալիւմաթը օլաու քի՝ եիւրէյի օնու գա-պուլ էթսի, ճանը օնա եափըշտը, կէօնլիւ օնուն իլէ իֆթիխար էթսի՝ վէ քէնտիսի պիւթիւն պիւթիւնէ օնուն մուհապպէթի իլէ տօլաու, չէօյլէ քի ճանընըն շադըրդը իլէ՝ Պու տըր պէնիմ սէվկիւլիւմ, պէնիմ տօս-թում, պէնիմ Գուրթարըճըմ, պէնիմ Ալլահըմ վէ պէնիմ խէլասըմ տէյիւ պաղըրըր ըտը ։ Քրիստոս քէն-տիսինի պիզէ պէյան էթմէյէ ըաղի օլմայընճա՝ պիզ օ-նուն իւզէրինէ սահիհէն վէ թահգիգ պիր չէյ պիլէ-միյիզ ։ Մատթ. ԺԱ. 27 ։

յան էթմէյինճէ, քիմսէ գուրթուլուշ պուլամազ թարզ իւզրէ օնու թանըյամազ:

Ճէվ. Պու սիզին իմանընըզ տըր, լաքին պէնիմ տէյիլ. Փագաթ հէր նէ գատար պէնիմ գաֆամտա սիզին գատար աճայիպ շէյլէր եօղ իսէ տէ, եինէ պէնիմ իմանըմ տախի սիզինքի գատար էյի օլտուղունա շիւպհէմ եօգ տըր:

Վրէ. Ըուխսաթընըզ իլէ պիր սէօզ սէօյլէյիմ: Սէն պու քէյֆիյէթ հագգընտա պէօյլէ խաֆիֆճէ սէօյլէմէլի իտին. զիրա պու շէյի նասըլ քի պէնիմ կիւզէլ արգատաշըմ պահս էթտի իսէ՝ պէն տախի ճէսարէթ իլէ պահս էտէրիմ քի՝ փէտէրին պէյանըիլէ օլմայընճա, քիմսէ Յիսուս Քրիստոսու թանըյամազ. էվվէթ, ճանըն օնուն իլէ Քրիստոսու քէսպ էթտիյի իման տախի տօղրու օլտուղունտա՝ օնուն գուվվէթլու գուտրէթինին ղայէթ պէօյիւքլիւյիւ իլէ թէէսիր օլունմուշ օլմալը տըր: Մատթ. ԺԱ. 27: Ա Կորնթ. ԺԲ. 3: Եփես. Ա. 17—

Սէ պու իմանըն թէէսիրի հագգընտա, եա՛ սէֆիլ Ճէհալէթ, պանա կէլիր քի սէն պիր շէյ պիլմէզսին: Իմտի օյլէ, սէֆիլլիյինի կէօր, վէ Ըապպ Յիսուսա գօշ քի՝ օնուն սատագաթը-լէ՝ հիւքմի աղապտան խէլաս օլմաըն, չիւն քէնտիսի Ըլլահ օլտուղու էճիլտէն՝ օնուն սա-

տագաթը տախի Ալլահ սատագաթը տըր: *

Ճէհալ. Սիզ փէք աճէլէ կիթտիյինիզտէն՝ պէն սիզին իլէ եիւրիւյէմէմ. սիզ էօնտէ կէ-չին՝ պէն պիր ազ կէրիտէ գալմալըյըմ†:

Օլ վագըթ օ պիրլէր շէօյլէ տէտիլէր. —

'Նէչէյէ՞տէք, եա ճէհալէթ, պէօյլէ ճահիլ գալըրսըն,
Սանա օլան օն էօյիւտիւ նաֆիլէյէ սայարսըն.
Էյէր հալա րէտտ էտէրէք տինլէմէզսէն սէն օնու,
Էթտիյինին ֆէնալըղը տույաճագսըն սէն սօնու.
Վագըթ վար իքէն էյի տիւշիւն, գօրգմա ալչաթ քէնտինի,
Տինլէնիլէն էյի էօյիւտ խէլաս էտէր՝ պիլ իմտի.
Ֆագաթ էյէր հալա օնու պօշ սայարսան՝ պիլէսին,
Եա ճէհալէթ, նիհայէթ սէն ճէզասընը չէքէրսին":

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԷՆԶԻԼ

Անտան Քրիսթիան քէնտի արգատաշընա տէօնէրէք շէօյլէ սէօյլէտի. —

*Քրիստոսուն սատագաթընա միւհթաճ օլտուղունու կէօրմէյէն կիւնահքեար՝ թէքմիլէն ույանմըշ տէյիլ տիր: Նէ տէ հայաթ պուլմուշ տըր օլ քիմսէ քի՝ նօմօ-սուն նիհայէթի տէյիլ Քրիստոսա գօշմագ, քի հէփ ինա-նանլար օնուն իլէ սատըգ օլաճագլար: Հռովմ. Ժ. 4:

†Միւրայը ճահիլլէր րուհանի եօլճուլար իլէ եօլտաշ-լըգ էտէմէզլէր, վէ շու թալիմաթը տախի սէվէմէզլէր, եանի քի՝ սատըգ չըգմագ վէ գուրթուլուշ պուլմագ ի-չիւն եալընըզ Քրիստոսա պագմագ կէրէք տիր, հէմ կիւնահքեար՝ ասլա պիր շէյ օլմայըպ՝ քէնտի էթտիք-լէրի իլէ քէնտիսինի պիր իզզէթ քէսպ էտէմէզ:

Վրդէս. Էյ էֆէնտիմ Թէվէքէլլի, կել պա-գալըմ, կէօրիւնիւր քի եինէ պէն իլէ սէն՝ պիզ պիզէ կիտէճէյիզ։

Պէօյլէճէ րիւյամտա կէօրտիւմ քի պունլար էօնճէ եիւրիյիւպ, Ճ'էհալէթ իսէ եավաշ խա-վաշ արգալարընտան կիտէր իտի. Ընտէն Վրիսթիան քէնտի արգատաշընա, Պէն պու սէֆիլ ատէմի փէք աճըյօրըմ, էլպէթթէ պու-նուն հալը նիհայէթ ֆէնա օլաճագտըր, տէյի։

Թէվ. Էյ վա՛հ, պիզիմ չէհրիմիզտէ պու-նուն հալինտէ օլանլար փէք չօգ վար տըր. պիւթիւն էվլէր հէմ մահալլէր վար տըր քի՝ խօլճու տախի տիրլէր. իմտի էյէր պիզիմթա-րաֆլարըմըզտա օգատար վար իսէ, ալթըգ տիւ-շիւն քի օնուն տօղտուղու եէրտէ նէ՞ գատար օլմալը ։*

Վրդէս. Էվվէթ, քէլամ՝ ''Օնլարըն կէօզիւ-նիւ քէօր էթմի քի կէօրմէյէլէր'', տէր։

---

*Ճէհալէթ՝ գուրթուլուշ իւզէրինէ հէր նէ ճիհա-նի էֆքեարլար իլէ տօղմուշ ըտը իսէ, հալա օնլարը թաշըյըպ՝ եալընըզ օնլարը ուսթա ֆէյլէսօֆլուգ իլէ տօնաթմաղընը էօյրէնմիշ իտի. Հէր տէհրտէ պունուն կիպի միւրայըլար չօգ պուլունուր։ Լաքին օնլարտան գուրթուլմուշ օլուպ՝ րուհանիճէ նուր պուլմուշ մէ Յի-սուստա օլան հագիգաթը էօյրէնմիշ օլմաք նէ՛ ինա-յէթ տիր։

Լաքին չիմտի պիզ պիզէ իքէն, պու Թարզ ատէմլէրին հագգընա նէ՞ տէրսին: Ըճապ հիչ պիր վագըթ կիւնահլարընը Թանը՞մամըշ մը տըրլար, վէ պէօյլէճէ հալլարը Թէհլիքէլի տիր տէյիւ գօ՞րգմամըշ մը տըրլար:

Թէվ. Խայըր, պու սիւալըն ճէվապընը սէն վէր, չիւն սէն տահա պէօյիւք սին:

Պրէ. Պէն պաշը տիւշիւնտիւկիւմտէ՝ իհ-Թիմալ տըրը կիւնահլարընը Թանըյըպ գօրգար-լար. Լաքին Թապիաթի իլէ ճահիլ օլտուգլա-րընտան, օլ կիւնահլարընըն Թանըմասը քէն-տիլէրինէ մէնֆաաթլը օլտուղունու անլամազ-լար, վէ պու սէպէպտէն՝ իւմիտլէրինի գաթ է-տէրէք օնու մէն էթմէյէ պաշլայըպ՝ քէնտի խիւ-րէքլէրինին իսթէտիյի Թարզ իւզրէ քէնտի քէնտիլէրինի ալտաթմագտա արսըզլըգ իլէ տէ-վամ էտէրլէր տէյիւ Թահմին էտէրիմ:

Թէվ. Էվվէթ, տէտիյին կիպի՝ պէն տախի, գօրգու՝ ինսանլարըն մէնֆաաթընա վէ խօշնու-լուղա իլէ չըգարըգլարընտա տօղրու կիթմէյէ փէք խայրլը էտէր տէյիւ ինանըրըմ:

Պրէ. Հագգըլը գօրգու օլտուղունտա՝ շիւպ-հէսիզ խայրլը էտէր. զիրա քէլամ՝ “Իլմին իպթիտասը՝ Ռապպ գօրգուսու տըր”, տէր: Յոբ. ԻԸ. 28: Սաղմ. ՃԺԱ. 10: Առակ. Ա. 7: Թ. 10:

Թէմ. Հագգըը գօրգու նի՞ճէ օլուր։

Վրէժ. Սահիհ խախոտ հագգըը գօրգու շու իւչ շէյ իլէ պէյան օլուր։

1. Օնուն պաշլամասը իլէ. պու շէյ՝ քիշինին գուրթուլուշա սէպէպ օլան թարզ իւզրէ քէնտի կիւնահքեար օլմասը հագգընա գանմասընտան հասըլ կէլիր։

2. Խէլաս պուլմագ իչին ճանը գուվվէթ իլէ Քրիստոսա սարըլմաղա ճէպր էտէր։

3. Ճանըն տէրունինտէ՝ Ալլահա, օնուն քէլամընա վէ խօլլարընա պիր իգզէթ վէրմէքլիք հասըլ կէթիրիփ՝ էօյլէճէ տէվամ էթտիրիր, վէ պէօյլէ օլտուղունտա՝ օնու էօյլէ նազիքսագլար քի, օնլարտան սագա եա սօլա, Ալլահըն իթիպարընա զիւլ կէթիրէճէք, քէնտի պաշաթընը պօզաճագ, Րուհու գատտավէթլէնտիրէճէք, խախոտ տիւշմանա քէօթիւ սէօյլէմէյէ սէպէպ օլաճագ պիր շէյէ տէօնմէքտէն գօրգուտուր։

Թէմ. Կիւզէլ սէօյլէտին, ինանըրըմ քի տէտիյին հագգ տըր։ Աըհըր օլունմուշ խէրի հէման կէչմի՞շ մի իտի։

Վրէժ. Նէյէ՞ պու սէօզլէրտէն պըրգտը՞ն մը։

Թէմ. Խայըր, հաշա. եալընըզ նէ՛րէտէ օտուզումուզու պիլմէք իսթէտիմ։

Վրժ. Օնու կէչմէք իչին իքի միլտէն զի-յատէ եօլումուզ գալմատը: Ֆագաթ պիզ սէօ-զիւմիւզէ տէօնէլիմ:

Իմտի ճահիլլէր քէնտիլէրինի գօրգուլյա գօ-յան պու շէյլէրի պիլմէյի քէնտի մէնֆաաթ-լարը իչիւն օլտուղունու պիլմէտիքլէրինտէն՝ օնլարը մէն էթմէք իսթէրլէր:

Թէէլ. Օնլարը նի՞ճէ մէն էթմէք իսթէրլէր:

Վրժ. Պու գօրգուլար հէր նէ գատար սա-հիհէն Ալլահըն իշի իսէ տէ, օնլար՝ Շէյթա-նըն իշի տիր տէյիւ զաննէտէրլէր: Վէ պէօյ-լէ զաննէտէրէք՝ օնլարը կէօյա տիպիտիւզ քէնտի հէլաքլըգլարընա պաիս օլան շէյլէր կիպի րէտտ էտէրլէր: 2. Պու գօրգուլար քէն-տի իմանլարընը պօզար տէյիւ տախի զաննէ-տէրլէր. Նիչէ քի, եազըգ օլ սէֆիլ ատէմլէ-րէ, իման տէտիյին շէյ օնլարտա պուլունմազ. պու սէպէպտէն՝ եիւրէքլէրինի օնա գարշը գա-թըլաշտըրըրլար: 3. Գօրգմամալը տըրլար տէ-յիւ զաննէթտիքլէրինտէն, օնլարա գարշը ար-սըզլըգ իլէ քէնտիլէրինէ կիւվէնիրլէր: 4. Պու գօրգուլար քէնտիլէրինին էսքի սէֆիլ ա-զիզլիքլէրինի քէնտիլէրինտէն ալաճաղընը կէօր-տիւքլէրինտէն՝ պիւթիւն գուվվէթլէրի իլէ օնլարը րէտտ էտէրլէր:

Թէվ. Պու հալտէն պէն քէնտիմ պիր ազ անլարըըմ. զիրա տահա քէնտիմի պիլմէզտէն էվվէլ պէն տախի էօյլէ իտիմ:*

Վըրլէ. Շիմտիլիք Ճէհալէթ գօնշումուզու պըրագըպ՝ սայը պիր մէնֆաաթլը պահսէ կիրէլիմ :

Թէվ. Ճ՛անի կէօնիւլտէն հազըր ըմ. ֆագաթ խինէ սիզ պաշլամալըսընըզ.

Վըրլէ. փէք էյի. սիզին թարաֆլարտա պուլունտան օն սէնէ ազտէմ Օէմանի իսմինտէ , վէ օլ վագըթ մէզհէպտէ իլէրտէ օլան պիրիսի վար ըտը. օնու թանը՞ր մըսըն :

Թէվ. Թանը՞րմըյըմ. հայ, հայ, Նէլի թէմիզ նամ շէհրտէն իքի միլ գատար էօթէտէ օլան Խայըրսըզ նամ շէհրտէ օթուրուր ըտը, վէ էվլի տէ Կ՛էրի տէօնէն նամ պիրիսինին թա խանընտաքի գավուլ իտի :

Վըրլէ. Թամամ. օ՝ օնուն իլէ պիր պինա ալ-

---

*Գիքըրիմիզէ կէթիրմէլիյիզ քի՝ պիզիմ թապիի հալիմիզտէ պիւթիւն պիւթիւնէ ճահիլ իզ. շէօյլէ քի պունու պիլէրէք խուրէյիմիզ ալչագլանըըն վէ Ալլահ պիզի տայըրլարտան ֆարգլը էթտիյի իչիւն օնա թէշէքքիւր էթսին , վէ ճիսմանի թապիաթըն մաղլուբըլուղու , խանի՝ քէնտինի տաըգ չըգարմագ վէ քէնտինէ կիւվէնմէք քէօթիւլիւյիւ իլէ կէզէնլէրին իւզէրինէ մէրհամէթ էթսին .

թընտա օթուրուր ըտը : փէք էյի, պու ատէմ պիր վագըթ փէք ույանմըշ ըտը. պանա կէլիր քի՝ օլ վագըթ օ քէնտի կիւնահլարընը վէ օլ կիւնահլարըն իւճրէթի նէ օլտուղունու պիր ազ կէօրմիւշ իտի :

Թ՚էվ. Պէն տախի սէնին կիպի պիլիր իմ, չիւն պէնիմ էվլիմ օնունքինտէն անճագ իւչ միլ գատար ուզագ օլտուղունտան՝ չօգ վագըթ կեօզ խաշը տէօքէրէք պանա կէլիր իտի : Հագգան օլ ատէմի աճըս ըտըմ, վէ օնուն հագգընա փէք իւմիտսիզ տէյիլ իտիմ. ֆագաթ իշթէ պիլմէլի իմիշ քի՝ հէր "Րապպ Րապպ" չաղըրան մագպուլ տէյիլ տիր :

Վ՚րէն. Օ՝ պիր քէրրէ պանա տէտի քի, շիմտի նասըլ պիզ էտէյօր իսէք՝ քէնտիսի տախի խօլճուլուգ էթմէյէ գարար գըլմըշ տըր. ֆագաթ պիրտէն պիրէ Վ՚րէնտինի գուրթարան նամ պիրիսի իլէ տօսթ օլուպ՝ պէնի թանըմամազա պաշլատը :

Թ՚էվ. Նէչէ քի օնուն իւզէրինէ սէօյլէշիյօր իսէք, պիր ազ պունուն վէ պունուն կիպիլէրին կէրի գալտըգլարընըն սէպէպինի թէֆթիշ էտէլիմ :

Վ՚րէն. փէք ֆայիտէլի օլուր. ֆագաթ սիզ պաշլայըն :

Թ՚էՀ, փէք էյի․ իմտի պէնիմ պուլուշում-
ճա՝ օնուն սէպէպի շու տէօրտ շէյ տիր ։

1․ Պունուն կիպի քիմսէլէրին զամիրի հէր
նէ գատար ույանմըշ իսէ տէ՝ Ֆիքիրլէրի Թէպ-
տիլ օլմամըշ օլտուղունտան՝ ճիւրմ սահիպի
օլտուգլարընը տույմանըն գուվվէթի տիւքէն-
տիյինտէ, օնլարը մէզհէպէ տավէթ էտէն շէյ
մահվ օլուր, վէ պու սէպէպտէն օնլար եինէ
քէնտի էսքի վարըշլարընա տէօնէրլէր․ նիճէ
քի եէտիյինի սինտիրէմէյէն պիր քէօփէք, մի-
տէսինին պօզուգլուղու կէչմէտիյի հալտէ,
գուսուպ ճէմի եէտիյինի տըշարը չըգարտը-
ղընտա, կէօյա քէօփէյին ագլը վար տէյիւ գը-
յաս էտէրէք՝ քէնտի ագլընըն րիզասը իլէ էթ-
միշ օլմայըպ՝ եալընըզ միտէսի ալթիւսթ օլ-
մասընտան օլարագ, գուստուղտան սօնկրա պի-
հուզուրլուղու կէչիպ միտէսի տախի րահաթ-
լանտըղընտա քէնտի արզուսու օլ գուսմասը
իլէ մահվ օլմուշ օլմատըղընտան՝ եինէ տէօ-
նիւպ քեաֆֆէսինի եալար․ պէօյլէճէ՝ օլ եա-
զըլան սահիհ տիր քի՝ “Քէօփէք քէնտի գու-
սունթուսունա տէօնտիւ”, տէր ։ Բ Պէտ․ Բ․
22 ։ Պէօյլէճէ՝ օնլարըն կէօյիւ արզուլամալա-
րը եալընըզ ճէհէննէմին ազապընը անլայըպ
գօրգտուգլարընտան օլարագ, ճէհէննէմին վէ

ազապըն գօրգուսու սօուտուղունտա՝ կէօք վէ խէլաս իչիւն օլան արզուլարը տախի սօուր։ Իմտի էօյլէ օլուր քի՝ ճիւրմիլէրինի տույմասը վէ գօրգուլարը սավտըղընտա՝ կէօք վէ սաատէթ իչիւն օլան արզուլարը տախի էօլիւր, վէ քէնտիլէրի տէ քէնտի էսքի վարըշլարընա տէօնէրլէր*։

2. Պիր սէպէպ տախի շու տըր քի՝ օնլարըն իւսթիւնտէ պիր էսիր կիպի գօրգու վար տըր. պու տէտիյիմ՝ ինսանլարտան օլան գօրգուլարը տըր, զիրա "Ինսան գօրգուսու տուզաղա տիւշիւրիւր"։ Առակ. ԻԹ. 25։ Իմտի ճէհէննէմին աղէվլէրի օնլարըն գուլագլարընտա օլտուղճա՝ հէր նէ գատար կէօյէ արզումէնտ կէօրիւնիւրլէր իսէ տէ՝ ալիմ օլուպ՝ հէր շէյի ղայպ էթմէք, եախօտ քէնտիլէրինի տէֆ օլուն-

---

*Միւրայը իմանքեարըն հալինին պիր սահիհ թարիֆի տիր պու։ Չօգլարըն տիւշմէսինին սէպէպի պուրատա պէյան օլունմուշ տըր։ Պազըլարը պունա պինաէն Ալլահըն ազիզլէրինին՝ տէվամ էտիպ էպէտի իզզէթէ մութլագ վարիս օլաճագլարը հագգընտա օլան թալիմաթը ինքեար էտէրլէր։ Ֆագաթ պէօյլէ էթմէլէրի իլէ՝ Ալլահըն Քէլամը հագգընտա պիր շէյ պիլմէտիքլէրինի պէյան էթտիքլէրինտէն մաատա՝ Ալլահըն վատլարընը տախի պօշա չըգարմըշ՝ վէ օնուն լութֆ ինճիլինի մասալ կիպի պիր շէյ տէյիւ կէօսթէրմիշ օլուրլար։

մուշ վէ լազըմըրզ ըրգընթըլարա սօզմագ Թէհլիքէսինէ տուշմէմէսի էյի տիր տէյիւ՝ սայըր պիր միւլահազայա կիրերլէր, վագտա նէ իչիւն օլտուղունու քէնտիլէրի տէ պիլմէզլէր․ վէ պէօյլէճէ խինէ տիւնեայա սարըլըրլար ։

3․ Մ՝էզհէպ Թաշըմանըն այըրպը տախի քէնտիլէրինէ պիր էնկէլ օլուր․ օնլար քիպիր վէ մաղրուր տըրլար, վէ օնլարըն կէօզիւ էօնիւնտէ՝ մէզհէպ ալչագ վէ գընանըլաճագ պիր շէյ տիր ։ Պու սէպէպտէն՝ ճէհէննէմին վէ կէլէճէք ազապըն հագգընտա օլան տուայուշլարընը ղայպ էթաիքըլէրի կիպի՝ խինէ քէնտի էսքի վարըշլարընա տէօնէրլէր ։

4․ Ճ՛իւրմլէրինի Թանըմասը վէ օնտան գօրգմագ միւլահազասը փէք աճըր տըր օնլարա, սէֆիլլիյէ տիւշմէզտէն օնու կէօրմէք իսթէմէզլէր․ վագտա իհթիմալ տըր քի օնու իլք կէօրտիւքլէրինտէ, էյ․․ ․ կէօրիւնիւշտէն հազզ էտէրլէր իսէ, տու․ր․գլարըն գաչըպ էմին օլտուգլարը նէրէ գաչ․․լար․ Ֆագաթ ագտէմճէ իֆատէ էթտիյիմ Ղուրլու, ճիւրմլէրինի Թանըմագ վէ օնտան գօրգմագ միւլահազասընտան գաչանըգլարը էճիլտէն՝ պիր քէրրէ օլգօրգուտան վէ Ալլահըն ղազապը հագգընտա ույանմալարընտան գուրթուլտուգլարը կիպի, շագ-

լըգ իլէ եիւրէքլէրինի գաթըլաշտըրըրըպ տահա զիյատէ գաթըլանաճագ եօլլար սէչէրլէր ։

Պրէս. Տէտիքլէրին՝ քէյֆիյէթին ասլըմա փէք եազըն տըր . զիրա ճիւմլէսինին պաշ սէպէպի՝ ֆիքըրլէրինին վէ իրատէթլէրինին թէպտիլ օլմամըշ օլմասը տըր ։ Վէ պու սէպէպտէն օնլար գատընըն էօնիւնտէ տուրան ճիւնհա սահիպինէ պէնզէրլէր քի՝ թիթրէյիպ սարսըլըր՝ վէ պիւթիւն եիւրէքտէն թէօվպէ էթմիշ կիպի կէօրիւնիւր . լաքին պունլարըն քեաֆֆէսինին ասըլ՝ տար աղաճընըն գօրգուսու օլուպ՝ մալիւմ տըր քի ճիւնհաքեարտան իքրահը օլարագ տէյիլ տիր . չիւնքի օնու եալըննըզ աղաճ պրագ, վէ օ եինէ պիր խըրսըզ՝ եախօտ պիր չափկըն օլաճագ տըր . Նիչէ քի՝ էյէր ֆիքրի տէյիշմիշ օլսա իտի, պաշգա տիւրլիւ օլաճագ ըտը ։

Թէնհ. Իշթէ պէն սանա օնլարըն կէրչէք տէօնտիւքլէրինին սէպէպինի կէօսթէրտիմ . սէն տէ թարզընը կէօսթէր ։

Փրէս. Պէօնիւլ իրատէթիմ իլէ կէօսթէրիրիմ ։

1. Ալլահըն, եօլուքուն վէ կէլէճէք հիւքմիւն հազգընա տիւշիւնմէյի էլտէրմատէն կէլտիքյի գատար սէֆ էտէրլէր ։

2 • Ընտէն եավաշ եավաշ քէնտի պօրճլարը օլան շէյլէրի, մէսէլա՝ մախֆի տուայը, շէհվէթլէրինի եէնմէյի, ույանըգ տուրմայը, կիւնահ իչիւն գասավէթ չէքմէյի վէ սայր պունուն կիպի շէյլէրի իճրա էթմէքտէն կէրի չէքիլիրլէր:

3 • Օնտան սօնկրա տիրի վէ սըճագ քրիսթիանլարըն իչինտէ պուլունմագտան գաչարլար:

4 • Պատէհու իւմումի օլան պօրճլարընտան, մէսէլա՝ իչիթմէքտէն, օգումագտան, մէզհէպճէ սէօհպէթլէր էթմէքտէն, վէ սայր պունուն կիպի շէյլէրտէն սօուըրլար:

5 • Օնտան սօնկրա տինտարլարտան պազըլարընըն իւզէրինտէ շէյթանըճա սուչ պուլմաղա պաշլարլար քի՝ օնլարըն արտընճա օնլարըն իւզէրինտէ կէօրտիւքլէրի պազը գուսուրլարըն սէպէպի իլէ մէզհէպի պըրագմաղա կէօրիւնիւրտէ պիր սէպէպլէրի օլսուն*:

6 • Ընտէն քէնտիլէրինի չափկըն, ճիմա-

* Պիր միւմին քէնտի քէնտինի ալտատըլարագ քէնտի գուսուրլարընըն իւզէրինէ ալտըրմայաճաղը եէրինէ սայրլարըն գուսուրլարընը վէ սուչլարընը կէօրմէք վէ սէրթ հիւքմ վէրմէք րուհու կէօսթէրտիյինտէ, օ՝ Փէնա պիր նիշանէ տիր:

նի վէ փիս քիմսէլէրէ պէնտ էտիպ՝ օնլար իլէ արգատաշլըգ էթմէյէ պաշլարլար։

7. Սօնկրա՝ կիզլիտէ ճիսմանի վէ փիս սէօզլէր էթմէյէ տիւշէրլէր, վէ էհլի քեամիլ զանն օլունան պիր քիմսէտէ պէօյլէ պիր շէյ կէօրտիւքլէրինտէ, քէնտիլէրի տախի օնլարտան էօրնէք ալարագ, տահա ճէսարէթ իլէ էտէպսիզլիքլէր տէյիւ շազ օլուրլար։

8. Պունտան սօնկրա՝ ուֆագ կիւնահլար իլէ աշիքեար օյնամաղա պաշլարլար ։

9. Վէ սօնկրա, արթըգ գաթըլաշմըշ օլտուգլարընտան՝ քէնտիլէրինի օլտուգլարը կիպի մէյտանա չըգարըրլար։ Պէօյլէճէ եինէ սէֆիլլիյին պաթաղընա տիւշէրէք՝ քէնտի ալտանըշլարընտա էպէտէն զայիպ օլուրլար, մէկէր Ըլլահըն լութֆունուն պիր մուճիզաթը էօնիւնիւ ալըն* ։

---

* Տիգգաթ էյլէ քի՝ եօլլարընտան կէրի տէօնէնլէր նի՞ճէ եավաշ եավաշ կէրի տէօնէրլէր ։ Քէնտի եօլլարընտան տէօնմէլէրի, էվվէլա եիւրէքլէրինտէ՝ իմանլարը զայիֆլէնմէք իլէ պաշլար, վէ սօնկրա աշիքեար կիւնահլար իշլէյէրէք՝ վարըշլարընտա խիթամ պուլուր ։ Նի՞չին տիւնեանըն մուհապպէթինի թէրք էթմէյէ էմր օլունմուշտըր. Նի՞չին թամահքեարլըգլա փութփէրէսթլիք տէնիլիր ։ Օնուն իչիւն քի եիւրէյի Ըլլահտան տէօնտէրիր՝ օնուն իլէ եաղըն իլհագլըգը օլմագտան մէն է-

Իմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ եօլճուլար արթըգ Սըհըր օլունմուշ եէրի կէչմիշ օլուպ՝ Բէւլա * նամ մէմլէքէթէ կիրէյօրլար ըտը քի՝ օնուն հավասը փէք թաթլը վէ սէֆալը իտի ։ Եսայ․ ԿԲ․ 4—12։ Երգ․ Բ․ 10—12։ Եօլ տախի տօղրու օնուն իչինտէն տիւշտիւյիւնտէն՝ պիր աղ վագըթ քէնտիլէրինի օրատա էյլէնտիրտիլէր ։ Հէմ պուրատա գուշլարըն տաիմա էօթմէսինի իշիտիպ՝ նէրտէ տախի հէր կիւն պիթէն չիչէքլէրի սէյր էտէրլէր իտի , վէ օլ տիյարըն գումրուսունուն սէսինի տինլէրլէր իտի ։ Պու տիյարտա կէճէ վէ կիւնտիւզ կիւ-

---

տէն չէյ , թապիաթի իլէ օնա օլան վատատան տէօնմէյէ մէյիլլէնտիրիր ։ Եիւրէյինիզէ վէ իսթէքլէրինիզէ տիգգաթ էտին ։ Ցախմա շու թէնպիհէ իթաաթ էտին քի՝ « Թէքմիլ տիգգաթ իլէ եիւրէյինի հըֆզ էյլէ, զիրա էօմրիւն փունարլարը օնտան տըր », տէր ։ Առակ․ Դ․ 23 ։ Էյէր ույանըգ տուրմայը կէրի պըրաղաճագ օլուրսանըզ , շիւպհէսիզ եէր իւսթինտէ կիւնահ իչիւն վէ ճէհէննէմտէ օնուն լանէթի իչիւն ֆէնա աճը չէքէճէսինիզ ։ « Պագըն քի նիճէ տիգգաթ իլէ եիւրիւյէսինիզ՝ իլիմսիզլէր կիպի տէյիլ՝ իլլա ալիմլէր կիպի․ վէ վագթը սաթուն ալըն, զիրա կիւնլէր ֆէնա տըր »։ Եֆէս․ Ե․ 15, 16 ։

* Իպրանիճէ Թէվրաթըն Եսայ․ ԿԲ․ տէօրտիւնճիւ խանէսինտէ չէօյլէ տէնիլմիշ տիր, « Սէնին տիյարընա Պըւլահ (եախօտ Բէւլա) տէնիլէճէք »․ քի նիքեահլը տէմէք տիր ։

նէշ վար տըր . պու սէպէպտէն՝ պուրասը Իսօլիւմ քէօլկէսի տէրէսինտէն՞ իրագ , հէմ Իւմիտի քէսէն Գահրէմանըն նէթիշէճէյի նէրտէն տըշարը իտի . նէ տէ պուրատան Շիւպհէ հիսարը կէօրիւնէ պիլիր իտի ։ Պուրասը քէնտի կիտէճէքլէրի շէհրտէն կէօրիւնիւր իտի , վէ պուրատա օբանըն սէքէնէթինտէն պազըսընտա րասթ կէլտիլէր . զիրա պուրատա փարլագ քիմսէլէր էքսէրի կէզինիրլէր իտի , չիւն օրասը կէօյիւն փէք խազընընտա իտի ։ Կէլինին վէ կիւվէյինին արասընտա օլան ահտնամէ տախի պուրատա Թազէլէնմիշ իտի . էվվէթ , պուրատա կէլինին իւզէրինէ կիւվէյինին շաղ օլտուղու կիպի՝ օնլարըն Ալլահը տախի օնլարըն իւզէրինէ շաղ օլուր ըտը ։ Պուրատա օնլարըն պուղտայա վէ շարապա իհթիյաճլարը եօղ ըտը . զիրա եօղսուլլուգլարընտա հէր նէ շէյէ պէքլէրլէր իտի իսէ՝ պուրատա օնլարըն հէփսինտէն փէք չօգ պուլունուր ըտը ։ Պուրատա շէհրին տըշարըսընտան սէսլէր՝ եիւքսէք սէսլէր իշիտիրլէր իտի քի՝ Սիօնըն գըզընա սէօյլէյին , Իշթէ խէլասըն կէլիյօր ։ Իշթէ իւճրէթի պէրապէրինճէ տիր , տէր իտի ։ Պու տիյարըն էհալիսինին ճիւմլէսի օնլարա , “ Ազիզ գավմ . Ռապպըն գուրթարտըղը , սէչիլմիշլէր ”,

վէ սայր պունուն կիպի սէօզլէր իլէ չաղըրըր-յար ըտը* ։

---

* Սաատէթլու եօլճուլարըն չիմտի բաշաթճա Սըհըր օլունմուշ եէրտէն կէչմիշ օլուպ՝ Բնլա, եանի՝ Նիքեահըը նամ պիր եէնի սէֆալը եէրէ եէթիշմիշ օլտուգլարը իչիւն օնլարը Թէպրիք էթմէլիյիզ ։ Պուրատա օնլար Քրիստոսուն քէնտի կէլինինին իւզէրինէ օլան մուհապպէթինին փէք արզուլանաճագ նիշանէլէրինի կէօրիւպ՝ օնտան քէնտի հիսսէլէրի տախի օլտուղունու էյի անլատըլար ։ Պու տիյարըն հավասը թաթլը վէ սէֆալը իտի, եանի տուանըն թաթլը սաաթլարընտա՝ կիւնահտան վէ Շէյթանտան քէնտի ճանլարընըն նուրունու գարարտաճագ պուլութ չըգմազ ըտը ։ Պուրատա գուշլարըն միւտէմ էօթմէլէրի իշիտիլիր իտի. եանի՝ քէնտի Ալլահը վէ գուրթարըճըսը օլան Ջաթը չէրիֆէ տա-իմա թաթլը րուհանի վէ թէշէքքիւր իլահիլէրի սունուլուր ըտը ։ Չիչէքլէրին եէր իւսթիւնտէ հէր կիւն պիթմէսինի կէօրիւրլէր իտի, եանի՝ քէնտի եիւրէքլէրինին պիր վագըթ մահսուլսուզ թարլասընտա՝ չիմտի լութֆուն թօխումու Սաատագաթ Կիւնէշինին տիրիլաիճի շավգլարը իլէ պիթիպ՝ կիւզէլ չիչէքլէր աչար ըտը ։ Գումրունուն սէսի օլ տիյարտա իշիտիլիր իտի, եանի՝ սէմավի կէօկէրճինին՝ Ալլահըն Ազիզ Րուհունուն չագլանտըըըճը վատլարը քէնտի ճանլարընա եէթիշիր իտի ։ Պու սէֆալը տիյարտա՝ Սաատագաթ Կիւնէշի ճէմի չիւպհէլէրին վէ գօրգուլարըն պուլութլարընը տէֆ էտէրէք, քէնտիսի գուվվէթ վէրիճի պիր փարլագլըգ իլէ օնլարըն ճանը իւզէրինէ տօղար ըտը ։ Պուրատա իման իլէ մէլէքլէրին սայըսըզ մէճլիսինէ իլհագըլըգլարը օլուր ըտը, վէ քէնտիլէրին Ալլահա աէօնմէյէ պաշլատըգլարը վագթընտա օլան Նիքեահ աչտնամէսի թազէլէնիր գուվ-

Իմտի պու տիյարըն իչինտէ եիւրիւտիւքլէ-
րինտէ, քէնտի կիտէճէքլէրի փատիշահլըղտան
տահա իրագ իքէն սիւրտիւքլէրի սէֆատան զի-
յատէ մէսրուր իտիլէր․ վէ օլ շէհրէ եագլաշ-
տըղճա՝ օնու տահա էյի կէօրիւրլէր իտի: Օլ
շէհր՝ ինճի իլէ վէ գըյմէթլու թաշլար իլէ պի-
նա օլունմուշ իտը, վէ օնուն սօգագլարընըն
գալտըրըմլարը ալթուննտան իտը, չէօյլէ քի՝
շէհրին քէնտի թապիի ճէլալընտան վէ օնուն
իւզէրինէ վուրմուշ օլան կիւնէշլին շավգլարը-

վէթ պուլարագ, քէնտի եիւրէքլէրին 'շագըրղընը աը-
թըրտը: Նիհայէթ Քրիստոս վէ օնուն իլէ օլան գըյ-
մէթլու վատլար օնլարըն եէյէճէյի վէ իչէճէյի օլուպ՝
օնուն էվինին պօլլուղու իլէ ղանիճէ տօյտուլար, վէ օ-
նուն սէֆալարընտան ըրմագ կիպի իչտիլէր․ վագաա Ալլա-
հըն ճէմաաթընտան հէփիսի քէնտի եօլճուլուգլարընըն սօն
սէնէլէրինտէ պէօյլէ պէօյիւք լութֆլարա նայիլ օլմազլար,
վէ նայիլ օլմամալարընա չօգ սէպէպլէր վար տըր․ լաքին,
է՛յ օգույան, էյէր սէն քէնտի սօն կիւնլէրինի պու Բիւլա-
տա կէչիրմէք իսթէր իսէն, պիլմիշ օլասըն քի՝ էմին-
լիյէ վէ րահաթա կէօթիւրէն եօլ՝ իթաաթ տըր: Եօ-
լուն թարիֆ քեաղըտընա, եանի՝ Ազիզ Քիթապա տիգ-
գաթ էյլէ, սէնին չաղըրըլմանը վէ սէչիլմէնի գավի տագ-
լամագա ճէսուր օլ, վէ Ալլահա հէմ ինսանլարա տօղ-
րու պիր էյի զամիրին օլմագ իչիւն ույանըգ տուրուպ
չալըշ, վէ տուա էթ: Օլ վագըթ պու սաատէթլու
եօլճուլարըն նայիլ օլտուգլարը չէյէ սէն տախի նա-
յիլ օլաճագըն տէյիւ կիւվէնէպիլիրսին:

նըն այս էթմէսինտէն՝ Գրիսթիան հասրէթէ տիւշէրէք քէյֆինի պօզտու. Թէվէքէլլինին իւզէրինէ տախի օլ քէյֆսիզլիքտէն պիր իքի տէֆա նէօպէթ կէլտի, պու սէպէպտէն օրատա օնլար պիր ազ վագըթ խաթտըլար, վէ սըգլէթլէրինին սէպէպինտէն շէօյլէ ֆիղան էտիպ՝ «Նէյէր սէվկիւլիւմիւ պուլուր իսէնիզ, օնա խապէր վէրինիզ քի՝ պէն աշգ խասթասը իմ», տէրլէր իտի*:

Ֆագաթ պիր ազ դուվվէթլէնիպ խասթալըգլարընա տահա էյի տայանապիլիր օլտուգլարընտա՝ խօլլարընա կիրթտիլէր, վէ կիրթտիքճէ խագընա վարարագ էօյլէ խէրլէրէ խէթիշտիլէր քի՝ պաղլար, պաղչէլէր վէ աղաճլըգլար վար ըտը, վէ օնլարըն գափուսու՝ խօլուն իւզէրինտէ իտի: Իմտի օնլար պուրալարա խէ-

* Սատտէթլու ճանլար՝ սէմաւի մագսուտլարընա խագլաշտըրգճա ֆարգ էտէրլէր քի՝ Քրիստոսու քէնտի փատիշահլըղընտա կէօրմէք իչին քէնտի արզուլարը տահա արթար, րիզալարը տահա զիյատէ ռուհանի օլուր, վէ ճանլարը տահա զիյատէ օնու արզուլար: Փէք ազիմ պիր քէֆիյէթ տիր քի՝ Դաւիթին մէզամիրինին իլք փայլարը իթիրաֆ, արզ, գօրգու, վէ սըգլէթ ու արգընթը ահուզարլարը իլէ տօլու օլուպ՝ օնուն տօնունուն խագընլարընտա՝ կիրթտիքճէ էմնիյէթէ, գըյմէթ պիլմէյէ վէ շագըղա տէօնէր, վէ սատէ իզզէթ ու մէմնունիյէթ իլահիլէրի իլէ խիթամ պուլուր:

Թիշտիքլէրինտէ՝ պաղչէպանը եօլ իւսթիւնտէ տուրմուշ կէօրէրէք՝ եօլճուլար օնա, Պու կիւզէլ պաղլար վէ պաղչէլէր քիմի՞ն տիր, տէտիլէր ։ Օ տախի՝ Պունլար փատիշահըն տըր քի՝ քէնտի սէֆասը՝ վէ եօլճուլարըն րահաթը իչիւն պուրատա տիքմիշ տիր, տէյիպ՝ օնլարը պաղլարա կէօթիւրէրէք օրանըն նիյմէթինտէն եէսինլէր տէյիւ իքրամ էթտի (Բ Օրին. ԻԳ. 24) ։ Հէմ օնլարա փատիշահըն սէֆա էթտիյի կէզինէճէք եէրլէրի վէ քէօշքլէրինի կէօսթէրտի, վէ օնլար օրատա էյլէնիպ ույուտուլար ։

Շիմտի րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ օնլար պիւթիւն եօլլարընտա էթտիքլէրի սէօհպէթտէն զիյատէ՝ շիմտի ույգուլարընտա սէօյլէշիրլէր իտի. վէ պու շէյէ թաաճճիւպ էթտիյիմտէ՝ պահճէպան պանա, Պու շէյէ նի՞չիւն թաաճճիւպ էտէյօրսըն, պու պաղըն իւզիւմ մէյվէլէրինին թապիաթընտան՝ օնլար էօյլէ թաթլը աշաղա կիտէրլէր քի՝ ույույանլարըն տուտագլարընը սէօյլէտիրլէր, տէտի ։* Երգ. Է. 9 ։

* Էպէտի Ինճիլին շարապը՝ Րապպ իլէ րահաթ պուլան միւմինլէրին տուտագլարընը սէօյլէտիր քի Քրիստոսուն վէ օնուն լութֆունուն իհսանընը օգուսունլար, վէ օնլարա՝ Ալլահըն օնլար իչիւն էթտիյի պէօյիւք շէյլէրի պէյան էթտիրիր ։ Վէ պու գատէհի զանիճէ իչէն ճանլար՝ Քրիստոսու փէք սըգ իզզէթլէրլէր, վէ օնուն լութֆունուն պէօյիւքլիւյիւնիւ եիւճէլտիրլէր ։

Գէօյլէճէ կէօրտիւմ քի ույանտըգլարընտա՝ տըրթըգ օլ շէհրէ վարմագ իչիւն եօլա րէվան օլտուլար: Փագաթ, նիճէ քի ազտէմճէ սէօյլէտիմ իսէ, շէհիր խալխը ալթունտան օլտուղու սէպէպտէն (Յայտ. ԻԱ. 18), կիւնէշին օնուն իւզէրինէ էթտիյի աքս էօյլէ նիհայէթսիզ ճէլլիլ իտի քի՝ տահա օնա աչըգ եիւզ իլէ պագամազ օլուպ՝ պագմագ նիյէթի իլէ եափըլմըշ օլան պիր շէյ վասիթասը իլէ պագարլար ըտը՝ Բ Կորն. Գ. 18: Իմտի կէօրտիւմ քի՝ օնլար կիտէր իքէն գարշըլարընտա ալթուն կիբի փարլայան էսվապ կիյինմիշ վէ քէնտի եիւզլէրի տախի ըշըգ կիպի փարլայան իքի ատէմ չըգտը:

Պու քիմսէլէր եօլճուլարա նէ՛րէտէն կէլմիշ օլտուգլարընը սօրուպ՝ օնլար տախի նէրէտէն կէլտիքլէրինի սէօյլէտիլէր: Հէմ նէ՛րէտէ գօնտուգլարընը, վէ եօլտա նէ՛ սըգընթըլարա թէհլիքէլէրէ, նէ՛ րահաթլըգլարա վէ սէֆալարա րասթ կէլտիլէր տէյիւ տախի օնլարա սօրտուլար, վէ օնլար տախի թարիֆ էյլէտիլէր: Օլ վագըթ օնլարա րասթ կէլէն ատէմլէր, Տահա իքի կիւճլիւյէ տախի րասթ կէլէճէքսինիզ, անտէն շէհրին իչինտէսինիզ, տէտիլէր*:

* Պու իքի կիւճլիւք նէ՞ տիր: Պիրի տըշարըտան էօլիւմ, օ պիրի իչէրիտէն իման շայըֆլըղը տըր: Պու

Օւ վագըթ Քրիսթիան իլէ արգատաշը օլատէմլէրտէն տիլէտիլէր քի քէնտիլէրի իլէ կիթսինլէր․ օնլար տախի րազը օլտուլար։ Փագաթ՝ օնու սիզ քէնտի իմանըմըզ իլէ էլէ կէչիրմէլիսինիզ, տէտիլէր։ Պէօյլէճէ րիւյա-տա կէօրտիւմ քի՝ պիրլիքտէ թա չէհրին գա-փուսու կէօրիւնէնէտէք կիթտիլէր։

Իմտի կէօրտիւմ քի՝ քէնտի օլտուգլարը եէ-րին վէ գափուսունուն արա եէրինտէ պիր ըրմագ օլուպ՝ իւսթիւնտէն կէչմէք իչիւն քէօփրիւ եօղ ըտը, վէ ըրմագ տախի ղայէթ տէրին ի-տի։ Պու սէպէպտէն՝ եօլճուլար պու ըրմաղը կէօրտիւքլէրինտէ փէք իւրքտիւլէր․ լաքին օնլար իլէ կիտէն ատէմլէր, Պունուն իչինտէն կէչմէլիսինիզ, եօղ իսէ գափույա վարամազ-սընըզ, տէտիլէր*։

իքինճինին սէպէպինտէն տիր քի՝ էվվէլքի պիզէ կիւճ կէլիր։ Էյ գարնտաշլար, կէրէք եաշատըղըմըզ վէ կէ-րէք եօլճէյիմիզ զէմանտա պիր գաչ իմանըմըզ, տիւ-նեայը եէնէն, կիւնահը գըրան վէ եօլիւմէ ղալիպ կէլէն պիր իմանըմըզ օլսուն տէյիւ ճան ու կէօնիւլտէն տիլէ-յէլիմ։ Եա՛ Յիսուս Խօճամըզ, եալընըզ պիր սէօզ սէօյլէ, վէ իմանըմըզըն զայըֆլըղը գաչար, իմանըմըզ գուվվէթ պուլուր, վէ իւմիտիմիզ գայիմ օլուր։

* Շիմտի եօլճուլար քէնտի սօն տիւշմանլարընը, եա-նի եօլիւմիւ գարշըլայաճագլար, վէ օնուն իլէ կիւրէշէ-

Օլ վագըթ խօլճուլար՝ Ըճապ դավույա վարմագ իչիւն պաշգա խօլ խօ՞գ մը տէյիւ սօրուշտուրմաղա պաշլատըլար ։ Օ պիրլէր իսէ ճէվապ վէրիպ՝ Վար ամմա, տիւնեանըն դուրուլտուղունտան պէրի իքի քիշիտէ՛ն , եանի՝ Ադնովք իլէ Ադիատան պաշգա հիչ պիր քիմսէյէ օլ խօլա պասմագ րուխսաթը օլմայըպ՝ սօն պօրու չալընմանատէք տախի քիմսէյէ րուխսաթ օլմայաճագ տըր , տէտիլէր ։ Իմտի խօլճուլար՝ վէ պախուսուս Գրիսթիան , իչէրլէրինտէն իւմիտի գաթ էթմէյէ պաշլայըպ՝ պու խանա վէ օ խանա պագարըլար ըտը ․ Փագաթ ըրմագտան դուրթուլաճագ պիր խօլ պուլամատըլար ։ Ընտէն օլ ատէմլէրէ՝ Ըճապ սուլար հէր նէրտէ տէրի՞ն մի տէյիւ սօրտուգլարընտա , օ պիրլէր ճէվապ վէրիպ՝ Խայըր , տէյիլ տիր , լաքին օլ սուրէթտէ պիզ սիզէ պիր իմտատ էտէմէյիզ՝ անճագ սիզ օրանըն փատիշահընըն իւզէրինէ օլան իմանընըզա կէօրէ տէրին եա-

---

ճէքլէր ։ Օնուն կէօզիւքաիւյիւնտէ՝ գօրգու իչինէ տիւշէրլէր ․ Փագաթ օնատան կէչմէլէ տիրլէր ։ Իմտի կէօզլէրինի նէ՞ իւզէրինէ գօմալը տըրլար , քէնտի զաթլարընըն խասսա քէնտի էթտիքլէրինի՞ն իւզէրինէ մի ։ Խայըր ․ իլլա եալընըզ օլ Յիսուսուն իւզէրինէ քի՝ պիզիմ իչիւն էօլիւմէ գալիպ կէլտի , վէ պիզիմ իւմթիւմիւզէ կէլէն էօլիւմ գօրգուսունտա տախի ՛գալըպ կէլէպիլիր ։

քէնտի ագլը՛նը տախի օ գատար չօգ ղայպ էթ-
տի քի՝ քէնտի խօլճուլուղունուն իւզէրինտէ
բաղլը կէլտիյի օլ թաթլը սէֆալարը նէ՛ խաթ-
րընտա կէթիրէ պիլիր իտի՝ նէ տէ օնլարըն իւ-
զէրինէ սըրալը՛ճա սէօյլէշէ պիլիր իտի։ Ուլա
հէր սէօյլէտիյի սէօզլէրտէն հալա շէօյլէ կէօ-
րիւնիւր իտի քի՝ օլ ըրմագտա էօլիւմ ասլա
գափուտան իչէրի կիրմէյէ նայիլ օլամայաճագ
տէյիւ ֆիքրինտէ պիր էնտիշէսի վէ սիւբէյին-
տէ գօրգուսու վար ըտը։ Հէմ տախի նանըն-
տա տուրանլար Փարգ էթտիլէր քի՝ օրատա
կէրէք քէնտի խօլա չըգտըղընտան էվվէլ վէ
կէրէք օնտան սօնկրա իշլէտիյի կիւնահլարը
տիւշիւնէրէք փէք սըգընթը չէքէր իտի։ Շու
տախի տիգգաթ օլունուր ըտը քի՝ ճինլէր վէ
քէօթիւ րուհլար կէօրէրէք էզիյէթ չէքէր ի-
տի, չիւն պազը պազը քէնտի սէօզլէրի իլէ
էօյլէ անլաշըլըր ըտը։

Պու սէպէպտէն Թէվէքէլի օրատա քէնտի
գարնտաշընըն պաշընը սուլարտան խօգարը
թութմագ իչիւն փէք չալըշըր ըտը. օ իսէ՝ պա-
զը պիւթիւն պիւթիւնէ պաթըրպ պիր ազտան
սօնկրա նինէ նարը էօլիւ կիպի խօգարը չը-
գար ըտը։ Թէվէքէլի օնու շու սէօզլէր իլէ
տախի մութէսէլլի էթմէյէ չալըշըրտը՝ Գարըն-

տաշըրըմ, պէն գափուլյու մէ օնուն եանընտա պիղլի իչէրի ալմազ իչին տուրան քիմսէլէրի կէօրիւյօր ըմ, տէր իտի: Փագաթ Գրիսթիան, Օնլար սէնին իչին պէքլէյօրլար, սէնին իչին, զիրա պէն սէնի պիլէլի սէն թէվէքէլլի իտին տէյիւ, ճէվապ վէրիր իտի: Սէն տախի էօյլէ իտին, տէտի օ՝ Գրիսթիանա: Ըհ, գարնտաշըմ, էյէր պէն տօղրու օլայըտըմ, օ չիմտի էլպէթթէ պանա իմտատա. եէթիշէճէյիտի. լաքին պէնիմ կիւնահլարըմ իչիւն՝ օ պէնի տուզաղա կէթիրիփ պէնի թէրք էթմիշ տիր, տէտի Գրիսթիան: Ընտէն Թէվէքէլլի, Գարնտաշըմ, սէն մունաֆըգ հագգընտա սէօյլէնիլէն շու սէօզլէ ունուտմուշ մըն քի՝ Օնլարըն էօլիւմիւնտէ էզիյէթլէրի եօգ տըր, հէմ վիւճուտլէրի սէմիզ տիր: Օնլար ատէմլէրին միհնէթինտէ տէյիլլէր տիր. վէ ինսանլար իլէ վուրուլմազլար", տէր*: Սաղմ. ՀԳ. 4, 15:

---

* Պիր քիմսէնին հալինի՝ քէնտինինին նէ թարզ էօլմէսինտէն գըյաս էթմէմէլիյիզ: Իհթիմալ տըր քի միւրայըլար եպէտի հայաթ իւմիտի իլէ րահաթ էօլիւնլէր, վէ սօնկրա իւմիտլէրինտէն մահրում չըգարըլար: Ճէհալէթ՝ Քրիսթիանըն վէ Թէվէքքելլինին չէքտիյի էզիյէթլէրինին եաքըբընը չէքմէզտէն չափուճագ ըրմագտան կէչտի: Պօշ իւմիտին գայըղը իլէ ըրմագտան կէչ-

Պու սուլարըն իչինտէ չէքտիյին սըզընթըլար վէ սէրէնճամլար Ալլահըն սէնի թէրք էթմիշ օլտուղունա նիշանէ օլմայըպ՝ անճագ շիմտիյէ գատար օնուն էլլէրինտէն գապուլ էթտիյին շէյլէրի խաթըրընա կէթիրիպ սըգընթըընտա օնա կիւվէնէճէ՞քմիսին տէյիւ* սէնի սընամագ իչիւն կէօնտէրիլմիշ տիրլէր ։

Պունուն իւզէրինէ րիւյամտա կէօրտիւմ քի՝ Քրիսթիան պիր վագըթ տիւշիւնճէյէ տալտը ։ Խէվէքէլլի իսէ շու սէօզլէրի տախի իլավէ է-

———

տի, Ֆագաթ սէմավի շէհրէ կիրմէք իւմիտի իլէ գափուսու վուրմագա պաշլատըգըընտա՝ գապուլ օլունմատը ։ Թավիյէսի եօղ իտի, վէ օնուն իչիւն շէհրտէն իչէրի կիրէմէտի ։ Պունուն աքսըրը, պազը՝ սահիհ քրիսթիանըն կիւնէշի գաբարմըշ պաթար տէյիւ կէօրիւնիւր. Ֆագաթ պիր տիւքէնմէզ կիւն փարլագլըղը իլէ եէնի պիր աֆագա ըշըգ վէրմէք իչիւն տօղուպ՝ արթըգ պաթմազ ։ Իմտի վագթընտան էվվէլ հիչ պիր շէյէ սըճիլ վէրմէյէլիմ ։

* Պիր խասթայը եախօտ ճան չէքիշմէքտէ օլանը կէօրմէյէ կիթտիյինտէ՝ Ալլահըն Քէլամընը սէնին իլէ, սէնին եիւրէյինին վէ աղզընըն իչինտէ թաշըմայը ունուտմայասըն ։ Ալլահըն իհսանը խասթանըն վէ ճան չէքիշէնին ճանընա եէթիշէճէք տէյիւ եալընըզ օնուն իլէ ումա պիլիրսին . զիրա էվվէլա Ալլահըն Քէլամը իլէ իման կէլիր, վէ սօնունտա օնուն իլէ իման գուվվէթ պուլուր . Աշիգ Քիթապըն մէալի տախի Յիսուս տըր ։

տիպ՝ Սաղ օլ, Յիսուս Քրիստոս սանա շի-ֆա վէրիր, տէտի*:

Ընտէն Քրիսթիան եիւքսէք պիր սէս իլէ՝ Ը՛Հ. իշթէ եինէ կէօրիւյօրըմ օնու. վէ պանա, «Սէն սուլարտան կէչտիյինտէ՝ պէն սէնին իլէ իմ, վէ ըրմագլարտան կէչտիյինտէ՝ սէնի պաս-մայաճագլար» տէյօր, տէտի†: Եսայ. ԽԳ. 2:

---

* Հագգան Յիսուս Քրիստոս տըր Ալֆա վէ Օմէղա, իլք վէ սօն, իւմիտիմիզին պաշլանկըճը վէ նիհայէթի: Պիզիմ քրիսթիանճա եօլճուլուղումուզու օնուն իլէ պաշ-լայըպ թէքմիլ էտէրիզ. վէ Րապպըմըզըն «Պէնսիզ հիչ-պիր շէյ էտէմէզ սինիզ» (Յովհ. ԺԵ. 5) տէյիւ սէօյ-լէտիյի օլ սահիհ սէօզիւ՝ պիզիմ հէր պիր սըգընթը-լարըմըզ վէ իղվալարա տիւշմէմիզ փէք պէօյիւք սէս ի-լէ պաղըրըպ աշիքեար կէօսթէրիրլէր:

† Քրիսթիան հէր նէ գատար պէօյիւք սըգըլէթ իչին-տէ իտի իսէ տէ, ֆագաթ Քրիստոսուն վատալարընա ի-նանարագ քէնտի ճէմի իմանըըլըրգ չիւպհէլէրի տէֆ օլուռ: Պիզիմ գօրգուլարըմըզ եալընըզ Քրիստոսա ի-նանմագ իլէ տէֆ օլուպ՝ եօլիւմ աղըրլարըմըզ խաֆիֆ-լէնէ պիլիր: Յիսուս եօլտիւ վէ տիրիլտի տէյիւ ինան-տըղըմըզտա՝ եօլիւմ քէնտի վէրէճէյի գօրգուլու ղայղ էտէր, աղըր չէհրէսինի տէյիշտիրիր, վէ պիր կիւլէր եիւզ իլէ մուհապպէթ հավատիսի կէթիրմէյէ կէլիր: Ջիրա հէր նէ գատար եօլիւմիւն տիքէնի կիւնահ, վէ կիւնահըն գուվվէթի Նօմօս իսէ տէ, Յիսուս քէնտիսի պիզիմ իչիւն լանէթ օլարագ՝ պիզի Նօմօսուն լանէթին-տէն սաթըն ալտը, վէ պէօյլէճէ կիւնահըն տիքէնինի

«Ընտէն» իքիսի տէ գուվվէթլէնտիլէր, վէ օնտան սօնկրա տիւշման տախի օնլար էօլթէյէ կէչէնէտէք թաշ կիպի սուս գալտը։ Պէօյլէճէ Քրիսթիան օլ արալըգ պասաճագ եէր պուլտու, վէ էօյլէ րասթ կէլտի քի՝ ըրմաղընգալան եէրի սըղ ըտը։ Իշթէ պէօյլէ էօթէ եագայա կէչտիլէր ։

Իմտի ըրմաղըն էօթէ եագասընըն քէնարընտա օլ իքի փարլագ ատէմլէրի եինէ կէօրտիւլէր քի քէնտիլէրինէ պէքլէյօրլար ըտը։ Պէօյլէճէ օնլար ըրմագտան չըգտըգլարընտա՝ օնլարը սէլամլայըպ՝ Պիզ խըզմէթ էտիճի րուհլար ըզ քի՝ գուրթուլուշա վարիս օլաճագ քիմսէլէրէ խըզմէթ էթմէք իչիւն կէօնտէրիլմիշիզ, տէտիլէր ։ Վէ անտէն գափույա տօղրու կիթմէքտէ օլտուլար ։

Պուրատա պիլմէլիսին քի՝ օլ շէհիր պիր պէօյիւք տաղ իւզէրինտէ իտի. ֆագաթ եօլճուլար օլ տաղը գօլայըգ իլէ չըգտըլար, զիրա օլ իքի ատէմլէր՝ պունլարըն գօլլարընտան թութմուշ պէրապէր կիտէյօրլար ըտը։* Օնլար քէ-

---

տախի օնտան ալտը։ Իմտի համտ օլսուն Ալլահա քի՝ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն էլի իլէ պիզի ղալիպ էտէր ։

* Գուրթուլուշուն վարիսլէրինին սաղլըղընտա օնլարա տաիմա խըզմէթ էտէն մէլէքլէր՝ օնլարըն էօլտիւյիւ-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *

* [illegible]

գալիք քէնտի պօղուլուր էսվապլարընը տաւի արտլարընա՝ ըսմագտա պըրագմըշլար ըտը· գիրա հէր նէ գատար օնլար իլէ օրայա կիրտիլէր իսէ տէ՝ օնլար իւզէրլէրինտէ օլմագսըզըն օնտան արշարը չըգտըլար: Պու սէպէպտէն օնլար փէք գօլայլըգ վէ ամճէլէ իլէ եօգարըյա չըգարլար ըտը· վագտա շէհրին Թէմէլի պուլունթլարտան տահա եօգարը պըրագըլմըշ ըտը: Իմտի հավանըն հիւտիւտլէրինտէն Թաթլը սէօհպէթլէր իլէ կիտէրլէր իտի, վէ ըսմագտան սաղ սէլիմ կէչմիշ օլուպ՝ քէնտիլէրինէ խըզմէթ էթմէք իչիւն սախի էօյլէ ճէլիլ քիմսէլէրի օլմասը իչիւն փէք շագ ըտըլար:

Փարլագ քիմսէլէր իլէ էթտիքլէրի սէօհպէթի օրանըն ճէլալի իւզէրինէ իտի· օնլար՝ օրանըն կիւզէլլիյի վէ ճէլալի նագլ օլունմազ շէյ տիր, տէտիլէր· «Սիօն տաղը, սէմավի Նուրու-

---

վագըթտա տախի քէնտի հըֆզ էտիճի մուգայէտքեարլըգլարընը պըրագմազլար: Օնլարըն էօլիւմ եաթագընը գուշատըըլար, վէ օնլարըն կիթմէքտէ օլան ճանլարընը գապուլ էտիպ քէնտի գանատլարընըն իւզէրինէ ալարագ օնլարը հավանըն հիւտիւտլէրինտէն (քէօթիւ րուհլարտան իրագ) Ալլահըն ճէննէթինէ կէօթիւրմէյէ հազըր տըըլար: Մէլէքլէրին Ալլահը Ցիսուս տախի՝ օլ ճանլարը մուհապպէթ իլէ քէնտի գուճագընա գապուլ էտիպ՝ օնլարը քէնտի սաղ Թարաֆընա իգլէթ Թախթընա աԹուրթմազա հազըր տուրմուշ տըր:

սաղէմ, վէ թէքմիլ օլմուշ սաատըգլարըն բուհ-լարը" օրատա տըր, տէտիլէր: Եբր. ԺԲ. 22—24: Սիզ շիմտի Ալլահըն ճէննէթինէ կիտէյօրսընըզ, վէ օրատա հայաթ աղաճընը կէօրիւբ՝ օնուն ալա գուրումազ մէյվէսինտէն եէյէճէքսինիզ. վէ օրայա կիրտիյինիզտէ սիզէ պէյազ րուպալար վէրիլէճէք տիր, վէ սիզ հէր կիւն, եանի՝ էպէտիլիյին հէր կիւնիւնտէ փատիշահ իլէ կէզինիպ օնուն իլէ սէօյլէշէճէքսինիզ: Յայտ. Բ. 7: Գ. 4, 5: ԻԲ. 5: Օրատա սիզին աշաղքի հիւտիւտլէրտէ, եանի՝ եէրտէ օլտուղունուզ վագըթտա կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի, եանի՝ տէրտ, խասթալըգ, սըգլէթ վէ էօլիւմ կէօրմէյէճէքսինիզ. "զիրա էվվէլքիլէր կէչտի": Յայտ. ԻԱ. 4: Սիզ շիմտի Իբրահամըն, Իսահագըն վէ Յակոբուն վէ փէյղամպէրլէրին եանընա կիտէյօրսընըզ, էօյլէ ատէմլէր քի, Ալլահ օնլարը պէլա եիւզիւնտէն տէվշիրմիշ տիր, վէ շիմտի օնլարըն հէր պիրի քէնտի "տօղրուլուղունտա եիւրիւյիւպ՝ եաթագլարը իւզէրինտէ րահաթլըգ պուլուրլար", տէտիլէր: Օլ վագըթ պունլար՝ Օլ ազիզ եէրտէ նէ՞ եափաճաղըզ տէյիւ սօրտուլար: Օնլար տախի ճէվապ վէրիպ՝ Օրատա սիզին հէփ չէքտիքլէրինիզ իչիւն թէսէլլի պուլուրուպ, հէփ տէրտլէրի-

նիզ իչին շագլըզընըզ օլաճագ տըր: Էք-տիքլէրինիզի, հանի՝ եօլտա էթտիյինիզ տուա-լարըն, տէօքտիւյիւնիւզ կէօզ եաշլարըն վէ փատիշահ իչին չէքտիյինիզ սէրէնճամլարըն մէյվէսինի պիչէճէքսինիզ: Գաղ. Զ. 7, 8: Օ-րատա սիզ ալթուն թաճլար կիյիպ՝ տախմա Ա-զիզ Ճամթը Շէրիֆին հուզուրունտա վէ օնու կէօրմէքտէ օլաճագսընըզ. զիրա օրատա օնու օլտուղու կիպի կէօրէճէքսինիզ: Ա Յով. Գ. 2, Հէմ տախի օրատա Օնա մէտհ, նիտա վէ շիւքրանիյէթ իլէ խըզմէթ էտէճէքսինիզ. քի՝ տիւնեատա իքէն տախի օլ խըզմէթի նըմէք խըթէր իտինիզ իսէ տէ՝ թէնինիզին զայըֆլըղը սէպէպինտէն փէք կիւճլիւք չէքէր իտինիզ: Օ-րատա կէօզլիւնիւզ Գուտրէթլու Ճամթը Շէ-րիֆի կէօրմէք իլէ մէսրուր օլուպ՝ գուլագլընըզ տախի Օնուն կիւզէլ սէսինի իշիթմէք իլէ շագ օլաճագ տըր: Օրատա սիզտէն էվվէլ օրայա կիթմիշ օլան տօսթլարընըզը պուլաճագսընըզ, վէ սիզտէն սօնկրա օլ ազիզ եէրէ կիլէնլէրի տախի շագլըգ իլէ իչէրի ալաճագսընըզ: Հէմ օրատա ճէլալէթ վէ սալթանաթ իլէ կիյինէ-ճէքսինիզ. վէ իզզէթլի փատիշահը իլէ ըքպա-պա չըգաճագ թագըմ իլէ տօնանաճագսընըզ: Հավանըն գանատլարընըն իւզէրինտէ օթուր-

մուշ կիպի պուլունթլարըն իչինտէ պօրու սէս֊
լէրի իլէ օնուն կէլտիյինտէ, սիզ տախի օնուն
իլէ կէլէճէքսինիզ. վէ շէրիաթ թախթընտա օ֊
թուրտուղունտա՝ սիզ տախի եանընտա օթու֊
րաճագսընըզ. էվվէթ, քէօթիւլիւք իշլէյէն֊
լէրին իւզէրինէ օնուն պիր սիճիլ վէրտիյին֊
տէ, օլ քէօթիւլէր կէրէք մէլէք օլմուշ՝ վէ
կէրէք ատէմ օլմուշ, օլ հիւքմտէ սիզին տա֊
խի սէսինիզ պուլունաճագ տըր. զիրա օնլար՝
հէ՛մ օնուն հէմ սիզին տիւշմանլարընըզ ըտը֊
լար: Հէմ տախի օ եինէ շէհրէ տէօնէճէք օլ֊
տուղունտա, սիզ տախի պօրու սէսլէրի իլէ պէ֊
րապէր կիտիպ՝ եպէտէն օնուն իլէ օլաճագսը֊
նըզ, տէտիլէր: Ա Թես. Դ. 14—17: Յուդ.
14, 15: Դան. Է. 9, 10: Ա Կորն. Զ. 2, 3:

Իմտի օնլար պէօյլէճէ գափույա եագլաշըր ի֊
քէն. իշիտէ պիր սէմավի ասքէր սիւրիւսիւ պուն֊
լարը գարշըլամաղա չըգտըլար: Վէ պու իքի
փարլագ քիմսէլէր օնլարա տէօնիւպ՝ Տիւնեա֊
տա իքէն պիզիմ Բապպըմըզը սէվիպ՝ հէր շէյ
օնուն ազիզ նամի իչիւն ճէֆա էտէն ատէմլէր
պունլար տըր. օ տախի պիզի պունլարը կէթիր֊
մէյէ կէօնտէրմիշ օլուպ՝ պիզ տախի օնլարը քէն֊
տի արզու էթտիյի եօլլարընտան պու րայա գա֊
տար կէթիրտիք քի՝ իչէրի կիրիպ քէնտի Պուր֊

թարըճըլարընըն խուզլուխու կէօրէրիւք շատ ու-
սունլար, թէաթըլէր։ Օւ վաղըթ սէմավի աս-
քէր «Նէ՛ մութլու Պուզունուն տիւյլիւնիւ-
նիւն զիյաֆէթինէ տավէթ օլունմուշլարա»
տէյիւ պիր պէզյիւք սէտա վէրտի։ Յայտ. ԺԹ.
9։ Պու անտէ օնլարը գարշըլամազ իչիւն փա-
տիշահըն մուսիգաճըլարընտան տախի պիր չօ-
ղու պէյազ վէ փարլագ էսվապլար իլէ կիյին-
միշ՝ տըշարը չըգտըլար, վէ քէնտի ահէնքլի վէ
պէօյիւք սէտալարը իլէ կէօքլէրի տախի ընլէ-
տի սէսլէրինէ աք. էթտիրիրլէր իտի։ Պու մու-
սիգաճըլար Քրիսթիանըն վէ օնուն արգատա-
շընըն՝ տիւնեատան կէլմէլէրինի օն պին սէլամ-
լար իլէ սէլամլատըլար, վէ պու շէյի սէտա-
լար վէ պօրու սէսլէրի իլէ էթտիլէր։

Պունտան սօնկրա օնլարը հէր թարաֆտան,
քիմի էօնտէն, քիմի արգատան, քիմի սաղտան
վէ քիմի սօլտան, կէօյա խօգարքի մահալլէր-
տէ օնլարը հըֆզ էյլէմէք իչիւն գուշաթտըլար.
վէ կիթտիքլէրինտէ տուրմայըպ ահէնքլի սէս-
լէր իլէ վէ եիւքսէքտէ օլան մագամլար իլէ սէ-
տա վէրիրլէր իտի. չէօյլէ քի՝ օւ ճիւմհիւ-
րիւ կէօրէպիլէնլէրէ՝ կէօյա կէօք քէնտիսի օն-
լարը գարշըլամաղա էնմիշ կիպի կէօրիւնիւր
իտի։ Իմտի պէօյլէճէ օնլար պիրլիքտէ եիւրիւ-

յիւպ կիտէր իքէն՝ պազը պազը ու մուսիկա-ճըլար քէնտի սէֆալը սէօլէրի իլէ, վէ քէնտի մուսիգալարընը քէնտի պագըշլարընա վէ Թա-վուրլարընա գաԹարագ՝ Հալա Քրիսթիանա վէ օնուն գարնտաշընա՝ օնլարըն քէնտի արգա-տաշլըգլարընա կէլմէլէրինտէն փէք խօշնուտ օլուպ՝ նէ՛ շագլըդ իլէ օնլարը գարշըլամազա կէլմիշ օյտուգլարընը պէյան էտէրլէր իտի: Վէ իշԹէ պու իքի ատէմ տահա կէօյէ նէԹիշմէզ-տէն՝ կէօյա օրատա կիպի խուիլէր, զիրա մէ-լէքլէրին հիւզիւնիւ կէօրմէք իլէ վէ օնլարըն ահէնքլի մուսիգալարընը տինլէմէք իլէ գու-շանմըշլար ըտը: Պուրատան չէհրի տախի կէօ-րիւրլէր իտի վէ քէնտիլէրինէ էօյլէ կէլտի քի, օնլարա՝ Սէֆա կէլտինիզ տէյիւ օրանըն չանկ-լարընըն վուրուլտուգունու իշիԹտիլէր: Գագաթ հէփիսինտէն զիյատէ, օրատա էօյլէ պիր ար-գատաշլար իչինտէ էպէտիւլ ապատ սաքին օ-լաճագլարը հագգընտա էօյլէ Թաթլը վէ շագ-լանտըրըճը միւլահազալար էԹտիքլէրինտէ՝ ա՛հ, նէ՛ տիլ եախօտ գալէմ իլէ օնլարըն ճէլիլ շագ-լըղը Թարիֆ օլունապիլիր: Նիհայէթ պափու-յա նէԹիշտիլէր:

Խմտի գափույա նէԹիշտիքլէրինտէ՝ օնուն իւ-զէրինտէ ալԹուն եազըլը իլէ շէօյլէ եազըլ-

մըշ ըտը, "ՄՈՒԹԼՈՒ ՕՆՈՒՆ ԹԷՆԳԻՀԼԷՐԻՆԻ ԻՃՐԱ ԷՏԷՆԼԷՐԷ , ԹԱ ՔԻ ՀԱՅԱԹ ԱՂԱՃԸՆ ԻՒՁԷՐԻՆԷ ՕՆԼԱՐԸՆ ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԻ ՕԼԱ, ՎԷ ԳԱՓՈՒԼԱՐՏԱՆ ՇԷՀՐԷ ԿԻՐԷԼԷՐ":

Ընտէն ըիւյամտա կէօրտիւմ քի օլ փարլագ քիմսէլէր օնլարտ՝ Գուզույու վուրուն, տէտիլէր • օնլար տախի վուրտուգլարընտա՝ գազունուն խըսմէթինտէն պիր գաչ քիշի՝ հանի Ենովք, Մովսէս վէ Եղիա վէ սայըլար հէլիզ պազտըլար: Վէ պէրիտէն օնլարա , Պու խօլճուլար Խարապալըգ չէհրինտէն պուրանըն փատիշահընա օլան մուհապպէթլէրի իչիւն կէլմիշլէր տէյիւ տէնիլիւզ՝ խօլճուլար տախի հէր պիրի քէնտի իւղթիսասէ ալըրը թասվիյէսինէ օնլարա վէրտի • օնլար տախի ալըզ փատիշահա կէօթիւրտիւլէր , օ տախի օնլարը օզուտուզունտա՝ Պու տաէմլէր նէ՞րէտէ տիր, տէտի: Գուզունուն տըշարըլարընտա տուրտուլար , տէտիլէր: Օլ վագըթ փատիշահ էմր էտիպ՝ Գուզույու տըշըն քի՝ "Կէրչէքլիք սազլայան թայիֆէ կիրսին", տէտի*: Նայ. ԻԶ. 2:

---

*Պու կէրչէքլիք սազլայանլար քի՞մ տիր: Քի՞մ օլաճագ. քէնտի քէնտիլէրինի սատըգ չըգարան փարթիսանլէր եօյլէ սայըլըր քի՝ քէնտիլէրի տիր, վէ քէնտի էյի վէ սատըգ սայըլայան փարթիզանլէրի իլէ քէնտի քէնտիլէրինի սայըլայան փարթ-

Իմանի ըիւյամտա կեօրտիւմ քի՝ պու լըզի ա-տեմ գափուտան իչերի կիրտիլէր · վէ լըզթե

լը, վէ պէզլէճէ Ալլահըն ինայէթնաէ սառըք չըգըմըշ սա-յըլըր : Բօյլէ պու էյի վէ սառըք քըմսէլէրտէն մահ-սուս քիմի՝ իչինտէ ձելալին գափուսու աչըլըր աէյիւ էմի էտէճէք տիր : Զիրա Գիտապը պույլէ տէր քի, Մասըը գամըմ՝ խասս գավմ տըր, ախիւնէտէն դօղրըլըքլէրինտէ ռէվիշլի վէ պաշգա վիւճուտ իյէթ [illegible] տիր · Ա Պետ. Բ. 9, 10. Պունլար քէնտի իւզէրլէրինտէ հիչ պիր սաադաթ կէօրմէյիպ՝ իլլա քէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ հալքըմ վէ ալչագ ատըլար · հայըրտաթըն Քէլամը իլէ աօղմուշ վէ հայըրդաթըն Բուհուշտան [illegible] Յիսուսուն հայըրդաթընը գաղուլ էտէրլէր վէ օնու սէվէրլէր, օնուն իլէ իթթէ պուլուրլար վէ օնուն սաադաթը իլէ էօյլէնիրլէր. զիրա քէնտիլէրի օնուն իլէ Ալլահա սաադաթ օլմուշլարտըր · քէնտի գուրթուլուշ էմէլլէրը օնուն սաադաթըտը, վէ Ալլահըն փատիշահլըղը քէնտի հայըրլարը տըր : Պու հայըրդաթ իլէ հէփ օլուրլար, քէնտի էօմրու էթվալլարընը պու հայըրդաթ քուվվէթինտէ նիհայէթ գըլըր, վէ պու հայըրդաթը քէնտի էօմրիւնտէ [illegible] [illegible] քէնտի [illegible] հէփ էտէրլէր : Վէ պէզլէճէ հայըրդաթըն իմանընտա [illegible] էօլմէլէրի իլէ՝ Պօղոս իլէ քէնտիլէրի աախր չու [illegible] աէյն պիլիրլէր քի [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Յիսուսուն [illegible] [illegible] [illegible] իլէ պէնիմ [illegible] [illegible] [illegible] սաադաթըն [illegible] [illegible] տըր քի՝ օնու օլ կիւնտէ պատիշահ [illegible] [illegible] վէրէճէք տիր · Բ Տիմ. Դ. 7, 8 · Եա Բօյլէ [illegible] օլ [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] օլ [illegible] քի՝ Բօյլէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

կիրտիքլէրի կիպի թէպաիլի սուրէթ օլտուլար , վէ ալթուն կիպի փարլայան էօվապ կիյաիլէր ։ Պազըլարը տախի սանթուրլար վէ թաճլար իլէ օնլարը գարշըլայըպ՝ օնլարըն էլինէ վէրտիլէր քի՝ սանթուր իլէ մէճտ օգուսունլար , վէ թաճլար տախի իզզէթ նիշանէլէրի օլսուն ։ Ընտէն բիւյամտա տույտում քի շէհրին չանկլարը եյինէ շագլըգտան չալընտը՝ վէ օնլարա տախի՝ «Բ՚ԱԳԳԸՆԸՋԸՆ ՇԱՋԼԸՂԸՆԱ ԿԻՐԻՆ" տէնիլտի ։ Հէմ տախի իշիթտիմ քի՝ օլ տաէմլէր քէնտիլէրի տախի նիւքսէք սէս իլէ , «Թ՚ԱԽԹԸՆ ԻՒՋԷՐԻՆՑԷ ՕԹՈՒՐԱՆԱ ՎԷ ԳՈՒՋՈՒՑԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՑԸՐ ՊԷՐԷՔԷԹ ՎԷ ԻԶԶԷԹ ՎԷ ՀԱՄՏ ՎԷ ԳՈՒՑՐԷԹ՝ ԷՊԷՏԼԷՐ ԷՊԷՏԼԷՐԻՆՃԷ" տէյիւ օգուրլար իտի ։

Խըմար օլ տաէմլէրի իչէրի ալմագ իչիւն գափու աչըլտըղը կիպի՝ օնլարըն արգասընտան իչէրի պագտըմ , վէ իշթէ շէհիր կիւնէշ կիպի փարլայօր իտի ․ սօգագլար տախի ալթուն իլէ տէօշէնմիշ իտի ․ վէ օրատա չօգ քիմսէլէր՝ պաշլարընտա թաճ էլլէրինտէ խուրմա տալը , վէ մէճտ օգումագ իչիւն էլլէրինտէ ալթուն սանթուրլար իլէ կէզէյօրլար իտի ։

Օրատա գանատլըլար տախի վար իտի , վէ պունլար տուրմայըպ գարշըլըգլը՝ Ըզիզ , ա-

զիգր, ազիգր տիր Րապպ, տէրլէր իտի։ Օնտան սօնկրա գափույու գափատըլար, վէ օնու կէօրտիւյիւմտէ քէնտիմ տախի օնլարըն արասընտա օլմագ իսթէտիմ։

Իմտի պէն հէփ պու չէյլէրէ հէյրան գալմըշ իքէն՝ պաշըմը չէվիրիպ արտըմա պագտըգըմտա Ճէհալէթի կէօրտիւմ քի՝ ըրմաղըն քէնարընտա եէթիշմիշ իտի. Ֆագաթ օ՝ օպիր իքի քիմսէլէրին չէքտիյի կիւճլիւյիւնիւն եարըսընը չէքմէզտէն չափուճագ օնտան կէչտի։ Զիրա էօյլէ վագի օլտու քի՝ օլ արալըգ օրատա Պօշ իւմիտ նամ պիր գայըգճը պուլունուպ՝ քէնտի գայըղը իլէ օնու գարշըյա կէչիրտի*. պէօյլէճէ, նասըլ քի օպիրլէրինին

* Պօշ իւմիտ տաիմա Ճէհալէթին եիւրէյինտէ տաքին օլուպ՝ տաիմա ճահիլլէրէ եարարըմ էթմէյէ հազըր տըր։ Ճէհալէթ քէնտի թէհլիքէտէ օլտուղունտա օնա մուհթաճ օլուպ օնու պուլտու։ Քէնտի հայաթընտա օ օնուն արգատաշը իտի, վէ էօլտիւյիւնտէ տախի օնու տըրագմայաճագ։ Իշթէ կէօրիւն քի Ճէհալէթ քէնտի էօլտիւյիւնտէ նէ՝ էզիյէթի վար ըտը նէ գօրգուսու, շիւպհէսի վէ նէ տէ թէհէօրիւքի, նէ՝ տէ տիւշմանը գօրգուսու. իլլա հէր շէյ րահաթ վէ տուրուտ իտի։ Պօշ իւմիտ քէնտի գայըգճըսը իտի, վէ մէշհուր պիր սէօզ վար տըր, օ՝ գուզու կիպի էօլտիւ։ Ֆագաթ էյէր պէօյլէ գուզուլար, Պօշ իւմիտ քէնտիլէրինի ըրմագտան կէչիրտիքտէն սօնկրա նէ՝ վագի օլաճագընը կէօրսէլէր իտի, տօղան կիպի պաղըրաճագլար ըտը։

չըգտըղընը կէօրտիւմ իսէ՝ պու տախի տաղ-տան եօգարը չըգտը քի գափուլյա վարսըն. Ֆագաթ օնա գօլ վէրմէք իչիւն հիչ պիր քիմ-սէ օնու գարշըլամատըղընտան, օ՝ եալընըզճա չըգտը։ Վէ գափուլյա վարտըղընտա՝ օնուն իւս-թիւնտէ օլան եազըյա պագըպ՝ անտէն վուրմա-ղա պաշլատը, չիւն քէնտիսինի չափուճագ ի-չէրի ալաճագլար տէյիւ զաննէթտի. Լաքին գափունուն իւսթիւնտէն պագան ատէմլէր, «Նէ՞րէտէն կէլիյօրսըն վէ նէ՞ իսթէրսին տէ-յիւ օնա սօրտուլար։ Օ տախի ճէվապ վէ-րիպ՝ Պէն փատիշահըն հուզուրունտա եէմիշ վէ իչմիշ իմ, վէ օ՝ պիզիմ սօգագլարըմըզտա էօյրէթմիշտիր, տէտի։ Օլ վագըթ օնլար թաս-վիյէսինի իսթէտիլէր քի՝ իչէրի վարըպ փատի-շահա կէօսթէրսինլէր. օ՝ տախի գօյնունու գա-րըշտըրմաղա պաշլատը, ֆագաթ օրատա էօյլէ շէյ եօղ իտի քի՝ պուլսուն։ Օլ վագըթ օպիր-լէր՝ Թասվիյէն եօ՞գ մը, տէտիլէր։ Ֆագաթ պու պիր սէօզ ճէվապ վէրմէտի։ Ընտէն փա-տիշահա սէօյլէտիլէր, լաքին օ օնու կէօրմէյէ էնմէք իսթէմէյիպ, Քրիսթիանը վէ Թէվէ-քէլլիյի շէհրէ կէօթիւրէն իքի փարլագ քիմ-սէլէրէ էմր էթտի քի՝ տըշարը չըգըպ Ճէհա-լէթին էլինի այագընը պաղլասընլար վէ օնու

տէֆ էթմէյինլէր ։ Ու վարդըթ օնլար օնու ալըփ՝ Հավանըն իչինտէն տաղըն եանընտա կէօրմիւշ օլտուղում գափուսյա կէօթիւրտիւլէր մէ օնու օրայա գօտուրլար ։ Ու վարդըթ կէօրտիւմ քի՝ Խարապլըգ չէհրինտէն ճէհէննէմէ պիր եօլ օլտուղու միսալի , թա կէօյիւն գափուսունտան տախի օրայա պիր եօլ վար տըր ։ Պէօյլէճէ ույանտըմ, վէ իշթէ կէօրտիւյիւմ րիւյա էտի ։

ԽԻԹԱՄ

3 2044 038 361 770

